วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปาร์ค เกียง อึน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มีนาคม 2549

วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี

บทคัดย่อ

ของ

ปาร์ค เกียง อึน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มีนาคม 2549

ปาร์ค เกียง อึน. (2549). *วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี* ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม.(ภาษาไทย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์, อาจารย์พัธนี โชติกเสถียร, อาจารย์สิทธินี ธรรมชัย.

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี มีความมุ่งหมายเพื่อให้เห็นวิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อของชาวเกาหลี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน ภาพสะท้อนสังคม และวัฒนธรรมเกาหลีเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า อีกทั้งศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีจากหนังสือรวบรวมนิทานพื้นบ้านทั้งสิ้น 9 เล่ม คัดเลือกเฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาสะท้อนภาพสังคมเกาหลีเด่นชัดจำนวน 100 เรื่อง จากนั้น วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านที่คัดเลือกไว้ดังกล่าว และเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า

ด้านวิถีชีวิต นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพการประกอบอาชีพ อาหารการกิน การสร้างบ้าน เครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษา การคมนาคม และยาพื้นบ้าน

ด้านประเพณี นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพประเพณีการเกิด ประเพณีการสมรส ประเพณีการตาย และประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ

ด้านแนวคิด นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความกตัญญู แนวคิดเรื่องความเมตตากรุณา แนวคิดเรื่องความเฉลียดฉลาด แนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ แนวคิดเรื่องการเชื่อฟัง แนวคิดเรื่องการเสียสละ แนวคิดเรื่องความกล้าหาญ แนวคิดเรื่องความขยันหมั่นเพียร แนวคิดเรื่องความพอเพียง แนวคิดเรื่องการมีมารยาท แนวคิดเรื่องความบริสุทธิ์ของสตรี แนวคิดเรื่องการรักพี่น้อง แนวคิดเรื่องความเป็นแม่บ้าน แนวคิดเรื่องความอดทนของสตรี และแนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้อง

ด้านความเชื่อ นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องโลก ความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อเรื่องเลข 3 ความเชื่อเรื่องพระเจ้าฮานือนิม ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าซันซิน ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ย ความเชื่อเรื่องเจ้าที่ ความเชื่อเรื่องข้อห้าม ความเชื่อเรื่องการพยากรณ์ และความเชื่อทางศาสนา

สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นสังคมเกาหลีในสมัยโบราณโดยเฉพาะสังคมชนชั้นสามัญเป็นอย่างดี ซึ่งมีวิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อหลายอย่างนั้นยังคงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของชาวเกาหลียุคปัจจุบัน

AN ANALYSIS OF SOCIAL REFLECTIONS SHOWN IN KOREAN FOLKTALES

AN ABSTRACT

BY

PARK KYUNG EUN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Master of Arts degree in Thai

at Srinakharinwirot University

March 2006

Park Kyung Eun. (2006). *An Analysis of Social Reflections Shown in Korean Folktales.* Master thesis, M.A. (Thai). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Akkara Buntip, Ms. Phattanee Chotikasatian, Ms. Sitthinee Thammachai.

To provide understanding on Korean ways of living, customs, traditional values and beliefs, this thesis analyzes Korean folktales which reflect social aspects. I, as a researcher, have studied documents and papers on folktale, social reflection and Korean culture as a guideline. In addition, I chose 100 folktales out of 9 folktale books which reflect social aspects. Then I examined those 100 folktales for several different social aspects by using descriptive analysis and construed the results from there.

The analysis results are as follows :

In the aspect of living, Korean folktales show Koreans' occupations, eating habits, residence style, tools, education, transportation and folk remedies.

On customs, Korean folktales reflect each rite in occasion of birth, marriage, death and funeral.

In the matter of traditional values, Korean folktales contain Korean's sense of values in filial duty, gratitude, mercy, wisdom, honesty, trust, obedience, sacrifice, bravery, diligence, contentment, courtesy, women's virginal purity, brotherliness, housewives' duty, women's endurance and social justice.

In respect to traditional beliefs, Korean folktales implicate Koreans' view of the world, belief in ghosts, special number '3', 'Haneunim' the heavenly god, 'Sanshin' the god of mountain, 'Jeeshin' the god of land, feng-shui, taboos, fortune telling and other religious matters.

In conclusion, I will mention how Korean folktales give us good ideas of especially commoners' life, not just that of peers. And then I would put those ideas that I gained from the research together and construe how those traditional aspects still influence Koreans' life in the modern times.

วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปาร์ค เกียง อึน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มีนาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี

ของ
ปาร์ค เกียง อึน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ ..... เดือนมีนาคม พ.ศ2549.

.....ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์)

.....กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์
(อาจารย์พัธนี โชติกเสถียร)

.....กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์
(อาจารย์สิทธินี ธรรมชัย)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ไพบูลย์ ดวงจันทร์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทธเมตะ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ท่านรองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และท่านอาจารย์พัธนี โชติกเสถียร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอนโดยไม่เคยดุว่าหรือเบื่อหน่ายลูกศิษย์ชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาไทยไม่ได้เรื่อง ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทธเมตะ ที่เป็นอาจารย์, แม่, พี่สาวและเพื่อนที่ดีที่สุดของผู้วิจัยซึ่งคอยดูแลในทุกเรื่องอย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ไพบูลย์ ดวงจันทร์ ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวคิดใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและคอยดูแลให้ผู้วิจัยมีความตั้งใจจะพัฒนาตนให้ขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สิทธนี ธรรมชัย กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภาษาเกาหลีที่ได้กรุณาตรวจภาษาเกาหลีกับภาษาไทยและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศทุกท่าน อาทิ ท่านศาสตราจารย์ ดร.แช ชังซอง ศาสตราจารย์ ดร.ชา ซังโฮ ศาสตราจารย์ ดร.คิม ยองแอ ศาสตราจารย์ ดร.ลี ฮานู รองศาสตราจารย์ ดร.ลี บุยองโด รองศาสตราจารย์ ดร.ยุน คุยองวอน รองศาสตราจารย์ ดร.ฌองส์ ฮวันซึง และอาจารย์ดร.แช อึนฮี ท่านอาจารย์ทุกท่านได้กรุณาสั่งสอน ดูแล และห่วงใยผู้วิจัยมาโดยตลอด โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ ดร.ฌองส์ ฮวันซึง ได้กรุณาให้คำแนะนำในการคัดสรรนิทานพื้นบ้าน 100 เรื่อง อีกทั้ง ให้คำแนะนำในชีวิตอันมีค่าเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงอีกครั้งหนึ่ง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์สุนทรีและอาจารย์อดุลย์ ศิริวัฒนกุล ซึ่งเป็นพ่อแม่ที่ดูแลห่วงใย และเอาใจใส่ผู้วิจัยเป็นเหมือนลูกสาวแท้ทั้งในยามที่มีความสุขและยามที่มีความทุกข์ อีกทั้งเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้วิจัยไม่หลงไปไกลเกินเอื้อมจนกระทั่งสามารถสำเร็จการศึกษาได้ในวันนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ลี จีอึน ที่ได้กรุณาเป็นที่ปรึกษาให้ผู้วิจัยระบายความทุกข์ได้ทุกเมื่อ และเป็นพี่สาวที่ได้พึ่งพาอาศัยมาโดยตลอด ขอบกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.คิม ฮงกู ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้กำลังใจผู้วิจัยได้มีความมั่นใจในการศึกษามากขึ้น

ท้ายสุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแม่และพี่สาว (Park Kyung Hwa) ที่อยู่เคียงข้างและสนับสนุนผู้วิจัยมาตลอดเวลา 4 ปี ซึ่งยากลำบากทั้งด้านกายและใจ ขอบคุณเพื่อน ๆ และรุ่นพี่รุ่นน้องทุกคนที่ให้กำลังใจที่ดีเยี่ยมมาตลอด

ปาร์ค เกียง อึน (Park Kyung Eun, สิริอร ผัก)

สารบัญ

บทที่ **หน้า**

1 บทนำ 1
ภูมิหลัง 1
ความมุ่งหมายของการวิจัย 3
ความสำคัญของการวิจัย 3
ขอบเขตของการวิจัย 3
วิธีดำเนินการวิจัย 7

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน 9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้าน 12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน 15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้าน 16

3 วัฒนธรรมเกาหลี 19
ภูมิศาสตร์เกาหลี 19
ประวัติศาสตร์เกาหลี 21
สังคมเกาหลี 26
เศรษฐกิจ 29
วัฒนธรรมเกาหลี 30
ประเพณีเกาหลี 41

4 วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี 46
ภาพสะท้อนวิถีชีวิตของชาวเกาหลี 46
ภาพสะท้อนประเพณีของชาวเกาหลี 84
ภาพสะท้อนแนวคิดของชาวเกาหลี 93
ภาพสะท้อนความเชื่อของชาวเกาหลี 109

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 125

บรรณานุกรม 133

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

ภาคผนวก 140

ประวัติย่อผู้วิจัย 210

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน จากคนรุ่นบรรพบุรุษจนถึงคนรุ่นปัจจุบันเพื่อให้ความสุข ความบันเทิง ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เสริมสร้างจินตนาการ และช่วยให้อารมณ์เก็บกดคับข้องใจบางอย่างคลี่คลายได้[1] สมัยที่ยังไม่มีอักษรใช้นั้น นิทานพื้นบ้านใช้วิธีสืบทอดโดยมุขปาฐะ เมื่อมีอักษรใช้แล้วจึงได้มีการบันทึกนิทานเป็นลายลักษณ์ นิทานพื้นบ้านเกิดขึ้นโดยสมาชิกของสังคมเป็นผู้เล่าและผู้ฟัง ทำให้เนื้อหาของนิทานพื้นบ้านมีความคิดความรู้สึกของคนในสังคมนั้น ๆ แทรกอยู่ นิทานพื้นบ้านจึงเป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนภาพสังคมพื้นบ้านนั้น ๆ ได้อย่างดี นอกจากจะเป็นกระจกเงาสะท้อนภาพสังคมแล้ว นิทานพื้นบ้านยังเป็นภูมิปัญญาของทุกชนชาติอีกด้วย

ยุคโลกาภิวัฒน์ ความสัมพันธ์ทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทางแถบเอเชีย มีความใกล้ชิดกันมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นไทย เกาหลี ญี่ปุ่น หรือ จีน การศึกษานิทานพื้นบ้านของชนชาติต่าง ๆ เป็นการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจทางพื้นฐานความคิดและวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ ได้อย่างถ่องแท้ เพราะนิทานจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ลักษณะทางสังคม วิถีชีวิตของคนในสังคม ตลอดจนประเพณี ค่านิยมและความเชื่อ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะปรากฏอยู่ในนิทานเสมอ[2]

ปัจจุบันไทยกับเกาหลีมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางสังคมและเศรษฐกิจมากขึ้น การทำความเข้าใจวัฒนธรรมและความคิดของชาวเกาหลีโดยศึกษานิทานพื้นบ้านจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสัมพันธภาพซึ่งกันและกัน

แต่เดิมประเทศเกาหลีเป็นประเทศเกษตรกรรมเช่นเดียวกับประเทศในเอเชียตะวันออก ดังนั้น นิทานพื้นบ้านเกาหลีส่วนใหญ่จึงสะท้อนภาพสังคมเกษตรกรรม อีกทั้ง ภูมิประเทศของประเทศเกาหลีเป็นคาบสมุทรและมีเนื้อที่ร้อยละ 70 ของประเทศเป็นภูเขา พื้นที่ที่เหลือส่วนใหญ่จึงเป็นพื้นที่ทางเกษตร คนเกาหลีส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร สังคมเกาหลีจึงเป็นสังคมแรงงานเพื่อการเกษตรและมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย ลูกชายคนโตจะเป็นแรงงานหลักของครอบครัว ภรรยาจะต้องเข้ามาอยู่ในครอบครัวของสามีเพื่อเป็นกำลังสนับสนุนแรงงานหลักของครอบครัว ดังนั้น พ่อแม่ของฝ่ายชายจะพิจารณาลูกสะใภ้อย่างพิถีพิถันเพื่อให้ลูกชายได้คู่ครองที่เป็นกุลสตรี

---

[1]เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2545). มาศึกษานิทานพื้นบ้านกันเถอะ. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์*. หน้า 81-82.

[2]วิเชียร เกษประทุม. (2545). *นิทานพื้นบ้าน*. หน้า 9-10.

พ่อแม่จึงเป็นผู้มีบทบาทต่อชีวิตของลูกสะใภ้อย่างยิ่ง

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตและความคิดของชาวเกาหลี คือลัทธิขงจื๊อ ซึ่งรุ่งเรืองในยุคโชซอน (조선, Joseon) (พ.ศ.1935 - 2453) ก่อนหน้านั้น ชาวเกาหลีส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา แต่ต่อมา พระสงฆ์มีวัตรปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้ผู้คนในสังคมเริ่มเสื่อมศรัทธาในพุทธศาสนา ชาวเกาหลีจึงรับเอาลัทธิขงจื๊ออันเป็นหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิต และเป็นศาสตร์ที่ศึกษากันในกลุ่มเชื้อพระวงศ์ ขุนนางและปัญญาชน เพราะลัทธิขงจื๊อเอื้อประโยชน์ต่ออำนาจการปกครองของกษัตริย์ และเน้นระบบอาวุโสในสังคม

สังคมเกาหลีโบราณเป็นสังคมที่แบ่งชนชั้น มีชนชั้นหลัก 2 ชนชั้นคือ ชนชั้นขุนนาง (양반, yangban) และชนชั้นสามัญ (상민, sangmin) ชนชั้นขุนนางแบ่งเป็นขุนนางชั้นสูง (양반, yangban) และขุนนางชั้นต่ำ (중인, Jung-in) ชนชั้นสามัญแบ่งเป็นสามัญชนทั่วไป (상민, sangmin) และชนชั้นต่ำ (천민, cheonmin) สำหรับชาวนา สังคมเกาหลีจัดอยู่ในชนชั้นสามัญทั่วไป และนิทานพื้นบ้านเกาหลีส่วนใหญ่เกิดจากชนชั้นนี้ อันเป็นชนชั้นที่เป็นตัวแทนสะท้อนความคิด วิถีชีวิต ดังนั้น นิทานพื้นบ้านหลายเรื่องจึงมีตัวละครเป็นคนธรรมดาซึ่งเฉลียวฉลาด มีความสามารถ และกล้าหาญเป็นตัวเอก มีขุนหญิงโง่เขลา ใจร้าย เป็นตัวโกง

นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนให้เห็นสังคมชนชั้นสามัญของเกาหลีได้เป็นอย่างดี ดังเช่น เรื่อง*นางฟ้ากับคนตัดฟืน* เป็นเรื่องของหนุ่มยากจนคนหนึ่งที่มีอาชีพตัดฟืน อยู่กับมารดา เขาต้องการแต่งงานแต่ยังไม่พร้อมเพราะความยากจน วันหนึ่ง ขณะที่เขาตัดฟืนอยู่บนภูเขา มีกวางตัวหนึ่งวิ่งหนีนายพรานมาร้องขอให้ช่วยชีวิต คนตัดฟืนจึงช่วยหาที่ซ่อนให้กวาง เมื่อกวางปลอดภัยแล้ว กวางจึงตอบแทนด้วยการได้บอกความลับเรื่องสถานที่ที่พวกนางฟ้าลงมาอาบน้ำ ณ สระแห่งหนึ่ง ในวันพระจันทร์เต็มดวง และแนะนำให้คนตัดฟืนลอบเอาเสื้อผ้าของนางฟ้าไปซ่อน เมื่อนางฟ้าไม่มีเสื้อผ้าจึงกลับสวรรค์ไม่ได้ ชายตัดฟืนจะต้องเกลี้ยกล่อมให้นางฟ้าเป็นภรรยา และห้ามคืนเสื้อผ้าให้นางฟ้าก่อนที่จะมีลูกด้วยกัน 4 คน คนตัดฟืนทำตามนั้นและได้นางฟ้ามาเป็นภรรยา เมื่อมีลูก 3 คน นางฟ้าคิดถึงสวรรค์ จึงขอให้สามีเอาเสื้อผ้ามาให้เธอดูสักครั้งเพื่อคลายความทุกข์ สามีใจอ่อนจึงเอาเสื้อผ้าออกมาให้ดู นางฟ้าก็สวมชุดนางฟ้า พาลูกทั้ง 3 กลับสวรรค์ทันที คนตัดฟืนเสียใจและร้องไห้ทุกวัน ต่อมาวันหนึ่ง กวางก็มาบอกวิธีที่จะขึ้นสวรรค์ให้คนตัดฟืน เขาก็ทำตามนั้นจึงได้ขึ้นสวรรค์ พบกับภรรยาและลูก ได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างสุขสบายบนสวรรค์ แต่คนตัดฟืนอดห่วงแม่ซึ่งอยู่คนเดียวที่เมืองมนุษย์ไม่ได้ จึงขออนุญาตนางฟ้าผู้เป็นภรรยา ขี่ม้าสวรรค์มาหาแม่ โดยนางฟ้าได้ห้ามคนตัดฟืนลงจากหลังม้า เมื่อคนตัดฟืนได้พบมารดา มารดาได้นำฟักทองต้มน้ำตาร้อน ๆ ใส่ถ้วยให้ลูกชายกิน บังเอิญฟักทองต้มน้ำตาลหกรดคอม้าทำให้ม้าตื่นสะบัดคนตัดฟืนตกจากหลังม้า เขาจึงไม่สามารถกลับสวรรค์ได้อีก ได้แต่มองฟ้าทุกวันจนแก่ตายและเกิดใหม่เป็นไก่ตัวผู้ตัวหนึ่ง

เรื่องนี้แสดงให้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวเกาหลีที่ผู้ชายเป็นแรงงานหลักและ

ผู้หญิงดูแลบ้าน ดูแลแม่สามีและเลี้ยงลูก สะท้อนความเชื่อเรื่องนางฟ้า สวรรค์ ตัวละครเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเรื่องภพนี้ภพหน้า คุณธรรมของสังคมเรื่องความเมตตา ความขยันหมั่นเพียรและความกตัญญู

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลี เพื่อนำเสนอลักษณะทางสังคมและวิถีชีวิตของชาวเกาหลี เข้าใจถึงความคิด ทัศนคติและความเชื่อของชาวเกาหลี อันเป็นหนทางนำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพอันยั่งยืนและสันติภาพอันดียิ่งขึ้นระหว่างชาวไทยและชาวเกาหลี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี เพื่อให้เห็นวิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อของชาวเกาหลี

ความสำคัญของการวิจัย

ความเข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตจากภาพสะท้อนสังคมของนิทานพื้นบ้านเกาหลี จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีและสร้างสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นระหว่างชาวไทยและชาวเกาหลี

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษานิทานพื้นบ้านซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิจำนวน 100 เรื่อง จากหนังสือรวบรวมนิทานที่ผู้ทรงคุณวุฒิรวบรวมไว้แล้วจำนวนทั้งสิ้น 9 ซึ่งประกอบด้วยหนังสือฉบับภาษาเกาหลี 7 เล่มและหนังสือฉบับภาษาไทย 2 เล่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.ฌองส์ ฮวัน ซึง (정환승, Jung Hwan seung) จากภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี ได้แนะนำและพิจารณาในการคัดเลือกนิทานพื้นบ้าน ดังต่อไปนี้

1. กระต่ายตัดสินความ (토끼의 재판, Tokki-ui jaepan)
2. ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก (여우구슬, Yeo-u-guseul)
3. กลับจากยมโลก (염라국 여행, Yeomraguk Yeohaeng)
4. การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ (제사는 정성껏, Jesaneun Jeongseongkkeot)
5. การพูดปด 3 ประการ (거짓말 세마디, Geojinmal Semadi)
6. กำเนิดดาวซัมแทซอง (삼태성의 유래, Samtaeseong-ui yurae)
7. กำเนิดดาวหมีใหญ่ (북두칠성의 유래, Pukduchilseong-ui yurae)
8. กำเนิดผีเสื้อ (나비의 유래, Nabi-ui yurae)

9. กำเนิดภูเขา แม่น้ำ และทะเล (산, 강, 바다의 유래, San Gang Bada-ui yurae)
10. ขายร่มเงา (나무 그늘 팔기, Namugeuneul palgi)
11. ข้าวจากสวรรค์ (하늘이 내려준 쌀, Haneuri naeryeojun Ssal)
12. คนกลายเป็นวัว (소가 된 사람, Sogadoen saram)
13. คนรับใช้เจ้าปัญญา (꾀많은 하인, Kkoemaneun Ha-in)
14. ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว (하늘에서 빌려온 복, Haneureseo Billyreoon Bok)
15. โครยอจัง (고려장, Koryeojang)
16. งูกตัญญู (뱀의 보은, Bam-ui Boeun)
17. งูกับคางคก (구렁이 퇴치 설화, Gureong-i Toechi Seolhwa)
18. งูพยาบาท (구렁이의 원한, Gureong-i-ui Wonhan)
19. งูยักษ์พันปี (천년묵은 구렁이, Cheonnyeon mugeun Gureong-i)
20. เจ้าชายเลี้ยงวัวกับเจ้าหญิงทอผ้า (견우와 직녀, Kyeon-u wa Jiknyeo)
21. เจ้าบ่าวเด็ก (꼬마신랑, Kkoma Sinrang)
22. เจ้าสาวกลายเป็นขี้เถ้า (재가 된 색시, Jaega doen Saeksi)
23. เจ้าสาวใบ้ 3 ปี (삼년 벙어리 부인, Samnyeon Beong-eori Bu-in)
24. เจ้าสาวอิงงอ(잉어부인, Ing-eo Bu-in)
25. เจ้าหญิงหอยทาก (우렁각시, Ureong Gaksi)
26. โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1 (지하국 대적 퇴치 1, Jihaguk daejeok toechi 1)
27. โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2 (지하국 대적 퇴치 2, Jihaguk daejeok toechi 2)
28. ชายแก่เนื้องอก (혹부리 영감, Hokburi Yeonggam)
29. ชายสองพี่น้อง (두 형제, Duhyeongje)
30. ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู (구렁덩덩 신선비, Gureong deongdeong Sinseonbi)
31. ซิมชองบุตรสาวกตัญญู (효녀 심청, Hyonyeo Simcheong)
32. เด็กกตัญญูปราบเสือ (호랑이 잡은 효자, Horang-i jabeun Hyoja)
33. เด็กเคราะห์ร้าย (악운의 소년, Akun-ui Sonyeon)
34. เดินทางไปแสวงหาโชค (구복여행, Gubok Yeohaeng)
35. ตับกระต่าย (토끼의 간, Tokki-ui Gan)
36. ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม (바닷물이 짠 이유, Badamuri Jjan Eu)
37. นกยูง นกพิราบ นกแมกพาย และหนู (꿩 비둘기 까치와 쥐, Kkuang Bidulgi Kkachi wa Jui)
38. นกแมกพายยอดกตัญญู (까치의 보은, Kkachi-ui Boeun)
39. น้องสาวสุนัขจิ้งจอกกับ 3 พี่น้อง (여우 누이와 삼형제, Yeo-u nu-i wa Samhyeongje)

40. นักเดินทาง สุนัขจิ้งจอก และเสือ (나그네와 여우와 호랑이, Nageunewa Yeo-u-wa Horang-i)
41. นางฟ้ากับคนตัดฟืน (선녀와 나뭇꾼, Seonnyeowa Namuggun)
42. นางอิงงอกับชายยากจน (잉어여인과 가난한 남자, Ing-eo-yeo-in-gwa Gananhan namja)
43. นิทานไม่รู้จบ (끝없는 이야기, Kkeuteomneun Eyagi)
44. บิดาสามีเปลี่ยนใจสะใภ้ (며느리 마음 고치게 한 시부, Myeoneuri maeum gochigehan Sibu)
45. บุญวาสนา (적선이 있어야 명당도 명당, Jeokseoni Isseoya Myeongdangdo myeongdang)
46. บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว (9대 독자와 두 처녀, Kudae dokjawa Du Cheonyeo)
47. บุตรสาวม่ายแต่งงานใหม่ (재가한 청상과부 딸, Jaegahan Cheongsanggwabu Ttal)
48. บุตรสาวแย่งที่สุสาน (묏자리 뺏은 딸, Moetjari Ppaeseunttal)
49. ปลาอิงงอในฤดูหนาว (엄동설한의 잉어, Eomdongseolhan-ui Ing-eo)
50. ผีพยาบาท (원혼귀, Wonhongui)
51. ฝังลูกทั้งเป็น (아이 묻은 전설, Ai mudeun Jeonseol)
52. พระสงฆ์กับหญิงชู้ (중과 바람난 부인, Junggwa baramnan Bu-in)
53. พระสงฆ์ใจชั่ว (음탕한 중, Eumthanghan Jung)
54. พระอาทิตย์กับพระจันทร์ (해와 달이 된 오누이, Haewa dari doin Onu-i)
55. พลับแห้งน่ากลัวกว่าเสือ (호랑이보다 무서운 곶감, Horang-i boda Museo-un gotgam)
56. พลับแห้งมีพิษ (독이 든 곶감, Dogideun Gotgam)
57. พ่อค้าเกลือจับเสือได้ (호랑이 잡은 소금장수, Horang-i jabeun Sogeumjangsu)
58. พี่สะใภ้ใจดี (우애 깊은 형수, U-e gipeun Hyeongsu)
59. พี่เสือ (호랑이 형님, Horang-i Hyeongnim)
60. ภรรยาที่เฉลียวฉลาดของภารโรง (통인의 지혜로운 아내, Tongin-ui Jiheroun Ane)
61. ภูตหนู (혼쥐, Honjui)
62. เมล็ดข้าวฟ่างแลกภรรยา (부인과 바꾼 기장씨, Bu-in-gwa bakkun Gijangssi)
63. แม่ผู้ฉลาด (늙은 어머니의 지혜, Neulgeun Eomeoni-ui Jihe)
64. ร่มกับรองเท้าฟาง (우산과 짚신, Usangwa Jipsin)
65. รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา (내 복에 산다, Naeboge Sanda)
66. ลูกกตัญญูกับหัวโสม (효자와 동삼, Hyosawa Dongsam)

67. ลูกกตัญญูได้ดี (복받은 효자, Bokbadeun Hyoja)
68. ลูกกตัญญูทำให้ภรรยากลับใจ (아내 마음 돌이킨 효자, Anemaeum Dorikin Hyoja)
69. ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว (겨울 딸기 구한 효자, Keo-ul Ttalgi guhan Hyoja)
70. ลูกพลับเดือนพฤษภาคม (오뉴월 홍시, Onyuweol Hongsi)
71. ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ (효부와 호랑이, Hyobuwa Horang-i)
72. ลูกสะใภ้กลับใจ (마음 고친 며느리, Ma-eum gochin Myeoneuri)
73. ลูกสะใภ้กลายเป็นลูกสาว (며느리 딸 삼기, Myeoneuri Ttalsamgi)
74. ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี (시어머니 누른 며느리, Sieomeoni nureun Myeoneuri)
75. ลูกสะใภ้ผายลม (방귀쟁이 며느리, Bangguijaeng-i Myeoneuri)
76. เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2 (손톱 발톱의 중요성, Sontop baltop-ui Jungyoseong)
77. เลือกลูกสะใภ้ (며느리 고르기, Myeo-neuri Goreugi)
78. แลกวัวกับพลับ (감과 바꾼 소, Gam-gwa Bakkun So)
79. โลงศพต้องใหญ่ (관은 크게, Gwaneun kheuge)
80. วิธีกำจัดเสือร้าย (나쁜 호랑이 징치하기, Napeun Horang-i Jingchihagi)
81. เวลาของซินซอน (신선놀음, Sinseon Noleum)
82. เวลาของการเซ่นไหว้ (제사의 시각, Jesa-ui Sigak)
83. สตรอเบอรี่ในฤดูหนาว (엄동설한의 딸기, Eomdong seolhan-ui Ttalgi)
84. สลับเจ้าสาวระหว่างฉุด (보쌈에 뒤바뀐 신부, Bossame duibakkuin Sinbu)
85. สังคมคนกินคน (사람이 사람을 잡아먹던 시대, Sarami sarameul Jabameokdeon Side)
86. สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก (달빛으로 얻은 아이, Dalbicheuro Eo-deun Ai)
87. สามสะใภ้ถูกไล่กลับ (소박맞은 세자매, Sobakmajeun Sejame)
88. สามีภรรยาทะเลาะกันเพราะขนมต็อกชิ้นสุดท้าย (떡을 놓고 싸운 부부, Tteogeul noko Ssaun Bubu)
89. สุนัขกับแมว (개와 고양이, Kae wa Koyang-i)
90. สุนัขกับลูกของนาย (자식 찾아준 개, Jasik chajajun Kae)
91. สุนัขจิ้งจอกเก้าหาง (구미호, Kumiho)
92. เสียงนกกาเหว่าร้อง (뻐꾸기 우는 사연, Ppeokkugi U-neun Sayeon)
93. เสือกตัญญู (은혜갚은 호랑이, Eunegapeun Horang-i)
94. เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน (호랑이와 석탄장수의 아내, Horang-i-wa Seoktanjangsu-ui Ane)
95. เสือเลือกสุสาน (호랑이가 잡아준 자리, Horang-i-ga Jabajun Jari)

96. เสือแห่งภูเขาคึมคัง (금강산 호랑이, Keumgangsan Horang-i)
97. หญิงโง่ (바보부인, Babo bu-in)
98. หญิงบ้านนอกที่ไม่รู้จักกระจกเงา (시골 부인이 몰랐던 거울, Sigolbu-i-ni Molratteon Geo-ul)
99. อุทกภัยกับลูกต้นไม้ (대홍수와 나무도령, Daehongsuwa Namudoryeong)
100. ฮึงบูกับนลบู (흥부와 놀부, Heungbu-wa Nolbu)

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสารที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้รวบรวมไว้แล้วโดยไม่ออกสนามด้วยตนเอง ซึ่งดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านและภาพสะท้อนสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและสังคมเกาหลี เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า
3. ศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีจากหนังสือรวบรวมนิทานพื้นบ้านเกาหลี ซึ่งมีเอกสารภาษาเกาหลีจำนวน 7 เล่มและเอกสารภาษาไทยจำนวน 2 เล่ม ซึ่งประกอบด้วยหนังสือดังต่อไปนี้

<u>หนังสือรวบรวมนิทานพื้นบ้านเกาหลีฉบับภาษาเกาหลี</u> มีทั้งสิ้น 7 เล่ม ดังนี้

คิม ยุนโฮ. (2000). *วรรณคดีมุขปาฐะ.* โซล: สำนักพิมพ์แดซัน.

ชิน ดงฮึน. (2003). *ชุดรวบรวมนิทานพื้นบ้านโลกสมบูรณ์ - เกาหลี.* โซล: ฮฺวังคึมคาจี.

ซน จินแท. (2000). *เกี่ยวกับเรื่องเล่าพื้นบ้านเกาหลี.* แปลโดย คิม ฮอน ซอน; คัง เฮ จอง; และลี เคียง แอ. โซล: สำนักพิมพ์ยองรัก.

ซอก อิรฺยอน. (1995). *ซัมกุ๊กยูซา.* คฺวอน ซังโน แปล, ฮัน จองซอบ อธิบาย. โซล: ซัม วอน ซา.

อี มันกี. (2002). *นิทานสำคัญของเกาหลี เล่ม1,2.* โซล: พิศแซม.

โอ เซคฺยอง. (2002). *นิทานพื้นบ้านเกาหลีที่อ่านเล่มเดียวจบ.* โซล: ซอกิลซา.

ฮง แทฮัน. (1999). *นิทานพื้นบ้านของเกาหลี.* โซล: มินโซคฺวอน.

<u>หนังสือรวบรวมนิทานพื้นบ้านเกาหลีฉบับภาษาไทย</u> มีทั้งสิ้น 2 เล่ม ดังนี้

ซูซาน คราวเดอร์ ฮัน. (2540). *นิทานพื้นบ้านและเทพนิยายเกาหลี.* แปลโดย เกษร เจริญรักษ์. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ส.พลายน้อย. (2507). *นิทานเกาหลี.* พระนคร: รวมสาส์น.

จากนั้น ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาสะท้อนภาพสังคมเกาหลีเด่นชัด

4. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานที่คัดเลือกไว้ตามประเด็นต่าง ๆ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของยุพดี จรัณยานนท์ (2522) และธำรง กาญจนธานี (2527) เป็นแนวทางในการวิจัย ดังต่อไปนี้
    ๑. วิถีชีวิต
    ๒. ประเพณี
    ๓. แนวคิด
    ๔. ความเชื่อ
5. เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี ดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านไทย

1.1.1 ความหมายนิทานพื้นบ้าน

กิ่งแก้ว อัตถากร (2519 : 11-12) อธิบายความหมายของนิทานไว้ว่า นิทานเป็นคำศัพท์ภาษาบาลี มีความหมายว่าการเล่าเรื่อง ในทางคติชนวิทยา นิทาน มีความหมายว่า เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะแต่ก็มีอยู่เป็นจำนวนมากที่ได้รับการบันทึกไว้แล้ว

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2545 : 6) กล่าวว่า นิทานพื้นบ้านเรียกว่า นิทานพื้นบ้านบ้าง นิทานพื้นเมืองบ้าง และนิทานชาวบ้านบ้าง มีความหมายเจาะจงถึงเรื่องเล่าประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ ไม่ได้มีความหมายกว้างขวางเหมือนคำว่า นิทาน

1.1.2 ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาศ (2516 : 99) อธิบายลักษณะของนิทานชาวบ้านไว้ดังนี้

1) เป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา เป็นภาษาร้อยแก้ว ไม่ใช่ร้อยกรอง

2) เล่ากันด้วยปากสืบต่อกันมาช้านาน แต่ต่อมาในระยะหลัง เมื่อการเขียนเจริญขึ้น ก็อาจเป็นเรื่องที่เขียนตามเค้าเรื่องเดิมที่เคยเล่ากันด้วยปาก

3) ผู้เล่าดั้งเดิมนั้นไม่ปรากฏว่าเป็นผู้ใด อ้างแต่ว่าเป็นของเก่า ฟังจากผู้เล่าซึ่งเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในอดีตอีกต่อหนึ่ง ผิดกับนิยายสมัยใหม่ที่ทราบชื่อผู้แต่ง แม้เทพนิยายที่ปรากฏชื่อผู้แต่ง เช่น นิทานของกริมม์ ก็ถือว่า “เล่าตามเค้านิทานที่มีมาแต่เดิม” ไม่ใช่กริมม์แต่งขึ้นเอง

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2545 : 7) อธิบายว่า ลักษณะที่สำคัญที่สุดของนิทานพื้นบ้าน อยู่ที่ต้องเป็นเรื่องเล่าที่เล่าสืบทอดกันมา และไม่ทราบว่าใครเป็นผู้แต่ง ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยปาก แต่อาจถ่ายทอดด้วยการเขียนก็ได้ เป็นการเล่าจากความจำที่ได้เล่าต่อ ๆ กันมา เช่น พ่อซึ่ง

เล่าให้ลูกฟังเคยฟังมาจากปู่หรือย่า ปู่หรือย่าเคยฟังจากทวด และทวดก็เคยฟังจากผู้อื่น เช่น เพื่อน หรือพระสงฆ์เล่ามาอีกที ไม่สามารถสืบสาวได้ว่าผู้เล่าคนแรกคือใคร

1.1.3 การจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้าน

กิ่งแก้ว อัตถากร (2519 : 12) จำแนกนิทานออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1) เทพนิยาย (Marchen, Fairy tale) เป็นเรื่องค่อนข้างยาว มีฉากที่เป็นแดนสมมุติหรือแดนในฝัน ไม่บ่งสถานที่เด่นชัด การพรรณนามักวิจิตรพิสดาร ตัวเอกส่วนใหญ่เป็นเจ้าชายเจ้าหญิง ตัวอย่างเช่น เรื่องสโนไวท์ ซินเดอเรลลา เป็นต้น

2) นิทานชีวิต (Novella, Romantic tale) เป็นเรื่องค่อนข้างยาว บ่งสถานที่และเวลาเด่นชัด มีฉากเป็นแดนชีวิตจริงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้และการครองรักของพระเอกกับนางเอก ตัวอย่างเช่น นิทานชุดอาหรับราตรี นิทานทรงเครื่องของไทย เป็นต้น

3) นิทานวีรบุรุษ (Hero tale) เป็นเรื่องค่อนข้างยาว มีฉากเป็นแดนชีวิตจริง เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับลำดับเหตุการณ์การผจญภัยและการต่อสู้ของวีรบุรุษ ตัวอย่างเช่น การผจญภัยของ Theseus; Hercules เป็นต้น

4) นิยายประจำถิ่น (Sage, Local tradition, Local legend) ความยาวของเรื่องขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่อง มีฉากเป็นแดนชีวิตจริง เป็นเรื่องเล่าการกระทำและความสำคัญของบุคคลในท้องถิ่น อำนาจผีสางเทวดา ซึ่งมีมนุษย์ ผี เทวดา หรือสัตว์เป็นตัวละคร ผู้เล่านิทานประจำถิ่นนั้นเชื่อว่าเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นเกิดขึ้นจริง ตัวอย่างนิยายประจำถิ่น อย่างเช่น เรื่องเมืองลับแล เจ้าแม่สร้อยดอกหมาก นางอรพินท์กับท้าวปราจิต เป็นต้น

5) นิยายอธิบายเหตุ (Explanatory tale) เป็นเรื่องที่ตอบคำถามที่ว่า ทำไม เพื่ออธิบายความเป็นมาของสัตว์ บุคคล สิ่งหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ทำไมจึงเกิดจันทรคราส ทำไมมดตะนอยจึงเอวคอด เป็นต้น

6) ตำนานและเทวปกรณ์ (Myth) เป็นเรื่องที่ประกอบด้วยอนุภาคว่าด้วยต้นกำเนิดของจักรวาล โลก มนุษย์ สัตว์ สิ่งของ กับว่าด้วยโครงสร้าง ความสัมพันธ์และกฎเกณฑ์ตลอดจนคุณและโทษของพฤติกรรมธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น พระพิฆเณศวร์ พระมนูกับน้ำท่วมโลก เป็นต้น

7) เรื่องสัตว์ (Animal story) เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของสัตว์ หากเล่าเชิงเปรียบเทียบกับชีวิตมนุษย์เพื่อให้คติสอนใจ เรียกว่านิทานอุทาหรณ์ ตัวอย่างเช่น ราชสีห์กับนกกันทคลกะ หรือสุนัขจิ้งจอกกับนกกระสา เป็นต้น

8) มุขตลก (Jest) เป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ขัดแย้ง ที่ผู้ฟังมองด้วยอารมณ์ขันไม่ถือโทษ ตัวอย่างเช่น เรื่องศรีธนญชัย เรื่องประเภทตาเถรยายชี เป็นต้น

ส่วนประคอง นิมมานเหมินท์ (2545 : 8-30) จำแนกนิทานพื้นบ้านออกเป็น 11 ประเภทตามแนวของสติธ ทอมป์สัน ซึ่งเพิ่มประเภทนิทานพื้นบ้านอีก 3 ประเภท คือ นิทานศาสนา (Religious tale) นิทานเรื่องผี (Ghost stories) และนิทานเข้าแบบ (Formula tale) นอกเหนือจากการแบ่งนิทานของกิ่งแก้ว อัตถากรดังกล่าวไว้ข้างต้น

1.1.4 คุณค่านิทานพื้นบ้าน

วาสนา เกตุภาค (2521 : 66) ทัศนีย์ ทานตวณิช (2523 : 62-63) วิเชียร เกษประทุม (2545 : 9-10) และขนิษฐา จิตชินะกุล (2545 : 142-143) ได้อธิบายเกี่ยวกับคุณค่าของนิทานพื้นบ้านในทำนองเดียวกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า

1) นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2) นิทานเป็นสายใยแห่งความรักที่ช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคม
3) นิทานเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ
4) นิทานให้ข้อคิดและคติเตือนใจ ใช้เป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนศีลธรรมได้
5) นิทานเป็นกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในหลาย ๆ ด้าน

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านเกาหลี

คิม ยุนโฮ (2000 : 198) อธิบายเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านไว้ว่า นิทานพื้นบ้านเป็นรูปแบบพื้นฐานอย่างหนึ่งของนิทาน เช่นเดียวกับเทพนิยาย (Myth) และนิทานประจำถิ่น (Legend) ซึ่งรวมถึงเรื่องเล่าประเภทต่าง ๆ เช่น เรื่องเล่าโบราณ นิทานตลกขบขัน ฯลฯ ลักษณะพิเศษสำคัญของนิทานพื้นบ้าน คือ เป็นเรื่องที่ไม่มีความสมจริง แต่งขึ้นโดยใช้พรสวรรค์ด้านศิลปะของชาวบ้าน นิทานประจำถิ่นนั้นเป็นเรื่องที่อธิบายประวัติความเป็นมาของสถานที่หรือสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพียงการอธิบายเหตุการณ์หรือความจริงเท่านั้น ไม่มีความเป็นวรรณกรรมสร้างสรรค์เท่าไรนัก ส่วนนิทานพื้นบ้านสะท้อนอุปนิสัยและวิถีชีวิตของมนุษย์ โดยดำเนินเรื่องตามโครงเรื่องเชิงวรรณกรรมเป็นส่วนใหญ่ นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องราวที่สะท้อนวิถีชีวิตและความมุ่งหวังของคนในสังคม ตัวละครเอกในนิทานพื้นบ้านเป็นคนธรรมดาสามัญที่พบทั่วไปในชีวิตประจำวัน อีกทั้งเป็นคนระดับรากหญ้าหรือชนชั้นล่างของสังคมที่ถูกกดขี่และถูกดูหมิ่นเป็นส่วนใหญ่ เช่น ทาส ข้ารับใช้ ชาวนาชาวไร่ ผู้หญิง และคนโง่ เป็นต้น

คิม ซองแบ (2001 : 353-375) แบ่งประเภทนิทานออกเป็น เทพนิยาย นิทานประจำถิ่น และนิทานพื้นบ้านมีการถ่ายทอดสืบต่อกันมาในลักษณะมุขปาฐะหรือลายลักษณ์ เนื้อหาของนิทานเป็นจินตนาการร่วมของบุคคลในสังคม ลักษณะพิเศษของนิทานพื้นบ้านอยู่ที่รูปแบบที่เริ่มต้นเรื่องด้วยคำว่า “ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว” “นานมาแล้ว” “ในอดีตกาล” เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า

เรื่องที่จะเล่าเป็นเรื่องโบราณกาล อีกทั้งเป็นการประกาศว่าไม่รับประกันความเป็นไปได้หรือความสมจริงในเรื่องนั้น พูดอีกนัยหนึ่ง คือ ผู้ฟังไม่สามารถใช้เหตุผลหรือข้อเท็จจริงไปตัดสินความสมจริงของเรื่อง นิทานพื้นบ้านจึงเป็นเรื่องเล่าที่ให้ความเพลิดเพลิน มีการแพร่กระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ และถ่ายทอดจากยุคหนึ่งไปอีกยุคหนึ่ง เป็นที่มาของการเล่านิทานที่มีท่วงทำนองและตีกลองประกอบจังหวะ ซึ่งเรียกว่าพันโซรี (판소리, Pansori) และเป็นรากฐานวรรณคดีเกาหลีอีกด้วย

ชิน ดงฮึน (2003 : 410-411) อธิบายว่า นิทานพื้นบ้านเกาหลีมีลักษณะพิเศษที่แสดงให้เห็นชีวิตและความหวังของคนเกาหลี หลายเรื่องสะท้อนความยากลำบากในการดำเนินชีวิต ตัวละครเอกส่วนใหญ่ ไร้ทรัพย์ ไร้เกียรติ์ และไร้คู่ เช่นเดียวกับตัวละครซึ่งเป็นคนตัดฟืน ในนิทานเรื่อง *นางฟ้ากับคนตัดฟืน* แนวเรื่องลักษณะนี้ สะท้อนให้เห็นความทุกข์ยากของชาวเกาหลีในอดีตผ่านทางตัวละคร ซึ่งในที่สุด ตัวละครจะประสบชัยชนะในการแก้ปัญหา ผ่านพ้นความทุกข์ยาก และมีความสุขในที่สุด การดำเนินเรื่องนิทานเกาหลี มักจบลงด้วยความสุขสมหวังของตัวละคร ความปรารถนาในชีวิตของชาวเกาหลี คือ การมีสุขภาพดี อายุยืน ไม่ถูกดูหมิ่น มีความเป็นอยู่ที่ดี มีคู่ครองที่ดี มีลูกที่ดี เป็นต้น ผลความดีที่ตัวละครได้รับ มักเกิดจากโชคชะตา หรืออภินิหาร ซึ่งสะท้อนความคิดชาวเกาหลีที่เชื่อโชคชะตาพรหมลิขิตและมองโลกในแง่ดี หากพิจารณาอย่างลึกซึ้ง จะพบว่าความสุขในชีวิตตัวละครนั้น ไม่ได้เกิดจากอภินิหารหรือโชคชะตาเท่านั้น แต่เกิดจากการยอมรับชะตากรรม นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นความคิดชาวเกาหลีว่า อุปสรรคในชีวิตนั้น สามารถแก้ไขได้เมื่อเผชิญปัญหาด้วยจิตใจอันมั่นคงและด้วยสติปัญญาอันเฉลียวฉลาด มิใช่มัวแต่กังวลอยู่กับปัญหา

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้าน

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านไทย

ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์ (2529 : 94-96) ได้กล่าวถึงการศึกษาสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมหรือความสัมพันธ์ระหว่างคติชาวบ้าน สรุปความได้ว่า คติชาวบ้านเป็นกระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรม แนวความคิดที่ว่าคติชาวบ้านเป็นกระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรมเป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักมานุษยวิทยาโดยทั่วไป คติชาวบ้านช่วยอธิบายหรือให้รายละเอียดเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงออกของชาวบ้านในด้านความเชื่อและทัศนคติ เนื่องจากการศึกษาคติชาวบ้านเป็นการศึกษาวิถีชีวิตของประชาชนและจิตใจของชาวบ้าน เป็นกุญแจทำให้ผู้ศึกษารู้ถึงเหตุการณ์ในอดีตและประเพณีสมัยโบราณซึ่งสูญหายไปแล้ว แม้ว่าการศึกษาคติชาวบ้านไม่สามารถศึกษาย้อนหลังไปได้มากเท่ากับที่นักวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมต้องการ แต่ก็สามารถทำให้ได้รู้ลักษณะเด่นๆ ของวัฒนธรรม ซึ่งไม่อาจศึกษาได้โดยวิธีการอย่างอื่น คติชาวบ้านเปิดเผยให้เห็นถึง

สาระสำคัญของวัฒนธรรม เช่น ทัศนคติ ค่านิยม และใช้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงแนวความคิดของชาวบ้านอีกด้วย ซึ่งนิทานพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในคติชาวบ้านที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของชาวบ้านเช่นกัน

ขนิษฐา จิตชินะกุล (2545 : 143) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของนิทานพื้นบ้านไว้ว่า นิทานพื้นบ้านเป็นแหล่งรวมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ตลอดจนความเชื่อของคนในสังคมเพราะนิทานได้แสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม และความเชื่อต่าง ๆ โดยจะแทรกไว้ในเนื้อเรื่องซึ่งช่วยสะท้อนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2545 : 81-95) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสังคมต่อนิทานพื้นบ้านว่า สังคมมีอิทธิพลต่อนิทานอยู่หลายประการ ประการแรก คือ แม้ว่านิทานจะเป็นเรื่องของจินตนาการ แต่ผู้เล่านิทานเป็นสมาชิกของสังคม นิทานจึงมักสะท้อนให้เห็นลักษณะของสังคม วิถีชีวิต ตลอดจนทัศนคติความคิดเห็นของคนในสังคมนั้นไม่มากก็น้อย แม้นิทานที่เรารับมาจากที่อื่นเมื่อเล่าต่อกันไปก็มักมีการเปลี่ยนแปลงสอดแทรกลักษณะที่เป็นไทยเข้าไป นอกจากวิถีชีวิตการกินอยู่แล้ว นิทานยังสะท้อนให้เห็นทัศนคติความคิดเห็นของคนในสังคมที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น ทัศนะเกี่ยวกับความเป็นมาของโลก ชีวิต ความตาย ธรรมชาติ คนนอกสังคมของตน เป็นต้น ประการที่สอง. สังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ความเปลี่ยนแปลงของสังคมย่อมมีผลกระทบต่อนิทานไม่มากก็น้อย วิธีการถ่ายทอดนิทานก็เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยและการแสดง ก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวในนิทานไม่มากก็น้อย นอกจากนี้ในสมัยต่อมาเมื่อเราได้ติดต่อกับต่างประเทศ นิทานจากต่างประเทศก็แพร่หลายเข้ามา จนอาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันเด็กในเมืองบางคนรู้จักนิทานต่างประเทศก่อนนิทานพื้นบ้านของไทย นิทานพื้นบ้านของไทยเป็นข้อมูลสำคัญประเภทหนึ่งที่อาจนำไปใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสังคมและวิถีชีวิตของคนไทยได้

วิเชียร เกษประทุม (2545 : 9-10) กล่าวว่า นิทานช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมในอดีตหลาย ๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคม วิถีชีวิตของประชาชนในสังคม ตลอดจนประเพณี ค่านิยม และความเชื่อ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะปรากฏอยู่ในนิทานเสมอ ถ้าผู้ฟังหรือผู้อ่านนิทานได้รู้จักวิเคราะห์สังเกตนิทานต่าง ๆ เหล่านั้น อันจะทำให้เกิดความเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างแท้จริง นิทานเปรียบเสมือนกระจกเงาบานใหญ่ที่ช่วยส่องให้เห็นตนเองว่าเป็นอย่างไร นิทานจึงเป็นสิ่งที่มีคุณค่าประการหนึ่ง

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านเกาหลี

คิม ควีอุง (1995 : 28-29) อธิบายเกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมของนิทานพื้นบ้านเกาหลีว่า นิทานพื้นบ้านสะท้อนความคิดของสมาชิกในสังคมนั้น วิธีคิดของสมาชิกในสังคมที่ทำให้เกิดขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม ในขณะเดียวกันขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความคิดของสมาชิกในสังคมด้วย ซึ่งความคิดนั้น ได้สะท้อนออกมาเป็นรูปแบบต่าง ๆ ของนิทานพื้นบ้านที่สมาชิกในสังคมเป็นผู้เล่าและผู้ฟัง กล่าวได้ว่า นิทานพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมชาวบ้านอย่างหนึ่งที่มีประวัติยาวนาน อีกทั้งเป็นวัฒนธรรมที่ยังคงเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันด้วย นิทานพื้นบ้านเป็นพฤติกรรมในการแสดง การสื่อสาร และการสืบทอดวัฒนธรรมของมนุษย์

คิม ยุนโฮ (2000 : 198) อธิบายว่า นิทานพื้นบ้านถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาโดยมีบุคคลธรรมดาในชีวิตจริงเป็นตัวเอก และใช้ชีวิตของตัวละครนั้นเป็นรากฐานในการเล่าเรื่อง ดังนั้น นิทานพื้นบ้านจึงสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ธรรมดาสามัญกับการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความมีน้ำใจ อุปนิสัยของชนชาติ คุณธรรม และภาพสังคมในยุคนั้น ๆ อย่างถ่องแท้

ฮัม ฮันฮี (2001 : 51-52) กล่าวไว้ว่า เนื่องจากนิทานหรือนิทานพื้นบ้านมีรากฐานอยู่ที่โลกแห่งความเป็นจริง ประสบการณ์ร่วมในชีวิตประจำวันทำให้เรื่องเล่ามีความสมจริงมากขึ้น วรรณคดี มุขปาฐะเกาหลีที่สืบทอดกันมาระหว่างชาวนาที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศในยุคกลางหรือปลายโชซอน ทำให้นิทานพื้นบ้านสะท้อนสภาพสังคมและเศรษฐกิจของชาวนาในสมัยนั้นด้วย ซึ่งส่วนใหญ่สนใจเรื่องการอยู่ดีกินดี มีอาหารอุดมสมบูรณ์ นอกจากการกินแล้ว ยังมีเรื่องครอบครัว คือ ความกตัญญู ความมีระเบียบในบ้าน และความรักของพี่น้อง ฯลฯ ล้วนเป็นสิ่งที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีเป็นประจำ แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวมาก

ชิน ดงฮึน (2003 : 411-412) กล่าวถึงภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านเกาหลีไว้ว่า นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนค่านิยม ความคิด และปรัชญาในการดำเนินชีวิตของชาวเกาหลี เช่น รักสันติมากกว่าความขัดแย้ง ลดความโลภพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ให้ความสำคัญกับชีวิตในชาตินี้มากกว่าชีวิตในชาติหน้า ให้ความสำคัญกับครอบครัว ไม่เห็นแก่ตัว ผู้หญิงมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหา และมีความเป็นชาตินิยมสูง เป็นต้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านไทย

ฉันทนา เย็นนาน (2539) ศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านภาคกลาง 22 จังหวัด จากเอกสารที่มีผู้รวบรวมไว้ จำนวน 186 เรื่อง เพื่อวิเคราะห์คุณธรรมและวิถีชีวิตชาวบ้านที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านภาคกลาง ผลการศึกษาพบว่า คุณธรรมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านภาคกลาง มี 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ คุณธรรมที่มุ่งเสริมสร้างความดีที่เกิดขึ้นเฉพาะตน กับคุณธรรมที่มุ่งเสริมสร้างให้มีความสัมพันธ์กับสังคม คุณธรรมเฉพาะตนพบทั้งหมด 18 ประการ เช่น ความเมตตากรุณา ความกตัญญู ความขยัน ความอดทน ความมีวาจาสัตย์ ความใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์สุจริต การเชื่อฟังคำสอน ความเพียรพยายาม ความละอายต่อความชั่ว การประหยัด เป็นต้น ส่วนคุณธรรมต่อสังคมพบเพียง 9 ประการ คือ ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม ความสามัคคี ความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อ ความยุติธรรม ความกล้าหาญ การให้อภัย ความมีระเบียบวินัย

อรัญญา แสนสระ (2546) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านตำบลโนนกอก อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จากข้อมูลประเภทมุขปาฐะที่รวบรวมเอง จำนวน 211 เรื่อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมจัดประเภทนิทาน วิเคราะห์โครงสร้างของนิทานพื้นบ้าน และวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้าน ผลการศึกษาพบว่า นิทานพื้นบ้านทั้ง 211 เรื่อง สามารถจัดประเภทได้ 9 ประเภท คือ นิทานมุขตลก 116 เรื่อง นิทานชีวิต 26 เรื่อง นิทานอธิบายเหตุ 25 เรื่อง นิทานคติ 16 เรื่อง นิทานเรื่องผี 11 เรื่อง นิทานประจำถิ่น 8 เรื่อง นิทานเรื่องสัตว์ 5 เรื่อง นิทานศาสนา 2 เรื่อง และนิทานเข้าแบบ 2 เรื่อง ด้านโครงสร้างของนิทานพื้นบ้านพบว่ากฎดึกดำบรรพ์ของวรรณกรรมพื้นบ้านที่สอดคล้องกับนิทานพื้นบ้านตำบลโนนกอก คือ กฎของการเริ่มเรื่องและกฎของการจบเรื่อง กฎแห่งการซ้ำ กฎแห่งตัวละคร 2 ตัวใน 1 ฉาก เป็นต้น

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านเกาหลี

คิม ฮีจอง (김희정) (2000) วิจัยเรื่อง การศึกษานิทานลูกสะใภ้ (며느리 설화 연구) เป็นการศึกษาจากนิทานที่เกี่ยวกับเรื่องราวของลูกสะใภ้ จำนวนทั้งหมด 442 เรื่อง เพื่อวิเคราะห์ความหมายเชิงวรรณคดีและทัศนคติของผู้เล่านิทาน ผู้วิจัยจำแนกประเภทนิทานลูกสะใภ้ตามเนื้อหาเป็น 6 ประเภท คือ

๑. เรื่องลูกสะใภ้กตัญญู
๒. เรื่องลูกสะใภ้เฉลียวฉลาด
๓. เรื่องลูกสะใภ้ที่มีความสามารถพิเศษ
๔. เรื่องตลกขบขันเกี่ยวกับลูกสะใภ้

๕. เรื่องความลำบากในการใช้ชีวิตที่บ้านสามี

๖. เรื่องการแต่งงานใหม่

ใน 6 ประเภทดังกล่าวนี้ เรื่องลูกสะใภ้กตัญญูมีมากที่สุด และเรื่องการแต่งงานใหม่มีน้อยที่สุด ส่วนทัศนคติของผู้เล่านิทานลูกสะใภ้นั้น มีหลายประเภท เช่น คติสอนให้ลูกสะใภ้กตัญญูต่อพ่อแม่สามี การแก้ปัญหาชีวิต ความทุกข์ยากที่ลูกสะใภ้ต้องไปอยู่ในครอบครัวสามี การห้ามลูกสะใภ้แต่งงานใหม่ การต่อต้านข้อห้ามลูกสะใภ้แต่งงานใหม่ เป็นต้น

ยู คึนฮี (유근희) (2001) วิจัยเรื่อง การศึกษานิทานเจ้าสาวหอยทากของเกาหลี (한국우렁각시 설화연구) นิทานหอยทากเป็นนิทานที่แพร่หลายและนิยมเล่าสืบต่อกันมาในแถบประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลี และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากการศึกษาของผู้วิจัยรุ่นก่อน พบว่า การแพร่กระจายของนิทานหอยทาก เริ่มต้นมาจากประเทศจีน ส่วนผลการศึกษาวิจัยของ ยู คึนฮี พบว่า การแพร่กระจายของนิทานหอยทากจากประเทศจีนนั้น น่าจะมาจากพวกพ่อค้าทางทะเล สังคมที่มีนิทานหอยทากเป็นสังคมที่ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพประมงเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศที่เหมาะสำหรับหอยทากอาศัยอยู่ เนื้อเรื่องนิทานหอยทากนั้นแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

๑. เนื้อเรื่องง่าย : มีหนุ่มยากจนที่มีอาชีพชาวนา วันหนึ่งพบหอยทากตัวหนึ่งโดยบังเอิญ จึงนำมาใส่ไว้ในโอ่งน้ำ แต่ปรากฏว่าหอยทากนั้นกลายเป็นผู้หญิงที่งดงาม จึงขอมาเป็นภรรยาตนเอง

๒. เนื้อเรื่องซับซ้อน : มีขุนนางที่เป็นตัวร้ายเดินผ่านไปและเห็นความสวยงามของนางหอยทากที่มาเป็นภรรยาของชาวนาแล้ว จึงพยายามจะแย่งนางหอยทากจากชาวนา แต่ในที่สุด สามีภรรยาคู่นั้นก็ผ่านพ้นอุปสรรคและอยู่กันอย่างมีความสุขตลอดไปด้วยความเฉลียวฉลาดของนางหอยทาก

หอยทากในนิทานของเกาหลีและจีนนั้น เป็นสัญลักษณ์ของเทพธิดาแห่งเกษตรกรรมและน้ำ อีกทั้งหมายถึงผู้หญิงและความอุดมสมบูรณ์ด้วย นิทานหอยทากมีคติสอนใจว่า คนที่ขยันหมั่นเพียรมักได้พรจากสวรรค์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้าน

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านไทย

ยุพดี จรัณยานนท์ (2522) ศึกษานิทานชาวบ้าน ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ปรากฏในนิทาน ส่วนใหญ่เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อ และค่านิยมทางสังคม นอกจากนี้

ยังแสดงถึง สภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น วัฒนธรรม ค่านิยมทางสังคม ยกตัวอย่างเช่น ความรู้ ความมีสติปัญญา ความสนุกสนานด้วยความขบขัน ความมีทรัพย์และความมีอำนาจ ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่ ความเคารพผู้อาวุโส ความสามัคคีไม่ทะเลาะวิวาท ฯลฯ ศาสนาและความเชื่ออื่น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเปรียบเทียบลักษณะชีวิตและสังคมที่เห็นได้จากนิทานและสภาพสังคมปัจจุบันของตำบลจอมพระ พบว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมปิดเป็นสังคมเปิด จากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง จากสังคมล่าสัตว์เป็นสังคมเกษตรกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมท้องถิ่นในด้านความเชื่อ การใช้ภาษา ฯลฯ อีกด้วย

ธำรงค์ กาญจนธานี (2527) วิเคราะห์วรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้ที่มีการปริวรรตพิมพ์เผยแพร่แล้ว จำนวน 6 เรื่อง เพื่อศึกษาวิเคราะห์สัญลักษณ์ และความเชื่อ ประเพณี ค่านิยมของสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้ ผลการศึกษา พบว่า วรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้ สะท้อนให้เห็นความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมทางสังคมเป็นอย่างดี กล่าวคือสะท้อนให้เห็นความเชื่อในด้านต่าง ๆ ดังเช่น ความเชื่อเรื่องกรรม นรกสวรรค์ ผีสางเทวดา เนื้อคู่ ไสยศาสตร์ โหราศาสตร์ โชคลาง ความฝันและการทำนายฝัน เป็นต้น ด้านประเพณี คือ ประเพณีการแต่งงาน การทำขวัญ การบวช การทำศพ ด้านค่านิยมของสังคม เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับบุรุษและสตรี ค่านิยมในการเลือกคู่ครอง ค่านิยมทางด้านการปกครอง ค่านิยมด้านการศึกษา เป็นต้น

จรัส ง๊ะสมัน (2534) ศึกษานิทานชาวเล จังหวัดสตูล จากนิทานจำนวน 82 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า นิทานชาวเลมีภาพสะท้อนทางสังคมหลายด้านปรากฏอยู่ ได้แก่ ความเป็นมาของกลุ่มชน ครอบครัวและประชากร การปกครอง เศรษฐกิจ การคมนาคม การศึกษา ภาษา การอนามัยและสาธารณสุข ศาสนาและความเชื่อ ประเพณี ศิลปะและนันทนาการ

อรัญญา แสนสระ (2546) วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านตำบลโนนกอก อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาด้านภาพสะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้าน พบว่า นิทานพื้นบ้านตำบลโนนกอกได้สะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้าน 7 ด้าน คือ ด้านสภาพความเป็นอยู่ ด้านครอบครัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านประเพณี ด้านความเชื่อ ด้านค่านิยม และด้านบทบาทของสมาชิกในสังคม

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพสะท้อนสังคมในนิทานพื้นบ้านเกาหลี

คิม ควีอุง (김귀웅) (1995) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาลักษณะความเชื่อทางศาสนาของคนเกาหลีโดยศึกษานิทานพื้นบ้าน (민담을 통한 한국인의 종교심성 연구) ผลการศึกษาพบว่า นิทาน

พื้นบ้านเกาหลีสะท้อนความเชื่อของชาวเกาหลีได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อเรื่องความตายหรือโลกในอุดมคติก็ตาม อีกทั้งสะท้อนให้เห็นความคิดต่อการดำเนินชีวิตของชาวเกาหลีด้วย

ควอน ซอกฮฺวัน (권석환) (1996) วิจัยเรื่อง การศึกษานิทานกตัญญู : ศึกษาเฉพาะกรณีนิทานกตัญญูเสียสละ (효행설화연구 : 희생효 설화를 중심으로) ผลการศึกษาพบว่า สังคมเกาหลีแต่เดิมถือว่าความกตัญญูนั้น ไม่ใช่เป็นทางเลือกแต่เป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมาโดยไม่มีข้อยกเว้น เนื่องจากสังคมเกาหลีมีลักษณะพิเศษที่มีผู้อาวุโสเป็นผู้นำครอบครัว (Patriarchy) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื๊อ พฤติกรรมกตัญญูที่ปรากฏในนิทานเกาหลีส่วนใหญ่เป็นการเสียสละ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเสียสละชีวิตตนเองหรือการเสียสละสิ่งที่สำคัญที่สุดของตนเอง เช่น ลูก ถือว่าเป็นความกตัญญูสูงสุดที่จะนำไปสู่ความสุข ดังที่ปรากฏในนิทานว่าลูกที่เสียสละเพื่อพ่อแม่จะได้พรจากสวรรค์ เช่น ได้รับความช่วยเหลือจากเทวดาทั้งหลาย ได้รับรางวัลจากสวรรค์ เป็นต้น แต่ปัจจุบัน การเสียสละชีวิตตนเองเพื่อพ่อแม่นั้น จะถือว่าเป็นอกตัญญูยิ่งเพราะทำให้พ่อแม่เป็นทุกข์ใจที่ลูกต้องจากไปก่อน เพราะฉะนั้น ความกตัญญูที่แท้จริงของยุคปัจจุบัน คือ เข้าใจความต้องการของพ่อแม่อย่างถูกต้องและปรนนิบัติพ่อแม่ให้มีความสุขกายสบายใจ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ผู้วิจัยรวบรวมมา จะนำไปใช้เป็นแนวทางในงานวิจัยเรื่องวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี ซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหานิทานพื้นบ้านที่เป็นภาพสะท้อนสังคมเพื่อทราบสังคมเกาหลีและคนเกาหลีอย่างลึกซึ้งในด้านต่าง ๆ เช่น วิถีชีวิต ความคิดและความเชื่อ เป็นต้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับเกาหลีต่อไป

บทที่3
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเกาหลี

ชาวเกาหลีเป็นชนชาติที่อาศัยอยู่บนคาบสมุทรเกาหลี วัฒนธรรมเกาหลีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งสภาพภูมิศาสตร์เป็นปัจจัยเบื้องต้นที่ทำให้เกิดวิถีวัฒนธรรมของสังคม นอกจากนั้น ยังมีปริบทต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและวัฒนธรรมของชาวเกาหลี ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเกาหลีให้เห็นเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ภูมิศาสตร์เกาหลี

ประเทศเกาหลีตั้งอยู่บนคาบสมุทรเกาหลีในทวีปเอเชียตะวันออก ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 38°27′ เหนือ และ 33° 06′ เหนือ และเส้นแวงที่ 131° 52′ ตะวันออกและ 125° 04′ ตะวันออก ทิศเหนือจดประเทศจีน ทิศตะวันออกจดทงแฮ (동해, Donghae, ทะเลตะวันออก) ทิศตะวันตกจดซอแฮ (서해, Seohae, ทะเลตะวันตกหรือทะเลเหลือง) ส่วนทิศใต้จดนัมแฮ (남해, Namhae, ทะเลใต้) ลักษณะที่ตั้งเป็นพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์มาแต่โบราณเนื่องจากเป็นเสมือนประตูเข้าสู่ประเทศจีน ด้วยเหตุนี้ จึงถูกรุกรานโดยประเทศมหาอำนาจทั้งตะวันตกและตะวันออกมาตั้งแต่อดีต

1.1 ภูมิประเทศ

ประเทศเกาหลีมีเนื้อที่ทั้งหมด 222,154 ตารางกิโลเมตร โดย 2 ใน 3 ส่วนของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา [1] ถือว่าเป็นภูมิประเทศที่ค่อนข้างกันดาร แต่ชาวเกาหลีก็สามารถปรับตนให้เข้ากับชีวิตบนภูเขาได้ ซึ่งเห็นได้จากอาชีพต่าง ๆ เช่น อาชีพตัดฟืน อาชีพเผาถ่าน ในสมัยที่การคมนาคมยังไม่สะดวกอย่างปัจจุบัน ชาวเกาหลีต้องเดินทางข้ามภูเขาหลายลูกที่มีสัตว์ป่าดุร้ายหลายชนิด เช่น เสือภูเขา สุนัขจิ้งจอก ฯลฯ จากสภาพภูมิศาสตร์ที่มีภูเขา เป็นปริบทของสังคมเกาหลี ทำให้ชาวเกาหลีมีความเชื่อในซันซิน (산신, Sansin) เจ้าแห่งภูเขาที่คอยพิทักษ์รักษาสัตว์และมนุษย์ [2]

นอกจากพื้นที่ภูเขาแล้ว เนื้อที่ 1 ใน 3 ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ราบทำการเกษตร ชาวเกาหลีในอดีตส่วนใหญ่ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และทำประมง ด้วยเหตุที่ประเทศเกาหลีตั้งอยู่บนคาบสมุทร มีทะเลล้อมรอบสามด้าน ได้แก่ ด้านทิศตะวันออก ทิศใต้และทิศตะวันตก ทำให้ประเทศเกาหลีอุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารทะเล และมีวิถีชีวิตเกี่ยวข้องกับทะเล ส่งผลให้เกิดความเชื่อในโลกบาดาล (ยงกุง, 용궁, Yonggung หมายถึงโลกใต้น้ำหรือวังพญามังกร)

---

[1] จินดา จำเริญ. (2545). *สารน่ารู้เกี่ยวกับเกาหลี*. หน้า 9.

[2] ชู ชังฮุน. (2000). *ศึกษานิทานเทพเจ้าแห่งภูเขา* . หน้า 67.

1.2 ภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของประเทศเกาหลีมี 4 ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว ลักษณะพิเศษของแต่ละฤดู สรุปได้ดังนี้

ฤดูใบไม้ผลิเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม เป็นฤดูที่ต้นไม้ซึ่งทิ้งใบหมดในฤดูหนาวเริ่มผลิใบและดอก สภาพอากาศเริ่มอบอุ่นขึ้นเมื่อเทียบกับฤดูหนาวที่ผ่านมา อุณหภูมิของเดือนพฤษภาคมโดยเฉลี่ยประมาณ 16 ถึง 19 องศาเซลเซียส ท้องฟ้าโปร่งใส อาจมีฝนบ้าง เป็นประโยชน์แก่การเพาะปลูก ฤดูใบไม้ผลิเป็นสัญลักษณ์ของการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในรอบปี

ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม สภาพอากาศร้อนอบอ้าว อุณหภูมิของเดือนสิงหาคมโดยเฉลี่ยประมาณ 23 ถึง 27 องศาเซลเซียส มีความชื้นสูงประมาณ 80 % มีฝนตกหนัก เกษตรกรใช้เวลาช่วงนี้ในการบำรุงดิน กำจัดวัชพืช และดูแลพืชผลการเกษตร

ฤดูใบไม้ร่วงเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน เป็นฤดูที่ต้นไม้เริ่มทิ้งใบ สภาพอากาศแห้งและเย็นสบาย อุณหภูมิของเดือนตุลาคมโดยเฉลี่ยนประมาณ 11 ถึง 19 องศาเซลเซียส ฟ้าสดใดไร้เมฆ ทิศนียภาพตามป่าเขาสวยงามด้วยใบไม้เปลี่ยนสี เป็นฤดูที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อเตรียมไว้เป็นเสบียงในฤดูหนาว

ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ เป็นฤดูที่อากาศหนาว หิมะตก พืชหยุดการเจริญเติบโต สภาพอากาศหนาวแห้งแล้ง อุณหภูมิของเดือนมกราคมโดยเฉลี่ยประมาณ -6 ถึง 7 องศาเซลเซียส เกษตรกรชาวเกาหลีหยุดการทำงานหลัก ทำเพียงงานอดิเรกในครัวเรือน เช่น สานรองเท้าฟาง ถักเสื้อผ้า เป็นต้น ฤดูหนาวเป็นสัญลักษณ์ของความขาดแคลน และเป็นช่วงที่ทบทวนถึงการดำเนินชีวิตในรอบปีที่ผ่านมา [1]

ด้วยข้อจำกัดภูมิศาสตร์ดังกล่าว ชาวเกาหลีจึงเพาะปลูกได้เพียงปีละหนึ่งครั้งเท่านั้น ข้อจำกัดนี้ส่งผลให้ชาวเกาหลีมีความขยัน อดทน และรู้จักวางแผนในการดำเนินชีวิต กล่าวคือ ปลูกพืชในฤดูใบไม้ผลิ ดูแลต้นกล้าและถอนวัชพืชในฤดูร้อน และเก็บเกี่ยวในฤดูใบไม้ร่วง ไว้เป็นเสบียงในฤดูหนาว

ช่วงฤดูใบไม้ร่วงหลังเก็บเกี่ยวข้าวเจ้าเสร็จ ชาวเกาหลีจะปลูกข้าวบาร์เล่ย์ในทุ่งนาเพื่อเอาข้าวบาร์เลย์หุงผสมกับข้าวเจ้าหรือหุงเฉพาะข้าวบาร์เลย์ในช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิที่ข้าวเจ้าขาดแคลน การดำรงชีวิตด้วยข้าวบาร์เลย์ซึ่งมีรสชาติด้อยกว่าข้าวเจ้าเป็นสัญลักษณ์ของความขาดแคลน ทำให้เกิดสำนวน “เนินเขาบาร์เล่ย์” ซึ่งหมายถึงช่วงเวลาที่ยากลำบาก

---

[1] กรมอุตุนิยมวิทยา. (2006). (ออนไลน์).

2. ประวัติศาสตร์เกาหลี

ประเทศเกาหลีอยู่ในภาวะของสงครามและได้รับความบอบช้ำจากสภาวะหลังสงครา อยู่เสมอ อีกทั้งต้องตกเป็นอาณานิคมของประเทศญี่ปุ่นในระยะเวลาที่ยาวนาน แต่ประเทศเกาหลีก็สามารถยืนหยัดและก้าวขึ้นเป็นผู้นำในภูมิภาคเอเชียอย่างน่าอัศจรรย์

2.1 ยุคเริ่มแรก (ตั้งแต่ 2333 ปีก่อนค.ศ. จนถึง 108 ปีก่อนค.ศ.)

บรรพบุรุษของชนเผ่าต่าง ๆ ในโลก ซึ่งพัฒนาเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ (Homo Sapiens) ได้พัฒนาเป็นเผ่าพันธุ์ใหญ่ ๆ 3 เผ่าพันธุ์ คือ เผ่าพันธุ์ผิวดำ (Negroid) เผ่าพันธุ์ผิวขาว (Caucasoid) และเผ่าพันธุ์ผิวเหลือง(Mongoloid) เผ่าพันธุ์ผิวเหลืองที่เรียกว่าชาวมองโกลอยด์นั้น แบ่งออกเป็นชาวมองโกลเหนือกับชาวมองโกลใต้ ชาวเกาหลีเป็นชาวมองโกลเหนือซึ่งชาวมองโกลเหนือแบ่งออกเป็นชาวมองโกลเก่ากับชาวมองโกลใหม่ ชาวเกาหลีเป็นชาวมองโกลใหม่ที่เรียกว่าชาวอัลทาอิก เพราะอยู่แถบเทือกเขาอัลไต และได้อพยพเข้าไปในคาบสมุทรเกาหลีในยุคสัมฤทธิ์ ซึ่งชาวมองโกลใต้ได้อาศัยอยู่ในดินแดนนี้มาตั้งแต่ยุคหินใหม่ [1]

การที่จะระบุเวลาแน่นอนว่ามนุษย์เริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณคาบสมุทรเกาหลีเป็นเรื่องยาก แต่จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบ ชี้ให้เห็นว่ามีมนุษย์อาศัยอยู่บนคาบสมุทรเกาหลีมาไม่น้อยกว่า 3 หมื่นปี หรือตั้งแต่ในช่วงปลายยุคหินเก่า [2] ระหว่างยุคหินใหม่ ชาวเกาหลีเริ่มปลูกข้าว และเมื่อถึงยุคสัมฤทธิ์ ชนเผ่าต่าง ๆ ที่อยู่บนคาบสมุทรเกาหลีเริ่มรวมตัวกันเป็นประเทศโดยมีผู้นำปกครอง บรรพบุรุษคนแรกที่ชาวเกาหลีเชื่อถือกันมาแต่โบราณตามหนังสือซัมกุ๊กยูซา (삼국유사, Samkuk-usa) ได้กล่าวไว้ คือทันกุนวังกอม (단군왕검, Tangun-wanggeom) ซึ่งมีเทพนิยายของการกำเนิดของทันกุน ดังนี้ว่า

“หนังสือทันกุนโกกี [3] ได้กล่าวไว้ว่า โบราณกาล ฮวันอุง (환웅, Hwan-ung) ผู้เป็นพระโอรสองค์เล็กของฮวันอิน (환인, Hwan-in) ทรงมีความต้องการที่จะปกครองโลกมนุษย์ ฮวันอินจึงทอดพระเนตรลงมาจากสวรรค์ เห็นภูเขาสามลูกน่าตั้งเป็นเมือง จึงทรงมอบสัญลักษณ์เทพเจ้าสามอย่าง แล้วทรงอนุญาตให้พระโอรสฮวันอุงลงไปปกครอง ฮวันอุงทรงรวบรวมมนุษย์สามพันคนลงมาที่ภูเขาแทแบก (태백, Taebaek) ณ จุดที่มีต้นไม้เทพ และเรียกที่นั่นว่าเมืองใหม่ ฮวันอุงมีเทวดารับใช้สามองค์ คือ เทพแห่งลม เทพแห่งฝน และเทพแห่งเมฆ ซึ่งช่วยเหลือมนุษย์ให้สามารถทำการเกษตรได้ ต่อมา หมีกับเสือที่เคยอาศัยอยู่ในถ้ำเดียวกัน มาอธิษฐานขอเป็นมนุษย์ต่อฮวันอุง

---

[1] คิม แจคุยอง. (2001). *ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเกาหลี*. หน้า 48-59.

[2] ไพบูลย์ ปีตะเสน. (2545). *ประวัติศาสตร์เกาหลี จากยุคเผ่าพันธุ์ถึงราชวงศ์สุดท้าย*. หน้า 11.

[3] หนังสือทันกุนโกกี (단군고기, Dangungogi) เป็นหนังสือเล่มเก่าแก่ที่สุดที่เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับทันกุนผู้เป็นต้นกำเนิดเผ่าพันธุ์เกาหลี

ฮวันอุงก็สั่งให้หมีกับเสือกินแต่ผักซุก[1] กำหนึ่งกับกระเทียมสด 20 เม็ด หากปฏิบัติได้ครบร้อยวันจะได้เป็นมนุษย์ เสือไม่สามารถอดทนได้จึงหนีออกจากถ้ำไป จนไม่ได้เป็นมนุษย์ แต่หมีสามารถอดทนได้ 3 คูณ 7 วัน [2]จนกลายเป็นสาวรูปงาม ได้ชื่อว่า อุงนฺยอ (웅녀, Ungnyeo แปลว่าสาวหมี) อุงนฺยอไม่มีคู่ จึงอธิษฐานขอคู่ครอง ฮวันอุงจึงแปลงร่างเป็นคู่ครองของอุงนฺยอ ในที่สุด เธอตั้งครรภ์และคลอดบุตรชาย ชื่อว่าทันกุน ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของชนชาติเกาหลี [3]

จากหลักฐานเอกสาร กล่าวว่าทันกุนได้สถาปนาโกโจซอน (고조선, Kojoseon แปลว่าโชซอนโบราณ) ขึ้นเมื่อ 2333 ปีก่อนค.ศ. และปกครองชาวเกาหลีเป็นเวลา 1500 ปี หลังจากนั้น โกโจซอนค่อยเสื่อมอำนาจลงและสูญอำนาจไปเมื่อ 108 ปีก่อนค.ศ.

2.2 ยุคสามก๊ก [4] (ตั้งแต่ 108 ปีก่อนค.ศ. จนถึงปีค.ศ. 676)

เมื่อโกโจซอนสูญอำนาจ ชนเผ่าโคคูรฺยอที่อยู่ภาคเหนือของเกาหลีเอาชนะชนเผ่าพูยอ (부여, Puyeo) ที่เป็นชนเผ่าอาศัยอยู่ชายแดนทางทิศตะวันออกของจีนและได้สถาปนาโคคูรฺยอ (고구려, Koguryeo, 37 ปีก่อนค.ศ. – ค.ศ.668) ส่วนทางใต้แม่น้ำฮัน (한강, Hangang) มีชนเผ่าต่าง ๆ ที่รวมตัวกันเป็นเผ่าใหญ่ 3 เผ่าได้แก่ มาฮัน (마한, Mahan) ชินฮัน (진한, Jinhan) และพฺยอนฮัน (변한, Pyeonhan) ทั้ง 3 เผ่าใหญ่ครอบครองพื้นที่ซึ่งอุดมด้วยแร่เหล็ก ที่นั่นจึงเป็นแหล่งผลิตอาวุธเหล็กกับเครื่องมือทำการเกษตร ต่อมา พวกมาฮันได้สถาปนาแพกเจ (백제, Paekje, 18 ปีก่อนค.ศ. – ค.ศ.660) ขึ้นเมื่อ 18 ปีก่อนค.ศ. พวกชินฮันได้สถาปนาซิลลา (신라, Silla, 57 ปีก่อนค.ศ. – ค.ศ.935) ขึ้นใน 57 ปีก่อนค.ศ. และพวกพฺยอนฮันได้สถาปนาคายา (가야, Gaya, ปีค.ศ.42 - 532) ขึ้นในปีค.ศ. 42 คายามีความเจริญในด้านการติดต่อค้าขายทางทะเลกับต่างประเทศ และถูกอำนาจซิลลาเข้าครอบครองล่มสลายไปในคริสศตวรรษที่ 6

ยุคสามก๊ก ประกอบด้วย โคคูรฺยอ แพกเจ และซิลลา เป็นยุคที่สร้างระบบการปกครองประเทศอย่างชัดเจน ปกครองโดยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชโดยมีกษัตริย์เป็นประมุข มีการจัดระบบปกครองชนเผ่าต่าง ๆ มีการรับพุทธศาสนา มีความเกี่ยวข้องกับจีนทั้งการรับวัฒนธรรมและการทำสงคราม ต่อมา มีการติดต่อกับญี่ปุ่นโดยให้ความช่วยเหลือญี่ปุ่นในด้านศิลปวิทยาการ ขณะเดียวกัน ก็มีความขัดแย้งแย่งอำนาจการปกครองภายในซึ่งกันและกัน และรวมทั้งสามก๊กเป็นหนึ่งเดียวในปีค.ศ. 676 โดยซิลลา

---

[1]ซุก (쑥, Ssuk) เป็นพืชพันธุ์ Mugwort ชนิดหนึ่งที่มีรูปลักษณ์คล้ายผักชีแต่กลิ่นแตกต่างกัน

[2]ชาวเกาหลีถือเลข 3 กับ 7 เป็นเลขมงคลและให้ความสำคัญกับเลขดังกล่าวมาแต่โบราณ เนื่องจากเลข 3 เป็นเลขสมบูรณ์ที่ประกอบด้วยเลขหยาง 1 กับเลขหยิน 2 อีกทั้งเป็นสัญลักษณ์องค์ประกอบโลกที่สำคัญ 3 อย่าง คือ ฟ้า ดิน และคน ส่วนเลข 7 หมายถึงทางทิศทั้ง 4 ทิศ คือ ทิศตะวันออก ตะวันตก ใต้ และเหนือ บวกกับเลข 3

[3]อี มันกี. (2002). *นิทานสำคัญของเกาหลี เล่ม 1*. หน้า 17-18.

[4]คิม ยังกี และคณะ. (2003). *ประวัติศาสตร์เกาหลีอ่านเล่มเดียวจบ*. หน้า 44-90.

2.3 ยุคทงอิลซิลลากับพัลแฮ [1] (ตั้งแต่ปีค.ศ. 676 จนถึงปีค.ศ. 935)

จากการที่เดิมเกาหลีมีอยู่สามก๊ก ได้แก่ โคคูรฺยอ แพกเจ และซิลลา ทั้งสามก๊กต่างพยายามสร้างอำนาจความเข้มแข็งให้แก่ตัวเอง ขณะเดียวกัน ก็หาทางยึกครองก๊กอื่น ซิลลาได้รับการสนับสนุนจากราชวงศ์ถังของจีน ทำการยึดครองโคคูรฺยอและแพกเจได้สำเร็จ รวมเป็นอาณาจักรเดียว เรียกว่าทงอิลซิลลา (통일신라, Tongilsilla, ปีค.ศ. 676 - ค.ศ.935) ทงอิลซิลลามีการปกครองโดยให้ความสำคัญกับกษัตริย์ ขุนนาง และข้าราชการ ซึ่งเป็นชนชั้นสูงที่นิยมความหรูหราและฟุ่มเฟือยในขณะที่ประชาชนทั่วไปต้องอดอยากด้วยภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ จนในที่สุด อาณาจักรเดิก็เข้มแข็งขึ้นและแยกเป็นสามก๊กใหม่อีกครั้ง

ส่วนพัลแฮ (발해, Palhae, ปีค.ศ. 698-926) เป็นอาณาจักรที่อยู่ตอนเหนือของคาบสมุทรเกาหลี เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของอาณาจักรโคคูรฺยอ ซึ่งถูกจีนยุคถังยึดครอง ผู้สถาปนาพัลแฮคือ แด โจยอง (대조영, Dae joyoung) เป็นคนเชื้อสายโคคูรฺยอ พัลแฮเป็นอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมอยู่ระยะหนึ่ง และล่มสลายไปในปีค.ศ. 926 โดยการรุกรานของชนเผ่ามองโกลที่เรียกว่าว็อน (원, Won, ชนเผ่าหยวนหรือฮวน) ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกของจีน

2.4 ยุคโครฺยอ [2] (ตั้งแต่ปีค.ศ. 918 จนถึงปีค.ศ. 1392)

เนื่องจากทงอิลซิลลามีความอ่อนแอ ทำให้โคคูรฺยอและแพกเจเดิมซึ่งอยู่ใต้อำนาจของทงอิลซิลลาเริ่มเข้มแข็งขึ้น และแยกตัวออกจากการปกครองของทงอิลซิลลา ทำให้เกาหลีกลายเป็นสามก๊กอีกครั้งหนึ่ง

วันกอน (왕건, Wanggeon) ขุนนางที่มีความสามารถได้ยึดการปกครองโคคูรฺยอใหม่จากกษัตริย์ คุงเย (궁예, Kung-ye) แล้วเปลี่ยนชื่ออาณาจักรเป็นโครฺยอ (고려, Koryeo, ปีค.ศ. 918-1392) จากนั้น ได้พยายามสร้างความเข้มแข็งรวมแพกเจใหม่ ซึ่งปกครองโดยกษัตริย์คฺยอนฮฺวอน (견훤, Kyeonhwon) และซิลลา ซึ่งปกครองโดยกษัตริย์คฺยอนซุน (경순, Kyeongsun) ได้ในปีค.ศ. 936 เกาหลีจึงได้รวมกันเป็นหนึ่งเดียวอีกครั้ง

วังกอนได้สถาปนาขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งโครฺยอในปี ค.ศ. 943 ปฐมกษัตริย์วังกอน (태조왕건, Taejo Wanggeon) มีความสามารถในการปกครองและได้พัฒนาโครฺยอให้เจริญรุ่งเรืองในสมัยนี้ พุทธศาสนารุ่งเรืองสูงสุด มีอิทธิพลต่อชีวิตวัฒนธรรมเกาหลีอย่างยิ่ง ในขณะเดียวกับที่ลัทธิขงจื๊อก็เป็นหลักความคิดแนวทางปฏิบัติสำหรับชนชั้นปกครอง

โครฺยอรุ่งเรืองมาจนถึงปีค.ศ. 1388 ก็เกิดปัญหาความขัดแย้งในการปกครองระหว่างกลุ่มขุนนางที่สนับสนุนราชวงศ์หมิงของจีนกับราชวงศ์มองโกลซึ่งยึดครองจีน ประกอบกับความอด

---

[1] คิม ยังกี และคณะ. (2003). *ประวัติศาสตร์เกาหลีอ่านเล่มเดียวจบ*. หน้า 94-114.

[2] สรุปจาก ไพบูลย์ ปีตะเสน. (2545). *ประวัติศาสตร์เกาหลี จากยุคเผ่าพันธุ์ถึงราชวงศ์สุดท้าย*. หน้า 91-99, 127-133. และ คิม ยังกี และคณะ. (2003). *ประวัติศาสตร์เกาหลีอ่านเล่มเดียวจบ*. หน้า 124-125, 144.

อยากของประชาชนเพราะการทำสงครามกับจีน ทำให้โครยออ่อนแอลง และในที่สุด แม่ทัพ ลี ซองเกย (이성계, Lee Seonggye) ได้สถาปนาราชวงศ์โชซอนขึ้น

2.5 ยุคโชซอน [1] (ตั้งแต่ปีค.ศ. 1392 จนถึงปีค.ศ.1910)

แม่ทัพ ลี ซองเกย ตั้งอาณาจักรโชซอนและสถาปนาตนเป็นปฐมกษัตริย์ เมื่อปีค.ศ. 1392 ได้นำเอาลัทธิขงจื๊อมาเป็นปรัชญาและแนวทางการปกครองประเทศทำให้สังคมโชซอนมีเสถียรภาพทั้งภายในและต่างประเทศ ต่อมาในปีค.ศ. 1446 พระเจ้าเซจงมหาราช (세종대왕, Sejongdaewang) กษัตริย์องค์ที่ 4 ของโชซอนทรงประดิษฐ์อักษรฮันกึล (한글, hangeul, อักษรเกาหลี) ทำให้ศิลปวิทยาการ อาทิ วรรณคดี เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์และแพทยศาสตร์เจริญรุ่งเรือง

ปีค.ศ. 1592 กษัตริย์โตโยโตมิ ฮิเดโยชิ แห่งญี่ปุ่นได้ยกกองทัพทหารญี่ปุ่นประมาณ 1 ล้าน 8แสนคนมารุกรามโชซอนเพื่อข้ามไปทำสงครามกับประเทศจีน เกาหลีทำสงครามกับญี่ปุ่นอยู่ 8 ปี ญี่ปุ่นไม่สามารถเอาชนะได้จึงถอนกำลังออกจากโชซอนในปีค.ศ. 1599 สงครามครั้งนี้เรียกว่า สงคราม อิมจินแวรัน (임진왜란, Imjinwaeran) ทำให้ประเทศเกาหลีต้องสูญเสียอย่างมหาศาล ทั้งทางด้านกำลังคน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดความวุ่นวายและการเปลี่ยนแปลงในสังคมเกาหลีอย่างมาก ชนชั้นสามัญและชนชั้นต่ำก่อความวุ่นวายเรียกร้องความยุติธรรมในสังคมจาฝ่ายปกครอง

ปลายศตวรรษที่ 19 มหาอำนาจตะวันตก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และเยอรมัน เริ่มเข้ามาบีบบังคับให้โชซอนเปิดประเทศ แต่กษัตริย์โชซอนซึ่งมีนโยบายอนุรักษ์นิยมไม่ยินยอม

ปีค.ศ. 1876 เกาหลีถูกญี่ปุ่นรุกรานอีกครั้ง ญี่ปุ่นสามารถยึดครองเกาหลีและบีบบังคับให้เกาหลีทำสนธิสัญญาคังฮวาโด (강화도 조약, Kanghwado Joyak) ซึ่งสนธิสัญญานี้ เกาหลีเป็นฝ่ายเสียเปรียบอย่างยิ่ง จนกระทั่งปีค.ศ. 1910 ญี่ปุ่นได้เข้ามาครอบครองเกาหลีในฐานะอาณานิคม ราชวงศ์โชซอนจึงสิ้นสุดลง

2.6 ยุคปัจจุบัน (ตั้งแต่ปีค.ศ. 1910 จนถึงปัจจุบัน)

ญี่ปุ่นเข้าปกครองเกาหลีโดยแต่งตั้งข้าหลวงใหญ่ มีศูนย์บัญชาการอยู่ที่กรุงโซล อำนาจทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ตกอยู่ในกำมือของชาวญี่ปุ่นเกือบทุกด้าน ทำให้ประชาชนเกาหลีมีสภาพชีวิตที่ลำบาก ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค นอกจากนั้น ญี่ปุ่นยังห้ามมิให้ประชนชนเกาหลีชุมนุมต่อต้านรัฐบาลญี่ปุ่น ห้ามมิให้ชาวเกาหลีมีการศึกษา ห้ามมิให้สื่อมวลชนเสนอข่าวสารที่แท้จริง หากผู้ใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษสูงสุด ทำให้นักชาตินิยมเกาหลีต้องลี้ภัยออกนอกประเทศ เหตุการณ์

[1] คิม ยังกี และคณะ. (2003). *ประวัติศาสตร์เกาหลีอ่านเล่มเดียวจบ*. หน้า 152-186.

ภายในประเทศเกาหลี มีการชุมนุมเรียกร้องเอกราชบ่อยครั้ง

วันที่ 1 มีนาคม ปีค.ศ. 1919 มีการเรียกร้องเอกราชเกาหลีครั้งใหญ่ มีผู้ร่วมชุมนุมครั้งนั้นไม่ต่ำกว่า 10 ล้านคน ในที่สุด ผู้ร่วมชุมนุมต้องถูกทหารญี่ปุ่นปราบปรามอย่างรุนแรงจนแตกสลาย ญี่ปุ่นได้ใช้มาตรการบีบบังคับชาวเกาหลียิ่งขึ้น เช่น ห้ามตั้งชื่อบุคคลเป็นภาษาเกาหลี ห้ามพูดห้ามเขียนภาษาเกาหลี เกณฑ์เยาวชนเกาหลีเข้าเป็นทหารกองทัพญี่ปุ่น เป็นต้น แต่ชาวเกาหลีก็ไม่ย่อท้อ กลับรวมตัวกันเรียกร้องอธิปไตยยิ่งขึ้น จนกระทั่งวันที่ 15 สิงหาคม ปีค.ศ. 1945 ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 เกาหลีจึงได้รับเอกราชในที่สุด [1]

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศเกาหลีต้องตกอยู่ในสถานะถูกแย่งชิงระหว่างมหาอำนาจ 2 ฝ่าย คือสหรัฐอเมริกา มหาอำนาจฝ่ายประชาธิปไตย และสหภาพโซเวียต มหาอำนาจฝ่ายคอมมิวนิสต์ เกาหลีถูกแบ่งเป็นเกาหลีเหนือและใต้โดยใช้เส้นขนาน 38 องศาเหนือเป็นเส้นแบ่งเขต รัสเซียครอบครองเกาหลีเหนือและสหรัฐครอบครองเกาหลีใต้

ในปี 1948 เกาหลีใต้ได้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดี และผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนแรก คือ ลี ซึงมัน (이승만, Lee Seungman) ในเวลาเดียวกัน เกาหลีเหนือก็ได้ คิม อิลซอง (김일성, Kim ilseong) เป็นผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์

วันที่ 25 มิถุนายน ปีค.ศ. 1950 เกาหลีเหนือได้ยกกองกำลังบุกเกาหลีใต้ จนเกิดเป็นสงครามเกาหลี กองกำลังสหประชาชาติที่ประกอบด้วยกองกำลังจากประเทศต่าง ๆ อีก 16 ประเทศได้ยกพลเข้ามาช่วยเกาหลีใต้ ฝ่ายจีนซึ่งเกรงว่าจะถูกกองกำลังสหประชาชาติล่วงล้ำเข้ามาในดินแดนจีนก็ส่งกองกำลังทหารประมาณ 1 ล้านคนตีโต้กองกำลังสหประชาชาติ

ปีค.ศ. 1951 สหภาพโซเวียตกับสหรัฐอเมริกาหาทางเจรจาสงบศึกและสำเร็จในปีค.ศ. 1953 ส่งผลให้ประเทศเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้หยุดพักการทำสงครามและแบ่งดินแดนปกครองเป็น 2 ประเทศมาจนปัจจุบัน สงครามเกาหลีครั้งนั้นทำให้ประเทศเกาหลีต้องเผชิญปัญหาการอดอยากและยากจนเป็นอย่างมาก [2]

หลังจากประธานาธิบดี ลี ซึงมัน ถูกประชาชนประท้วงจนลาออกจากตำแหน่ง เพราะพยายามหวงอำนาจหลังจากหมดวาระ ยูน โบซอน (윤보선, Yoon Boseon) ก็ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนต่อไป แต่อำนาจที่แท้จริงนั้นตกอยู่กับ ชัง มฺยอน (장면, Jang Myeon) ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น ต่อมาไม่นาน พลเอก ผัก จองฮี (박정희, Park Jeonghee) ได้ก่อการรัฐประหาร รัฐบาลทหารของพลเอก ผัก จองฮี ได้ประกาศนโยบายเร่งด่วน คือปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย วางแผนเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง และปฏิวัติทางอุตสาหกรรม สถานการณ์ทางการเมืองเริ่มมีเสถียรภาพและเริ่มเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับญี่ปุ่น โดยเฉพาะทางด้าน

---

[1] คิม ยังกี และคณะ. (2003). *ประวัติศาสตร์เกาหลีอ่านเล่มเดียวจบ*. หน้า 192-200.

[2] จินตนา พุทธเมตะ. (2005). *โครงการวิจัย : คุณลักษณะ และกระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคนเกาหลี*. หน้า 6-8.

เศรษฐกิจมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วด้วยการรณรงค์แซมาอึลอุนดง (새마을운동, Saemaeul undong, ขบวนการสร้างชุมชนใหม่) ซึ่งมีเป้าหมายหลัก คือ ลดช่องว่างระหว่างชุมชนชนบทกับชุมชนเมืองให้น้อยที่สุด อีกทั้งพัฒนาชนบทในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น นับว่าเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าจนกลายเป็นผู้นำในกลุ่มทวีปเอเชีย แต่ต่อมาในวันที่ 26 ตุลาคม ปีค.ศ.1979 ประธานาธิบดีผัก จองฮี ถูกลอบสังหาร หลังจากนั้น มีการรัฐประหารและปกครองประเทศโดยทหารหลายครั้ง และประชาชนก็ยังประท้วงเพื่อเรียกร้องให้มีการปกครองประเทศด้วยระบอบประชาธิปไตยอยู่เสมอ อำนาจทหารถูกกำจัดออกจากการเมืองอย่างสมบูรณ์ในสมัย คิม แดจุง (김대중, Kim Daejung) ผู้ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนต่อมา

ปีค.ศ. 2000 ประธานาธิบดีคิม แดจุง ได้พบกับประธานาธิบดีคิม จองอิล (김정일, Kim Jeongil) ของเกาหลีเหนือ เพื่อประชุมหาแนวทางร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ที่พฺยองยัง (평양, Pyeongyang) รัฐบาลทั้งสองประเทศได้จัดให้มีการพบญาติที่พรากจากกัน การณ์ครั้งนี้ เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความคิดในการรวมประเทศอย่างกว้างขวาง แต่การเจรจาก็ยังไม่บรรลุผลถึงที่สุดจนกระทั่งปัจจุบัน [1]

3. สังคมเกาหลี

สังคมเกาหลีเป็นสังคมที่แบ่งชนชั้นมาแต่โบราณ ซึ่งแต่ละยุคสมัยมีการแบ่งชนชั้นแตกต่างกัน ต่อมาในยุคโชซอน แบ่งชนชั้นออกเป็น 4 ชนชั้น ได้แก่ ๑. ชนชั้นยังบัน (양반, Yangban) หรือชนชั้นสูง ประกอบด้วยขุนนางระดับกลางขึ้นไป ๒. ชนชั้นชุงอิน (중인, Jungin) หรือชนชั้นกลาง ประกอบด้วยข้าราชการหรือขุนนางระดับล่าง ๓. ชนชั้นซังมิน (상민, Sangmin) หรือชนชั้นสามัญ ประกอบด้วยชาวนาและประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และ ๔. ชนชั้นชอนมิน (천민, Cheonmin) หรือชนชั้นต่ำ ประกอบด้วยทาส นักแสดง คนทรงเจ้า (무당, Mudang) และพนักงานหญิงรับใช้หรือโสเภณี (기생, Kisaeng) ฯลฯ สถานภาพสังคมขึ้นอยู่กับชนชั้นของแต่ละคน โดยบุตรจะถูกจัดอยู่ในชนชั้นของบิดามารดา และการเปลี่ยนแปลงของสถานภาพทางสังคมเป็นไปได้น้อยมาก

ไพบูลย์ ปีตะเสน [2] ได้กล่าวถึงสังคมเกาหลี สรุปได้ดังนี้

---

[1]จินตนา พุทธเมตะ. (2005). *โครงการวิจัย : คุณลักษณะ และกระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคนเกาหลี*. หน้า 8-10.

[2]ไพบูลย์ ปีตะเสน. (2545). *ประวัติศาสตร์เกาหลี จากยุคเผ่าพันธุ์ถึงราชวงศ์สุดท้าย*. หน้า 157-172.

3.1 ชนชั้นยังบัน

ยังบัน หมายถึงขุนนางสายบุ๋นที่เรียกว่า มุนบัน (문반, Munban) กับขุนนางสายบู๊ที่เรียกว่า มูบัน (무반, Muban) ทั้งสองสายประกอบกันขึ้นเป็นชนชั้นยังบัน ซึ่งนับเป็นชนชั้นที่มีอิทธิพลมากในสังคมเกาหลี ในยุคโชซอนมีการแบ่งขุนนางออกเป็น 9 ระดับ ขุนนางระดับ 1-3 ถือเป็นขุนนางชั้นสูง ระดับ 4-6 ถือเป็นขุนนางระดับกลาง และระดับ 7-9 ถือเป็นขุนนางระดับล่าง และในแต่ละระดับมีการแบ่งออกเป็นขั้นสูงและขั้นต่ำ และมี 2 ขั้นย่อยในแต่ละขั้น จึงแบ่งขั้นย่อยเป็น 36 ขั้น ผู้ที่จะได้รับตำแหน่งขุนนางชั้นสูง ต้องผ่านการสอบคัดเลือกสำเร็จ ชนชั้นยังบันจึงให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาภาษาจีนและวรรณกรรมขงจื๊อ ชนชั้นยังบันมีหน้าที่จัดเก็บภาษีจากที่ดินและดูแลผลประโยชน์ของรัฐ จึงทำให้ชนชั้นนี้มีฐานะร่ำรวย บุคคลในชนชั้นยังบันจแต่งงานได้เฉพาะกับคนในชนชั้นเดียวกันเท่านั้น ในกรณีที่มีภรรยานอกสมรส ภรรยาและบุตรนอกสมรสจะถูกจัดให้อยู่ในชนชั้น ชุงอิน

3.2 ชนชั้นชุงอิน

ชนชั้นชุงอินส่วนใหญ่ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น ขุนนางท้องถิ่นระดับล่าง และภรรยากับบุตรนอกสมรสของชนชั้นยังบัน การเลื่อนสถานะของคนในชนชั้นชุงอินขึ้นสู่ชนชั้นยังบันเป็นไปได้น้อยมาก คนในชนชั้นชุงอินสามารถรับตำแหน่งสูงสุดได้ถึงขุนนางระดับ 3 เท่านั้น ทางด้านเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ปกครองระดับท้องถิ่นนั้น ไม่มีหลักฐานปรากฏชัดเจน เพียงเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนิยมรับสินบนเนื่องจากมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่น
นอกจากนี้ ชนชั้นชุงอินยังรวมถึงผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านภาษา และด้านวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ ซึ่งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำการคัดเลือกบุคคลและฝึกสอน ให้รับราชการในตำแหน่งขุนนางระดับล่าง ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ก็จัดให้อยู่ในชนชั้นชุงอินเช่นกัน และสามารถสืบทอดตำแหน่งได้ทางสายโลหิต ชนชั้นชุงอินมีฐานะดีกว่าชนชั้นสามัญ

3.3 ชนชั้นซังมิน

ชนชั้นซังมินประกอบด้วยประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวนา พ่อค้า และช่างฝีมือ ชาวนาส่วนใหญ่เช่าที่ดินเพื่อทำมาหากิน มีชาวนาเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถเป็นเจ้าของที่ดิน ชนชั้นซังมินถือเป็นกำลังหลักของประเทศ เนื่องจากภาษี แรงงาน และกองกำลังทหารได้มาจากประชากรในชนชั้นซังมินแทบทั้งสิ้น ชาวนาต้องจ่ายค่าเช่าที่ดินประมาณครึ่งหนึ่งของผลผลิตที่ได้ให้แก่ขุนนางเจ้าของที่ดิน และกรณีการเช่าที่ดินจากทางการ ชาวนาต้องจ่ายค่าเช่าที่ดินจำนวน 1 ใน 10 ของผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละปี นอกจากนี้ บุรุษในชนชั้นซังมินที่มีอายุระหว่าง 16-60 ปี ยังถูกกำหนดให้ต้องเป็นทหารเกณฑ์และเป็นแรงงานของรัฐ กฎหมายกำหนดให้แรงงานของรัฐต้องทำงานให้รัฐอย่างน้อย 6 วันต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานก่อสร้างและงาน

ซ่อมแซมสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น ถนน สุสานหลวง เขื่อน หรือป้อมปราการ เป็นต้น ชนชั้นซังมินส่วนใหญ่มีฐานะยากจนหรือพออยู่ได้ ซ้ำต้องแบกภาระหนักทั้งด้านภาษีและเป็นแรงงานของรัฐ

3.4 ชนชั้นชอนมิน

ชนชั้นชอนมิน เป็นชนชั้นที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำที่สุด ประกอบด้วยทาส ทั้งทาสของรัฐและทาสของบุคคล ทาสของรัฐส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานที่ผลิตสินค้าให้แก่ทางการหรือราชสำนัก บางครั้งทาสของรัฐยังมีหน้าที่รับใช้ขุนนางระดับสูงด้วย ทาสของบุคคลมีหน้าที่ปรนนิบัติรับใช้เจ้านายและบุคคลในครอบครัว ระบบทาสในสังคมเกาหลีมีลักษณะน่าสนใจหลายประการ เช่น ความเป็นทาสสืบทอดทางสายโลหิต แต่กลับพบว่ามีทาสเป็นจำนวนมากที่ครอบครัวมิได้เป็นทาส หรือการที่ทาสสามารถเช่าที่ดินจากขุนนางอื่นเพื่อประกอบการเกษตรกรรมได้ และบางครั้งทาสสามารถมีทาสส่วนตัวได้ด้วยเช่นกัน แต่คนในชนชั้นชอนมินต้องแต่งงานกับคนในชนชั้นเดียวกันเท่านั้น นอกเหนือจากทาสแล้ว กลุ่มผู้ประกอบอาชีพบางอาชีพยังถูกจัดให้อยู่ในชนชั้นชอนมินด้วย เช่น นักแสดงละคร คนทรงเจ้า คีแซงหรือผู้หญิงที่หากินด้วยการร้องรำทำเพลงให้แก่ผู้คน แพกจอง (백정, Paekjeong) หรือคนฆ่าสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแพกจองเป็นอาชีพที่ได้รับการดูถูกและเป็นที่รังเกียจในสังคมเกาหลีมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ชนชั้นชอนมินส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและเป็นที่ดูถูกดูหมิ่นในสังคม

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การเปลี่ยนแปลงสถานภาพชนชั้นให้สูงขึ้นในสังคมเกาหลีเป็นเรื่องยากและมีข้อจำกัด ในสมัยสามก๊ก ขุนนางผู้น้อยสามารถเข้าสอบเลื่อนขั้นที่เรียกว่าควากอ (과거, Kwa-geo) เพื่อเป็นขุนนางระดับสูงขึ้น ต่อมาในสมัยโครยอ กษัตริย์เปิดโอกาสให้ชนชั้นกลางสามารถสมัครสอบเข้าเป็นขุนนางได้ ซึ่งจัดให้มีการสอบทุก ๆ 3 ปี ผู้ใดสอบได้ที่หนึ่ง จะได้เป็นขุนนางระดับสูง ผู้สอบได้รองลงมาจะได้เป็นขุนนางรอง ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนสถานภาพทางสังคมของชนชั้น ทำให้ผู้ชายชนชั้นกลางในสมัยโบราณตั้งหน้าศึกษาหาความรู้เพื่อไปสมัครสอบเป็นจำนวนมาก

การสอบเข้าเป็นขุนนางที่เรียกว่าควากอ มีวิชาสอบทั้งหมด 3 วิชา คือ มุนกวา (문과, Mungwa) มูกวา (무과, Mugwa) และซับกวา (잡과, Japgwa) ผู้สมัครมีสิทธิ์สอบเพียงวิชาใดวิชาหนึ่ง

- มุนกวา เป็นวิชาสำหรับขุนนางฝ่ายบุ๋น ได้แก่ วิชาร้อยกรองและปรัชญาขงจื๊อ
- มูกวา เป็นวิชาสำหรับขุนนางฝ่ายบู๊ ได้แก่ วิชาการต่อสู้ การขี่ม้า การยิงธนู ฯลฯ
- ซับกวา เป็นวิชาสำหรับขุนนางฝ่ายสนับสนุน ได้แก่ วิชาการแพทย์ โหรศาสตร์ นิติศาสตร์ และการแปล ฯลฯ

เนื่องด้วยสังคมเกาหลีได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื๊อ จึงถือว่าวิชาการทางภาษาและวรรณศิลป์เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ดังนั้น มุนกวาจึงเป็นวิชาชั้นสูงสุด และหากสอบได้อันดับหนึ่ง ก็จะได้

เป็นขุนนางขั้นสูงสุดด้วย

การสอบควากอเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของผู้ชายส่วนใหญ่ในสมัยโบราณ ต่อมา มีปัญหาอันเกิดจากการทุจริตการสอบควากอ จึงยกเลิกระบบการสอนควากอไปในปลายยุคโชซอน อย่างไรก็ตาม การสอบควากอถือว่าเป็นหนทางสู่ความสำเร็จของชีวิตสำหรับชนชั้นกลางในสมัยโบราณและเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกคนที่มีความสามารถเข้ามารับใช้ประเทศชาติในสมัยนั้นอีกด้วย [1]

4. เศรษฐกิจ

หลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบชี้ให้เห็นว่ามีมนุษย์อาศัยอยู่บนคาบสมุทรเกาหลีมาไม่น้อยกว่า 30,000 ปี โดยดำรงชีวิตด้วยการหาอาหารและการล่าสัตว์ พัฒนาการของมนุษย์ในยุคหินใหม่ช่วงต้นได้หาเลี้ยงชีพด้วยการตกปลาและการล่าสัตว์ จากนั้นจึงเริ่มทำการเกษตรควบคู่กันไป ต่อมาในยุคสัมฤทธิ์ ชาวเกาหลีเริ่มตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่ง ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สะสมทรัพย์สมบัติและทาส ส่วนการค้าขายเริ่มต้นในสมัยซิลลา มีตลาดประจำและตลาดนัดเกิดขึ้น ประชาชนจึงนำสิ่งของมาแลกเปลี่ยนซื้อขาย ก่อนกลางยุคโชซอน คนเกาหลียังไม่ค่อยนิยมใช้เหรียญเงินกับธนบัตร สังเกตได้จากการเก็บภาษีเป็นข้าวหรือสิ่งของ อุตสาหกรรมยังไม่เจริญเติบโตและยังเป็นสังคมเกษตรกรรม ต่อเมื่อประเทศญี่ปุ่นบุกเข้ายึดครองประเทศเกาหลี ญี่ปุ่นจึงเข้าควบคุมเศรษฐกิจของเกาหลีด้วย โดยที่ดินและภูเขาร้อยละ 40 กลายเป็นที่ดินของรัฐ บริษัทขนาดใหญ่ร้อยละ 80 เป็นบริษัทญี่ปุ่น หลังจากเกาหลีได้รับเอกราช ก็เกิดสงครามเกาหลีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจเกาหลีตกต่ำลง ในอดีต แต่หลังจากมีการปฏิรูปจากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม เศรษฐกิจของประเทศเกาหลีดีขึ้นตั้งแต่ปี 1962 โดยมีประธานาธิบดีผัก จองฮี ดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจเกาหลีและรณรงค์สร้างหมู่บ้านใหม่ ทำให้เศรษฐกิจเกาหลีพัฒนาอย่างรวดเร็ว จนได้รับสมญานามว่า “ประเทศมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจแห่งแม่น้ำฮัน” ต่อมาในปีค.ศ.1997 ประเทศเกาหลีต้องประสบกับวิกฤตทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ จำเป็นต้องกู้ยืมเงินทุนจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) แต่รัฐบาลก็สามารถฟันฝ่าจนผ่านพ้นวิกฤตนั้นมาได้ [2]

---

[1]อี อีฮฺวา. (1999). *การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ประเพณีพื้นบ้าน*. หน้า 266-273.

[2]สรุปจาก ไพบูลย์ ปีตะเสน. (2545). *ประวัติศาสตร์เกาหลี จากยุคเผ่าพันธุ์ถึงราชวงศ์สุดท้าย*. หน้า 11-13 และคิม แจคุยอง. (2001). *ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเกาหลี*. หน้า 509-522.

5. วัฒนธรรมเกาหลี

วัฒนธรรมหมายถึงสิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะหรือวิถีชีวิตของหมู่คณะ ซึ่งในที่นี่ จำแนกวัฒนธรรมเกาหลีเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ตามที่พระยาอนุมานราชธน [1] ได้จำแนกไว้ ได้แก่วัฒนธรรมทางจิตใจและวัฒนธรรมทางวัตถุ ดังต่อไปนี้

5.1 วัฒนธรรมทางจิตใจ

วัฒนธรรมทางจิตใจ ได้แก่ ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และความรู้ในอันที่ประกอบการงาน สร้างสิ่งที่ดีงาม เป็นคุณประโยชน์แก่ตนและแก่คนอื่น เป็นสิ่งที่ทำให้ปัญญาและจิตใจมีความเจริญงอกงาม [2] วัฒนธรรมทางจิตใจของเกาหลีสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ภาษา

ภาษาเกาหลี หมายถึงภาษาที่ชนชาติเกาหลีซึ่งอาศัยอยู่บนคาบสมุทรเกาหลีและหมู่เกาะต่าง ๆ รวมทั้งเกาะเจจูใช้อยู่ในปัจจุบัน ภาษาเกาหลีมีผู้ใช้ประมาณ 60 ล้านคน ผู้ใดใช้ภาษาเกาหลีถือว่าเป็นเชื้อสายเกาหลีเดียวกัน เมื่อจำแนกตระกูลภาษา ภาษาเกาหลีจะอยู่ในตระกูลอูรัลอัลทาอิก ภาษาเกาหลีประกอบด้วยคำเกาหลีแท้ คำจีน และคำยืมต่างชาติ โดยเฉพาะคำจีนนั้นเข้ามาในภาษาเกาหลีตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันนี้มีคำจีนในภาษาเกาหลีประมาณร้อยละ 60

ก่อนยุคโชซอน เกาหลีไม่มีอักษรใช้ ด้วยเหตุนี้ ชาวเกาหลีต้องยืมอักษรจีนมาใช้เขียนภาษาเกาหลีโดยวิธีการเขียนตามเสียง (ถอดเสียงเขียนเป็นคำจีนที่มีเสียงใกล้ที่สุด) หรือเขียนตามความหมาย (เลือกใช้คำจีนที่มีความหมายเดียวกับคำพูด) ส่งผลให้การพูดและการเขียนไม่ตรงกัน อีกทั้งทำให้ภาษาจีนเข้ามาในภาษาเกาหลีมาก

ต่อมา ในปีค.ศ. 1443 พระเจ้าเซจงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรเกาหลีหรืออักษรฮันกึล ที่เรียกว่า ฮุนมินจองอึม (훈민정음, Hunminjeongeum) และประกาศให้ประชาชนใช้ในปีค.ศ. 1446 ลักษณะพิเศษของอักษรฮุนมินจองอึมอยู่ที่การประดิษฐ์อักษรตามหลักวิทยาศาสตร์และสัทศาสตร์ ทำให้ชาวเกาหลีสามารถเขียนคำต่าง ๆ ได้ตรงตามเสียงที่พูด พยัญชนะในภาษาเกาหลีได้ประดิษฐ์ขึ้นตามลักษณะการออกเสียง และสระในภาษาเกาหลีได้ประดิษฐ์ขึ้นตามหลักของ ฟ้า ดิน และคน (“ · “천, Cheon หมายถึงฟ้า, “ – “ 지, Ji หมายถึงดิน, “ l “ 인, In หมายถึงคน) อีกทั้งเป็นอักษรที่ทรงประดิษฐ์ขึ้นโดยมิได้ลอกเลียนแบบจากอักษรของชาติใด ๆ

---

[1] อนุมานราชธน, พระยา. (2513). *เรื่องวัฒนธรรม*. หน้า 223-224.

[2] *แหล่งเดิม*. หน้า 223-224.

พยัญชนะในภาษาเกาหลี

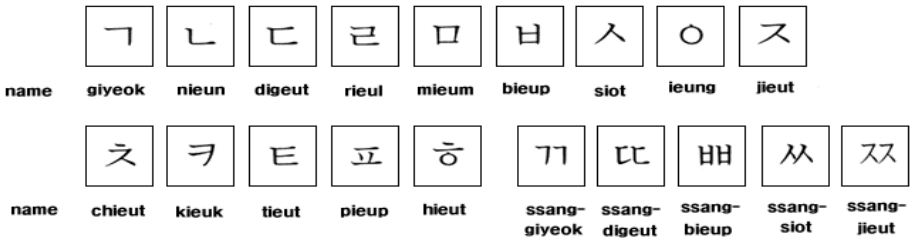

สระในภาษาเกาหลี

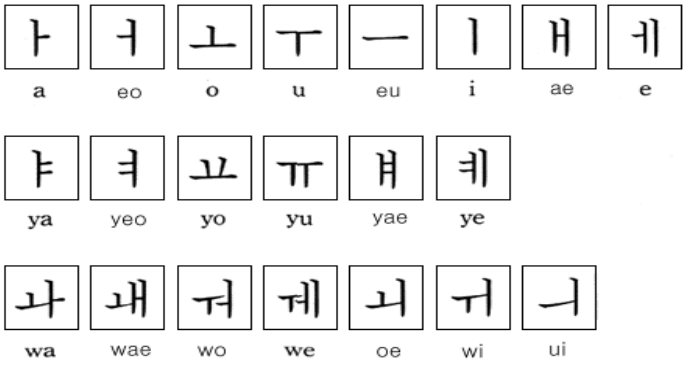

แต่เนื่องจากชนชั้นสูงหรือชนชั้นยังบันที่ศึกษาปรัชญาลัทธิขงจื๊อยังนิยมกันใช้อักษรจีนเป็นส่วนใหญ่ ทำให้อักษรฮันกึลไม่ค่อยแพร่หลายในช่วงแรก และเป็นที่แพร่หลายกันก็ต่อเมื่อช่วงต้นศตวรรษที่ 20

5.1.2 แนวคิด

แนวคิดของชาวเกาหลีในยุคปัจจุบัน มีแหล่งกำเนิดมาจากยุคโชซอน เพราะเป็นราชวงศ์ที่มีอายุยาวนานถึง ๖๐๐ ปี อีกทั้งเพิ่งสลายไปเมื่อศตวรรษที่ ๒๐ นี่เอง เนื่องด้วยเหตุนี้ แนวคิดและประเพณีของชาวเกาหลีปัจจุบันก็ได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิขงจื๊อมากกว่าศาสนาพุทธ เพราะโชซอนใช้ลัทธิขงจื๊อเป็นปรัชญาการปกครองประเทศพร้อมทั้งกีดกันพุทธศาสนา ทำให้ชาวเกาหลีซึมซับคำสอนในลัทธิขงจื๊อเข้าไปโดยไม่รู้สึกตัว

ลัทธิขงจื๊ออธิบายทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเป็นหยาง (양, Yang) กับหยิน (음, Eum) กล่าวคือ แยกสิ่งหรือปรากฏการณ์ทั้งปวงในโลกเป็นสองส่วน คือ หยางกับหยิน เช่น ฟ้ากับดิน ความสว่างกับความมืด การเคลื่อนไหวกับการอยู่นิ่ง ความแข็งแรงกับความอ่อนโยน ความเต็มกับความว่างเปล่า ความสูงกับความต่ำ ความเป็นกับความตายความดีกับความชั่ว ฯลฯ ซึ่งการแยกโลกเป็นสองส่วนนี้จะประยุกต์ใช้เป็นผู้ชายกับผู้หญิงได้อีกด้วย ถือว่า ผู้ชายเป็นหยาง ผู้หญิงเป็นหยิน แต่หยางกับ หยินนั้นมิใช่ส่วนที่ขัดแย้งกัน หากแต่เป็นส่วนที่ส่งเสริม สนับสนุนให้โลกสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

ในลัทธิขงจื๊ออธิบายว่ามนุษย์ประกอบด้วยจิตวิญญาณกับร่างกาย ซึ่งได้จิตวิญญาณมาจากสวรรค์ และได้ร่างกายมาจากบิดามารดา จิตวิญญาณที่มนุษย์ได้รับมาจากสวรรค์ย่อมเลียนแบบหลักธรรมของสวรรค์ หมายความว่า มนุษย์มีคุณธรรมอยู่ในจิตวิญญาณตั้งแต่เกิด คุณธรรมนั้น ได้แก่ ความมีน้ำใจ (인, In) ความรักความดี (의, Ui) ความมีมารยาท (예, Ye) และความเฉลียวฉลาด (지, Ji) [1]

ตามทฤษฎีของลัทธิขงจื๊อดังกล่าว ถือว่าบิดามารดาเป็นผู้ให้กำเนิดร่างกาย ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งของมนุษย์ ทำให้คนนับถือลัทธิขงจื๊อนับถือบิดามารดาอย่างสูง เนื่องจากถือว่าเป็นผู้ให้กำเนิดเช่นเดียวกับสวรรค์ นอกจากนี้ ในลัทธิขงจื๊อยังสอนว่าครอบครัวเป็นหน่วยประกอบที่เล็กที่สุดของสังคม และมีความสำคัญที่สุดอีกด้วยเนื่องจากเป็นรากฐานหรือแหล่งกำเกิดของมนุษย์ จึงมีข้อปฏิบัติพื้นฐานในการดำเนินชีวิตประจำวัน คือ กตัญญูต่อบิดามารดา (효, Hyo) รักพี่น้อง (제, Je) และรักลูก (자, Ja) [2] และใน 3 ข้อนี้ ถือว่าความกตัญญูต่อบิดามารดาเป็นคุณธรรมที่สำคัญที่สุดที่ควรปฏิบัติ การให้ความเคารพนับถือบิดามารดาแหล่งให้กำเนิดตนเสมือนสวรรค์นี่เองทำให้ชาวเกาหลีถือปฏิบัติการเซ่นไหว้บรรพบุรุษอย่างเคร่งครัดมาถึงปัจจุบัน [3] การเซ่นไหว้บรรพบุรุษนั้นมีหลายประเภทตามโอกาสต่าง ๆ และมีกฎระเบียบในการจัดโต๊ะ การแต่งกาย เวลาที่เหมาะสม และพิธีกรรมที่ซับซ้อน เป็นต้น ซึ่งในยุคโชซอน ได้มีหนังสือกำหนดหลักในการเซ่นไหว้บรรพบุรุษอย่างละเอียดที่สั่งสอนให้ประชาชนปฏิบัติตามด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ถือว่ามีใจเคารพนับถือและขอบพระคุณบิดามารดาอย่างจริงจังเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ [4]

เมื่อครอบครัวหลายครอบครัวรวมตัวกัน จะกลายเป็นหมู่บ้าน และหมู่บ้านหลายหมู่บ้านรวมตัวกัน จะกลายเป็นเมือง ลัทธิขงจื๊อสั่งสอนให้ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในสังคมไว้เช่นกัน นั่นคือกฎระเบียบหรือข้อปฏิบัติที่เรียกว่าซัมคังโอรุยุน (삼강오륜, 三綱五倫, Samgang-oryun) ซึ่งประกอบด้วยข้อหลักสามข้อ คือ บุตรควรนับถือบิดา ขุนนางควรนับถือกษัตริย์ และภรรยาควรนับถือสามี นอกจากข้อหลัก 3 ข้อแล้วยังมีข้อย่อยอีกห้าข้อ คือ กษัตริย์กับขุนนางควรมีความไว้วางใจกัน บิดากับบุตรชายควรผูกพันกัน สามีกับภรรยาควรมีบทบาทหน้าที่ต่างกัน ผู้ใหญ่กับผู้น้อยควรมีการลำดับอาวุโสกัน และระหว่างเพื่อนควรมีความซื่อสัตย์ต่อกัน ซัมคังโอรุยุนดังกล่าวเป็นจริยธรรมของคนเกาหลีมาจนถึงปัจจุบัน [5]

ตั้งแต่ยุคโชซอนที่นับถือลัทธิขงจื๊อ ชาวเกาหลีถือว่า ผู้ชายเป็นหยาง ส่วนผู้หญิงเป็นหยิน กล่าวคือ ผู้ชายต้องมีความแข็งแกร่ง ส่วนผู้หญิงต้องพร้อมด้วยความอ่อนโยน ผู้ชายเป็น

---

[1] คึม จังแท. (1989). *ความเข้าใจในลัทธิขงจื๊อเกาหลี*. หน้า 17-20.

[2] *แหล่งเดิม*. หน้า 21-22.

[3] *แหล่งเดิม*. หน้า 37-38.

[4] อี อีฮฺวา. (1999). *การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ประเพณีพื้นบ้าน*. หน้า 238-241.

[5] สารานุกรมทูซันดงอา. (2001). (ออนไลน์).

ฟ้า ผู้หญิงเป็นดิน ทำให้ผู้หญิงทำงานในบ้านและผู้ชายทำงานนอกบ้าน นอกจากนี้ยังมีข้อควรปฏิบัติอื่น ๆ เช่น ภรรยาต้องนับถือสามี ฯลฯ ทำให้ภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มีคุณธรรมเปลี่ยนไปจากสมัยก่อน คือ ผู้หญิงที่มีคุณธรรมมิใช่ผู้หญิงที่ตัดสินใจและทำตามความต้องการของตน แต่เป็นผู้หญิงที่เชื่อฟังบิดาก่อนสมรส เชื่อฟังสามีหลังสมรส และเชื่อฟังลูกชายหลังสามีถึงแก่กรรม นั่นคือหลักการใช้ชีวิตของผู้หญิงดี ทำให้ผู้หญิงเกาหลีมีสถานภาพต่ำต้อยกว่าผู้ชาย จนมีคำพังเพยว่า ไก่ตัวเมียขัน ตระกูลจะล่มสลาย ในสมัยโชซอน ผู้หญิงเกาหลีไม่สามารถสมรสใหม่ได้หากสามีเสียชีวิต ในขณะที่ผู้ชายสามารถมีภรรยาได้หลายคน[1]

5.1.3 ความเชื่อและศาสนา

ชาวเกาหลีมีความเชื่อดั้งเดิมมาแต่สมัยโบราณ ต่อมาเมื่อพุทธศาสนา ลัทธิขงจื๊อ และลัทธิเต๋าเข้ามา ก็ได้ผสมผสานกับแนวความเชื่อดั้งเดิมเป็นอัตลักษณ์ของสังคมเกาหลี ความเชื่อและศาสนาของเกาหลีมีดังต่อไปนี้

5.1.3.1 ความเชื่อเรื่องโลก

ชาวโลกทุกชนชาติมีความเชื่อเรื่องโลกหรือวิธีการมองจักรวาลของชาตินั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ครอบคลุมไปถึงเรื่องการสร้างจักรวาล โครงสร้างจักรวาล รวมไปถึงเรื่องเทพเจ้าสูงสุดกับเทพเจ้ารองต่าง ๆ อีกด้วย [2]

ความเชื่อเรื่องโลกของชาวเกาหลีนั้น มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากของชาติอื่น ๆ คือ ได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา กับลัทธิเต๋าพร้อมกัน ในยุคโบราณ ชาวเกาหลีได้แบ่งภพเป็นสามภพใหญ่ ๆ ได้แก่ ภพศูนย์กลาง (โลกที่มนุษย์อาศัยอยู่) ภพเทพเจ้า และภพคนตาย ต่อมาในยุคกลาง หรือยุคโชซอน ชาวเกาหลีก็แบ่งภพเป็นสามภพเช่นเดียวกัน ได้แก่ ยมภพที่มียมราชครอบครอง สวรรคภพที่มีพระเจ้า (หรือเจ้าแห่งสวรรค์ภพ) ปกครอง และมนุษยภพที่มีมนุษย์อาศัยอยู่ ในบรรดาเทพเจ้าทั้งหลาย พระเจ้าสูงสุดหรือที่เรียกว่าเจ้าแห่งสวรรค์ (옥황상제, Okhwangsangje) นั้น มีอำนาจแหนือกว่าเทพเจ้าองค์ใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นยมราชหรือเทพเจ้าอื่น ๆ ก็อยู่ในความควบคุมของเจ้าแห่งสวรรค์ทั้งสิ้น และโชคชะตาของมนุษย์ก็ถูกกำหนดโดยเทพเจ้าองค์นี้[3]

ส่วนโครงสร้างของจักรวาลนั้น เมื่อพิจารณาจากวรรณคดีโบราณ ชาวเกาหลีแยกเป็นสี่ภพใหญ่ ๆ ได้แก่ สวรรค์ ยมโลก โลกบาดาล (วังพญามังกร) และโลกซินซ็อน (โลกแห่งนักปราชญ์ลัทธิเต๋า) ซึ่งมีลักษณะพิเศษดังนี้ [4]

---

[1]คึม จังแท. (1989). *ความเข้าใจในลัทธิขงจื๊อเกาหลี*. หน้า 74-80.

[2]คิม ยงบอม. (2000). *ความเข้าใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมเกาหลี*. หน้า 35.

[3]*แหล่งเดิม*. หน้า 38-40.

[4]*แหล่งเดิม*. หน้า 47-51.

โลกสวรรค์ (하늘나라, Haneulnara) ความเชื่อเรื่องสวรรค์ของชาวเกาหลีได้รับอิทธิพลจากลัทธิเต๋า ซึ่งสามารถแบ่งสวรรค์เป็น ๓๖ ชั้นซึ่งรวมถึง อรูปโลกา รูปโลกา และกามโลกา

ยมโลก (저승, Jeoseung) หมายถึงโลกของพระยมหรือโลกของคนตาย บางทีเรียกยมโลกว่านรก ยมโลกเป็นสถานที่ที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับสวรรค์ เป็นสถานที่ลงโทษผู้ที่ทำชั่ว ซึ่งเป็นความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา ในยมโลกมียมราชเป็นผู้ปกครองยมโลกและคอยพิพากษาโทษคนตาย

โลกบาดาล (용궁, Yonggung แปลว่าวังพญามังกร) เป็นโลกแห่งพญามังกรที่ชาวเกาหลีเชื่อกันว่ามีอยู่ใต้น้ำ เช่น ทะเลสาบ แม่น้ำหรือทะเล

โลกซินซ็อน (선계, Seongye) เป็นสถานที่ที่นักปราชญ์ลัทธิเต๋าที่เรียกว่าซินซ็อนอาศัยอยู่บนภูเขา เวลาของโลกซินซ็อนเดินช้ากว่าเวลาในมนุษยโลกมาก เชื่อกันว่าเดินช้ากว่ากันประมาณ 3-10 ปี

เมืองลับแลหรือโลกใต้ดินแห่งดารา (지하국, Jihakuk หรือ 지하 별천지, Jiha-byeolcheonji) ที่เชื่อกันว่ามีอยู่ใต้ดิน เป็นโลกในอุดมคติแห่งหนึ่งของชาวเกาหลีที่มีแต่คนมั่งมีศรีสุข มนุษย์ธรรมดาสามารถไปยังเมืองลับแลได้ด้วยความบังเอิญโดยผ่านถ้ำหรือประตูหินใหญ่

อย่างไรก็ตาม ความเชื่อเรื่องโลกและความเข้าใจในโครงสร้างจักรวาลทั้งหลายนี้ ล้วนแสดงให้เห็นความเชื่อและจินตนาการของชาวเกาหลีแต่โบราณ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยหลายอย่างโดยเฉพาะพุทธศาสนา กับลัทธิเต๋าเป็นส่วนใหญ่

5.1.3.2 ความเชื่อเรื่องผี

ชาวเกาหลีมีความเชื่อเรื่องผีสางเทวดาเช่นเดียวกับชนชาติอื่น ๆ ซึ่งปรากฏในนิทานพื้นบ้านมากมายหลายเรื่องเช่นกัน ผีในความเชื่อของชาวเกาหลีมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากผีของชาติอื่นอยู่ไม่น้อย ยกตัวอย่างเช่น ผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง ผีพยาบาท ผีสาวโสด เป็นต้น

ผีในความเชื่อของชาวเกาหลีนั้น หมายถึงวิญญาณของคนตาย ซึ่งมีรูปร่างหน้าตาและบุคลิกภาพคล้ายคลึงกับมนุษย์และมักจะมีความสามารถพิเศษหรือพลังเหนือธรรมชาติ ผีเกาหลีสามารถจำแนกเป็นสามประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทวิญญาณผู้เสียชีวิตทั่วไป ประเภทวิญญาณผู้เสียชีวิตด้วยความโกรธแค้นหรือพยาบาท และประเภทผีที่ไม่ใช่วิญญาณคน เช่น ผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง หรือผีโดแกบี เป็นต้น วิญญาณผู้เสียชีวิตทั่วไปนั้นจะเป็นบรรพบุรุษ เพื่อน หรือผู้ที่เคยรู้จักซึ่งเสียชีวิตไปแล้ว ส่วนใหญ่ วิญญาณผู้เสียชีวิตทั่วไปจะปรากฏตัวขึ้นเพื่อทำให้ชาวบ้านรู้สึกตระหนกตกใจ หรือเพื่อช่วยลูกหลานให้เจริญรุ่งเรือง ผีนั้นจะเป็นผีดีหรือผีร้ายก็ขึ้นอยู่กับการประพฤติของมนุษย์ ส่วนวิญญาณของผู้เสียชีวิตด้วยความโกรธแค้นหรือพยาบาท จะติดตามผู้ที่ทำ

ร้ายตนอยู่ตลอดเวลาเพื่อจะล้างแค้นในสักวันหนึ่ง [1]

นอกจากนี้ ยังมีผีอื่น ๆ นอกจากวิญญาณคนเช่น ผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง (구미호, kumiho) และปีศาจที่เรียกว่าโดแกบี (도깨비, Dokkaebi) ชาวเกาหลีมีความเชื่อว่าเมื่อสุนัขจิ้งจอกมีอายุนานถึง 1 พันปี จะกลายเป็นสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง ซึ่งเป็นผีชนิดหนึ่งที่สามารถแปลงร่างเป็นหญิงสาวงดงามได้ตามต้องการ คอยยั่วยวนผู้ชายเพื่อจะทำร้ายหรือเอาประโยชน์จากเขา มีความเชื่อกันว่าสุนัขจิ้งจอกเก้าหางนั้นมักจะมีลูกแก้วในปาก หากมนุษย์สามารถแย่งลูกแก้วอมแล้วมองฟ้าและดิน จะสามารถรู้เรื่องฟ้าดินได้หมด ชาวเกาหลีได้รับความเชื่อเรื่องผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหางมาจากจีน แต่ภาพลักษณ์เกี่ยวกับผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหางได้เปลี่ยนแปลงไปในเชิงลบระหว่างการเผยแพร่ [2] ส่วนโดแกบีเป็นตัวปีศาจคล้ายมนุษย์ แต่หน้าตาน่าเกลียดน่ากลัว มีอารมณ์ความรู้สึกคล้าย ๆ กับมนุษย์ มีพลังเหนือธรรมชาติ ช่วยให้คนทำดีได้ดีและลงโทษคนทำชั่ว มีอารมณ์ขันและขี้ลืม มนุษย์ต้องใช้ความเฉลียวฉลาดเพื่อกำจัดหรือเอาชนะมัน ซึ่งแตกต่างจากผีที่ต้องทำพิธีเช่นไหว้เพื่อให้ผีหายแค้น[3]

5.1.3.3 ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ย (풍수, Pungsu)

ชาวเกาหลีเชื่อมาแต่โบราณว่าทำเลดีหรือทำเลร้ายส่งผลต่อความสุขทุกข์ของมนุษย์ ดังนั้น มนุษย์จึงต้องรู้จักเลือกใช้ทำเลอย่างถูกต้อง เพื่อที่จะได้มีความมั่งมีศรีสุข นี่คือวัตถุประสงค์ของฮวงซุ้ย ในการเลือกทำเลดี ๆ ทางด้านฮวงซุ้ยนั้น มีหลักอยู่ว่า ควรดูลักษณะเทือกเขากับทิศทางน้ำไหล ควรเลือกที่ที่สวรรค์กับผืนดินกลมกลืนกันได้ดี เนื่องจากว่าวิญญามนุษย์มีความสัมพันธ์กับลมและน้ำอย่างใกล้ชิด เชื่อกันว่า เมื่อวิญญาณพบสายลมจะบินกระจายสลาไป แต่เมื่อพบสายน้ำก็จะหยุดนิ่งอยู่ที่นั่นเนื่องด้วยว่าวิญญาณข้ามแม่น้ำไปไม่ได ้ นี่คือเหตุที่ถือว่ากับน้ำมีความสำคัญต่อการเลือกทำเลดีทางด้านฮวงซุ้ย เห็นได้จากการประสมคำว่าฮวงซุ้ย ซึ่งคำว่าฮวง แปลว่าสายลม ส่วนคำว่าซุ้ยหรือจุ้ย แปลว่าสายน้ำ ทำเลที่ดีเยี่ยมที่สุดทางด้านฮวงซุ้ยก็คือทำเที่มีภูเขาอยู่ด้านหลังและมีสายน้ำไหลอยู่ด้านหน้า (배산임수, Baesan-imsu) ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ยนี้ทำให้ชาวเกาหลีนิยมหาทำเลดี ๆ อยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นเวลาที่ปลูกบ้าน ฝังศพ สร้างวัด สร้างเจดีย์ สร้างถนน แม้กระทั่งเลือกเมืองหลวงหรือเลือกผู้นำประเทศในสมัยโบราณก็ยังใช้หลักฮวงซุ้ยในการตัดสิน ทำให้มีอาชีพ “หมอฮวงซุ้ย” หรือ “ผู้หยั่งรู้หลักฮวงซุ้ย” รับจ้างเลือกทำเลดี ๆ ขึ้นมา [4]

---

[1] ฮัน บุยองชอน. (2001). *ศึกษานิทานผี*. หน้า 72-73.

[2] สารานุกรมดูซันดงงา. (2001). (ออนไลน์).

[3] คิม จิน. (1996). *ลักษณะผีที่ปรากฏในนิทานผีพยาบาทของเกาหลี*. หน้า 222-223.

[4] อี อีฮฺวา. (1999). *การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ประเพณีพื้นบ้าน*. หน้า 15-20.

5.1.3.4 ความเชื่อเรื่องโกซา (고사, Gosa) และโกซูเร (고수레, Gosure)

โกซาเป็นพิธีเซ่นอย่างหนึ่งที่จัดโต๊ะอาหารและบูชาเมื่อเวลาที่จะเริ่มงานบางอย่างหรือเปิดสิ่งใหม่ ๆ เพื่อสวดขอพรจากเทพยดาทั้งหลาย เช่น วันแรกที่เปิดร้านใหม่ การใช้รถคันใหม่ การเริ่มถ่ายภาพยนตร์เรื่องใหม่ หรือการปลูกบ้านใหม่ เป็นต้น ส่วนโกซูเร เป็นการโยนเศษอาหารโดยพูดคำว่า “โกซูเร” เมื่อไปเที่ยวตามธรรมชาติ เช่น ภูเขาหรือทะเล ฯลฯ เพื่อให้ผีหรือเจ้าที่ในแถบนั้นได้รับประทานเศษอาหารและไม่ทำร้ายคน ซึ่งพิธีทั้งสองยังมีการปฏิบัติกันอยู่อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

5.1.3.5 ความเชื่อเรื่องคุด (굿, Gut)

คุดเป็นพิธีขับไล่ผีโดยมีผู้ดำเนินการคุด ที่เรียกว่ามูดัง (무당, Mudang : คนทรงเจ้า) คุดมีหลายประเภท เช่น การปลอบโยนวิญญาณคนตายและนำไปส่งให้ขึ้นสวรรค์ เรียกวิญญาณผีพยาบาทเพื่อให้หายแค้น เป็นต้น พิธีคุดทุกประเภทจะประกอบด้วยการขับร้องเพลงและการเต้นรำ

5.1.3.6 ความเชื่อเรื่องลายสัก (문신, Munsin) และเครื่องราง (부적, Bujeok)

ลายสักมีมาแต่ยุคดึกดำบรรพ์ ใช้เป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างชนเผ่า ต่อมากลายเป็นเครื่องมือป้องกันตัวจากผีสางหรือสิ่งชั่วเข้าตัว อีกทั้งเป็นการสวดขอพรด้วย ปัจจุบัน นิยมสักกันเพื่อเป็นเครื่องมือเสริมความงาม ส่วนเครื่องรางนั้น เป็นกระดาษที่เขียนอักษรหรือสัญลักษณ์สีแดง ติดตัวไว้เพื่อป้องกันสิ่งไม่ดี เช่น ป้องกันอุบัติเหตุ ความตาย การถูกขโมย หรือโรคภัยไข้เจ็บ แม้กระทั่งป้องกันผีสางร้ายเข้าตัวด้วย ปัจจุบันนี้ หมอดูหรือหมอผีเป็นคนเขียนให้เป็นส่วนใหญ่

5.1.3.7 ความเชื่อเรื่องจังซึง (장승, Jangseung)

จังซึงเป็นสิ่งก่อสร้างด้วยไม้หรือหิน สูงประมาณ 2 เมตร ชาวเกาหลีสร้างจังซึงไว้ปากทางเข้าหมู่บ้านเพื่อให้เทวดาเฝ้าดูแลหมู่บ้าน ส่วนใหญ่แล้วจะสร้างไว้เป็นคู่ คือ องค์ชาย (천하대장군, Cheonha daejanggun) กับองค์หญิง (지하여장군, Jiha yeojanggun) แต่ปัจจุบัน ได้สูญหายไปเป็นจำนวนมากจนกลายเป็นมรดกแห่งวัฒนธรรมที่หาได้ยาก

5.1.3.8 ความเชื่อเรื่องพิธีสวดมนต์และพิธีบูชา

ชาวเกาหลีทำพิธีสวดมนต์เพื่อขอความช่วยเหลือให้เทพยดาช่วยปกป้องรักษาในเวลามีปัญหาหรือเนื่องในโอกาสพิเศษ เช่น พิธีกีอูเจ (기우제, Giuje เป็นพิธีสวดมนต์ขอฝน) ในเวลาที่เกิดภัยแล้งรุนแรง พิธียงวังเจ (용왕제, Yongwangje เป็นพิธีสวดมนต์ขอให้กษัตริย์พญา

มังกรหรือเจ้าแห่งทะเลเฝ้าดูแลชาวประมง) ในเวลาที่จะออกเรือทำการประมง เป็นต้น นอกจากพิธีสวดมนต์ ยังมีพิธีบูชาเพื่อขอให้เทวดาปกปักรักษา เช่น พิธีซันซินเจ (산신제, Sansinje เป็นบูชาแด่ซันซิน เจ้าแห่งภูเขา) หรือพิธีซอนังเจ (서낭제, Seonangje เป็นบูชาที่ศาลเจ้า) เป็นต้น

นอกจากความเชื่อดั้งเดิมของชาวบ้านดังกล่าวแล้ว ยังมีข้อห้ามมากมายที่ชาวเกาหลีเชื่อกันมาแต่โบราณ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับขนมธรรมเนียมประเพณีอย่างใกล้ชิดกันมาก เช่น ได้รับลูกค้ารายแรกเป็นผู้หญิงจะโชคร้ายตลอดวัน มีลูกเกิดใหม่ต้องห้ามพบแขกเป็นระยะเวลา 3 คูณ 7 วัน ฝันว่าฟันหักระวังมีญาติพี่น้องตาย ทำเลสุสานไม่ดีจะทำให้ตระกูลล่มสลาย ห้ามใช้ช้อนเคาะโต๊ะอาหาร เลข 4 เป็นเลขอัปมงคล (เพราะพ้องกับคำว่าตายในภาษาเกาหลี) เป็นต้น ซึ่งมีหลายข้อที่เลิกปฏิบัติกันแล้วและมีอีกหลายข้อที่ยังเชื่อและปฏิบัติกันมาจนถึงปัจจุบัน

5.1.3.9 ความเชื่อเรื่องลัทธิและศาสนา

ประเทศเกาหลีเป็นประเทศที่มีอิสระในการนับถือศาสนา จากการสำรวจในปี 1995 พบว่ามีผู้นับถือศาสนาร้อยละ 50.7 และที่เหลือนั้นไม่นับถือศาสนาใด ๆ ในประชากรจำนวนครึ่งกว่า ๆ นั้น มีประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 46 โปรเตสแตนต์ร้อยละ 39 คาทอลิกร้อยละ 13 [1] แต่นอกจากศาสนาดังกล่าว ยังมีศาสนาอีกมากมายหลายศาสนาเข้ามาอยู่ในเกาหลี ตั้งแต่ลัทธิขงจื๊อ ชอนโดโคฺย วอนบุลโคฺย และศาสนาใหม่ ๆ อีกมากมายด้วยกัน แต่ไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดก็ตามล้วนมีรากฐานจากความเชื่อทางไสยศาสตร์

ถึงแม้ คนปัจจุบันจะไม่ยอมเชื่อว่าตนได้รับอิทธิพลจากไสยศาสตร์ แต่ความเชื่อทางไสยศาสตร์นั้นฝังอยู่ในจิตใต้สำนึกของชาวเกาหลีมานานตั้งแต่โบราณกาล อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชาวเกาหลีมีอุปนิสัยชอบร้องเพลงเต้นรำ ดื่มเหล้าและเชื่อในอำนาจพิเศษที่ต้องนับถือบูชา ปัจจุบันมีมูดังมืออาชีพอยู่ประมาณ 2 แสนคนในประเทศเกาหลีและยังดำเนินพิธีการขับไล่ผีหรือบวงสรวงผีสางเทวดา ซึ่งความเชื่อทางไสยศาสตร์นี้เป็นแนวทางทำให้ผู้คนเริ่มหันมานับถือศาสนา [2]

ลัทธิขงจื๊อเป็นศาสนาที่มีอิทธิพลต่อสังคมและชาวเกาหลีมากที่สุด ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต แม้กระทั่งคุณธรรมและจริยธรรมของชาวเกาหลี ล้วนมีรากฐานที่มาจากลัทธิขงจื๊อเป็นส่วนใหญ่ โชซอนที่สถาปนาขึ้นในปีค.ศ.1392 ได้ใช้คำสั่งสอนของขงจื๊อเป็นปรัชญาการปกครองประเทศอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งพัฒนาระบบคำสอนลัทธิขงจื๊อให้เชื่อมโยงกับการศึกษาและพิธีกรรมอีกด้วย จนกว่าจะถูกรุกรานจากกลุ่มประเทศยุโรปกับประเทศญี่ปุ่น ถือว่าเกาหลีอยู่ภายใต้อิทธิพลของลัทธิขงจื๊อไม่น้อยกว่า 500 ปี ทำให้แนวคิดและหลักคำสั่งสอนของลัทธิ

---

[1] จินดา จำเริญ. (2545). *สารน่ารู้เกี่ยวกับเกาหลี*. หน้า 165.

[2] เชฺว จุนชิก และคณะ. (2003). *วัฒนธรรมเกาหลีและชาวเกาหลี*. หน้า 113-116.

ขงจื๊อซึมซับเข้าไปในแนวคิดของชาวเกาหลีโดยไม่รู้สึกตัว [1]

ส่วนพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่เข้ามาในประเทศเกาหลีเมื่อ 1600 ปีก่อน แต่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อแนวคิดของชาวเกาหลีมากนักทั้งที่มีประวัติอันยาวนาน เนื่องมาจากถูกกีดขวางในยุคโชซอนรุนแรงเกินไป แต่ถึงอย่างไรก็ตาม พุทธศาสนา ยังมีพุทธศาสนิกชนจำนวนมากที่สุดในบรรดาศาสนาทั้งหลาย อีกทั้งมีโบราณสถานและสมบัติทางวัฒนธรรมอันงดงามอีกมากมาย [2] ซึ่งโบราณสถานที่ได้รับเลือกจากองค์การยูเนสโกเป็นมรดกโลกส่วนใหญ่เป็นมรดกของพุทธศาสนา

คริสตศาสนานั้น ได้เข้ามาในประเทศเกาหลีในคริสตศตวรรษที่ 17 โดยคณะผู้เผยแพร่คริสตศาสนา [3] แม้ในอดีต เคยถูกต่อต้านและมีความขัดแย้งกับความเชื่อดั้งเดิมของชาวเกาหลีไม่น้อย แต่คริสตศาสนาก็ได้พัฒนามาอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือจำนวนมากพอ ๆ กับพุทธศาสนาในปัจจุบัน โดยเฉพาะคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์นั้น ได้พัฒนาและเพิ่มจำนวนศาสนิกชนมากขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน และได้กลายเป็นศาสนาที่มีจำนวนโบสถ์มากกว่าจำนวนร้านกาแฟในประเทศเกาหลี อาจเป็นเพราะความกระตือรือร้นในการนับถือศาสนาของชาวเกาหลีก็ได้ [4]

นอกจากนี้ ยังมีศาสนาอีกหลายศาสนา หากนับนิกายย่อยทั้งหมดแล้ว มีจำนวนรวมถึง300 - 400 นิกาย ในจำนวนนี้ มีศาสนาที่ค่อนข้างเด่นอีก 3 ศาสนา ได้แก่ ชอนโดโคฺย (천도교, Cheondokyo เป็นศาสนาที่มีต้นกำเนิดมาจากดงฮัก ซึ่งเคยต่อต้านอิทธิพลตะวันตกและญี่ปุ่น คำว่าดงฮัก แปลว่าการศึกษาอารยธรรมและวัฒนธรรมตะวันออก) จึงซันโด (증산도, Jeungsando มีต้นกำเนิดมาจากความเชื่อทางไสยศาสตร์และความเชื่อดั้งเดิมผสมผสาน) และวอนบุลโคฺย (원불교, Wonbulkyo เป็นศาสนาที่พยายามจะปฏิรูปพุทธศาสนาในปัจจุบัน ให้พุทธศาสนาเป็นชีวิตประจำวันมากกว่าศาสนา) เป็นต้น [5]

5.2 วัฒนธรรมทางวัตถุ

วัฒนธรรมทางวัตถุ หมายถึงสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อมุ่งประโยชน์แห่งการใช้สอยทางกายความสะดวกสบายในการครอบชีพ [6] วัฒนธรรมทางวัตถุของเกาหลี สรุปได้ดังนี้ [7]

---

[1]เชฺว จุนซิก และคณะ. (2003). *วัฒนธรรมเกาหลีและชาวเกาหลี*. หน้า 117.

[2]*แหล่งเดิม*. หน้า 124-125.

[3]จินดา จำเริญ. (2545). *สารน่ารู้เกี่ยวกับเกาหลี*. หน้า 171.

[4]เชฺว จุนซิก และคณะ. (2003). *วัฒนธรรมเกาหลีและชาวเกาหลี*. หน้า 132-135.

[5]*แหล่งเดิม*. หน้า 129-132.

[6]อนุมานราชธน, พระยา. (2513). *เรื่องวัฒนธรรม*. หน้า 223-224.

[7]คิม แจคฺยอง. (2001). *ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเกาหลี*. หน้า 436-444.

5.2.1. อาหาร

ชาวเกาหลีเริ่มปลูกข้าวตั้งแต่ยุคสัมฤทธิ์เช่นเดียวกับชาติอื่น ๆ และเริ่มรับประทานข้าวเป็นอาหารหลักที่แพร่หลายกันมากแต่คริสต์ศตวรรษที่ 3-4 สำหรับชาวเกาหลีแล้ว ข้าวสารมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน กล่าวคือ ข้าวสารไม่เพียงเป็นอาหารหลักของชาวเกาหลีเท่านั้น แต่ยังเป็นเกณฑ์ในการวัดความมั่งมีอีกด้วย เห็นได้จากสำนวนว่า ข้าวสวยกับซุปเนื้อ หมายถึงฐานะที่มั่งมีศรีสุขสำหรับคนเกาหลี

ลักษณะภูมิอากาศที่หนาวจัดในฤดูหนาวส่งผลต่ออาหารการกินเป็นอย่างมาก ซึ่งเห็นได้จากอาหารดองหรืออาหารหมักของชาวเกาหลีที่มีมากมายหลายประเภท ได้แก่ อาหารหมักจากถั่ว ผักดอง เป็นต้น อาหารหมักจากถั่ว เช่น เต้าเจี้ยว (된장, Doenjang) น้ำพริก (고추장, Gochujang) และซีอิ๊ว (간장, Ganjang) ใช้ปรุงอาหารกับข้าวทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นผัด ซุป แกง ฯลฯ ซึ่งมีแหล่งโปรตีนสำคัญที่แทนเนื้อสัตว์ได้ [1] ชาวเกาหลีเริ่มหมักเต้าเจี้ยวรับประทานตั้งแต่ยุคซิลลา ส่วนพริกนั้น ได้เข้ามาในประเทศเกาหลีตอนปลายศตวรรษที่ 16 ผ่านทางญี่ปุ่น

ส่วนผักดองที่เรียกว่าคิมชี (김치, Kimchi) เป็นกับข้าวประจำโต๊ะสำหรับชาวเกาหลีมาแต่โบราณ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกาหลีที่รับประทานพืชผักในฤดูหนาวที่ไม่มีพืชผักสด โดยวิธีการทำเป็นผักดอง สมัยที่ยังไม่มีพริกป่นนั้น ผักดองยังเป็นรูปแบบผักกาดหรือหัวไชเท้าดองเกลือ ผักดองเกาหลีเริ่มมีสีสันและรสชาติเผ็ดหลังศตวรรษที่ 16 หลังจากชาวตะวันตกนำพริกเข้ามา คิมชีเกาหลีพัฒนามาเป็นอาหารที่มีประโยชน์สมบูรณ์แบบ ซึ่งประกอบด้วยวิตามินจากผัก และโปรตีนจากสัตว์ เช่น กุ้ง ปลา และปลาหมึก ฯลฯ ในขณะเดียวกัน วิธีการเก็บคิมชีที่ใส่ในโอ่งแบบโบราณแล้วฝังไว้ใต้ดิน ทำให้คิมชีรักษาความสดได้นาน และมีรสชาติกลมกล่อมอีกด้วย [2]

วัตถุดิบของกับข้าวของเกาหลีส่วนใหญ่เป็นพืชผัก อันเนื่องมาจากคำสั่งสอนในพุทธศาสนาที่รุ่งเรืองก่อนยุคโชซอน ซึ่งสอนว่าห้ามฆ่าสัตว์ ชาวเกาหลีเริ่มนิยมรับประทานเนื้อสัตว์กันตอนกลางยุคโครยอที่ชาวหยวนจากประเทศจีนบุกเข้ามาในเกาหลี แต่ในขณะเดียวกัน สัตว์ที่มีความสำคัญต่อการทำเกษตร เช่น วัว ม้า ฯลฯ นั้น ห้ามฆ่ารับประทานอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ทำให้ชาวเกาหลีนิยมรับประทานเนื้อไก่และเนื้อสุนัขมากกว่าเนื้อสัตว์อื่น ๆ โดยเฉพาะเนื้อสุนัขเป็นอาหารบำรุงสุขภาพในฤดูร้อนซึ่งมีแต่พืชผักอุดมสมบูรณ์แต่ขาดแคลนเนื้อสัตว์มาแต่โบราณ

นอกจากนี้ มีเครื่องดื่มที่ชาวเกาหลีนิยมรับประทานมาแต่โบราณ ได้แก่ เหล้า กับน้ำชา ชาวเกาหลีแต่ละครัวเรือนนิยมหมักเหล้าไว้บริโภคและรับแขกมาแต่โบราณ โดยเฉพาะเหล้ามักกอลลี (막걸리, Makkeolli) ซึ่งเป็นเหล้าที่หมักจากข้าว มีสีขุ่น รสชาติหวานอมเปรี้ยวนิด ๆ เป็นเหล้าประจำชาติมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 นอกจากนี้ ยังมีเหล้าโซจู (소주, Soju) ซึ่งนิยมดื่มกันตั้งแต่ยุคปลายโครยอ ซึ่งเป็นเหล้าใส ที่เผยแพร่เข้ามาจากอาหรับ ส่วนน้ำชานั้น นำมาจากประเทศจีนและเริ่

---

[1] เชว จุนชิก และคณะ. (2003). *วัฒนธรรมเกาหลีและชาวเกาหลี*. หน้า 82.

[2] คิม ยงบอม. (2000). *ความเข้าใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมเกาหลี*. หน้า 92-99.

ปลูกที่ภูเขาจีรี (지리산, Jirisan) ตั้งแต่ยุคซิลลา สมัยสามก๊ก ชาวเกาหลีนิยมดื่มน้ำชากันอย่างแพร่หลายอีกทั้งใช้ในการเซ่นไหว้บรรพบุรุษหรือพิธีกรรมทางด้านศาสนาพุทธต่าง ๆ แต่ขณะที่สังคมเปลี่ยนจากสังคมพุทธศาสนามาเป็นสังคมลัทธิขงจื๊อ วัฒนธรรมการดื่มน้ำชาก็ได้รับความนิยมน้อยลง

5.2.2. การแต่งกาย

การแต่งกายของชาวเกาหลีในสมัยโบราณมีลักษณะพิเศษ คือ มีลักษณะแบบอัลทาอิก กล่าคือ มีแขนแคบ ขาแคบ และนำชายเสื้อด้านซ้ายคลุมปิดทางขวา ซึ่งสะดวกสบายในการขี่ม้า ส่วนหมวกในสมัยโบราณเป็นหมวกสามเหลี่ยม ผูกสาย และมีการประดับตกแต่งด้วยขนนก นอกจากนี้ เมื่อแบ่งแยกการแต่งกายเป็นแบบภาคเหนือกับภาคใต้ การแต่งกายของชาวเกาหลีจะเป็นแบบภาคเหนือ กล่าวคือ สวมกางเกงขายาว สวมเสื้อยาวให้ลงมาต่ำกว่าเอว พร้อมทั้งคาดเอวเพื่อกันหนาว แต่เมื่อมาถึงยุคโครยอ การแต่งกายของเกาหลีได้รับอิทธิพลจากจีน จนทำให้การแต่งกายของชนชั้นสูงได้เปลี่ยนแปลง แต่ชนชั้นสามัญและชนชั้นต่ำยังคงรักษาวิถีแบบโบราณอยู่ ซึ่งได้สืทอดมาเป็นชุดประจำชาติเกาหลีหรือที่เรียกว่าฮันบก (한복, Hanbok) แม้ว่าได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปบางส่วนแล้วก็ตาม

ต่อมาในปลายยุคโชซอน กษัตริย์โคจง (고종, Kojong) ทรงสั่งสอนให้ประชาชนเริ่มแต่งกายให้เหมือนกับชาวต่างประเทศ ตัดผมสั้น และใส่สูท แต่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ยอมปฏิบัติตาม จนทำให้เกิดเรื่องวุ่นวายกันขึ้น

5.2.3. การสร้างบ้าน

ในยุคสัมฤทธิ์ ชาวเกาหลีขุดหลุมที่มีลักษณะกลมหรือสี่เหลี่ยมจตุรัส มีความลึกประมาณ 0.6-1.2 เมตร และความกว้างประมาณ 3.6-6 เมตร วางเสา แล้วทำหลังคาด้วยหญ้า เพื่อเป็นที่พักอาศัย ต่อมาในยุคสามก๊ก เริ่มมีการสร้างบ้านบนดิน สำหรับคนร่ำรวยมุงหลังคาด้วยกระเบื้อง ส่วนคนยากจนมุงหลังคาด้วยฟาง

ลักษณะทางภูมิอากาศส่งผลให้ชาวเกาหลีทางภาคเหนือพัฒนาระบบทำความอบอุ่นห้องที่เรียกว่าอนดล (온돌, Ondol) ขึ้นมาเพื่อกันหนาว ซึ่งเป็นระบบที่ใช้ความร้อนจากเตาครัวให้ผ่านใต้ห้องทำให้หินรองพื้นที่อยู่ใต้ห้องอุ่นขึ้น ระบบทำความอบอุ่นห้องอนดลเริ่มใช้ที่ภาคเหนือและได้แพร่หลายลงมาทางทิศใต้จนใช้กันทั่วไป ส่วนชาวเกาหลีทางภาคเหนือนั้นพัฒนานอกชานไม้ (마루, Maru) ขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงความร้อนในฤดูร้อน และแพร่หลายขึ้นไปทางทิศเหนือเช่นกัน เมื่อพิจารณาโครงสร้าง ทางภาคเหนือมักจะสร้างห้องหรือตึกติด ๆ กันเพื่อกันหนาว ส่วนทางทิศใต้มักจะสร้างห้องหรือตึกอยู่กระจายกัน

บ้านชนชั้นสูงหรือชนชั้นยังบันในยุคโชซอน มีประตูสูงใหญ่ มีคอกวัวคอกม้า และ

ห้องคนรับใช้อยู่ข้าง ๆ ประตูใหญ่ มีลานหน้าบ้านกว้างขวาง เมื่อผ่านลานหน้าบ้านไปก็มีห้องซารังแช (사랑채, Sarangchae) ซึ่งเป็นที่พักของผู้ชาย เมื่อผ่านประตูกลางเข้าไปอีกก็มีห้องอันแช (안채, Anchae) ซึ่งเป็นที่พักของผู้หญิง ส่วนด้านในบ้าน มักจะสร้างศาลเจ้าไว้เพื่อเซ่นไหว้สวดมนต์ นอกจากนั้น ก็มีพฺยอลแช (별채, Pyeolchae) หรือพฺยอลดัง (별당, Pyeoldang) ซึ่งเป็นที่พักของบิดามารดาสูงอายุ ต่อมาในปลายยุคโชซอนเริ่มการสร้างบ้านแบบตะวันออกมากขึ้นจนถึงปัจจุบัน

6. ประเพณีเกาหลี

ประเพณีเป็นสิ่งที่นิยมถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนเป็นแบบแผน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม แต่ประเพณีในบทนี้หมายความเน้นไปด้านพิธีรีตอง ประเพณของชาวเกาหลีสามารถจำแนกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ประเพณีที่เกี่ยวกับชีวิตและประเพณีที่เกี่ยวกับฤดูกาล ดังต่อไปนี้

6.1 ประเพณีที่เกี่ยวกับชีวิต

ประเพณีที่เกี่ยวกับชีวิต หมายถึง ประเพณีที่บุคคลถือปฏิบัติต่อเนื่องกันมาตลอดชีวิต นับตั้งแต่กำเนิดมาจากครรภ์มารดาจนกระทั่งชีวิตแตกดับไปจากโลก เช่นการเกิด การเป็นผู้ใหญ่ การสมรส การฉลองวันเกิดครบ 5 รอบ การตาย และการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

6.1.1 การเกิด

การเกิด หมายถึงพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่พิธีกรรมก่อนตั้งครรภ์ เช่น การสวดอธิษฐาน ขอบุตร การฝันก่อนตั้งครรภ์ พิธีกรรมขณะคลอด และพิธีหลังคลอด เช่น การแขวนสายทอง (금줄, Kuemjul) การห้ามทารกพบแขกเป็นระยะเวลา 3 คูณ 7 วัน (21วัน) การฉลองวันเกิดครบร้อยวัน การฉลองวันเกิดครบ 1 ปี ฯลฯ

6.1.2 การเป็นผู้ใหญ่

การเป็นผู้ใหญ่ หมายถึงพิธีกรรมที่สอนให้วัยรุ่นได้รู้ว่าตนได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ซึ่งสำหรับผู้ชาย มีพิธีกรรมเกล้าจุกและสวมหมวก (갓, gat) สำหรับผู้หญิง มีพิธีกรรมม้วนผมเสียบปิ่นปักผม (비녀, Binyeo) แต่ต่อมา ประเพณีการเป็นผู้ใหญ่ได้แทรกเข้าไปอยู่ในประเพณี การสมรส เนื่องจากชาวเกาหลีนิยมสมรสตั้งแต่อายุเยาว์ในยุคโชซอน

6.1.3 การสมรส

การสมรส หมายถึงพิธีเพื่อให้ชายหญิงอยู่กินเป็นสามีภรรยากันตามประเพณี ถือว่า

เป็นการรวมชีวิตผู้ใหญ่สองชีวิตเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงมีพิธีกรรมใหญ่โตและหรูหรากว่าพิธีประเพณีชีวิตอื่น[1] ก่อนยุคโชซอน ประเพณีการสมรสมีการเปลี่ยนแปลงมาตามแต่ละยุคสมัย ต่อมาในยุคโชซอน ได้มีการกำหนดประเพณีการสมรสไว้ในหนังสือจูจากาเรฺย (주자가례, Jujgarye) ขึ้นมา ซึ่งอธิบายขั้นตอนการสมรสเป็นขั้นเป็นตอน รวมถึงการที่เจ้าบ่าวไปร่วมพิธีสมรสที่บ้านเจ้าสาว ค้างคืนที่บ้านเจ้าสาวก่อน แล้วจึงพาเจ้าสาวกลับบ้านเจ้าบ่าว กระบวนการเหล่านี้ล้วนได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื๊อ

6.1.4 การฉลองวันเกิดครบรอบ 5 รอบ

การฉลองวันเกิดครบรอบ 5 รอบ หมายถึงพิธีกรรมที่คนผู้น้อยจัดงานเลี้ยงวันเกิดให้ผู้ใหญ่ที่ได้เกิดครบ 5 รอบ หรือ 60 ปีเพื่อขอให้ผู้ใหญ่มีสุขภาพดีและอายุยืน ซึ่งเป็นพิธีกรรมในครอบครัวที่สะท้อนให้เห็นความกตัญญูที่ลูกหลานมีต่อบิดามารดา การฉลองวันเกิดครบ 5 รอบยังคงสืบทอดปฏิบัติกันมาจนถึงปัจจุบัน

6.1.5 การตาย (พิธีศพ)

การตาย หมายถึงการสิ้นสภาพของการมีชีวิต ซึ่งประเพณีการตายของชาวเกาหลีนั้นเริ่มตั้งแต่มีคนเสียชีวิต การฝังศพหรือเผาศพ ญาติพี่น้องใส่ชุดฮันบกขาวเพื่อแสดงความไว้อาลัยเป็นระยะหนึ่ง จนกระทั่งเจ้าภาพงานศพกลับมาสู่ชีวิตปกติ ชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับการตายเท่ากับการเกิด เพราะพิธีศพเป็นการส่งผู้ตายไปสู่แดนผู้ตายอย่างสงบสบายและปลอดภัย [2] พิธีศพของชาวเกาหลีประกอบด้วยขั้นตอนสี่ขั้นตอน ได้แก่ โชจง (초종, Chojong หมายถึงขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมตัวเพื่อส่งผู้ที่ใกล้จะเสียชีวิตจนถึงก่อนการเช็ดทำความสะอาดศพ) ซึบรฺยอม (습렴, Seupryeom หมายถึงขั้นตอนการเช็ดทำความสะอาดศพ แต่งตัวให้ศพ มัดให้แน่น ใส่ศพลงไปในโลงจนถึงขั้นตอนที่ญาติพี่น้องใส่ชุดฮันบกสีขาวรวมตัวกันร้องไห้คร่ำครวญเพื่อแสดงความไว้อาลัย) ชีจัง (치장, Chijang หมายถึงขั้นตอนการเลือกที่ฝังศพ ขุดหลุมศพ ฝังโลงศพ จนถึงญาติพี่น้องเยี่ยมหลุมศพพร้อมทั้งร้องไห้คร่ำครวญเพื่อแสดงความโศกเศร้า) และฮฺยุงเจ (흉제, Hyungje หมายถึงขั้นตอนหลังการฝังศพจนกระทั่งงานศพเสร็จสิ้น สมัยโบราณ มักจะดำเนินพิธีประมาณ 2 สัปดาห์หลังเสียชีวิต แต่ปัจจุบันดำเนินพิธีเพียง 3 วันเป็นส่วนใหญ่)

6.1.6 การเซ่นไหว้บรรพบุรุษ

การเซ่นไหว้บรรพบุรุษ หมายถึงพิธีการนำหารไปไหว้หรือสังเวยบรรพบุรุษ ชาวเกาหลีปฏิบัติการเซ่นไหว้บรรพบุรุษเพื่อแสดงความกตัญญูกตเวทีบิดามารดาซึ่งเสียชีวิตไปแล้ว

---

[1]คิม ซึงชันและคณะ (2001). *วรรณคดีพื้นบ้านและวัฒนธรรมดั้งเดิมของเกาหลี*. หน้า 178.

[2]*แหล่งเดิม*. หน้า 201.

การเซ่นไหว้บรรพบุรุษมีหลายประเภทตามวัตถุประสงค์และโอกาสต่าง ๆ แต่การเซ่นไหว้บรรพบุรุษที่ปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย คือ กีเจ (기제, kije หมายถึงการเซ่นไหว้บรรพบุรุษในที่บรรพบุรุษถึงแก่กรรม) ชาเรย (차례, Charye หมายถึงการเซ่นไหว้บรรพบุรุษในวันเทศกาลต่าง ๆ) และโมยซา (묘사, Myosa หมายถึงการเซ่นไหว้บรรพบุรุษในเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นเดือนแห่งการเก็บเกี่ยวที่อุดมสมบูรณ์) การเซ่นไหว้บรรพบุรุษแต่ละอย่างมีความแตกต่างกันออกไปในด้านอาหารที่จะใช้จัดโต๊ะและพิธีกรรมที่จะดำเนิน แต่ชาวเกาหลีถือว่าที่สำคัญที่สุดในการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ คือใจที่มีความกตัญญู ซึ่งจะทำให้บรรพบุรุษประทับใจในความจริงจังของลูกหลานแล้วจะอวยพรให้มีความเจริญรุ่งเรือง

6.2 ประเพณีตามฤดูกาล (วันสำคัญตามประเพณีของเกาหลี)

ประเทศเกาหลีมีสี่ฤดูกาลเช่นเดียวกับประเทศในเขตอบอุ่น คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว และแต่ละฤดูกาลมีประเพณีพิเศษที่ปฏิบัติกันมา [1] ซึ่งสามารถเรียบเรียงวันสำคัญตามแต่ละฤดูกาลได้ ดังต่อไปนี้ [2]

6.2.1 วันซอล (설, Seol)

วันซอลเป็นวันขึ้นปีใหม่แบบดั้งเดิมของเกาหลี ตรงกับวันที่ ๑ เดือนมกราคมตามจันทรคติ ชาวเกาหลีนิยมหาชุดใหม่ใส่ (설빔, Seolbim) เซ่นไหว้บรรพบุรุษทั้งที่บ้านและที่สุสาน (차례, Charye) ทำถุงความสุขแจกกัน (복조리, Bokjori) ทำพิธีไหว้ผู้ใหญ่ (세배, Sebe) และผู้ใหญ่แจกอังเปาให้ลูกหลานพร้อมคำอวยพร (세뱃돈, Sebeton) เป็นต้น

6.2.2 วันจองวอล แดโบรึม (정월대보름, Jeongweol-daeboreum)

วันจองวอล แดโบรึม ตรงกับวันเพ็ญเดือนมกราคม ชาวเกาหลีนิยมทำพิธีขบผลไม้เปลือกแข็ง เช่น เกาลัด วอลนัด เมล็ดสน ฯลฯ ให้แตก (부럼 깨기, Bureom-kkaegi) ด้วยความเชื่อว่าจะปกป้องฝีหนองและทำให้ฟันแข็งแรงตลอดปี ขายความร้อนกันและกัน (더위 팔기, Deowi-palgi) ให้หายร้อนในฤดูร้อนที่จะมาถึง ดื่มเหล้าที่เรียกว่า "เหล้าหูสว่าง" (귀밝이 술, Guibalgisul) แก้วหนึ่งเพื่อป้องกันโรคหูและได้ยินแต่เรื่องดี ๆ ตลอดทั้งปี รับประทานขนมยักษิก (약식, Yaksik) กับข้าวพืชผล ๕ ชนิด (오곡밥, Ogokbap) และพืชแห้งต่าง ๆ (진채식, Jinchaesik) เพื่อป้องกันร้อนใน เล่นเผาไร่นา (쥐불놀이, Jwibul-nori) เพื่อกำจัดแมลงในไร่นาและทำให้เก็บเกี่ยวข้าวได้มาก เล่นเหยียบสะพาน ๑๒ สะพาน (다리 밟기, Dari-balkki) หลังรับประทานอาหารเย็นเพื่อให้ขาแข็งแรงตลอดทั้งปี เป็นต้น

---

[1] คิม ซองแบ. (2001). *ชาวบ้านเกาหลี*. หน้า 35-56.

[2] วันสำคัญตามประเพณีฤดูกาลเป็นวันที่ตามปฏิทินจันทรคติ

6.2.3 วันฮันซิกหรือชฺยองมฺยอง (한식, Hansik หรือ 청명, Cheongmyeong, เชงเม้ง)

วันฮันซิก ตรงกับวันที่ 105 หรือ 106 นับจากวันดงจี เป็นวันที่อากาศสดใสขึ้นและและชาวนาชาวไร่เริ่มทำไร่ไถนา แล้วไปเซ่นไหว้บรรพบุรุษที่สุสาน และรับประทานอาหารที่ไม่ได้อุ่น

6.2.4 วันทันโอ (단오, Tan-o)

วันทันโอ ตรงกับวันที่ ๕ พฤษภาคม ในวันทันโอ สตรีเกาหลีจะออกไปอาบน้ำที่ลำธาและสระผมด้วยน้ำชังโพ (창포, Changpo) [1] พร้อมทั้งเล่นชิงช้า (그네 타기, Geune-tagi) อวดโฉมงดงาม ส่วนบุรุษเล่นมวยปล้ำแบบเกาหลีดั้งเดิม (씨름, Ssireum) อวดความแข็งแกร่งและความเป็นผู้ชาย ประเพณีวันทันโอจะแตกต่างออกไปตามแต่ละท้องถิ่น ที่ขึ้นชื่อที่สุดก็คือพิธีบวงสรวงศาลเจ้าของจังหวัดคังวอน (강원향토신제, Kangwon Hyangto-sinje)

6.2.5 วันบกนัล (복날, Boknal)

วันบกนัล เป็นวันที่ร้อนที่สุดในรอบปี ยังแบ่งเป็นโชบก (초복, Chobok) จุงบก (중복, Jungbok) และมัลบก (말복, Malbok) ในวันบกนัล ชาวเกาหลีรับประทานอาหารพิเศษ คือ แคจังกุก (개장국, Gaejangkuk : เนื้อสุนัขต้ม) หรือบางคนรับประทานซัมเคทัง (삼계탕, Samgyetang : ไก่ตุ๋นโสม) ด้วย เพื่อที่จะบำรุงร่างกายในฤดูร้อน ประเพณีนี้ยังปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

6.2.6 วันฮันกาวี (한가위, Hangawi)

วันฮันกาวี ตรงกับวันเพ็ญเดือนสิงหาคม เป็นเทศกาลที่มีประวัติยาวนานตั้งแต่สมัยซิลลา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นวันชูซ็อก (추석, Chuseok) เป็นเทศกาลที่ใหญ่ที่สุดเทศกาลหนึ่งของชาวเกาหลี ในวันฮันกาวี อากาศไม่ร้อนไม่หนาวและอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชผลที่เก็บเกี่ยวใหม่กับผลไม้ออกใหม่ ชาวเกาหลีจะไปตัดแต่งหญ้าที่สุสานบรรพบุรุษก่อนวันฮันกาวี 5-6 วัน เตรียมอาหารไปเซ่นไหว้บรรพบุรุษที่สุสานในวันฮันกาวี นอกจากนี้ ยังมีการแข่งขันทอผ้า (길쌈, Gilssam) การดึงเชือก (줄다리기, Juldarigi) การโยนก้อนหิน (돌싸움, Dolssaum) การเล่นมวยปล้ำแบบเกาหลีดั้งเดิม (씨름, Ssireum) การเล่นชิงช้า (그네 뛰기, Geune-ttwigi) การเล่นกระดานหก (널뛰기, Neol-ttwigi) ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับชาติ ในวันฮันกาวีนี้ ชาวเกาหลีนิยมรับประทานขนมต็อกซงพฺยอน (송편, Songpyeon) ที่มีรูปลักษณ์ใกล้เคียงกับพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว กับซุปเผือก (토란국, Torankuk) ซึ่งมี

[1]ชังโพ (창포, Changpo) ชื่อภาษาอังกฤษว่า Acorus calamus var. angustatus รูปลักษณ์คล้ายใบเตย มีความสูงประมาณ 30 cm ขึ้นตามริมลำธารหรือบึง มีดอกเขียวเหลืองและผล มักจะขึ้นในแถบประเทศเอเชียตะวันออก ชาวเกาหลีใช้รากกับก้านเป็นยาแก้ท้องเสีย ท้องอืด หรือหลอดลมอักเสบ ชาวบ้านนิยมใช้น้ำชังโพต้มมาอาบน้ำสระผม ณ วันทันโอ (จากสารานุกรมดูซันดงอา, 2006)

ลักษณะกลมราวพระจันทร์เต็มดวง

6.2.7 วันจุงชูจ็อล (중추절, Jungchujeol)

วันจุงชูจ็อล ตรงกับวันที่ ๙ เดือนกันยายน ส่วนใหญ่แล้ว วันที่มีเลขหยาง (หรือเลขคี่ เช่น 1 3 5 7 9 ฯลฯ) ซ้ำ ถือว่าเป็นวันมงคลและสำคัญโดยเฉพาะวันจุงชูจ็อลนั้นเป็นวันที่มีเลขหยาที่จำนวนสูงสุดซ้ำกัน จึงถือว่าเป็นวันสำคัญมาแต่ยุคซิลลา ซึ่งมีการจัดงานเลี้ยงใหญ่เพื่อผู้สูงอายุทั่ประเทศ และนิยมทำเหล้าเก๊กฮวยดื่มกัน

6.2.8 วันดงจี (동지, Dongji)

วันดงจีตรงกับวันที่ ๒๒ เดือนธันวาคม ซึ่งเป็นวันที่เริ่มฤดูกาลย่อยที่กลางคืนยาวที่สุดในรอบปี ชาวเกาหลีรับประทานถั่วแดงต้มร้อนในวันดงจี เพื่อป้องกันผีสาง เมื่อต้มถั่วแดงร้อนเสร็จแล้ว จึงนำไปเซ่นที่ศาลเจ้าก่อน แล้วนำไปราดที่หน้าประตูบ้านกับประตูห้อง จากนั้นตักไปวางไว้ในห้องพักและห้องเก็บของ ฯลฯ แล้วจึงรับประทาน ชาวเกาหลีมีความเชื่อว่าหากไม่รับประทานถั่วแดงต้มร้อนในวันดงจี จะแก่เร็วหรือเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ได้เพราะไม่ได้ทำพิธีป้องกันผี

ในบรรดาวันสำคัญและประเพณีตามฤดูกาลดังกล่าว มีเทศกาลใหญ่ที่สุด ๔ เทศกาลที่ชาวเกาหลีถือปฏิบัติกัน ได้แก่ วันซอล วันฮันซิก วันทันโอ และวันฮันกาวี แต่อย่างไรก็ตามประเพณีทั้งหลายนั้นล้วนเป็นประเพณีที่ดีงามของชาวเกาหลี แสดงให้เห็นวิถีชีวิตการเกษตร และความเคารพกตัญญู รู้คุณบรรพบุรุษ และในวันดังกล่าว มีการละเล่นที่ช่วยจรรโลงใจให้หายเหนื่อยล้าจากการทำเกษตรกรรม ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมและภูมิปัญญของชาวเกาหลีอย่างหนึ่งอีกด้วย

บทที่ 4
วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี

นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยที่ยังไม่มีอักษรใช้ นิทานพื้นบ้านเกาหลีเริ่มมีการบันทึกด้วยอักษรจีนในยุคโครยอ (ค.ศ.918-1932) ซึ่งปรากฏในหนังสือ*ซูอีจอน* (수이전, Suijeon) ของผัก อินรยาง (박인량, Park inryang), หนังสือ*ซัมกุ๊กซากี* (삼국사기, Samkuksagi*)* ของ คิม บูซิก (김부식, Kim busik) และหนังสือ*ซัมกุ๊กยูซา* (삼국유사, Samkuk-yusa*)* ของ อีล ยอน (หรือ อิรยอน, 일연, Iryeon) เป็นต้น ต่อมา ในยุคโชซอน พระเจ้าเซจงมหาราชทรงประดิษฐ์อักษรฮันกึล (한글, Hangeul) ขึ้นสำหรับประชาชนเกาหลีในปีค.ศ. 1446 นิทานพื้นบ้านเกาหลีจึงมีการบันทึกด้วยอักษรฮันกึลนับแต่นั้น

การเผยแพร่และสืบทอดนิทานพื้นบ้านเกาหลีเกิดจากนักเล่านิทานอาชีพ เดินทางไปยังเมืองต่าง ๆ เพื่อเล่านิทานให้ฟัง นิทานพื้นบ้านที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นนิทานที่แต่งขึ้นใหม่หรือดัดแปลงจากเดิมในปลายยุคโชซอน ดังนั้น ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ส่วนใหญ่จึงเป็นภาพสะท้อนสังคมในยุคโชซอน โดยเฉพาะปลายยุคโชซอน

การวิจัยบทนี้ จะเสนอผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกหัวข้อในการเสนอผลการวิเคราะห์เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ภาพสะท้อนวิถีชีวิตของชาวเกาหลี
2. ภาพสะท้อนประเพณีของชาวเกาหลี
3. ภาพสะท้อนแนวคิดของชาวเกาหลี
4. ภาพสะท้อนความเชื่อของชาวเกาหลี

1. ภาพสะท้อนวิถีชีวิตของชาวเกาหลี

นิทานพื้นบ้านเกาหลีได้สะท้อนวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเกาหลีในด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยจะจัดเป็นหมวดหมู่ตามความถี่ที่ปรากฏในนิทาน ดังต่อไปนี้

1.1 การประกอบอาชีพ

อาชีพ หมายถึง กิจการเลี้ยงชีพหรืองานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้เห็นสภาพทางภูมิศาสตร์และสภาพสังคมได้อย่างชัดเจน อาชีพที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีเป็นอาชีพที่ทำมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังต่อไปนี้

1.1.1 อาชีพเกษตรกรรม

อาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพที่ใช้ผืนดินเพาะปลูกพืชต่าง ๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การประมง และการหาของป่า เป็นต้น อาชีพเกษตรกรรมที่ปรากฏในนิทาน จำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ อาชีพเพาะปลูกกับอาชีพประมง ชาวเกาหลีเริ่มปลูกข้าวตั้งแต่ยุคสำริด[1] แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีรับประทานข้าวเป็นอาหารหลักมาแต่สมัยโบราณ การทำนาจึงเป็นอาชีพที่สำคัญที่สุด ส่วนลักษณะภูมิประเทศที่เป็นคาบสมุทร ทำให้ประเทศเกาหลีอุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารทะเล การทำประมงจึงเป็นอาชีพที่สำคัญอีกอาชีพหนึ่ง ผู้ประกอบอาชีพทำนาส่วนใหญ่เป็นชนชั้นสามัญ มีฐานะปานกลาง แต่ผู้ประกอบอาชีพประมงมักมีฐานะยากจน

เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ เรื่อง *คนกลายเป็นวัว, เจ้าสาวอิ่งงอ, เจ้าหญิงหอยทาก, ชายสองพี่น้อง, ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู, นางอิ่งงอกับชายยากจน, ปลาอิ่งงอในฤดูหนาว , ลูกกตัญญูได้ดี, เลือกลูกสะใภ้, วิธีกำจัดเสือร้าย, สุนัขกับแมว และ อึ่งบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 12 เรื่อง

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีชาวนาชาวไร่อาศัยอยู่ตามเชิงเขา ชาวบ้านทุกคนตั้งใจทำงานยกเว้นชายคนหนึ่ง เป็นคนเกียจคร้าน แม้แต่ในช่วงฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วงที่เป็นฤดูเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเขาก็ไม่ยอมทำอะไร
>
> (จากเรื่อง *คนกลายเป็นวัว*)

> พวกเขาทำงานอย่างขยันขันแข็งตั้งแต่เช้าจนดึกเพื่อให้ได้ผลผลิตจากไร่นาของเขามากที่สุด พอถึงฤดูใบไม้ร่วง พวกเขาก็เก็บเกี่ยวได้มากที่สุดในหมู่บ้าน และแบ่งกันคนละครึ่งเท่า ๆ กัน เป็นเช่นนี้ทุก ๆ ปี เย็นวันหนึ่งในฤดูใบไม้ร่วง หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวและบรรจุเสร็จ
>
> (จากเรื่อง *ชายสองพี่น้อง*)

> หลังจากนั้น เธอจึงสั่งให้ครอบครัวเล่าโจษขานความมีน้ำใจของลุงให้ชาวบ้านพูดต่อ ๆกันจนทำให้ลุงเกิดความปลื้มใจ อีกทั้งตั้งใจทำนาจนได้ผลเก็บเกี่ยวมากมาย หลายปีผ่านไป หญิงสาวไปสารภาพกับลุงว่าตนเองทำอุบายโกหกลุง จึงขอส่งคืนทุ่งนาทั้ง 10 ไร่
>
> (จากเรื่อง *เลือกลูกสะใภ้*)

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวประมงยากจนคนหนึ่งไปตกปลาอิ่งงอตัวโตได้แต่รู้สึกไม่อยากจะฆ่ามันจึงใส่ไว้ในโอ่งน้ำใบใหญ่
>
> (จากเรื่อง *นางอิ่งงอกับชายยากจน*)

[1]จินดา จำเริญ. (2545). *สารน่ารู้เกี่ยวกับเกาหลี*. หน้า 64.

1.1.2 อาชีพตัดฟืน

อาชีพตัดฟืน เป็นอาชีพที่ตัดไม้ในป่าหรือบนภูเขา มาทำฟืนขาย คนตัดฟืนจะเป็นผู้ชายเท่านั้น ผู้ประกอบอาชีพตัดฟืนมีฐานะยากจน

เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพตัดฟืน ได้แก่ เรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว, ชายแก่เนื้องอก , นางฟ้ากับคนตัดฟืน, พี่เสือ, ลูกกตัญญูได้ดี, ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ, เวลาของซินซอ, เสือกตัญญู* และ *เสือเลือกสุสาน* มีทั้งสิ้น 9 เรื่อง

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีคนตัดฟืนชื่อชาบกอาศัยอยู่ขนเขา ชาบกกับภรรยาใช้ชีวิตอย่างมีความสุข แต่ที่ขาดไปสิ่งเดียว คือ ความร่ำรวยชาบกขยันทำงานจนเหนื่อยและแบกฟืนเต็มชิเกทั้งวันมรายได้เพียงเล็กน้อย พอจะเลี้ยงตัวกับภรรยาเท่านั้น
>
> (จากเรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว*)

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มยากจนคนหนึ่งมีอาชีพตัดฟืน อยู่กับมารดา เขาอยากแต่งงานแต่ยังไม่พร้อมเพราะความยากจน วันหนึ่ง ขณะที่ตัดฟืนอยู่บนภูเขา มีกวางตัวหนึ่งวิ่งหนีนายพรานมาขอร้องให้ช่วยชีวิต
>
> (จากเรื่อง *นางฟ้ากับคนตัดฟืน*)

1.1.3 อาชีพค้าขายเร่

อาชีพค้าขายเร่ เป็นอาชีพที่แบกสินค้าเร่ขาย เดินทางจากหมู่บ้านหนึ่งไปอีกหมู่บ้านหนึ่งตลอดเวลาที่เรียกว่าโบบูซัง (보부상, Bobusang)[1] พ่อค้าเร่ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มักขายเครื่องอุปโภค เช่น ภาชนะทองเหลือง รองเท้าฟาง ร่ม เป็นต้น และขายเครื่องบริโภค เช่น หอยนางรม น้ำผึ้ง เกลือ เป็นต้น ส่วนแม่ค้าเร่เป็นเพศหญิง เรียกว่า บังมุลจังซา (방물장사, Bangmul-jangsa) มักขายเครื่องอุปโภคสตรี เช่น ผ้าตัดเสื้อ เครื่องสำอาง หวีกระจก เป็นต้น ผู้ประกอบอาชีพค้าขายเร่มักจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่มั่นคงเนื่องจากต้องเดินทางอยู่ตลอดเวลา

เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพค้าขายเร่ ได้แก่ เรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ, กำเนิดดาวหมีใหญ่, คนรับใช้เจ้าปัญญา, พ่อค้าเกลือจับเสือได้, ร่มกับรองเท้าฟาง* และ *สุนัขกับแมว* มีทั้งสิ้น 6 เรื่อง

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพ่อค้าเกลือคนหนึ่ง เดินทางเร่ขายเกลือจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง วันหนึ่ง พระอาทิตย์กำลังจะตกดินขณะที่เขาเดินอยู่ในภูเขาลึก เขาจึงตัดสินใจพักค้าง

[1] อี อีฮฺวา. (1999). *การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ประเพณีพื้นบ้าน*. หน้า 211.

คืนที่สุสาน

(จากเรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ*)

ทันใดนั้น มีเสียงพ่อค้าขายหอยนางรมสดผ่านมาพอดี ขุนนางคิมสั่งให้มักดงอีซื้อหอยนางรมสดมาชามหนึ่ง... พอพ้นจากหมู่บ้านนั้น มักดงอีก็พบพ่อค้าน้ำผึ้งคนหนึ่ง มักดงอีจึงปั้นก้อนขนมต๊อเป็นรูปชามแล้วเรียกพ่อค้าน้ำผึ้งมาให้รินน้ำผึ้งลงในชามนั้ น พ่อค้าก็ทาตามนั้ น มักดงอีถามว่าราเท่าไร พอได้ยินว่า 5 เหรียญ มักดงอีก็แกล้งทำเหมือนตกใจแล้วบอกว่าไม่ซื้อเพราะแพงเกินไป แล้วรินน้ำผึ้งคืนพ่อค้า พ่อค้าบ่นแต่ทำอะไรไม่ได้... มักดงอีห้อยอยู่ที่กิ่งต้นสนอยู่นาน ก็ได้ยินเสียงพ่อค้าภาชนะทองเหลืองเดินมา พ่อค้าร้องว่าโอ๊ยเจ็บตา มักดงอีเห็นเขาตาบวม จึงคิดว่าคงเป็นตาอักเสบแน่ จึงเรียกพ่อค้าแล้วบอกว่าตนเองก็ห้อยอธิษฐานอยู่ที่นี่เพื่อรักษาตาอักเสบเช่นกัน และมันได้ผลจริง ๆ พ่อค้าภาชนะทองเหลืองปลดเชือกเอามักดงอีลงแล้วตรวจดู ก็ไม่เห็นตาอักเสบ พ่อค้าก็เชื่อและอยากลองบ้าง

(จากเรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา*)

มีชายหนุ่มยากจนอาศัยอยู่กับภรรยา แต่เพื่อนบ้านที่อยู่บ้านตรงข้ามเขาร่ำรวยเป็นเศรษฐี ภรรยาจึงชวนให้ชายหนุ่มออกไปค้าขายให้ร่ำรวยเหมือนเพื่อนบ้านบ้าง ชายหนุ่มจึงคิดจะเป็นพ่อค้าเกลือ ตั้งแต่วันนั้น เขาไปซื้อเกลือมาจำนวนมากแล้วแบกขึ้นหลังเดินทางไปขายเกลือ เดินทางอยู่หลายวัน ตกค่ำขณะที่อยู่ในภูเขาลึกเขาพยายามจะหาที่พักค้างคืนและได้เห็นแสงไฟริบหรี่จากที่ไกล จึงรีบมุ่งหน้าไปทางนั้นก็พบบ้านใหญ่หลังหนึ่ง เจ้าของบ้านอนุญาตให้เขาค้างคืนได้

(จากเรื่อง *พ่อค้าเกลือจับเสือได้*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว หญิงนางหนึ่งมีบุตรชายคนโตเป็นพ่อค้าร่มและบุตรชายคนเล็กเป็นพ่อค้ารองเท้าฟาง นางมักจะวิตกกังวลอยู่เสมอว่าบุตรชายทั้งสองที่เป็นพ่อค้านั้นจะขายดีหรือไม่

(จากเรื่อง *ร่มกับรองเท้าฟาง*)

ต่อมาวันหนึ่ง หญิงชราขี้อิจฉาที่อยู่ฝั่งแม่น้ำตรงกันข้าม ปลอมตัวเป็นคนเร่ขายผ้ามาเยี่ยมเพื่อขโมยลูกแก้ว อ้างว่าอยากดูลูกแก้ววิเศษสักครั้งในชีวิต

(จากเรื่อง *สุนัขกับแมว*)

1.1.4 อาชีพรับจ้าง

อาชีพรับจ้าง เป็นอาชีพที่ทำงานเพื่อค่าจ้าง เช่น รับจ้างทำงานบ้าน เป็นต้น ชาวบ้านเกาหลีมักจะรับจ้างทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ผู้ชายจะรับจ้างทำงานตามสั่งหรือทำไร่ไถนาให้ขุนนาง ส่วนผู้หญิงจะรับจ้างทำงานบ้าน เช่น ซักผ้า รีดผ้า เย็บผ้า และทำอาหาร เป็นต้น ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นผู้ที่ไม่มีไร่นาที่จะทำการเกษตรและมีชีวิตความเป็นอยู่ยากจน

เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพรับจ้าง ได้แก่ เรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู, ซิมชองบุตรสาว*

กตัญญู, เดินทางไปแสวงหาโชค, ภรรยาที่เฉลียวฉลาดของภารโรง, เลือกลูกสะใภ้ และ *ฮึงบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 6 เรื่อง

ตัวอย่าง

พอซิมซองโตขึ้น เธอก็ทำงานเลี้ยงบิดา ซิมซองเป็นเด็กสาวที่มีหน้าตาสวยและจิตใจงาม เธอมีความกตัญญูต่อบิดามาก พวกขุนนางจึงชอบจ้างเธอให้ไปช่วยงานบ้าน ซิมซองออกจากบ้านแต่เช้าและทำงานจนดึกทุกวัน

(จากเรื่อง *ซิมซองบุตรสาวกตัญญู*)

ชายหนุ่มยากจนคนหนึ่งอาศัยอยู่เพียงลำพัง เขากำพร้าบิดามารดาตั้งแต่เด็กและทำงานรับจ้างเพื่อเลี้ยงชีพ จึงไม่มีโอกาสได้ฝันถึงการแต่งงานสร้างครอบครัว เพราะมัวแต่ก้มหน้าก้มตาทำงานทุกวัน

(จากเรื่อง *เดินทางไปแสวงหาโชค*)

มีสาวจากชนชั้นสามัญคนหนึ่งมาสมัคร ครอบครัวยังบันคิดว่าคราวนี้ก็คงเสียข้าวเปล่าแน่ ๆ แต่สาวคนนี้ต่างกัน เธอนำข้าวมาหุงอย่างเต็มที่จนกินวันเดียวหมด หลังจากนั้นไปหาผ้าจากหมู่บ้านมารับจ้างเย็บเพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว สามารถมีอาหารเอร็ดอร่อยให้แก่ครอบครัวได้ทุกมื้อ เวลาผ่านไป 1 อาทิตย์ หญิงสาวคนนั้นก็ได้รับเลือกเป็นลูกสะใภ้ของตระกูล หลังแต่งงาน ความขยันและความฉลาดของลูกสะใภ้ก็เลี้ยงครอบครัวไปได้เพียงวัน ๆ เท่านั้นเอง เธอคิดว่าต้องทำอะไรสักอย่างเพื่อให้ครอบครัวร่ำรวยขึ้น

(จากเรื่อง *เลือกลูกสะใภ้*)

ฮึงบูทำงานรับจ้าง ส่วนภรรยาและลูก ๆ ก็เก็บผักเก็บเห็ดเพื่อเลี้ยงชีพไปวัน ๆ พอถึงฤดูหนาวก็ไม่มีงานทำดังนั้นจึงไม่มีอะไรจะกิน ฮึงบูก็ไปขอข้าวที่บ้านพี่

(จากเรื่อง *ฮึงบูกับนลบู*)

1.1.5 อาชีพล่าสัตว์

อาชีพล่าสัตว์ เป็นอาชีพที่หากินในทางล่าสัตว์ป่า เช่น หมูป่า กวาง และเสือ เป็นต้น เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพพรานได้แก่ เรื่อง *กระต่ายตัดสินความ, ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว* และ *นางฟ้ากับคนตัดฟืน* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเสือตัวหนึ่งออกท่องเที่ยวหากินอยู่ในป่า แล้วจู่ ๆ ก็ตกลงไปในหลุมดักของนายพราน เสือพยายามจะปีนขึ้นมาจากหลุมดักแต่ไม่เป็นผล

(จากเรื่อง *กระต่ายตัดสินความ*)

วันหนึ่ง ขณะที่ตัดฟืนอยู่บนภูเขา มีกวางตัวหนึ่งวิ่งหนีนายพรานมาขอร้องให้ช่วยชีวิต คนตัดฟืนจึงช่วยหาที่ซ่อนให้กวาง

(จากเรื่อง *นางฟ้ากับคนตัดฟืน*)

1.1.6 อาชีพเผาถ่าน

อาชีพเผาถ่าน เป็นอาชีพที่เผาไม้เป็นถ่านเพื่อนำไปเป็นเชื้อเพลิง ผู้ประกอบอาชีพเผาถ่านมักจะอาศัยอยู่ในหุบเขาหรือป่าลึกเพื่อสะดวกในการตัดไม้ ผู้ประกอบอาชีพเผาถ่านส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน

เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพเผาถ่าน ได้แก่ เรื่อง *รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา* และ *เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน*มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

เศรษฐีรู้สึกโมโหมาก จึงพาบุตรคนสุดท้องออกไปที่ตลาดแล้วยกให้หนุ่มขายถ่านรับไปเป็นภรรยา บุตรสาวคนสุดท้องก็ไม่ว่าอะไร เธอเดินตามชายหนุ่มขายถ่านไปอย่างเงียบ ๆ ทั้งสองปีนเขาสูงและเดินเข้าไปในป่าลึก จนถึงบ้านโชกาซึ่งมารดาของชายหนุ่มกำลังหุงข้าวรอบุตรชายอยู่

(จากเรื่อง *รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคู่หนึ่ง อาศัยอยู่ในถิ่นลึกเข้าไปในเทือกเขาแห่งหนึ่งซึ่งห่างไกลจากเพื่อนบ้านเกือบสามสิบลี้ พวกเขาทำมาหากินโดยเผาถ่านขาย แม้จะยากจนแต่ก็มีความสุขเพราะกำลังคอยลูกคนโตที่กำลังจะคลอดออกมา วันหนึ่ง สามีนำถ่านไปขายที่ตลาดนัดเช่นเคย แต่ขายไม่ค่อยได้ กว่าจะขายหมดก็ดึก จึงตัดสินใจค้างคืนที่บ้านเพื่อนเพราะการเดินทางข้ามภูเขาในยามค่ำคืนนั้นอันตรายมากเนื่องจากบนภูเขาเต็มไปด้วยสัตว์ป่าดุร้าย

(จากเรื่อง *เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน*)

1.1.7 อาชีพหมอตำแย (산파, Sanpa)

หมอตำแย เป็นอาชีพทำคลอดตามวิชาแพทย์แผนโบราณ ผู้ประกอบอาชีพหมอตำแยของเกาหลีเป็นหญิงเท่านั้น และมักจะเป็นผู้สูงอายุ หมอตำแยจะทำหน้าที่ดูแลหญิงมีครรภ์ ทำคลอด ตัดสายสะดือทารก ปรุงอาหารบำรุงร่างกายให้คนไข้หลังคลอด ซึ่งอาหารบำรุง คือซุปสาหร่าย

เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพหมอตำแย ได้แก่ เรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว* และ *สุนัขกับลูกของนาย* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

อยู่มาวันหนึ่ง มีสามีภรรยายากจนคู่หนึ่งมาขอทานที่บ้านชาบก ชาบกกับภรรยารู้สึกสงสาร เพราะภรรยาคนขอทานกำลังตั้งครรภ์ จึงให้เข้ามาพักในบ้านและเลี้ยงอาหาร วันต่อมา ภรรยาคนขอทานร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวดเพราะเจ็บท้องใกล้คลอด ชาบกกับภรรยาจึงรีบไปตามหมอตำแยมาทำคลอด ภรรยาคนขอทานคลอดลูกเป็นชายอย่างปลอดภัย หลังคลอดชาบกกับภรรยาให้ผู้เป็นแม่กินซุปสาหร่าย

(จากเรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว*)

วันหนึ่ง ขณะที่สามีไปต่างเมือง ภรรยาหลวงก็คลอดลูกออกมา หมอตำแยก็ต้มซุปสาหร่ายมาให้ภรรยาหลวงรับประทาน เมื่อรับประทานเสร็จแล้วก็หลับไป ภรรยาน้อยก็มาบอกให้หญิงชราไปพักผ่อน

(จากเรื่อง *สุนัขกับลูกของนาย*)

1.1.8 อาชีพครูฮุนจัง (훈장, Hunjang)

อาชีพครูฮุนจัง เป็นอาชีพสั่งสอนหรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ในซอดัง ซึ่งเป็นสถานศึกษาชั้นประถมในสมัยโบราณ ผู้ประกอบอาชีพครูฮุนจังเป็นผู้มีความรู้หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ต้องเป็นผู้ชายเท่านั้นจึงจะประกอบอาชีพครูฮุนจังได้

เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพครูฮุนจัง ได้แก่ เรื่อง *ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

แม้จะอยู่ร่วมกัน หญิงสาวก็ไม่อนุญาตให้ชายหนุ่มจูบโดยเด็ดขาด เขารู้สึกแปลกใจ จึงไปปรึกษากับครูฮุนจัง ครูบอกว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง เพราะสุนัขจิ้งจอกเก้าหางมักจะแปลงตัวเป็นหญิงรูปงามและหลอกล่อผู้ชายไปกินตับ พวกมันจะอมก้อนมณีวิเศษอยู่ในปาก จึงไม่ยอมให้ใครจูบเพราะกลัวจะถูกแย่ง ครูแนะนำให้พยายามจูบและแย่งก้อนมณีแล้วกลืนเข้าไป เมื่อกลืนแล้วให้มองท้องฟ้าและแผ่นดิน จะทำให้ได้รู้เรื่องราวของท้องฟ้ากับแผ่นดินได้

(จากเรื่อง *ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก*)

1.1.9 อาชีพอาจารย์ฮวงซุ้ย (풍수선생, Pungsu-seonsaeng)

อาจารย์ฮวงซุ้ย เป็นผู้มีความรู้ทางด้านหลักฮวงซุ้ยจนชำนาญในการเลือกทำเลดี ๆ ตามหลักฮวงตจุ้ย ในสมัยโบราณ ชาวเกาหลีมีความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ยกันอย่างแพร่หลายมากจนเลือกทำเลที่จะฝังศพ ปลูกบ้าน หรือสร้างวัด อย่างรอกคอบ หากผู้ใดไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักฮวงซุ้ยก็จ้างอาจารย์ฮวงซุ้ยมาเลือกแทน

เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพอาจารย์ฮวงซุ้ย ได้แก่ เรื่อง *โลงศพต้องใหญ่* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ชายคนหนึ่งมีบุตรชายสามคน เขาถามอาจารย์ฮวงซุ้ยว่าเมื่อตนเองสิ้นชีวิตแล้ว ทำเลที่ไหนจะเป็นฮวงซุ้ยที่ดีที่สุดสำหรับตน อาจารย์ฮวงซุ้ยเดินทางไปหาทำเลดีอยู่หลายเดือนแล้วกลับมาบอกว่าตรงศูนย์กลางของทะเลสาบที่อยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านนี้เป็นทำเลฮวงซุ้ยที่ดีเยี่ยม

(จากเรื่อง *โลงศพต้องใหญ่*)

1.1.10 อาชีพตีเหล็ก

อาชีพตีเหล็ก เป็นการประกอบอาชีพโดยการใช้เครื่องมือตีเหล็กแปรรูปเพื่อนำไปขายหรือประกอบสินค้าอีกครั้ง เรื่องที่สะท้อนภาพอาชีพตีเหล็ก ได้แก่ *เรื่องนิทานไม่รู้จบ* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

กระพือปีกคือคนทรง คนทรงชอบตี
ตีคือช่างตีเหล็ก ช่างตีเหล็กอยู่ในภูเขาลึก
ลึกคือปู ปูชอบกัด

(จากเรื่อง *นิทานไม่รู้จบ*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นภาพการประกอบอาชีพของชาวเกาหลีในสมัยโบราณว่านิทานพื้นบ้านสะท้อนภาพชีวิตความเป็นอยู่ของสามัญชนเกาหลีที่ยากลำบากเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมักจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตัดฟืน ค้าขาย และรับจ้างทำงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีอาชีพพราน เผาถ่าน ตำแย ครูฮุนจัง และอาจารย์ฮวงซุ้ย ได้ปรากฏในนิทานพื้นบ้านอีกด้วย การประกอบอาชีพที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนให้เห็นสิ่งแวดล้อมและสังคมเกาหลี

1.2 อาหารการกิน

นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมอาหารการกินของชาวเกาหลีเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยจะจัดเป็นหมวดหมู่ตามความถี่ที่ปรากฏในนิทาน ดังต่อไปนี้

1.2.1 เหล้าหมัก (막걸리, Makgeolli)

เหล้า หมายถึงน้ำเมาที่กลั่นหรือหมักแล้ว ชาวเกาหลีนิยมใช้ข้าวหมักเหล้าไว้ดื่ม ซึ่งเหล้าที่หมักจากข้าวนั้นเป็นเหล้าขุ่นสีขาว มีรสชาติหวานอมเปรี้ยวที่เรียกว่ามักกอลลี นิยมกันหมัก

ดื่มที่บ้านหรือที่โรงเตี๊ยมกันอย่างแพร่หลาย เรื่องที่สะท้อนภาพเหล้าหมัก ได้แก่เรื่อง *กลับจากยมโลก, คนรับใช้เจ้าปัญญา, โจรร้ายแห่งเมืองลับแลเรื่องที่ 1, พ่อค้าเกลือจับเสือได้, พี่สะใภ้ใจดี, เวลาของซินซอน* และ *สุนัขจิ้งจอกเก้าหาง* มีทั้งสิ้น 7 เรื่อง

ตัวอย่าง

เดินทางไปเรื่อย ๆ จนพบโรงเตี๊ยมแห่งหนึ่ง ขุนนางคิมอยากจะดื่มเหล้าสักถ้วยแต่กลัวรสชาติเหล้าของโรงเตี๊ยมจะเปรี้ยว ตนเป็นถึงขุนนาง มีผู้รินเหล้าให้ก็ต้องดื่ม มิฉะนั้นจะเสียหน้าและเสียธรรมเนียม แต่ครั้งจะดื่มเหล้าที่ไม่อร่อยก็เป็นการฝืนใจตัว ขุนนางคิมจึงสั่งให้มักดงอีดื่มก่อนตน และสั่งไว้ว่าหากเหล้าอร่อยก็ให้ลูบคางจากบนมาล่าง แต่หากเปรี้ยวก็ให้ลูบคางจากล่างขึ้นบน มักดงอีดีใจวิ่งไปชิมเหล้าโรงเตี๊ยมแรก เหล้าของโรงนั้นมีรสชาติดีเยี่ยม แต่มักดงอีลูบคางจากล่างขึ้นบน

(จากเรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา*)

พอดีว่าช่วงนั้นโจรร้ายกำลังไม่สบาย จึงพักตัวอยู่ พระธิดาทั้งสามองค์หมักเหล้าไว้รอให้โจรร้ายหายป่วย ต่อมาไม่นาน โจรร้ายหายป่วย พระธิดาทั้งสามก็เสนอให้เปิดงานเลี้ยงใหญ่เพื่อฉลองการหายป่วย โจรร้ายรู้สึกว่าพวกพระธิดาเอาใจใส่ตนก็ดีใจ ดื่มเหล้าจนเมามายแล้วบอกว่าจะทำตามที่พระธิดาขอทุกอย่าง

(จากเรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแลเรื่องที่ 1*)

วันรุ่งขึ้น พี่สะใภ้เรียกน้องสะใภ้เข้ามา นำข้าวเหนียวถุงหนึ่งกับข้าวหมักมาให้น้องแล้วบอกให้หมักเหล้าไว้ น้องสะใภ้ก็ทำตาม เวลาผ่านไป 7 วัน เหล้าก็สุกมีกลิ่นหอมชวนกิน

(จากเรื่อง *พี่สะใภ้ใจดี*)

1.2.2 ข้าวเจ้า (쌀, Ssal)

ข้าว เป็นชื่อไม้ล้มลุกหลายชนิดหลายสกุลในวงศ์ Gramineae โดยเฉพาะชนิด Oryza sativa L. เมล็ดเป็นอาหารหลัก มีหลายพันธุ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียวเป็นต้น ข้าวเป็นอาหารหลักของชาวเกาหลีมานานตั้งแต่สมัยยุคสำริดจนถึงปัจจุบัน นิทานพื้นบ้านจึงได้สะท้อนภาพข้าวเป็นจำนวนมาก เรื่องที่สะท้อนภาพข้าวเจ้า ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง, ข้าวจากสวรรค์, ซิมชองบุตรสาวกตัญญู, ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ, สามสะใภ้ถูกไล่กลับ* มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง

ตัวอย่าง

นางโทษตัวเองตลอดเวลาที่ไม่สามารถหาอาหารดี ๆ มาให้มารดาสามีรับประทานได้ มีเพียงข้าวบาร์เลย์เล็กน้อยเท่านั้นที่ต้มให้มารดารับประทาน นางพยายามทำงานเพื่อเลี้ยงดูมารดาสามี อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่ฝนตกหนัก มีเสียงฟ้าผ่าดังสนั่นหวั่นไหว นางตกใจวิ่งออกไป เห็นกล่องสี่เหลี่ยมวางอยู่กลางลานบ้าน นางรู้สึกประหลาดใจจึงยกเข้ามาข้างในบ้าน พอเปิดฝากล่อง ก็พบข้าวสารอย่างดี

เต็มกล่อง และยิ่งกว่านั้น กล่องที่เก็บมานั้นเป็นกล่องวิเศษที่ตักข้าวออกมาเท่าไร ข้าวก็จะเต็มกล่องอยู่อย่างนั้น

(จากเรื่อง *ข้าวจากสวรรค์*)

เมื่อพระสงฆ์รู้ว่าชายคนนี้ตาบอด ก็บอกวิธีรักษาตาว่าหากถวายข้าว 300 กระสอบให้พระพุทธเจ้า ตาจะหายบอด เมื่อบิดาตาบอดฟังพระพูดเช่นนั้นก็สัญญาจะถวายให้ได้แล้วก็กลับบ้าน .... วันหนึ่ง ซิมซองได้ข่าวว่าพวกพ่อค้าสำเภากำลังหาสาวพรหมจารีไปบูชายัญพญามังกรก่อนออกเรือไปค้าขายที่เมืองนานกิง ประเทศจีนนั้น พวกนั้นยินดีจะจ่ายค่าตอบแทนไม่อั้น ซิมซองจึงไปสมัครเป็นสาวบูชายัญเพื่อให้ได้ข้าว 300 กระสอบ

(จากเรื่อง *ซิมซองบุตรสาวกตัญญู*)

1.2.3 พลับ (감, Kam)

พลับ เป็นผลของไม้ต้นชนิด Diaspyros kaki ในวงศ์ Ebenaceae เหมาะที่จะปลูกในประเทศเขตอบอุ่นที่มีอุณหภูมิ 11-15 องศาเซลเซียส ผลพลับมีหลายพันธุ จะสุกเป็นสีส้มในฤดูใบไม้ร่วงหรือประมาณเดือนตุลาคม ชาวเกาหลีนิยมรับประทานสดหรือตากแห้งเป็นกดกัม (곶감, Kotgam) รับประทานตลอดทั้งปี เรื่องที่สะท้อนภาพพลับ ได้แก่ เรื่อง *นิทานไม่รู้จบ, พลับแห้งน่ากลัวกว่าเสือ, พลับแห้งมีพิษ, ลูกพลับเดือนพฤษภาคม* และ *เลือกลูกสะใภ้* มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง

ตัวอย่าง

มีพระสงฆ์รูปหนึ่ง แอบซ่อนพลับแห้งไว้ในตู้เก็บของ เพื่อเก็บไว้ฉันคนเดียว โดยหลอกสามเณรว่าหากกินสิ่งที่อยู่ในนี้เมื่อใดก็ต้องตายทันที

(จากเรื่อง *พลับแห้งมีพิษ*)

มารดาบอกว่าตนจะมีชีวิตอยู่อีกไม่กี่วัน ก่อนจะจากโลกนี้ไป อยากจะชิมรสชาติพลับสุกของโปรด แต่เวลานั้นเป็นเดือนพฤษภาคม ซึ่งไม่มีพลับ ฤดูพลับสุกคือฤดูใบไม้ร่วงหรือต้นฤดูหนาว ต้องรออีกประมาณ 5-6 เดือนจึงจะหาลูกพลับสุกได้ ... เจ้าของบ้านจึงนำอาหารเซ่นไหว้ออกมาเลี้ยงเขาในสำรับอาหาร มีสิ่งที่สะดุดตาชายหนุ่ม ก็คือพลับสุก ชายหนุ่มถามว่ามีพลับสุกในฤดูใบไม้ผลิได้อย่างไร เจ้าของบ้านอธิบายว่าเขาฝังพลับสุกตอนฤดูใบไม้ร่วงปีละประมาณ 200 ลูกเพราะเป็นของโปรดของบิดาตน จึงสามารถรับประทานได้ตลอดปี

(จากเรื่อง *ลูกพลับเดือนพฤษภาคม*)

1.2.4 สาลี่ (배, Pae)

สาลี่ เป็นผลของพืชยืนต้น ชนิด Pyrus pyriflora L. ในวงศ์ Rosaceae ผลสาลี่เนื้อกรอบ รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย กลิ่นหอม เป็นผลไม้ฤดูใบไม้ร่วง ชาวเกาหลีนิยมรับประทานสด

หรือใช้ปรุงอาหาร เรื่องที่สะท้อนภาพสาลี่ ได้แก่ เรื่อง *การพูดปด 3 ประการ, เดินทางไปแสวงหาโชค, ภรรยาที่เฉลียวฉลาดของภารโรง, ลูกสะใภ้ผายลม* และ *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง

ตัวอย่าง

มีชายหนุ่มที่เคยทำงานเป็นคนรับใช้มาสมัคร เล่าเรื่องโกหกเรื่องแรกให้เศรษฐีฟังว่า เมื่อก่อนขณะที่เขากำลังเดินทางทั่วประเทศ เขาได้ไปที่นนซัน ซึ่งมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ตอนนั้นเป็นฤดูใบไม้ร่วง ต้นสาลี่ที่อยู่ข้างพระพุทธรูปก็ออกผลโตน่ากินมาก แต่มันสูงเกินไปจนเอื้อมไม่ถึง เขาจึงเอาไม้เรียวยาวแหย่เข้าไปในรูจมูกพระพุทธรูปแล้วสะบัดเบา ๆ ทำให้พระพุทธรูปจามอย่างแรง แรงจามทำให้ต้นสาลี่สั่นสะเทือน ลูกสาลี่จึงตกลงมามากมายและตนก็ได้เก็บกิน

(จากเรื่อง *การพูดปด 3 ประการ*)

ระหว่างเดินทางกลับบ้าน บิดาสามีกับลูกสะใภ้กำลังนั่งพักอยู่ใต้ต้นสาลี่สูง บนนั้นมีลูกสาลี่น่ารับประทานห้อยอยู่ แต่เอื้อมมือไม่ถึงเพราะสูงเกินไป บิดาสามีบอกว่ามันน่ากินมาก ลูกสะใภ้ก็บอกว่าตนจะเก็บให้ พูดเสร็จแล้วหันก้นไปทางต้นสาลี่แล้วผายลมอย่างแรงครั้งหนึ่ง ทันใดนั้น ต้นไม้ไหวสะเทือนและลูกสาลี่ก็ร่วงลงมาเป็นจำนวนมาก

(จากเรื่อง *ลูกสะใภ้ผายลม*)

1.2.5 ขนมต็อก (떡, Tteok)

ขนมต็อก เป็นขนมของเกาหลีชนิดหนึ่ง ทำจากแป้งข้าวเหนียวนึ่ง มีหลากหลายประเภท มีบางประเภทรับประทานในเทศกาลต่าง ๆ หรือโอกาสพิเศษ เช่น รับประทานซงพุยอน (송편, Songpyeon) ในวันชูซ็อก (추석, Chuseok) รับประทานซีรูต็อก (시루떡, Sirutteok) ในวันที่เข้าบ้านใหม่หรือเปิดร้านใหม่ เป็นต้น และมีประเภทรับประทานได้ตลอดเวลาหรือใช้ทำอาหาร เช่น คาเรต็อก (가래떡, Karetteok) ที่ใช้ทำซุปขนมต็อก (떡국, Tteokkuk) เป็นต้น เรื่องที่สะท้อนภาพขนมต็อก ได้แก่ เรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา , พระอาทิตย์กับพระจันทร์, สามีภรรยาทะเลาะกันเพราะขนมต็อกชิ้นสุดท้าย* และ*เสียงนกกาเหว่าร้อง* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

วันหนึ่ง นางเลิกงานดึกและได้ทูนตะกร้าขนมต็อกที่ขุนนางให้เอามาฝากลูก เมื่อนางเดินมาถึงทางโค้งก็พบเสือตัวหนึ่ง เสือถามว่ามีอะไรอยู่บนหัว นางตอบว่าเป็นตะกร้าขนม เสือขอขนมต็อกชิ้นหนึ่งแล้วจะไม่กินนาง นางก็ให้ นางต้องผ่านทางโค้งสิบกว่าโค้ง เสือก็ขอขนมต็อกกินทุกโค้งจนขนมต็อกหมด

(จากเรื่อง *พระอาทิตย์กับพระจันทร์*)

พอถึงวันขึ้นปีใหม่ ลูกสะใภ้ทำอาหารวันขึ้นปีใหม่ที่เรียกว่าต๊อกกุ๊กหม้อใหญ่ตามประเพณี พอ

จัดอาหารให้ครอบครัวเสร็จ นางกลับมานั่งอยู่ในครัวคนเดียว กลิ่นต๊อกกุ๊กหอม ทำให้เธอน้ำลายไหลจเกินความอดทน เธอนึกว่าคงไม่มีใครมาเห็นเพราะทุกคนกำลังกินข้าวกันอยู่ในห้อง จึงรีบตักต๊อกกุ๊กชามหนึ่งแล้วกินอย่างรีบร้อน

(จากเรื่อง *เสียงนกกาเหว่าร้อง*)

1.2.6 ข้าวฟ่าง (기장, Gijang หรือ 수수, Susu)

ข้าวฟ่าง เป็นชื่อไม้ล้มลุก 2 ชนิดในวงศ์ Gramineae คือ ข้าวฟ่างหางหมา ต้นสูงประมาณ 1 เมตร เมล็ดขนาดเล็กงา และข้าวฟ่างสมุทรโคดมหรือข้าวฟ่างหางช้าง ต้นสูงประมาณ 2 เมตร เมล็ดขนาดเมล็ดพริกไทย ชาวเกาหลีใช้ข้าวฟ่างเป็นอาหารสัตว์ส่วนใหญ่ หรือหุงผสมกับข้าวเจ้ารับประทานในช่วงเวลาที่ขาดแคลนข้าวเจ้า เรื่องที่สะท้อนภาพข้าวฟ่าง ได้แก่ *พระอาทิตย์กับพระจันทร์, เมล็ดข้าวฟ่างแลกภรรยา* และ *อุทกภัยกับลูกต้นไม้* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

ส่วนเสือนั้นก็สวดอธิษฐานและได้เชือกมาเช่นกัน แต่ปรากฏว่าเป็นเชือกที่เก่าและเปื่อย เสือจึงตกลงมาบนไร่ข้าวฟ่างเลือดไหลนอง ทำให้ข้าวฟ่างมีสีแดงจนทุกวันนี้

(จากเรื่อง *พระอาทิตย์กับพระจันทร์*)

มีชายหนุ่มคนหนึ่งเดินทางไปยังเมืองฮันยาง เพื่อที่จะสอบควากอ คืนหนึ่ง เขาพักค้างคืนที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ก่อนที่จะเข้านอน เขาเรียกผู้ดูแลมาแล้วฝากเมล็ดข้าวฟ่างเมล็ดหนึ่ง เขาบอกให้ผู้ดูแลเก็บรักษาไว้ให้เขาเพราะเป็นสิ่งที่สำคัญและมีค่ายิ่ง ผู้ดูแลคิดว่าชายหนุ่มเป็นคนเสียสติจึงทิ้งเมล็ดข้าวฟ่างไปโดยไม่สนใจ

(จากเรื่อง *เมล็ดข้าวฟ่างแลกภรรยา*)

1.2.7 ปลาอิงงอ (잉어, Ing-eo)

ปลาอิงงอ เป็นปลาน้ำจืดชนิด Cyprinidae อาศัยอยู่ในทวีปเอเชีย ยุโรป และอเมริกาเหนือเป็นส่วนใหญ่ มักจะอาศัยอยู่ในบึง ทะเลสาบหรือแม่น้ำที่มีหญ้าและโคลนมากปลาอิงงอมีหนวดยาว 2 อยู่คางบน ขนาดตัวมีความยาวโดยเฉลี่ย 35 ซ.ม. อาจโตเต็มที่ถึง 100 ซ.ม. น้ำหนัก 22 ก.ก. ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้รับประทาน ชาวเกาหลีต้มปลาอิงงอได้ถึงรับประทานเป็นอาหารบำรุงสุขภาพ มีประโยชน์ในการบำรุงโลหิตและแก้อาการบวม เรื่องที่สะท้อนภาพปลาอิงงอ ได้แก่ เรื่อง *เจ้าสาวอิงงอ, นางอิงงอกับชายยากจน* และ *ปลาอิงงอในฤดูหนาว* มีทิ้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวประมงยากจนคนหนึ่งไปตกปลาอิงงอตัวโตได้แต่รู้สึกไม่อยากจะฆ่ามันจึงใส่ไว้ในโอ่งน้ำใบใหญ่

(จากเรื่อง เจ้าสาวอิงงอ)

มารดาของเขาป่วยด้วยโรคอ่อนเปลี้ยเพลียแรงมาหลายปี วันหนึ่งในฤดูหนาว เขาเป็นห่วงมารดาที่กินอะไรไม่ได้เลย จึงตั้งใจจะไปหาปลาอิงงอมาต้มให้มารดากินจะได้แข็งแรงขึ้น ขณะที่เขาลงเรือข้ามฟากเพื่อที่จะไปตลาด ก็มีปลาอิงงอตัวโตดีดตัวขึ้นแล้วตกลงมาบนเรือ ... เจ้าของเรือจึงรู้ว่าสวรรค์ส่งปลาอิงงอมาเป็นการตอบแทนความกตัญญูของฮัน จึงมอบปลาตัวนั้นให้ พอฮันโฮยจานำปลามาต้มให้มารดารับประทาน มารดาก็ค่อย ๆ หายจากโรคนั้นอย่างน่าอัศจรรย์

(จากเรื่อง *ปลาอิงงอในฤดูหนาว*)

1.2.8 เกาลัด (밤, Bam)

เกาลัด เป็นเมล็ดของไม้ต้น Sterculia monosperma Vent. ในวงศ์ Sterculiaceae เมล็ดเกาลัดมีสีน้ำตาลแกมแดง เปลือกไม่แข็ง เนื้อในสีข้าว ชาวเกาหลีนิยมรับประทานเมล็ดเกาลัดเป็นสด ๆ หรือไม่ก็นึ่งหรือเผาให้สุก เรื่องที่สะท้อนภาพเกาลัด ได้แก่ เรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว* และ *ลูกสะใภ้กลับใจ* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

เช้าวันรุ่งขึ้น ชาบกออกไปตัดฟืนเช่นเคย พอทำงานไปสักพักรู้สึกเหนื่อยจึงนั่งพัก เห็นลูกเกาลัดตกลงมาจากต้นมากมายจึงเก็บไว้เพื่อเอาไปให้ภรรยาที่บ้าน มีชายชราคนหนึ่งเดินผ่านมา เห็นชาบกกำลังเก็บเกาลัดก็ขอแลกเกาลัดกับหินเหล็กไฟ ชาบกรู้สึกเสียดายเกาลัดแต่ก็ยอมแลก

(จากเรื่อง ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว)

วันหนึ่ง สามีคิดหาวิธีที่จะแก้ปัญหา จึงบอกภรรยาว่าตนได้ยินคนเขาพูดกันว่าหากเผาเกาลัดให้คนแก่กินประจำไม่ถึงปีคนแก่ก็จะตาย จากนั้น เขาซื้อเกาลัดมาให้ภรรยากระสอบหนึ่ง ตั้งแต่วันนั้นภรรยาก็อุตสาห์เผาเกาลัดให้บิดาสามีรับประทานวันละ 5-6 เม็ดทุกวัน แถมยังเลี้ยงอาหารที่มีรสชาติอร่อยโดยคิดว่าจะทำให้บิดาสามีอยู่ได้ไม่นาน ส่วนบิดาสามี เมื่อได้กินอาหารอร่อยกับเกาลัดของโปรดทุกวันก็ซาบซึ้งในความกตัญญูของลูกสะใภ้

(จากเรื่อง *ลูกสะใภ้กลับใจ*)

1.2.9 ข้าวบาร์เลย์ (보리, Bori)

ชื่อไม้ล้มลุกชนิด Hordeum Vulgare L. ในวงศ์ Gramineae เมล็ดใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเบียร์และเป็นอาหารสัตว์ ชาวเกาหลีหุงข้าวบาร์เลย์ผสมกับข้าวเจ้า หรือหุงเฉพาะข้าวบาร์เลย์รับประทานในช่วงฤดูใบไม้ผลิที่ขาดแคลนข้าวเจ้า ข้าวบาร์เลย์ในสมัยก่อนจึงถือว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความยากจน แต่ปัจจุบัน ชาวเกาหลีกลับนิยมรับประทานกันเพื่อสุขภาพ เรื่องที่สะท้อนภาพ

ข้าวบาร์เลย์ ได้แก่เรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง* และ *ข้าวจากสวรรค์* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงคนหนึ่ง เป็นม่ายตั้งแต่อายุยังน้อย เนื่องจากสามีเสียชีวิตหลังแต่งงานไม่นาน นางจึงต้องเลี้ยงดูมารดาสามีด้วยความกตัญญู นางโทษตัวเองตลอดเวลาที่ไม่สามารถหาอาหารดี ๆ มาให้มารดาสามีรับประทานได้ มีเพียงข้าวบาร์เลย์เล็กน้อยเท่านั้นที่ต้มให้มารดารับประทาน
>
> (จากเรื่อง *ข้าวจากสวรรค์*)

1.2.10 ข้าวตัง (누룽지, Nurungji)

ข้าวตัง หมายถึงข้าวสุกที่ติดเป็นแผ่นเกรียมอยู่ก้นหม้อหรือกระทะ ชาวเกาหลีนิยมรับประทานข้าวตังโดยต้มกับน้ำให้มีลักษณะคล้าย ๆ ข้าวต้ม หรือพกไปรับประทานระหว่างกาเดินทาง เรื่องที่สะท้อนภาพข้าวตัง ได้แก่ เรื่อง *เจ้าบ่าวเด็ก* และ *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

> วันหนึ่ง ภรรยากำลังขูดข้าวตังที่ติดอยู่ก้นหม้อ สามีเด็กก็เดินเข้ามาขอข้าวตังตามประสาเด็ก
>
> (จากเรื่อง *เจ้าบ่าวเด็ก*)

> เขาฝึกอีกสามปีจึงสำเร็จ หญิงชราดีใจมาก เตรียมข้าวตังไว้ให้เขาติดตัวไปเป็นเสบียง เขาขอบคุณแล้วออกเดินทาง
>
> (จากเรื่อง *เสือแห่งภูเขาคึมคัง*)

1.2.11 ซุปสาหร่าย (미역국, Miyeokkuk)

สาหร่าย เป็นชื่อพืชชั้นต่ำที่ไม่มีลำต้น ใบ และรากที่แท้จริง แต่มีคลอโรฟิลล์ บ้างเป็นเซลล์เดียว บ้างเป็นกลุ่มเซลล์ เป็นสาย หรือเป็นต้นคล้ายพืชชั้นสูง ขึ้นทั่วไปในน้ำหรือที่ชื้นแฉะ ชาวเกาหลีนิยมรับประทานสาหร่ายเป็นซุป ซุปสาหร่ายขึ้นชื่อเป็นอาหารที่บำรุงสุขภาพผู้หญิงหลังคลอดซึ่งมีประโยชน์ในการช่วยโลหิตไหลเวียนได้ดี ประเพณีการรับประทานซุปสาหร่ายหลังคลอดส่งผลให้ชาวเกาหลีปัจจุบันนิยมรับประทานซุปสาหร่าย ณ วันเกิดเพื่อเป็นการรำลึกถึงบุญคุณมารดาที่คลอดตนอีกด้วย เรื่องที่สะท้อนภาพซุปสาหร่าย ได้แก่เรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว* และ *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

> วันต่อมา บุตรสาวขุนนาง 3 คนได้ข่าวว่ายายคลอดบุตร ก็มาเยี่ยม บุตรสาวทั้งสามขอดูบุตร

ของยาย แต่ยายร้องขอซุปสาหร่ายกับข้าวสวยก่อนจึงจะยอมให้ดู หญิงสาวทั้งสามก็เตรียมซุปสาหร่ายกับข้าวสวยมาให้ยายกินจึงได้เข้าไปดูบุตรของยายได้

(จากเรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู*)

1.2.12 น้ำเต้า (박, Pak)

น้ำเต้าเป็นชื่อไม้เถาล้มลุกชนิดหนึ่ง ดอกสีขาว ผลกินได้ เมื่อแก่แห้งใช้เป็นภาชนะได้ ชาวเกาหลีนิยมปลูกน้ำเต้าไว้บนหลังคาบ้าน เรื่องที่สะท้อนภาพน้ำเต้ า ได้แก่ เรื่อง *เจ้าหญิงหอยทาก* และ *ฮึงบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

การแข่งขันมีทั้งหมดสามประการ คือ การโค่นต้นไม้บนภูเขา การขี่ม้าข้ามแม่น้ำ และการแล่นเรือข้ามทะเล ซึ่งชายหนุ่มก็สามารถเอาชนะการประลองด้วยลูกน้ำเต้าวิเศษที่มีคนงานผู้ในนั้นโค่นต้นไม้ ม้าวิเศษขี่ข้ามแม่น้ำ และเรือวิเศษข้ามทะเลที่พญามังกรผู้เป็นพ่อตามอบให้

(จากเรื่อง *เจ้าหญิงหอยทาก*)

นกนางแอ่นก็เอาเมล็ดพืชมาให้ครอบครัวฮึงบูเพื่อตอบแทนบุญคุณ ฮึงบูปลูกเมล็ดพันธุ์นั้นไว้บนหลังคา เป็นเถาน้ำเต้า ผลน้ำเต้า 3 ลูกจากเมล็ดนั้น เติบโตอย่างรวดเร็วมาก พอถึงฤดูใบไม้ร่วง ครอบครัวฮึงบูช่วยกันเก็บลูกน้ำเต้าลงมาผ่าดู พอผ่าลูกแรกก็ปรากฏว่ามีทอง สร้อยทอง เหรียญเงิน เพชรนิลจินดา ผ้าไหม ฯลฯ ไหลออกมา พอผ่าลูกที่สอง มีกระสอบข้าวไหลออกมาไม่หยุด พอผ่าลูกที่สาม ก็มีคนงานนับร้อยคนไหลออกมาช่วยสร้างบ้านมุงหลังคากระเบื้องพร้อมสร้างประตูใหญ่เสร็จในกะพริบตา

(จากเรื่อง *ฮึงบูกับนลบู*)

1.2.13 น้ำมันงา (참기름, Chamgireum)

น้ำมันงา เป็นเครื่องปรุงที่ชาวเกาหลีนิยมใช้กันมากมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบันซึ่งมีกลิ่นหอมและสีเหลืองอ่อน เรื่องที่สะท้อนภาพน้ำมันงา ได้แก่เรื่อง *น้องสาวสุนัขจิ้งจอกกับสามพี่น้อง* และ*พระอาทิตย์กับพระจันทร์* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

บุตรชายคนโตที่กำลังเฝ้าคอกวัวก็เห็นน้องสาวตัวเล็กน่ารักของเขา เดินออกจากห้องมายังคอกวัว ทาน้ำมันงาในมือแล้ว ล้วงเข้าไปในก้นวัวแล้วดึงตับออกมากิน ก่อนที่จะกลับห้องเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น

(จากเรื่อง *น้องสาวสุนัขจิ้งจอกกับสามพี่น้อง*)

1.2.14 ฟัก (호박, Hobak)

ฟักเป็นชื่อไม้เถาชนิดหนึ่ง ผลใหญ่รูปกลมหรือรี เมื่อแก่ผิวแข็งมีคราบขาว กินได้ เมล็ดใช้ทำยา มีหลายพันธุ์ ต่างกันที่ลักษณะของผล ชาวเกาหลีนิยมรับประทานทั้งฟักเขียวและฟักทอง โดยเฉพาะฟักทองนั้น มีสรรพคุณในการหายบวม จึงหญิงหลังคลอดนิยมรับประทานโดยต้มฟักทองกับแป้งข้าวเหนียวเป็นฟักทองต้มน้ำตาล เรื่องที่สะท้อนภาพฟัก ได้แก่เรื่อง *นางฟ้ากับคนตัดฟืน* และ *แม่ผู้ฉลาด* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

> เมื่อคนตัดฟืนได้พบมารดา มารดาได้นำฟักทองต้มน้ำตาลร้อน ๆ ใส่ถ้วยให้บุตรชายกิน บังเอิญฟักทองต้มน้ำตาลร้อน ๆ หกรดคอม้าทำให้ม้าตื่นสะบัดคนตัดฟืนตกจากหลังม้า
>
> (จากเรื่อง *นางฟ้ากับคนตัดฟืน*)

1.2.15 สตรอเบอรี่ (딸기, Ttalgi)

สตรอเบอรี่เป็นผลของพืชยืนต้น ชนิด Fragaria ในวงศ์ Rosaceae รับประทานสดหรือทำเป็นแยมหรืออาหารกระป๋องต่าง ๆ สตรอเบอรรี่เป็นผลไม้ตันฤดูใบไม้ผลิ เรื่องที่สะท้อนภาพสตรอเบอรี ได้แก่ เรื่อง *ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว* และ *สตรอเบอรี่ในฤดูหนาว* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

> วันหนึ่ง มารดาบอกแก่บุตรชายของตนว่า กำลังจะตาย รู้สึกว่าหากได้กินสตรอเบอรี่ ก็คงจะหายป่วย แต่ช่วงนั้นเป็นฤดูหนาว จะหาสตรอเบอรี่ที่ไหน ต้องรอไปอย่างน้อยอีก 3-4 เดือน แต่บุตรชายก็อยากให้มารดากินสตรอเบอ... วันหนึ่ง ขณะที่อยู่ในป่าลึก เขาได้พบสตรอเบอรี่สีแดงสดสามลูกโผล่จากเถาซึ่งถูกปกคลุมด้วยหิมะ เขารู้สึกดีใจมากจึงรีบเก็บมาให้มารดารับประทาน พอมารดารับประทานสตรอเบอรี่สามลูกก็หายป่วยอย่างน่าอัศจรรย์
>
> (จากเรื่อง *ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว*)

1.2.16 หัวไชเท้า (무우, Muu)

หัวไชเท้า เป็นไม้ล้มลุกประเภทหนึ่ง ในวงศ์ Cruciferae ชาวเกาหลีนิยมรับประทานกันมาก ส่วนใหญ่ ดองกับเครื่องปรุงเป็นคิมชีหัวไชเท้า หรือประทานสด ๆ ก็ได้ เรื่องที่สะท้อนภาพหัวไชเท้า ได้แก่ เรื่อง *เดินทางไปแสวงหาโชค* และ*วิธีกำจัดเสือร้าย* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงชรา อาศัยอยู่ตามลำพังที่ชายป่าแห่งหนึ่ง นางทำมาหากินโดยปลูกหัวไชเท้าไว้ในสวนเล็ก ๆ หน้าบ้าน แต่บ่อยครั้งที่เสือร้ายเข้ามาขโมยกินหัวไชเท้าและทำลาย

สวน ของนาง

(จากเรื่อง *วิธีกำจัดเสือร้าย*)

1.2.17 คิมชี (김치, Kimchi)

คิมชี เป็นผักดองของเกาหลีที่มีชื่อเสียงมาก เนื่องด้วยภูมิอากาศที่ชัดเจน 4 ฤดู ชาวเกาหลีต้องถนอมอาหารไว้รับประทนฤดูหนาวซึ่งกันดารผักผลไม้เป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ ทำให้ชาวเกาหลีต้องถนอมอาหารด้วยกรรมวิธีบางอย่างเพื่อป้องกันผักหรือผลไม้สดเสียหรือเสื่อมคุณภาพไว้รับประทานในฤดูหนาว ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกาหลีอย่างหนึ่ง เรื่องที่สะท้อนภาพคิมชี ได้แก่เรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู* เพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

ยายกลับมาก็ถูกงูต่อว่า นางจึงไปบ้านขุนนางอีกครั้ง ภริยาขุนนางก็สั่งให้คนใช้ตักคิมชีให้ยาย ยายกลับบ้านถูกงูต่อว่าอีก

(จากเรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู*)

1.2.18 เต้าเจี้ยว (된장, Doenjang) กับซีอิ๊ว (간장, Ganjang)

เต้าเจี้ยว หมายถึงถั่วเหลืองที่หมักเกลือสำหรับปรุงอาหาร ส่วนซีอิ๊วเป็นน้ำหมักที่มีรเค็มสีดำ ชาวเกาหลีนิยมใช้เต้าเจี้ยวทำน้ำแกงหรือใช้เป็นเครื่องปรุงทั่วไป และใช้ซีอิ๊วสำหรับปรุงรเค็มทั่วไป ซึ่งยังเป็นที่นิยมรับประทานกันอยู่จนถึงทุกวันนี้ เรื่องที่สะท้อนภาพเต้าเจี้ยวกับซีอิ๊วได้แก่เรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู* เพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

ยายจำใจต้องไปที่บ้านขุนนางแต่ไม่กล้าพูด ภรรยาขุนนางออกมาเห็นยายเกาะเสาบ้านลังเลอยู่ก็นึกว่าจะมาขอสิ่งของ จึงสั่งให้คนใช้ตักเต้าเจี้ยวกับซีอิ๊วให้ยาย

(จากเรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู*)

1.2.19 ต้นหอม (파, Pha)

ต้นหอม หมายถึงชื่อไม้ล้มลุก ในสกุล Allium วงศ์ Alliaceae กลิ่นฉุน ใช้ปรุงอาหาร ชาวเกาหลีนิยมรับประทานมาแต่สมัยโบราณ และยังคงเป็นที่นิยมรับประทานกันอยู่เพราะถือว่าเป็นผักบำรุงสุขภาพ เรื่องที่สะท้อนภาพต้นหอม ได้แก่ เรื่อง *สังคมคนกินคน* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

หลายปีผ่านไป เขาเดินทางถึงเมืองเมืองหนึ่ง เมืองนี้เห็นคนเป็นคน เห็นวัวเป็นวัว จึงถาม

ชาวบ้านว่าเป็นอย่างนี้ได้อย่างไร ชาวบ้านตอบว่าเพราะคนในเมืองนี้กินต้นหอมที่มีคุณลักษณะพิเศษ คือ เมื่อกินแล้วคนจะเห็นคนเป็นคน เขาจึงนำต้นหอมกลับบ้านมาปลูกและแจกจ่ายให้ชาวบ้านกิน ตั้งแต่นั้นมา หมู่บ้านเขาก็ไม่มีคนใดกินคนอีกต่อไป

(จากเรื่อง *สังคมคนกินคน*)

1.2.20 ถั่วแดงต้ม (팥죽, Patjuk)

ชาวเกาหลีนิยมทำถั่วแดงต้มน้ำตาลร้อนรับประทาน ณ วังดงจี (동지, Dongji, วันที่กลางคืนยาวที่สุดรอบปี)โดยเชื่อว่าสีของถั่วแดงจะป้องกันผีเข้าบ้าน เรื่องที่สะท้อนภาพถั่วแดงต้ม ได้แก่เรื่อง *วิธีกำจัดเสือร้าย* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

วันหนึ่ง นางพบเสือตัวนั้นกำลังขโมยผักของนาง นางจึงบอกกับเสือว่าให้มาเยี่ยมบ้านนางคืนนี้ เพราะนางจะเลี้ยงถั่วแดงต้มน้ำตาล เสือก็ตกลง

(จากเรื่อง *วิธีกำจัดเสือร้าย*)

1.2.21 แนงอี (냉이, Naeng-i)

แนงอี เป็นพืชเตี้ยชนิด Brassicaceae มีดอกสีขาว บานในต้นฤดูใบไม้ผลิ ชาวเกาหลีนิยมรับประทานหน่อแนงอีโดยยำหรือทำเป็นซุปเต้าเจี้ยวแนงอี เรื่องที่สะท้อนภาพแนงอี ได้แก่เรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

จากนั้น ชายชราก็ไปที่บ้านบุตรสาว แม้ว่ามีแต่ข้าวสวยกับซุปเต้าเจี้ยวแนงอี[1] เท่านั้น แต่ก็รับประทานได้อย่างเอร็ดอร่อยกลับมา

(จากเรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ*)

1.2.22 ผักกาดขาว (배추, Baechu)

ผักกาดขาวเป็นชื่อไม้ล้มลุกประเภท B. Chinensis Juel. Var. pekinensis Rupr. ซึ่งชาวเกาหลีนิยมใช้ทำเป็นคิมชีมากที่สุด เรื่องที่สะท้อนภาพผักกาดขาว ได้แก่ เรื่อง *คนกลายเป็นวัว* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

[1]냉이 (Naeng-i) : พืชจำพวก Capsella Bursapastoris มีดอกสีขาว มักจะเกิดในปลายฤดูหนาวถึงต้นฤดูใบไม้ผลิ คนเกาหลีนิยมนำใบหญ้ามาทำซุปเต้าเจี้ยว

ชายชราเตือนชาวนาที่ซื้อไปว่าห้ามให้วัวตัวนี้กินผักกาดเด็ดขาดเพราะมันจะตายทันที หลังจากถูกขายให้กับชาวนา ชายหนุ่มวัวต้องทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยตั้งแต่ไก่ขันจนถึงดวงดาวขึ้นทุก ๆ วัน หลายวันต่อมา ชายหนุ่มวัวก็ไม่สามารถทนได้อีกต่อไป จึงตัดสินใจจะฆ่าตัวตายโดยกินผักกาด

(จากเรื่อง *คนกลายเป็นวัว*)

1.2.23 พริกป่น (고춧가루, Kochuggaru)

พริก เป็นชื่อไม้ล้มลุกในสกุล Capsicum ในวงศ์ Solanaceae ผลมีรสเผ็ด มีหลายชนิด เช่น พริกขี้หนู พริกหยวก พริกชี้ฟ้า เป็นต้น พริกของเกาหลีเป็นประเภทพริกชี้ฟ้า ใช้เป็นเครื่องปรุงเพิ่มรสเผ็ดหรือรับประทานสด ๆ ชาวตะวันตกนำพริกเข้ามาในประเทศเกาหลีหลังศตวรรษที่ 16 เรื่องที่สะท้อนภาพพริกป่น ได้แก่เรื่อง *วิธีกำจัดเสือร้าย* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

จากนั้นนางเอาพริกป่นใส่ลงในอ่างน้ำในครัว ... เมื่อเสือเป่า ขี้เถ้าก็เข้าตาเสือ นางก็ให้เสือไปล้างตาในครัว เสือไปล้างตาในอ่างน้ำที่นางใส่พริกป่นไว้ก็แสบตา

(จากเรื่อง *วิธีกำจัดเสือร้าย*)

1.2.24 พุทรา (대추, Daechu)

พุทรา เป็นผลของพืชยืนต้น ชนิด Ziziphus mauritiana Lam. ในวงศ์ Rhamnaceae ผลมีทั้งกลมและรี ชาวเกาหลีนิยมรับประทานพุทราสด ๆ หรือตากแห้งใช้เป็นยาอีกด้วย เรื่องที่สะท้อนภาพพุทราได้แก่ เรื่อง *เวลาของซินซอน* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

ดูการเล่นหมากล้อมอยู่พักหนึ่ง เขารู้สึกหิวน้ำขึ้นมา ซินซอนก็เหมือนรู้ใจเขา ส่งเหยือกเหล้ากับพุทราสดให้เขากิน เขากินไปดูการเล่นหมากล้อมไปจนลืมเวลา

(จากเรื่อง *เวลาของซินซอน*)

1.2.25 มันฝรั่ง (감자, Gamja)

มัน เป็นชื่อเรียกไม้เถาหรือไม้ต้นหลายชนิดหลายสกุล มันฝรั่งเป็นชื่อมันชนิด Solanum Tuberosom ในวงศ์ Solanaceae หัวใช้เป็นอาหารได้ ตาที่กำลังงอกออกมาเป็นพิษ ชาวเกาหลีนิยมรับประทานมันฝรั่งแทนอาหารหลัก ในกรณีที่ขาดแคลนเข้าเจ้า เรื่องที่สะท้อนภาพมันฝรั่ง ได้แก่ เรื่อง *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

จากนั้น เขาออกเดินทางต่อไปสักระยะหนึ่ง พบหญิงชรากำลังขุดมันอยู่ ชายหนุ่มรู้สึกหิวขึ้นมา จึงขอมันกินหัวหนึ่ง แต่หญิงชราปฏิเสธ อ้างว่าวิญญาณสามีตนที่เพิ่งถูกคนร้ายยิงตายมาขอร้องให้ขุดมันให้กิน

(จากเรื่อง *เสือแห่งภูเขาคึมคัง*)

1.2.26 โมมิล (모밀, Momil) หรือ เมมิล(메밀, Memil)

โมมิลหรือเมมิล เป็นพืชชนิด Fagopyrum esculentum/F. sagittatum ในวงศ์ Polygonaceae เป็นพืชสูงประมาณ 50-80 cm ใบไม้สามเหลี่ยม ดอกมีสีขาว เมล็ดมีน้ำตารับประทานได้ แป้งเมล็ดเมมิลนั้นทำขนมปังหรือเส้นบะหมี่ได้ มีประโยชน์ในการป้องกันโลหิตแข็งตัว

เรื่องที่สะท้อนภาพโมมิล ได้แก่เรื่อง *นิทานไม่รู้จบ* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว
มีคน ๆ หนึ่งที่ปลูกโมมิลดอกขาว ๆ ไว้ที่ภูเขาหน้าบ้าน
ขาวคือชายชรา ชายชราหลังงอ

(จากเรื่อง *นิทานไม่รู้จบ*)

1.2.27 หอยนางรม (굴, Gul)

หอยนางรม เป็นชื่อสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังจำพวกกาบคู่ สกุล Saccostrea forskali ในวงศ์ Ostreidae ชาวเกาหลีนิยมรับประทานเป็นสด ๆ มีราคาค่อนข้างสูง เรื่องที่สะท้อนภาพหอยนางรม ได้แก่เรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

ทันใดนั้น มีเสียงพ่อค้าขายหอยนางรมสดผ่านมาพอดี ขุนนางคิมสั่งให้มักดงอีซื้อหอยนางรมสดมาชามหนึ่ง มักดงอีไปซื้อชามหนึ่งแล้วเอานิ้วไปจุ่มในชามนั้นแล้วคน ๆ ระหว่างเดินกลับมา ขุนนางถามว่าทำไม มักดงอีก็ตอบว่าตนทำขี้มูกหยดลงไปในชามและแยกไม่ออกว่าอันไหนคือน้ำมูกแลอันไหนคือเนื้อหอยนางรมจึงคนอยู่

(จากเรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา*)

1.2.28 แอบเปิ้ล (사과, Sagwa)

แอบเปิ้ล เป็นผลของพืชยืนต้น ชนิด Malus ในวงศ์ Rosaceae ซึ่งเป็นพืชที่ปลูก

ในประเทศเขตอบอุ่น ผลมีลักษณะกลม สีแดงหรือเหลือง มีรสหวานอมเปรี้ยว แอบเปิ้ลเป็นผลไม้ประจำฤดูใบไม้ร่วง แต่ปัจจุบันสามารถรับประทานได้ตลอดสี่ฤดู เรื่องที่สะท้อนภาพแอบเปิ้ล ได้แก่ เรื่อง *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

> ทั้งสองช่วยกันเอามีดผ่าผนังท้องเสือเพื่อจะออกมา เสือเริ่มรู้สึกปวดท้อง จึงไปหาเพื่อนหมีเฒ่าที่เป็นหมอ หมีจึงสั่งให้เสือกินผลไม้และน้ำ เสือก็กินแอบเปิ้ลและดื่มน้ำแร่เข้าไป
>
> (จากเรื่อง *เสือแห่งภูเขาคึมคัง*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นภาพอาหารการกินเกาหลีแบบดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นข้าวกับของกินที่ทำจากข้าว ผลไม้ ผัก สัตว์น้ำและพืชน้ ำ พืชผลนอกจข้าว เช่น ถั่วแดง และโมมิล ฯลฯ จนกระทั่งการถนอมอาหารแบบดั้งเดิมของชาวเกาหลี นอกจากนี้แล้ว ภาพสะท้อนอาหารการกินที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลียังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิอากาศกับอาหารการกินอีกด้วย

1.3 การสร้างบ้าน

การสร้างบ้านของชาวเกาหลีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี สามารถจำแนกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือการสร้างบ้านของคนยากจนที่เรียกว่า โชกา (초가, Choga, บ้านโชกา ,บ้านหลังคาฟาง) กับการสร้างบ้านของคนรวยที่เรียกว่า กีวาจิบ (기와집, Kiwajip,บ้านหลังคากระเบื้อง)

1.3.1 โชกา

คำว่าโชกา หมายถึง บ้านฟางหรือบ้านหญ้า มีลักษณะคล้ายกระท่อม เป็นที่อยู่ของชาวนาหรือคนจน ฝาผนังทำด้วยดินเหนียวผสมกับฟาง หลังคามุงด้วยฟางทับซ้อนหลายชั้นกันแดดฝนได้ดี ส่วนใหญ่จะปลูกต้นฟักทองหรือน้ำเต้าให้เลื้อยขึ้นไปบนหลังคา บ้านโชกาใช้ไม้สนเป็นเสา มีธรณีประตูและประตูที่มีลักษณะเป็นวงกบกรอบไม้บุด้วยกระดาษ และมีนอกชาน ภายในโชกา อาจจะเป็นห้องโล่งเดียว หรือแบ่งเป็นห้องเล็กหลายห้อง ขึ้นอยู่กับสมาชิกครอบครัว ส่วนครัวทำเป็นห้องเล็ก ๆ อยู่ชายคาข้างบ้าน ลานหน้าบ้าน มีคอกเลี้ยงสัตว์และห้องน้ำอยู่นอกอาคาร การสร้างบ้านแบบโชกานั้

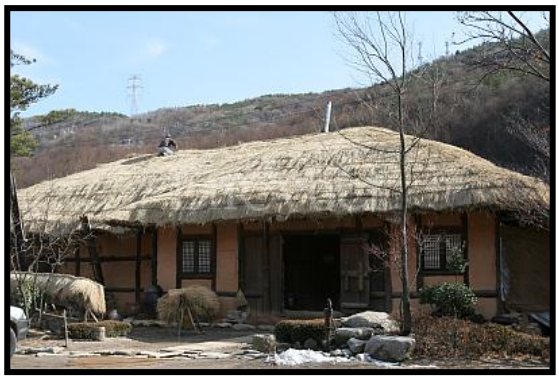

มีรูปแบบเรียบง่าย ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายจนกลายเป็นสัญลักษณ์ของคนยากจน แต่บ้านโชกามีคุณสมบัติดี อยู่สบาย ในฤดูร้อนเย็นสบายและในฤดูหนาวอบอุ่น นับว่าเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกาหลี

เรื่องที่สะท้อนภาพการสร้างบ้านแบบโชกา ได้แก่เรื่อง *กำเนิดดาวหมีใหญ่, คนกลายเป็นวัว, ชายแก่เนื้องอก, ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู, เดินทางไปแสวงหาโชค, ปลาอิงงอในฤดูหนาว, พระอาทิตย์กับพระจันทร์, ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว, วิธีกำจัดเสือร้าย, สุนัขกับแมว, เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน, อุทกภัยกับลูกต้นไม้,* และ *ฮึงบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 13 เรื่อง

ตัวอย่าง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีแม่ม่ายคนหนึ่งอาศัยอยู่กับบุตรชาย 7 คน ในบ้านโชกาบริเวณเชิงเขา ถึงแม้ว่าพวกเขาไม่ร่ำรวยนักแต่ก็มีความสุข

(จากเรื่อง *กำเนิดดาวหมีใหญ่*)

จนฟ้าค่ำ เขาเห็นแสงไฟกะพริบอยู่ด้านหน้าจึงเดินตรงไป สังเกตเห็นมีบ้านโชกาโกโรโกโสหลังหนึ่ง เขาเห็นหญิงชราคนหนึ่งกำลังก่อไฟอยู่ในครัว ชายหนุ่มเข้าไปทักแล้วขอค้างคืนสักคืน

(จากเรื่อง *เดินทางไปแสวงหาโชค*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงม่ายคนหนึ่ง อาศัยอยู่กับบุตรชายและบุตรสาวในบ้านโชกาที่อยู่ในหุบเขา นางต้องเดินไปทำงานบ้านขุนนางที่อยู่หมู่บ้านอื่นซึ่งไกลมาก

(จากเรื่อง *พระอาทิตย์กับพระจันทร์*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวประมงชราคนหนึ่ง อยู่กับภรรยาในบ้านโชการิมฝั่งทะเล ... เมื่อถึงบ้าน แกเล่าเรื่องทั้งหมดให้ยายฟัง ยายดีใจมากแล้วบอกว่าถ้าเป็นจริง ขอให้ได้บ้านหลังใหญ่งดงาม ทันใดนั้น บ้านโชกาเก่าก็หายไป มีตึกใหญ่มาตั้งอยู่แทนที่

(จากเรื่อง *สุนัขกับแมว*)

1.3.2 กีวาจิบ

คำว่ากีวาจิบ หมายถึง บ้านหลังคากระเบื้อง บ้านของคนรวยที่เรียกว่ากีวาจิบส่วนใหญ่จะปลูกบนที่ดินกว้างขวาง มีกำแพงสูงล้อมรอบ บ้านหลังใหญ่ประกอบด้วยบ้านหลังเล็ก ๆ หลายหลัง มีบ้านที่เป็นห้องครัวต่างหาก บ้านหลังใหญ่และห้องบริวาณในกีวาจิบจะมีเครื่องเรือนเครื่องประดับห้อง ซึ่ง

ส่วนใหญ่จะนิยมตั้งฉากกั้นห้องที่เรียกว่าเบียงพุง (병풍, Byungpung, มีลักษณะเป็นแผ่นไม้ติดบานพับให้พับคลี่ได้) ไว้ในห้องทุกห้อง ลานหน้าบ้าน มักมีคอกเลี้ยงสัตว์และยุ้งข้าว

เรื่องที่สะท้อนภาพการสร้างบ้านแบบกีวาจิบ ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง, ขายร่มเงา, คนรับใช้เจ้าปัญญา, งูยักษ์พันปี, บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว, พระสงฆ์กับหญิงชู้* และ *รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา* มีทั้งสิ้น 7 เรื่อง

ตัวอย่าง

> จนกระทั่งพระอาทิตย์ตกดิน พระจึงขออนุญาตค้างคืนที่บ้าน หญิงสาวปฏิเสธโดยอ้างว่าไม่มีห้องสำหรับแขก พระขอนอนที่คอกม้า หญิงสาวจึงตกลง พอตกกลางคืน พระมาอ้อนวอนว่าคอกม้าหนาวเหลือเกิน ขอเข้าไปนอนที่ห้องครัว หญิงสาวยอม อีกสักพักหนึ่ง พระมาอ้อนวอนอีกว่าห้องครัวก็หนาวเช่นกัน ขอเข้าไปนอนที่ห้องหลังห้องหญิงสาว หญิงสาวก็อนุญาตอีก สักครู่หนึ่ง พระก็อ้อนวอนอีกว่าห้องนั้นก็หนาว จึงขออนุญาตนอนที่มุมหลังฉากกั้นห้อง หญิงสาวใจอ่อนขึ้นมาจึงอนุญาต และในที่สุด หญิงสาวกับพระก็ได้เสียกันในคืนนั้น
>
> (จากเรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง*)

> พอพระอาทิตย์คล้อยต่ำลง เงาไม้ก็ทอดยาวเข้าไปในลานหน้าบ้านของชายชรา ชายหนุ่มก็ลุกขึ้นย้ายตามเงาเข้าไปในลานหน้าบ้าน แม้ชายชราจะห้ามปรามอย่างไร ชายหนุ่มก็ไม่ฟัง ยังคงย้ายตามร่มเงาไปเรื่อย ๆ จากนอกบ้านสู่สนามบ้าน ระเบียงบ้าน จนกระทั่งถึงห้องนั่งเล่น จนกว่าเงาจะหายไป
>
> (จากเรื่อง *ขายร่มเงา*)

> เธอจึงเล่าเรื่องเด็กหนุ่มให้ฟัง และตกลงกันว่าจะร่วมมือกันเพื่อช่วยชีวิตเขา สองสาวพาบุตรชายโทนซ่อนไว้หลังฉากกั้นห้องแล้วรอเสือ
>
> (จากเรื่อง *บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว*)

นอกจากการสร้างบ้านดังกล่าวแล้ว การสร้างบ้านของเกาหลียังมีลักษณะพิเศษ คือ แต่ละหมู่บ้านจะมีบ่อน้ำของหมู่บ้านอยู่ทุกหมู่บ้าน และมีต้นหลิวปลูกไว้ข้าง ๆ บ่อน้ำทุกแห่ง เหตุผลว่ารากต้นหลิวทำหน้าที่กรองน้ำให้สะอาดขึ้น ถือว่าเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกาหลีอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ชาวเกาหลีมีน้ำบาดาลที่สะอาดดื่มได้ปลอดภัย

ตัวอย่าง

> เขาสังเกตโดยรอบแล้ว จึงตัดสินใจปีนขึ้นไปบนต้นหลิวที่ปลูกไว้ข้างบ่อน้ำ สักครู่หนึ่งก็เห็นหญิงสาวทูนเหยือกน้ำบนศีรษะออกมาตักน้ำที่บ่อน ้า พอหญิงสาวตักน้ ้า อัศวินก็เอาใบหลิวกาหนึ่งโยนลหญิงสาวก็ตักใหม่ ทำเช่นนี้อยู่ 3 ครั้ง หญิงสาวก็เงยหน้าขึ้นมามองบนต้นไม้เห็นอัศวิน
>
> (จากเรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1*)

เด็กทั้งสองวิ่งหนีไปหลังบ้านแล้วปีนขึ้นบนต้นไม้ใหญ่ข้าง ๆ บ่อน้ำ เสือหาจนทั่วและบังเอิญเห็นเงาเด็กสะท้อนอยู่ในบ่อ คิดว่าเด็ก ๆ ลงไปแอบในบ่อ จึงพยายามดึงเด็กทั้งสองขึ้นมาจากบ่อ เด็กเห็นดังนั้นจึงหัวเราะด้วยความขบขัน เสือจึงรู้ว่าเด็กอยู่บนต้นไม้

(จากเรื่อง *พระอาทิตย์กับพระจันทร์*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นภาพการการสร้างบ้านเกาหลีในสมัยโบราณว่า การสร้างบ้านแบบโชกาได้ปรากฏในนิทานพื้นบ้านมากกว่าบ้านกีวาจิบ แสดงให้เห็นว่านิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องของคนจนหรือสามัญชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในบ้านโชกา การสร้างบ้านของสามัญชนกับชนชั้นสูงมีลักษณะต่างกันในด้านรูปลักษณ์ภายนอกหรือวัสดุที่ใช้ปลูกบ้าน แต่มีลักษณะเหมือนด้านโครงสร้างการสร้างบ้านเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสมัยนั้น อีกทั้งเป็นเครื่องแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษอีกด้วย

1.4 เครื่องมือเครื่องใช้

เครื่องมือเครื่องใช้ถือเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษอย่างหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นวิถีชีวตของชาวบ้าน นิทานพื้นบ้านสะท้อนภาพเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งสามารถจัดเป็นลำดับตามความถี่ที่ปรากฏ ดังนี้

1.4.1 มีด (칼, Khal)

มีด เป็นเครื่องใช้สำหรับฟัน ผ่า จัก เหลา เป็นต้น ใบมีดทำด้วยเหล็ก มีลักษณะเป็นแผ่น รูปยาวรี มีคมด้านหนึ่ง มีสันอยู่อีกด้านหนึ่ง หรือมีคมทั้งสองด้าน เรื่องที่สะท้อนภาพมีด ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง, เด็กเคราะห์ร้าย , นักเดินทาง สุนัขจิ้งจอก และเสือ, ผีพยาบาท* และ *พระสงฆ์กับหญิงชู้* มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง

ตัวอย่าง

พอบิดารู้ ก็พยายามจะฆ่าบุตรสาว เพราะอับอายบุตรสาวทำเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง และหญิงสาวไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างผู้หญิงอื่นได้อีก เมื่อบิดายกขวานเพื่อที่จะฆ่าบุตรสาว ด้ามขวานกลับหักตกลงมา และเมื่อชักมีดออกมา ใบมีดก็หักตกลงมาอย่างน่าประหลาด

(จากเรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง*)

พอเห็นสาวสวยพระก็เกิดอารมณ์เพศขึ้นมาทันทีจึงพยายามจะข่มขืน แต่หญิงสาวไม่ยอม ในที่สุด เขาจึงเอามีดแทงหน้าอกของหญิงสาวนั้นจนตาย

(จากเรื่อง ผีพยาบาท)

1.4.2 ชิเก (지게, Jige)

ชิเก เป็นเครื่องใช้ขนของ เช่น กองฟืนไม้ กระสอบข้าว กระสอบปุ๋ย เป็นต้น ชิเกมีลักษณะเป็นโครงไม้ มีสายสะพายไหล่แบกไว้บนหลังเช่นเดียวกับเป้ ใช้คู่กับไม้เท้า ชิเกเป็นเครื่องใช้ประจำของชาวเกาหลีมาแต่โบราณ มีกันทุกบ้าน ต่อมาประมาณปีค.ศ. 1970 มีรถเข็นและรถยนต์สำหรับขนของให้ใช้กันอย่างแพร่หลาย ทำให้ชิเกหายไปจากชนบท

เรื่องที่สะท้อนภาพชิเก ได้แก่ เรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว, โครยอจัง, แม่ผู้ฉลาด* และ *วิธีกำจัดเสือร้าย* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

> ชาบกกับภรรยาใช้ชีวิตอย่างมีความสุข แต่ที่ขาดไปสิ่งเดียว คือ ความร่ำรวย ชาบกขยันทำงานจนเหนื่อยและแบกฟืนเต็มชิเกทั้งวัน
>
> (จากเรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว*)

> มีชายคนหนึ่งซึ่งมีมารดาอายุครบ 70 ปี เขาจึงจำใจต้องนำมารดาไปทิ้งตามกฎหมายของสังคมนั้น วันที่แบกมารดาไว้บนชิเกและปีนภูเขาไปเพื่อพามารดาไปทิ้ง เขาสังเกตเห็นว่าแม่กำลังหักกิ่งสนแล้วทิ้งไว้บนทาง
>
> (จากเรื่อง *แม่ผู้ฉลาด*)

1.4.3 โอ่ง (옹기, Ong-gi)

โอ่ง เป็นภาชนะเคลือบดินเผา มีปากเล็กกันเล็ก ตรงกลางป่อง ขนาดใหญ่กว่าไห ใช้สำหรับใส่กระเทียมดองหรือเกลือเป็นต้น ชาวเกาหลีใช้โอ่งมาเป็นเวลาหลายพันปี ชาวเกาหลีนิยมใส่คิมชีในโอ่งและฝังดินไว้ตั้งแต่ฤดูใบไม้ร่วง เพื่อที่จะรับประทานคิมชีสด ๆ ตลอดฤดูหนาวที่ขาดแคลนผักสด ดินที่ปั้นโอ่ง ซึ่งมีฟองอากาศขนาดเล็กที่มองไม่เห็นจำนวนนับไม่ถ้วน จึงเปรียบเสมือนเครื่องปั้นดินเผาที่หายใจได้ ช่วยรักษาความสดของสิ่งของที่ใส่ในนั้นได้ตลอดเวลา[1]

[1]คิม ยง บอม. (2000). *ความเข้าใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมเกาหลี*. หน้า 104.

เรื่องที่สะท้อนภาพโอ่ง ได้แก่ เรื่อง *เจ้าหญิงหอยทาก, เด็กกตัญญูปราบเสือ, นางอิงงอกับชายยากจน* และ *ภูตหนู* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

เขาพยายามจะหาที่มาของเสียง พอก้มลงไปมองหาก็มีเพียงหอยทากตัวเล็กสวยงามเปล่งแสงอยู่เท่านั้น เขาจึงนำหอยทากน้อยมาใส่ไว้ในโอ่ง ... วันต่อมาก็เช่นกัน เขาอยากรู้ว่าใครทำ จึงแอบซ่อนตัวเฝ้ามองอยู่แทนที่จะออกไปทำงาน พอถึงเวลา มีสาวรูปงามออกมาจากโอ่ง

(จากเรื่อง *เจ้าหญิงหอยทาก*)

ทำพิธีแสดงความเคารพเจ้าที่ แล้วคลานเข้าไปในถ้ำอย่างระมัดระวัง ก็พบโอ่งใบหนึ่งตามที่สามีบอก เมื่อเปิดโอ่งดูก็มีทองคำเหลืองอร่ามเต็มโอ่ง

(จากเรื่อง *ภูตหนู*)

1.4.4 ขวาน (도끼, Dokki)

ขวาน เป็นเครื่องมือสำหรับตัด ฟัน ผ่า ถากไม้ ทำด้วยเหล็กมีสันหนาใหญ่ใส่ด้าม เรื่องที่สะท้อนภาพขวาน ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง, พระอาทิตย์กับพระจันทร์* และ *เวลาของซินซอน* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

เสือถามว่าขึ้นไปได้อย่างไร พี่ชายตอบว่าเอาน้ำมันงามาทาจึงขึ้นมาได้ เสือทำตามแต่ไม่ได้ผล เด็กทั้งสองหัวเราะ แต่เด็กหญิงพูดโพล่งออกมาว่าต้องใช้ขวานตัดต้นไม้ให้เป็นรอย เมื่อนึกขึ้นมาได้ว่าพูดผิดก็สายไปเสียแล้ว

(จากเรื่อง *พระอาทิตย์กับพระจันทร์*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายตัดฟืนคนหนึ่งเข้าไปตัดไม้ในป่า ... พอรู้ตัวก็ใกล้ค่ำแล้วเขาจึงรีขอตัวกลับบ้าน แต่พอหันไปมองขวานที่วางไว้ข้างก็รู้สึกแปลกใจที่ด้ามขวานผุไปหมด เขารีบเดินทางกลับบ้าน

(จากเรื่อง *เวลาของซินซอน*)

1.4.5 เสื่อ (돗자리, Dotjari)

เสื่อ เป็นเครื่องสานชนิดหนึ่งสำหรับปูนั่งและนอน ชาวเกาหลีนิยมใช้ไม้ไผ่สานและปูไว้บนเฉลียงหน้าบ้านในฤดูร้อน เรื่องที่สะท้อนภาพเสื่อได้แก่ เรื่อง *ขายร่มเงา, บุตรสาวม่ายแต่งงานใหม่* และ*วิธีกำจัดเสือร้าย* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

ชายชราผู้ดีนอนหลับอยู่ใต้ร่มเงา ... ชายชราพึมพำกับตนเองว่าชายหนุ่มโง่ที่สุด แล้วม้วนเสื่อกลับบ้าน

(จากเรื่อง *ขายร่มเงา*)

เมื่อเสือรู้ตัวว่าเสียรู้ พยายามจะวิ่งหนี แต่เหยียบขี้วัวที่หน้าประตูครัวลื่นล้มบนเสื่อฟาง นางรีบม้วนเสื่อฟางแล้วใส่ชิเกแบกเสือเอาไปทิ้งทะเล

(จากเรื่อง *วิธีกำจัดเสือร้าย*)

1.4.6 กระถางถ่าน (화로, Hwaro)

กระถาง เป็นภาชนะปากกว้าง มีรูปต่าง ๆ สำหรับปลูกต้นไม้หรือใส่น้ำและอื่น ๆ กระถางถ่านมีลักษณะกลม มีหูจับ ทำจากโลหะ ใส่ถ่านติดไฟวางไว้ในห้องเพื่อให้เกิดความอบอุ่นในฤดูหนาว

เรื่องที่สะท้อนภาพกระถางถ่าน ได้แก่ เรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ* และ *วิธีกำจัดเสือร้าย* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

แต่ในถ้วยข้าว มีงูเหลือมตัวใหญ่อยู่ตัวหนึ่งจนกินข้าวเซ่นไหว้ไม่ได้เลย ชายชรารู้สึกโกรธจึงผลักหลานชายตัวน้อยที่กำลังวิ่งเล่นอยู่ในห้องไปทางกระถางใส่ถ่านโดนไฟลวก

(จากเรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ*)

เมื่อเสือมา หญิงชราก็ต้อนรับเสือแล้วให้เสือยกกระถางถ่านมาโดยอ้างว่าหนาว เสือก็ไปยกกระถางถ่านและบอกว่าไฟกำลังจะมอด นางก็ให้เสือเป่าไฟจะได้ลุก

(จากเรื่อง *วิธีกำจัดเสือร้าย*)

1.4.7 ครกกระเดื่อง (디딜방아, Didilbang-a)

ครกกระเดื่อง เป็นเครื่องมือสำหรับตำข้าวเปลือกและเมล็ดพืชบางชนิด เช่น ถั่ว งา จัดเป็นเครื่องทุ่นแรงชนิดหนึ่งของเกษตรกร ครกกระเดื่องทำจากไม้เนื้อแข็ง ซึ่งประกอบด้วยตัวครก คันกระเดื่อง สาก และเสา 2 เสา เมื่อจะตำข้าว ถั่ว หรือแป้งต่าง ๆ ก็นำสิ่งของที่จะตำใส่ในครก ผู้มีหน้าที่ตำจะเหยียบโคนกระเดื่องให้กดลงไปในหลุม คันกระเดื่องจะยกตัวขึ้น สากซึ่งอยู่ที่ปลายอีกด้านหนึ่งลอยสูงขึ้น เมื่อผู้ตำปล่อยเท้าจากโคนกระเดื่อง สากก็จะตกลงไปตำของที่อยู่ในครก การตำนี้ต้องมีผู้ช่วยอีกคนคอยช่วยตะล่อมข้าวหรือพลิกข้าวให้รวมอยู่ตรงกันหลุมครกเพื่อให้สากตำได้ทั่วถึง

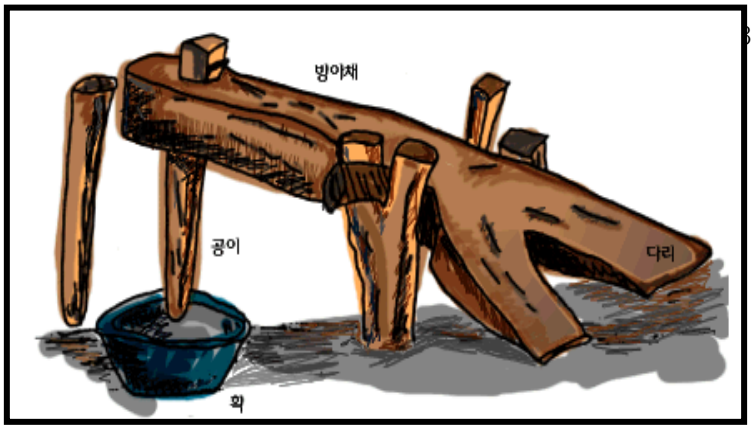

เรื่องที่สะท้อนภาพครกกระเดื่อง ได้แก่ เรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา* และ *ลูกสะใภ้กลับใจ* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

เมื่อผ่านบ้านหลังหนึ่ง เขาเห็นหญิงคนหนึ่ง กำลังถีบครกกระเดื่องทำขนมต๊อกอยู่ ครกกระเดื่องเป็นครกที่ทำงานคนเดียวลำบากและนางก็กำลังอุ้มลูกอยู่ด้วย มักดงอีแนะนำตัวเองว่าชื่อคาคอรา และอาสาจะช่วยนางทำงาน เขาช่วยอุ้มลูกของนางไว้แล้วกลับขนมต๊อกไปเรื่อย ๆ จนขนมต๊อกเหนียวได้ที่ น่ารับประทาน มักดงอีส่งเสียงบอกให้นางหยุดสักครู่ เขาเอาขนมต๊อกออกมาจากครกแล้ววางลูกของนางลงไปในครกแทน นางไม่สามารถเข้าไปอุ้มลูกเพราะหากถอนเท้าสักนิด สากก็จะตำลูกของนาง

(จากเรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา*)

ส่วนบิดาสามี เมื่อได้กินอาหารอร่อยกับเกาลัดของโปรดทุกวันก็ซาบซึ้งในความกตัญญูของลูกสะใภ้ จึงเริ่มช่วยงานบ้านลูกสะใภ้ตั้งแต่การขนผ้ามาซักที่ริมแม่น้ำ สีข้าวโดยใช้ครกกระเดื่องซึ่งเป็นงานหนัก

(จากเรื่อง *ลูกสะใภ้กลับใจ*)

1.4.8 ตะเกียบ (젓가락, Jeot-garak)

ตะเกียบ เป็นเครื่องมือใช้สำหรับคีบอาหารรับประทาน ทำด้วยไม้ งา เงิน หรือเหล็ก เป็นต้น เรื่องที่สะท้อนภาพตะเกียบ ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง* และ *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

หญิงสาวจึงออกมาบริจาคของใส่ย่าม แต่ย่ามก็ไม่เต็ม จึงถามว่าต้องทำอย่างไร พระก็ตอบว่าต้องใช้ตะเกียบเงินคีบใส่ 9 ครั้งจึงจะเต็ม หญิงสาวจึงทำตามนั้นแต่ก็ยังไม่เต็ม

(จากเรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง*)

1.4.9 ธนู (활, Hwal)

ธนู เป็นชื่ออาวุธชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยคันธนูซึ่งมีสายธนูสำหรับน้าวยิง และลูกธนูที่มีปลายแหลม ใช้ในการล่าสัตว์หรือการต่อสู้เป็นส่วนใหญ่ เรื่องที่สะท้อนภาพธนู ได้แก่ เรื่อง *นกแมกพายยอดกตัญญู* และ *พระสงฆ์กับหญิงชู้* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

เขาเดินทางไปยังฮันยังเพื่อที่จะสอบควากอ โดยไม่ลืมเตรียมคันธนูกับลูกศรไปด้วยเพราะกว่าจะถึงฮันยาง ต้องปีนภูเขาหลายลูกซึ่งเต็มไปด้วยสัตว์ร้าย ขณะที่เดินทาง เขาเห็นงูใหญ่กำลังเลื้อยไปที่รังนกแมกพายบนต้นสนเพื่อจะกินลูกนก พอเขาเห็นก็รู้สึกสงสาร จึงยิงธนูเสียบหัวงูแล้วเดินทางต่อไป

(จากเรื่อง *นกแมกพายยอดกตัญญู*)

1.4.10 ไม้ฟาดผ้า (빨래방망이, Ppallae-Bangmang-i)

ไม้ฟาดผ้าเป็นด้ามไม้ ลักษณะแบนยาวประมาณศอกหนึ่ง ในสมัยที่ยังไม่มีผงซักฟอกหรือสบู่ ชาวเกาหลีใช้ไม้ฟาดผ้าฟาดลงบนผ้าที่จะซักเพื่อขจัดคราบ เรื่องที่สะท้อนภาพไม้ฟาดผ้าได้แก่เรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู* และ *บิดาสามีเปลี่ยนใจสะใภ้* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

เธอจึงถามหาสามีของเธอ หญิงชราสั่งให้เธอซักผ้าขาวให้เป็นผ้าดำและผ้าดำให้เป็นผ้าขาว เธอก็ทำตามนั้น เสร็จแล้วหญิงชราเอาไม้ฟาดผ้ามาลอยน้ำแล้วให้เธอขึ้นไปบนไม้นั้นเธอรู้สึกกลัวจมน้ำแต่ก็ทำตาม พอหญิงสาวกระโดดไปยืนบนไม้ฟาดผ้าก็มาถึงเมืองลับแลในชั่วพริบตาเดียว

(จากเรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู*)

ขณะนั้น ลูกสะใภ้ซักผ้าอยู่ริมลำธาร เมื่อบิดาเดินไปบ้านเพื่อน ลูกสะใภ้ที่กำลังซักผ้าอยู่ริมลำธารก็เห็นบิดาใส่เสื้อนอกของสามี ก็รู้สึกไม่พอใจ นางถือไม้ฟาดผ้าวิ่งตามบิดาไป

(จากเรื่อง *บิดาสามีเปลี่ยนใจสะใภ้*)

1.4.11 หินเหล็กไฟ (부싯돌, Busitdol)

หินเหล็กไฟ เป็นหินสำหรับใช้เหล็กตีกระทบให้เกิดประกายไฟเพื่อให้ติดชุดซึ่งทำด้วยด้ายหรือนุ่น ชาวเกาหลีสมัยก่อนใช้สำหรับจุดไฟเพื่อสูบบุหรี่เป็นส่วนใหญ่ เรื่องที่สะท้อนภาพหินเหล็กไฟ ได้แก่ เรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว* และ *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

มีชายชราคนหนึ่งเดินผ่านมา เห็นชาบกกำลังเก็บเกาลัดก็ขอแลกเกาลัดกับหินเหล็กไฟ ชาบกรู้สึกเสียดายเกาลัดแต่ก็ยอมแลก ต่อมา มีนายพรานคนหนึ่งมาขอหินเหล็กไฟเพื่อจุดชะนวนปืนยิงกวาง ชาบกก็ยอม

(จากเรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว*)

วันหนึ่ง ขณะที่ชายหนุ่มกำลังพักสูบบุหรี่อยู่ พระสงฆ์รูปหนึ่งมาขอชุดเหล็กไฟจุดบุหรี่สูบ แต่เมื่ออ้าปากสูบ ชายหนุ่มเห็นพระมีเขี้ยวแหลมเหมือนเสือ

(จากเรื่อง *เสือแห่งภูเขาคึมคัง*)

1.4.12 จอบ (삽, Sap)

จอบ เป็นเครื่องมือสำหรับขุด พรวน หรือถากดิน ทำด้วยเหล็กหน้าแบบกว้าง มีด้ามยาว เรื่องที่สะท้อนภาพจอบ ได้แก่ เรื่อง *ลูกกตัญญูได้ดี* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

เมื่อถึงที่ที่เหมาะสม สามีก็เริ่มขุดดินเพื่อฝังลูก มีเสียงจอบกระทบกับของแข็ง เขาจึงขุดต่อไปและพบทองคำกับเงินทองมากมายฝังอยู่ที่นั่น

(จากเรื่อง *ลูกกตัญญูได้ดี*)

1.4.13 ตะกร้า (바구니, Baguni)

ตะกร้า เป็นภาชนะสานโปร่งสำหรับใส่สิ่งของ มีรูปต่าง ๆ บางชนิดมีหูหิ้ว บางชนิดไม่มี เรื่องที่สะท้อนภาพตะกร้า ได้แก่ เรื่อง *เด็กเคราะห์ร้าย* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

สาวในฝันบอกกับเด็กว่าเธออยู่บนยอดเขาลูกหนึ่งหลังวัด ให้เด็กมาหาเธอที่นั่น และให้โกหกพระสงฆ์ว่าอยากกินผักจึงขอไปเก็บผักที่ยอดเขาหลังวัด วันรุ่งขึ้น เด็กชายก็ถือตะกร้ากับมีดสั้นขึ้นเขาโดยบอกพระตามที่หญิงสาวในฝันสอนไว้

(จากเรื่อง *เด็กเคราะห์ร้าย*)

1.4.14 โถปัสสาวะ (요강, Yogang)

โถปัสสาวะ เป็นภาชนะทรงกลมป้อม โดยมากทำด้วยโลหะหรือกระเบื้องเคลือบ ปากกว้าง มีฝาปิด ใช้สำหรับถ่ายปัสสาวะยามกลางคืน เนื่องจากการสร้างบ้านของเกาหลีในสมัยโบราณมีห้องน้ำอยู่นอกอาคาร เรื่องที่สะท้อนภาพโถปัสสาวะได้แก่ เรื่อง *สามสะใภ้ถูกไล่กลับ* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

ขณะที่กำลังนอนหลับตอนกลางคืน รู้สึกปวดปัสสาวะขึ้นมา จึงออกไปนอกห้อง ก็เห็นสิ่งหนึ่งขาว ๆ ในความมืด นึกว่าเป็นโถปัสสาวะ จึงถ่ายลงไป ปรากฏว่าไม่ใช่โถแต่เป็นหน้าผากบิดาสามี

(จากเรื่อง *สามสะใภ้ถูกไล่กลับ*)

1.4.15 ทัพพี (주걱, Jugeok)

ทัพพี เป็นเครื่องตักข้าวและแกง มีรูปร่างคล้ายช้อนแต่ใหญ่กว่า ทำด้วยทองเหลือง

หรือไม้ ชาวเกาหลีในสมัยโบราณนิยมใช้ทัพพีไม้ แต่ปัจจุบัน ใช้ทัพพีพลาสติกเป็นส่วนใหญ่ เรื่องที่สะท้อนภาพทัพพี ได้แก่ เรื่อง *ฮึงบูกับนลบู* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

ฮึงบูก็ไปขอข้าวที่บ้านพี่ แต่พี่สะใภ้ใจร้ายนั้นกลับเอาทัพพีข้าวตบหน้าฮึงบู ฮึงบูดีใจที่โดนตบด้วยทัพพีข้าว หยิบเมล็ดข้าวที่ติดอยู่ที่แก้มใส่ปาก แล้วรีบหันแก้มอีกข้างมาให้พี่สะใภ้ตบ แต่พี่สะใภ้เอาผ้ากันเปื้อนมาเช็ดทัพพีแล้วจึงค่อยตบอีกที

(จากเรื่อง *ฮึงบูกับนลบู*)

1.4.16 หม้อ (솥, Sot หรือ 가마솥, Gamasot)

หม้อ เป็นภาชนะประเภทหนึ่ง มีรูปทรงต่าง ๆ สำหรับหุงต้มอาหารหรือใส่ของ หม้อแบบดั้งเดิมของเกาหลีมีขนาดใหญ่ ใช้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น หุงข้าว ต้มน้ำ ฯลฯ เรื่องที่สะท้อนภาพหม้อเกาหลี ได้แก่ เรื่อง *ลูกกตัญญูกับหัวโสม* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

ทั้งสองเอาบุตรชายใส่ลงไปในหม้อแล้วต้ม แต่สักพักเขาก็เห็น บุตรชายที่ถูกต้มเดินเข้ามาในบ้าน สามีภรรยาก็เปิดฝาหม้อดู พบหัวโสมขนาดใหญ่อยู่ในนั้น

(จากเรื่อง *ลูกกตัญญูกับหัวโสม*)

1.4.17 หินฝนหมึก (벼루, Byeo-ru)

หินฝนหมึก เป็นเครื่องใช้ฝนหมึกเพื่อจุ่มภู่กันเขียนหนังสือ เกาหลีมีสำนวนว่า เครื่องเขียนสี่สหาย คือ ภู่กัน กระดาษ หินฝนหมึก และก้อนหมึก แสดงให้เห็นว่าหินฝนหมึกเป็นเครื่องใช้ประจำสำหรับนักเรียนในสมัยโบราณ เรื่องที่สะท้อนภาพหินฝนหมึก ได้แก่ เรื่อง *พลับแห้งมีพิษ* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

สามเณรก็กินพลับแห้งจนหมด แล้วทุบหินฝนหมึกที่พระสงฆ์หวงแหนมากแตก

(จากเรื่อง *พลับแห้งมีพิษ*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นภาพเครื่องมือเครื่องใช้ของเกาหลีในสมัยโบราณ ไม่ว่าจะเป็นมีด ชิเก โอ่ง ขวาน เสื่อ กระถางถ่าน ครกกระเดื่อง ตะเกียบ ธนู ไม้ฟาดผ้า หินเหล็กไฟ จอบ

ตะกร้า โถปัสสาวะ ทัพพี หม้อ หรือหินฝนหมึกก็ตาม ล้วนสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชาวเกาหลีในสมัยโบราณได้เป็นอย่างดี แถมยังแสดงให้เห็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกาหลีอีกด้วย

1.5 การศึกษา

การศึกษา หมายถึงการเล่าเรียน ฝึกฝน และอบรม การศึกษาเป็นรากฐานแห่งความเจริญรุ่งเรืองของชาติอย่างหนึ่ง จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคม นิทานพื้นบ้านได้สะท้อนภาพสถานการศึกษาและความมุ่งหมายแห่งการศึกษาในสมัยโบราณเป็นอย่างดี

1.5.1 ซอดัง (서당, Seodang)

ซอดัง เป็นสถานศึกษาชั้นประถมสมัยโบราณของเกาหลี เป็นสำนักเรียนขนาดเล็กซึ่งมีผู้มีความรู้หรือผู้อาวุโสหมู่บ้านเป็นผู้สอนหนังสือให้แก่เด็กชายในหมู่บ้าน เนื้อหาการสอนเป็นอักษรจีนพื้นฐานหนึ่งพันตัว (천자문, Cheonjamun) ก่อน แล้วจึงสอนอ่าน หนังสือสุภาษิตสอนเด็ก และ ประวัติศาสตร์จีน ตามลำดับ ซอดังไม่จำกัดวัยผู้เรียนแต่ส่วนใหญ่เป็นเด็กหรือวัยรุ่น

เรื่องที่สะท้อนภาพซอดัง ได้แก่เรื่อง *ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก* และ *งูกตัญญู* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มคนหนึ่ง ไปเรียนหนังสือที่ซอดังทุกวัน วันหนึ่งระหว่างไปเรียน พบหญิงรูปงามคนหนึ่งแสดงทีท่าเสน่หา
>
> (จากเรื่อง *ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก*)

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งเรียนหนังสืออยู่ที่ซอดัง วันหนึ่ง ขณะที่เขากำลังไปเรียนที่ซอดังเช่นเคย เห็นงูตัวหนึ่งนอนขดอยู่บนก้อนหินใหญ่
>
> (จากเรื่อง *งูกตัญญู*)

1.5.2 วัด

วัด เป็นศาสนาสถานในพุทธศาสนา มักสร้างบนภูเขาที่สงบเงียบ คนหนุ่มที่รักการเรียน จะเข้าไปอ่านหนังสือในวัดเพื่อเตรียมสอบควากอ เรื่องที่สะท้อนภาพการอ่านหนังสือที่วัดบนภูเขาได้แก่ เรื่อง *เด็กเคราะห์ร้าย, พระสงฆ์กับหญิงชู้* และ *เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

> คืนนั้น ชายหนุ่มฝันเห็นชายคนหนึ่งเล่าเรื่องให้ฟังว่า ความจริงเขาเป็นสามีของหญิงสาวคนนั้น เคยไปเรียนหนังสือที่วัดที่พระสงฆ์รูปนั้นอาศัยอยู่ พระสงฆ์กับภรรยาของเขาเป็นชู้กันวางแผน

ฆ่าเขาแล้วทิ้งศพไว้ในถ้ำ จากนั้นกลับมาโกหกกับพ่อแม่ไว้ว่าเขาถูกเสือจับกิน ซึ่งทั้งคู่ยังเป็นชู้กันจนปัจจุบันนี้

(จากเรื่อง *พระสงฆ์กับหญิงชู้*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว สมัยที่นักศึกษาชอบออกไปหาความสงบตามภูเขาและอาศัยอยู่ในวัดตามลำพัง เพื่อที่จะมีสมาธิดูหนังสือเตรียมสอบชิงตำแหน่งขุนนางในเมืองหลวง มีนักศึกษาหนุ่มคนหนึ่งออกจากบ้านไปอ่านหนังสืออยู่ที่วัดบนภูเขา ครบสามปี จึงได้กลับบ้าน

(จากเรื่อง *เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2*)

1.5.3 การสอบควากอ (과거, Kwageo) ความมุ่งหมายของการศึกษา

การสอบควากอ เป็นการสอบไล่ตำแหน่งเป็นข้าราชการระดับสูง ซึ่งเคยเป็นระบบประเมินความสามารถของข้าราชการที่ประเทศจีนใช้ ต่อมา ยุคโครยอ (고려, Koryeo) รับระบบนี้มาใช้เพื่อให้ชนชั้นสูงสมัครสอบเป็นข้าราชการ และเมื่อยุคโชซอน (조선, Choseon) เริ่มเปิดโอกาสให้ชนชั้นสามัญทั่วไปสามารถสมัครสอบไล่ตำแหน่งข้าราชการระดับสูงได้ด้วย การสอบควากอจึงเป็นหนทางที่ชายสามัญชนสามารถเปลี่ยนสถานะทางสังคมให้สูงขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้ การสอบควากอจึงมีการแข่งขันสูงถึงขนาดมีคนเตรียมสอบตลอดชีวิตก็ยังสอบไม่ผ่านก็มี ต้องมีความมานะพยายามและความอดทนสูงจึงจะสอบได้ [1]

ชายชาวเกาหลีไม่ว่าจะเป็นชนชั้นสามัญหรือชนชั้นสูงก็ตาม ต้องสอบควากอผ่าน และหากสอบได้ที่หนึ่งจะเป็นขุนนางชั้นสูงสุด จึงต้องเตรียมตัวเป็นเวลาหลายปีก่อนที่จะสอบควากอ เมื่อพร้อมแล้ว คนต่างจังหวัดก็จะออกเดินทางไปยังเมืองหลวง (한양, Hanyang) เพื่อสอบ พวกเขาต้องเดินเท้าหรือขี่ม้าไปหลายวัน ระหว่างทาง ค้างคืนที่โรงเตี๊ยม (주막, Jumak) หรือขออาศัยค้างคืนที่บ้านชาวบ้าน ซึ่งเป็นเหตุที่ชาวเกาหลีมักจะยอมรับแขกแปลกหน้าเข้านอนค้างคืนที่บ้านตัวเอง แต่ต่อมา มีการโกงข้อสอบกันเกิดขึ้นบ่อย ๆ จนกระทั่งยกเลิกการสอบไปเมื่อปลายศตวรรษที่ 19

เรื่องที่สะท้อนภาพการสอบควากอ ได้แก่เรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา, งูยักษ์พันปี, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2, นกแมกพายยอดกตัญญู, บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว, พระสงฆ์กับหญิงชู้, เมล็ดข้าวฟ่างแลกภรรยา, เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2* และ *ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว* มีทั้งสิ้น 9 เรื่อง

ตัวอย่าง

ขุนนางคิมมีความประสงค์ที่จะสอบควากอให้ได้เป็นอันดับหนึ่งเพื่อจะเลื่อนตำแหน่งเป็นขุน

[1] อี อีฮฺวา. (1999). *การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ประเพณีพื้นบ้าน*. หน้า 266-273.

นางชั้นสูงแต่ไม่เคยสอบได้สักครั้ง คราวนี้ เขาตัดสินใจจะเอาเงินติดสินบนขุนนางชั้นสูงที่รู้จัก จึงเตรียมออกเดินทางไปเมืองหลวงโดยมีมักดงอีเป็นคนรับใช้ติดตัวจูงเชือกบังเหียนม้า ... คืนนั้น ขุนนางกับมักดงอีเดินทางไปถึงโรงเตี๊ยมที่ใหญ่ที่สุดในแถบนั้น ขุนนางคิมก็พบเพื่อน ๆ ตระกูลยังบันที่ไปสอบควากอด้วยกันหลายคนจึงดื่มเหล้ากับพวกเขา

(จากเรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชอนบียากจนคนหนึ่งอาศัยอยู่กับครอบครัว ซึ่งไปสอบควากอหลายรอบแต่สอบไม่ได้สักที ...เขานึกถึงเพื่อนคนหนึ่งที่สอบควากอผ่านและกำลังรับราชการเป็นข้าราชการอยู่ที่เมืองหลวง ซึ่งเคยบอกเขาให้มาหายามที่เขายากลำบาก ชอนบีจึงใส่รองเท้าฟาง ออกเดินทางไปหาเพื่อนที่เมืองหลวง

(จากเรื่อง *งูยักษ์พันปี*)

พวกเธอให้ชายหนุ่มลองแต่งกลอน ปรากฏว่าบทกลอนนั้นมีความไพเราะมาก ทำให้สองสาวเชื่อว่าเด็กหนุ่มเป็นคนมีความสามารถ จึงบอกให้เขาไปสอบควากอในวันรุ่งขึ้น โดยมีบิดาของสองสาวเป็นผู้คุมสอบ เด็กหนุ่มรู้ข้อสอบล่วงหน้าจึงสอบได้ที่หนึ่ง

(จากเรื่อง *บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มคนหนึ่ง ไปสอบควากอฝ่ายบุ๋นหลายครั้งแต่ไม่ได้สักครั้ง จึงเปลี่ยนมาฝึกฝนวิชาการต่อสู้แล้วไปสอบควากอฝ่ายบู๊อีกครั้ง ... คืนนั้น ชายหนุ่มฝันถึงบุตรชายขุนนางอีกครั้ง ซึ่งบอกกลอนแก่เขาเป็นการตอบแทนบุญคุณ และสั่งให้ชายหนุ่มไปสอบควากอใหม่ ชายหนุ่มทำตามนั้นสามารถสอบได้ตำแหน่งขุนนางชั้นสูงฝ่ายบุ๋น

(จากเรื่อง *พระสงฆ์กับหญิงชู้*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นภาพการศึกษาของเกาหลีในสมัยโบราณว่า ชาวเกาหลีถือการศึกษาเป็นสำคัญ แต่เนื่องจากการแบ่งแยกชนชั้น ผู้ชายสามัญชนส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาที่ซอดังของแต่ละหมู่บ้าน หลังจากนั้น ต้องศึกษาด้วยตนเองต่อที่วัดหรือบนภูเขา จุดมุ่งหมายแห่งการศึกษาคือการสอบควากอผ่าน เนื่องจากเป็นวิถีทางทางเดียวที่สามัญชนจะยกฐานะเป็นข้าราชการระดับสูง แม้กระทั่งชนชั้นสูงก็ต้องสอบควากอเช่นกัน จึงมีการแข่งขันกันสูงและต่างยอมสละเวลาหลายปีในการเตรียมสอบควากอ ส่วนสถานศึกษาชั้นมัธยมที่เรียกว่า ฮฺยังโคฺย (향교, Hyangkyo) กับสถานอุดมศึกษาที่เรียกว่าซองคฺยุนคฺวัน (성균관, Seongkyunkwan) นั้นไม่ปรากฏเนื่องจากเป็นสถานศึกษาสำหรับชนชั้นสูงเท่านั้น

1.6 การคมนาคม

นิทานพื้นบ้านสะท้อนภาพการคมนาคมในสมัยโบราณของเกาหลีได้ดี ซึ่งสามารถจำแนก

การคมนาคมได้ 4 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.6.1 การเดินทางโดยการเดินเท้า

ชนชั้นสามัญหรือชนชั้นต่ำเกาหลีในสมัยโบราณไม่มีพาหนะใช้เป็นพิเศษ เช่นเดียวกับพ่อค้าเร่ที่ต้องเดินทางโดยการเดินเท้า ผู้เดินทางต้องเผชิญอันตรายจากโจรและสัตว์ป่า จึงเป็นเหตุอย่างหนึ่งที่ชาวเกาหลีมีความเมตตายอมรับแขกแปลกหน้าเข้าค้างคืนที่บ้านตนเพื่อช่วยให้ปลอดภัยจากอันตราย

เรื่องที่สะท้อนภาพการเดินเท้ามีหลายเรื่อง ได้แก่ เรื่อง *กระต่ายตัดสินความ, กลับจากยมโลก, การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ, กำเนิดดาวหมีใหญ่, คนกลายเป็นวัว, คนรับใช้เจ้าปัญญา, โครยอจัง, งูยักษ์พันปี, เจ้าสาวกลายเป็นขี้เถ้า, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2, ชายสองพี่น้อง, ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู, ซิมชองบุตรสาวกตัญญู, เดินทางไปแสวงหาโชค, เด็กกตัญญูปราบเสือ, เด็กเคราะห์ร้าย, นกแมกพายยอดกตัญญู, น้องสาวสุนัขจิ้งจอกกับสามพี่น้อง, นักเดินทาง สุนัขจิ้งจอกและเสือ, บิดาสามีเปลี่ยนใจสะใภ้, บุญวาสนา, บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว, ผีพยาบาท, พระอาทิตย์กับพระจันทร์, พระสงฆ์กับหญิงชู้, พ่อค้าเกลือจับเสือได้, ภูตหนู, เมล็ดข้าวฟ่างแลกภรรยา, รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา, ลูกพลับเดือนพฤษภาคม, ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว, ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ, ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว, เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2, เวลาของซินซอน, สลับเจ้าสาวระหว่างฉุด, สังคมคนกินคน, สุนัขจิ้งจอกเก้าหาง, เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน* และ *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีทั้งสิ้น 40 เรื่อง

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพ่อค้าเกลือคนหนึ่ง เดินทางเร่ขายเกลือจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง วันหนึ่ง พระอาทิตย์กำลังจะตกดินขณะที่เขาเดินอยู่ในภูเขาลึก เขาจึงตัดสินใจพักค้างคืนที่สุสาน
>
> (จากเรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ*)

> เดินทางหลายวัน วันหนึ่ง ขณะที่อยู่ในป่าลึกพระอาทิตย์ตกดินพอดี มีแต่เสียงสัตว์ป่าดุร้ายที่ร้องคำรามด้วยความหิวโหย เขารู้สึกกลัวและพยายามหาที่พักค้างคืน เขาเร่งฝีเท้าเดินจนเห็นแสงโคมที่ไกล ๆ จึงรีบเดินตามแสงนั้นไป ปรากฏว่าเป็นบ้านหลังใหญ่หลังหนึ่ง พอซอนบีเคาะประตู ก็มีสาวงามอย่างที่ไม่เคยพบเห็น ออกมาต้อนรับเขา
>
> (จากเรื่อง *งูยักษ์พันปี*)

> วันหนึ่ง นางเลิกงานดึกและได้ทูนตะกร้าขนมต็อกที่ขุนนางให้เอามาฝากลูก เมื่อนางเดินมาถึงทางโค้งก็พบเสือตัวหนึ่ง เสือถามว่ามีอะไรอยู่บนหัว นางตอบว่าเป็นตะกร้าขนม เสือขอขนมต็อกชิ้น

หนึ่งแล้วจะไม่กินนาง นางก็ให้ นางต้องผ่านทางโค้งสิบกว่าโค้ง เสือก็ขอขนมต็อกกินทุกโค้งจนขนมต็อกหมด เมื่อมาถึงทางโค้งสุดท้าย เสือจึงจับนางกิน

(จากเรื่อง *พระอาทิตย์กับพระจันทร์*)

วันหนึ่ง สามีนำถ่านไปขายที่ตลาดนัดเช่นเคย แต่ขายไม่ค่อยได้ กว่าจะขายหมดก็ดึก จึงตัดสินใจค้างคืนที่บ้านเพื่อนเพราะการเดินทางข้ามภูเขาในยามค่ำคืนนั้นอันตรายมากเนื่องจากบภูเขาเต็มไปด้วยสัตว์ป่าดุร้าย

(จากเรื่อง *เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน*)

1.6.2 การเดินทางโดยเกี้ยว

เกี้ยว เป็นคานหามที่เกาหลีรับมาจากจีน ชาวเกาหลีใช้เกี้ยวเป็นพาหนะสำหรับพระราชวงศ์หรือชนชั้นสูงเดินทางหรือขนของ สตรีสามัญชนสามารถนั่งเกี้ยวได้เฉพาะวันสมรสเท่านั้น เกี้ยวมีทรงสี่เหลี่ยม ขนาดพอสำหรับ 1 คนนั่ง มีชาย 4 คนแบกคานหาม เกี้ยวมีหลากหลายลักษณะขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคมของผู้ใช้และวัตถุประสงค์ในการใช้

เรื่องที่สะท้อนภาพเกี้ยว ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดผีเสื้อ, เจ้าสาวใบ้ 3 ปี, ซิมซองบุตรสาวกตัญญู, พระสงฆ์กับหญิงชู้, พระสงฆ์ใจชั่ว* และ *สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก* มีทั้งสิ้น 6 เรื่อง

ตัวอย่าง

ทันทีที่ได้ข่าว เธอก็สยายผม ใส่ชุดขาวและนั่งเกี้ยวสีขาวมาร้องไห้คร่ำครวญที่บ้านคู่หมั้น

(จากเรื่อง *กำเนิดผีเสื้อ*)

เจ้าเมืองก็เข้าใจว่าพระสงฆ์ชั่วร้ายนั้นทำอุบาย จึงสั่งให้บริวารนำเสือที่เพิ่งจับได้ใส่ลงในหีบแทน ส่วนหญิงสาวนั้น ให้นั่งเกี้ยวพากลับมาที่ตำหนักด้วยกัน

(จากเรื่อง *พระสงฆ์ใจชั่ว*)

หลังจากนั้นหนึ่งอาทิตย์ เกี้ยวของเจ้าสาวก็มาถึงบ้านเจ้าบ่าว

(จากเรื่อง *สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก*)

1.6.3 การเดินทางโดยม้า

ผู้ชายชนชั้นสูงหรือคนรวยมักจะใช้ม้าเป็นพาหนะขับขี่ในการเดินทาง แต่สำหรับชายสามัญชน สามารถขี่ม้าได้ในวันสมรสเท่านั้น

เรื่องที่สะท้อนภาพการเดินทางโดยม้า ได้แก่เรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1, น้องสาวสุนัขจิ้งจอกกับสามพี่น้อง, นางฟ้ากับคนตัดฟืน* และ *สัมผัสแสง*

พระจันทร์ได้ลูก มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง

ตัวอย่าง

ครานี้ เขาตัดสินใจจะเอาเงินติดสินบนขุนนางชั้นสูงที่รู้จัก จึงเตรียมออกเดินทางไปเมืองหลวงโดยมีมักดงอีเป็นคนรับใช้ติดตัวจูงเชือกบังเหียนม้า ... มักดงอียืนรอเจ้านายอยู่นานก็รู้สึกโกรธ จึงเอาม้าไปขายและเอาเงินนั้นมากินข้าว

(จากเรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา*)

มีอัศวินผู้หนึ่งอาสา เขาควบม้าและนำบริวารของเขาไปตามหาโจรร้ายแห่งเมืองลับแลอยู่หลายวันแต่ไม่พบ

(จากเรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1*)

พอถึงวันแต่งงาน เจ้าบ่าวขี่ม้านำขบวนญาติพี่น้องไปทำพิธีแต่งงานที่บ้านเจ้าสาวตามประเพณี ...

(จากเรื่อง *สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก*)

1.6.4 การเดินทางโดยเรือ

เรือ เป็นยานพาหนะที่ใช้สัญจรไปมาในน้ำ ไม่จำกัดเพศและชนชั้น ชาวเกาหลีสมัยโบราณใช้เรือเป็นพาหนะข้ามฟากแม่น้ำหรือเดินทางทางน้ำระยะไกลเช่นเดียวกับสมัยปัจจุบัน

เรื่องที่สะท้อนภาพการเดินทางโดยเรือ ได้แก่ เรื่อง *ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม, ปลาอิงงอในฤดูหนาว* และ *สุนัขกับแมว* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

เขาขโมยเรือลำหนึ่งแล้วแล่นออกสู่ท้องทะเลใหญ่เพื่อไม่ให้ถูกจับ ขณะที่แล่นเรือ เขาดีใจและคิดอยู่อย่างเดียวเท่านั้น

(จากเรื่อง *ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม*)

ขณะที่เขาลงเรือข้ามฟากเพื่อที่จะไปตลาด ก็มีปลาอิงงอตัวโตดีดตัวขึ้นแล้วตกลงมาบนเรือ ฮันโฮยจาขอปลาตัวนั้น แต่เจ้าของเรือไม่ยอม ... ขณะเขากลับบ้านก็มีปลาอิงงอตัวโตดีดตัวขึ้นมาบนเรืออีก

(จากเรื่อง *ปลาอิงงอในฤดูหนาว*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นภาพการคมนาคมเกาหลีในสมัยโบราณว่า การคมนาคมแสดงให้เห็นสังคมเกาหลีสมัยโบราณที่แบ่งชนชั้นอย่างเคร่งครัด เห็นได้จากความแตกต่างของยานพาหนะที่ใช้ ชนชั้นสูงนั่งเกี้ยวหรือขี่ม้า เป็นต้น จึงสามารถเดินทางได้ด้วยความสะดวกสบาย แต่ชนชั้นสามัญกับชนชั้นต่ำต้องเดินเท้าทำให้ต้องเสี่ยงอันตรายจากสัตว์ป่าดุร้าย ยกเว้นกรณี

เดินทางทางน้ำ ชาวเกาหลีเสมอภาคกันเพราะใช้เรือเป็นพาหนะเหมือนกันหมด

1.7 ยาพื้นบ้าน

ยาพื้นบ้าน เป็นสิ่งที่ใช้แก้หรือป้องกันโรค หรือบำรุงร่างกาย ซึ่งชาวเกาหลีใช้กันมาแต่โบราณ ยาพื้นบ้านที่ชาวเกาหลีมีความเชื่อถือและใช้กันแพร่หลายมากที่สุดก็คือ โสม โสมเกาหลีมีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น โสมคน (인삼, Insam, โสมมีรูปลักษณ์คล้ายคน) โสมป่า (산삼, Sansam, โสมป่าธรรมชาติที่เก็บมาจากภูเขา) และโสมเด็ก (동자삼, Dongjasam, โสมมีรูปลักษณ์คล้ายเด็กชาย) โสมเกาหลีเป็นสัญลักษณ์แห่งกำลังแข้มแข็งมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน เชื่อกันว่าเมื่อรับประทานโสมแล้วจะมีแรงมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อว่าโสมจะสามารถรักษาโรคทุกโรคให้หายได้ เมื่อรับประทานแล้วจะหายป่วยและแข็งแรงขึ้นทันที

เนื่องจากโสมธรรมชาติเป็นยาพื้นบ้านที่มีฤทธิ์วิเศษดังกล่าว มนุษย์ธรรมดาจะไม่สามารถค้นหามันได้ง่าย ๆ แต่ต้องมีความกตัญญูหรือความดีพิเศษ สวรรค์จึงจะพอใจและมอบโสมให้เป็นของขวัญ การมอบของขวัญนั้นมักจะเกิดขึ้นโดยเทพเจ้าแห่งภูเขาที่เรียกว่าซันซิน (산신, sansin) ซึ่งเป็นเทวดาคุ้มครองภูเขา

เรื่องที่สะท้อนภาพโสม ได้แก่เรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่2* , *เดินทางไปแสวงหาโชค* , *ตับกระต่าย* และ *ลูกกตัญญูกับหัวโสม* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

> หญิงสาวพาชายหนุ่มไปซ่อนตัวอยู่ในห้องเก็บของมืด เธอเอาตะบองเหล็กมาให้เขาลองยกดู แต่ก้อนหนักมากจนไม่สามารถยกขึ้นได้ หญิงสาวบอกว่าโจรร้ายเป็นจอมพลัง ชายหนุ่มยังแข็งแรงสู้โจรร้ายนั้นไม่ได้ต้องบำรุงร่างกายเสียก่อน เธอจึงทำน้ำโสมมาให้เขาดื่มวันละหลาย ๆครั้ง หลายวันผ่าไป เขาก็สามารถใช้ตะบองเหล็กอย่างคล่องแคล่ว
>
> (จากเรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่2*)

> เต่ารู้สึกเสียใจ หลั่งน้ำตาด้วยความจงรักภักดี ทันใดนั้น มีเทวดาแห่งภูเขาที่มีเครายาวสีขาวปรากฏกาย เทวดาชื่นชมในความซื่อสัตย์และความอุตสาหะของเต่า จึงยื่นหัวโสมที่แก่เต็มที่ให้เป็นหัวโสมที่สามารถรักษาโรคได้ทุกโรค เต่าดีใจ รีบนำกลับมาถวายพญามังกร พญามังกรกินแล้วก็หายจากโรคนั้นทันที
>
> (จากเรื่อง *ตับกระต่าย*)

สามีภรรยาก็เปิดฝาหม้อดู พบหัวโสมขนาดใหญ่อยู่ในนั้น นั่นคือของขวัญจากเทพเจ้าซันซินที่แปลงร่างเป็นพระมากบอกสูตรยา เมื่อมารดาสามีดื่มน้ำโสมต้มแล้วก็หายป่วยทันที

(จากเรื่อง *ลูกกตัญญูกับหัวโสม*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นภาพยาพื้นบ้านของเกาหลีในสมัยโบราณว่ายากลางบ้านที่ชาวเกาหลีนิยมใช้และเชื่อถือมากที่สุด คือ โสม นิทานพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นความเชื่อของชาวเกาหลีว่าโสมเป็นยาที่ช่วยบำรุงร่างกาย บำรุงพลัง และรักษาโรคให้หายขาดได้

2. ภาพสะท้อนประเพณีของชาวเกาหลี

ประเพณี หมายถึง สิ่งที่นิยมถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนเป็นแบบแผน ขนมธรรมเนียมประเพณี หรือจารีตประเพณี ประเพณีมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเพณีชีวิตกับประเพณีสังคม ประเพณีชีวิต คือ ประเพณีที่เกี่ยวกับช่วงชีวิตของบุคคล นับตั้งแต่คลอดจากครรภ์มารดาจนกระทั่งตาย เช่น พิธีแต่งงาน พิธีศพ เป็นต้น ส่วนประเพณีสังคมหรือประเพณีส่วนรวมเป็นประเพณีของกลุ่มชนทั่วไปที่ร่วมมือร่วมใจทำกิจกรรมและประกอบพิธีกรรมโดยให้สังคมเกิดความสุขความเจริญ เช่น จารีตประเพณี ขนบประเพณี ธรรมเนียบประเพณี เป็นต้น [1] นิทานพื้นบ้านเกาหลีทั้ง 100 เรื่องที่นำมาวิเคราะห์สะท้อนเฉพาะภาพประเพณีชีวิตเท่านั้น ซึ่งปรากฏ 4 ลักษณะประเพณี ดังนี้

2.1 ประเพณีการเกิด

ประเพณีการเกิด หมายถึงประเพณีที่จัดขึ้นตั้งแต่ช่วงที่บิดามารดาอธิษฐานขอลูก การตั้งครรภ์ การคลอดลูก จนกระทั่งวันครบกำเนิดอายุหนึ่งปีของลูก [2] สมัยโบราณยังไม่มีสถานพยาบาลทันสมัยอย่างปัจจุบัน จึงมีอาชีพผู้ทำคลอดที่เรียกว่าหมอตำแย (산파, Sanpa) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหญิงสูงอายุในหมู่บ้าน เมื่อหญิงมีครรภ์ถึงกำหนดคลอด หมอตำแยจะมาทำคลอดที่บ้าน ในการทำคลอด หมอตำแยจะเอารกออก ตัดสายสะดือ แล้วอาบน้ำทารกด้วยน้ำอุ่น กรณีที่อยู่ในท้องถิ่นกันดารไม่มีหมอตำแย หญิงมีครรภ์ต้องช่วยเหลือตัวเองโดยคลอดลูกตามลำพัง

หลังการคลอด หมอตำแยจะต้มซุปสาหร่ายให้ผู้คลอดรับประทานทันทีเพื่อเป็นการขับโลหิตที่ตกค้างในการคลอดและช่วยให้การไหลเวียนของโลหิตดี ประเพณีการกินซุปสาหร่ายหลังการคลอดนี้ยังคงสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

เรื่องที่สะท้อนภาพประเพณีการเกิด ได้แก่ เรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว, ชินซอนบี*

---

[1] ประชิด สกุณะพัฒน์. (2546). *สาระน่ารู้เรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้านและประเพณีไทย*. หน้า 60, 116.

[2] คิม ซึงชันและคณะ. (2001). *วรรณคดีพื้นบ้านและวัฒนธรรมดั้งเดิมของเกาหลี*. หน้า 176.

เจ้าบ่าวงู, สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก, สุนัขกับลูกของนาย และ *เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน* มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง

ตัวอย่าง

> วันต่อมา ภรรยาคนขอทานร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวดเพราะเจ็บท้องใกล้คลอด ชาบกกับภรรยาจึงรีบไปตามหมอตำแยมาทำคลอด ภรรยาคนขอทานคลอดลูกเป็นชายอย่างปลอดภัย หลังคลอดชาบกกับภรรยาให้ผู้เป็นแม่กินซุปสาหร่ายแล้วถามว่าจะตั้งชื่อลูกว่าอะไร คนขอทานก็ตอบว่าจะตั้งว่าซอกซุง
>
> (จากเรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว*)

> ทันใดนั้น เจ้าสาวเจ็บท้องนอนครวญครางด้วยความเจ็บปวด เจ้าบ่าวตกใจจะวิ่งออกไปขอความช่วยเหลือ แต่เจ้าสาวห้ามไว้ เจ้าสาวน้ำตาไหลแล้วจับห่วงบานประตู เธอพยายามรวบรวมแรงและเบ่งออกมา ทันใดนั้น ก็คลอดทารกเป็นชาย เจ้าบ่าวตกใจมาก รีบเอากรรไกรมาตัดสายสะดือเด็กแล้วครุ่นคิดอยู่สักพัก หากตนออกไปบอกพ่อตาแม่ยายและขอยกเลิกการแต่งงานก็ได้ แต่ชีวิตเจ้าสาวและเด็กคนนี้คงต้องลำบาก เขามองหน้าเจ้าสาวก็รู้ว่าเรื่องนี้มีเบื้องหลังบางอย่าง เจ้าบ่าวจึงตัดสินใจจะช่วยเจ้าสาวกับลูก เขาออกไปเรียกพ่อตาแม่ยายขอให้ทำซุปสาหร่ายโดยอ้างว่าตนกินอาหารตอนกลางคืนจนติดเป็นนิสัย เมื่อได้ซุปสาหร่ายแล้ว เจ้าบ่าวก็นำมาให้เจ้าสาวกินบำรุงร่างกายหลังคลอด
>
> (จากเรื่อง *สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก*)

> วันหนึ่ง ขณะที่สามีไปต่างเมือง ภรรยาหลวงก็คลอดลูกออกมา หมอตำแยก็ต้มซุปสาหร่ายมาให้ภรรยาหลวงรับประทาน เมื่อรับประทานเสร็จแล้วก็หลับไป ภรรยาน้อยก็มาบอกให้หญิงชราไปพักผ่อน
>
> (จากเรื่อง *สุนัขกับลูกของนาย*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นประเพณีการเกิดของเกาหลีในสมัยโบราณว่า มีหมอตำแยเป็นผู้ทำคลอด มีการเอารกออกและทำการตัดสายสะดือและให้แม่รับประทานซุปสาหร่ายบำรุงร่างกายหลังคลอด

2.2 ประเพณีการสมรส

การสมรส หมายถึงการทำพิธีเพื่อให้ชายหญิงอยู่กินเป็นสามีภรรยากันตามประเพณี ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในชีวิต จึงมีพิธีกรรมใหญ่โตและหรูหรากว่าพิธีประเพณีอื่น ประเพณีการสมรสที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านนั้นเป็นประเพณียุคโชซอน ซึ่งมีความแตกต่างกับยุคอื่น

เรื่องที่สะท้อนประเพณีการสมรส ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดผีเสื้อ, ข้าวจากสวรรค์, งูกตัญญู,*

เจ้าบ่าวเด็ก, เจ้าสาวกลายเป็นขี้เถ้า, เจ้าสาวใบ้ 3 ปี, บิดาสามีเปลี่ยนใจสะใภ้, บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว, บุตรสาวม่ายแต่งงานใหม่, พระสงฆ์กับหญิงชู้, พี่สะใภ้ใจดี, รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา, ลูกกตัญญูได้ดี, ลูกกตัญญูทำให้ภรรยากลับใจ, ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ, ลูกสะใภ้กลับใจ , ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว, ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี, ลูกสะใภ้ผายลม, เลือกลูกสะใภ้, สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก, สามสะใภ้ถูกไล่กลับ, เสียงนกกาเหว่าร้อง และ *หญิงบ้านนอกที่ไม่รู้จักกระจกเงา* มีทั้งสิ้น 24 เรื่อง ซึ่งปรากฏ 2 ลักษณะประเพณี ดังนี้

2.2.1 ขั้นตอนการสมรส

ขั้นตอนการสมรสเริ่มตั้งแต่การที่บิดามารดาของเจ้าสาวกับเจ้าบ่าวปรึกษาเรื่องการสมรสของลูกโดยผ่านแม่สื่อ (매파, Maepha) การสมรสมักจะเกิดขึ้นระหว่างตระกูลที่มีฐานะคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ สามัญชนหรือชนชั้นต่ำจึงแต่งงานกับชนชั้นสูงยาก เมื่อบิดามารดาพิจารณาคุณสมบัติต่าง ๆ ของคู่สมรส เช่นสถานะทางสังคม ชื่อเสียงตระกูล นิสัยใจคอของคู่สมรส ฯลฯ จากแม่สื่อแล้ว จะตัดสินการสมรสของลูก มีบ่อยครั้งที่เจ้าบ่าวเจ้าสาวยังไม่รู้จักกันหรือไม่เคยเห็นหน้ากันก่อนแต่งงาน แม้เขาจะมีคนที่แอบรักกันมาก่อนก็ยากที่จะขืนคำสั่งบิดามารดา นี่เป็นเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการฆาตกรรมที่แฟนเจ้าสาวมาฆ่าเจ้าบ่าวที่เรือนหอในคืนแรกเพื่อลักพาเจ้าสาวหนีไป

เมื่อถึงวันแต่งงาน เจ้าบ่าวขี่ม้าไปร่วมพิธีสมรสที่บ้านเจ้าสาวพร้อมกับคณะของตน พิธีสมรสจะจัดขึ้นอย่างหรูหรา เมื่อพิธีการเสร็จสิ้น เจ้าบ่าวเจ้าสาวจะเข้าเรือนหอซึ่งจัดไว้ที่บ้านเจ้าสาว แล้วพักอยู่ที่นั่นอีก 3 วันตามธรรมเนียมต่อพ่อตาแม่ยาย หลังจากนั้น เจ้าบ่าวจะพาเจ้าสาวกลับบ้านของตน

เรื่องที่สะท้อนภาพขั้นตอนการสมรส ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดผีเสื้อ, งูกตัญญู, เจ้าสาวกลายเป็นขี้เถ้า, พระสงฆ์กับหญิงชู้, ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว* และ *สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก* มีทั้งสิ้น 6 เรื่อง

ตัวอย่าง

> วันรุ่งขึ้น ชายหนุ่มก็เดินทางไปเข้าพิธีสมรสกับเจ้าสาวที่ต่างหมู่บ้าน เมื่อถึงเวลา เข้าเรือนหอชายหนุ่มขอสลับที่นอนกับเจ้าสาว ตกค่ำก็ มีเสียงประตูเปิดเบา ๆ เขาเห็นเงาผู้ชายคนหนึ่งย่องเข้ามาในห้อง และชักดาบออกมาแทงไปยังคนที่นอนอยู่ที่ที่ซึ่งควรเป็นที่นอนของเจ้าบ่าวเพราะเข้าใจผิดว่าเป็นเจ้าบ่าว แล้วก็วิ่งหนีไปทันที
>
> (จากเรื่อง *งูกตัญญู*)

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีบุตรชายเศรษฐีคนหนึ่งอายุ 12 ปีแต่งงานกับหญิงสาวอายุ 20 ปี คืนแรกที่แต่งงานกัน เจ้าบ่าวเด็กเห็นเงาใบมีดยาวนอกหน้าต่าง จึงเดาว่าเป็นคนรักเก่าของหญิงสาวจะ

มาฆ่าตน เขาจึงหนีไปโดยไม่บอกใคร ส่วนเจ้าสาวนั้นปิดกุญแจห้องแล้วไม่ยอมเปิดประตูให้ใคร ๆ ทั้งนั้นนอกจากสามีและนั่งรออยู่จนเสียชีวิต

(จากเรื่อง *เจ้าสาวกลายเป็นขี้เถ้า*)

ข่าวเรื่องการทำงานเรียบร้อยและมีฝีมือดีในการเย็บผ้าของนางกับนักปราชญ์ผู้เป็นบิดานั้นก็ร่ำลือไปทั่วหมู่บ้าน วันหนึ่ง ขุนนางชั้นสูงของหมู่บ้านส่งแม่สื่อมาขอนางให้แต่งงานกับบุตรชายของตน แต่นางปฏิเสธเพราะเป็นห่วงบิดา

(จากเรื่อง *ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีบุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคน บิดามารดาต้องการจะให้บุตรชายแต่งงานเพื่อจะได้มีบุตรเร็ว ๆ ไว้สืบสกุล จึงหาหญิงสาวอายุ 18 ปีที่ความประพฤติเรียบร้อยตระกูลดีมาให้แต่งงานกับบุตรชายซึ่งมีอายุเพียง 15 ปี พอถึงวันแต่งงาน เจ้าบ่าวขี่ม้านำขบวนญาติพี่น้องไปทำพิธีแต่งงานที่บ้านเจ้าสาวตามประเพณี ... พอไก่ขัน เจ้าบ่าวรีบปลุกพ่อตาแม่ยายแล้วบอกว่าเมื่อคืนตนฝันเห็นมีคนแบกโลงศพมารดาออกไป จึงคิดจะรีบกลับบ้านเพราะเป็นห่วงมารดามาก (ตามประเพณีเกาหลี เจ้าบ่าวต้องอยู่เรือนหอที่บ้านเจ้าสาวเป็นเวลา 3 วันแล้วจึงกลับบ้าน) ส่วนเจ้าสาวนั้นให้อยู่บ้านไปก่อนยังไม่ต้องไปด้วยกันเพราะเหนื่อย ให้พักอยู่กับบ้านพ่อตาแม่ยายก่อน อีกประมาณหนึ่งอาทิตย์ค่อยตามไป เจ้าบ่าวพาญาติพี่น้องที่มาร่วมพิธีกลับบ้าน

(จากเรื่อง *สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก*)

2.2.2 ชีวิตสมรส

นิทานพื้นบ้านเกาหลีหลายเรื่องสะท้อนภาพชีวิตภรรยาที่ต้องไปอาศัยอยู่ในครอบครัวสามี ซึ่งสำหรับเจ้าสาวที่แต่งงานใหม่นั้น ต้องผ่านกาลเวลาอันยากลำบากในการปรับตัวในบ้านสามีเพราะเธอเคยเติบโตมาจากสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน สังคมเกาหลีในยุคโชซอนเป็นสังคมที่ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง ผู้หญิงต้องรักษา “คุณธรรมเชื่อฟังสามชาย” [1] ตามหลักลัทธิขงจื๊อ ผู้หญิงมักจะมีแต่หน้าที่แต่ไม่มีบทบาท ต้องเชื่อฟังสามีจึงจะเป็นผู้หญิงดี ในขณะเดียวกันผู้หญิงต้องทำหน้าที่เป็นภรรยา ลูกสะใภ้ และแม่สามี ถึงแม้ว่าจะเห็น ได้ยิน หรือคิดอะไรก็ต้องทำเสมือนเป็นใบ้ 3 ปี หูหนวก 3 ปี และตาบอด 3 ปี แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเกาหลีในสมัยก่อนต้องมีความอดทนสูงและมีความเฉลียวฉลาดจึงจะประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตในครอบครัวสามี [2] บิดามารดาสามีมักจะมีความขัดแย้งกับลูกสะใภ้และมีบางครั้งที่ลูกสะใภ้ต้องถูกไล่ออกจากบ้านอีกด้วย ในขณะเดียวกัน ก็มีเรื่องราวที่ลูกสะใภ้ชนะใจบิดามารดาสามีได้เช่นกัน

เมื่อสามีถึงแก่กรรม ภรรยาจะยังคงอาศัยอยู่ที่บ้านสามีและทำหน้าที่เดิมต่อไป น้อย

---

[1] คุณธรรมเชื่อฟังสามชาย เป็นคุณธรรมสอนหญิงในยุคโชซอน มีความหมายว่า ผู้หญิงควรเชื่อฟังบิดาก่อนแต่งงาน ควรเชื่อฟังสามีหลังแต่งงาน และควรเชื่อฟังลูกชายหลังสามีถึงแก่กรรม

[2] โอ เฮนา. (2004). *วิจัยนิทานความเฉลียวฉลาดสตรี*. หน้า 5-11.

คนมากที่จะได้กลับไปยังบ้านเกิดของตน ถึงแม้ว่าสามีจะเสียชีวิตไปอย่างกะทันหันในวันแรกที่ได้แต่งงานก็ตาม เจ้าสาวก็ไม่สามารถแต่งงานใหม่ได้ ต้องใช้ชีวิตอย่างโดดเดี่ยวหรือฆ่าตัวตายตามสามี หากแต่งงานใหม่จะถือว่าเป็นเรื่องเสียหน้าและเสียชื่อตระกูลอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ มีบางครั้งที่บิดามารดาจะช่วยให้บุตรสาวม่ายแต่งงานใหม่แต่งงานโดยใช้กลอุบายที่จัดงานศพปลอมของลูกสาวและให้ลูกสาวหนีไปอยู่ที่หมู่บ้านอื่น แต่ในทางตรงข้าม ผู้ชายเกาหลีในสมัยก่อนสามารถมีภรรยาหลายคนได้ และแน่นอนว่าสามารถแต่งงานใหม่ได้หลังภรรยาถึงแก่กรรม แสดงให้เห็นว่าชีวิตสมรสของผู้หญิงเกาหลีในสมัยก่อนเสียเปรียบผู้ชายอย่างมาก

เรื่องที่สะท้อนภาพชีวิตสมรส ได้แก่ เรื่อง *ข้าวจากสวรรค์, เจ้าบ่าวเด็ก, เจ้าสาวใบ้ 3 ปี , บิดาสามีเปลี่ยนใจสะใภ้, บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว, บุตรสาวม่ายแต่งงานใหม่, พระสงฆ์กับหญิงชู้, พี่สะใภ้ใจดี, รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา, ลูกกตัญญูได้ดี, ลูกกตัญญูทำให้ภรรยากลับใจ, ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ, ลูกสะใภ้กลับใจ, ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว, ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี, ลูกสะใภ้ผายลม, เลือกลูกสะใภ้, สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก, สามสะใภ้ถูกไล่กลับ , เสียงนกกาเหว่าร้อง* และ *หญิงบ้านนอกที่ไม่รู้จักกระจกเงา* มีทั้งสิ้น 21 เรื่อง

ตัวอย่าง

> มีหญิงคนหนึ่ง เป็นม่ายตั้งแต่อายุยังน้อย เนื่องจากสามีเสียชีวิตหลังแต่งงานไม่นาน นางจึงต้องเลี้ยงดูมารดาสามีด้วยความกตัญญู
>
> (จากเรื่อง *ข้าวจากสวรรค์*)

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเจ้าสาวเพิ่งแต่งงานมาอยู่ที่บ้านสามี ก่อนที่จะแต่งงาน พ่อแม่เจ้าสาวได้สอนบุตรสาวไว้ว่า เมื่อแต่งงานใหม่ต้องทำตัวเป็นใบ้ 3 ปี หูหนวก 3 ปี และตาบอด 3 ปี ... เมื่อเจ้าสาวมาอยู่กับครอบครัวของสามี เธอไม่พูดอะไรทั้งสิ้น จนทำให้ครอบครัวของสามีเข้าใจผิด คิดว่าเป็นใบ้จริง ในที่สุดก็ส่งเจ้าสาวกลับบ้านไปโดยด่าว่าเป็นคนพิการ
>
> (จากเรื่อง *เจ้าสาวใบ้ 3 ปี*)

> เมื่อแต่งงานแล้วอยู่กินกันได้ไม่กี่วัน สามีเธอก็เสียชีวิตกะทันหัน บุตรสาวจึงกลับมาอยู่บ้านเดิม เศรษฐีให้บุตรสาวพักอยู่ที่ห้องเดิมและคอยเฝ้าวนเวียนอยู่ข้าง ๆ ห้องระวังไม่ให้บุตรสาวฆ่าตัวตาย ... ในที่สุด บุตรสาวก็หนีไปกับคนรับใช้อย่างที่บิดาเตรียมการไว้และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตลอดไป ส่วนเศรษฐีนั้น บอกชาวบ้านว่าบุตรสาวฆ่าตัวตายด้วยความโศกเศร้า แล้วจัดพิธีศพให้ เพื่อจะได้ไม่เสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล
>
> (จากเรื่อง *บุตรสาวม่ายแต่งงานใหม่*)

> หลังงานแต่งงาน ชีวิตอันทุกข์ยากของลูกสะใภ้คนสุดท้องก็เริ่มต้นขึ้น มารดาสามีตามลูกสะใภ้ไปทุกที่และจู้จี้ในทุกเรื่อง ดุด่าทุกนาที ติเตียนทุกเวลา ... อยู่มาวันหนึ่ง ทุกคนออกไปทำธุระนอกบ้าน

เหลือแต่ลูกสะใภ้กับมารดาสามี มารดาสามีก็คิดจะฉวยโอกาสนี้จู้จี้และใช้คำหยาบคายดุว่าลูกสะใภ้ยิ่งขึ้นกว่าก่อน แต่พอนางด่า ลูกสะใภ้ที่เคยเงียบเรียบร้อยมีมารยาทนั้น กลับกระชากผมนางแล้วโขกศีรษะนางกับพื้นครัว นางงงจึงตะโกนใส่ลูกสะใภ้แล้วพยายามจะตี แต่กลับถูกลูกสะใภ้ทุบตีทำร้ายอย่างหนัก เมื่อทุกคนกลับมา มารดาสามีจึงร้องตะโกนเสียงดังว่าลูกสะใภ้ซ้อมตน แต่ทุกคนก็คิดว่านางใส่ร้ายลูกสะใภ้อีกแล้ว จึงไม่มีใครสนใจหรือเชื่อนาง

(จากเรื่อง *ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี*)

มีหญิงนางหนึ่งเกลียดลูกสะใภ้คนโตมาก จึงคอยจับผิดลูกสะใภ้คนโตอยู่ตลอดเวลา ลูกสะใภ้จะทำอะไรก็ตำหนิติเตียนไปหมด ไม่ว่าลูกสะใภ้จะทำครัว ซักผ้า ซ่อมแซมเสื้อผ้า ก็ไม่มีเรื่องใดถูกใจนางทั้งสิ้น ไม่เพียงเท่านั้น นางบ่นตลอดเวลาว่าลูกสะใภ้คนโตกินจุ จนทำให้ครอบครัวไม่พอกิน ลูกสะใภ้รู้สึกกลัวและเครียดมาก เธอจึงไม่กล้ารับประทานอาหารต่อหน้ามารดาสามี เธอจึงต้องทนหิว

(จากเรื่อง *เสียงนกกาเหว่าร้อง*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นประเพณีการสมรสในสมัยโบราณของเกาหลีว่า มีการปรึกษากันระหว่างบิดามารดาทั้งสองฝ่ายโดยแม่สื่อเข้ามาเกี่ยวข้อง บิดามารดาตัดสินใจเรื่องการแต่งงานแทนหนุ่มสาวโดยคำนึงถึงฐานะทางครอบครัวของแต่ละฝ่าย พิธีสมรสจัดที่บ้านเจ้าสาว เจ้าบ่าวขี่ม้านำขบวนมาที่บ้านเจ้าสาว แล้วเข้าเรือนหอที่บ้านเจ้าสาว 3 วัน จากนั้น นำเจ้าสาวกลับไปอยู่บ้านเจ้าบ่าวตลอดชีวิต เจ้าสาวต้องทำหน้าที่ปรนนิบัติบิดามารดาสามี ดูแลสามี และหากสามีเสียชีวิต ห้ามฝ่ายหญิงแต่งงานใหม่ ต้องทำหน้าที่เป็นลูกสะใภ้บ้านสามีตลอดไป

2.3 ประเพณีการตาย

การตาย หมายถึง การสิ้นใจ สิ้นชีวิต ไม่เป็นอยู่ต่อไป สิ้นสภาพของการมีชีวิต เมื่อมีคนตาย ญาติพี่น้องจะดำเนินพิธีทำศพตามประเพณี พิธีทำศพเป็นพิธีที่เริ่มตั้งแต่บุคคนเสียชีวิต การฝังศพหรือเผาศพ ญาติผู้ตายจะสวมชุดฮันบกขาวไว้ทุกข์ระยะหนึ่ง [1] และออกทุกข์ ชาวเกาหลีถือพิธีศพเป็นการส่งวิญญาณผู้ตายไปสู่สุคติ [2] พิธีเกี่ยวกับการตายจึงมีความสำคัญเท่ากับพิธีฉลองวันเกิด

พิธีทำศพประกอบด้วยกระบวนการหลายขั้นตอนซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะครอบครัว เมื่อมีคนตาย ญาติจะจัดงานศพอย่างดี ญาติพี่น้องจะสวมชุดฮันบกขาว ร้องไห้คร่ำครวญเพื่อแสดงความโศกเศร้าให้ผู้ตายได้ยิน

ชาวเกาหลีนิยมฝังศพมากกว่าเผาศพ เนื่องจากถือว่าการตายเป็นการต่อเนื่องกับการมีชีวิต ถึงแม้ว่าร่างกายจะหยุดทำงาน แต่วิญญาณยังอยู่กับลูกหลานต่อไป เหตุนี้ ทำให้ชาวเกาหลี

---

[1]โดยปกติ การไว้ทุกข์ของชาวเกาหลีมีระยะเวลา 49 วัน แต่ถ้าเป็นกรณีพิเศษ เช่น ลูกกตัญญูที่ต้องการแสดงความเคารพนับถือ บิดามารดา หรือพระมหากษัตริย์สวรรนคต เป็นต้น อาจมีระยะเวลา 1-3 ปี.

[2]คิม ซึงชันและคณะ. (2001). *วรรณคดีพื้นบ้านและวัฒนธรรมดั้งเดิมของเกาหลี*. หน้า 201.

เชื่อว่าการที่ฝังศพบรรพบุรุษในทำเลที่ดีฮวงซุ้ยจะส่งผลให้ลูกหลานมีชีวิตรุ่งเรืองต่อไป เสมือนรากไม้ที่แข็งแรงดีส่งผลให้ต้นไม้ต้นนั้นมีดอกผลดีเจริญงอกงามได้ฉันใด สุสานบรรพบุรุษก็จะส่งผลให้ลูกหลานได้เจริญงอกงามฉันนั้น ด้วยเหตุนี้ ทำให้ชาวเกาหลีต้องเดินทางไปหาทำเลดี ๆ ที่จะฝังศพบิดามารดาหรือจ้างอาจารย์ฮวงซุ้ยให้หาทำเลดีให้ ชาวเกาหลียอมเสียเงินจำนวนมากในการซื้อทำเลดีด้วยความเชื่อในหลักฮวงซุ้ย แต่ความเชื่อนั้นทำให้เกิดปัญหาข้างเคียงขึ้นมามากมายเช่นกัน ถ้าเป็นทำเลดี แม้ที่นั่นเป็นภูเขาสูงหรือลึกเพียงใด ก็จะพยายามฝังศพบิดามารดา หากที่นั่นเป็นฮวงซุ้ยของคนอื่นก็จะแอบแบกศพไปฝังยามกลางคืนบ้าง หรือแอบขุดศพคนอื่นออกแล้วนำศพบิดามารดาตนไปฝังแทน ในสมัยก่อน จึงมักมีการฟ้องร้องเรื่องการฝังศพกันอยู่เสมอ [1]

เรื่องที่สะท้อนภาพประเพณีการตาย ได้แก่เรื่อง *กลับจากยมโลก, กำเนิดดาวซัมแทซอง, กำเนิดผีเสื้อ, งูกับคางคก, เจ้าสาวกลายเป็นขี้เถ้า, นิทานไม่รู้จบ, บุญวาสนา, บุตรสาวแย่งที่สุสาน, พระสงฆ์กับหญิงชู้, ลูกกตัญญูได้ดี, ลูกพลับเดือนพฤษภาคม, โลงศพต้องใหญ่, เสียงนกกาเหว่าร้อง, เสือเลือกสุสาน, เสือแห่งภูเขาคึมคัง* และ *หญิงโง่* มีทั้งสิ้น 16 เรื่อง

ตัวอย่าง

> ทันทีที่ได้ข่าว เธอก็สยายผม ใส่ชุดขาวและนั่งเกี้ยวสีขาวมาร้องไห้คร่ำครวญที่บ้านคู่หมั้น ไม่เพียงเท่านั้น เธอยังไปเยี่ยมสุสานของคู่หมั้นและเดินวนรอบ ๆ หลุมศพทุกเช้าและเย็นพร้อมเรียกชื่อคู่หมั้น
>
> (จากเรื่อง *กำเนิดผีเสื้อ*)

> มารดาเสียชีวิตเมื่อไม่นานมานี้ แต่ด้วยความยากจนและไม่มีความรู้ในวิชาฮวงซุ้ย ชายหนุ่มจึงยังไม่ได้ฝังศพมารดา หลวงพ่อโดซอนฟังดังนั้นก็รู้สึกเห็นใจชายหนุ่ม จึงตัดสินใจจะหาทำเลดี ๆ เพื่อให้เขาได้ฝังศพมารดา หลวงพ่อโดซอนชำนาญในวิชาฮวงซุ้ย จึงพาชายหนุ่มไปพบทำเลที่ดีเยี่ยม ทำเลนั้นจะทำให้ตระกูลรุ่งเรืองในอนาคต หลวงพ่อโดซอนจึงบอกให้ชายหนุ่มฝังศพมารดา ณ ที่นั่น
>
> (จากเรื่อง *บุญวาสนา*)

> ชายคนหนึ่งมีบุตรชายสามคน เขาถามอาจารย์ฮวงซุ้ยว่าเมื่อตนเองสิ้นชีวิตแล้ว ทำเลที่ไหนจะเป็นฮวงซุ้ยที่ดีที่สุดสำหรับตน อาจารย์ฮวงซุ้ยเดินทางไปหาทำเลดีอยู่หลายเดือนแล้วกลับมาบอกว่าตรงศูนย์กลางของทะเลสาบที่อยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านนี้เป็นทำเลฮวงซุ้ยที่ดีเยี่ยม แต่เนื่องจากมีความเชื่อกันว่าฝังศพใต้น้ำไม่ได้ ดังนั้น บุตรชายคนโตกับบุตรชายคนกลางจึงคัดค้าน ต่อมาเมื่อบิดาเสียชีวิตพวกเขาก็นำบิดาไปฝังไว้ในภูเขา แต่บุตรชายคนเล็กคิดต่างจากพี่ชาย จึงแอบไปทำโลงหิน ขุดศพบิดาออกมาใส่โลงหินแล้วนำไปฝังใต้ทะเลสาบตามที่อาจารย์แนะนำโดยไม่ให้พี่ชายทั้งสองรู้เมื่อมารดาเสียชีวิตก็แอบทำเช่นเดียวกัน ... บุตรชายคนเล็กประสบความสำเร็จมากมายและได้เป็นขุนนางชั้นสูงของเมืองอีกด้วย

---

[1] อี อีฮฺวา. (1999). *การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ประเพณีพื้นบ้าน*. หน้า 211.

(จากเรื่อง *โลงศพต้องใหญ่*)

วันหนึ่ง บิดาของลูกเขยเธอถึงแก่กรรม เธอจึงไปร่วมงานกับบุตรสาวเพื่อแสดงความเสียใจ เมื่อไปถึงบ้าน เธอก็นั่งร้องไห้คร่ำครวญ “ไอโก ไอโก” เพื่อแสดงความเศร้าโศกร่วมกับญาติผู้ตายตามธรรมเนียม

(จากเรื่อง *หญิงโง่*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นประเพณีการตายของเกาหลีในสมัยโบราณว่า เมื่อมีบุคคลเสียชีวิต ทายาทจะพยายามเลือกทำเลที่ฝังศพตามหลักฮวงซุ้ย จากนั้นก็จัดทำพิธีศพอย่างสมเกียรติที่สุด แล้วนำศพไปฝังพร้อมกับไว้ทุกข์ให้ผู้ตายระยะหนึ่ง

2.4 ประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ

การเซ่นไหว้บรรพบุรุษ หมายถึงพิธีการนำอาหารไปเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ชาวเกาหลีเชื่อว่าวิญญาณของบรรพบุรุษที่เสียชีวิตไปนั้นจะกลับมากินอาหารในวันเซ่นไหว้ ดังนั้น ลูกหลานต้องเตรียมอาหารอย่างดี จัดพิธีที่เหมาะสมตั้งแต่เที่ยงคืนเป็นต้นไปจนถึงก่อนไก่ขัน หากไม่เป็นไปตามกระบวนการดังกล่าว วิญญาณบรรพบุรุษจะโกรธและอาจทำร้ายลูกหลานได้ หากลูกหลานทำพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษด้วยความกตัญญู จะทำให้บรรพบุรุษประทับใจ นำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ลูกหลาน

ธรรมเนียมพิธีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษนั้นได้จารึกเป็นตำราไว้ตั้งแต่ยุคโชซอน จนปัจจุบันชาวเกาหลีก็ยังคงสืบทอดประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษตามตำราฉบับนั้นแต่ประยุกต์ให้สั้นและไม่ยุ่งยากเหมือนสมัยก่อน ตามธรรมเนียมอนุญาตเฉพาะลูกชายเข้าร่วมงานเซ่นไหว้ แต่ปัจจุบันผู้หญิงก็เซ่นไหว้ได้บ้าง ขึ้นอยู่กับธรรมเนียมพิธีการเซ่นไหว้ของแต่ละครอบครัว

เรื่องที่สะท้อนภาพประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ได้แก่ เรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ, เจ้าสาวกลายเป็นขี้เถ้า, เด็กกตัญญูปราบเสือ, เวลาของการเซ่นไหว้, สามีภรรยาทะเลาะกันเพราะขนมต็อกชิ้นสุดท้าย* และ *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีทั้งสิ้น 6 เรื่อง

ตัวอย่าง

ชายชรากลับมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังว่า เมื่อไปถึงบ้านบุตรชาย ก็เห็นมีโต๊ะตั้งเซ่นไหว้ตนอย่างดี มีกับข้าวหลากหลายชนิด แต่ในถ้วยข้าว มีงูเหลือมตัวใหญ่อยู่ตัวหนึ่ง (คนเกาหลีเชื่อว่าเส้นผมในอาหารนั้น มนุษย์เห็นเป็นเส้นผมแต่ผีเห็นเป็นงูเหลือม) จนกินข้าวเซ่นไหว้ไม่ได้เลย ชายชรารู้สึกโกรธจึงผลักหลานชายตัวน้อยที่กำลังวิ่งเล่นอยู่ในห้องไปทางกระถางใส่ถ่านโดนไฟลวก จากนั้น ชายชราก็ไปที่บ้านบุตรสาว แม้ว่ามีแต่ข้าวสวยกับซุปเต้าเจี้ยวแนงอีเท่านั้น แต่ก็รับประทานได้อย่างเอร็ดอร่อยกลับมา ... บุตรชายของชายชราก็รู้ว่าลูกของตนเกิดอุบัติเหตุเพราะเหตุใด เขาจึงรีบเตรียม

อาหารที่สะอาดด้วยความตั้งใจ แล้วทำพิธีเซ่นไหว้อีกครั้ง ทันใดนั้น แผลของเด็กน้อยก็หายในชั่วพริบตาอย่างน่าอัศจรรย์

(จากเรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ*)

คืนหนึ่ง ขอทานนอนหลับฝันถึงบิดาของเขา ขอให้คนขอทานไปบอกกับลูกหลานของตนให้เซ่นไหว้ก่อนไก่ขัน เพราะทุกปีที่วิญญาณบิดาจะไปรับประทานอาหารเซ่นไหว้ที่บ้านลูก ก็จะถูกเสียงไก่ขันขัดขวางจนไม่สามารถรับประทานอาหารเซ่นไหว้ได้สักครั้ง ขอทานบอกความลับที่บิดาของลูกเศรษฐีบอกไว้เป็นหลักฐานยืนยัน ทำให้ลูกเศรษฐีเชื่อคำพูดของขอทาน และทำพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษก่อนไก่ขันนับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา

(จากเรื่อง *เวลาของการเซ่นไหว้*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษของเกาหลีในสมัยโบราณว่า ชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่แสดงความเคารพและกตัญญูต่อบรรพบุรุษของตน ต้องมีการจัดโต๊ะเซ่นไหว้อย่างสะอาดด้วยความตั้งใจและจัดพิธีในเวลาที่ควรตามธรรมเนียม เนื่องจากชาวเกาหลีเชื่อว่า การจัดพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษอย่างดี จะนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ลูกหลาน

จะเห็นได้ว่า นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนให้เห็นประเพณีชีวิตของชาวเกาหลีที่เกี่ยวกับการเกิด การสมรส การตาย และการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ โดยมีภาพสะท้อนรายละเอียดในวิถีประเพณีนั้น ๆ เช่น ภาพหมอตำแยมาช่วยทำคลอดแล้วให้คนคลอดรับประทานซุปสาหร่ายหลังคลอดในประเพณีการเกิด ภาพสะท้อนชีวิตลูกสะใภ้ซึ่งต้องอดทนลำบากทั้งกายและใจในครอบครัวบ้านสามีในประเพณีการสมรส ภาพการเลือกที่ฝังศพในทำเลดีตามหลักฮวงซุ้ยด้วยความเชื่อว่าจะส่งผลให้ลูกหลานรุ่งเรืองในประเพณีการตาย และภาพการเซ่นไหว้บรรพบุรุษที่ต้องให้ความสำคัญและตั้งใจเพราะเชื่อว่าวิญญาณบรรพบุรุษจะมาร่วมในพิธีเซ่นไหว้ในประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เป็นต้น

3. ภาพสะท้อนแนวคิดของชาวเกาหลี

แนวคิด หมายถึงความคิดที่เป็นแนวทางปฏิบัติ นิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมที่บุคคลในสังคมแต่งขึ้น ซึ่งย่อมสะท้อนความคิดของคนในสังคม ด้วยเหตุนี้ การศึกษานิทานพื้นบ้านทำให้สามารถเข้าใจแนวคิดของคนในสังคมนั้นได้เป็นอย่างดี ภาพสะท้อนแนวคิดของชาวเกาหลีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี 100 เรื่อง มีหลายลักษณะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่านิยมของชาวเกาหลีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ที่ประยุกต์มาจากผลวิจัยของฉันทนา เย็น

นาน (2539) กับอรัญญา แสนสระ (2546) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ลำดับตามความถี่ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน มีดังนี้

3.1 แนวคิดเรื่องความกตัญญู

ความกตัญญู หมายถึงความเป็นผู้รู้อุปการะคุณที่ท่านทำให้ แนวคิดเรื่องความกตัญญูปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีมากที่สุดถึง 38 เรื่อง ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ความกตัญญูต่อบิดามารดา และความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณอื่น ดังต่อไปนี้

3.1.1 แนวคิดเรื่องความกตัญญูต่อบิดามารดา

ความกตัญญูต่อบิดามารดาเป็นคุณธรรมจากปรัชญาคำสั่งสอนลัทธิขงจื๊อซึ่งชาวเกาหลีนำมาเป็นหลักในการปกครองและวางระเบียบสังคมตั้งแต่สมัยโชซอน จึงเป็นแนวคิดของชาวเกาหลีตั้งแต่สมัยนั้นเป็นต้นมา ลัทธิขงจื๊อถือว่าครอบครัวเป็นหน่วยเล็กที่สุดและสำคัญที่สุดในจักรวาล มนุษย์จึงต้องมีกฎระเบียบขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตประจำวันสามอย่าง คือ กตัญญู รักพี่น้อง และรักลูก (효, 제, 자) [1] ในที่นี้ ความกตัญญูต่อบิดามารดานั้นเป็นกฎระเบียบที่สำคัญที่สุดที่ต้องถือปฏิบัติกันอย่างเคร่งครัด ผู้มีความกตัญญู ยอมเสียสละชีวิตและทรัพย์สินเพื่อบิดามารดา เทพยดาจะสรรเสริญและอำนวยสิ่งที่ดีงามให้เป็นของขวัญแก่ผู้กตัญญู

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความกตัญญูต่อบิดามารดา ได้แก่เรื่อง *กำเนิดดาวหมีใหญ่, ข้าวจากสวรรค์, โครยอจัง, เจ้าสาวอิงงอ, ซิมซองบุตรสาวกตัญญู, เด็กกตัญญูปราบเสือ, นางฟ้ากับคนตัดฟืน, บิดาสามีเปลี่ยนใจสะใภ้, ปลาอิงงอในฤดูหนาว, ฝังลูกทั้งเป็น, พี่เสือ, แม่ผู้ฉลาด, ลูกกตัญญูได้ดี, ลูกพลับเดือนพฤษภาคม, ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว, ลูกกตัญญูทำให้ภรรยากลับใจ, ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ, ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว, ลูกสะใภ้กลับใจ, โลงศพต้องใหญ่, สตรอเบอรี่ในฤดูหนาว, สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก* และ *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีทั้งสิ้น 22 เรื่อง

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงคนหนึ่ง เป็นม่ายตั้งแต่อายุยังน้อย เนื่องจากสามีเสียชีวิตหลังแต่งงานไม่นาน นางจึงต้องเลี้ยงดูมารดาสามีด้วยความกตัญญู นางโทษตัวเองตลอดเวลาที่ไม่สามารถหาอาหารดี ๆ มาให้มารดาสามีรับประทานได้ มีเพียงข้าวบาร์เลย์เล็กน้อยเท่านั้นที่ต้มให้มารดารับประทาน นางพยายามทำงานเพื่อเลี้ยงดูมารดาสามี ... พอมารดาสามีทราบเรื่องก็ดีใจ ร้องเพลงและเต้นรำไปพลางบอกว่านี่คือของขวัญที่สวรรค์ส่งมาให้เพราะประทับใจในความกตัญญูของลูกสะใภ้

[1] คึม จังแท. (1989). *ความเข้าใจในลัทธิขงจื๊อเกาหลี*. หน้า 22.

(จากเรื่อง *ข้าวจากสวรรค์*)

มีสามีภรรยากตัญญูที่ปรนนิบัติมารดาชราเป็นอย่างดี พวกเขาเลี้ยงดูมารดาให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ หากได้ข่าวว่ามีอะไรอร่อย มีอะไรดีต่อสุขภาพ พวกเขาก็ไปหามาให้มารดารับประทานจนได้ ทั้งคู่พยายามทำอย่างดีที่สุดแต่ก็คิดว่ายังไม่พอ ... สามีภรรยาเป็นห่วงสุขภาพมารดามาก จึงคิดว่าการมีลูกทำให้ปรนนิบัติมารดาได้ไม่เต็มที่ ทั้งคู่ปรึกษากันจนได้ข้อสรุปว่าต้องเอาลูกไปฝังทั้งเป็น ... ทั้งคู่ดีใจและพูดว่านี่เป็นของขวัญที่พระเจ้ามอบให้เพราะความกตัญญู

(จากเรื่อง *ฝังลูกทั้งเป็น*)

วันหนึ่ง มารดาบอกแก่บุตรชายของตนว่า กำลังจะตาย รู้สึกว่าหากได้กินสตรอเบอรี่ ก็คงจะหายป่วย แต่ช่วงนั้นเป็นฤดูหนาว จะหาสตรอเบอรี่ที่ไหน ต้องรอไปอย่างน้อยอีก 3-4 เดือน แต่บุตรชายก็อยากให้มารดากินสตรอเบอรี่ จึงฝากภรรยาให้ดูแลมารดาไว้ให้ดี จากนั้นก็ออกเดินทางไปหาสตรอเบอรี่ที่ภูเขาลึก เขาเดินทางอยู่หลายวัน วันหนึ่ง ขณะที่อยู่ในป่าลึก เขาได้พบสตรอเบอรี่สีแดงสดสามลูกโผล่จากเถาซึ่งถูกปกคลุมด้วยหิมะ เขารู้สึกดีใจมากจึงรีบเก็บมาให้มารดารับประทาน พอมารดารับประทานสตรอเบอรี่สามลูกก็หายป่วยอย่างน่าอัศจรรย์

(จากเรื่อง *ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว*)

3.1.2 แนวคิดเรื่องความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ หมายถึงเป็นผู้รู้อุปการะคุณผู้อื่น เป็นสิ่งที่ต่อเนื่องมาจากการมีน้ำใจและความเมตตากรุณา ซึ่งชาวเกาหลีถือการตอบแทนบุญคุณเป็นเรื่องสำคัญมากพอ ๆ กับการมีความเมตตา หากได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใด ควรตอบแทนบุญคุณของผู้นั้น จึงจะถือว่าเป็นคนดีที่รู้จักบุญคุณคน การตอบแทนบุญคุณที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีมี 2 ลักษณะ ได้แก่ มนุษย์ตอบแทนบุญคุณมนุษย์และสัตว์ตอบแทนบุญคุณมนุษย์ การที่มนุษย์ตอบแทนบุญคุณมนุษย์มีลักษณะการตอบแทนด้วยทรัพย์สินหรือความช่วยเหลือ แต่การที่สัตว์ตอบแทนบุญคุณมนุษย์นั้น มีลักษณะเป็นการตอบแทนด้วยชีวิตและตอบแทนด้วยด้วยทรัพย์สิน

เรื่องที่สะท้อนแนวคิดเรื่องการตอบแทนบุญคุณ ได้แก่เรื่อง *กระต่ายตัดสินความ, การตั้งใจเช่นไหว้บรรพบุรุษ, งูกตัญญู, งูกับคางคก, งูยักษ์พันปี, นกแมกพายยอดกตัญญู, นางฟ้ากับคนตัดฟืน, บุญวาสนา, พระสงฆ์กับหญิงชู้, เลือกสะใภ้, สุนัขกับแมว, สุนัขกับลูกของนาย, เสือกตัญญู, เสือเลือกสุสาน, อุทกภัยกับลูกต้นไม้* และ *ฮึงบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 16 เรื่อง

ตัวอย่าง

วันหนึ่ง คางคกโผล่เข้ามาที่ห้องครัว หญิงสาวรู้สึกสงสารมัน จึงตักข้าวจากชามตัวเองให้มันกิน ตั้งแต่นั้นมา คางคกก็ไม่ไปไหน ส่วนเธอก็ไม่ไล่ แม้ว่าคางคกจะโตขึ้นจนต้องให้อาหารมากขึ้นก็ตาม หญิงสาวก็ไม่เคยบ่น ... หญิงสาวปิดตารอเวลาตาย งูใหญ่เลื้อยออกมาจากถ้ำและกำลังจะกลื

หญิงสาวเข้าไป ทันใดนั้น มีน้ำพิษพุ่งออกมาจากข้าง ๆ น้ำพิษนั้นเป็นน้ำพิษของคางคกที่เธอเลี้ยงนั่นเอง งูก็พ่นพิษตอบโต้ สองตัวต่อสู้กันอย่างดุเดือด จนตายไปทั้งสองตัว หญิงสาวนำตัวคางคกกลับมาฝังไว้อย่างดี

(จากเรื่อง งูกับคางคก)

ต่อมามีชายหนุ่มอนาถาเดินมาอย่างหมดเรี่ยวแรง เห็นท่านอยู่อย่างหิวโหยจึงรู้สึกสงสาร เขาสั่งอาหารมาถวาย เมื่อหลวงพ่อโดซอนฉันเรียบร้อย ก็นั่งสนทนากับชายหนุ่ม ปรากฏว่าชายหนุ่มเคยอาศัยอยู่กับมารดาที่บ้านใกล้ ๆ โรงเตี๊ยม มารดาเสียชีวิตเมื่อไม่นานมานี้ แต่ด้วยความยากจนและไม่มีความรู้ในวิชาฮวงซุ้ย ชายหนุ่มจึงยังไม่ได้ฝังศพมารดา หลวงพ่อโดซอนฟังดังนั้นก็รู้สึกเห็นใจชายหนุ่ม จึงตัดสินใจจะหาทำเลดี ๆ เพื่อให้เขาได้ฝังศพมารดา หลวงพ่อโดซอนชำนาญในวิชาฮวงซุ้ย จึงพาชายหนุ่มไปพบทำเลที่ดีเยี่ยม

(จากเรื่อง *บุญวาสนา*)

วันหนึ่งขณะเขาไปตัดฟืน เขาได้ยินเสียงร้องครวญครางของสัตว์ เมื่อเดินไปตามเสียงนั้นก็พบเสือตัวหนึ่งกำลังอ้าปากค้างอย่างทรมาน เขาจึงเข้าไปดูใกล้ ๆ พบว่ามีกระดูกยาวชิ้นหนึ่งติดคอเสืออยู่ คนตัดฟืนเกิดสงสาร จึงช่วยเอากระดูกออกจากคอเสือ เสือดีใจและกลับเข้าป่า คืนนั้น คนตัดฟืนฝันว่ามีสาวงามคนหนึ่งมาขอบคุณที่ช่วยชีวิตเธอและสัญญาว่าจะตอบแทนบุญคุณเขาสักวันหนึ่ง ... ในคืนนั้น คนตัดฟืนก็ฝันอีกว่านางเสือมาบอกให้เขาเป็นผู้ปราบเสือ เพราะเสือตัวนั้นคือเสือที่เขาเคยช่วยไว้และกำลังจะสิ้นอายุขัย จึงอยากตอบแทนบุญคุณก่อนตาย

(จากเรื่อง *เสือกตัญญู*)

3.2 แนวคิดเรื่องความเมตตากรุณา

ความเมตตากรุณา หมายถึงความรักเอ็นดู ความสงสารและอยากช่วย ความปรารถนาจะให้ผู้อื่นได้สุข ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีอยู่ในทุกชนชาติ ความเมตตากรุณา ได้แก่ ความใจดี การไม่ทำร้ายคนหรือสัตว์ การให้ความช่วยเหลือคนหรือสัตว์ การช่วยชีวิตคนหรือสัตว์ เป็นต้น ซึ่งผู้มีจิตใจเมตตากรุณา มักจะได้รับผลตอบแทนจากผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือจากสวรรค์

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดความเมตตากรุณา ได้แก่ เรื่อง *ขายร่มเงา, ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว, งูกับคางคก, งูกตัญญู, เจ้าสาวอิงงอ, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2, ชายแก่เนื้องอก , ชายสองพี่น้อง, นกแมกพายยอดกตัญญู, นางอิงงอกับชายยากจน, นางฟ้ากับคนตัดฟืน, บุญวาสนา, พี่สะใภ้ใจดี, เลือกลูกสะใภ้, สุนัขกับแมว, เสือกตัญญู, เสือเลือกสุสาน, อุทกภัยกับลูกต้นไม้* และ *ฮึงบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 19 เรื่อง

ตัวอย่าง

วันหนึ่ง คางคกโผล่เข้ามาที่ห้องครัว หญิงสาวรู้สึกสงสารมัน จึงตักข้าวจากชามตัวเองให้มันกิน ตั้งแต่นั้นมา คางคกก็ไม่ไปไหน ส่วนเธอก็ไม่ไล่ แม้ว่าคางคกจะโตขึ้นจนต้องให้อาหารมากขึ้นก็

ตาม หญิงสาวก็ไม่เคยบ่น

(จากเรื่อง งูกับคางคก)

เมื่อแกสาวสายเบ็ดขึ้นมา พบปลาอิงงอตัวโตติดเบ็ดอยู่ ดวงตาของมันเต็มไปด้วยน้ำตาชายชรเกิดความสงสาร จึงปล่อยปลาลงน้ำไปเช้าวันรุ่งขึ้นชายชรากลับไปตกปลาเช่นเคยปรากฏว่ามีชายหนุ่มรูปงามสวมมงกุฎมายืนรอและโค้งคำนับอย่างสุภาพ ชายหนุ่มบอกว่าตนเป็นมหาดเล็กมาจากวังพญามังกร ปลาอิงงอที่ชาวประมงชราปล่อยไปเมื่อวานนี้เป็นเจ้าชายแห่งวังพญามังกร พญามังกรจึงให้มารับชายชราไปพบเพื่อตอบแทนบุญคุณ ... ก่อนกลับ เจ้าชายกระซิบกับชายชราว่าเมื่อพญามังกรถามว่าอยากได้อะไร ให้ตอบว่าอยากได้ลูกแก้วเม็ดโตที่อยู่ในหีบหยกเท่านั้น เพราะมันเป็นแก้วสารพัดนึก ชายชราทำตาม จึงได้ลูกแก้วกลับบ้าน เมื่อถึงบ้าน แกเล่าเรื่องทั้งหมดให้ยายฟัง ยายดีใจมากแล้วบอกว่าถ้าเป็นจริง ขอให้ได้บ้านหลังใหญ่งดงาม ทันใดนั้น บ้านโชกาเก่าก็หายไป มีตึกใหญ่มาตั้งอยู่แทนที่ สองผัวเมียดีใจมาก ขอเงินขอทองขอข้าว จนกลายเป็นเศรษฐี

(จากเรื่อง *สุนัขกับแมว*)

มีคนตัดฟืนกำลังตัดฟืนอยู่ในป่าลึกบนภูเขา เขาพบเสือตัวใหญ่มากตัวหนึ่ง ในตอนแรกเขารู้สึกกลัวจึงคิดจะหนี แต่เสือตัวนั้นท่าทางเหมือนมันกำลังเจ็บปวดทรมานอยู่ เมื่อพิจารณาก็เห็นว่ามันมีกิ๊ฟปักผมติดคออยู่ คนตัดฟืนรู้สึกสงสารขึ้นมาจึงช่วยดึงที่กิ๊ฟปักผมออกจากคอมัน เมื่อปลอดภัยแล้ว เสือบอกกับคนตัดฟืนว่ามันต้องการจะตอบแทนบุญคุณเขา ... เมื่อบิดามารดาเสียชีวิต คนตัดฟืนก็ฝังศพบิดามารดาไว้ในทำเลฮวงซุ้ยที่เสือบอก หลังจากนั้น ตระกูลเขาก็รุ่งเรืองจนกลายเป็นเศรษฐีและมีความสุขตลอดไป

(จากเรื่อง เสือเลือกสุสาน)

3.3 แนวคิดเรื่องความเฉลียวฉลาด

ความเฉลียวฉลาด หมายถึง ความมีปัญญาและไวพริบดี ซึ่งเป็นแนวคิดอีกประการหนึ่งที่ชาวเกาหลีชื่นชม หากมีความฉลาด สามารถเอาตัวรอดพ้นจากปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ และอาจได้รับรางวัลหรือผลตอบแทนอย่างอื่นอีกด้วย ในขณะเดียวกัน ชาวเกาหลีมีแนวคิดว่า ความโง่เขลาเป็นสิ่งที่ไม่ดีน่าอับอายและอาจจะนำไปสู่ความหายนะได้ในที่สุด

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความเฉลียดฉลาด ได้แก่ *กลับจากยมโลก ,ขายร่มเงา, คนรับใช้เจ้าปัญญา, ตับกระต่าย, ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม, นักเดินทาง สุนัขจิ้งจอก และเสือ, พี่เสือ, พลับแห้งมีพิษ, ภรรยาที่เฉลียวฉลาดของภารโรง, เมล็ดข้าวฟ่างแลกภรรยา, แม่ผู้ฉลาด, ลูกกตัญญูทำให้ภรรยากลับใจ, ลูกสะใภ้กลับใจ, เลือกลูกสะใภ้, วิธีกำจัดเสือร้าย, สตรอเบอรี่ในฤดูหนาว, เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน, หญิงโง่* และ *อุทกภัยกับลูกต้นไม้* มีทั้งสิ้น 19 เรื่อง

ตัวอย่าง

ในไม่ช้า เขาต้องตกใจตื่นเพราะเสียงตะโกนของชายชราที่ดุเขาว่ามานอนอยู่ใต้ต้นไม้ของเขาโดยไม่ได้รับอนุญาต ชายชราบอกว่าปู่ของปู่ของเขาเป็นคนปลูกไม้ต้นนี้ ต้นไม้นี้จึงเป็นของเขา ชายหนุ่มครุ่นคิดครู่หนึ่งแล้วชวนให้ชายชราขายร่มเงาให้ตน ชายชราก็ตกลงจะขายในราคา 5 เหรียญ ชายหนุ่มจ่ายเงินซื้อร่มเงาแล้วนอนต่อไป ชายชราพึมพำกับตนเองว่าชายหนุ่มโง่ที่สุด แล้วม้วนเสื่อกลับบ้าน ... คนรับใช้ในบ้านก็หัวเราะพร้อมทั้งตำหนิชายชรา ส่วนคนในหมู่บ้านก็รู้สึกสมน้ำหน้าชายชราที่โลภมาก ขายแม้กระทั่งร่มเงาซึ่งไม่ใช่ของตน จนวันหนึ่ง ครอบครัวชายชราหมดความอดทนและอับอายชาวบ้านเขาจึงย้ายบ้านไปในเวลากลางคืน

(จากเรื่อง *ขายร่มเงา*)

นายอำเภอไปถามเจ้าหน้าที่ว่าภรรยาของภารโรงคนนั้นเป็นอย่างไร เจ้าหน้าที่ก็ตอบว่าเป็นผู้หญิงที่ดีเยี่ยมมีทั้งความสวยและความฉลาด นายอำเภอไม่พอใจที่คนต่ำต้อยอย่างพนักงานผู้น้อยมภรรยาเป็นผู้หญิงดีเลิศเช่นนั้น จึงต้องการจะแย่งเธอมาเป็นของตน ... วันรุ่งขึ้น ภรรยาให้สามีนอนพักผ่อนที่บ้าน ส่วนเธอจะไปแข่งตอบปัญหากับนายอำเภอแทน นายอำเภอเห็นภรรยาภารโรงที่สวยงามมาด้วยตนเองก็รู้สึกดีใจ ก่อนจะเริ่มการแข่งขัน ภรรยาผู้ต่ำต้อยขอเสนอกติกาในการแข่งขันเพิ่มอีก 1 ข้อ คือหากเธอตอบคำถามได้ถูก นายอำเภอต้องออกไปจากหมู่บ้านทันที นายอำเภอตกลง เขาจึงเริ่มถาม ...นายอำเภออึ้งไป เขาจึงแพ้การแข่งขันแถมยังเสียหน้าอีกด้วย จึงต้องเก็บของออกไปจากหมู่บ้านคืนนั้นและไม่กลับมาอีกเลย

(จากเรื่อง *ภรรยาที่เฉลียวฉลาดของภารโรง*)

3.4 แนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์ หมายถึงการประพฤติตรง ชอบ และจริงใจ ความซื่อสัตย์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีทั้งสิ้น 19 เรื่อง ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ เป็น 4 ลักษณะ คือ การมีรักเดียวใจเดียวของสตรี การไม่เอาเปรียบผู้อื่น การรักษาสัญญา และความจงรักภักดีต่อกษัตริย์ ดังต่อไปนี้

3.4.1 แนวคิดเรื่องการมีรักเดียวใจเดียวของสตรี

ชาวเกาหลีในสมัยก่อนมีแนวคิดว่า สตรีต้องรักษาตนให้บริสุทธิ์เหมาะสมจารีตประเพณีอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่บุรุษอาจประพฤติไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยาได้ การมีภรรยาน้อยของบุรุษถึงเป็นเรื่องธรรมดา แต่หากสตรีมีชู้กับชายอื่น ถือว่าเป็นสิ่งที่สังคมไม่อาจให้อภัยได้ นอกจากนั้น เมื่อคู่ครองถึงแก่ความตาย บุรุษสามารถแต่งงานใหม่ได้ แต่สตรีแต่งงานใหม่ไม่ได้ ถือว่าเป็นการกระทำเสื่อมเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง สตรีที่ดีควรใช้ชีวิตอยู่ตามลำพังหลังสามีถึงแก่กรรม ด้วยเหตุที่สังคมเกาหลีถือการมีรักเดียวใจเดียวของสตรีเป็นเรื่องสำคัญ จึงมีการฆ่าตัวตายตามสามี สตรีที่ฆ่าตัวตายตามสามีถือว่าเป็นสตรีที่ดีงามและน่าชื่นชมในสมัยก่อน

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการมีรักเดียวใจเดียวของสตรี ได้แก่ เรื่อง *กลับจากยมโลก, กำเนิดดาวหมีใหญ่, กำเนิดผีเสื้อ, ขุนนางให้บุตรสาวม่ายแต่งงานใหม่, เจ้าสาวกลายเป็น*

ขี้เถ้า, ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู, พระสงฆ์กับหญิงชู้ และ *ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว* มีทั้งสิ้น 8 เรื่อง

ตัวอย่าง

ชายชราตอบว่าพบในขณะที่ตนกับยมทูตไปแวะโรงเตี๊ยมเพื่อดื่มเหล้ามักกอลลีมารดาเศรษฐีเป็นเจ้าของโรงเตี๊ยม ค่อนข้างจะร่ำรวยและดูมีความสุขมาก เศรษฐีถามต่อว่าเมื่อมารดาร่ำรวยอย่างนั้นแล้วเหตุใดบิดาจึงเผชิญกับความยากลำบาก ชายชราทำท่าลำบากใจที่จะเล่าต่อไป แต่ที่สุดก็เล่าต่อไปว่า ขณะนี้มารดาเศรษฐีมาอยู่กับบิดาของตน ทั้งสองท่านรักกันมาก พอฟังจบ หน้าของเศรษฐีเครียดและซีดลงไป สั่งให้ชายชราห้ามเปิดเผยเรื่องนี้เด็ดขาด เพราะเป็นเรื่องน่าละอายสำหรับตน

(จากเรื่อง *กลับจากยมโลก*)

ธิดาขุนนางคนหนึ่ง หมั้นกับบุตรของขุนนางซึ่งมีชาติตระกูลดี แต่โชคร้ายที่คู่หมั้นเสียชีวิตไปก่อนจะแต่งงานกัน ทันทีที่ได้ข่าว เธอก็สยายผม ใส่ชุดขาวและนั่งเกี้ยวสีขาวมาร้องไห้คร่ำครวญที่บ้านคู่หมั้น ไม่เพียงเท่านั้น เธอยังไปเยี่ยมสุสานของคู่หมั้นและเดินวนรอบ ๆ หลุมศพทุกเช้าและเย็น พร้อมเรียกชื่อคู่หมั้น ทั้งที่ความเป็นจริง เธอไม่เคยเห็นหน้าคู่หมั้นด้วยซ้ำเพราะในสมัยนั้น ชายหนุ่มหญิงสาวต้องแต่งงานกับคนที่พ่อแม่เลือกให้เท่านั้น เมื่อเป็นม่ายสามีตาย ผู้หญิงไม่สามารถแต่งงานใหม่เด็ดขาด หากแต่งงานใหม่ ผู้ชายในตระกูลนั้นจะเข้ารับตำแหน่งขุนนางไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ หากสามีตายในวันแรกที่เพิ่งแต่งงาน เจ้าสาวมักจะดื่มยาพิษฆ่าตัวตายตามไปด้วย เมื่อผู้หญิงคนนี้ไปหาสามีที่สุสานพร้อมทั้งคร่ำครวญว่าขอเป็นคู่ครองกันตลอดไปไม่ว่าจะเป็นนรกหรือสวรรค์ ขอให้คู่หมั้นเปิดสุสานและรับตัวเธอไปอยู่ด้วย วันหนึ่ง เธอก็ไปหาคู่หมั้นที่สุสานเช่นเคย จู่ ๆ หลุมศพก็เปิดออก เธอจึงกระโดดลงไปทันที

(จากเรื่อง *กำเนิดผีเสื้อ*)

3.4.2 แนวคิดเรื่องการไม่เอาเปรียบผู้อื่น

การไม่เอาเปรียบผู้อื่นผู้อื่นเป็นความดีอย่างหนึ่งที่ชาวเกาหลีถือเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าตนทำผิดก็ควรบอกความจริงแล้วรู้จักขออภัย ผู้มีความซื่อสัตย์มักจะได้รับผลดีตอบสนอง

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการไม่เอาเปรียบผู้อื่น ได้แก่เรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1, บุญวาสนา, พ่อค้าเกลือจับเสือได้, พี่สะใภ้ใจดี, แม่ผู้ฉลาด, เลือกลูกสะใภ้, แลกวัวกับพลับ* มีทั้งสิ้น 7 เรื่อง

ตัวอย่าง

ตกค่ำขณะที่อยู่ในภูเขาลึก เขาพยายามจะหาที่พักค้างคืน และได้เห็นแสงไฟริบหรี่จากที่ไกล จึงรีบมุ่งหน้าไปทางนั้นก็พบบ้านใหญ่หลังหนึ่ง เจ้าของบ้านอนุญาตให้เขาค้างคืนได้ และจัดอาหารกับเหล้ามารับรองเขา เขากินอย่างเอร็ดอร่อย จากนั้นก็ชวนคุยชวนดื่มจนดึก ทำให้ชายหนุ่มมีอาการเมาพอถึงเที่ยงคืน เจ้าของบ้านเอาเชือกมามัดเขา ใส่ลงไปในกระสอบ และเอาขึ้นไปแขวนห้อยไว้บนต้นไม้ใหญ่หน้าบ้าน ... พอถึงเช้า เจ้าของบ้านออกมาปล่อยเขา และบอกว่า เขาอยากจะช่วยพ่อค้า

เกลือที่ขยันหมั่นเพียรซื่อสัตย์ จึงมอบซากเสือทั้งหมดให้แก่เขา เขาถลกหนังเสือกลับบ้านและเอาไปขายได้เงินทองเหลือใช้ตลอดชีวิต

(จากเรื่อง *พ่อค้าเกลือจับเสือได้*)

พอตกเย็น น้องสะใภ้ก็มาเก็บเมล็ดข้าว ปรากฏว่ามันมากกว่าที่ตนเองเอามาฝากไว้ น้องสะใภ้ก็เอากำหนึ่งที่เกินมาคืนในกองของพี่แล้วกลับบ้าน พี่สะใภ้เห็นดังนี้ก็แปลกใจ และคิดว่าน้องเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตขนาดนี้ จะไม่ช่วยก็ถือว่าใจดำ

(จากเรื่อง *พี่สะใภ้ใจดี*)

3.4.3 แนวคิดเรื่องการรักษาสัญญา

การรักษาสัญญาก็เป็นแนวคิดอีกประการหนึ่งที่ชาวเกาหลีถือว่าเป็นความดีของมนุษย์ เมื่อทำตามสัญญา อาจจะเสียหายบ้าง ณ ขณะนั้น แต่จะเกิดผลดีตามมาภายหลัง

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการรักษาสัญญา ได้แก่เรื่อง *ความสุขที่ยืมมา ชั่วคราว, เดินทางไปแสวงหาโชค, ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

วันหนึ่ง ตกค่ำในป่า เขามองหาที่พักโดยดูจากแสงโคมไฟที่มักจะติดไว้หน้าบ้าน จนพบแสงไดวงหนึ่งจึงเดินไปเคาะประตู ...(หญิงสาวเจ้าของบ้านบอกเขาว่า) ทุกครั้งที่นัดวันเวลาหมั้นเจ้าบ่าวจะเสียชีวิตทันที จึงอยากรู้ว่าเนื้อคู่ของตนอยู่ที่ไหน ชายหนุ่มก็รับปากว่าจะช่วยหาสาเหตุให้ ... วันรุ่งขึ้น ... เขาจึงเข้าไปที่บ้านอีกหลังหนึ่ง ... เจ้าของบ้านบอกว่า ตนปลูกต้นสาลี่พันธุ์ดีไว้ที่สวนหน้าบ้านนานแล้วแต่สาลี่ไม่ออกผล รู้สึกกลุ้มใจมาก อยากรู้สาเหตุ ชายหนุ่มก็รับปากว่าจะช่วยหาสาเหตุให้และจะกลับมาบอก ... มีงูเหลือมตัวยักษ์ตัวหนึ่ง เข้ามาถามว่าจะไปไหน ชายหนุ่มก็เล่าเรื่องของตนให้ฟัง งูเหลือมยินดีที่จะส่งเขาอีกฟากหนึ่งโดยมีเงื่อนไขว่า ให้เขาหาสาเหตุที่ตัวมันเหตุใดยังไม่ได้เป็นมังกรสักทีทั้ง ๆ ที่บำเพ็ญเพียรมามากว่าพันปี ชายหนุ่มก็รับปากว่าจะหาสาเหตุมาบอกให้ ... เด็กชายก็ขอร้องให้ชายหนุ่มหาสาเหตุที่ตนตกปลาไม่ได้สักตัวมาบอก ชายหนุ่มก็รับปาก ... ในที่สุดชายหนุ่มก็มีโชคและได้สาวงามเป็นภรรยาใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุขตลอดไป

(จากเรื่อง *เดินทางไปแสวงหาโชค*)

3.4.4 แนวคิดเรื่องความจงรักภักดีต่อกษัตริย์

ความจงรักภักดีต่อกษัตริย์ หมายถึง การผูกใจรักด้วยความเคารพนับถือต่อพระมหากษัตริย์ เนื่องจากประเทศเกาหลีเป็นประเทศที่มีกษัตริย์ปกครองประเทศมาเป็นเวลาช้านาน ความจงรักภักดีต่อกษัตริย์เป็นความดีที่ชาวเกาหลีถือว่าเป็นข้อควรปฏิบัติข้อหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว จะมุ่งสอนบุรุษให้มีความจงรักภักดีต่อกษัตริย์

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการจงรักภักดี ได้แก่เรื่อง *ตับกระต่าย* มีเพียงเรื่อง

เดียว

ตัวอย่าง

> กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พญามังกรที่อาศัยอยู่ใต้สมุทรเกิดเจ็บหนัก ... เต่าจึงอาสาไปหากระต่ายป่าด้วยความจงรักภักดี ... พอกลับถึงบก กระต่ายหัวเราะเยาะเต่าและบอกว่าไม่มีสัตว์ใดถอดตับตัวเองได้หรอกแล้ววิ่งหนีไป เต่ารู้สึกเสียใจ หลั่งน้ำตาด้วยความจงรักภักดี ทันใดนั้น มีเทวดาแห่งภูเขาที่มีเครายาวสีขาวปรากฏกาย เทวดาชื่นชมในความซื่อสัตย์และความอุตสาหะของเต่า จึงยื่นหัวโสมที่แก่เต็มที่ให้เป็นหัวโสมที่สามารถรักษาโรคได้ทุกโรค เต่าดีใจ รีบนำกลับมาถวายพญามังกร พญามังกรกินแล้วก็หายจากโรคนั้นทันที
>
> (จากเรื่อง *ตับกระต่าย*)

3.5 แนวคิดเรื่องการเชื่อฟัง

การเชื่อฟัง หมายถึง การประพฤติตามคำสั่งคำสอนหรือคำแนะนำ แนวคิดเรื่องการเชื่อฟังปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีทั้งสิ้น 11 เรื่อง ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ การเชื่อฟังผู้ใหญ่หรือผู้มีความรู้ และการเชื่อฟังสามีของสตรี ดังนี้

3.5.1 แนวคิดเรื่องการเชื่อฟังผู้ใหญ่หรือผู้มีความรู้

ผู้ใหญ่ที่นี้หมายถึงบิดามารดาหรือผู้ใหญ่ในครอบครัว ส่วนผู้มีความรู้หมายถึงครู พระสงฆ์ หมอดู หรืออาจารย์ฮวงซุ้ย เป็นต้น ชาวเกาหลีมีสำนวนว่า “เชื่อฟังผู้ใหญ่ แล้วจะได้ขนมต็อกขณะหลับ” หมายความว่า หากเราเชื่อฟังผู้ใหญ่และปฏิบัติตาม เราจะได้รับสิ่งที่ดีตอบแทนโดยคาดไม่ถึง

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการเชื่อฟัง ได้แก่ เรื่อง *ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก, เจ้าสาวใบ้ 3 ปี, เด็กเคราะห์ร้าย, เดินทางไปแสวงหาโชค , บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว, แม่ผู้ฉลาด, เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2, โลงศพต้องใหญ่* และ *สลับเจ้าสาวระหว่างฉุด* มีทั้งสิ้น 9 เรื่อง

ตัวอย่าง

> เขารู้สึกแปลกใจ จึงไปปรึกษากับครูฮุนจัง ครูบอกว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง เพราะสุนัขจิ้งจอกเก้าหางมักจะแปลงตัวเป็นหญิงรูปงามและหลอกล่อผู้ชายไปกินตับ ... ครูแนะนำให้พยายามจูบและแย่งก้อนมณีแล้วกลืนเข้าไป เมื่อกลืนแล้วให้มองท้องฟ้าและแผ่นดิน จะทำให้ได้รู้เรื่องราวของท้องฟ้ากับแผ่นดินได้ ... หลังจากหนุ่มแย่งก้อนมณีอมแล้วเขารีบวิ่งออกมานอกห้อง
>
> (จากเรื่อง *ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก*)

หมอดูบอกว่าหากบุตรชายอยู่ที่บ้าน เมื่ออายุครบ 13 ปีก็ต้องตกเป็นเหยื่อของเสือเช่นเดียวกับรุ่นบรรพบุรุษ ครอบครัวจึงจำต้องให้เด็กชายออกเดินทางไปอยู่ที่อื่น ... เธอจึงเล่าเรื่องเด็กหนุ่มให้ฟังและตกลงกันว่าจะร่วมมือกันเพื่อช่วยชีวิตเขา สองสาวพาบุตรชายโทนซ่อนไว้หลังฉากกั้นห้องแล้วรอเสือ... ทั้งสามคนจึงได้แต่งงานกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดไป

(จากเรื่อง *บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว*)

3.5.2 แนวคิดเรื่องการเชื่อฟังสามี

สมัยก่อน มีกฎระเบียบในการใช้ชีวิตของสตรี 3 กฎ (삼종지도, Samjong-jido) กล่าวคือ ปฏิบัติตามบิดาสั่งก่อนสมรส ปฏิบัติตามสามีสั่งหลังสมรส และปฏิบัติตามลูกชายสั่งหลังสามีเสียชีวิต [1] กล่าวคือ สตรีไม่มีสิทธิตัดสินใจแต่ต้องปฏิบัติตามที่ชาย 3 คน (บิดา ,สามี และลูกชาย) ตัดสินใจให้เท่านั้น จึงจะเป็นการกระทำที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สตรีต้องปฏิบัติตามสามีสั่งอย่างไม่มีข้อยกเว้น เพราะสามีเป็นผู้นำที่ใหญ่ที่สุดในครอบครัว ภรรยาไม่สามารถปฏิเสธหรือฝืนคำสั่งสามีที่มีอำนาจเหนือกว่าตนได้

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการเชื่อฟังและทำตามสามี ได้แก่ *คนรับใช้เจ้าปัญญา* และ *สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

เจ้าบ่าวพาญาติพี่น้องที่มาร่วมพิธีกลับบ้าน ระหว่างทาง พอถึงลำธาร เจ้าบ่าวบอกว่าได้ยินเสียงเด็กร้องไห้ และสั่งให้คนรับใช้ลงไปดู คนรับใช้ก็พบเด็กจึงนำขึ้นมาให้ เจ้าบ่าวบอกกับบิดาตนว่าเมื่อคืนตนฝันถึงมังกรเขียวบินลงมาที่ใต้สะพาน แล้ววันนี้ก็พบเด็กคนนี้ ฟ้าลิขิตมาให้แน่ ๆ จึงขอนำไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม บิดาแสดงความลำบากใจว่าเจ้าสาวที่เพิ่งแต่งงานจะยินยอมหรือ แต่เจ้าบ่าวบอกว่าเมื่อสามีจะทำอะไร ภรรยาจะคัดค้านอย่างไรได้

(จากเรื่อง *สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก*)

3.6 แนวคิดเรื่องการเสียสละ

การเสียสละ หมายถึงการยินยอมให้โดยความเต็มใจ ซึ่งเป็นการแสดงความรักที่มีต่อครอบครัวหรือความกตัญญูต่อบิดามารดา การเสียสละจึงมักจะได้รับสิ่งตอบแทนจากสวรรค์ กล่าวคือ สวรรค์ประทานพรเป็นรางวัลความกตัญญู ชาวเกาหลีจึงมีแนวคิดที่ถือการเสียสละเพื่อครอบครัวเป็นสิ่งที่ดีที่ควรปฏิบัติ

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการเสียสละ ได้แก่เรื่อง *กำเนิดผีเสื้อ, ซิมชองบุตรสาวกตัญญู, นกแมกพายยอดกตัญญู, ฝังลูกทั้งเป็น, แม่ผู้ฉลาด, ลูกกตัญญูกับหัวโสม, ลูกพลับเดือน*

[1] คึม จังแท. (1989). *ความเข้าใจในลัทธิขงจื๊อเกาหลี*. หน้า 78.

พฤษภาคม , ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว, ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ, สุนัขกับลูกของนาย และ *เสือกตัญญู*มีทั้งสิ้น 11 เรื่อง

ตัวอย่าง

วันหนึ่ง ซิมชองได้ข่าวว่าพวกพ่อค้าสำเภากำลังหาสาวพรหมจารีไปบูชายัญพญามังกรก่อนออกเรือไปค้าขายที่เมืองนานกิง ประเทศจีนนั้น พวกนั้นยินดีจะจ่ายค่าตอบแทนไม่อั้น ซิมชองจึงไปสมัครเป็นสาวบูชายัญเพื่อให้ได้ข้าว 300 กระสอบ โดยโกหกบิดาว่าได้ข้าวมาจากขุนนางซึ่งรักซิมชองมากจนขอเป็นลูกบุญธรรม ซิมชองรู้สึกกลัวตายเพราะจะต้องถูกโยนลงไปในทะเล แต่พอคิดถึงบิดาที่จะได้มองเห็นโลกก็ยินดีและภูมิใจ

(จากเรื่อง *ซิมชองบุตรสาวกตัญญู*)

มีสามีภรรยากตัญญูคู่หนึ่ง มารดาสามีป่วยหนัก ไม่มียาใดรักษาให้หายได้ วันหนึ่ง มีพระรูปหนึ่งมาบิณฑบาตแล้วบอกว่าให้ต้มบุตรชายให้มารดารับประทานแล้วจะหายป่วย สามีภรรยาเศร้าใจที่ต้องเสียบุตรชายที่รัก แต่ก็ตัดสินใจจะต้มบุตรชายให้มารดารับประทานเพราะบุตรนั้นมีใหม่ได้แต่มารดามีเพียงคนเดียวในโลก ทั้งสองเอาบุตรชายใส่ลงไปในหม้อแล้วต้ม

(จากเรื่อง *ลูกกตัญญูกับหัวโสม*)

3.7 แนวคิดเรื่องความกล้าหาญ

ความกล้าหาญ หมายถึงความไม่กลัวหรือไม่ครั่นคร้าม แนวคิดเรื่องความกล้าหาญเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของผู้ชายที่ดีในทัศนคติของชาวเกาหลี ผู้ชายควรมีความกล้าหาญ จึงจะสามารถแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้

เรื่องที่สะท้อนแนวคิดเรื่องความกล้าหาญ ได้แก่ *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2, ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู, นักเดินทาง สุนัขจิ้งจอก และเสือ, บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว, วิธีกำจัดเสือร้าย, เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน, เสือกตัญญู* และ *เสือแห่งภูเขาคึมคัง*มีทิ้งสิ้น 9 เรื่อง

ตัวอย่าง

วันหนึ่งโจรร้ายก็ฉุดพระธิดาผู้งามพร้อมทั้งกริยาและรูปโฉมของพระราชาไป 3 องค์ พระราชาโศกเศร้าและเรียกประชุมขุนนางเพื่อหาคนไปช่วยเหลือ แต่ไม่มีใครกล้าไปช่วยชีวิตพระธิดา พระราชาจึงให้ประกาศว่าผู้ใดสามารถช่วยชีวิตพระธิดาพระองค์ จะยกทรัพย์สมบัติให้กึ่งหนึ่งพร้อมทั้งยกพระธิดาองค์เล็กที่สวยที่สุดให้เป็นภรรยาอีกด้วย มีอัศวินผู้หนึ่งอาสา เขาควบม้าและนำบริวารของเขาไปตามหาโจรร้ายแห่งเมืองลับแล ... ไปจัดการลูกน้องทรยศและได้ธิดาองค์เล็กเป็นภรรยาในที่สุด

(จากเรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1*)

3.8 แนวคิดเรื่องความขยันหมั่นเพียร

ความขยันหมั่นเพียร หมายถึงการทำการงานอย่างแข็งขันไม่ปล่อยปละละเลย ทำหรือประพฤติเป็นปรกติสม่ำเสมอ ความขยันหมั่นเพียรเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งที่ชาวเกาหลีใช้สั่งสอนอบรมลูกหลาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสังคมเกษตรกรรมอย่างสังคมเกาหลีที่สามารถเก็บเกี่ยวข้าวได้เพียงครั้งเดียวในรอบปีนั้น หากไม่ขยันทำงานให้เหมาะสมกับฤดูกาล จะดำรงชีวิตลำบากในแต่ละปี

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความขยันหมั่นเพียร ได้แก่ เรื่อง *ขายร่มเงา, คนกลายเป็นวัว, ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว, เจ้าชายเลี้ยงวัวกับเจ้าหญิงทอผ้า, ชายสองพี่น้อง, พ่อค้าเกลือจับเสือได้, เลือกลูกสะใภ้* และ *แลกวัวกับพลับ* มีทั้งสิ้น 8 เรื่อง

ตัวอย่าง

> มีชายสองคนพี่น้องรักใคร่กันมากจนเป็นที่เลื่องลือในหมู่บ้าน สองพี่น้อง หากมีอะไรก็จะแบ่งกันคนละครึ่งเท่ากันและหากมีอะไรที่ลำบากก็จะช่วยเหลือกันและกันเป็นอย่างดี พวกเขาทำงานอย่างขยันขันแข็งตั้งแต่เช้าจนดึกเพื่อให้ได้ผลผลิตจากผืนดินของเขามากที่สุด พอถึงฤดูใบไม้ร่วง พวกเขาก็เก็บเกี่ยวได้มากที่สุดในหมู่บ้าน และแบ่งกันคนละครึ่งเท่า ๆ กัน เป็นเช่นนี้ทุก ๆ ปี
>
> (จากเรื่อง *ชายสองพี่น้อง*)

> ชาวบ้านทุกคนตั้งใจทำงานยกเว้นชายคนหนึ่ง เป็นคนเกียจคร้าน แม้แต่ในช่วงฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วงที่เป็นฤดูเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเขาก็ไม่ยอมทำอะไร วัน ๆ ได้แต่นั่ง ๆ นอน ๆ และบิดขี้เกียจอยู่รอบ ๆ บ้านเท่านั้น ... ชายชราอธิบายว่าหน้ากากวัวนั้นเหมาะสมสำหรับคนที่เกลียดการทำงาน พอชายหนุ่มได้ยินดังนั้นก็อยากลองดูจึงรีบหยิบมาใส่ ทันใดนั้น ร่างกายและหน้าตาชายหนุ่มกลายเป็นวัวทันที
>
> (จากเรื่อง *คนกลายเป็นวัว*)

3.9 แนวคิดเรื่องความพอเพียง

ชาวเกาหลีถือว่าการรู้จักความพอเพียงเป็นสิ่งที่ดีที่คนเราควรประพฤติปฏิบัติ ความโลภแสวงหาไม่รู้จักพอ จะทำให้เกิดความเสียหายเป็นการลงโทษคนโลภ

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความพอเพียง ได้แก่เรื่อง *ขายร่มเงา, เจ้าหญิงหอยทาก, ชายแก่เนื้องอก, พ่อค้าเกลือจับเสือได้, ภรรยาที่เฉลียวฉลาดของภารโรง, แลกวัวกับพลับ* และ *ฮึงบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 7 เรื่อง

ตัวอย่าง

ณ หมู่บ้านใกล้เคียงกันนั้น มีคนโลภมากคนหนึ่ง มีเนื้องอกเช่นเดียวกัน พอเขาได้ข่าวเรื่องชายแก่เนื้องอก เขาตั้งใจฟังอย่างละเอียด และคืนนั้น เขาได้ทำเช่นเดียวกับที่ชายแก่เนื้องอกเคยทำ เมื่อเขาร้องเพลงเสียงดังอยู่ในบ้านโชกา พวกผีโดแกบีก็มา แล้วถามว่าเสียงร้องเพลงมาจากไหน เขาก็ตอบว่ามาจากเนื้องอก ผีโดแกบีหัวเราะแล้วเอาเนื้องอกมาแถมให้อีกข้างหนึ่งพร้อมบอกว่าหลอกพวกเราครั้งเดียวก็พอแล้ว ความโลภทำให้เขามีเนื้องอกสองข้างแถมยังไม่ได้ทรัพย์สินใด ๆ

(จากเรื่อง *ชายแก่เนื้องอก*)

เมื่อเศรษฐีที่เป็นเพื่อนบ้านได้ข่าวนี้ก็อยากเอาอย่างบ้าง จึงแบกเกลือออกเดินทางทันที เมื่อถึงบ้านที่ชายหนุ่มเคยพักก็ไปขอพักเหมือนกัน เจ้าของบ้านเลี้ยงอาหารกับเหล้าเช่นเคย และพอถึงเที่ยงคืนก็มัดตัวเศรษฐีแล้วใส่กระสอบไปห้อยไว้ที่ต้นไม้ เศรษฐีร้องด้วยความดีใจ แต่เมื่อฝูงเสือกระโจนเข้าใส่สักพักหนึ่ง เขาก็ต้องกลายเป็นอาหารเสือ เนื่องจากเจ้าของบ้านรู้ว่าเศรษฐีคนนี้เป็นคนโลภ จึงเอาตัวเขาไปแขวนไว้ที่กิ่งไม้ เป็นเหตุให้กิ่งไม้หัก เขาตกลงมาจากต้นไม้ถูกเสือกิน

(จากเรื่อง *พ่อค้าเกลือจับเสือได้*)

3.10 แนวคิดเรื่องการมีมารยาท

มารยาท หมายถึงกิริยาวาจาที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อยถูกกาลเทศะ ชาวเกาหลีถือมารยาทเป็นสิ่งสำคัญมาก จนได้รับฉายาว่าเป็น 'ประเทศแห่งมารยาททางตะวันออก (동방예의지국, Dongbang-yeui-jikuk)' ลัทธิขงจื๊อสอนไว้ว่า นิสัยทัศน์แรกเกิดของมนุษย์ได้รับมาจากสวรรค์ ซึ่งประกอบด้วย 4 นิสัยทัศน์ คือ ความใจดี (인, In) การรักความถูกต้อง (의, Ui) การมีมารยาท (예, Ye) และความเฉลียวฉลาด (지, Ji) [1] ชาวเกาหลีเชื่อกันว่า มารยาทเป็นนิสัยทัศน์ที่สวรรค์ประทานมาตั้งแต่แรกเกิดอย่างหนึ่ง คนเราจึงต้องรู้จักเคารพผู้ใหญ่และรักษามารยาทอยู่เสมอ

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการมีมารยาท ได้แก่เรื่อง *ขายร่มเงา, นกยูง นกพิราบ นกแมกพาย และหนู, ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี, สุนัขกับแมว* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

นกยูงเป็นตัวแรกที่ไปขอ เมื่อนกยูงเคาะประตูบ้านหนูแล้วพูดว่า "ไอ้อาหารแมวอยู่หรือเปล่า ขออาหารกินหน่อยซิ" หนูที่เป็นภรรยากำลังเติมฟืนได้ยินเช่นนั้นก็โกรธ จึงเอาเหล็กเขี่ยไฟลุกแดงออกมาแล้วตีแก้มนกยูง ... นกพิราบเป็นตัวที่สอง เมื่อเคาะประตูบ้านหนูแล้วพูดว่า "ไอ้นักขโมยข้าวอยู่หรือเปล่าล่ะ ฉันมาขอข้าว" นางหนูโกรธจึงเอาเหล็กเขี่ยถ่าน ตีลงไปบนหัวนกพิราบ ... ตัวสุดท้ายที่ไปขอคือ นกแมกพาย เมื่อนกแมกพายมาถึงหน้าประตูก็โค้งคำนับอย่างสุภาพแล้วพูดว่า "ท่านหนูขอรับ ปีนี้แห้งแล้งมากจนผมไม่มีอาหารที่จะรับประทานเลย ท่านกรุณาแบ่งอาหารให้ผมสักนิดเถิดครับ" หนูที่เป็นสามีออกมาถามว่านกแมกพายเป็นเพื่อนกับนกยูงและนกพิราบหรือเปล่า นกแมกพายตอบว่าเปล่า หนูจึงแบ่งอาหารให้

---

[1] คึม จังแท. (1989). *ความเข้าใจในลัทธิขงจื๊อเกาหลี*. หน้า 20.

(จากเรื่อง *นกยูง นกพิราบ นกแมกพาย และหนู*)

3.11 แนวคิดเรื่องความบริสุทธิ์ของสตรี

สังคมเกาหลีในสมัยก่อนเป็นสังคมจารีตนิยม ชาวเกาหลียึดถือว่าสตรีต้องเป็นพรหมจารีก่อนสมรส ด้วยเหตุนี้ การร่วมเพศกับผู้ชายก่อนสมรสเป็นสิ่งที่น่าอับอายและเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลเป็นอย่างมาก หากสตรีมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส สตรีคนนั้นไม่อาจสมรสกับชายอื่นได้อีก บิดามารดาจะรู้สึกอับอายมาก จึงมีบางครั้งมีการฆ่าลูกสาวเพื่อให้พ้นความอาย

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความบริสุทธิ์ก่อนสมรสของสตรีได้แก่ เรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2, สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก, สลับเจ้าสาวระหว่างฉุด* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

> หลายเดือนผ่านไป บิดากับพี่ ๆ กลับมาจากเมืองหลวงแต่บุตรสาวคนสุดท้องไม่สามารถออกไปรับได้เนื่องจากตั้งครรภ์อยู่ พอบิดารู้ ก็พยายามจะฆ่าบุตรสาว เพราะอับอายบุตรสาวทำเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง และหญิงสาวไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างผู้หญิงอื่นได้อีก
>
> (จากเรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง*)

> ในคืนนั้น ชายหนุ่มจึงได้นอนที่ห้องบุตรสาวขุนนางจัง เขาบอกบุตรสาวขุนนางว่าบิดาสั่งให้ตนมาหลับนอนกับเธอ เธอจึงปฏิเสธไม่ได้ เช้าวันรุ่งขึ้น เมื่อขุนนางจังมาดูแม่ม่าย ปรากฏว่ามีแต่คนรับใช้ที่เคยหนีไปนอนอยู่กับบุตรสาว ขุนนางจังโกรธมาก ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร เพราะข้าวสารหุงเป็นข้าวสุกเสียแล้ว จึงสั่งให้จัดพิธีแต่งงานให้แก่บุตรสาวกับคนรับใช้ โดยบอกชาวบ้านว่า คนรับใช้ขยันหมั่นเพียรและเฉลียวฉลาด ตนจึงอยากได้ไว้เป็นลูกเขย
>
> (จากเรื่อง *สลับเจ้าสาวระหว่างฉุด*)

3.12 แนวคิดเรื่องการรักพี่น้อง

การรักพี่น้องเป็นหลักพื้นฐานในการดำเนินชีวิตประจำวันข้อหนึ่งในคำสั่งสอนลัทธิขงจื๊อ ซึ่งประกอบด้วยการกตัญญูต่อบิดามารดา การรักพี่น้อง และการรักลูก (효, 제, 자) แต่เนื่องจากผู้หญิงนั้นจะแต่งงานไปอาศัยอยู่กับครอบครัวสามี การรักพี่น้องจึงหมายรวมไปถึงรักพี่น้องของสามีด้วย ในนิทานพื้นบ้าน 100 เรื่องที่ผู้วิจัยใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ มีแนวคิดเรื่องการรักพี่น้องปรากฏเฉพาะการรักพี่น้องของผู้ชายเท่านั้น

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องการรักพี่น้อง ได้แก่ เรื่อง *ชายสองพี่น้อง, พี่สะใภ้ใจดี* และ *ฮึงบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายสองคนพี่น้องรักใคร่กันมากจนเป็นที่เลื่องลือในหมู่บ้าน สองพี่น้อง หากมีอะไรก็จะแบ่งกันคนละครึ่งเท่ากันและหากมีอะไรที่ลำบากก็จะช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี ... วันที่สาม ในขณะที่พี่ชายแบกกระสอบข้าวเดินไปยังบ้านน้องชาย พบน้องชายกำลังแบกกระสอบข้าวเดินมายังบ้านพี่ชายเช่นกัน พี่ชายรู้แล้วว่าน้องชายก็กระทำเช่นเดียวกับตนเพราะน้องชายเห็นว่าครอบครัวพี่มีลูกแล้ว จำนวนสมาชิกก็มากกว่าครอบครัวของตน คงต้องการข้าวมากกว่า นับแต่นั้นมาเรื่องของสองพี่น้องก็เป็นที่สรรเสริญในหมู่บ้านยิ่งกว่าก่อน และครอบครัวสองคนพี่น้องก็อยู่อย่างมีความสุขตลอดไป

(จากเรื่อง *ชายสองพี่น้อง*)

3.13 แนวคิดเรื่องความเป็นแม่บ้าน

หน้าที่ของสตรีเกาหลีมีหลายอย่าง ตั้งแต่การปรนนิบัติบิดามารดาสามี ดูแลสามี เลี้ยงลูก จนกระทั่งการทำงานบ้านมากมาย เช่นซักผ้า เย็บผ้า กวาดบ้านถูบ้าน ปรุงอาหาร ฯลฯ การทำงานบ้านนั้นเป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก ไม่เพียงเป็นการทำงานบ้านตนให้สะอาดเรียบร้อยเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องวัดความสามารถของสตรี แถมยังเป็นวิธีหารายได้สำหรับสตรีอีกด้วย เพราะว่าสตรีสามัญชนที่ทำงานบ้านเก่ง มักจะได้รับการว่าจ้างไปทำงานบ้านที่บ้านขุนนางหรือเศรษฐี สตรีเกาหลีที่เก่งเรื่องการบ้านการเรือนจะได้รับยกย่องเป็นกุลสตรี

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความเป็นแม่บ้าน ได้แก่เรื่อง *ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี, ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว* และ *เลือกลูกสะใภ้* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

หลังงานแต่งงาน ชีวิตอันทุกข์ยากของลูกสะใภ้คนสุดท้องก็เริ่มต้นขึ้น ... ความที่เธอเป็นคนขยันและทำงานเก่ง จึงเป็นที่ชื่นชอบและรักใคร่ของสมาชิกทุกคนครอบครัวยกเว้นมารดาสามี

(จากเรื่อง *ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี*)

แต่ลูกสะใภ้นั้น ทั้ง ๆ ที่เสียใจยิ่งกว่าบิดาสามีด้วยเสียสามีไปในปีเดียว ไม่สามารถไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ เธอก็ยังคงขยันทำงานปรนนิบัติบิดาสามีเป็นอย่างดี เธอทำงานทุกอย่างไม่ว่าจะรับจ้างเย็บผ้า ซักผ้า และสีข้าว ... พอนางเก็บของไว้ในห้องแล้ว ก็ออกมาอาสาช่วยงานเจ้าของโรงเตี๊ยม ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครสั่ง นางตักน้ำ จุดไฟเติมฟืนจัดสำรับและล้างชามนางเป็นคนทำงานเร็วและเรียบร้อยจึงเป็นที่พอใจเจ้าของโรงเตี๊ยม พอตกค่ำ เจ้าของโรงเตี๊ยมซึ่งเป็นหญิงชราก็ชวนนอนที่ห้องตนด้วยกัน นางกไปช่วยทำงานเย็บผ้าจนเรียบร้อยหมด เจ้าของโรงเตี๊ยมชื่นชอบในฝีมือนาง ... ข่าวเรื่องการทำงานเรียบร้อยและมีฝีมือดีในการเย็บผ้าของนางกับนักปราชญ์ผู้เป็นบิดานั้นก็ร่ำลือไปทั่วหมู่บ้านวันหนึ่ง ขุนนางชั้นสูงของหมู่บ้านส่งแม่สื่อมาขอนางให้แต่งงานกับบุตรชายของตน

(จากเรื่อง *ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว*)

3.14 แนวคิดเรื่องความอดทนของสตรี

เมื่อสตรีสมรสแล้วย้ายเข้าไปดำเนินชีวิตอยู่ในครอบครัวสามี มักมีปัญหามากมายเกิดขึ้นในเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับครอบครัวสามี และในการนี้ สตรีต้องเป็นผู้ยอมปรับปรุงตัวเองเพื่อให้กลมกลืนกับครอบครัวสามีเนื่องจากสถานะทางสังคมของสตรีที่มีอำนาจต่ำกว่าผู้ชาย สตรีเกาหลีในสมัยก่อนจึงต้องมีความอดทนสูงเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวสามี บิดามารดาจึงสั่งสอนลูกสาวว่าเมื่อสมรสไปอยู่กับครอบครัวสามี ต้องเป็นใบ้ 3 ปี หูหนวก 3 ปี และตาบอด 3 ปี หมายความว่าทำต้องเป็นไม่รู้ ไม่ได้ยิน และไม่เห็น ต้องอดทนสถานเดียว จึงจะประสบความสำเร็จ

เรื่องที่สะท้อนภาพแนวคิดเรื่องความอดทนของสตรี ได้แก่เรื่อง *เจ้าสาวใบ้ 3 ปี, ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี* และ *เสียงนกกาเหว่าร้อง* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

> ก่อนที่จะแต่งงาน พ่อแม่เจ้าสาวได้สอนบุตรสาวไว้ว่า เมื่อแต่งงานใหม่ต้องทำตัวเป็นใบ้ 3 ปี หูหนวก 3 ปี และตาบอด 3 ปี ซึ่งหมายความว่าถ้าจะมีอะไรอยากพูดก็พยายามอย่าพูด ได้ยินอะไรก็ทำเป็นไม่ได้ยิน เมื่อเห็นอะไรก็ทำเหมือนไม่เห็น ต้องมีความอดทนสูงจึงจะสำเร็จในการดำเนินชีวิตกับครอบครัวของสามีได้
>
> (จากเรื่อง *เจ้าสาวใบ้ 3 ปี*)

> หลังงานแต่งงาน ชีวิตอันทุกข์ยากของลูกสะใภ้คนสุดท้องก็เริ่มต้นขึ้น มารดาสามีตามลูกสะใภ้ไปทุกที่และจู้จี้ในทุกเรื่อง ดุด่าทุกนาที ติเตียนทุกเวลา ไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าใคร แม้เศรษฐีจะห้ามปรามก็ตาม ลูกสะใภ้อดทนทำตัวเหมือนใบ้กินน้ำผึ้ง (เป็นสำนวนเกาหลี หมายถึงไม่พูดไม่จาอะไรทั้งสิ้น) ทำหน้าที่ของตนไปวัน ๆ ถึงเวลาก็หุงข้าว ซักผ้า เตรียมพิธีกรรมต่าง ๆ ของตระกูล ด้วยความที่เธอเป็นคนขยันและทำงานเก่ง จึงเป็นที่ชื่นชอบและรักใคร่ของสมาชิกทุกคนครอบครัวยกเว้นมารดาสามี
>
> (จากเรื่อง *ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี*)

3.15 แนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้อง

การยึดถือความถูกต้องเป็นการไม่ยอมให้สิ่งชั่วเกิดขึ้น และเมื่อสิ่งชั่วเกิดขึ้นต้องกล้ากำราบปราบปราม แนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้องที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นแนวคิดสำหรับบุรุษเท่านั้น ชาวเกาหลียกย่องผู้ชายที่รักความถูกต้องและลงโทษผู้ทำชั่วมาแต่โบราณ

เรื่องที่สะท้อนแนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้อง ได้แก่เรื่อง *ผีพยาบาท* และ *พระสงฆ์กับหญิงชู้* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

พระสงฆ์ก็เล่าเรื่องของตนว่า เมื่อสมัยที่ตนเองยังหนุ่มอยู่นั้น เคยไปบิณฑบาตที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง พอไปถึงบ้านขุนนางคนหนึ่ง ก็เห็นลูกสะใภ้รูปงามที่เพิ่งแต่งงานกำลังนั่งทอผ้าอยู่ในบ้านตามลำพัง พอเห็นสาวสวยพระก็เกิดอารมณ์เพศขึ้นมาทันทีจึงพยายามจะข่มขืน แต่หญิงสาวไม่ยอม ในที่สุด เขาจึงเอามีดแทงหน้าอกของหญิงสาวนั้นจนตาย พอพระสงฆ์เล่าเรื่องจบ บุตรชายขุนนางก็รู้สึกโกรธและแค้นใจขึ้นมา ต่อว่าพระสงฆ์ว่าคิดจะข่มขืนผู้หญิงได้อย่างไร และผลักพระสงฆ์ตกหน้าผาตายทันที ...คืนนั้น บุตรชายขุนนางฝันถึงหญิงสาวคนหนึ่งที่มีเลือดไหลออกมาจากหน้าอกนางกล่าวขอบคุณที่เขาแก้แค้นให้เธอ เธอจึงตอบแทนบุญคุณโดยกำจัดผีที่ตามพยาบาทเขา

(จากเรื่อง *ผีพยาบาท*)

ตกดึกสงัด ชายหนุ่มเห็นผู้ชายคนหนึ่งปีนกำแพงขึ้นมาแล้วเคาะประตูห้อง หญิงสาวออกมาต้อนรับอย่างยินดีแล้วเอาเหล้าพร้อมกับแกล้มออกมารับประทานด้วยกันอย่างมีความสุข ชายหนุ่มคลานออกมาจากเฉลียง และเห็นเงาจากกระดาษบานประตูก็รู้ว่าผู้ชายนั้นเป็นพระสงฆ์ ชายหนุ่มแน่ใจว่าพระสงฆ์เป็นชู้กับหญิงสาวจึงดึงลูกธนูออกมายิงพระรูปนั้น... คืนนั้น ชายหนุ่มฝันถึงบุตรชายขุนนางอีกครั้ง ซึ่งบอกกลอนแก่เขาเป็นการตอบแทนบุญคุณ และสั่งให้ชายหนุ่มไปสอบควากอใหม่ ชายหนุ่มทำตามนั้นสามารถสอบได้ตำแหน่งขุนนางชั้นสูงฝ่ายบุ๋น

(จากเรื่อง *พระสงฆ์กับหญิงชู้*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นแนวคิดของชาวเกาหลีในสมัยโบราณหลายลักษณะ ได้แก่ แนวคิดเรื่องความกตัญญู แนวคิดเรื่องความเมตตากรุณา แนวคิดเรื่องความเฉลียวฉลาด แนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ แนวคิดเรื่องการเชื่อฟัง แนวคิดเรื่องการเสียสละ แนวคิดเรื่องความกล้าหาญ แนวคิดเรื่องความขยันหมั่นเพียร แนวคิดเรื่องความพอเพียง แนวคิดเรื่องการมีมารยาท แนวคิดเรื่องความบริสุทธิ์ของสตรี แนวคิดเรื่องการรักพี่น้อง แนวคิดเรื่องความเป็นแม่บ้าน แนวคิดเรื่องความอดทนของสตรี และแนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับคุณธรรมในการกตัญญูมากที่สุด อีกทั้งยังมีแนวคิดหลายลักษณะที่จำกัดขอบเขตสถานะทางสังคมของสตรี ซึ่งล้วนได้รับอิทธิพลจากลิทธิขงจื๊อ

4. ภาพสะท้อนความเชื่อของชาวเกาหลี

ความเชื่อ หมายถึงความรู้สึกนึกคิดของคนในอดีตที่สืบทอดต่อ ๆ กันมา และมีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มชนโดยไม่คำนึงถึงเหตุผล [1] ภาพสะท้อนความเชื่อของชาวเกาหลีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน สรุปได้ดังนี้

[1]ประชิด สกุณะพัฒน์. (2546). *สาระน่ารู้เรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้านและประเพณีไทย*. หน้า 42.

4.1 ความเชื่อเรื่องโลก

ความเชื่อเรื่องโลก เป็นวิธีคิดเกี่ยวกับโลกหรือจักรวาล เป็นความเชื่อเพื่ออธิบายว่าโลกนี้สร้างขึ้นมาอย่างไรและมีโครงสร้างเช่นไร ความเชื่อเรื่องโลกที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี สรุปตามความถี่ที่ปรากฏ ดังต่อไปนี้

4.1.1 โลกสวรรค์ (하늘나라, Haneulnara)

สวรรค์ หมายถึงโลกของเทวดา หรือเมืองฟ้า ชาวเกาหลีเชื่อว่าโลกสวรรค์ตั้งอยู่เหนือฟ้า มนุษย์ธรรมดาไม่สามารถขึ้นไปได้ เจ้าแห่งโลกสวรรค์ (옥황상제, Okhwangsangje) เป็นผู้มีอิทธิพลสูงสุดและกำหนดชะตากรรมของมนุษย์ด้วย

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพโลกสวรรค์ ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดภูเขา แม่น้ำ และทะเล, ข้าวจากสวรรค์, ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว, ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู, นางอิงงอกับชายยากจน, นางฟ้ากับคนตัดฟืน, พระอาทิตย์กับพระจันทร์* และ *อุทกภัยกับลูกต้นไม้* มีทั้งสิ้น 8 เรื่อง

ตัวอย่าง

> อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่ฝนตกหนัก มีเสียงฟ้าผ่าดังสนั่นหวั่นไหว นางตกใจวิ่งออกไป เห็นกล่องสี่เหลี่ยมวางอยู่กลางลานบ้าน ... พอเปิดฝากล่อง ก็พบข้าวสารอย่างดีเต็มกล่อง และยิ่งกว่านั้น กล่องที่เก็บมานั้นเป็นกล่องวิเศษที่ตักข้าวออกมาเท่าไร ข้าวก็จะเต็มกล่องอยู่อย่างนั้น พอมารดาสามีทราบเรื่องก็ดีใจ ร้องเพลงและเต้นรำไปพลางบอกว่านี่คือของขวัญที่สวรรค์ส่งมาให้เพราะประทับใจในความกตัญญูของลูกสะใภ้
>
> (จากเรื่อง *ข้าวจากสวรรค์*)

> พอดึกสงัด ชาบกต้องตกใจเพราะกองฟืนไม้กำลังบินขึ้นไปสู่ท้องฟ้า บินไปสักพักหนึ่งก็หยุดและมีเสียงกังวาลว่ามนุษย์ช่างโง่จริง ๆ ไม่รู้ว่าความสุขที่ฟ้าลิขิตว่ามากน้อยเพียงใด ชาบกตกใจแล้วกระโดดออกมาจากกองฟืน เขาก็พบเจ้าแห่งสวรรค์ ... เจ้าแห่งสวรรค์จึงทรงพาชาบกไปที่ห้องเก็บถุงความสุขของมนุษย์แต่ละคน ที่นั่น ชาบกต้องรู้สึกผิดหวังที่เห็นถุงความสุขของตนมีขนาดเล็กจิ๋ว ชาบกเห็นถุงความสุขอันใหญ่โตอย่างผิดปกติถุงหนึ่ง จึงถามว่าเป็นของใคร เจ้าสวรรค์ทรงตอบว่าเป็นของซอกซุงซึ่งจะกำเนิดในไม่ช้า
>
> (จากเรื่อง *ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว*)

> นางฟ้ามักมาอาบน้ำที่สระแห่งหนึ่งในคืนพระจันทร์เต็มดวง และแนะนำให้คนตัดฟืนลอบเอาเสื้อผ้าของนางฟ้าไปซ่อน เมื่อนางฟ้าไม่มีเสื้อผ้าก็จะกลับสวรรค์ไม่ได้ จากนั้นให้ชายหนุ่มตัดฟืนปลอบโยนและอ้อนวอนให้นางฟ้ายอมเป็นภรรยา... นางฟ้าคิดถึงสวรรค์ จึงได้ขอให้สามีเอาเสื้อผ้ามาให้เธอดูสักครั้งเพื่อคลายความคิดถึง สามีก็ใจอ่อน เอาเสื้อผ้าออกมาให้ดู นางฟ้าก็สวมชุด พาลูกทั้ง 3

กลับสวรรค์ทันที

(จากเรื่อง *นางฟ้ากับคนตัดฟืน*)

4.1.2 โลกบาดาล (용궁, Yonggung)

บาดาล หมายถึงโลกที่อยู่ใต้น้ำ อาจจะเป็นใต้ทะเล แม่น้ำ หรือบ่อน้ำ เป็นต้น เป็นที่อยู่พญามังกร (용왕, Yong-wang) ผู้ครอบครองโลกบาดาล ชาวเกาหลีเชื่อว่ามนุษย์ธรรมดาไม่สามารถไปยังโลกบาดาลได้เว้นแต่ทูตของโลกบาดาลนำทางไปหรือเมื่อจมน้ำเสียชีวิต

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพโลกบาดาล ได้แก่เรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา , เจ้าสาวอิงงอ, เจ้าหญิงหอยทาก, ซิมชองบุตรสาวกตัญญู, ตับกระต่าย, นางอิงงอกับชายยากจน, โลงศพต้องใหญ่* และ *สุนัขกับแมว* มีทั้งสิ้น 8 เรื่อง

ตัวอย่าง

มักดงอีโกหกว่าพอตนจมลงไปในบ่อน้ำพญามังกร มีปลายักษ์ตัวหนึ่งมาพาตนไปเยี่ยมชมวังพญามังกรซึ่งสวยงามมาก อยู่ดีมีสุขกว่าที่นี่มากมาย ที่กลับมานี่เพื่อมารับครอบครัวไปอยู่ที่นั่นด้วยกัน ครอบครัวขุนนางตื่นเต้นและอยากไปอยู่ที่วังพญามังกรทั้งหมดจึงพากันไปที่บ่อน้ำแล้วโดดลงไปทีละคน

(จากเรื่อง *คนรับใช้เจ้าปัญญา*)

ซิมชองเดินเรือไปกับพวกพ่อค้าสำเภามาถึงอินดังซู ก็หยุดเรือเพื่อถวายเครื่องบูชายัญ ซิมชองพนมมือภาวนาแล้วกระโดดลงไปในทะเล พญามังกรทราบถึงความกตัญญูกตเวทีของเธอ เมื่อเห็นเธอโดดลงมา พญามังกรก็ช่วยชีวิตเธอไว้โดยนำตัวเธอมาที่วังพญามังกรเพื่อเลี้ยงดูเธอเป็นลูกบุญธรรม หลายวันต่อมา พญามังกรทนเห็นซิมชองเศร้าโศกด้วยความคิดถึงและห่วงใยบิดาของตนไม่ได้ จึงส่งเธอกลับไปยังโลกมนุษย์โดยใส่เธอไว้ในดอกบัวใหญ่ แล้วให้ลอยขึ้นมาเหนือน้ำ

(จากเรื่อง *ซิมชองบุตรสาวกตัญญู)*

เช้าวันรุ่งขึ้น ชายชรากลับไปตกปลาเช่นเคย ปรากฏว่ามีชายหนุ่มรูปงามสวมมงกุฎมายืนรอและโค้งคำนับอย่างสุภาพ ชายหนุ่มบอกว่าตนเป็นมหาดเล็กมาจากวังพญามังกร ปลาอิงงอที่ชาวประมงชราปล่อยไปเมื่อวานนี้เป็นเจ้าชายแห่งวังพญามังกร พญามังกรจึงให้มารับชายชราไปพบเพื่อตอบแทนบุญคุณ จากนั้นชายหนุ่มก็บริกรรมคาถาให้ทะเลแยกออกเป็นช่อง ชายชรากับชายหนุ่มจึงเดินลงไปถึงวังพญามังกร

(จากเรื่อง *สุนัขกับแมว*)

4.1.3 โลกลับแลหรือเมืองลับแล (지하국, Jihaguk)

โลกลับแลหรือเมืองลับแล หมายถึงเมืองเร้นลับ ชาวเกาหลีเชื่อว่าเมืองลับแลตั้งอยู่ใต้

ดิน ซึ่งมักจะมีประตูทางเข้าเป็นถ้ำในภูเขาลึก อาจพบได้โดยบังเอิญหรือโดยวิธีไสยศาสตร์เท่านั้น เมืองลับแลเป็นเมืองในอุดมคติของชาวเกาหลีที่อุดมสมบูรณ์ไร้ความยากจน

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพเมืองลับแล ได้แก่ เรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2* และ *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

> เขาตื่นขึ้นมาจึงทำตามเทพเจ้าภูเขาบอกไว้ในฝัน เขาได้พบหลุมประหลาดซึ่งเป็นประตูทางเข้าเมืองลับแล อัศวินจึงทำเกี้ยวเล็ก ๆ ผูกเชือกสำหรับหย่อนลงไปในหลุมแล้วถามลูกน้องว่าใครกล้านั่งเกี้ยวลงไปเมืองลับแลพร้อมกับเขาบ้าง ไม่มีใครกล้าลงไป เขาจึงลงไปคนเดียวแล้วสั่งให้ลูกน้องดึงเกี้ยวขึ้นเมื่อเขาส่งสัญญาณด้วยการกระตุกเชือก เขาลงมาถึงก้นหลุมลึกก็พบเมืองลับแลซึ่งเต็มไปด้วยบ้านเรือนใหญ่โตสวยงาม
>
> (จากเรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1*)

> นกกระเรียนบอกวิธีเข้าไปในเมืองลับแลเป็นการตอบแทน คือ ต้องเข้าไปในหุบเขาลึกลับและผ่านประตูที่เป็นก้อนหินใหญ่ ชายหนุ่มทำตามที่นกกระเรียนบอกไว้ ผ่านก้อนหินและอุโมงค์ลึกจนไปถึงเมืองลับแล ชายหนุ่มเห็นบ้านเรือนสวยงามมากมาย แต่มีหลังหนึ่งที่ใหญ่โตและสวยงามที่สุด เขาจึงรู้ว่านั่นคือบ้านของโจรร้ายลักพาตัว
>
> (จากเรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2*)

> หญิงชราสั่งให้เธอซักผ้าขาวให้เป็นผ้าดำและผ้าดำให้เป็นผ้าขาว เธอก็ทำตามนั้น เสร็จแล้วหญิงชราเอาไม้ฟาดผ้ามาลอยน้ำแล้วให้เธอขึ้นไปบนไม้นั้น เธอรู้สึกกลัวจมน้ำแต่ก็ทาตำ ม พอหญิงสกระโดดไปยืนบนไม้ฟาดผ้าก็มาถึงเมืองลับแลในชั่วพริบตาเดียว
>
> (จากเรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู*)

4.1.4 ยมโลก (저승, Jeoseung)

ยมโลก หมายถึง โลกของพระยมหรือโลกของคนตาย เป็นโลกที่ยมราชเทพผู้เป็นใหญ่แห่งยมโลกตัดสินชีวิตของคน ชาวเกาหลีเชื่อว่าเมื่อคนเสียชีวิตต้องข้ามแม่น้ำเดินทางไปยังยมโลพร้อมกับยมทูตที่มารับวิญญาณคนตาย

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพยมโลก ได้แก่เรื่อง*กลับจากยมโลก* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

> ชายชราเล่าให้เศรษฐีฟังว่าตนเองตายจริง แต่พอไปถึงยมโลกได้พบยมทูต ยมบาลตรวจสอบบัญชีมนุษย์แล้วปรากฏว่ายังไม่ถึงเวลาตายจึงส่งกลับมาภายใน 3 วัน ขณะที่กลับบ้าน ตนได้พบบิดาของเศรษฐี ท่านอยู่ในสภาพอดอยากหิวโหย สวมหมวกไม้ไผ่แทนที่จะสวมหมวกขนม้า ต้องอาศัยอยู่

ตามริมถนน วิญญาณนั้นถามถึงครอบครัวบุตรชายว่าเป็นอย่างไร ตนจึงตอบว่าสบายดีแล้ว ล้วงกระเป๋าเสื้อหยิบเหรียญให้ท่านไป ... ขณะที่ตนกับยมทูตไปแวะโรงเตี๊ยมเพื่อดื่มเหล้ามักกอลลี มารดาเศรษฐีเป็นเจ้าของโรงเตี๊ยม ค่อนข้างจะร่ำรวยและดูมีความสุขมาก

(จากเรื่อง *กลับจากยมโลก*)

4.1.5 โลกซินซ็อน (선계, Seongye)

ซินซ็อน หมายถึง นักปราชญ์ในลัทธิเต๋า อยู่บำเพ็ญตนตามหลักลัทธิเต๋าอย่างเคร่งครัดเป็นเวลาช้านานจนมีสถานภาพกึ่งเทพกึ่งมนุษย์ เกาหลีเรียกว่าซินซ็อน (신선, Sinseon) ซินซ็อนมีลักษณะเป็นชายชราผอมสูงหนวดเคราขาวยาว มักจะแยกตัวออกจากสังคมมนุษย์แล้วอาศัยอยู่ในโลกซินซ็อนที่เร้นลับในภูเขาลึก ชาวเกาหลีเชื่อว่าเวลาในโลกซินซ็อนเดินช้ากว่าเวลาในโลกมนุษย์มาก

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพโลกซินซ็อน ได้แก่ เรื่อง *เวลาของซินซอน* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

เขาได้พบถ้ำถ้ำหนึ่งจึงเดินเข้าไปดูด้วยความอยากรู้ ถ้ำมืดจนมองไม่เห็นกันถ้ำแต่ยิ่งเดินลึกเข้าไปก็เห็นแสงราง ๆ อยู่ที่ไกล เขาจึงเดินเข้าไปจนถึงกันถ้ำก็พบแสงสว่าง เขาเห็นชายชราสองคนซึ่งมีเครายาวสีขาวแต่งชุดโบราณกำลังนั่งเล่นหมากล้อมกันอยู่ เขาคิดในใจว่าสองคนนั้นคงเป็นซินซอนแน่ ... เขากินไปดูการเล่นหมากล้อมไปจนลืมเวลา ... เมื่อถึงหมู่บ้านเขาก็ยิ่งประหลาดใจ เพราะเขาไม่คุ้นหน้าใครสักคน เขาได้พบชายชราคนหนึ่ง จึงแนะนำตัวและถามถึงบ้านของเขา ชายชราตอบว่าชื่อนั้นเป็นชื่อปู่ทวดของชายชราเอง

(จากเรื่อง *เวลาของซินซอน*)

สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพความเชื่อของชาวเกาหลีในสมัยโบราณว่า โลกประกอบด้วย 6 โลกด้วยกัน ได้แก่ โลกสวรรค์ ยมโลก โลกบาดาล โลกซินซ็อน โลกลับแลหรือเมืองลับแล และโลกมนุษย์ พระเจ้าแห่งสวรรค์เป็นผู้ครอบครองโลกสวรรค์และคอยลิขิตชะตากรรมมนุษย์ ยมราชแห่งยมโลกเป็นเทพเจ้าที่คอยพิพากษาชีวิตมนุษย์หลังตายและมียมทูตที่พาวิญญาณตนตายไปสู่แดนยมโลก พญามังกรเป็นเทพเจ้าครอบครองโลกบาดาลหรือโลกใต้น้ำ ซินซ็อนแห่งโลกซินซ็อนเป็นนักปราชญ์ในลัทธิเต๋าที่ใช้ชีวิตสงบเงียบอยู่ในภูเขาลึก ส่วนโลกบาดาลเป็นโลกแห่งอุดมคติซึ่งปราศจากความยากจน ความเชื่อเรื่องโลกที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนให้เห็นว่าชาวเกาหลีเชื่อและยอมรับในชะตากรรมของตน ในขณะเดียวกัน พยายามจะต่อสู้เพื่อให้มีชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ชาวเกาหลีพยายามจะคลายความทุกข์ในชีวิตจริงโดยเชื่อเรื่องโลกอุดมคติที่มีอยู่ในมุมใดมุมหนึ่งของโลกนี้

4.2 ความเชื่อเรื่องผี

ผี หมายถึงวิญญาณที่มนุษย์เชื่อว่าเป็นสภาวะลึกลับ มองไม่เห็น แต่บางครั้ง อาจจะปรากฏให้ตัวตนให้คนเห็นได้ อาจให้คุณหรือโทษแก่มนุษย์ ความเชื่อเรื่องผีเป็นความเชื่อดั้งเดิมของมนุษย์ทุกวัฒนธรรม ผีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี มีหลายประเภท เช่น ผีบรรพบุรุษ ผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง ผีพยาบาท และผีโดแกบี เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้จัดเป็นหมวดหมู่ตามความถี่ ดังนี้

4.2.1 ผีบรรพบุรุษ

ผีบรรพบุรุษ หมายถึงวิญญาณของบรรพบุรุษที่เสียชีวิตไปแล้ว อาจจะให้คุณหรือโทษได้ขึ้นอยู่กับความประพฤติของลูกหลาน ชาวเกาหลีมีความเชื่อว่าวันเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ผีบรรพบุรุษจะมาเยี่ยมบ้านและรับประทานอาหารเซ่นไหว้ หากไม่ได้ทำอาหารด้วยความเคารพจริงใจ ทำให้ผีบรรพบุรุษโกรธทำร้ายลูกหลานได้ แต่หากทำดี ผีบรรพบุรุษจะมาคอยพิทักษ์รักษา

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพผีบรรพบุรุษ ได้แก่เรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ , งูยักษ์พันปี, โลงศพต้องใหญ่, เวลาของการเซ่นไหว้* และ *เสือแห่งภูเขาคึมคัง* มีทั้งสิ้น 5 เรื่อง

ตัวอย่าง

> พอใกล้ถึงบ้านสาว ซอนบีได้ยินเสียงชายชราเรียก ซึ่งเสียงคล้าย ๆ เสียงของบิดา จึงหันหลังไปมองก็เห็นบิดาที่เสียชีวิตไปนานแล้วจริง ๆ บิดาบอกว่าท่านเป็นห่วงบุตรชายจึงต้องลงมาจากโลกสวรรค์เพื่อเตือนว่าผู้หญิงที่เขากำลังไปหาอยู่ตอนนี้ ไม่ใช่มนุษย์ แต่เป็นงูเหลือมยักษ์ที่มีอายุพันปี หากเขาเข้าไปคราวนี้ต้องถูกจับกินแน่ ๆ แล้วบิดาก็แนะนำให้เขาถ่มข้าวใส่หน้าผู้หญิงจึงจะรอดชีวิตได้
>
> (จากเรื่อง *งูยักษ์พันปี*)

> เขาได้ยินเสียงแต่ไม่เห็นตัวคน พ่อค้าเกลือจึงรู้ได้ว่าเป็นวิญญาณที่ฝังอยู่ในสุสานกำลังคุยกัน จึงแอบฟังอย่างเงียบ ๆ ชายชราคนหนึ่งเชิญชวนเพื่อนชายชราไปกินอาหารเซ่นไหว้ที่ลูกหลานเตรียมไว้ให้ ... สักพักใหญ่ ชายชรากลับมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังว่า เมื่อไปถึงบ้านบุตรชาย ก็เห็นมีโต๊ะตั้งเซ่นไหว้ตนอย่างดี มีกับข้าวหลากหลายชนิด แต่ในถ้วยข้าว มีงูเหลือมตัวใหญ่อยู่ตัวหนึ่ง จนกินข้าวเซ่นไหว้ไม่ได้เลย ชายชรารู้สึกโกรธจึงผลักหลานชายตัวน้อยที่กำลังวิ่งเล่นอยู่ในห้องไปทางกระถางใส่ถ่านโดนไฟลวก
>
> (จากเรื่อง *การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ*)

4.2.2 ผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง (구미호, Kumiho)

ผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง เป็นสุนัขจิ้งจอกที่บำเพ็ญตนกว่า 1 พันปีจนสามารถแปลงร่างเป็นหญิงสาวรูปงามได้เพื่อยั่วยวนหลอกผู้ชายให้หลงแล้วกินตับเสีย ชาวเกาหลีเชื่อว่าผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหางมักจะอมลูกแก้ววิเศษไว้ในปาก ถ้าใครสามารถแย่งลูกแก้วมาอมได้แล้วมองฟ้าและดิน จะทำให้คนนั้นสามารถรู้เรื่องราวของฟ้าดินได้

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง ได้แก่ เรื่อง *ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก, น้องสาวสุนัขจิ้งจอกกับสามพี่น้อง , นักเดินทาง สุนัขจิ้งจอกและเสือ* และ *สุนัขจิ้งจอกเก้าหาง* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

> ครูบอกว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง เพราะสุนัขจิ้งจอกเก้าหางมักจะแปลงตัวเป็นหญิงรูปงามและหลอกล่อผู้ชายไปกินตับ พวกมันจะอมก้อนมณีวิเศษอยู่ในปาก จึงไม่ยอมให้ใครจูบ เพราะกลัวจะถูกแย่ง ครูแนะนำให้พยายามจูบและแย่งก้อนมณีแล้วกลืนเข้าไป เมื่อกลืนแล้วให้มองท้องฟ้าและแผ่นดิน จะทำให้ได้รู้เรื่องราวของท้องฟ้ากับแผ่นดินได้
>
> (จากเรื่อง *ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก*)

> ตกดึก บุตรชายคนโตที่กำลังเฝ้าคอกวัวก็เห็นน้องสาวตัวเล็กน่ารักของเขา เดินออกจากห้องมายังคอกวัว ทาน้ำมันงาในมือแล้ว ล้วงเข้าไปในกันวัวแล้วดึงตับออกมากิน ก่อนที่จะกลับห้องเหมือไม่มีอะไรเกิดขึ้น ... สองพี่น้องขอบคุณแล้วเดินทางกลับบ้าน ซึ่งบ้านที่เคยอยู่กลายเป็นบ้านทรุดโทรมที่เต็มไปด้วยหญ้า ไม่มีใครเหลืออยู่นอกจากน้องสาว วิญญาณสุนัขจิ้งจอกที่สิงอยู่ในร่างของน้องสาวจับทุกคนในครอบครัวกินไปเสียสิ้น พอนางน้องสุนัขจิ้งจอกเห็นพี่ชายสองคนกลับมาก็ดีใจที่จะได้กินมนุษย์อีกจึงจ้องมองด้วยดวงตาแดงน่ากลัว สองพี่น้องขี่ม้าที่พระสงฆ์ให้มาห้อหนีอย่างรวดเร็ว แต่นางน้องสุนัขจิ้งจอกก็วิ่งได้เร็วมากเช่นกันจนเกือบจะจับหางม้าได้
>
> (จากเรื่อง *น้องสาวสุนัขจิ้งจอกกับสามพี่น้อง*)

4.2.3 ผีพยาบาท (원귀, Wongwi หรือ 원혼귀, Wonhongwi)

ผีพยาบาท หมายถึง วิญญาณที่ผูกใจเจ็บผู้ที่ทำร้ายตนตอนมีชีวิตอยู่ จึงติดตามแก้แค้นผู้ที่ทำร้ายมันตลอดเวลา ชาวเกาหลีเชื่อว่ามนุษย์สามารถกำจัดผีพยาบาทได้ก็ต่อเมื่อชดใช้กรรมที่ตนทำผิดไว้ให้หมดหรือโดยการเซ่นไหว้บวงสรวงขอโทษผีตนนั้น หรือใช้ผีพยาบาทตนอื่นซึ่งคนนั้นได้ผูกมิตรไว้มาสู้กับผีที่พยาบาทตน

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพผีพยาบาท ได้แก่ เรื่อง *ผีพยาบาท* และ *พระสงฆ์กับหญิงชู้* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

> มีบุตรสาวชนชั้นต่ำคนหนึ่งหลงรักกับบุตรขุนนาง แต่บุตรขุนนางไม่สนใจเธอแม้แต่น้อยสาวผู้ต่ำ

ต้อยรักเขามากจนล้มป่วย บุตรขุนนางก็ยังคงไม่รับรักจากเธอ จนในที่สุดสาวผู้ต่ำต้อยก็เสียชีวิตแล กลายเป็นผีพยาบาท วิญญาณของเธอคอยติดตามพยาลบาทบุตรชายขุนนางตลอดเวลา ทำให้ชายหนุ่มทำสิ่งใดก็ไม่ประสบความสำเร็จ แม้แต่การสอบควากอก็สอบไม่ได้สักที ... คืนนั้น บุตรชายขุนนางฝันถึงหญิงสาวคนหนึ่งที่มีเลือดไหลออกมาจากหน้าอกนางกล่าวขอบคุณที่เขาแก้แค้นให้เธอ เธอจึงตอบแทนบุญคุณโดยกำจัดผีที่ตามพยาบาทเขา หลังจากนั้นเป็นต้นมา บุตรชายขุนนางก็พ้นจากการจองเวรของผีพยาบาท

(จากเรื่อง *ผีพยาบาท*)

คืนนั้น ชายหนุ่มฝันเห็นชายคนหนึ่งเล่าเรื่องให้ฟังว่า ความจริงเขาเป็นสามีของหญิงสาวคนนั้น เคยไปเรียนหนังสือที่วัดที่พระสงฆ์รูปนั้นอาศัยอยู่ พระสงฆ์กับภรรยาของเขาเป็นชู้กันวางแผนฆ่าเขาแล้วทิ้งศพไว้ในถ้ำ จากนั้นกลับมาโกหกกับพ่อแม่ไว้ว่าเขาถูกเสือจับกิน ซึ่งทั้งคู่ยังเป็นชู้กันจบัดนี้ เขารู้สึกแค้นใจจนกลายเป็นผีพยาบาท

(จากเรื่อง *พระสงฆ์กับหญิงชู้*)

4.2.4 ผีโดแกบี (도깨비, Dokkaebi)

โดแกบี หมายถึงอมนุษย์ที่มีตัวตน รูปร่างคล้ายมนุษย์แต่หน้าตาน่าเกลียด สามารถแปลงร่างเป็นสิ่งของต่าง ๆ ได้ เช่น ถ้วยชาม เครื่องครัว รองเท้า ไม้กวาด เป็นต้น มีอารมณ์ความรู้สึกเหมือนมนุษย์ มีพลังเหนือธรรมชาติ ช่วยให้คนทำดีได้ดีและลงโทษคนทำชั่วให้ได้รับโทษ มีอารมณ์ขันแต่ขี้ลืม ชาวเกาหลีเชื่อว่ามนุษย์ต้องใช้ปัญญาเอาชนะมัน

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพผีโดแกบี ได้แก่ เรื่อง *ชายแก่เนื้องอก* และเรื่อง *ฮึงบูกับนลบู* มีทั้งสิ้น 2 เรื่อง

ตัวอย่าง

หลังจากร้องเพลงไปสักพัก ก็ได้ยินเสียงฝีเท้าเดินใกล้เข้ามา ปรากฏว่าเป็นพวกผีป่าโดแกบี ... ฝูงผีป่าโดแกบีถามชายแก่เนื้องอกว่าเสียงเพลงไพเราะนั้นออกมาจากไหน แกไม่รู้จะตอบอย่างไรก็ตอบไปว่าเพลงดังมาจากเนื้องอก โดแกบีก็อ้อนวอนขอเนื้องอก พอพูดจบ โดแกบีก็ใช้อิทธิฤทธิ์เอาเนื้องอกออกในชั่วพริบตาพร้อมทั้งให้ถุงสมบัติไว้แล้วหายตัวไป พอชายแก่เนื้องอกเปิดถุงก็ดีใจมาก เพราะในถุงมีเพชร ทอง ทองคำ และเหรียญเงินมากมาย แกไม่มีเนื้องอกแล้ว แถมยังได้ทรัพย์สินอีกมากมายจนกลายเป็นเศรษฐีในคืนเดียว

(จากเรื่อง *ชายแก่เนื้องอก*)

ครอบครัวนลบูก็ปลูกไว้ด้วยความดีใจ รอให้แก่จัดแล้วค่อยผ่าลูกน้ำเต้าทั้ง 3 ลูก แต่สิ่งที่ไหลออกมากลับเป็นโคลนเหม็นเน่า คนขอทาน และกองทัพโดแกบีที่ถือตะลุมพุกหนามทุบตีออกมาทำลายบ้านนลบูพังพินาศ

(จากเรื่อง *ฮึงบูกับนลบู*)

4.2.5 ภูตหนู

ภูตหนูเป็นวิญญาณสภาพหนึ่งของคนที่ยังมีชีวิต ภูตหนูมีรูปร่างเป็นลูกหนูตัวเล็กสีขาวใส ชาวเกาหลีเชื่อว่าหากตีหรือทำร้ายภูตหนูให้ตาย ชีวิตของคนนั้นจะตายตามไปด้วย

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพภูตหนูมีเพียงเรื่องเดียว ได้แก่ เรื่อง *ภูตหนู* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

> จู่ ๆ ภรรยามองหน้าสามีที่กำลังนอนกรนอยู่ ก็เห็นหนูสีขาวตัวเล็กตัวหนึ่งออกมาจากรูจมูกสามี แล้วมันก็เดินไปที่ประตู ...จนถึงถ้ำเล็ก ๆ ในภูเขาแห่งหนึ่ง หนูเข้าไปในถ้ำสักพักก็เดินออกมา แสามารถกลับบ้านด้วยความช่วยเหลือของภรรยาและเดินเข้าไปในรูจมูกสามีดังเดิม ... ภรรยาก็หยุดเย็บผ้าแล้วชวนสามีไปยังถ้ำที่เดินตามหนูไป ... แล้วคลานเข้าไปในถ้ำอย่างระมัดระวัง ก็พบโอ่งใบหนึ่งตามที่สามีบอก เมื่อเปิดโอ่งดูก็มีทองคำเหลืองอร่ามเต็มโอ่ง ในที่สุด สามีภรรยาคู่นี้ก็กลายเป็นเศรษฐีได้เพราะภูตหนู
>
> (จากเรื่อง *ภูตหนู*)

4.3 ความเชื่อเรื่องเลข 3

เลข 3 เป็นเลขที่ชาวตะวันออกถือว่าเป็นเลขมงคล ชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับเลข 3 เป็นพิเศษกว่าชาติใด ๆ เนื่องด้วยความเชื่อว่า เลข 3 เป็นเลขสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งเป็นเลขที่รวมเลข 1 (เลขตัวแทนเลขคี่หรือเลขหยาง) กับเลข 2 (เลขตัวแทนเลขคู่หรือเลขหยิน) อีกทั้งเป็นสัญลักษณ์แห่งองค์ประกอบพื้นฐานโลก คือ ฟ้า ดิน และคน ด้วยเหตุนี้ เลข 3 จึงเป็นเลขที่มีมงคลและสมบูรณ์แบบที่สุดในความเชื่อของชาวเกาหลีมาแต่โบราณ [1]

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพความเชื่อเรื่องเลข 3 ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง, เจ้าสาวอิงงอ, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1, โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2, ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู, เด็กเคราะห์ร้าย, เด็กกตัญญูปราบเสือ, นางฟ้ากับคนตัดฟืน, นางอิงงอกับชายยากจน, บุญวาสนา, พระสงฆ์ใจชั่ว, รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา, เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2, โลงศพต้องใหญ่, เสือแห่งภูเขาคึมคัง* และ *อุทกภัยกับลูกต้นไม้* มีทั้งสิ้น 16 เรื่อง

ตัวอย่าง

> ตั้งแต่คืนนั้น พระก็เอาอาหารมากมายมาให้หญิงสาวที่โพรงทุกคืน และในที่สุด หญิงสาวคลอดลูกออกมาเป็นแฝดชาย 3 คน เรียกว่า ซัมแทจา หลายปีผ่านไป บิดาคิดว่าบุตรสาวคงตายและเหลือแต่

[1] คู มีเร. (1992). *โลกแห่งสัญลักษณ์ของชาวเกาหลี*. หน้า 11-36.

กระดูก จึงสั่งให้คนรับใช้ไปเก็บกระดูกมา พอคนรับใช้เปิดโพรงดู ปรากฏว่ามีเด็กชายสามคนกำลังอ่านหนังสืออยู่ข้าง ๆ หญิงสาว ... บุตรชายแฝดทั้งสามนั้น เมื่อสิ้นชีวิตลงก็เกิดเป็นดาวซัมแทซอง (ซัมแทซองหมายถึงดวงดาวแห่งราชโอรสทั้งสาม)

(จากเรื่อง *กำเนิดดาวซัมแทซอง*)

วันรุ่งขึ้น การแข่งขันระหว่างภรรยาเก่ากับภรรยาใหม่ก็เริ่มขึ้น คือ เอาคนโทตักน้ำที่บ่อแล้วทูบนหัวเดินกลับมาโดยน้ำไม่หกภรรยาเก่าชนะอย่างง่ายดายต่อไปเป็นการไขปริศนาภรรยาเก่าก็ชนะอีก การแข่งขันสุดท้ายคือให้ไปหาขนเสือสามกระสอบมาทำเป็นหมวกให้ชินซอนบี ภรรยาใหม่ก็ไปดึงขนแมวมาเต็ม แต่ภรรยาเก่าไปหาขนเสือในป่าภูเขาลึกจริง เธอไปพบหญิงชราคนหนึ่งซึ่งอยู่ที่บ้านโชกาในภูเขานั้น เธอเล่าเรื่องให้หญิงชราฟัง หญิงชราก็ให้เธอมาซ่อนตัวอยู่ในกระโปรงของตน อีกสักพักหนึ่ง มีเสือตัวมหึมาเดินเข้ามาในห้อง เรียกหญิงชราว่าแม่ แล้วคำรามบ่นว่าเหม็นมนุษย์ แต่หญิงชราก็ดุมันและถอนขนเสือ เสือที่เข้ามาหาหญิงชรามีทั้งหมด 3 ตัว ดังนั้นหญิงสาวภรรยาเก่าก็สามารถเก็บขนเสือสามกระสอบและทำหมวกให้ชินซอนบีได้ ในที่สุด ชินซอนบีเลือกภรรยาเก่าเป็นภรรยาของตน

(จากเรื่อง *ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู*)

นางจึงให้บุตรชายลองยิงเช่นเดียวกับบิดาแต่ยิงไม่ถูก เขาจึงต้องฝึกฝนอย่างหนักสามปีจึงยิงถูก มารดาบอกว่าบิดาสามารถยิงรูเข็มที่เธอถืออยู่ห่างสิบลี้ถูก บุตรชายก็ฝึกอีกจนครบสามปีจึงยิงถูก มารดาจำใจต้องยอมให้บุตรชายไป เมื่อชายหนุ่มเดินทางมาถึงโรงเตี๊ยมที่บิดาเคยพัก หญิงชราเจ้าของโรงเตี๊ยมบอกกับเขาว่าบิดาเป็นนักยิงปืนที่เก่งที่สุด สามารถหันหลังยิงใบไม้ใบที่อยู่สูงสุดหล่นลงมาได้ เขาจึงต้องฝึกอีกสามปี หญิงชราบอกอีกว่า บิดาเขาสามารถยิงมดที่อยู่บนหินห่างสิบลี้ถูก เขาฝึกอีกสามปีจึงสำเร็จ

(จากเรื่อง *เสือแห่งภูเขาคึมคัง*)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่งมีแต่บุตรสาว 3 คน ไม่มีบุตรชาย วันหนึ่ง เศรษฐีเรียกบุตรสาวทั้งสามมาแล้วถามว่าอยู่ดีมีสุขเพราะใคร บุตรสาวคนโตกับคนที่สองตอบว่าเพราะบิดา แต่คนสุดท้องกลับตอบว่าเพราะตนเอง

(จากเรื่อง *รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา*)

วันหนึ่ง พบฝูงมดกำลังจะจมน้ำตาย ลูกถามบิดาว่าจะช่วยพวกมันได้หรือไม่ บิดาอนุญาตต่อมามีฝูงยุงกำลังปลิวตามพายุขอร้องให้ช่วยชีวิต ลูกขออนุญาตบิดาช่วยมัน บิดาก็อนุญาต ต่อมา ได้ยินเสียงเด็กอายุรุ่นราวกับตัวร้องอยู่ ลูกอดสงสารไม่ได้ จึงถามบิดาว่าจะช่วยชีวิตได้ไหม แต่คราวนี้ บิดาไม่อนุญาต ลูกขอร้องบิดาไปถึง 3 ครั้งจนได้รับอนุญาตให้ช่วยชีวิตของเด็กชาย

(จากเรื่อง *อุทกภัยกับลูกต้นไม้*)

4.4 ความเชื่อเรื่องพระเจ้าฮานึอนิม (하느님, Haneunim)

ฮานึอนิม เป็นพระเจ้าหรือเจ้าแห่งสวรรค์ที่ชาวเกาหลีเชื่อว่าเป็นเทพเจ้าสูงสุดที่กำหนด

ชะตากรรมมนุษย์ ความเชื่อเรื่องฮานือนิมเป็นความเชื่อดั้งเดิมที่ชาวเกาหลีมีมาแต่โบราณ เมื่อตกอยู่ในความยากลำบากหรือเหตุการณ์อันตราย ชาวเกาหลีมักจะอธิษฐานสวดอธิษฐานขอพระเจ้าฮานือนิมช่วยตนให้รอดพ้นจากความยากลำบากนั้นได้

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพพระเจ้าฮานือนิม ได้แก่ เรื่อง *กำเนิดดาวหมีใหญ่, กำเนิดภูเขา แม่น้ำ และทะเล, ฝังลูกทั้งเป็น, พระอาทิตย์กับพระจันทร์, ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว, ลูกพลับเดือนพฤษภาคม* และ *ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ* มีทั้งสิ้น 7 เรื่อง

ตัวอย่าง

> ครั้นมารดาเห็นสะพานหินก็ดีใจ จึงสวดอธิษฐานต่อพระเจ้าฮานือนิมว่าขอให้ผู้สร้างสะพานนี้เกิดใหม่เป็นดาวบนท้องฟ้า นางอธิษฐานเช่นนี้โดยไม่รู้ว่าบุตรชายของตนเป็นผู้สร้าง หลังจากบุตรชายทั้ง 7 ตายไปก็ไปเกิดเป็นดาวหมีใหญ่บนท้องฟ้าตามคำอธิษฐานของนาง
>
> (จากเรื่อง *กำเนิดดาวหมีใหญ่*)

> ภรรยาพบว่าไม่ว่าจะใส่อะไรลงไปในชาม สิ่งนั้นจะเกิดขึ้นเต็มชามตลอดเวลา จึงรู้สึกแปลกและลองใส่เหรียญดู เหรียญก็มากขึ้นเป็นหลายร้อยเท่าจนเต็มชามอยู่เสมอ ทั้งคู่ดีใจและพูดว่านี่เป็นของขวัญที่พระเจ้ามอบให้เพราะความกตัญญู
>
> (จากเรื่อง *ฝังลูกทั้งเป็น*)

> เด็กทั้งสองจึงสวดอธิษฐานว่า “ขอให้พระเจ้าฮานือนิมได้โปรดช่วยชีวิตพวกข้า” ทันใดนั้น มีเชือกทองลอยลงมาจากสวรรค์ เด็กทั้งสองจึงได้ขึ้นสวรรค์และได้เป็นพระอาทิตย์กับพระจันทร์ ส่วนเสือนั้นก็สวดอธิษฐานและได้เชือกมาเช่นกัน แต่ปรากฏว่าเป็นเชือกที่เก่าและเปื่อย เสือจึงตกลงมาบนไร่ข้าวฟ่างเลือดไหลนอง
>
> (จากเรื่อง *พระอาทิตย์กับพระจันทร์*)

4.5 ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าซันซิน (산신, Sansin)

ซันซิน เป็นเทพเจ้าที่ดูแลคุ้มครองภูเขา ซึ่งเป็นเทพเจ้าที่ให้ฝนหรืออุดมสมบูรณ์สำหรับชาวนาชาวไร่ อีกทั้งเป็นเทพเจ้าผู้ประทานลูกหรือให้ความช่วยเหลือคนดีทั่วไป ชาวเกาหลีมีการบวรสรวงเทพเจ้าซันซินมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพเทพเจ้าซันซิน ได้แก่ เรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1, ตับกระต่าย, บุญวาสนา* และ *ลูกกตัญญูกับหัวโสม* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

> วันหนึ่ง ขณะที่อัศวินกำลังงีบหลับบนภูเขา เขาฝันถึงเทพเจ้าซันซินซึ่งเป็นชายชราหนวดขาวบอกหันทางแก่เขา ครั้นเขาตื่นขึ้นมาจึงทำตามเทพเจ้าภูเขาบอกไว้ในฝัน เขาได้พบหลุมประหลาดซึ่ง

เป็นประตูทางเข้าเมืองลับแล ... เทพเจ้าซันซินได้ลงมาช่วยเหลืออัศวิน โดยให้ยืมม้าสวรรค์ขี่ออกจากเมืองลับแล เพื่อไปจัดการลูกน้องทรยศและได้ธิดาองค์เล็กเป็นภรรยาในที่สุด

(จากเรื่อง *โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1*)

เต่ารู้สึกเสียใจ หลั่งน้ำตาด้วยความจงรักภักดี ทันใดนั้น มีเทวดาแห่งภูเขาที่มีเครายาวสีขาวปรากฏกาย เทวดาชื่นชมในความซื่อสัตย์และความอุตสาหะของเต่า จึงยื่นหัวโสมที่แก่เต็มที่ให้เป็นหัวโสมที่สามารถรักษาโรคได้ทุกโรค

(จากเรื่อง *ตับกระต่าย*)

สามีภรรยาก็เปิดฝาหม้อดู พบหัวโสมขนาดใหญ่อยู่ในนั้น นั่นคือของขวัญจากเทพเจ้าซันซินที่แปลงร่างเป็นพระมากบอกสูตรยา เมื่อมารดาสามีดื่มน้ำโสมต้มแล้วก็หายป่วยทันที

(จากเรื่อง *ลูกกตัญญูกับหัวโสม*)

4.6 ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ย (풍수, Pungsu)

ฮวงซุ้ยหรือฮวงจุ้ย หมายถึงหลักในการเลือกที่ฝังศพของชาวจีนซึ่งมีอิทธิพลต่อความเชื่อของชาวเกาหลีมาแต่โบราณ โดยเชื่อว่าการเลือกสรรทำเลฝังศพเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อชีวิตของลูกหลาน จึงควรใช้ความพิถีพิถันและความชำนาญการในการเลือกที่สำหรับการฝังศพ ปลูกบ้านสร้างวัด ฯลฯ

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพความเชื่อเรื่องหลักฮวงซุ้ย ได้แก่ เรื่อง *บุญวาสนา, บุตรสาวแย่งที่สุสาน, โลงศพต้องใหญ่* และ *เสือเลือกสุสาน* มีทั้งสิ้น 4 เรื่อง

ตัวอย่าง

มารดาเสียชีวิตเมื่อไม่นานมานี้ แต่ด้วยความยากจนและไม่มีความรู้ในวิชาฮวงซุ้ย ชายหนุ่มจึงยังไม่ได้ฝังศพมารดา หลวงพ่อโดซอนฟังดังนั้นก็รู้สึกเห็นใจชายหนุ่ม จึงตัดสินใจจะหาทำเลดี ๆ เพื่อให้เขาได้ฝังศพมารดา หลวงพ่อโดซอนชำนาญในวิชาฮวงซุ้ย จึงพาชายหนุ่มไปพบทำเลที่ดีเยี่ยม ทำเลนั้นจะทำให้ตระกูลรุ่งเรืองในอนาคต หลวงพ่อโดซอนจึงบอกให้ชายหนุ่มฝังศพมารดา ณ ที่นั่น จากนั้นก็เดินธุดงค์ต่อไป

(จากเรื่อง *บุญวาสนา*)

ครอบครัวหนึ่งได้จ้างหมอฮวงซุ้ยหาทำเลดี ๆ ไว้สำหรับฝังศพ แต่บุตรสาวครอบครัวนั้นอยากจะได้ทำเลฝังศพนั้นเป็นของครอบครัวสามีตน จึงตักน้ำมาราดที่ทำเลนั้นทั้งคืน วันรุ่งขึ้น ก็เรียครอบครัวมาบอกว่าทำเลฝังศพนี้ใช้ไม่ได้เพราะมีน้ำไหลอยู่ใต้ดิน หากฝังศพที่นี่คงจะแย่ ครอบครัวขอนางเชื่อจึงทิ้งทำเลนั้น นางก็ไปฝังศพของครอบครัวสามีแทน จนกลายเป็นเศรษฐี คนเกาหลีจึงมักพูดว่าบุตรสาวแต่งงานแล้วกลายเป็นคนอื่นมิใช่คนในครอบครัวอีกต่อไป

(จากเรื่อง *บุตรสาวแย่งที่สุสาน*)

4.7 ความเชื่อเรื่องเจ้าที่ (지신, Jisin)

เจ้าที่ หมายถึงเทวดารักษาพื้นที่ ชาวเกาหลีเชื่อกันมาแต่โบราณว่า ทุกพื้นที่มีเจ้าของ ต้องรู้จักเซ่นไหว้เคารพเจ้าที่ ไม่เช่นนั้นเจ้าที่จะรู้สึกโกรธและทำร้ายคน แต่หากเซ่นไหว้เจ้าที่ถูกต้อง เจ้าที่จะช่วยให้ครอบครัวนั้นรุ่งเรืองมั่งมีศรีสุข

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพความเชื่อเรื่องเจ้าที่ ได้แก่ เรื่อง *ซิมชองบุตรสาวกตัญญู, ภูตหนู* และ *เลือกลูกสะใภ้* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

> พอถึงหน้าถ้ำ ภรรยาก็ตั้งโต๊ะเครื่องเซ่นไหว้ที่เตรียมมา ทำพิธีแสดงความเคารพเจ้าที่ แล้วคลาเข้าไปในถ้ำอย่างระมัดระวัง
>
> (จากเรื่อง *ภูตหนู*)

> ทันใดนั้น ลุงก็เห็นลูกสะใภ้ของน้องชายกำลังไหว้ห้องเก็บของอยู่จึงเข้าไปถาม หญิงสาวตอบว่า วันที่ตนแต่งงานเข้าบ้านนี้ ก็ฝันเห็นงูเหลือมซึ่งเป็นเจ้าที่บ้านกำลังย้ายเข้ามาในบ้าน ตื่นเช้าขึ้นมาก็เห็นงูเหลือมจริง ๆ จึงเคารพกราบไหว้อยู่ทุกวัน ลุงได้ฟังดังนั้นก็ตกใจและกังวลขึ้นมา เพราะหากเจ้าที่บ้านย้ายมาจริง หมายความว่าความมั่งมีศรีสุขของบ้านตนก็ต้องย้ายมาที่บ้านน้องชายเช่นกัน และเท่าที่เห็นก็ดูเหมือนบ้านน้องชายจะรุ่งเรืองขึ้นจริง ๆ ลุงจึงของูเหลือมคืน แต่หญิงสาวบอกว่าไม่สามารถคืนให้ไปเปล่า ๆ ได้ ลุงจึงยอมยกทุ่งนา 10 ไร่ให้และเอางูเหลือมคืนไป หญิงสาวยินดีตกลง
>
> (จากเรื่อง *เลือกลูกสะใภ้*)

4.8 ความเชื่อเรื่องข้อห้าม (금기, Guemgi)

ข้อห้าม หมายถึง การประพฤติที่สังคมหนึ่งสังคมใดห้ามกระทำเพราะถ้าทำถือว่าผิดหรืออัปมงคล ข้อห้ามนั้นเป็นความเชื่อดั้งเดิมประเภทหนึ่งที่มีอยู่ในทุกชนชาติ ซึ่งชาวเกาหลีก็มีข้อห้ามหลายอย่าง เช่น ห้ามปัสสาวะราดกระดูก ห้ามตัดเล็กมือเล็บเท้าทิ้งไม่เป็นที่ และห้ามฝังศพที่ที่มีน้ำเป็นต้น

เรื่องนิทานที่สะท้อนภาพความเชื่อเรื่องข้อห้าม ได้แก่ เรื่อง *เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2* , *โลงศพต้องใหญ่* และ *สุนัขจิ้งจอกเก้าหาง* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

> พระรูปนั้นรู้เรื่องทั้งหมดที่เขาถูกขโมยร่าง จึงถามว่าเคยตัดเล็บทิ้งไว้ที่ไหนบ้าง ชายหนุ่มตอบว่าที่ก้อนหินใหญ่ริมแม่น้ำสายหนึ่งหน้าวัดพระสงฆ์อธิบายว่า คงเป็นหนูที่กินเล็บมือเล็บเท้าที่มีวิญญาของเขาแล้วแปลงร่างเป็นเขา ... ด้วยเหตุนี้ คนเกาหลีจึงห้ามตัดเล็บมือเล็บเท้าแล้วทิ้งไม่เป็นที่ เพราะ

เล็บมีวิญญาณมนุษย์อยู่

(จากเรื่อง *เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2*)

อาจารย์ฮวงซุ้ยเดินทางไปหาทำเลดีอยู่หลายเดือนแล้วกลับมาบอกว่าตรงศูนย์กลางของทะเลสาบที่อยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านนี้เป็นทำเลฮวงซุ้ยที่ดีเยี่ยม แต่เนื่องจากมีความเชื่อกันว่าฝังศพใต้น้ำไม่ได้ ดังนั้นบุตรชายคนโตกับบุตรชายคนกลางจึงคัดค้านต่อมาเมื่อบิดาเสียชีวิตพวกเขานำบิดาไปฝังไว้ในภูเขา แต่บุตรชายคนเล็กคิดต่างจากพี่ชาย จึงแอบไปทำโลงหิน ขุดศพบิดาออกมาใส่โลงหินแล้วนำไปฝังใต้ทะเลสาบตามที่อาจารย์แนะนำโดยไม่ให้พี่ชายทั้งสองรู้เมื่อมารดาเสียชีวิตก็แอบทำเช่นเดียวกัน ... หลังจากนั้น บุตรชายคนเล็กประสบความสำเร็จมากมายและได้เป็นขุนนางชั้นสูงของเมืองอีกด้วย

(จากเรื่อง *โลงศพต้องใหญ่*)

มีชายคนหนึ่งยืนถ่ายปัสสาวะบนถนน พอเขากัมมองที่พื้นก็เห็นกระดูกมนุษย์สีขาวถูกปัสสาวะรด ... เขารู้สึกกลัวขึ้นมาจึงวิ่งหนี กระดูกก็ลุกขึ้นวิ่งตามเขามาอย่างรวดเร็ว ... สาวเจ้าของโรงเตี๊ยมก็กลายร่างเป็นสุนัขจิ้งจอกเก้าหางทันที พร้อมกับร้องว่าเจ้านั่นเอง ข้ารอแก้แค้นเจ้ามานานว่าแล้วก็จับเขากินทันที เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าไม่ควรถ่ายปัสสาวะรดกระดูก

(จากเรื่อง *สุนัขจิ้งจอกเก้าหาง*)

4.9 ความเชื่อเรื่องการพยากรณ์ (점, Jeom)

การพยากรณ์ หมายถึงการทำนายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับสรรพสิ่งในอดีตหรือจะเกิดขึ้นในอนาคต การพยากรณ์มีหลายประเภท เช่น นรลักษณ์ศาสตร์ หัตถศาสตร์ ไสยศาสตร์ และโหราศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบัน ชาวเกาหลียังมีความเชื่อเรื่องการพยากรณ์ชีวิตบุคคลกันอย่างมาก ในสมัยโบราณ พระสงฆ์หรือผู้มีความรู้ในวิชาการพยากรณ์เป็นผู้ทำนายให้ แต่ปัจจุบัน มีผู้ประกอบอาชีพรับทำนายโชคชะตาชีวิตโดยเรียกร้องค่าตอบแทน

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพความเชื่อในการพยากรณ์ ได้แก่ เรื่อง *เด็กเคราะห์ร้าย* , *บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว* และ *สลับเจ้าสาวระหว่างฉุด* มีทั้งสิ้น 3 เรื่อง

ตัวอย่าง

วันหนึ่ง พระสงฆ์รูปหนึ่งมาเยี่ยมที่บ้าน เห็นหน้าเด็กชายแล้วเตือนว่าเขาจะพบกับความเคราะห์ร้าย จะทำให้ภรรยาตายและตระกูลล่มจม เศรษฐีตกใจและถามวิธีป้องกัน พระสงฆ์จึงแนะนำให้ส่งบุตรชายไปเรียนพระพุทธศาสนาที่วัดบนภูเขา 3 ปี พระพุทธคุณจะช่วยให้เด็กพ้นจากเคราะห์ร้ายนั้นได้ เศรษฐีจึงฝากบุตรชายให้ไปกับพระรูปนั้น พระสงฆ์พาเด็กมาที่วัด

(จากเรื่อง *เด็กเคราะห์ร้าย*)

บิดามารดาเป็นห่วงบุตรชายโทนของตนมาก จึงไปหาหมอดูเพื่อให้ทำนายชีวิตของบุตรชาย

หมอดูบอกว่าหากบุตรชายอยู่ที่บ้าน เมื่ออายุครบ 13 ปีก็ต้องตกเป็นเหยื่อของเสือเช่นเดียวกับรุ่นบรรพบุรุษ ครอบครัวจึงจำต้องให้เด็กชายออกเดินทางไปอยู่ที่อื่น

(จากเรื่อง *บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว*)

มีชายหนุ่มทำงานเป็นคนรับใช้ที่บ้านขุนนางตระกูลจัง ทำงานอยู่หลายปีรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากเป็นคนรับอีกต่อไป จึงหนีออกจากบ้านแล้วเดินทางไปอย่างไร้จุดหมาย เมื่อถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่งเขาไปหาหมอดูซึ่งมีชื่อเสียงทำนายแม่นมาก หลังจากหมอดูพิจารณาใบหน้าเขาอยู่ครู่หนึ่ง ก็บอกให้เขากลับไปทางเดิม ชายหนุ่มรู้สึกแปลกใจแต่หมอดูสั่งให้เดินทางกลับโดยใช้เส้นทางขามาเท่านั้น ชายหนุ่มจึงเดินกลับไปตามเส้นทางเดิม

(จากเรื่อง *สลับเจ้าสาวระหว่างฉุด*)

4.10 ความเชื่อทางศาสนา

นิทานพื้นบ้านได้สะท้อนภาพความเชื่อทางศาสนาค่อนข้างน้อย ซึ่งทั้งหมดเป็นความเชื่อในพุทธศาสนา พุทธศาสนาเผยแผ่อยู่ในดินแดนเกาหลีมาเป็นเวลาประมาณ 1600 ปี แต่ภายหลังพุทธศาสนาในเกาหลีเสื่อมถอยเพราะวัตรปฏิบัติของพระสงฆ์ผิดเพี้ยนไป คนจึงเสื่อมศรัทธา กระนั้นความเชื่อในแนวทางพุทธศาสนายังมีร่องรอยเหลืออยู่ ส่วนความเชื่อทางศาสนาอื่น เช่น ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามไม่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านที่ศึกษา

4.10.1 การเวียนว่ายตายเกิด (윤회, Yunhue)

การเวียนว่ายตายเกิด หมายถึง คติความเชื่อที่ว่ามนุษย์หรือสัตว์เมื่อตายแล้วจะต้องไปเกิดในภพใหม่หรือภพเดิม ความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดหรือการเกิดใหม่ เป็นความเชื่อดั้งเดิมที่ชาวเกาหลีมีมาแต่โบราณ ซึ่งปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีหลายเรื่อง

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพการเวียนว่ายตายเกิด ได้แก่เรื่อง *นางฟ้ากับคนตัดฟืน* มีเพียงเรื่องเดียว

ตัวอย่าง

คนตัดฟืนอดห่วงมารดาที่อยู่คนเดียวไม่ได้ จึงขออนุญาตนางฟ้าผู้เป็นภรรยา ขี่ม้าสวรรค์ลงมาหามารดา นางฟ้าอนุญาตแต่มีข้อห้ามว่าห้ามคนตัดฟืนลงจากหลังม้า เมื่อคนตัดฟืนได้พบมารดา มารดาได้นำฟักทองต้มน้ำตาลร้อนๆใส่ถ้วยให้บุตรชายกินบังเอิญฟักทองต้มน้ำตาลร้อน ๆ หกรดคอม ทำให้ม้าตื่นสะบัดคนตัดฟืนตกจากหลังม้า เขาจึงไม่สามารถกลับสวรรค์ได้อีก จึงได้แต่มองฟ้าทุกวันจนแก่ตายและเกิดใหม่เป็นไก่ตัวผู้ตัวหนึ่ง

(จากเรื่อง *นางฟ้ากับคนตัดฟืน*)

4.10.2 บุญกรรม (업보, Eoppo)

บุญ หมายถึงการกระทำดีตามหลักคำสอนในศาสนา ส่วน กรรม หมายถึง การกระทำที่ส่งผลร้ายมายังปัจจุบันหรือซึ่งจะส่งผลร้ายต่อไปในอนาคต ชาวเกาหลีมีความเชื่อว่าหากมนุษย์ทำบุญหรือทำบาปไว้ บุญหรือกรรมก็จะสืบทอดไปยังชาติหน้าหรือลูกหลานได้

เรื่องนิทานพื้นบ้านที่สะท้อนภาพความเชื่อเรื่องกรรม ได้แก่ เรื่อง *บุญวาสนา* ทั้งสิ้น 1 เรื่อง

ตัวอย่าง

> ทันใดนั้น หลวงพ่อโดซอนได้ยินเสียงชายชราเรียกชื่อตน เทพเจ้าซันซินนั่นเอง เทพเจ้าปรากฏตัวขึ้นแล้วห้ามปรามหลวงพ่อโดซอน พร้อมกับอธิบายว่านั่นเป็นทำเลเยี่ยมอย่างที่หลวงพ่อโดซอนเห็นไม่มีผิด แต่เนื่องจากตระกูลของชายหนุ่มได้ทำบาปไว้ในอดีต จึงถูกลงโทษลงมาถึง 3 ชั่วอายุคน แม้ว่าทำเลจะดีเพียงใด หากไม่มีบุญวาสนาก็ไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น
>
> (จากเรื่อง *บุญวาสนา*)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นภาพสะท้อนความเชื่อของชาวเกาหลีในสมัยโบราณว่าชาวเกาหลีมีความเชื่อเรื่องโลกว่าโลกประกอบด้วย 6 โลกได้แก่ โลกสวรรค์ โลกบาดาล โลกลับแลยมโลก โลกซินซ็อน และโลกมนุษย์ นอกจากนี้ ชาวเกาหลียังมีความเชื่อเรื่องผี เช่นผีบรรพบุรุษ ผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง ผีพยาบาท ผีโดแกบี ภูตหนู ฯลฯ ความเชื่อเรื่องเลข 3 ความเชื่อเรื่องพระเจ้าฮานือนิม ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าซันซิน ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ย ความเชื่อเรื่องเจ้าที่ ความเชื่อเรื่องข้อห้าม ความเชื่อเรื่องการพยากรณ์ และความเชื่อทางศาสนา เช่น การเวียนว่ายตายเกิดและบุญกรรม เป็นต้น

สรุปแล้ว นิทานพื้นบ้านเกาหลีได้สะท้อนภาพสังคมได้อย่างดี ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิถีชีวิต เช่น การประกอบอาชีพ อาหารการกิน การสร้างบ้าน เครื่องมือเครื่องใช้ การศึกษา การคมนาคม และยาพื้นบ้าน เป็นต้น ทางด้านประเพณี เช่น ประเพณีการเกิด ประเพณีการสมรส ประเพณีการตาย และประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เป็นต้น ทางด้านแนวคิด เช่น แนวคิดเรื่องความกตัญญู แนวคิดเรื่องความเมตตากรุณา แนวคิดเรื่องความเฉลียดฉลาด แนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ แนวคิดเรื่องการเชื่อฟัง แนวคิดเรื่องการเสียสละ แนวคิดเรื่องความกล้าหาญ แนวคิดเรื่องความขยันหมั่นเพียร แนวคิดเรื่องความพอเพียง แนวคิดเรื่องการมีมารยาท แนวคิดเรื่องความบริสุทธิ์ของสตรี แนวคิดเรื่องการรักพี่น้อง แนวคิดเรื่องความเป็นแม่บ้าน แนวคิดเรื่องความอดทนและแนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้อง เป็นต้น ทางด้านความเชื่อ เช่น ความเชื่อเรื่องโลก ความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อเรื่องเลข 3 ความเชื่อเรื่องพระเจ้าฮานือนิม ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าซันซิน ความเชื่อ

เรื่องฮวงซุ้ย ความเชื่อเรื่องเจ้าที่ ความเชื่อเรื่องข้อห้าม ความเชื่อเรื่องการพยากรณ์ และความเชื่อทางศาสนา ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงสังคมเกาหลีในสมัยโบราณโดยเฉพาะสังคมชนชั้นสามัญได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี มีความมุ่งหมายเพื่อให้เห็นวิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อของชาวเกาหลี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน ภาพสะท้อนสังคม และวัฒนธรรมเกาหลีเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า อีกทั้งศึกษานิทานพื้นบ้านเกาหลีจากหนังสือรวบรวมนิทานพื้นบ้านทั้งหมด 9 เล่มซึ่งเป็นเอกสารภาษาเกาหลีจำนวน 7 เล่มและเอกสารภาษาไทย 2 เล่ม คัดเลือกเฉพาะเรื่องที่มีเนื้อหาสะท้อนภาพสังคมเกาหลีเด่นชัดจำนวน 100 เรื่องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้น วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านที่คัดเลือกไว้ดังกล่าว สำหรับการเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีโดยวิธีการและขอบเขตดังกล่าว สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. วิถีชีวิต

ด้านการประกอบอาชีพ พบว่า นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสังคมเกาหลีในสมัยโบราณเป็นสังคมเกษตรกรรม รองลงมาเป็นอาชีพตัดฟืน อาชีพค้าขายเร่ อาชีพรับจ้าง อาชีพล่าสัตว์ อาชีพเผาถ่าน อาชีพหมอตำแย อาชีพครูฮุนจัง อาชีพอาจารย์ฮวงซุ้ย และอาชีพตีเหล็ก

ด้านอาหารการกิน นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพเหล้าหมักจากข้าวที่เรียกว่ามักกอลลีมากที่สุด รองลงมาเป็น ข้าวเจ้า พลับ สาลี่ ขนมต็อก ข้าวฟ่าง ปลาอิงงอ เกาลัด ข้าวบาร์เลย์ ข้าวตัง ซุปสาหร่าย น้ำมันงา ฟัก สตรอเบอรี่ หัวไชเท้า คิมชี เต้าเจี้ยวกับซีอิ๊ว ต้มหอม ถั่วแดงต้มน้ำเต้า แนงอี ผักกาดขาว พริกป่น พุทรา มักฝรั่ง โมมิล(หรือเมมิล) หอยนางรม และแอบเปิ้ล แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีรับประทานข้าวเป็นอาหารหลักอีกทั้งแปรรูปเป็นของกินอื่น ๆ ได้อีกหลายประเภท ข้าวจึงมีความสำคัญมากสำหรับชาวเกาหลี รองลงมาจากข้าวเป็นผลไม้ตามฤดูกาล ซึ่งสะท้อนให้เห็นลักษณะภูมิอากาศได้ดี นอกจากนี้ นิทานพื้นบ้านยังสะท้อนภาพผักหลากหลายประเภท สัตว์น้ำและพืชน้ำ เครื่องปรุงรส จนกระทั่งการถนอมอาหาร เช่น การดองผักไว้รับประทานฤดูหนาวที่ขาดแคลนผักสดที่เรียกว่าคิมชี เป็นต้น

ด้านการสร้างบ้าน นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพบ้านของคนจนที่เรียกว่าโชกา ซึ่งมุงหลังคาด้วยฟาง และภาพบ้านของคนรวยที่เรียกว่ากีวาจิบ ซึ่งมุงหลังคาด้วยกระเบื้อง นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นภาพการปลูกต้นหลิวไว้ข้าง ๆ บ่อน้ำในหมู่บ้านทุก ๆ แห่ง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกาหลีที่ปลูกต้นหลิวให้ร่มเงาแก่บ่อน้ำ รากของต้นหลิวช่วยพยุงดินบ่อน้ำไม่ให้ทรุดพังทะลาย ทำให้บ่อน้ำมีน้ำใสสะอาดอยู่เสมอ

ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพเครื่องมือเครื่องใช้ในสมัยโบราณหลายอย่าง เช่น มีด ชิเก โอ่ง ขวาน เสื่อ กระถางถ่าน ครกกระเดื่อง ตะเกียบ ธนู ไม้ฟาดผ้า หินเหล็กไฟ จอบ ตะกร้า โถปัสสาวะ ทัพพี หม้อ หินฝนหมึก เป็นต้น

ด้านการศึกษา นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพการศึกษาระดับประถมซึ่งเป็นสำนักเรียนเอกชนที่เรียกว่าซอดัง เมื่อจบระดับประถมแล้ว ชายสามัญชนทั่วไปมักจะไปศึกษาด้วยตนเองต่อที่วัดบนภูเขาเพื่อเตรียมสอบควากอ ควากอเป็นการสอบชิงตำแหน่งขุนนางระดับสูง ซึ่งเปิดโอกาสให้ชายสามัญชนสามารถสมัครสอบได้ เป็นหนทางที่ยกสถานะทางสังคมได้ จึงมีการแข่งขันสูง

ด้านการคมนาคม นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพการเดินทางของชนชั้นสามัญและชนชั้นต่ำสมัยโบราณ ซึ่งส่วนใหญ่เดินทางโดยการเดินเท้า แต่สำหรับชนชั้นสูง สตรีจะนั่งเกี้ยวและบุรุษจะขี่ม้าเวลาเดินทางไกล สำหรับชนชั้นสามัญสามารถนั่งเกี้ยวหรือขี่ม้าได้เพียงวันแต่งงานเท่านั้น นอกจากนี้ สะท้อนภาพการเดินทางโดยเรือ ซึ่งเป็นพาหนะที่เสมอภาคเพราะไม่จำกัดเพศหรือชนชั้น

ด้านยาพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพโสม ซึ่งชาวเกาหลีเชื่อถือในสรรพคุณว่าเป็นยาที่ช่วยบำรุงร่างกาย บำรุงพลัง และรักษาโรคให้หายได้

2. ประเพณี

ด้านประเพณีการเกิด นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนเพียงภาพของกระบวนการเกิด ซึ่งมีหมอตำแยมาทำคลอด เอารกออก ตัดสายสะดือ และต้มซุปสาหร่ายให้ผู้คลอดรับประทานเพื่อบำรุงสุขภาพหลังคลอดอีกด้วย

ด้านประเพณีการสมรส นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนให้เห็นว่า มีการปรึกษากันระหว่างบิดามารดาทั้งสองฝ่ายโดยแม่สื่อเข้ามาเกี่ยวข้อง บิดามารดาตัดสินใจเรื่องการแต่งงานแทนหนุ่มสาวโดยคำนึงถึงฐานะทางครอบครัวของแต่ละฝ่าย พิธีสมรสจัดที่บ้านเจ้าสาว เจ้าบ่าวขี่ม้านำขบวนมาที่บ้านเจ้าสาว แล้วเข้าเรือนหอที่บ้านเจ้าสาว 3 วัน จากนั้น นำเจ้าสาวกลับไปอยู่บ้านเจ้าบ่าวตลอดชีวิต เจ้าสาวต้องทำหน้าที่ปรนนิบัติบิดามารดาสามี ดูแลสามี และหากสามีเสียชีวิตห้ามฝ่ายหญิงแต่งงานใหม่ ต้องทำหน้าที่เป็นลูกสะใภ้บ้านสามีตลอดไป

ด้านประเพณีการตาย นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อมีบุคคลเสียชีวิต

ทายาทจะพยายามเลือกทำเลที่ฝังศพตามหลักฮวงซุ้ย จากนั้น ก็จัดทำพิธีศพอย่างสมเกียรติที่สุด แล้วนำศพไปฝังพร้อมกับไว้ทุกข์ให้ผู้ตายระยะหนึ่ง

ด้านประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนให้เห็นว่า ชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับประเพณีการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่แสดงความเคารพและกตัญญูต่อบรรพบุรุษของตน ต้องมีการจัดโต๊ะเซ่นไหว้อย่างสะอาดด้วยความตั้งใจ และจัดพิธีในเวลาที่ควรตามธรรมเนียม เนื่องจากชาวเกาหลีเชื่อว่า การจัดพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษอย่างดี จะนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ลูกหลาน

3. แนวคิด

ด้านแนวคิด นิทานพื้นบ้านสะท้อนแนวคิดเรื่องความกตัญญู ได้แก่ ความกตัญญูต่อบิดามารดาและความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มากที่สุด รองลงมาเป็นแนวคิดเรื่องความเมตตากรุณา แนวคิดเรื่องความเฉลียวฉลาด แนวคิดเรื่องความเซื่อสัตย์ ได้แก่ การมีรักเดียวใจเดียวของสตรี การไม่เอาเปรียบผู้อื่น การรักษาสัญญาและความจงรักภักดีต่อกษัตริย์ แนวคิดเรื่องการเชื่อฟัง ได้แก่การเชื่อฟังผู้ชายหรือผู้มีความรู้และการเชื่อฟังสามีของสตรี แนวคิดเรื่องการเสียสละ แนวคิดเรื่องความกล้าหาญ แนวคิดเรื่องความขยันหมั่นเพียร แนวคิดเรื่องความพอเพียง แนวคิดเรื่องการมีมารยาท แนวคิดเรื่องความบริสุทธิ์ของสตรี แนวคิดเรื่องการรักพี่น้อง แนวคิดเรื่องความเป็นแม่บ้าน แนวคิดเรื่องความอดทนของสตรี และแนวคิดเรื่องการยึดถือความถูกต้อง แนวคิดที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื๊อ ซึ่งถือว่าครอบครัวเป็นหน่วยสังคมที่สำคัญที่สุด นอกจากนั้น เน้นบทบาทหน้าที่ของสตรีซึ่งมีสถานะที่ถูกจำกัดอยู่ในขอบเขตค่านิยมของสังคม

4. ความเชื่อ

ด้านความเชื่อเรื่องโลก นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องโลกว่าโลกประกอบด้วย 6 โลก ได้แก่ โลกสวรรค์ที่เทวดากับนางฟ้าอาศัยอยู่ โลกบาดาลหรือวังพญามังกรที่อยู่ใต้น้ำ เมืองลับแลซึ่งเป็นแดนลี้ลับที่ซ่อนอยู่ใต้ดินหรือในถ้ำลึก ยมโลกที่เป็นแดนคนตาย และโลกซินซ็อนซึ่งเป็นที่อยู่ของเซียนหรือนักปราชญ์ลัทธิเต๋า แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีเชื่อว่ามีแดนของเทพเจ้า แดนของคนเป็น และแดนของคนตายแยกกันอยู่ อีกทั้งเชื่อว่ามีโลกในอุดมคติหรือ Utopia เช่นเมืองลับแลหรือโลกซินซ็อนอยู่ในโลกนี้ มีเพียงคนที่มีคุณสมบัติพิเศษหรือด้วยความบังเอิญเท่านั้นที่สามารถเข้าไปถึงที่นั่น

ด้านความเชื่อเรื่องผี นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพผีบรรพบุรุษมากที่สุด นอกจากนี้นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหางซึ่งมักแปลงร่างเป็นหญิงสาวรูปงามมายั่วยวนผู้ชายให้หลงเพื่อกินตับผู้ชาย ผีพยาบาทซึ่งเป็นผีที่ผูกใจพยาบาทและคิดจะแก้แค้นจึง

ติดตามและขัดขวางผู้ที่ทำร้ายตนตลอดเวลา ผีโดแกบีที่เป็นอมนุษย์รูปร่างคล้ายมนุษย์แต่หน้าตาน่าเกลียด และสะท้อนภาพภูตหนูซึ่งเป็นวิญญาณของคนมีชีวิต

นอกจากนี้ นิทานพื้นบ้านเกาหลียังสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องเลข 3 ที่ชาวเกาหลีถือเป็นเลขมงคลพิเศษ ความเชื่อในพระเจ้าฮานือนิมเจ้าแห่งสวรรค์ผู้เป็นที่พึ่งของชาวเกาหลีมาเป็นเวลานานกว่าศาสนา ความเชื่อในเทพเจ้าซันซินซึ่งเป็นเทพเจ้าปกปักษ์รักษาภูเขา ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ยซึ่งชาวเกาหลีใช้เป็นหลักในการเลือกทำเลหรือที่ดินการฝังศพ ปลูกบ้าน หรือสร้างวัด ฯลฯ ความเชื่อเรื่องเจ้าที่ซึ่งเป็นเทวดารักษาพื้นที่ที่ควรเซ่นไหว้แสดงความเคารพ ความเชื่อเรื่องข้อห้าม เช่น ต้องทิ้งเล็บมือเล็บเท้าที่ตัดแล้วให้เป็นที่ ห้ามปัสสาวะรดกระดูก ฯลฯ และความเชื่อเรื่องการพยากรณ์ชีวิตอีกด้วย

ด้านความเชื่อทางศาสนา นิทานพื้นบ้านเกาหลีสะท้อนภาพความเชื่อทางศาสนาพุทธเท่านั้น ได้แก่ ความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด และความเชื่อเรื่องบุญกรรม แต่มีจำนวนค่อนข้างน้อย

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลีทั้งสิ้น 100 เรื่อง พบว่านิทานพื้นบ้านได้สะท้อนให้เห็นสังคมเกาหลีได้หลายแง่หลายมุม

ภาพสะท้อนวิถีชีวิต แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่งผลต่อชีวิตประจำวันของชาวเกาหลีเป็นอย่างมาก เห็นได้จาก การประกอบอาชีพ อาหาร การสร้างบ้าน และเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวเกาหลี เช่น อาชีพตัดฟืน ซึ่งปรากฏมากเป็นอันดับรองลงมาจากอาชีพเกษตรกรรม แสดงให้เห็นว่าภูมิประเทศเกาหลีมีภูเขามาก จึงสามารถเข้าป่าโค่นไม้นำมาทำเป็นฟืนและไปขายเพื่อเป็นรายได้โดยไม่ได้ปลูกไม้เอง อีกทั้งแสดงให้เห็นภูมิอากาศของเกาหลีที่มีฤดูหนาวที่หนาวจัดจนต้องใช้ฟืนไม้เป็นเชื้อเพลิงในการทำความอุ่น

นอกจากนี้ ผลไม้ตามฤดูกาลแสดงให้เห็นถึงภูมิอากาศของเกาหลีที่มีสี่ฤดูที่ชัดเจน ไม่สามารถรับประทานผลไม้ประจำฤดูหากไม่ใช่ฤดูนั้น ๆ ยกตัวอย่างเช่น สาลี่กับพลับเป็นผลไม้ฤดูใบไม้ร่วง ในขณะที่สตรอเบอรี่เป็นผลไม้ฤดูใบไม้ร่วง หากเป็นฤดูหนาว ไม่สามารถหาสตรอเบอรี่รับประทานได้ และหากเป็นฤดูใบไม้ผลิก็ไม่สามารถหาสาลี่หรือพลับรับประทานได้เช่นกัน ลักษณะทางภูมิอากาศที่มีฤดูหนาวที่หนาวจัด ทำให้ชาวเกาหลีถนอมอาหารโดยนำผักสดมาดองไว้รับประทานในฤดูหนาวที่ขาดแคลนผักสด การถนอมอาหารที่เรียกว่าคิมชีนี้นับว่าเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกาหลีที่ขึ้นชื่อจนถึงปัจจุบันนี้

การสร้างบ้านแบบโบราณของเกาหลีที่มีระบบทำการอบอุ่นห้องที่เรียกว่าอนดลกับนอก

ชานที่ติดอยู่หน้าห้องที่เรียกว่ามารูนั้นถือว่าเป็นการพยายามในการปรับตัวให้สามารถอดทนความหนาวในฤดูหนาวและคลายความร้อนในฤดูร้อนของบรรพบุรุษเกาหลี นอกจากนี้ เครื่องมือเครื่องใช้หลายอย่าง เช่น ชิเกที่คนตัดฟืนใช้ขนฟืน ไหเก็บคิมชี กระถางถ่านที่ใช้เพิ่มความอบอุ่นภายในห้อง ณ ฤดูหนาว และโถปัสสาวะที่ใช้ถ่ายปัสสาวะภายในห้องในยามกลางคืนหรือฤดูหนาว เนื่องจากอากาศหนาวและโครงสร้างบ้านที่มีห้องน้ำนอกอาคาร ฯลฯ ก็ถือว่าเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกาหลีได้ด้วยเช่นกัน

สภาพภูมิอากาศที่มี 4 ฤดูชัดเจนนั้น ส่งผลต่อการทำเกษตรอย่างมากเพราะหากไม่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวในเวลาอันสมควรก็จะไม่สามารถเก็บเสบียงไว้รับประทานได้ตลอดปี ทำให้ชาวเกาหลีเป็นชนชาติที่ขยันหมั่นเพียรและชอบวางแผน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจภายหลัง

นอกจากลักษณะทางภูมิศาสตร์แล้ว ภาพสะท้อนวิถีชีวิตยังชี้ให้เห็นว่าสังคมเกาหลีเป็นสังคมที่แบ่งชนชั้นอย่างเคร่งครัด ซึ่งเห็นได้จากภาพการศึกษาที่ชายชนชั้นสามัญชนทุ่มเทกับการศึกษาเพื่อสอบควากอได้ตำแหน่งขุนนางระดับสูง ด้วยเหตุที่ว่านั่นคือหนทางที่สามารถยกสถานะทางสังคมได้ และหากเป็นขุนนางระดับล่าง ก็พยายามจะชิงตำแหน่งขุนนางระดับสูง ถึงแม้ว่าต้องจ่ายสินบนก็ยอม เนื่องจากชนชั้นทางสังคมมีผลต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก เห็นได้จากพาหนะที่ใช้ ชนชั้นสูงมีพาหนะเกี้ยวสำหรับสตรีและมีม้าสำหรับบุรุษ แต่ชนชั้นสามัญชนและชนชั้นต่ำมีแต่การเดินเท้าเท่านั้น

การแบ่งชนชั้นนั้น ส่งผลให้ชาวเกาหลีในสมัยโบราณตระหนักถึงชนชั้นของตนและต้องยอมรับปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน เหตุนี้ นิทานพื้นบ้านบางเรื่องถูกใช้เป็นทางออกระบายอารมณ์ของชนชั้นสามัญหรือชนชั้นต่ำซึ่งถูกชนชั้นสูงกดขี่อยู่เสมอ เห็นได้จากนิทานพื้นบ้านหลายเรื่องที่มีเรื่องคนชนชั้นต่ำเจ้าปัญญาเอาขุนนางโง่เขลาเล่นการ ในขณะเดียวกัน ชาวเกาหลีก็ยังใช้ความพยายามเพื่อเปลี่ยนแปลงสถานะทางสังคมมาโดยตลอด โดยเฉพาะการสอบควากอเป็นสัญลักษณ์แห่งทางซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จ ส่งผลให้ชาวเกาหลีมีความกระตือรือร้นในการศึกษาสูงจนถึงปัจจุบัน

ภาพสะท้อนประเพณีและแนวคิด แสดงให้เห็นว่าลัทธิขงจื๊อมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเกาหลีอย่างยิ่ง เนื่องจาก คำสั่งสอนในลัทธิขงจื๊อส่วนมากเป็นกฎระเบียบในการดำเนินชีวิต อีกทั้งลัทธิขงจื๊อเป็นปรัชญาและแนวทางในการปกครองประเทศของยุคโชซอนซึ่งมีประวัติยาวนานถึง 500 กว่าปี ทำให้หลักลัทธิขงจื๊อแทรกซึมเข้าไปในทัศนคติของชาวเกาหลีอย่างเต็มเปี่ยม

ลัทธิขงจื๊อถือว่าครอบครัวเป็นองค์ประกอบของโลกที่เล็กที่สุดและสำคัญที่สุด กฎระเบียบที่สำคัญที่สุดในดำเนินชีวิตก็คือ ความกตัญญูกตเวที การรักพี่น้อง และการรักบุตร ค่านิยมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านมากที่สุดก็คือความกตัญญูกตเวทีเช่นเดียวกัน ไม่เพียงความกตัญญูต่อบิดา

มารดาของตนเท่านั้น แต่ยังรู้บุญคุณต่อผู้มีบุญคุณต่อตนอีกทั้งต้องพยายามจะตอบแทนบุญคุณนั้นด้วย นั่นเป็นความดีของมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง การที่ชาวเกาหลีถือความกตัญญูกตเวทีเป็นกฎระเบียบในการดำเนินชีวิตที่สำคัญที่สุด ทำให้ชาวเกาหลีปฏิบัติการเซ่นไหว้บรรพบุรุษอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงความขอบคุณต่อบรรพบุรุษที่เสียชีวิตไป และเชื่อว่าการตอบแทนบุญคุณโดยการเซ่นไหว้อย่างดีนั้นจะทำให้บรรพบุรุษอวยพรให้ลูกหลานรุ่งเรืองต่อไป

นอกจากนี้ ภาพสะท้อนประเพณีและแนวคิดของชาวเกาหลีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลียังแสดงให้เห็นความยากลำบากของความเป็นผู้หญิงในสังคมเกาหลี ผู้หญิงเกาหลีถูกสั่งสอนมาแต่เด็กว่าชีวิตของผู้หญิงต้องอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชายจึงจะถูกต้อง ก่อนสมรสผู้หญิงต้องเชื่อฟังบิดาและพยายามจะรักษาความบริสุทธิ์ของตน ไม่มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษา เพียงแต่เรียนรู้การทำงานบ้านในวัยเด็ก หลังจากแต่งงาน ผู้หญิงต้องอาศัยอยู่ที่บ้านสามี ทำหน้าที่เป็นแม่ที่เลี้ยงลูก ลูกสะใภ้ที่ปรนนิบัติบิดามารดาของสามี และภรรยาที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามสามี ชีวิตในครอบครัวสามีต้องใช้ความอดทนสูง ผู้หญิงไม่สามารถเลิกหรือแต่งงานใหม่ถึงแม้ว่าสามีเสียชีวิต ในขณะที่ผู้ชายสามารถมีภรรยาน้อยได้

ความกดดันที่สตรีเกาหลีได้รับดังกล่าว ทำให้เกิดนิทานพื้นบ้านที่เกี่ยวกับสตรีมากมายหลายเรื่อง มักจะสะท้อนให้เห็นความยากลำบากของชีวิตสตรี แอบแฝงคุณธรรมที่สตรีควรมี เช่น ความกตัญญูต่อบิดามารดาสามี การรักเดียวใจเดียว เป็นต้น บางทีมีเรื่องของลูกสะใภ้ที่แก้แค้นต่อมารดาสามีอย่างสะใจอีกด้วย ถือว่านิทานพื้นบ้านทำหน้าที่เป็นทางระบายอารมณ์สำหรับสตรีในสังคมเกาหลี

แต่ปัจจุบัน สังคมเกาหลีได้เปลี่ยนแปลงไปมาก มีองค์กรสตรีที่เรียกร้องสิทธิสตรีเป็นหลายองค์กรจนได้รับสิทธิกลับคืนมามากส่วนแล้ว แต่ทัศนคติของคนในสังคมส่วนใหญ่ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากสมัยโบราณ

นอกจากภาพสะท้อนดังกล่าว อัตลักษณ์ของชาวเกาหลีโดดเด่นอีกอย่างหนึ่งที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน คือการรักษาหน้าตนเองเป็นสำคัญ ชาวเกาหลีกลัวที่จะเสียหน้าต่อหน้าคนอื่น หากมีเรื่องที่น่าละอายหรือทำให้เสียหน้าเสียชื่อเสียงตระกูลก็เลือกที่จะหนีไปยามกลางคืนโดยไม่ให้ใครรู้เพื่อรักษาหน้าของตน

ภาพสะท้อนความเชื่อเรื่องโลก แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีได้รับลัทธิและศาสนาหลายอย่างมาผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมที่เคยมีอยู่ จนเกิดความเชื่อที่โดดเด่นเกิดขึ้นหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น ตามความเชื่อเรื่องโลกของชาวเกาหลี มีโลกสวรรค์กับยมโลก โลกสวรรค์ในความเชื่อของชาวเกาหลีที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเป็นโลกสวรรค์ที่มีเทพเจ้าสูงสุดกับพวกนางฟ้าอาศัยอยู่ ไม่ใช่เป็นโลกที่วิญญาณของมนุษย์คนดีไปหลังเสียชีวิต ซึ่งความเชื่อเรื่องโลกสวรรค์นี้มีลักษณะคล้ายกับของลัทธิเต๋า ส่วนยมโลกในความเชื่อของชาวเกาหลีอาจจะแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล

แต่ส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นเพียงดินแดนของคนตายเท่านั้น ไม่ใช่ดินแดนของวิญญาณคนชั่วที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวด แสดงให้เห็นว่าความเชื่อเรื่องยกโลกเป็นการผสมผสานระหว่างความเชื่อทางพุทธศาสนากับความเชื่อดั้งเดิม เป็นต้น

ผีในความเชื่อของชาวเกาหลี มักจะเป็นผีหญิงสาวที่ใส่ชุดประจำชาติฮันบกสีขาว สยายผมยาว หน้าซีด และลอยไปลอยมาอย่างเงียบ ๆ เป็นภาพลักษณ์ของผีหญิงสาวพยาบาทเป็นส่วนใหญ่ อาจเป็นเพราะว่าในสมัยโบราณมีหญิงสาวจำนวนไม่น้อยที่คู่หมั้นเสียชีวิตก่อนแต่งงาน จนต้องฆ่าตัวตายตามคู่หมั้นไป ชาวเกาหลีคิดว่านั่นเป็นสิ่งที่น่าแค้นใจที่สุด จึงมีผีในภาพลักษณ์นี้ปรากฏมาก

ความเชื่อในผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหางกับผีโดแกบีนั้น ประเทศเอเชียตะวันออก กล่าวคือ เกาหลี จีน และญี่ปุ่น มีความคล้ายคลึงกัน จนยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นความเชื่อของใครก่อนอย่างแน่นอน แต่ความเชื่อเรื่องผีสุนัขจิ้งจอกซึ่งมีพฤติกรรมชอบยั่วยวนผู้ชายเพื่อทำร้ายเขานั้น อาจเป็นการระบายอารมณ์ของสตรีเกาหลีซึ่งแค้นใจผู้ชายที่ชอบมีชู้หรือภรรยานอกสมรส หรือเป็นคติสอนใจผู้ชายว่าการมีชู้หรือมีภรรยานอกสมรสอาจจะนำไปสู่ความหายนะได้ในที่สุด ส่วนความเชื่อเรื่องโดแกบีนั้น มีคติสอนให้รู้ว่าต้องทำดีและต้องมีปัญญาจึงจะได้ดี หากไม่รู้จักพอเพียงและโลภมากแล้วจะถูกลงโทษ

นอกจากนั้น มีความเชื่อเรื่องพยากรณ์ชีวิตกับฮวงซุ้ยซึ่งเกาหลีได้รับมาจากจีน และมีความเชื่อเรื่องพระเจ้าฮานือนิม ซึ่งเป็นเทพเจ้าสูงสุดที่ประทับอยู่บนสวรรค์ เรื่องสิ่งต้องห้าม หรือเรื่องเลข 3 ฯลฯ เป็นความเชื่อดั้งเดิมของชาวเกาหลีที่มีมาแต่โบราณ

นิทานพื้นบ้านเกาหลียังมีการนำมาใช้ประกอบตำราเรียนภาษาเกาหลี หรือใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาเรียนมากมาย ทำให้วิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด และความเชื่อที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านสืบทอดกันไปสู่รุ่นลูกหลาน แม้ว่าอิทธิพลของตะวันตกแผ่เข้ามาในสังคมเกาหลีจนทำให้ประเทศเกาหลีพัฒนาเป็นประเทศที่ทันสมัย แต่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมดั้งเดิมและทัศนคติของคนในสังคมได้ ก็เพราะฐานรากอันแข็งแกร่งของลัทธิขงจื๊อซึ่งฝังอยู่ในสายเลือดชาวเกาหลีมาหลายร้อยปี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเกาหลี ได้พบว่านิทานพื้นบ้านไม่เพียงเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่สร้างความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังมีภาพที่สะท้อนสังคมไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านวิถีชีวิต ประเพณี แนวคิด หรือความเชื่อแทรกอยู่ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจสังคมนั้น ๆ ได้ดี จึงน่าศึกษาอย่างยิ่ง

1. เสนอแนะให้มีการวิจัยเฉพาะด้าน เช่น ด้านวิถีชีวิต ด้านประเพณี ด้านแนวคิด หรือด้านความเชื่อ เป็นต้น

2. เสนอแนะให้มีการวิจัยเรื่องการใช้นิทานพื้นบ้านในการประกอบบทเรียนสอนเด็ก

3. เสนอแนะให้มีการวิจัยเปรียบเทียบภาพสะท้อนสังคมของนิทานพื้นบ้านเกาหลีและไทย

ข้อเสนอแนะดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจเชิงวัฒนธรรมระหว่างเกาหลีและไทยอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้น ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่สังคมในภูมิภาคอย่างสันติสุข

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมไทย

กิ่งแก้ว อัตถากร. (2519). *คติชนวิทยา*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมการฝึกหัดครู.

กุหลาบ มัลลิกะมาศ. (2516). *คติชาวบ้าน.* อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงวาส ประสาทธาตุการณ์.

_____. (2543, มกราคม-มิถุนายน). นิทานชาวบ้าน. *วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 1(2) : 5-12.

ขนิษฐา จิตชินะกุล. (2545). *คติชนวิทยา.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

จรัส งั๊ะสมัน. (2534). *การศึกษานิทานชาวเลจังหวัดสตูล.* สงขลา: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิชาเอก ไทยคดีศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

จอห์น ที. คิม. (1998). *การเพิ่มพูนคริสตจักรโปรเตสแตนท์ในประเทศเกาหลี.* แปลโดย ธนาภรณ์ ธรรมสุจริตกุล. กรุงเทพฯ: ศูนย์ทีรันนัส.

จินดา จำเริญ; บรรณาธิการ สำนักงานข่าวสารเกาหลี. (2545). *สารน่ารู้เกี่ยวกับเกาหลี.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

จินตนา พุทธเมตะ. (2005). *โครงการวิจัย : คุณลักษณะ และกระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคนเกาหลี.* กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฉันทนา เย็นนาน. (2539). *การศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านภาคกลาง*. กรุงเทพฯ: การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาเอก ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ซูซาน คราวเดอร์ ฮัน. (2540). *นิทานพื้นบ้านและเทพนิยายเกาหลี.* แปลโดย เกษร เจริญรักษ์. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ญาณิกา อ้อมณฑา. (2548). *การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากบทเพลงของสลา คุณวุฒิที่ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร.* กรุงเทพฯ: การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ทัศนีย์ ทานตวณิช. (2523). *คติชาวบ้าน.* ชลบุรี: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

ธำรงค์ กาญจนธานี. (2527). *วิเคราะห์วรรณกรรมนิทานท้องถิ่นภาคใต้.* กรุงเทพฯ: การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ประคอง นิมมานเหมินท์. (2545). *นิทานพื้นบ้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการแพร่หลายผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

ประชิด สกุณะพัฒน์. (2546). *สาระน่ารู้เรื่องวัฒนธรรมพื้นบ้านและประเพณีไทย.* กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญา.

ประไพ ศรีสุข. (2541). *ภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นและนวนิยายของชาติ กอบจิตติ.* กรุงเทพฯ: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ผจงวาด กมลเสรีรัตน์; พัชณี ปี่เพราะ; และ ศิริพรรณ พงศ์สิฏานนท์. (2543). *นิทานพื้นบ้านภาคกลาง.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์. (2529). *มานุษยวิทยากับการศึกษาคติชาวบ้าน.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2542). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ไพบูลย์ ปีตะเสน. (2545). *ประวัติศาสตร์เกาหลี จากยุคเผ่าพันธุ์ถึงราชวงศ์สุดท้าย.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คงวุฒิคุณาการ.

ยุพดี จรัณยานนท์. (2522). *การศึกษานิทานชาวบ้าน ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์.* กรุงเทพฯ: การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

วาสนา เกตุภาค. (2521). *คติชาวบ้าน.* กรุงเทพฯ: สหสยามพัฒนา.

วาสนา ดอนจันทร์ทอง. (2546). *ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นจากนิตยสารเนชั่นสุดสัปดาห์ช่วงพ.ศ. 2536-2544.* กรุงเทพฯ: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิเชียร เกษประทุม. (2545). *นิทานพื้นบ้าน.* กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

วินัย ภู่ระหงษ์. (2543, กรกฎาคม-ธันวาคม). คติชนวิทยา. *วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* 2(1) : 5-11.

ส.พลายน้อย. (2507). *นิทานเกาหลี.* พระนคร: รวมสาส์น.

สมศักดิ์ ปริปุรณะ. (2542). นิทาน : ความสำคัญและประโยชน์ของนิทาน. *วารสารจอมบึง.* ปีการศึกษา 2542(2) : 47-64.

สุทธิสินี นันทพล. (2536, กุมภาพันธ์). นิทานพื้นบ้านไทย. *วารสารวัฒนธรรมไทย.* 30(5) : 36.

สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร์. (2542, พฤศจิกายน). นิทานกำเนิดของชนเผ่า. *วารสารภาษาและหนังสือ.* 30 : 75-85.

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์. (2545). มาศึกษานิทานพื้นบ้านกันเถอะ. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์.* ปีการศึกษา 2545.

อนุมานราชธน, พระยา. (2513). *เรื่องวัฒนธรรม.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บรรณาคาร

อรัญญา แสนสระ. (2546). *วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านตำบลโนนกอก อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ.* กรุงเทพฯ: การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อำนาจ เอี่ยมสำอางค์. (2546). *การวิเคราะห์ภาพสะท้อนและแนวคิดทางสังคมที่ปรากฏในบทร้อยกรองชุดข้างคลองคันนายาว' ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ช่วงพ.ศ. 2543-2544.* กรุงเทพฯ: การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

บรรณานุกรมเกาหลี

강봉룡. (1961). *신라 지방통치체제 연구.* 서울: 서울대학교 대학원.

คัง บงรฺยง. (1961). *ศึกษาระบบการปกครองส่วนท้อนถิ่นของอาณาจักรชิลลา.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยโซล.

권석환. (1996). *효행설화연구 : 희생효 설화를 중심으로.* 서울: 소명대학교 교육대학원.

ควอน ซอกฮฺวัน. (1996). *การศึกษานิทานกตัญญู : ศึกษาเฉพาะกรณีนิทานกตัญญูเสียสละ.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยโซมฺยอง.

금장태. (1989). *한국 유교의 이해.* 서울: 민족문화사.

คึม จังแท. (1989). *ความเข้าใจในลัทธิขงจื๊อเกาหลี.* โซล: มินจก มุนฮฺวาซา.

기상청 홈페이지. (2006). (온라인). 출처: http://kma.go.kr/weather/climate/climate_korea.jsp. 검색일자 : 2006년 1월 26일.

กรมอุตุนิยมวิทยา. (2006). (ออนไลน์). http://kma.go.kr/weather/climate/climate_korea.jsp.

김귀웅. (1995). *민담을 통한 한국인의 종교심성 연구.* 서울: 가톨릭대학교 대학원.

คิม ควีอุง. (1995). *การศึกษาลักษณะความเชื่อทางศาสนาของคนเกาหลีโดยศึกษาจากนิทานพื้นบ้าน.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคาทอลิก.

김미령. (1995). *6세기 신라의 대중국 외교.* 서울: 한국 교원대 대학원 역사교육과.

คิม มีรฺยอง. (1995). *การทูตของราชวงศ์ชิลลาที่มีต่อประเทศจีนในคริสตศตวรรษที่ 6.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฮันกุ๊ก โคฺยวอน.

김성배. (2001). *한국의 민속.* 서울: 집문당.

คิม ซองแบ. (2001). *คติชาวบ้านเกาหลี.* โซล: ชิบมุนดัง.

김승찬 외. (2001). *한국의 민속문학과 전통문화.* 서울: 삼영사.

คิม ซึงชันและคณะ. (2001). *วรรณคดีพื้นบ้านและวัฒนธรรมดั้งเดิมของเกาหลี.* โซล: ซัมยองซา.

김양기 외. (2003). *한권으로 읽는 한국사.* 서울: 휴머니스트.

คิม ยังกี และคณะ. (2003). *ประวัติศาสตร์เกาหลีอ่านเล่มเดียวจบ.* โซล: ฮิวแมนิสท์.

김영연. (1989). *한국, 이란 민담의 비교 연구*. 서울: 명지대 대학원.

คิม ยองยอน. (1989). *วิจัยในการเปรียบเทียบนิทานพื้นบ้านเกาหลีอีหร่าน.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมยุองจี.

김윤태. (1983). *호랑이 설화에 나타난 한국인의 의식구조*. 서울: 단국대학교 대학원.

คิม ยุนแท. (1983). ทัศนคติของชาวเกาหลีที่ปรากฏในนิทานเสือ. โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทันกุก.

김윤호. (2000). *구전문학*. 서울: 대산출판사.

คิม ยุนโฮ. (2000). *วรรณคดีมุขปาฐะ.* โซล: สำนักพิมพ์แดซัน.

김재경. (2001). *한국문화사 강론*. 서울: 녹문당.

คิม แจคฺยอง. (2001). *ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมเกาหลี.* โซล: นกมุนดัง.

김정배. (1975). *한국민족, 문화의 기원*. 서울: 고려대 대학원.

คิม จองแบ. (1975). *ชนชาติเกาหลี,กำเนิดวัฒนธรรม.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยโครฺยอ.

김희정. (2000). *며느리 설화 연구*. 전라: 전북대학교 교육대학원.

คิม ฮีจอง. (2000). *การศึกษานิทานลูกสะใภ้.* จอนลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจอนบุก.

두산동아대백과사전. (2001). (온라인). 출처: http://100.naver.com. 검색일자 2004년 3월 14일.

สารานุกรมทูซันดงอา. (2001). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://100.naver.com. วันที่สืบค้น 14 มีนาคม 2004.

석일연. (1995). *삼국유사*. 권상노 번역, 한정섭 주해. 서울: 삼원사.

ซอก อิรฺยอน. (1995). *ซัมกุ๊กยูซา.* คฺวอน ซังโน แปล, ฮัน จองซอบ อธิบาย. โซล: ซัม วอน ซา.

손진태. (2000). *한국민화에 대하여*. 김헌선 강혜정 이경애 옮김. 서울: 역락출판사.

ซน จินแท. (2000). *เกี่ยวกับเรื่องเล่าพื้นบ้านเกาหลี.* แปลโดย คิม ฮอน ซอน; คัง เฮ จอง; และ ลี เคียง แอ. โซล: สำนักพิมพ์ยองรัก.

신동흔. (2003). *세계민담전집 한국편*. 서울: 황금가지.

ชิน ดงฮึน. (2003). *ชุดรวบรวมนิทานพื้นบ้านโลกสมบูรณ์ - เกาหลี.* โซล: ฮฺวังคึมคาจี.

심창진. (2001). *한국 전통 사찰의 지형특성에 관한 연구*. 서울: 성균관대학교 대학원.

ชิม ชังจิน. (2001). *ศึกษาลักษณะพิเศษทางภูมิศาสตร์ของวัดแบบดั้งเดิมของเกาหลี*. โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยซองคฺยุนควัน.

오세경. (2002). *한권으로 읽는 한국의 민담*. 서울: 석일사.

โอ เซคฺยอง. (2002). *นิทานพื้นบ้านเกาหลีที่อ่านเล่มเดียวจบ.* โซล: ซอกิลซา.

오지현. (2003). *통과의례를 통해 본 각 사회의 문화 비교 : 한국 아랍 미국을 중심으로.* 서울: 한국외국어대 대학원.

โอ จีฮุยอน. (2003). *ศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมของสังคมเกาหลี อาหรับ และอเมริกา โดยศึกษาพิธีกรรมการผ่าน(Rite of the passage).* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศ.

오혜나. (2004). *여성 지혜담 연구.* 서울: 단국대 대학원.

โอ เฮนา. (2004). *วิจัยนิทานความเฉลียวฉลาดสตรี.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยดันกุก.

유근희. (2001). *한국 우렁각시 설화연구.* 경기: 아주대학교 교육대학원.

ยู คึนฮี. (2001). *การศึกษานิทานเจ้าสาวหอยทากของเกาหลี.* เคียงกี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอาจู.

윤재희. (2004). *한일 민담의 비교 연구 : 등장 동물의 비교를 중심으로.* 서울: 부경대 교육대학원.

ยุน แจฮี. (2004). *วิจัยในการเปรียบเทียบนิทานพื้นบ้านเกาหลีญี่ปุ่น : โดยเปรียบเทียบสัตว์ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูคยุอง.

이만기. (2002). *한국대표설화 상,하.* 서울: 빛샘.

อี มันกี. (2002). *นิทานสำคัญของเกาหลี เล่ม1,2.* โซล: พิศแซม.

이이화. (1999). *역사풍속기행.* 서울: 역사비평사.

อี อีฮวา. (1999). *การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ประเพณีพื้นบ้าน.* โซล: ยอกซา พีพุยองซา.

임두순. (1967). *한국경제발전의 기본조건.* 서울: 서울대학교 대학원.

อิม ดูซุน. (1967). *ศึกษาเงื่อนไขพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยโซล.

전대양. (2000). *한반도관련 일본설화선.* 서울: 경서원.

จอน แดยัง. (2000). *นิทานญี่ปุ่นที่เกี่ยวกับคาบสมุทรเกาหลี.* โซล: คุยองซอวอน.

최인학 외. (1999). *한중일 설화비교연구.* 서울: 민속원.

เชว อินฮัก และคณะ. (1999). *การศึกษาเปรียบเทียบนิทานพื้นบ้านเกาหลี จีน และญี่ปุ่น.* โซล: มินโซคุวอน.

최종채. (1992). *한국사회의 계층구조와 국가정책과의 관련성에 관하여.* 서울: 한양대 행정대학원.

เชว จงแช. (1992). *ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางชนชั้นกับนโยบายประเทศในสังคมเกาหลี.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฮันยัง.

최준식 외. (2003). *한국문화와 한국인.* 서울: 사계절.

เชว จุนชิก และคณะ. (2003). *วัฒนธรรมเกาหลีและชาวเกาหลี.* โซล: ซาเกชอล.

추창훈. (2000). *산신 설화 연구*. 전라: 전북대학교 교육대학원.

ชู ชังฮุน. (2000). *ศึกษานิทานเทพเจ้าแห่งภูเขา.* จอนลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจอนบุก.

한병천. (2001). *귀신 설화 연구*. 전라: 전북대학교 교육대학원.

ฮัน บฺยองชอน. (2001). *ศึกษานิทานผี.* จอนลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจอนบุก.

함한희. (2001). *구비문학을 통한 문화연구 방법*. : 한국 구비문학회. (온라인). 출처: http://www.koralit.net. 검색일자 2004년 1월 10일.

ฮัม ฮันฮี. (2001). *วิธีการศึกษาวัฒนธรรมโดยวรรณคดีมุขปาฐะ*: สมาคมวรรณคดีมุขปาฐะเกาหลี. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.koralit.net. วันที่สืบค้น 10 มกราคม 2547.

허병기. (1954). *한국교육의 성장 및 사회경제적 기능*. 서울: 서울대학교 대학원.

ฮอ บฺยองกี. (1954). *ศึกษาการเติบโตและหน้าที่ด้านเศรษฐกิจและสังคมของการศึกษาในประเทศเกาหลี.* โซล: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยโซล.

홍태한. (1999). *한국의 민담*. 서울: 민속원.

ฮง แทฮัน. (1999). *นิทานพื้นบ้านของเกาหลี.* โซล: มินโซคฺวอน.

ภาคผนวก
เรื่องย่อนิทานพื้นบ้านเกาหลี 100 เรื่อง

1. กระต่ายตัดสินความ (토끼의 재판)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเสือตัวหนึ่งออกท่องเที่ยวหากินอยู่ในป่า แล้วจู่ ๆ ก็ตกลงไปในหลุมดักของนายพราน เสือพยายามจะปีนขึ้นมาจากหลุมดักแต่ไม่เป็นผล จนกระทั่งอ่อนเพลีย และนอนคิดว่านี่คงเป็นวาระสุดท้ายของมันแล้ว ทันใดนั้น เสือได้ยินเสียงคนเดินมา จึงร้องตะโกนขอความช่วยเหลือ ชายหนุ่มที่กำลังเดินผ่านมานั้น เดินมาชะโงกลงไปในหลุมดักแต่ไม่กล้าช่วย เพราะกลัวเสือจะทำร้ายตน แต่เสือก็สาบานว่าจะไม่ทำร้ายเด็ดขาด ในที่สุด ชายหนุ่มเสียอ้อนวอนไม่ได้จึงกลิ้งขอนไม้ลงไปในหลุมให้เสือไต่ขึ้นมา หลังจากเสือขึ้นมาจากหลุมดัก มันก็หิวจนน้ำลายไหลแล้วเดินเวียนรอบชายหนุ่มเพื่อจะจับเขากิน ชายหนุ่มรู้สึกกลัวและเจ็บใจที่เสือไม่รู้บุญคุณจะจับตนกิน เขาจึงขอร้องเสือให้โอกาสสักครั้งเพื่อที่จะถามว่าการกระทำของเสือนั้นควรหรือไม่ เสือก็ยอม ชายหนุ่มมองดูโดยรอบ เห็นต้นสนต้นหนึ่ง จึงเข้าไปใกล้ เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดแล้วถามว่าควรหรือไม่ที่เสือจะจับเขากิน ต้นสนบอกว่าสมควร เนื่องจาก มนุษย์ก็ไม่มีความกตัญญูเพราะมนุษย์ชอบเอาใบและกิ่งของมันไปก่อไฟเพื่อให้ความอบอุ่นแก่บ้านและปรุงอาหาร พอต้นสนเจริญเติบโตเต็มที่แล้วก็โค่นไปปลูกบ้าน ทำเครื่องเรือนและของใช้ต่าง ๆ และที่ขุดหลุมดักนี้ไว้ก็เป็นฝีมือมนุษย์นั่นเอง พอต้นสนพูดจบ เสือก็ตรงเข้ามาจะกินชายหนุ่ม ทันใดนั้น วัวตัวหนึ่งกำลังเดินผ่านแถวนั้นพอดี ชายหนุ่มจึงขอโอกาสที่จะถามอีกครั้ง เขาเข้าไปถามวัวว่าควรหรือไม่ที่เสือจะจับเขากิน พอวัวได้ฟังเหตุการณ์ทั้งหมด มันก็บอกกับเสือโดยไม่ลังเลสักนิดว่าให้เสือจับเขากินเสีย เพราะพวกวัวทำไร่ไถนาและบรรทุกสิ่งของหนัก ๆ ตั้งแต่เกิด แต่พอพวกมันแก่ลง มนุษย์ก็ยังฆ่าเพื่อกินเนื้อและใช้หนังทำเครื่องใช้อีกต่างหาก เสือหัวเราะแล้วเตรียมตะครุบ ชายหนุ่มก็ร้องขอโอกาสสุดท้ายจะถามกระต่ายให้ตัดสิน เสือก็ยินยอม ชายหนุ่มเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมด กระต่ายหลับตาครุ่นคิดอยู่สักพักหนึ่ง แล้วบอกว่ามันเข้าใจสถานการณ์ไม่ครบถ้วน จึงต้องการจะพิสูจน์เรื่องราวให้เห็นชัด จึงให้ชายหนุ่มกับเสือพาไปที่เกิดเหตุ พอไปถึงหลุมดัก กระต่ายก็ให้เสือลองลงไปในหลุมอีกทีเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน เสือก็ทำตามโดยไม่ได้คิดอะไร แต่หลังจากเสือกระโดดลงไปในหลุมดักแล้ว กระต่ายก็บอกกับชายหนุ่มว่าเสือตัวนี้มันเป็นสัตว์ไม่รู้จักบุญคุณ จะช่วยมันอีกหรือไม่ แล้วกระต่ายก็เดินจากไป ส่วนชายหนุ่มสามารถรอดชีวิตมาได้เพราะความเฉลียวฉลาดของกระต่าย

2. ก้อนมณีของสุนัขจิ้งจอก (여우 구슬)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มคนหนึ่ง ไปเรียนหนังสือที่ซอดัง[1] ทุกวัน วันหนึ่งระหว่างไป

[1]서당 (Seodang) : สถานศึกษาชั้นประถมแบบโบราณของเกาหลี

เรียน พบหญิงรูปงามคนหนึ่งแสดงทีท่าเสน่หา ตอนแรกชายหนุ่มก็พยายามจะห้ามใจไว้แต่ในที่สุดก็หักห้ามใจไม่ได้ จึงไปบ้านของผู้หญิงคนนั้นและมีความรักต่อกัน แม้จะอยู่ร่วมกัน หญิงสาวก็ไม่อนุญาตให้ชายหนุ่มจูบโดยเด็ดขาด เขารู้สึกแปลกใจ จึงไปปรึกษากับครูฮุนจัง ครูบอกว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง เพราะสุนัขจิ้งจอกเก้าหางมักจะแปลงตัวเป็นหญิงรูปงามและหลอกล่อผู้ชายไปกินตับ พวกมันจะอมก้อนมณีวิเศษอยู่ในปาก จึงไม่ยอมให้ใครจูบเพราะกลัวจะถูกแย่ง ครูแนะนำให้พยายามจูบและแย่งก้อนมณีแล้วกลืนเข้าไป เมื่อกลืนแล้วให้มองท้องฟ้าและแผ่นดิน จะทำให้ได้รู้เรื่องราวของท้องฟ้ากับแผ่นดินได้ วันต่อมา ชายหนุ่มก็มาพบหญิงสาวสุนัขจิ้งจอกแล้วอ้อนวอนขอจูบจนได้จูบ ปรากฏว่ามีก้อนมณีในปากของหญิงสาวจริง หลังจากหนุ่มแย่งก้อนมณีอมแล้วเขารีบวิ่งออกมานอกห้อง แต่สะดุดธรณีประตูจนล้มลง เขาจึงมองได้แต่ผืนดินเท่านั้น ยังไม่ทันได้แหงนดูท้องฟ้า นี่คือเหตุผลที่มนุษย์ไม่สามารถรู้เรื่องราวของสวรรค์เพียงแต่รู้เรื่องเฉพาะในโลกนี้เท่านั้น

3. กลับจากยมโลก (염라국 여행)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายชราคนหนึ่ง ยืมเงินจากเศรษฐีเจ้าเล่ห์ตระหนี่และใจแคบ เศรษฐีส่งคนรับใช้มาทวงถามหนี้สินเป็นประจำ แต่ชายชราไม่มีปัญญาจะชำระหนี้ อยู่มาวันหนึ่ง เขาปรึกษากับภรรยาและสั่งให้ภรรยาทำพิธีศพของเขา พอเช้าวันรุ่งขึ้น ข้ารับใช้ของเศรษฐีก็มาทวงถามหนี้เช่นเคย แต่กลับเห็นภรรยาของชายชรากำลังร้องไห้คร่ำครวญอยู่หน้าศพชายชราที่ห่อผ้าไว้ในห้อพร้อมทั้งกอดลูกไว้แน่น นางบอกว่าสามีนางเสียชีวิตเมื่อเช้าก่อนไก่ขัน ข้ารับใช้จึงรีบกลับไปรายงานให้เศรษฐีทราบ อาทิตย์ต่อมา เศรษฐีต้องประหลาดใจที่เห็นชายชรามาเยี่ยมที่บ้าน จึงเอ่ยถามว่ามาได้อย่างไร ชายชราเล่าให้เศรษฐีฟังว่าตนเองตายจริง แต่พอไปถึงยมโลกได้พบยมทูต ยมบาลตรวจสอบบัญชีมนุษย์แล้วปรากฏว่ายังไม่ถึงเวลาตายจึงส่งกลับมาภายใน 3 วัน ขณะที่กลับบ้าน ตนได้พบบิดาของเศรษฐี ท่านอยู่ในสภาพอดอยากหิวโหย สวมหมวกไม้ไผ่แทนที่จะสวมหมวกขนม้า ต้องอาศัยอยู่ตามริมถนน วิญญาณนั้นถามถึงครอบครัวบุตรชายว่าเป็นอย่างไร ตนจึงตอบว่าสบายดีแล้วล้วงกระเป๋าเสื้อหยิบเหรียญให้ท่านไป เศรษฐีมีสีหน้าไม่สบายใจแล้วถามว่าพบมารดาตนบ้างหรือไม่ ชายชราตอบว่าพบในขณะที่ตนกับยมทูตไปแวะโรงเตี๊ยมเพื่อดื่มเหล้ามักกอลลี[1] มารดาเศรษฐีเป็นเจ้าของโรงเตี๊ยม ค่อนข้างจะร่ำรวยและดูมีความสุขมาก เศรษฐีถามต่อว่าเมื่อมารดาร่ำรวยอย่างนั้นแล้วเหตุใดบิดาจึงเผชิญกับความยากลำบาก ชายชราทำท่าลำบากใจที่จะเล่าต่อไป แต่ที่สุดก็เล่าต่อไปว่า ขณะนี้มารดาเศรษฐีมาอยู่กับบิดาของตน ทั้งสองท่านรักกันมาก พอฟังจบ หน้าของเศรษฐีเครียดและซีดลงไป สั่งให้ชายชราห้ามเปิดเผยเรื่องนี้เด็ดขาด เพราะเป็นเรื่องน่าละอายสำหรับตน เศรษฐีเอ่ยปากยกหนี้ของชายชราให้หมดสิ้น นับแต่นั้นมา ครอบครัวชาย

[1]막걸리 (makgeolli) : เหล้าแบบดั้งเดิมของเกาหลี ทำจากข้าวที่หมักกับข้าวมอลท์ สีขุ่นและมีรสชาติหวาน

ชรากับเศรษฐีก็ช่วยเหลือกันเป็นอย่างดีตลอดไป

4. การตั้งใจเซ่นไหว้บรรพบุรุษ (제사는 정성껏)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพ่อค้าเกลือคนหนึ่ง เดินทางเร่ขายเกลือจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง วันหนึ่ง พระอาทิตย์กำลังจะตกดินขณะที่เขาเดินอยู่ในภูเขาลึก เขาจึงตัดสินใจพักค้างคืนที่สุสาน พอถึงเที่ยงคืน เขาได้ยินเสียงชายชราคุยกัน เขาได้ยินเสียงแต่ไม่เห็นตัวคน พ่อค้าเกลือจึงรู้ได้ว่าเป็นวิญญาณที่ฝังอยู่ในสุสานกำลังคุยกัน จึงแอบฟังอย่างเงียบ ๆ ชายชราคนหนึ่งเชิญชวนเพื่อนชายชราไปกินอาหารเซ่นไหว้ที่ลูกหลานเตรียมไว้ให้ แต่เพื่อนปฏิเสธเพราะติดธุระ ชายชราคนนั้นจึงต้องไปคนเดียว สักพักใหญ่ ชายชรากลับมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังว่า เมื่อไปถึงบ้านบุตรชาย ก็เห็นมีโต๊ะตั้งเซ่นไหว้ตนอย่างดี มีกับข้าวหลากหลายชนิด แต่ในถ้วยข้าว มีงูเหลือมตัวใหญ่อยู่ตัวหนึ่ง (คนเกาหลีเชื่อว่าเส้นผมในอาหารนั้น มนุษย์เห็นเป็นเส้นผมแต่ผีเห็นเป็นงูเหลือม) จนกินข้าวเซ่นไหว้ไม่ได้เลย ชายชรารู้สึกโกรธจึงผลักหลานชายตัวน้อยที่กำลังวิ่งเล่นอยู่ในห้องไปทางกระถางใส่ถ่านโดนไฟลวก จากนั้น ชายชราก็ไปที่บ้านบุตรสาว แม้ว่ามีแต่ข้าวสวยกับซุปเต้าเจี้ยวแนงอี[1] เท่านั้น แต่ก็รับประทานได้อย่างเอร็ดอร่อยกลับมา เช้าวันรุ่งขึ้น พ่อค้าเกลือก็เดินลงไปที่หมู่บ้าน เห็นบ้านหลังหนึ่งมีคนเดินเข้าออกพลุกพล่านจึงไปเยี่ยมบ้านนั้น ปรากฏว่าเป็นบ้านบุตรชายที่เพิ่งทำพิธีเซ่นไหว้เมื่อคืนวาน และหลานชายก็โดนไฟลวกที่กันอย่างที่ชายชราบอก พ่อค้าเกลือไปหาเจ้าของบ้านแล้วเล่าเรื่องที่ตนได้ยินที่สุสานให้ฟัง บุตรชายของชายชราก็รู้ว่าลูกของตนเกิดอุบัติเหตุเพราะเหตุใด เขาจึงรีบเตรียมอาหารที่สะอาดด้วยความตั้งใจ แล้วทำพิธีเซ่นไหว้อีกครั้ง ทันใดนั้น แผลของเด็กน้อยก็หายในชั่วพริบตาอย่างน่าอัศจรรย์ บุตรชายรู้สึกขอบคุณและอยากตอบแทนคุณพ่อค้าเกลือ จึงมอบเงิน 100 เหรียญให้พ่อค้า ด้วยเหตุนี้ คนเกาหลีจึงเชื่อกันว่า การเซ่นไหว้บรรพบุรุษต้องทำด้วยความตั้งใจ ไม่เช่นนั้น บรรพบุรุษจะโกรธได้

5. การพูดปด 3 ประการ (거짓말 세마디)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่งชอบฟังเรื่องโกหก เขามีบุตรสาวสวยงามมาก วันหนึ่ง เศรษฐีปิดประกาศว่าหากมีใครสามารถพูดโกหกได้ 3 เรื่องจะให้แต่งงานกับบุตรสาวของตน มีผู้ชายมากมายหลายคนมาโกหกให้เศรษฐีฟัง แต่ทุกครั้งที่พวกเขาเล่าเรื่องโกหกเรื่องที่สาม เศรษฐีก็บอกว่านั่นเป็นความจริงนี่ หรือฉันก็เคยไปอยู่ที่นั่นด้วยไม่เห็นหรือ ฯลฯ ทำให้ชายหนุ่มหลายต่อหลายคนต้องผิดหวังกลับไป อยู่มาวันหนึ่ง มีชายหนุ่มที่เคยทำงานเป็นคนรับใช้มาสมัคร เล่าเรื่อง

[1] 냉이 (Naeng-i) : พืชจำพวก Capsella Bursapastoris มีดอกสีขาว มักจะเกิดในปลายฤดูหนาวถึงต้นฤดูใบไม้ผลิ คนเกาหลีนิยมนำใบหญ้ามาทำซุปเต้าเจี้ยว

โกหกเรื่องแรกให้เศรษฐีฟังว่า เมื่อก่อน ขณะที่เขากำลังเดินทางทั่วประเทศ เขาได้ไปที่นนซัน ซึ่งมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ตอนนั้นเป็นฤดูใบไม้ร่วง ต้นสาลี่ที่อยู่ข้างพระพุทธรูปก็ออกผลโตน่ากินมาก แต่มันสูงเกินไปจนเอื้อมไม่ถึง เขาจึงเอาไม้เรียวยาวแหย่เข้าไปในรูจมูกพระพุทธรูปแล้วสะบัดเบา ๆ ทำให้พระพุทธรูปจามอย่างแรง แรงจามทำให้ต้นสาลี่สั่นสะเทือน ลูกสาลี่จึงตกลงมามากมายและตนก็ได้เก็บกิน เศรษฐีหัวเราะแล้วชมว่าเป็นเรื่องโกหกที่ดีมาก ชายหนุ่มเล่าเรื่องโกหกเรื่องที่สองว่า ครั้นหนึ่ง ตนเคยเดินทางไปเมืองจีน เห็นชาวนาไถนาด้วยวิธีที่แตกต่างจากของเราเป็นอย่างมาก คือ โรยเมล็ดข้าวที่ทุ่งนาแล้วเอามุ้งขนาดใหญ่มาปูไว้ใต้ต้นข้าว พอต้นกล้าเติบโตขึ้นมาและรวงข้าวสุกเป็นสีเหลืองร่วงหล่น ก็ไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยกับการเก็บเกี่ยว เพียงแต่เก็บมุ้งที่ปูไว้เท่านั้น ก็สามารถเก็บเฉพาะเมล็ดข้าวได้อย่างสบาย เศรษฐีชอบใจแล้วชมว่าเป็นเรื่องโกหกที่เยี่ยม ชายหนุ่มเล่าเรื่องโกหกเรื่องที่สามว่า อีกครั้งหนึ่ง ตนเคยทำการค้าขายลม คือ เก็บลมหนาวของฤดูหนาวไว้ในกระสอบแล้วแบกไปขายตอนฤดูร้อน ขายได้กระสอบละหมื่นเหรียญ และตอนนั้นเศรษฐีก็ซื้อลมของตนโดยไม่ได้จ่ายค่าลม 10 กระสอบ ที่มาวันนี้ก็เพื่อเก็บเงินค่าลมหนาวจากเศรษฐีเป็นเงินหนึ่งแสนเหรียญ เศรษฐีได้ฟังไม่รู้จะทำอย่างไร หากบอกว่าโกหกก็ต้องยกบุตรสาวสุดที่รักให้ แต่หากบอกว่าเป็นความจริง ก็ต้องจ่ายเงินให้ชายหนุ่มตั้งแสนเหรียญ คิดแล้ว ในที่สุดเศรษฐีก็ยกบุตรสาวให้ชายหนุ่ม และชายหนุ่มที่เคยอยู่ในฐานะต่ำต้อยก็ได้เป็นลูกเขยเศรษฐีด้วยความเฉลียวฉลาดของตน

6. กำเนิดดาวซัมแทซอง (삼태성의 유래)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่ง มีลูกหลายคน บุตรสาวคนสุดท้องเป็นคนที่สวยงามและเรียบร้อยมาก วันหนึ่ง บิดากับพี่ ๆ ไปทำธุระที่เมืองฮันยังซึ่งเป็นเมืองหลวงกันหมด เหลือแต่บุตรสาวคนสุดท้องเฝ้าบ้านอยู่กับสาวใช้ ขณะนั้น มีพระสงฆ์รูปหนึ่งมาขอบริจาคที่บ้าน หญิงสาวจึงสั่งให้สาวใช้ไปบริจาคแทน พระบอกกับสาวใช้ว่า ขอเพียงถุงย่ามนี้เต็มก็พอ หญิงสาวก็สั่งให้สาวใช้ทำตามนั้น แต่ถึงแม้ว่าสาวใช้จะตักข้าวสารมาเทใส่ย่ามเท่าไร ก็ไม่เต็ม สาวใช้เอาข้าวบาร์เล่ย์ข้าวเดือยและพืชผลอื่น ๆ มาใส่ก็ยังไม่เต็ม สาวใช้รู้สึกสงสัยจึงถามพระว่าทำอย่างไรจึงจะเต็ม พระตอบว่าต้องเป็นบุตรสาวคนสุดท้องออกมาบริจาคจึงจะเต็ม หญิงสาวจึงออกมาบริจาคของใส่ย่าม แต่ย่ามก็ไม่เต็ม จึงถามว่าต้องทำอย่างไร พระก็ตอบว่าต้องใช้ตะเกียบเงินคีบใส่ 9 ครั้งจึงจะเต็ม หญิงสาวจึงทำตามนั้นแต่ก็ยังไม่เต็ม จนกระทั่งพระอาทิตย์ตกดิน พระจึงขออนุญาตค้างคืนที่บ้าน หญิงสาวปฏิเสธโดยอ้างว่าไม่มีห้องสำหรับแขก พระขอนอนที่คอกม้า หญิงสาวจึงตกลง พอตกกลางคืน พระมาอ้อนวอนว่าคอกม้าหนาวเหลือเกิน ขอเข้าไปนอนที่ห้องครัว หญิงสาวยอม อีกสักพักหนึ่ง พระมาอ้อนวอนอีกว่าห้องครัวก็หนาวเช่นกัน ขอเข้าไปนอนที่ห้องหลังห้องหญิงสาว หญิงสาวก็อนุญาตอีก สักครู่หนึ่ง พระก็อ้อนวอนอีกว่าห้องนั้นก็หนาว จึงขออนุญาตนอนที่มุมหลังฉาก

กั้นห้อง หญิงสาวใจอ่อนขึ้นมาจึงอนุญาต และในที่สุด หญิงสาวกับพระก็ได้เสียกันในคืนนั้น วันรุ่งขึ้น หญิงสาวตื่นขึ้นมา พระได้จากไปเสียแล้ว หลายเดือนผ่านไป บิดากับพี่ ๆ กลับมาจากเมืองหลวงแต่บุตรสาวคนสุดท้องไม่สามารถออกไปรับได้เนื่องจากตั้งครรภ์อยู่ พอบิดารู้ ก็พยายามจะฆ่าบุตรสาว เพราะอับอายบุตรสาวทำเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลเป็นอย่างยิ่ง และหญิงสาวไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างผู้หญิงอื่นได้อีก เมื่อบิดายกขวานเพื่อที่จะฆ่าบุตรสาว ด้ามขวานกลับหักตกลงมา และเมื่อชักมีดออกมา ใบมีดก็หักตกลงมาอย่างน่าประหลาด บิดาจึงสั่งให้คนรับใช้ขุดโพรงไว้ในภูเขาและขังบุตรสาวไว้ที่นั่นโดยไม่ให้อาหารหรือน้ำใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อให้บุตรสาวอดตายตั้งแต่คืนนั้น พระก็เอาอาหารมากมายมาให้หญิงสาวที่โพรงทุกคืน และในที่สุด หญิงสาวคลอดลูกออกมาเป็นแฝดชาย 3 คน เรียกว่า ซัมแทจา หลายปีผ่านไป บิดาคิดว่าบุตรสาวคงตายและเหลือแต่กระดูก จึงสั่งให้คนรับใช้ไปเก็บกระดูกมา พอคนรับใช้เปิดโพรงดู ปรากฏว่ามีเด็กชายสามคนกำลังอ่านหนังสืออยู่ข้าง ๆ หญิงสาว เมื่อหญิงสาวได้รับอนุญาตให้กลับบ้าน เธอจึงเล่าเรื่องให้บิดาฟัง บิดาจึงให้คนตามพระมาถามว่าเป็นลูกของเขาจริงหรือไม่ พระบอกให้ลูก ๆ ใส่รองเท้าไม้แล้วเดินบนหาดทราย หากไม่มีรอยเท้าก็ถือว่าเป็นลูกของตน เศรษฐีผู้เป็นบิดาสั่งให้ทำตามนั้น ปรากฏว่าไม่มีรอยเท้าจริง ๆ ในที่สุด เศรษฐีก็อนุญาตให้สองคนแต่งงานกัน เพราะความจริง เขาเป็นพระสงฆ์เทพนั่นเอง ส่วนบุตรชายแฝดทั้งสามนั้น เมื่อสิ้นชีวิตลงก็เกิดเป็นดาวซัมแทซอง (ซัมแทซองหมายถึงดวงดาวแห่งราชโอรสทั้งสาม)

7. กำเนิดดาวหมีใหญ่ (북두칠성의 유래)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีแม่ม่ายคนหนึ่งอาศัยอยู่กับบุตรชาย 7 คน ในบ้านโชกาบริเวณเชิงเขา ถึงแม้ว่าพวกเขาไม่ร่ำรวยนักแต่ก็มีความสุข ลูก ๆ ขยันทำมาหากินเพื่อให้มารดามีความสุข หนึ่งปต่อมา สีหน้ามารดาเศร้าซึมและบอกว่าหนาวทั้ง ๆ ที่เป็นฤดูร้อน บุตรชายพยายามหาอะไรมาให้มารดารับประทานแต่อาการก็เหมือนเดิม จนมาวันหนึ่งในฤดูหนาว ขณะที่ทุกคนกำลังหลับ บุตรชายคนโตตื่นนอนขึ้นมาเพื่อดูว่ามารดาหลับสบายหรือไม่ ปรากฏว่ามารดาไม่อยู่ บุตรชายรอจนมารดากลับมาแล้วค่อยนอนต่อ วันต่อมา มารดาลุกขึ้นออกไปตอนกลางคืนอีก บุตรชายคนโตจึงแอบตามมารดาไป ก็เห็นมารดาข้ามลำธารที่เป็นน้ำแข็งอย่างไม่น่าเชื่อแล้วตรงไปยังบ้านของพ่อม่ายซึ่งเป็นช่างทำรองเท้าฟาง ทั้งสองดูเหมือนมีความคุ้นเคยกันมาก พอเข้าไปในห้องแล้วเกาหลังให้กันและกัน เมื่อบุตรชายคนโตเห็นดังนี้ จึงเข้าใจความรู้สึกเหงาและอยากมีเพื่อนของมารดา แต่อดที่จะเป็นห่วงมารดาไม่ได้ที่ต้องข้ามลำธารน้ำแข็งทุกคืน จึงรีบกลับบ้าน ปลุกพี่น้องทั้งหมด เล่าเรื่องทั้งหมดให้พวกเขาฟัง จากนั้นรีบชวนกันออกมาสร้างสะพานหินข้ามลำธารให้มารดาดา พวกเขารีบสร้างก่อนที่มารดาจะเดินกลับบ้าน ครั้นมารดาเห็นสะพานหินก็ดีใจ จึงสวดอธิษฐานต่อพระ

เจ้าฮานือนิม [1] ว่าขอให้ผู้สร้างสะพานนี้เกิดใหม่เป็นดาวบนท้องฟ้า นางอธิษฐานเช่นนี้โดยไม่รู้ว่าบุตรชายของตนเป็นผู้สร้าง หลังจากบุตรชายทั้ง 7 ตายไปก็ไปเกิดเป็นดาวหมีใหญ่บนท้องฟ้าตามคำอธิษฐานของนาง

8. กำเนิดผีเสื้อ (나비의 유래)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีธิดาขุนนางคนหนึ่ง หมั้นกับบุตรของขุนนางซึ่งมีชาติตระกูลดี แต่โชคร้ายที่คู่หมั้นเสียชีวิตไปก่อนจะแต่งงานกัน ทันทีที่ได้ข่าว เธอก็สยายผม ใส่ชุดขาวและนั่งเกี้ยวสีขาวมาร้องไห้คร่ำครวญที่บ้านคู่หมั้นไม่เพียงเท่านั้นเธอยังไปเยี่ยมสุสานของคู่หมั้นและเดินวนรอบ ๆ หลุมศพทุกเช้าและเย็นพร้อมเรียกชื่อคู่หมั้น ทั้งที่ความเป็นจริง เธอไม่เคยเห็นหน้าคู่หมั้นด้วยซ้ำ เพราะในสมัยนั้น ชายหนุ่มหญิงสาวต้องแต่งงานกับคนที่พ่อแม่เลือกให้เท่านั้น เมื่อเป็นม่ายสามีตาย ผู้หญิงไม่สามารถแต่งงานใหม่เด็ดขาด หากแต่งงานใหม่ ผู้ชายในตระกูลนั้นจะเข้ารับตำแหน่งขุนนางไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ หากสามีตายในวันแรกที่เพิ่งแต่งงาน เจ้าสาวมักจะดื่มยาพิษฆ่าตัวตายตามไปด้วย เมื่อผู้หญิงคนนี้ไปหาสามีที่สุสานพร้อมทั้งคร่ำครวญว่าขอเป็นคู่ครองกันตลอดไปไม่ว่าจะเป็นนรกหรือสวรรค์ ขอให้คู่หมั้นเปิดสุสานและรับตัวเธอไปอยู่ด้วย วันหนึ่ง เธอก็ไปหาคู่หมั้นที่สุสานเช่นเคย จู่ ๆ หลุมศพก็เปิดออก เธอจึงกระโดดลงไปทันที คนรับใช้เห็นดังนั้นก็พยายามจะคว้าชายกระโปรงไว้ แต่ไม่ทันการณ์ คว้าได้เพียงชายกระโปรงชิ้นเล็ก ๆ เท่านั้น ซึ่งชายกระโปรงนั้นก็กลายเป็นผีเสื้อตัวงาม บินไปบนท้องฟ้า เรื่องนี้จึงเป็นเป็นกำเนิดของผีเสื้อที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน

9. กำเนิดภูเขา แม่น้ำ และทะเล (산, 강, 바다의 유래)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสมัยที่โลกยังไม่มีภูเขา แม่น้ำ และทะเล วันหนึ่ง เจ้าหญิงซึ่งเป็นพระธิดาของเจ้าแห่งสวรรค์ทำแหวนที่เธอรักมากตกลงมายังโลกมนุษย์ เธอเศร้าโศกมาก เจ้าแห่งสวรรค์ทนดูความเสียใจของลูกรักไม่ได้ จึงส่งยักษ์ให้ไปค้นหาที่โลกเบื้องล่างทันที ขณะนั้น โลกยังไม่มีธรรมชาติใด ๆ มีแต่โคลน ยักษ์ได้ใช้มือควานลงไปในโคลนเพื่อหาแหวนจนทั่วโลก จนในที่สุดก็ได้พบแหวน หลุมลึกที่ยักษ์ควานหาแหวน กลายเป็นมหาสมุทร โคลนที่กองไว้กลายเป็นภูเขา ส่วนตรงที่ยักษ์เอานิ้วกรีดเป็นทางไว้ กลายเป็นแม่น้ำลำธาร

[1] 하느님 (Haneunim) พระผู้สร้างทุกสิ่งทุกอย่างในโลกตามความเชื่อของชาวเกาหลี

10. ขายร่มเงา (나무 그늘 팔기)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว วันหนึ่งในฤดูร้อนที่ร้อนมาก หนุ่มชาวนาที่ขยันหมั่นเพียรและเฉลียวฉลาดคนหนึ่ง รู้สึกร้อนมากจนอยากจะพักผ่อนใต้ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งอยู่ห่างไกลจากบ้านผู้ดีสองสามก้าวเท่านั้น จึงเดินไปยังต้นไม้ต้นนั้น ก็เห็นชายชราผู้ดีนอนหลับอยู่ใต้ร่มเงา เขาไม่อยากจะรบกวน จึงนั่งลงอย่างเงียบ ๆ พิงต้นไม้แล้วเผลอหลับไป ในไม่ช้า เขาต้องตกใจตื่นเพราะเสียงตะโกนของชายชราที่ดุเขาว่ามานอนอยู่ใต้ต้นไม้ของเขาโดยไม่ได้รับอนุญาต ชายชราบอกว่าปู่ของปู่ของเขาเป็นคนปลูกไม้ต้นนี้ ต้นไม้นี้จึงเป็นของเขา ชายหนุ่มครุ่นคิดครู่หนึ่งแล้วชวนให้ชายชราขายร่มเงาให้ตน ชายชราก็ตกลงจะขายในราคา 5 เหรียญ ชายหนุ่มจ่ายเงินซื้อร่มเงาแล้วนอนต่อไป ชายชราพึมพำกับตนเองว่าชายหนุ่มโง่ที่สุด แล้วม้วนเสื่อกลับบ้าน พอพระอาทิตย์คล้อยต่ำลง เงาไม้ก็ทอยาวเข้าไปในลานหน้าบ้านของชายชรา ชายหนุ่มก็ลุกขึ้นย้ายตามเงาเข้าไปในลานหน้าบ้าน แม้ชายชราจะห้ามปรามอย่างไร ชายหนุ่มก็ไม่ฟัง ยังคงย้ายตามร่มเงาไปเรื่อย ๆ จากนอกบ้านสู่สนามบ้าน ระเบียงบ้าน จนกระทั่งถึงห้องนั่งเล่น จนกว่าเงาจะหายไป เขาทำเช่นนี้ทุกวันแม้ชายชราจะคืนเงิน 5 เหรียญให้ชายหนุ่มก็ไม่รับ เพราะไม่อยากจะขายร่มเงาดี ๆ เช่นนี้ คนรับใช้ในบ้านก็หัวเราะพร้อมทั้งตำหนิชายชรา ส่วนคนในหมู่บ้านก็รู้สึกสมน้ำหน้าชายชราที่โลภมาก ขายแม้กระทั่งร่มเงาซึ่งไม่ใช่ของตน จนวันหนึ่ง ครอบครัวชายชราหมดความอดทนและอับอายชาวบ้านเขาจึงย้ายบ้านไปในเวลากลางคืน บ้านที่ใหญ่โตหลังนั้นก็ตกเป็นของชายหนุ่ม ชายหนุ่มจึงเปิดให้ชาวบ้านเข้ามาพักผ่อนที่บ้านเขาและใต้ต้นไม้นั้นได้ตลอดเวลา

11. ข้าวจากสวรรค์ (하늘이 내려준 쌀)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงคนหนึ่ง เป็นม่ายตั้งแต่อายุยังน้อย เนื่องจากสามีเสียชีวิตหลังแต่งงานไม่นาน นางจึงต้องเลี้ยงดูมารดาสามีด้วยความกตัญญู นางโทษตัวเองตลอดเวลาที่ไม่สามารถหาอาหารดี ๆ มาให้มารดาสามีรับประทานได้ มีเพียงข้าวบาร์เลย์เล็กน้อยเท่านั้นที่ต้มให้มารดารับประทาน นางพยายามทำงานเพื่อเลี้ยงดูมารดาสามี อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่ฝนตกหนัก มีเสียงฟ้าผ่าดังสนั่นหวั่นไหว นางตกใจวิ่งออกไป เห็นกล่องสี่เหลี่ยมวางอยู่กลางลานบ้าน นางรู้สึกประหลาดใจจึงยกเข้ามาข้างในบ้าน พอเปิดฝากล่อง ก็พบข้าวสารอย่างดีเต็มกล่อง และยิ่งกว่านั้นกล่องที่เก็บมานั้นเป็นกล่องวิเศษที่ตักข้าวออกมาเท่าไร ข้าวก็จะเต็มกล่องอยู่อย่างนั้น พอมารดาสามีทราบเรื่องก็ดีใจ ร้องเพลงและเต้นรำไปพลางบอกว่านี่คือของขวัญที่สวรรค์ส่งมาให้เพราะประทับใจในความกตัญญูของลูกสะใภ้

12. คนกลายเป็นวัว (소가 된 사람)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีชาวนาชาวไร่อาศัยอยู่ตามเชิงเขา ชาวบ้านทุกคนตั้งใจทำงานยกเว้นชายคนหนึ่ง เป็นคนเกียจคร้าน แม้แต่ในช่วงฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วงที่เป็นฤดูเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเขาก็ไม่ยอมทำอะไร วัน ๆ ได้แต่นั่ง ๆ นอน ๆ และบิดขี้เกียจอยู่รอบ ๆ บ้านเท่านั้น วันหนึ่ง ภรรยาหมดความอดทน จึงตะโกนเกรี้ยวกราดใส่สามีให้เลิกเกียจคร้าน พอสามีฟังภรรยาตะโกนเช่นนั้นก็โกรธ คว้าห่อเสื้อผ้าสะพาย ออกจากบ้านไป เขาออกเดินทางเพราะไม่อยากจะฟังภรรยาบ่นจู้จี้และไม่อยากจะทำงาน เมื่อเขาเดินข้ามภูเขาลูกแรก พบบ้านโชกาที่ไม่เคยมีมาก่อนหน้านี้และมีชายชราคนหนึ่งกำลังนั่งทำอะไรบางอย่าง เขาเกิดความสนใจจึงเดินเข้าไปใกล้ สังเกตได้ว่าชายชรากำลังทำหน้ากากหัววัวอยู่ ชายชราอธิบายว่าหน้ากากวัวนั้นเหมาะสมสำหรับคนที่เกลียดการทำงาน พอชายหนุ่มได้ยินดังนั้นก็อยากลองดูจึงรีบหยิบมาใส่ ทันใดนั้นร่างกายและหน้าตาชายหนุ่มกลายเป็นวัวทันที เขาพยายามจะถามชายชราว่าเกิดอะไรขึ้น แต่เสียงของเขาเป็นเสียงวัวร้องเท่านั้น ชายหนุ่มที่กลายเป็นวัวถูกชายชราใส่เชือกและจูงไปขายที่ตลาดนัด เมื่อขายวัว ชายชราเตือนชาวนาที่ซื้อไปว่าห้ามให้วัวตัวนี้กินผักกาดเด็ดขาดเพราะมันจะตายทันทีหลังจากถูกขายให้กับชาวนา ชายหนุ่มวัวต้องทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยตั้งแต่ไก่ขันจนถึงดวงดาวขึ้นทุก ๆ วัน หลายวันต่อมา ชายหนุ่มวัวก็ไม่สามารถทนได้อีกต่อไป จึงตัดสินใจจะฆ่าตัวตายโดยกินผักกาด แต่พอกินผักกาดเข้าไป ร่างกายของชายหนุ่มกลับมาเป็นมนุษย์อีกครั้ง ชายหนุ่มดีใจมากและรีบกลับบ้าน ระหว่างทาง ชายหนุ่มตั้งใจแวะไปที่บ้านโชกาชายชราแต่ไม่พบบ้านหลังนั้นเลย หลังจากชายหนุ่มกลับมาแล้วเขาก็กลายเป็นผู้ชายที่ขยันขันแข็งที่สุดในหมู่บ้าน และอยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุขตลอดไป

13. คนรับใช้เจ้าปัญญา (꾀많은 하인)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีขุนนางชื่อคิมอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดชุงชองโด แม้ไม่ได้ข้าราชการระดับสูง แต่ก็มีชื่อเสียงพอสมควรเนื่องจากมีทรัพย์สมบัติมาก กำแพงรอบบ้านของเขาสูงถึงสี่เมตรและมีคนรับใช้หลายสิบคน ในนั้น มีคนรับใช้ที่อายุน้อยที่สุดชื่อว่ามักดงอี[1] ซึ่งเป็นคนที่มีความเฉลียวฉลาดมาก ขุนนางคิมมีความประสงค์ที่จะสอบควากอ [2] ให้ได้เป็นอันดับหนึ่งเพื่อจะเลื่อนตำแหน่งเป็นขุนนางชั้นสูงแต่ไม่เคยสอบได้สักครั้ง คราวนี้ เขาตัดสินใจจะเอาเงินติดสินบนขุนนางชั้นสูงที่รู้จัก จึงเตรียมออกเดินทางไปเมืองหลวงโดยมีมักดงอีเป็นคนรับใช้ติดตัวจูงเชือกบังเหียนม้า พอออกนอกหมู่บ้าน ขุนนางคิมถามมักดงอีที่กำลังจูงบังเหียนม้าอยู่ว่าเคยไปเมือง

[1]막동이 (makdong-i) : เป็นชื่อเล่นที่เรียกคนสุดท้อง

[2]과거 (kwageo) : การสอบเพื่อชิงตำแหน่งขุนนางระดับสูง

หลวงหรือไม่ มักดงอีตอบว่าไม่เคย ขุนนางคิมหัวเราะเยาะในความด้อยโอดาสของคนใช้แล้วขู่ว่าเมืองหลวงเป็นเมืองที่มีผู้ร้ายคอยควักดวงตาและตัดจมูกคนกลางวันแสก โดยหวังคนรับใช้รู้สึกกลัว และมักดงอีก็ตัวสั่นด้วยความกลัว ทำให้ขุนนางคิมหัวเราะสมใจ เมื่อเดินเป็นเวลานาน มักดงอีรู้สึกหิว จึงถามเจ้านายว่าจะกินข้าวกลางวันเมื่อไร ขุนนางคิมบอกว่ายังไม่เที่ยง มักดงอีพูดว่าตนเคยได้ยินเขาว่ากันว่าหากเก็บข้าวกล่องไว้นาน ๆ มันจะกลายเป็นอุจจาระ ขุนนางคิมหัวเราะด้วยความสมเพชแล้วดุเขาว่าพูดเรื่องไร้สาระ มักดงอีรู้สึกโกรธแต่ก็ต้องอดทนไว้ พอถึงเนินเขาแห่งหนึ่ง ขุนนางคิมรู้สึกปวดท้องอยากถ่ายอุจจาระขึ้นมาจนหน้าแดง มักดงอีก็บอกให้ไปถ่ายที่ริมกำแพงเขื่อนกันน้ำ คนก็จะคิดว่าเป็นมูลสุนัข ขุนนางคิมจึงวิ่งไปถ่ายที่นั่น ส่วนมักดงอีก็รีบเอาข้าวกล่องออกมากินจนหมดแล้วถ่ายอุจจาระไว้แทน จากนั้นก็เดินทางต่อไปจนถึงเวลาเที่ยง ขุนนางคิมเปิดข้าวกล่องดูก็ตกใจเพราะมีแต่อุจจาระ มักดงอีแกล้งทำหน้าเกือบจะร้องไห้แล้วบอกขุนนางว่ามันเกิดขึ้นตามที่ตนบอก ขุนนางคิมรู้สึกสงสัยแต่ต้องเดินทางต่อ เดินทางไปเรื่อย ๆ จนพบโรงเตี๊ยมแห่งหนึ่ง ขุนนางคิมอยากจะดื่มเหล้าสักถ้วยแต่กลัวรสชาติเหล้าของโรงเตี๊ยมจะเปรี้ยวตนเป็นถึงขุนนาง มีผู้รินเหล้าให้ก็ต้องดื่ม มิฉะนั้นจะเสียหน้าและเสียธรรมเนียม แต่ครั้งจะดื่มเหล้าที่ไม่อร่อยก็เป็นการฝืนใจตัว ขุนนางคิมจึงสั่งให้มักดงอีดื่มก่อนตน และสั่งไว้ว่าหากเหล้าอร่อยก็ให้ลูบคางจากบนมาล่าง แต่หากเปรี้ยวก็ให้ลูบคางจากล่างขึ้นบน มักดงอีดีใจวิ่งไปชิมเหล้าโรงเตี๊ยมแรก เหล้าของโรงนั้นมีรสชาติดีเยี่ยม แต่มักดงอีลูบคางจากล่างขึ้นบน ขุนนางถอนใจและคิดว่าดีที่สั่งให้มักดงอีชิมก่อน โรงเตี๊ยมที่สองที่สามก็เช่นเดียวกัน รสชาติเหล้าอร่อยมากแต่มักดงอีแสดงกิริยาเหมือนไม่อร่อย เมื่อถึงโรงเตี๊ยมโกโรโกโสแห่งหนึ่ง มักดงอีก็ชิมเหล้าอีก รสชาติเหล้าเปรี้ยวจนใช้ไม่ได้เลย มักดงอีก็ลูบคางจากบนมาล่าง ขุนนางคิมดีใจจึงรีบเข้าไปดื่มเหล้าในโรงเตี๊ยม รสชาติใช้ไม่ได้แต่ต้องดื่มให้หมดเพราะไม่อยากเสียหน้า มักดงอีบอกว่านี่รสชาติยังดีกว่าโรงเตี๊ยมที่ผ่านมา ทันใดนั้น มีเสียงพ่อค้าขายหอยนางรมสดผ่านมาพอดี ขุนนางคิมสั่งให้มักดงอีซื้อหอยนางรมสดมาชามหนึ่ง มักดงอีไปซื้อชามหนึ่งแล้วเอานิ้วไปจุ่มในชามนั้นแล้วคน ๆ ระหว่างเดินกลับมา ขุนนางถามว่าทำไม มักดงอีก็ตอบว่าตนทำขี้มูกหยดลงไปในชามและแยกไม่ออกว่าอันไหนคือน้ำมูกและอันไหนคือเนื้อหอยนางรมจึงคนอยู่ ขุนนางคิมได้ยินอย่างนั้น รู้สึกผะอืดผะอมจไม่อยากกินจึงให้มักดงอีกินแทน มักดงอีดีใจรับมากินจนหมดชาม คืนนั้น ขุนนางกับมักดงอีเดินทางไปถึงโรงเตี๊ยมที่ใหญ่ที่สุดในแถบนั้น ขุนนางคิมก็พบเพื่อน ๆ ตระกูลยังบันที่ไปสอบควากอด้วยกันหลายคนจึงดื่มเหล้ากับพวกเขา และพูดถึงเรื่องมักดงอีทำขี้มูกหกในชามหอย เพื่อน ๆ จึงรังเกียจมักดงอีว่าเป็นชนชั้นต่ำต้อย ไม่รู้จักความสะอาด มักดงอีรู้สึกโมโหและรอวันที่จะแก้แค้นเวลาผ่านไปหลายวัน ในที่สุด ขุนนางคิมกับมักดงอีก็ไปถึงเมืองหลวง ขุนนางคิมบอกกับมักดงออีกครั้งว่าเมืองหลวงเป็นเมืองที่มีคนร้ายควักดวงตาและตัดจมูกคนกลางวันแสก ๆ จึงให้ระวังและเฝ้าของไว้ให้ดี ๆ จากนั้นขุนนางคิมออกเดินไปเที่ยวตลาดคนเดียว มักดงอียืนรอเจ้านายอยู่นานก็รู้สึกโกรธ จึงเอาม้าไปขายและเอาเงินนั้นมากินข้าว แล้วกลับมานั่งหลับตาจับจมูกอยู่ เมื่อขุนนาง

กลับมาไม่เห็นม้า จึงถามมักดงอีว่าม้าไปไหน มักดงอีก็แกล้งทำเหมือนตกใจแล้วบอกว่าเจ้านายขู่ตนว่าเมืองหลวงเป็นเมืองที่มีผู้ร้ายควักดวงตาตัดจมูกตนจึงนั่งปิดตาปิดจมูกอยู่จนม้าหายไป ขุนนางโมโหสุดขีดและคิดว่าเขาไม่น่าพามักดงอีมาด้วยเลย จึงตัดสินใจจะกำจัดเขาเสีย คืนนั้น ขุนนางกับมักดงอีไปถึงศาลาริมหน้าผาแห่งหนึ่งที่มีแม่น้ำไหลผ่าน ขุนนางสั่งเหล้ามาชวนให้มักดงอีดื่มด้วย แล้วให้มักดงอีนอนฝั่งแม่น้ำ หลับไปสักพักขุนนางแกล้งทำเหมือนพลิกตัวแล้วถีบไปที่มักดงอเพื่อที่จะให้เขาตกน้ำตาย พอถีบไปกลับมีเสียงมักดงอีร้องขึ้นมาจากอีกฝั่งหนึ่งว่าห่อสัมภาระและเงินทองของเจ้านายตกน้ำแล้ว ขุนนางรู้สึกโกรธและเสียดายทรัพย์สินของตนแต่สายไปเสียแล้ว วันรุ่งขึ้น ขุนนางคิมเรียกมักดงอีมาแล้วบอกว่าตนจะพักอยู่ที่นี่อีกประมาณสองเดือน จึงให้มักดงอีกลับบ้านก่อน แล้วให้มักดงอีถอดเสื้อออกแล้วเขียนข้อความไว้บนหลังเขาว่า “ข้าต้องพบความลำบากเพราะไอ้มักดงอี ถ้ามันกลับถึงบ้านแล้วให้จับมันโยนลงสระเพื่อให้จมน้ำตายเสีย” เขียนเสร็จแล้วจึงส่งให้มักดงอีเดินทางกลับบ้าน มักดงอีเดินเที่ยวเถลไถลที่ตลาดหลายวันจึงกลับบ้าน ระหว่างทาง ผ่านหมู่บ้านแห่งหนึ่ง เขารู้สึกหิวมากเพราะไม่ได้กินอะไรมาหลายวัน เมื่อผ่านบ้านหลังหนึ่ง เขาเห็นหญิงคนหนึ่ง กำลังถีบครกกระเดื่อง[1]ทำขนมต๊อกอยู่ ครกกระเดื่องเป็นครกที่ทำงานคนเดียวลำบาก และนางก็กำลังอุ้มลูกอยู่ด้วย มักดงอีแนะนำตัวเองว่าชื่อคาคอรา และอาสาจะช่วยนางทำงาน เขาช่วยอุ้มลูกของนางไว้แล้วกลับขนมต๊อกไปเรื่อย ๆ จนขนมต๊อกเหนียวได้ที่ น่ารับประทาน มักดงอีส่งเสียงบอกให้นางหยุดสักครู่ เขาเอาขนมต๊อกออกมาจากครกแล้ววางลูกของนางลงไปในครกแทน นางไม่สามารถเข้าไปอุ้มลูกเพราะหากถอนเท้าสักนิด สากก็จะตำลูกของนาง นางได้แต่ตะโกนว่า ไอ้คาคอรา คาคอรา (คาคอรา ในภาษาเกาหลี แปลว่าไปซะ) มักดงอีก็วิ่งหนีเสียและชาวบ้านก็ไม่รู้จะช่วยนางอย่างไรเพราะนางตะโกนเองว่าให้ไปเสีย พอพ้นจากหมู่บ้านนั้น มักดงอีก็พบพ่อค้าน้ำผึ้งคนหนึ่ง มักดงอีจึงปั้นก้อนขนมต๊อกเป็นรูปชามแล้วเรียกพ่อค้าน้ำผึ้งมาให้รินน้ำผึ้งในชามนั้น พ่อค้าก็ทำตามนั้น มักดงอีถามว่าราคาเท่าไร พอได้ยินว่า 5 เหรียญ มักดงอีก็แกล้งทำเหมือนตกใจแล้วบอกว่าไม่ซื้อเพราะแพงเกินไป แล้วรินน้ำผึ้งคืนพ่อค้า พ่อค้าบ่นแต่ทำอะไรไม่ได้ ระหว่างที่ริน น้ำผึ้งก็ซึมเข้าไปในขนมต๊อกจนได้ขนมหวาน ๆอร่อยดังใจ มักดงอีเดินไปกินขนมไปสักพัก ก็พบพระสงฆ์รูปหนึ่งกำลังเดินโผเผสวนมาอย่างสิ้นแรง จึงชวนให้ทานขนมด้วยกัน พระดีใจและฉันขนมอย่างเอร็ดอร่อย พอฉันเสร็จ พระสงฆ์อยากจะตอบแทนบ้าง มักดงอีก็ขอให้พระอ่านข้อความบนหลังตน พออ่านแล้วจึงรู้ว่าเป็นข้อความที่ให้ฆ่าตน มักดงอีจึงขอให้พระสงฆ์เปลี่ยนข้อความดังนี้ว่า “ข้าได้ตำแหน่งข้าราชการก็เพราะมักดงอีนี้แหละ เขาเป็นคนรับใช้ที่เฉลียวฉลาดและมีความสามารถ จงเผาสัญญาทาสของเขาเสียและให้แต่งงานกับบุตรสาวคนสุดท้อง อย่าให้เลยสิ้นเดือนนี้เพราะเป็นวันฤกษ์ดี ส่วนข้า อีกราวสองเดือนจะกลับไป” พระสงฆ์เลียนแบบลายมือขุนนางคิมได้เหมือนมาก มักดงอีลาพระแล้วเดินกลับมาที่บ้าน พอถึงบ้านก็เปิดหลังให้คนในบ้านดู

[1]디딜방아 (didil-bang-a) : ครกกระเดื่องที่ใช้เท้าเหยียบข้างหนึ่งเพื่อบดหรือโขลกข้าวสารหรือเมล็ดพืชให้ละเอียดหรือทำขนมต๊อก

ครอบครัวขุนนางรู้สึกแปลกใจที่ขุนนางคิมให้มักดงอีแต่งงานกับบุตรสาวคนสุดท้องแต่ก็ไม่สามารถฝืนคำสั่งของหัวหน้าครอบครัวได้ จึงทำตามข้อความนั้น สองเดือนต่อมา เมื่อขุนนางกลับถึงบ้านก็ตกใจเพราะคนรับใช้ที่ตนให้ฆ่านั้นยังมีชีวิตแถมยังแต่งงานกับบุตรสาวคนสุดท้องที่ตนรักที่สุดอีกด้วย ครอบครัวขุนนางทั้งครอบครัวรู้สึกโกรธแค้นมักดงอีมาก จึงตัดสินใจจะฆ่าเขาให้เจ็บปวดที่สุด ขุนนางจึงเรียกมักดงอีมาบอกว่า ลูกเขยในตระกูลนั้นต้องไปนั่งอธิษฐานที่บ่อน้ำพญามังกรคืนหนึ่งจึงจะยอมรับเป็นลูกเขยได้ คืนนั้น ขุนนางพามักดงอีไปที่ริมบ่อน้ำพญามังกรแล้วสั่งให้เขาเข้าไปในกระสอบ ขุนนางสั่งให้ลูกน้องแขวนกระสอบนั้นไว้บนต้นสนริมบ่อน้ำคิดจะตัดเชือกฆ่าในเช้าวันรุ่งขึ้น พอดีช่วงนั้นเป็นปลายฤดูใบไม้ร่วง อากาศจึงหนาว มักดงอีห้อยอยู่ที่กิ่งต้นสนอยู่นาน ก็ได้ยินเสียงพ่อค้าภาชนะทองเหลืองเดินมา พ่อค้าร้องว่าโอ๊ยเจ็บตา มักดงอีเห็นเขาตาบวม จึงคิดว่าคงเป็นตาอักเสบแน่ จึงเรียกพ่อค้าแล้วบอกว่าตนเองก็ห้อยอธิษฐานอยู่ที่นี่เพื่อรักษาตาอักเสบเช่นกัน และมันได้ผลจริง ๆ พ่อค้าภาชนะทองเหลืองปลดเชือกเอามักดงอีลงแล้วตรวจดู ก็ไม่เห็นตาอักเสบ พ่อค้าก็เชื่อและอยากลองบ้าง จึงเข้าไปอยู่ในกระสอบแทนมักดงอี มักดงอีก็รีบแบกภาชนะวิ่งหนีไป พอเช้าวันรุ่งขึ้น ลูกน้องขุนนางมาตัดเชือก แม้ว่าพ่อค้าบอกว่าตนไม่ใช่มักดงอีก็ไม่มีใครยอมเชื่อ ส่วนมักดงอีก็เอาภาชนะทองเหลืองไปขายจนได้เงินทองมากมาย เขาตัดชุดผ้าไหมสีดำแล้วกลับมาที่บ้านขุนนาง ครอบครัวขุนนางตกใจกันหมดเพราะลูกเขยที่นึกว่าตายแล้วนั้นกลับมา มักดงอีโกหกว่าพอตนจมลงไปในบ่อน้ำพญามังกร มีปลายักษ์ตัวหนึ่งมาพาตนไปเยี่ยมชมวังพญามังกรซึ่งสวยงามมาก อยู่ดีมีสุขกว่าที่นี่มากมาย ที่กลับมานี่เพื่อมารับครอบครัวไปอยู่ที่นั่นด้วยกัน ครอบครัวขุนนางตื่นเต้นและอยากไปอยู่ที่วังพญามังกรทั้งหมดจึงพากันไปที่บ่อน้ำแล้วโดดลงไปทีละคน เมื่อเหลือบุตรสาวคนสุดท้อง มักดงอีก็ห้ามเธอไว้ ในที่สุด มักดงอีกลายเป็นเจ้าของบ้านและอยู่กับบุตรสาวคนสุดท้องของขุนนางอย่างมีความสุขตลอดไป

14. ความสุขที่ยืมมาชั่วคราว (하늘에서 빌려온 복)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีคนตัดฟืนชื่อชาบกอาศัยอยู่ขนเขา ชาบกกับภรรยาใช้ชีวิตอย่างมีความสุข แต่ที่ขาดไปสิ่งเดียว คือ ความร่ำรวยชาบกขยันทำงานจนเหนื่อยและแบกฟืนเต็มชิเก[1]ทั้งวัน มีรายได้เพียงเล็กน้อย พอจะเลี้ยงตัวกับภรรยาเท่านั้น วันหนึ่ง ชาบกตั้งใจจะทำงานหนักขึ้นเพื่อให้ชีวิตดีขึ้น เขาทำงานหนักกว่าเดิมสองเท่าและได้ฟืนมากกว่าเดิมสองเท่า กลางคืนนอนหลับด้วยความสุขใจและฝันจะนำฟืนไปขายที่ตลาดและมีรายได้เพิ่มเป็นสองเท่า แต่เช้าวันรุ่งขึ้นปรากฏว่าฟืนหายไปครึ่งหนึ่งเหลือเท่าเดิม ทั้งคู่รู้สึกแปลกใจและคิดว่าคงมีคนมาขโมยไป วันต่อ ๆ มา เขายังคงขยันทำงานและได้ฟืนสองเท่าทุกวัน แต่พอถึงเวลาไก่ขัน ชาบกตื่นขึ้นมา ฟืนก็หายไป

[1]지게 (Jigye) : เครื่องมือในการแบกฟืนไม้หรือสิ่งของหนักต่าง ๆ บนหลัง

ครึ่งหนึ่งจนเหลือเท่าเดิมทุกครั้ง ชาบกตัดสินใจจะจับตัวขโมยให้ได้ เขาจึงแอบเข้าไปซ่อนตัวอยู่ในกองฟืน พอดึกสงัด ชาบกต้องตกใจเพราะกองฟืนไม้กำลังบินขึ้นไปสู่ท้องฟ้า บินไปสักพักหนึ่งก็หยุด และมีเสียงกังวาลว่ามนุษย์ช่างโง่จริง ๆ ไม่รู้ว่าความสุขที่ฟ้าลิขิต[1] ว่ามากน้อยเพียงใด ชาบกตกใจแล้วกระโดดออกมาจากกองฟืน เขาก็พบเจ้าแห่งสวรรค์[2] ชาบกขอร้องให้เจ้าแห่งสวรรค์หยุดขโมยฟืนเพราะเขาตั้งใจทำงานเพื่อภรรยา แต่เจ้าแห่งสวรรค์ตรัสว่าพระองค์ก็ช่วยไม่ได้เพราะนั่นคือความสุขที่ฟ้าลิขิตไว้ ชาบกไม่เชื่อ เจ้าแห่งสวรรค์จึงทรงพาชาบกไปที่ห้องเก็บถุงความสุขของมนุษย์แต่ละคน ที่นั่น ชาบกต้องรู้สึกผิดหวังที่เห็นถุงความสุขของตนมีขนาดเล็กจิ๋ว ชาบกเห็นถุงความสุขอันใหญ่โตอย่างผิดปกติถุงหนึ่ง จึงถามว่าเป็นของใคร เจ้าสวรรค์ทรงตอบว่าเป็นของซอกซุงซึ่งจะกำเนิดในไม่ช้า พอชาบกได้ยินดังนั้นก็อ้อนวอนเจ้าสวรรค์ด้วยน้ำตาว่าขอยืมความสุขของซอกซุงชั่วคราว ขอไปใช้ก่อนแล้วค่อยนำมาคืนก่อนที่ซอกซุงจะมีอายุครบ 7 ขวบจะได้หรือไม่ ในที่สุด เจ้าแห่งสวรรค์ก็ยอมให้ชาบกยืมไปใช้ก่อน ชาบกกลับลงมาโลกมนุษย์ด้วยความปลื้มใจและเล่าเรื่องให้ภรรยาฟัง เช้าวันรุ่งขึ้น ชาบกออกไปตัดฟืนเช่นเคย พอทำงานไปสักพักรู้สึกเหนื่อยจึงนั่งพัก เห็นลูกเกาลัดตกลงมาจากต้นมากมายจึงเก็บไว้เพื่อเอาไปให้ภรรยาที่บ้าน มีชายชราคนหนึ่งเดินผ่านมา เห็นชาบกกำลังเก็บเกาลัดก็ขอแลกเกาลัดกับหินเหล็กไฟ ชาบกรู้สึกเสียดายเกาลัดแต่ก็ยอมแลก ต่อมา มีนายพรานคนหนึ่งมาขอหินเหล็กไฟเพื่อจุดชะนวนปืนยิงกวาง ชาบกก็ยอม และพอนายพรานจับกวางได้สองตัว เขาก็เอามาให้ชาบกตัวหนึ่ง ชาบกดีใจมาก พอเขาตัดฟืนเสร็จและกำลังแบกกวางไปขายที่ตลาด ก็มีชายชราคนหนึ่งเอาม้ามาขอแลกกับกวาง ชาบกยอมแลกจึงได้ม้าตัวหนึ่งกลับบ้าน เช้าวันรุ่งขึ้น มีชายหนุ่มมาขอแลกม้ากับวัวและเพิ่มเหรียญทองให้อีกสิบเหรียญ ในที่สุด ชาบกก็ได้วัวกับเหรียญทองมากมายในวันเดียว เขานำเงินนั้นมาซื้อไร่นาและตั้งใจทำนาทำไร่ ไม่กี่ปี ชาบกก็กลายเป็นเศรษฐีคนหนึ่งของหมู่บ้านแถบนั้น อยู่มาวันหนึ่ง มีสามีภรรยายากจนคู่หนึ่งมาขอทานที่บ้านชาบก ชาบกกับภรรยารู้สึกสงสาร เพราะภรรยาคนขอทานกำลังตั้งครรภ์ จึงให้เข้ามาพักในบ้านและเลี้ยงอาหาร วันต่อมา ภรรยาคนขอทานร้องครวญครางด้วยความเจ็บปวดเพราะเจ็บท้องใกล้คลอด ชาบกกับภรรยาจึงรีบไปตามหมอตำแยมาทำคลอด ภรรยาคนขอทานคลอดลูกเป็นชายอย่างปลอดภัย หลังคลอดชาบกกับภรรยาให้ผู้เป็นแม่กินซุปสาหร่ายแล้วถามว่าจะตั้งชื่อลูกว่าอะไร คนขอทานก็ตอบว่าจะตั้งว่าซอกซุง นั่นคือชื่อเจ้าของความสุขที่ชาบกยืมมาชั่วคราวนั่นเอง ชาบกจึงชวนให้ครอบครัวซอกซุงอยู่กับเขา สามีภรรยาคนขอทานกราบขอบคุณ แต่ชาบกกลับถอนหายใจเพราะรู้ว่าความสุขของตนเหลือไม่กี่ปี พวกเขาดำเนินชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข จนถึงวันที่ซอกซุงจะมีอายุครบ 7 ปี ชาบกเรียกครอบครัวซอกซุงมา เล่าเรื่องทุกอย่างให้ฟังและให้พวกเขารับทรัพย์สมบัติทุกชิ้นไว้เพราะเป็นของซอกซุง แต่ซอกซุงบอกว่าจะขอเป็นบุตรบุญธรรมเพื่อปรนนิบัติชาบกและภรรยา ในที่สุด พวกเขาทั้ง 5 คน

---

[1] 복 (bok) : ความสุขที่ฟ้าลิขิตไว้

[2] 옥황상제 (Okhwang-sangje) : เจ้าแห่งสวรรค์, พระเจ้าสูงสุด

ก็อยู่อย่างมีความสุขด้วยกันตลอดไป คนเกาหลีเชื่อว่าความสุขนั้นยิ่งแบ่งปันก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเป็นเท่าตัว

15. โครฺยอจัง (고려장)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในสังคมเกาหลีมีธรรมเนียมเลวร้ายอย่างหนึ่งที่เรียกว่าโครฺยอจัง เป็นพฤติกรรมที่บุตรแบกบิดามารดาซึ่งมีอายุมากและไม่สามารถช่วยงานบ้านได้เอาไปทิ้งไว้ในป่าลึกหรือในถ้ำเพื่อที่จะให้อดตายหรือสัตว์ร้ายกัดกิน มีหนุ่มอกตัญญูคนหนึ่งซึ่งเบื่อที่จะดูแลบิดาของตนบิดาอายุมากจนไม่มีแรงจะช่วยงานบ้าน แถมยังต้องเก็บอุจจาระบิดาไปทิ้ง ต้องอาบน้ำแต่งตัวให้ฯลฯ ชายหนุ่มจึงตัดสินใจจะแบกบิดาไปทิ้งเหมือนชาวบ้านคนอื่น ๆ วันที่แบกบิดาบนชิเกออกเดินทางไปยังภูเขาลึก บุตรชายอายุ 10 ขวบของชายหนุ่มก็ตามมาด้วย แม้ว่าชายหนุ่มจะห้ามอย่างไร ลูกก็ไม่ยอมฟัง จึงจำใจต้องพาไปด้วย พอถึงป่าลึกบนภูเขา ชายหนุ่มก็วางบิดาลงจากชิเกเขาไม่อยากจะเอาชิเกเปล่า ๆ กลับบ้านจึงทิ้งไว้กับบิดา แต่บุตรชายอายุ 10 ขวบของชายหนุ่มบอกให้ชายหนุ่มเก็บชิเกไปด้วย โดยบอกว่า หากวันไหน พ่อไม่ทำงาน ไม่ไปตัดฟืนและแก่ลง เขาจะได้ใช้ชิเกนั้นแบกพ่อไปทิ้งเหมือนพ่อแบกปู่ไปทิ้ง ชายหนุ่มได้ยินดังนั้นก็รู้สึกเสียใจและอับอายในความอกตัญญูของตน เขารีบแบกบิดากลับบ้านและดูแลปรนนิบัติบิดาอย่างดีจนบิดาเสียชีวิตลง

16. งูกตัญญู (뱀의 보은)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งเรียนหนังสืออยู่ที่ซอดัง วันหนึ่ง ขณะที่เขากำลังไปเรียนที่ซอดังเช่นเคย เห็นงูตัวหนึ่งนอนขดอยู่บนก้อนหินใหญ่ เขารู้สึกว่างูคงหิว จึงตักข้าวกล่องของตนออกมาช้อนหนึ่งแล้วโยนให้งูกิน เขาทำอย่างนั้นทุก ๆ วันที่ไปซอดัง จนเขาเติบโตถึงเวลาสมรสกับสาวหมู่บ้านอื่น ก่อนที่จะไปแต่งงานที่บ้านเจ้าสาว เขามีโอกาสได้เดินผ่านก้อนหินใหญ่พบสาวงามคนหนึ่งนั่งอยู่ที่นั่นแทนงู สาวสวยบอกเขาว่าตนเป็นงูที่กำลังบำเพ็ญเพียรเพื่อที่จะขึ้นสวรรค์ เธอรู้สึกขอบคุณในความเมตตาของเขาจึงปรากฏตัวเพื่อจะตอบแทนบุญคุณ เธอสั่งให้เขาสลับที่นอนกับเจ้าสาวในคืนที่นอนร่วมหอกับเจ้าสาวคืนแรก (บ้านเกาหลีโบราณใช้ระบบอุ่นห้องพิเศษที่เรียกว่าอนดล [1] ซึ่งใช้ความร้อนจากเตาในห้องครัว จึงอุ่นห้องได้ไม่เสมอกัน ส่วนที่ใกล้ห้องครัวจะอุ่นกว่า และส่วนที่ไกลห้องครัวและใกล้ประตูห้องจะหนาวกว่า โดยทั่วไปเจ้าบ่าวจะนอนส่วนที่หนาวกว่าและให้เจ้าสาวนอนส่วนที่อุ่นกว่า) ชายหนุ่มฟังแล้วยังไม่เข้าใจว่าเหตุใดจึงต้องทำเช่นนั้น พอพูดจบ หญิงสาวก็หายตัวไป วันรุ่งขึ้น ชายหนุ่มก็เดินทางไปเข้าพิธีสมรสกับเจ้าสาวที่

[1] 온돌 (Ondol) : ระบบทำการอุ่นห้องแบบดั้งเดิมของเกาหลี

ต่างหมู่บ้าน เมื่อถึงเวลา เข้าเรือนหอ ชายหนุ่มขอสลับที่นอนกับเจ้าสาว ตกค่ำก็ มีเสียงประตูเปิเบา ๆ เขาเห็นเงาผู้ชายคนหนึ่งย่องเข้ามาในห้อง และชักดาบออกมาแทงไปยังคนที่นอนอยู่ที่ที่ซึ่งควรเป็นที่นอนของเจ้าบ่าวเพราะเข้าใจผิดว่าเป็นเจ้าบ่าว แล้วก็วิ่งหนีไปทันที เจ้าบ่าวตนใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงวิ่งหนีกลับไปที่บ้านของตน เช้าวันรุ่งขึ้น พ่อตาแม่ยายเปิดประตูห้องดู พบศพบุตรสาว ก็ตกใจและโกรธ จึงไปจับตัวเจ้าบ่าวมาเพราะเข้าใจผิดว่าเจ้าบ่าวเป็นคนฆ่า เจ้าบ่าวปฏิเสธและขอร้องให้ครอบครัวเจ้าสาวนอนเฝ้าเรือนหออีกคืนหนึ่งด้วยกัน คืนนั้น มีเงาผู้ชายเข้ามาในห้องอีกครั้ง ปรากฏว่าเป็นพระสงฆ์ที่เป็นชู้กับเจ้าสาวมานาน พระสงฆ์เข้าใจว่าได้ฆ่าเจ้าบ่าวตายแล้วเมื่อคืนก่อน จึงจะมารับเจ้าสาวหนีไปด้วยกัน แต่กลับถูกครอบครัวเจ้าสาวจับตัวไป ในที่สุด งูก็ได้ตอบแทนบุญคุณชายหนุ่มด้วยการช่วยชีวิตเขาให้รอดได้

17. งูกับคางคก (구렁이 퇴치 설화)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงสาวใจเมตตาคนหนึ่ง เธอยากจนมาก ต้องช่วยตัวเองแถมยังต้องปรนนิบัติมารดาอีกด้วย วันหนึ่ง คางคกโผล่เข้ามาที่ห้องครัว หญิงสาวรู้สึกสงสารมัน จึงตักข้าวจากชามตัวเองให้มันกิน ตั้งแต่นั้นมา คางคกก็ไม่ไปไหน ส่วนเธอก็ไม่ไล่ แม้ว่าคางคกจะโตขึ้นจนต้องให้อาหารมากขึ้นก็ตาม หญิงสาวก็ไม่เคยบ่น ในหมู่บ้านนี้ มีงูใหญ่ตัวหนึ่ง ซึ่งชาวบ้านต้องบวงสรวงโดยใช้ผู้หญิงเป็นเครื่องสังเวย หากไม่ทำเช่นนั้น งูใหญ่ก็ทำร้ายสัตว์เลี้ยง เด็ก ๆ และผู้หญิงในหมู่บ้าน ปีนี้ ผู้หญิงที่ต้องถูกสังเวยคือหญิงใจเมตตาคนนี้ เธอได้แต่ร้องไห้ในห้องครัวทุก ๆ วัน จนถึงวันสังเวยงูใหญ่ ชาวบ้านก็นำหญิงสาวไปไว้หน้าถ้ำใหญ่บนภูเขาลึกที่งูอยู่ หญิงสาวปิดตารเวลาตาย งูใหญ่เลื้อยออกมาจากถ้ำและกำลังจะกลืนหญิงสาวเข้าไป ทันใดนั้น มีน้ำพิษพุ่งออกมาจข้าง ๆ น้ำพิษนั้นเป็นน้ำพิษของคางคกที่เธอเลี้ยงไว้นั่นเอ ง งูก็พ่นพิษตอบโต ้ สองตัวต่อสู้กันอย่ดุเดือด จนตายไปทั้งสองตัว หญิงสาวนำตัวคางคกกลับมาฝังไว้อย่างดี ส่วนชาวบ้านเอางูใหญ่มาเผา เล่ากันว่าต้องเผาร้อยวันจึงเผาหมดซาก หลังจากนั้นเป็นต้นมา ชาวบ้านก็เลิกพิธีสังเวย

18. งูพยาบาท (구렁이의 원한)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนักยิงธนูผู้หนึ่ง มีชื่อเสียงโด่งดังในความแข็งแรงและความกล้าหาญ อาศัยอยู่กับภรรยาของตนที่กำลังตั้งครรภ์อยู่ บ่ายวันหนึ่ง เขากำลังยิงธนูเล่น ๆ ที่กำแพงเมือง ก็เห็นงูตัวหนึ่งกำลังเลื้อยผ่านบริเวณกำแพง เขาจึงขึ้นสายธนูแล้วยิงถูกหัวงู จากนั้นเขาลากงูเข้ามาในบ้านและตีจนเละ ต่อมาอีกสองสามวัน ภรรยาก็คลอดลูกออกมาเป็นบุตรชาย แต่ทุกครั้งที่นักธนูเข้าใกล้หรือจะอุ้ม บุตรชายก็จะร้องไห้ราวกับจะขาดใจตาย นักยิงธนูจึงเกลียดลูกของตน และรู้สึกสงสัยว่าเป็นลูกของตนจริงหรือไม่ เมื่อบุตรชายมีอายุประมาณ 3 ขวบ ขณะกำลังนั่งเล่นอยู่ที่พื้น

หน้าห้อง นักยิงธนูนอนอยู่ที่พื้น ยกแขนเสื้อปิดตาแต่ไม่หลับ ส่วนบุตรชายนึกว่าบิดาหลับ จึงถือมีดแล้วแทงเข้าไปที่หัวบิดาอย่างรวดเร็ว แต่นักธนูก็สามารถกลิ้งหลบได้ แล้วตีหัวบุตรชายจนตาย สักพักหนึ่ง ร่างของบุตรชายค่อย ๆ กลายเป็นงูเหลือมตัวใหญ่ตัวหนึ่ง พอภรรยากลับมาที่ห้องก็ตกใจที่เห็นงูเหลือมตัวหนึ่งกำลังนอนขดอยู่ ชูคอพร้อมที่จะฉก ที่หัวมีรอยแผลเป็นจากลูกธนู นักธนูบอกกับงูตัวนั้นว่า ตนเสียใจที่ยิงหัวมันตาย แต่อดีตเป็นอดีต เมื่อมาเอาชีวิตบุตรชายของตนไปก็ถือว่าความพยาบาทน่าจะหมดสิ้นกันไป วิญญาณงูก็เลื้อยออกไปทางประตู และเลื้อยขึ้นไปบนทางกำแพงเมือง

19. งูยักษ์พันปี (천년묵은 구렁이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีซอนบี[1] ยากจนคนหนึ่งอาศัยอยู่กับครอบครัว ซึ่งไปสอบควากอหลายรอบแต่สอบไม่ได้สักที และยิ่งเป็นซอนบีที่อ่านหนังสืออย่างเดียวมาแต่เด็ก จึงทำนาทำไร่ไม่เป็น ทำให้ฐานะครอบครัวยากจนลงไปเรื่อย ๆ วันหนึ่ง เขานึกถึงเพื่อนคนหนึ่งที่สอบควากอผ่านและกำลังรับราชการเป็นข้าราชการอยู่ที่เมืองหลวง ซึ่งเคยบอกเขาให้มาหายามที่เขายากลำบาก ซอนบีจึงใส่รองเท้าฟาง ออกเดินทางไปหาเพื่อนที่เมืองหลวง เดินทางหลายวัน วันหนึ่ง ขณะที่อยู่ในป่าลึกพระอาทิตย์ตกดินพอดี มีแต่เสียงสัตว์ป่าดุร้ายที่ร้องคำรามด้วยความหิวโหย เขารู้สึกกลัวและพยายามหาที่พักค้างคืน เขาเร่งฝีเท้าเดินจนเห็นแสงโคมที่ไกล ๆ จึงรีบเดินตามแสงนั้นไป ปรากฏว่าเป็นบ้านหลังใหญ่หลังหนึ่ง พอซอนบีเคาะประตู ก็มีสาวงามอย่างที่ไม่เคยพบเห็น ออกมาต้อนรับเขา ซอนบีรู้สึกสงสัยว่าทำไมมีหญิงสาวงามอยู่กลางป่าเขาคนเดียวแต่ความดีใจที่ได้พบบ้านทำให้เขาเลิกคิดสงสัย หญิงสาวพาซอนบีเข้าบ้านแล้วเลี้ยงอาหารอร่อยเต็มโต๊ะวันรุ่งขึ้น ซอนบีกำลังจะออกเดินทางต่อ แต่หญิงสาวบอกว่านี่คือพรมลิขิตที่พวกเขาได้พบกันแล้วชวนให้เขาอยู่ต่อ เขารับประทานอาหารอย่างเอร็ดอร่อยและอยู่กับหญิงสาวแสนงามนั้นอย่างมีความสุขเป็นเดือน ซอนบีเป็นห่วงครอบครัว แต่หญิงสาวบอกว่าส่งอาหารกับเงินทองไปให้เรียบร้อยแล้ว ซอนบีจึงสบายใจและอยู่ต่ออีกประมาณเดือน ก็คิดจะไปดูครอบครัว หญิงสาวก็ยอม เตรียมของใช้กับม้าตัวหนึ่งให้เขาและขอร้องให้เขากลับมาหาตนให้ได้ ซอนบีก็รับปากว่าจะกลับมา พอถึงบ้าน ครอบครัวต้อนรับเขาอย่างอบอุ่นแล้วบอกว่าเพื่อนที่เมืองหลวงใจดีเหลือเกิน ส่งเงินทองมาให้ใช้มากมาย ซอนบีรู้สึกขอบคุณสาวสวยคนนั้นและพักผ่อนอยู่ที่บ้านเกือบ 2 เดือน ก็อดคิดถึงสาวไม่ได้ จึงออกเดินทางไปหาสาวอีกครั้ง พอใกล้ถึงบ้านสาว ซอนบีได้ยินเสียงชายชราเรียก ซึ่งเสียงคล้าย ๆ เสียงของบิดา จึงหันหลังไปมองก็เห็นบิดาที่เสียชีวิตไปนานแล้วจริง ๆ บิดาบอกว่าท่านเป็นห่วงบุตรชายจึงต้องลงมาจากโลกสวรรค์เพื่อเตือนว่าผู้หญิงที่เขากำลังไปหาอยู่ตอนนี้ ไม่ใช่มนุษย์ แต่เป็นงู

[1] 선비 (seonbi) : นักวิชาการของเกาหลีสมัยโบราณที่ศึกษาปรัชญาจีน

เหลือมยักษ์ที่มีอายุพันปี หากเขาเข้าไปคราวนี้ต้องถูกจับกินแน่ ๆ แล้วบิดาก็แนะนำให้เขาถ่มข้าวใส่หน้าผู้หญิงจึงจะรอดชีวิตได้ ตอนแรก ซอนบีก็ไม่เชื่อจึงอ้อมไปทางประตูหลังแล้วแอบมองดูว่าจริงหรือไม่ ปรากฏว่ามีงูเหลือมยักษ์ตัวหนึ่งอยู่ในบ้านจริง ซอนบีรู้สึกกลัวจนตัวสั่นแต่ก็ทำใจและเดินเข้าไปในบ้าน สาวสวยรีบวิ่งออกมาต้อนรับเขา เธอเตรียมอาหารเต็มโต๊ะชวนเขารับประทานเช่นเคย ซอนบีตักช้อนแรกใส่ปากแล้วลังเลใจว่าจะถ่มหรือไม่ถ่มดี เพราะหญิงสาวคนนี้เป็นคนที่ตนรักและได้ช่วยครอบครัวของตนให้มีชีวิตอยู่ได้ แต่ก็ยากที่จะไม่เชื่อฟังบิดาที่อุตสาห์ลงมาเตือนเขาครุ่นคิดอยู่นาน ในที่สุดเขากลืนข้าวเข้าไปและรับประทานอาหารจนหมดถ้วย พอหมดแล้วหญิงสาวก็จับมือเขาร้องไห้แล้วถามว่าทำไมไม่ถ่มข้าวใส่หน้าตน ซอนบีงงที่สาวรู้เรื่องหมด ตอบว่าตนคิดจะตายคนเดียวดีกว่า หญิงสาวเล่าเรื่องว่าหากเขาทำตามที่บิดาบอกเขาจะต้องตาย เพราะว่าบิดาที่ปรากฏตัวเมื่อกี้นี้ ที่จริงเป็นตะขายยักษ์พันปี ซึ่งเป็นคู่แข่งของตน หากตัวใดตัวหนึ่งได้ความรักจากมนุษย์ก่อน ก็จะได้เป็นมังกรขึ้นสวรรค์ทันที จึงปลอมตัวมาเพื่อขัดขวางมิให้นางเป็นมังกร หญิงสาวกราบขอบพระคุณซอนบีแล้วอำลา ทันใดนั้น เสียงฟ้าร้องดังขึ้นมาจนซอนบีหมดสติไป สักพักหนึ่ง ซอนบีได้สติกลับมา บ้านใหญ่โตหลังนั้นหายไป หลังจากนั้นมา ซอนบีสอบควากอได้และรับราชการระดับสูง มีเงินมีทอง ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตลอดไป

20. เจ้าชายเลี้ยงวัวกับเจ้าหญิงทอผ้า (견우와 직녀)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ ดินแดนไกลโพ้นบนดวงดาว มีเจ้าหญิงจิงนฺยอ(จิงนฺยอ หมายถึงผู้หญิงทอผ้า) ซึ่งเป็นพระธิดาของพระเจ้าแผ่นดินพระองค์หนึ่ง ที่รักการทอผ้าเป็นชีวิตจิตใจพระเจ้าแผ่นดินรักพระธิดามาก วันหนึ่ง พระองค์เห็นว่าพระธิดาสมควรอภิเษกสมรสแล้ว จึงสั่งข้าราชการบริพารไปหาชายหนุ่มที่เหมาะสมที่จะเป็นเจ้าบ่าว ขุนนางคนหนึ่ง แนะนำว่าเจ้าชายคฺยอนอู(หมายถึงผู้ชายเลี้ยงวัว) ซึ่งเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าแผ่นดินใกล้เคียงกันที่รักการเลี้ยงวัวเป็นชีวิตจิตใจ กำลังหาคู่อภิเษกสมรสเช่นกัน ในที่สุดคฺยอนอูกับจิงนฺยอก็ได้เป็นคู่สามีภรรยากัน แต่หลังจากได้เป็นคู่กัน ทั้งสองก็ละทิ้งงานที่เคยรักเคยทำทุก ๆ วันเพราะมัวเมาอยู่ในความรักและเที่ยวเตร่อย่างสนุกสนานไปวัน ๆ เครื่องทอผ้าของจิงนฺยอจึงเต็มด้วยฝุ่นละอองเกาะหนา ส่วนฝูงวัวของคฺยอนอูนั้นก็ถูกปล่อยปละละเลย เมื่อพระเจ้าแผ่นดินซึ่งเป็นผู้ที่เกลียดคนเกียจคร้านมากทอดพระเนตรการกระทำเช่นนี้ ก็ทรงพระพิโรธมาก จึงตรัสสั่งให้คฺยอนอูกับจิงนฺยอแยกจากกันไปอยู่คนละทิศ คฺยอนอูต้องไปอยู่ทิศตะวันออกส่วนจิงนฺยอต้องไปอยู่ที่ทิศตะวันตก พร้อมให้พวกเขาพบกันได้ปีละครั้ง ก็คือวันที่ 7 เดือน 7 เพียงวันเดียวเท่านั้น หลังจาก 1 ปีถัดไป คฺยอนอูกับจิงนฺยอมาเพื่อพบกันที่นัดหมาย แต่ไม่สามารถพบกันได้เนื่องจากแม่น้ำทางช้างเผือกนั้นกว้างเกินไป ทั้งคู่ก็ได้แต่ร้องไห้ จนทำให้น้ำท่วมโลก นกและสัตว์ทั้งหลายในโลกก็อดเป็นห่วงเรื่องน้ำท่วมไม่ได้ จึงรวมตัวปรึกษา แต่ไม่มีตัวใด ไม่ว่าจะเป็นหมี กระต่าย นกฮูก และเสือ คิดวิธีการแก้ปัญหานี้ได้

ทันใดนั้น มีนกขุนทองและนกกาออกความเห็นว่าเราจะใช้ตัวต่อทำสะพานให้คุยอนอูกับจิงนุยอเดินมาพบกันดีกว่า นับแต่วันนั้นมาจนถึงปัจจุบัน พอถึงวันที่ 7 เดือน 7 พวกนกขุนทองและนกกาบินไปต่อตัวทำสะพานให้คุยอนอูกับจิงนุยอเหยียบหัวพวกมันข้ามสะพานไปพบกัน ดังนั้น นกกาและนกขุนทองจึงไม่มีขนที่หัวเพราะคุยอนอูกับจิงนุยอเหยียบเพื่อเดินไปพบกัน และจะมีฝนตกลงมาปรอย ๆ ทุกปีซึ่งเป็นน้ำตาของคุยอนอูกับจิงนุยอที่หลั่งลงมาด้วยความดีใจที่ได้พบกัน

21. เจ้าบ่าวเด็ก (꼬마신랑)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสาวคนหนึ่งซึ่งมีสามีที่ยังเป็นเด็กอยู่ (สมัยโบราณ มีประเพณีที่ให้บุตรสาวที่มีอายุประมาณ 16-18ปีแต่งงานกับเด็กชาย เนื่องจากที่เกาหลีมีสงครามบ่อย ๆ และมักจะมีศัตรูต่างชาติมาลักพาสาว ๆ ของเกาหลีกลับไป เพื่อให้เป็นเชลยสงครามและอยู่ในฐานะเป็นโสเภณีสำหรับทหาร บิดามารดาจึงพยายามจะให้บุตรสาวแต่งงานเร็ว ๆ เพื่อป้องกันการถูกจับไป) เจ้าบ่าวเด็กมักจะประพฤติตามประสาเด็กและกระทำไม่เหมือนดังปรารถนาของภรรยา จึงมักจะทำให้ภรรยาสาวรู้สึกโกรธและหมั่นไส้ วันหนึ่ง ภรรยากำลังขูดข้าวตังที่ติดอยู่ก้นหม้อ สามีเด็กก็เดินเข้ามาขอข้าวตังตามประสาเด็ก ภรรยารู้สึกโมโหขึ้นมาที่สามีตนเป็นเด็กที่ไม่รู้เรื่องไม่รู้ราวเกินไป จึงจับสามีโยนขึ้นไปบนหลังคาบ้านทันที ทันใดนั้น มารดาสามีกลับมาถึงบ้านเห็นบุตรชายอยู่บนหลังคา สามีอายและเกรงว่ามารดาจะรู้ความจริง จึงแกล้งส่งเสียงถามภรรยาว่าจะให้เก็บฟังทองบนหลังคาลูกเล็กลูกใหญ่ดี

22. เจ้าสาวกลายเป็นขี้เถ้า (재가 된 색시)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีบุตรชายเศรษฐีคนหนึ่งอายุ 12 ปีแต่งงานกับหญิงสาวอายุ 20 ปี คืนแรกที่แต่งงานกัน เจ้าบ่าวเด็กเห็นเงาใบมีดยาวนอกหน้าต่าง จึงเดาว่าเป็นคนรักเก่าของหญิงสาวจะมาฆ่าตน เขาจึงหนีไปโดยไม่บอกใคร ส่วนเจ้าสาวนั้นปิดกุญแจห้องแล้วไม่ยอมเปิดประตูให้ใคร ๆ ทั้งนั้นนอกจากสามีและนั่งรออยู่จนเสียชีวิต หลังจากนั้น 9 ปี เจ้าบ่าวก็ยังเป็นคนพเนจรเดินทางอย่างไร้จุดหมาย วันหนึ่ง เขากลับมาที่หมู่บ้านเจ้าสาว ก็รู้สึกสงสัยขึ้นมาว่าเป็นอย่างไรบ้าง ตนเข้าใจอะไรผิดหรือไม่ จึงไปเยี่ยมบ้านเจ้าสาว ปรากฏว่ามีเพียงพ่อตาที่หมดสิ้นหวังนั่งอยู่ พอค่ำคืนมีเสียงร้องไห้ และเจ้าสาวเดินออกมาจากห้อง ตักน้ำบริสุทธิ์จากบ่อน้ำชามหนึ่งมาอธิษฐานแล้วกลร่างเป็นเสือตัวหนึ่งพลางบอกว่าขอแก้แค้น เจ้าบ่าวที่กำลังแอบมองอยู่รู้สึกขนลุก อีกสักพัก มียายคนหนึ่งถือข้าวมาเซ่นไหว้ เจ้าบ่าวจึงถามเรื่องว่าเกิดอะไรขึ้น ยายเล่าเรื่องว่าเมื่อ 9 ปีก่อน บุตรสาวของบ้านนี้ได้แต่งงาน และเนื่องจากเธอชอบกล้วยไม้จึงปลูกไว้นอกหน้าต่าง แต่เจ้าบ่าวเข้าใจผิดว่าเป็นมีดของชายชู้จึงหนีไปแล้วไม่กลับมาอีก เจ้าสาวคอยแล้วคอยเล่าจนเสียชีวิตด้วยความแค้นใน

ที่สุด และวันนี้คือครบรอบวันที่เธอเสียชีวิตพอดี เมื่อเจ้าบ่าวเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดก็รู้สึกผิดและเสียใจในความไม่รอบคอบของตน จึงวิ่งเข้าไปในห้อง เห็นเจ้าสาวสวยงามยังนั่งรอตนอยู่เหมือนเดิม เขาดีใจและพยายามจะเข้าไปจับเจ้าสาว ทันใดนั้น เธอกลายเป็นขี้เถ้าหายไปทันที เจ้าบ่าวร้องไห้คร่ำครวญและขอร้องเจ้าสาวอภัยให้ตน เขาทำพิธีศพอย่างดี ฝังไว้ที่ทำเลดี และเซ่ไหว้วิญญาณเป็นอย่างดีอีกด้วย หลังจากนั้นมา คนเกาหลีไม่นิยมปลูกกล้วยไม้ไว้นอกเรือนหอ

23. เจ้าสาวใบ้ 3 ปี (삼년 벙어리 부인)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเจ้าสาวเพิ่งแต่งงานมาอยู่ที่บ้านสามี ก่อนที่จะแต่งงาน พ่อแม่เจ้าสาวได้สอนบุตรสาวไว้ว่า เมื่อแต่งงานใหม่ต้องทำตัวเป็นใบ้ 3 ปี หูหนวก 3 ปี และตาบอด 3 ปี ซึ่งหมายความว่าถ้าจะมีอะไรอยากพูดก็พยายามอย่าพูด ได้ยินอะไรก็ทำเป็นไม่ได้ยิน เมื่อเห็นอะไรก็ทำเหมือนไม่เห็น ต้องมีความอดทนสูงจึงจะสำเร็จในการดำเนินชีวิตกับครอบครัวของสามีได้ เมื่อเจ้าสาวมาอยู่กับครอบครัวของสามี เธอไม่พูดอะไรทั้งสิ้น จนทำให้ครอบครัวของสามีเข้าใจผิด คิดว่าเป็นใบ้จริง ในที่สุดก็ส่งเจ้าสาวกลับบ้านไปโดยด่าว่าเป็นคนพิการ ระหว่างทางที่เจ้าสาวนั่งเกี้ยวกลับบ้านของตน ก็เห็นไก่ฟ้าป่าในภูเขา จึงพูดออกมาว่า ไก่ฟ้านี่นา พ่อสามีได้ยินลูกสะใภ้พูดก็ตกใจและจึงจะรีบพากลับบ้าน และให้คนใช้จับไก่ฟ้าตัวนั้นมาทำอาหารกิน ลูกสะใภ้ดีใจและทำอาหารไก่ฟ้าพร้อมร้องเพลงว่า ปีกนี้จะให้พ่อสามีที่ปกป้องเราไว้ ปากนี้จะให้แม่สามีที่พูดจู้จี้ตลอดเวลา ตานี้จะให้น้องสาวสามีที่เหลือบมองเราทุกที

24. เจ้าสาวอิงงอ[1] (잉어부인)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มชาวประมงคนหนึ่งอาศัยอยู่กับมารดา เขาไปตกปลาทุกวันเพื่อเลี้ยงมารดา อยู่มาวันหนึ่ง เขาไปตกปลาเหมือนที่เคยปฏิบัติ เขาตกปลาอยู่แต่เช้าจนดึกแต่ไม่ได้ปลาสักตัว จึงตัดสินใจจะเหวี่ยงเบ็ดเป็นครั้งสุดท้ายของวันนั้น แต่พอเหวี่ยงลงไป คราวนี้รู้สึกว่าปลายเบ็ดหนัก เขารีบดึงขึ้นก็เห็นปลาอิงงอสีทองงามตัวหนึ่ง และปลาอิงงอดูเหมือนกำลังร้องไห้ ชายหนุ่มรู้สึกสงสาร จึงปล่อยลงไปในน้ำแล้วกลับบ้านมือเปล่า เช้าวันรุ่งขึ้นเขาไปตกปลาที่เดิมก็เห็นเด็กชายหน้าตาดีคนหนึ่งโค้งคำนับต่อเขาอย่างสุภาพแล้วบอกว่าตนเป็นทูตที่พญามังกรส่งมา ปลาอิงงอสีทองที่ปล่อยไปเมื่อวานนั้น ที่แท้เป็นธิดาของพญามังกร พญามังกรจึงปรารถนาจะตอบแทน

[1] ปลาอิงงอ (잉어, Ing-eo) : เป็นปลาน้ำจืดประเภท Cyprinidae ชนิดหนึ่ง อาศัยอยู่ในทวีปเอเชีย ยุโรป และอเมริกาเหนือเป็นส่วนใหญ่ มักจะอาศัยอยู่ในบ่อน้ำ ทะเลทราบหรือแม่น้ำที่มีหญ้าและโคลนมา ก ปลาอิงงอมีหนวดยาว 2 อันติดอยู่คางบน ร่างมีความยาวโดยเฉลี่ย 35 ซ.ม. แต่สามารถเลี้ยงให้โตขึ้นเป็น 100 ซ.ม. น้ำหนัก 22 ก.ก. ได้ ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เป็นอาหาร

คุณเขา ว่าแล้วก็ร่ายมนตร์ให้ทะเลแหวกเปิดทาง เด็กชายนำชายหนุ่มชาวประมงไปถึงวังพญามังกรอย่างสะดวก เมื่อถึงวัง พญามังกรก็รีบวิ่งมาต้อนรับชายหนุ่มด้วยเท้าเปล่า [1] และจัดงานเลี้ยงต้อนรับใหญ่โตเป็นเวลา 3 วันเต็ม ๆ แถมยังยกธิดาของพระองค์ให้เป็นภรรยาของชายหนุ่มอีกด้วย ชายหนุ่มจึงใช้ชีวิตอันแสนสุขกับธิดาพญามังกรที่วังบาดาล หลายเดือนผ่านไป ชายหนุ่มอดคิดถึงมารดาที่อยู่คนเดียวไม่ได้ จึงอ้อนวอนภรรยาขอกลับไปเยี่ยมมารดา ภรรยาก็อนุญาต ขณะที่มาส่งชายหนุ่ม ภรรยานำหีบวิเศษเล็ก ๆ ให้สามีเก็บไว้พร้อมบอกว่า นี่คือหีบวิเศษ จะเปิดทางให้เขาสามารถกลับมาสู่โลกพญามังกรได้ แต่แค่ครั้งเดียวเท่านั้น หากเปิดดูก่อนที่จะกลับมาก็จะหมดโอกาส จึงอย่าเปิดดูเป็นอันขาด แต่พอชายหนุ่มมาถึงฝั่งแห่งโลกมนุษย์ ก็เกิดความอยากรู้อยากเห็น จึงเปิดดู ทันใดนั้น มีหมอกบาง ๆ ออกมาจากหีบนั้นแล้วความวิเศษของมันก็หายไป ในที่สุดชายหนุ่มชาวประมงก็ไม่สามารถกลับไปที่วังพญามังกรได้อีก

25. เจ้าหญิงหอยทาก (우렁각시)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหนุ่มชาวนาคนหนึ่ง อาศัยอยู่เพียงลำพัง เขาอายุสามสิบปีแล้วแต่ยังหาเจ้าสาวไม่ได้เพราะความยากจน วันหนึ่ง ขณะที่เขากำลังไถนา ก็รำพึงว่าทำนาเหนื่อยได้ผลก็ไม่รู้จะเอาไปเลี้ยงดูใคร ทันใดนั้น มีเสียงก้องกังวาลตอบมาว่าเลี้ยงดูฉันไงล่ะ เขารู้สึกประหลาดใจ ทุกครั้งที่เขาบ่นก็มีเสียงตอบกลับมาอย่างนั้นถึงสามครั้งสามครา เขาพยายามจะหาที่มาของเสียง พอก้มลงไปมองหาก็มีเพียงหอยทากตัวเล็กสวยงามเปล่งแสงอยู่เท่านั้น เขาจึงนำหอยทากน้อยมาใส่ไว้ในโอ่ง วันรุ่งขึ้น เมื่อตื่นนอนขึ้นมาก็รู้สึกตกใจที่บนโต๊ะมีข้าวร้อน ๆ พร้อมกับข้าวหลากหลายชนิด วันต่อมาก็เช่นกัน เขาอยากรู้ว่าใครทำ จึงแอบซ่อนตัวเฝ้ามองอยู่แทนที่จะออกไปทำงาน พอถึงเวลา มีสาวรูปงามออกมาจากโอ่ง เตรียมอาหารและทำงานบ้านให้เขา เขารีบเข้าไปจับมือหญิงสาวไว้ไม่ยอมปล่อย และได้รู้ว่าหญิงสาวนั้นคือหอยทากและเป็นพระธิดาของพญามังกรแห่งโลกบาดาล ชายหนุ่มขอร้องให้เจ้าหญิงหอยทากอยู่เป็นภรรยา แต่เจ้าหญิงหอยทากให้เขารอจนกว่าจะถึงเวลาที่เหมาะสม ชายหนุ่มไม่ปล่อยและดึงเธอไว้ ในที่สุดก็ได้เป็นสามีภรรยากัน วันหนึ่ง เจ้าเมืองออกมาล่าสัตว์ เห็นเจ้าหญิงหอยทากสวยงามก็หลงรัก และต้องการจะแย่งนางจากชายหนุ่ม จึงท้าทายชายหนุ่มให้มาประลองแข่งขันกัน หากชายหนุ่มชนะจะให้เมืองครึ่งหนึ่งเป็นการตอบแทนแต่หากแพ้ก็ให้มอบภรรยาแก่ตน การแข่งขันมีทั้งหมดสามประการ คือ การโค่นต้นไม้บนภูเขา การขี่ม้าข้ามแม่น้ำ และการแล่นเรือข้ามทะเล ซึ่งชายหนุ่มก็สามารถเอาชนะการประลองด้วยลูกน้ำเต้าวิเศษที่มีคนงานผู้ในนั้นโค่นต้นไม้ ม้าวิเศษขี่ข้ามแม่น้ำ และเรือวิเศษข้ามทะเลที่พญามังกรผู้เป็นพ่อตามอบให้ ส่วนเจ้าเมืองจมน้ำทะเลเสียชีวิต ในที่สุดชายหนุ่มได้เป็นเจ้าเมืองและมีเจ้าหญิงหอ

[1] การที่แจ้าของบ้านวิ่งออกมารับแขกด้วยเท้าเปล่าโดยไม่ทันสวมรองเท้า หมายถึงความกระตือรือร้นยินดีต้อนรับแขกอย่างยิ่ง

ทากเป็นภรรยา ทั้งคู่อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

26. โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 1 (지하국 대적 퇴치 1)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีโจรร้ายจอมพลังอยู่ในเมืองลับแล มักออกมาฉุดผู้หญิงในหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน วันหนึ่งโจรร้ายก็ฉุดพระธิดาผู้งามพร้อมทั้งกริยาและรูปโฉมของพระราชาไป 3 องค์ พระราชาโศกเศร้าและเรียกประชุมขุนนางเพื่อหาคนไปช่วยเหลือ แต่ไม่มีใครกล้าไปช่วยชีวิตพระธิดา พระราชาจึงให้ประกาศว่าผู้ใดสามารถช่วยชีวิตพระธิดาพระองค์ จะยกทรัพย์สมบัติให้กึ่งหนึ่งพร้อมทั้งยกพระธิดาองค์เล็กที่สวยที่สุดให้เป็นภรรยาอีกด้วย มีอัศวินผู้หนึ่งอาสา เขาควบม้าและนำบริวารของเขาไปตามหาโจรร้ายแห่งเมืองลับแลอยู่หลายวันแต่ไม่พบ วันหนึ่ง ขณะที่อัศวินกำลังงีบหลับบนภูเขา เขาฝันถึงเทพเจ้าซันซินซึ่งเป็นชายชราหนวดขาวบอกหันทางแก่เขา ครั้นเขาตื่นขึ้นมาจึงทำตามเทพเจ้าภูเขาบอกไว้ในฝัน เขาได้พบหลุมประหลาดซึ่งเป็นประตูทางเข้าเมืองลับแล อัศวินจึงทำเกี้ยวเล็ก ๆ ผูกเชือกสำหรับหย่อนลงไปในหลุมแล้วถามลูกน้องว่าใครกล้านั่งเกี้ยวลงไปเมืองลับแลพร้อมกับเขาบ้าง ไม่มีใครกล้าลงไป เขาจึงลงไปคนเดียวแล้วสั่งให้ลูกน้องดึงเกี้ยวขึ้นเมื่อเขาส่งสัญญาณด้วยการกระตุกเชือก เขาลงมาถึงก้นหลุมลึกก็พบเมืองลับแลซึ่งเต็มไปด้วยบ้านเรือนใหญ่โตสวยงาม เขาสังเกตโดยรอบแล้ว จึงตัดสินใจปีนขึ้นไปบนต้นหลิวที่ปลูกไว้ข้างบ่อน้ำ สักครู่หนึ่งก็เห็นหญิงสาวทูนเหยือกน้ำบนศีรษะออกมาตักน้ำที่บ่อน้ำ พอหญิงสาวตักอัศวินก็เอาใบหลิวกำหนึ่งโยนลงไป หญิงสาวก็ตักใหม่ ทำเช่นนี้อยู่ 3 ครั้ง หญิงสาวก็เงยหน้าขึ้นมามองบนต้นไม้เห็นอัศวิน หญิงสาวคนนั้นเป็นพระธิดาองค์เล็กนั่นเอง อัศวินเล่าเรื่องราวให้พระธิดาองค์เล็กฟัง เธอจึงซ่อนอัศวินแล้วพาเข้ามาในวัง พอดีว่าช่วงนั้นโจรร้ายกำลังไม่สบาย จึงพักตัวอยู่ พระธิดาทั้งสามองค์หมักเหล้าไว้รอให้โจรร้ายหายป่วย ต่อมาไม่นาน โจรร้ายหายป่วย พระธิดาทั้งสามก็เสนอให้เปิดงานเลี้ยงใหญ่เพื่อฉลองการหายป่วย โจรร้ายรู้สึกว่าพวกพระธิดาเอาใจใส่ตนก็ดีใจ ดื่มเหล้าจนเมามายแล้วบอกว่าจะทำตามที่พระธิดาขอทุกอย่าง พระธิดาก็ฉวยโอกาสนี้ถามเขาว่าโจรร้ายมีจุดอ่อนอันเป็นจุดอันตรายหรือไม่ โจรร้ายตอบตามจริงว่า ตนมีเกล็ดอยู่ที่รักแร้ข้างละสองเกล็ด หากตัดเกล็ดนั้นออกไปตนจะถึงแก่ความตาย ว่าแล้วก็หลับไปด้วยความเมา พอโจรร้ายหลับ พระธิดาทั้งสามก็ชักมีดออกมาตัดเกล็ดใต้รักแร้ออก ในที่สุดก็สามารถตัดหัวโจรร้ายได้ แต่หัวโจรร้ายนั้นพอตัดออกก็พยายามจะกลิ้งกลับไปต่อกับตัวดั้งเดิม พระธิดาก็นำขี้เถ้าที่เตรียมไว้สดใส่ ไม่ให้หัวติดกับตัวได้อีก จึงสามารถปราบโจรร้ายให้ได้ อัศวินพาพระธิดา 3 องค์มาที่จุดที่ตนลงมา พอกระตุกเชือกก็มีเกี้ยวลงมา รับพระธิดาทั้งสามขึ้นไปตามลำดับ เมื่อพระธิดาทั้งสามขึ้นไปแล้ว ลูกน้องก็ทรยศนายไม่ยอมส่งเกี้ยวลงมาอีกแต่พาพระธิดาทั้งสามกลับไปหาพระราชาทันที

เทพเจ้าซันซิน[1] ได้ลงมาช่วยเหลืออัศวิน โดยให้ยืมม้าสวรรค์ขี่ออกจากเมืองลับแล เพื่อไปจัดการลูกน้องทรยศและได้ธิดาองค์เล็กเป็นภรรยาในที่สุด

27. โจรร้ายแห่งเมืองลับแล เรื่องที่ 2 (지하국 대적 퇴치 2)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มคนหนึ่งเดินทางไปยังเมืองหลวงเพื่อสอบไล่เข้ารับข้าราชการระดับสูง ระหว่างเดินทาง เขาอ่านป้ายประกาศว่า หากใครสามารถพาบุตรสาวของเศรษฐีที่ถูกลักพาตัวไปกลับมาได้ เศรษฐีจะยกสมบัติให้ครึ่งหนึ่งและบุตรสาวให้เป็นภรรยา ชายหนุ่มจึงตั้งใจจะไปหาบุตรสาวเศรษฐี แต่ไม่รู้จะไปหาที่ไหนดี จึงเดินไปเรื่อย ๆ วันหนึ่ง เขาพบนกกระเรียนขาหัก เขาจึงรักษาขามันด้วยความเมตตา นกกระเรียนบอกวิธีเข้าไปในเมืองลับแลเป็นการตอบแทน คือ ต้องเข้าไปในหุบเขาลึกลับและผ่านประตูที่เป็นก้อนหินใหญ่ ชายหนุ่มทำตามที่นกกระเรียนบอกไว้ ผ่านก้อนหินและอุโมงค์ลึกจนไปถึงเมืองลับแล ชายหนุ่มเห็นบ้านเรือนสวยงามมากมาย แต่มีหลังหนึ่งที่ใหญ่โตและสวยงามที่สุด เขาจึงรู้ว่านั่นคือบ้านของโจรร้ายลักพาตัว เขาจึงไปซ่อนตัวอยู่บนต้นหลิวที่อยู่ข้าง ๆ บ่อน้ำหน้าบ้านหลังนั้นครู่หนึ่งก็มีหญิงสาวรูปงามออกมาตักน้ำ ชายหนุ่มโปรยใบหลิวใส่ถังน้ำ เขาทำเช่นนี้อยู่ 3 ครั้ง หญิงสาวจึงเงยหน้าขึ้นเห็นชายหนุ่มก็ตกใจ หลังจากพูดคุยกัน ชายหนุ่มทราบว่าหญิงสาวคนนี้เป็นบุตรสาวเศรษฐีนั่นเอง หญิงสาวพาชายหนุ่มไปซ่อนตัวอยู่ในห้องเก็บของมืด เธอเอาตะบองเหล็กมาให้เขาลองยกดู แต่ก้อนหนักมากจนไม่สามารถยกขึ้นได้ หญิงสาวบอกว่าโจรร้ายเป็นจอมพลัง ชายหนุ่มยังแข็งแรงสู้โจรร้ายนั้นไม่ได้ต้องบำรุงร่างกายเสียก่อน เธอจึงทำน้ำโสมมาให้เขาดื่มวันละหลาย ๆ ครั้ง หลายวันผ่านไป เขาก็สามารถใช้ตะบองเหล็กอย่างคล่องแคล่ว วันหนึ่ง หญิงสาวนำดาบเหล็กใหญ่เล่มหนึ่งมาให้เขาและบอกว่า โจรร้ายนี้ถ้ากินอาหารก็กินครบร้อยวัน ถ้าทำงานก็จะทำงานจนครบร้อยวัน ถ้านอนก็จะนอนจนครบร้อยวัน ตอนนี้ โจรร้ายเข้านอนแล้วสิบวัน ท่านจงไปจัดการมันให้ได้ ชายหนุ่มถือดาบเดินเข้าไปในห้องนอนโจรร้ายอย่างกล้าหาญ เห็นโจรร้ายลืมตาอยู่ก็ตกใจ แต่หญิงสาวบอกว่าเป็นธรรมชาติที่มันนอนไม่หลับตา ชายหนุ่มจึงใช้ดาบตัดหัวโจรร้าย พอหัวหลุดจากคอ หัวนั้นจะกลิ้งกลับไปติดกับคอตามเดิม ทันใดนั้น หญิงสาวก็สาดขี้เถ้าที่เตรียมไว้ใส่หัวโจรร้าย จึงสามารถฆ่าโจรร้ายได้ในที่สุด ชายหนุ่มนำสมบัติมากมายของโจรร้ายกลับมาและยังได้บุตรสาวเศรษฐีที่ยังเป็นสาวพรหมจารีมาเป็นภรรยาของตนอีกด้วย

28. ชายแก่เนื้องอก (혹부리 영감)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายใจดีคนหนึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหุบเขา ใคร ๆ ก็เรียกเขาว่าชายแก่

[1] 산신 (Sansin) : เทพเจ้าแห่งภูเขา

เนื้องอกเพราะเขามีเนื้องอกก้อนใหญ่บนใบหน้า แต่เขาไม่เคยบ่นไม่เคยว่าคนที่หัวเราะเยาะเขา วันหนึ่ง ชายแก่เนื้องอกไปตัดฟืนในป่าลึกบนภูเขาตามปกติ วันนั้น ได้ฟืนมากเป็นพิเศษ ทำให้แกเพลินกับการตัดฟืนจนไม่รู้เวลาว่ามืดค่ำแล้ว ชายแก่เนื้องอกไม่สามารถกลับบ้านได้ จึงตัดสินใจค้างคืนในป่า เขาเดินหาที่พัก ในที่สุดก็พบบ้านโชกาหลังหนึ่ง ชายแก่เนื้องอกเดินเข้าไป พักด้วยเหน็ดเหนื่อยแต่นอนไม่หลับ จึงลุกขึ้นมาร้องเพลง ซึ่งเป็นสิ่งที่แกชอบมาก หลังจากร้องเพลงไปสักพัก ก็ได้ยินเสียงฝีเท้าเดินใกล้เข้ามา ปรากฏว่าเป็นพวกผีป่าโดแกบี ซึ่งเป็นอมนุษย์รูปร่างคล้ายคนแต่หน้าตาน่าเกลียด มีนิสัยไม่คงที่โกรธง่าย ฝูงผีป่าโดแกบีถามชายแก่เนื้องอกว่าเสียงเพลงไพเราะนั้นออกมาจากไหน แกไม่รู้จะตอบอย่างไรก็ตอบไปว่าเพลงดังมาจากเนื้องอก โดแกบีก็อ้อนวอนขอเนื้องอก พอพูดจบ โดแกบีก็ใช้อิทธิฤทธิ์เอาเนื้องอกออกในชั่วพริบตาพร้อมทั้งให้ถุงสมบัติไว้แล้วหายตัวไป พอชายแก่เนื้องอกเปิดถุงก็ดีใจมากเพราะในถุงมีเพชร ทอง ทองคำ และเหรียญเงินมากมาย แกไม่มีเนื้องอกแล้ว แถมยังได้ทรัพย์สินอีกมากมายจนกลายเป็นเศรษฐีในคืนเดียว ณ หมู่บ้านใกล้เคียงกันนั้น มีคนโลภมากคนหนึ่ง มีเนื้องอกเช่นเดียวกัน พอเขาได้ข่าวเรื่องชายแก่เนื้องอก เขาตั้งใจฟังอย่างละเอียด และคืนนั้น เขาได้ทำเช่นเดียวกับที่ชายแก่เนื้องอกเคยทำ เมื่อเขาร้องเพลงเสียงดังอยู่ในบ้านโชกา พวกผีโดแกบีก็มา แล้วถามว่าเสียงร้องเพลงมาจากไหน เขาก็ตอบว่ามาจากเนื้องอก ผีโดแกบีหัวเราะแล้วเอาเนื้องอกมาแถมให้อีกข้างหนึ่งพร้อมบอกว่าหลอกพวกเราครั้งเดียวก็พอแล้ว ความโลภทำให้เขามีเนื้องอกสองข้างแถมยังไม่ได้ทรัพย์สินใด ๆ

29. ชายสองพี่น้อง (두 형제)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายสองคนพี่น้องรักใคร่กันมากจนเป็นที่เลื่องลือในหมู่บ้าน สองพี่น้องหากมีอะไรก็จะแบ่งกันคนละครึ่งเท่ากันและหากมีอะไรที่ลำบากก็จะช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี พวกเขาทำงานอย่างขยันขันแข็งตั้งแต่เช้าจนดึกเพื่อให้ได้ผลผลิตจากไร่นาของเขามากที่สุด พอถึงฤดูใบไม้ร่วง พวกเขาก็เก็บเกี่ยวได้มากที่สุดในหมู่บ้าน และแบ่งกันคนละครึ่งเท่า ๆ กัน เป็นเช่นนี้ทุก ๆ ปี เย็นวันหนึ่งในฤดูใบไม้ร่วง หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวและบรรจุเสร็จ พี่ชายคิดได้ว่าน้องชายเพิ่งแต่งงาน คงต้องใช้ข้าวสารมากกว่าเดิม จึงแอบเอาข้าวสารกระสอบหนึ่งไปให้น้องเพราะหากน้องรู้ก็คงไม่ยอม วันรุ่งขึ้น พี่ชายต้องประหลาดใจที่กระสอบข้าวในยุ้งมีจำนวนเท่าเดิม คืนนั้น พี่ชายก็นำกระสอบข้าวไปไว้ในยุ้งข้าวน้องอีกครั้ง แต่วันรุ่งขึ้น ข้าวก็มีเท่าเดิมอีกเช่นเคย วันที่สาม ในขณะที่พี่ชายแบกกระสอบข้าวเดินไปยังบ้านน้องชาย พบน้องชายกำลังแบกกระสอบข้าวเดินมายังบ้านพี่ชายเช่นกัน พี่ชายรู้แล้วว่าน้องชายก็กระทำเช่นเดียวกับตนเพราะน้องชายเห็นว่าครอบครัวพี่มีลูกแล้ว จำนวนสมาชิกก็มากกว่าครอบครัวของตน คงต้องการข้าวมากกว่า นับแต่นั้นมา เรื่องของสองพี่น้องก็เป็นที่สรรเสริญในหมู่บ้านยิ่งกว่าก่อน และครอบครัวสองคนพี่น้องก็อยู่อย่างมีความสุขตลอดไป

30. ชินซอนบีเจ้าบ่าวงู (구렁덩덩 신선비)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีครอบครัวหญิงชรายากจนครอบครังหนึ่ง ยายรับจ้างทอผ้าและทำไร่ที่บ้านขุนนางผู้ร่ำรวยเพื่อเลี้ยงตนเองกับสามี วันหนึ่ง ยายกำลังทำไร่อยู่ที่ไร่ขุนนาง ก็พบไข่ขาว ๆ สะอาดบริสุทธิ์ถูกทิ้งอยู่ในพุ่มไม้ จึงนำไข่นั้นกลับบ้านแล้วต้มกินอย่างเอร็ดอร่อย หลังจากนั้น เกิดเรื่องแปลกประหลาดกับยาย คือ ยายตั้งครรภ์และคลอดบุตรออกมาเป็นงูเหลือมไม่ใช่คน ยายตกใจและซ่อนงูนั้นไว้ในห้อง วันต่อมา บุตรสาวขุนนาง 3 คนได้ข่าวว่ายายคลอดบุตร ก็มาเยี่ยม บุตรสาวทั้งสามขอดูบุตรของยาย แต่ยายร้องขอซุปสาหร่ายกับข้าวสวยก่อนจึงจะยอมให้ดู หญิงสาวทั้งสามก็เตรียมซุปสาหร่ายกับข้าวสวยมาให้ยายกินจึงได้เข้าไปดูบุตรของยายได้ พอบุตรสาวคนโตกับคนที่สองเข้าไปในห้องก็เห็นงู พวกเธอตกใจและร้องว่ายายคลอดลูกเป็นงู เว้นแต่บุตรสาวคนสุดท้องกลับแสดงความยินดีและบอกว่ายายคลอดชินซอนบี หลังจากหญิงสาวทั้งสามกลับไป งูเรียกยายมาแล้วให้ยายไปขอบุตรสาวคนสุดท้องมาแต่งงานกับตน ไม่งั้นตนจะถือดาบกับคบไฟกลับเข้าไปในท้องยาย ยายจำใจต้องไปที่บ้านขุนนางแต่ไม่กล้าพูด ภรรยาขุนนางออกมาเห็นยายเกาะเสาบ้านลังเลอยู่ก็นึกว่าจะมาขอสิ่งของ จึงสั่งให้คนใช้ตักเต้าเจี้ยวกับซีอิ๊วให้ยาย ยายกลับมาก็ถูกงูต่อว่า นางจึงไปบ้านขุนนางอีกครั้ง ภริยาขุนนางก็สั่งให้คนใช้ตักคิมชีให้ยาย ยายกลับบ้านถูกงูต่อว่าอีก จึงกลับไปบ้านขุนนางเป็นครั้งที่สาม และบอกว่าบุตรของตนต้องการจะแต่งงานกับบุตรสาวของขุนนาง ขุนนางจึงเรียกบุตรสาวทั้งสามมาถามว่าจะแต่งงานกับบุตรยายหรือไม่ บุตรสาวคนโตกับคนที่สองแสดงความรังเกียจ และบอกว่าตนจะไม่มีวันแต่งงานกับงู แต่คนสุดท้องกลับบอกว่ายินดีที่จะแต่งงานกับชินซอนบีเจ้าบ่าวงู ในที่สุด บุตรสาวคนสุดท้องกับชินซอนบีได้แต่งงานกัน ในพิธีแต่งงานมีคนมาดูมากมายและตำหนิบุตรสาวคนสุดท้องที่แต่งกับงู แต่เธอไม่แสดงความอับอายทั้งสิ้น คืนนั้น ขณะที่หญิงสาวกำลังรอสามีอยู่ในห้อง ทันใดนั้นก็เกิดหมอกเต็มห้อง แล้วชอนบีที่รูปสง่างามก็ปรากฏตัวขึ้นมา นั่นคือชินซอนบี ซึ่งเป็นเทวดาแต่ถูกสวรรค์ลงโทษให้มาเกิดในโลกมนุษย์ ชินซอนบีฝากคราบงูของตนไว้กับภรรยาและบอกให้เก็บไว้ดี ๆ จนกว่าตนจะกลับมา ไม่เช่นนั้นจะไม่สามารถพบกันได้อีก พูดจบก็จากไป ภรรยาก็เก็บคราบงูไว้ในเสื้อของตนเป็นอย่างดี วันหนึ่ง ขณะที่เธอกำลังอาบน้ำ พี่สาวทั้งสองแอบมาขโมยคราบงูไปเผาด้วยความอิจฉาริษยา เป็นเวลาเดียวกับที่ชินซอนบีกำลังกลับบ้าน เขาได้กลิ่นคราบงูของเขาถูกเผาก็หันหลังกลับและไม่กลับมาอีกเลย หญิงสาวไม่รู้จะทำอย่างไรจึงนั่งร้องไห้ทุกวัน วันหนึ่งมีพระสงฆ์รูปหนึ่งมาเยี่ยมบ้านและแนะนำให้เธอโกนหัวปลอมตัวเป็นภิกษุณีและสะพายเป้ที่ไม่เย็บก้น ออกเดินทางตามหาสามี เธอก็ทำตามนั้น ออกเดินทางเที่ยวหาสามีอยู่หลายวัน ปีนภูเขาหลายลูก ที่สุดเธอก็ได้พบชาวนาคนหนึ่งกำลังไถนา จึงถามเขาว่าเห็นชินซอนบีเดินผ่านไปหรือไม่ ชาวนาบอกว่าหากเธอไถนาให้เสร็จแล้วจะตอบ หญิงสาวจึงไถนาให้จนเสร็จ ชาวนากลับตอบให้ไปถามนกแมกพายที่ยอดเขาโน้น หญิงสาวทำตามนั้น นกแมกพายให้เธอจับหนอนป้อนลูกของมันให้หมด เธอทำตามนั้น นกแมก

พายก็บอกทางให้ไปถามหญิงชรา พอหญิงสาวไปถึงริมลำธารที่นกแมกพายบอกก็พบหญิงชราผมหงอกคนหนึ่งกำลังซักผ้าอยู่ เธอจึงถามหาสามีของเธอ หญิงชราสั่งให้เธอซักผ้าขาวให้เป็นผ้าดำและผ้าดำให้เป็นผ้าขาว เธอก็ทำตามนั้น เสร็จแล้วหญิงชราเอาไม้ฟาดผ้ามาลอยน้ำแล้วให้เธอขึ้นไบนไม้นั้น เธอรู้สึกกลัวจมน้ำแต่ก็ทำตาม พอหญิงสาวกระโดดไปยืนบนไม้ฟาดผ้าก็มาถึงเมืองลับแในชั่วพริบตาเดียว หญิงสาวเดินต่อไปจนถึงทุ่งนาก็เห็นสาวคนหนึ่งกำลังร้องเพลงอยู่และไล่นกไปด้วย เนื้อเพลงนั้นบอกว่า วันนี้ให้มากินที่นี่ แต่พรุ่งนี้ให้ไปกินที่บ้านชินซอนบี เพราะเป็นวันสมรสของชินซอนบี หญิงสาวจึงรีบไปหาชินซอนบีที่บ้านหลังใหญ่ที่สุดในหมู่บ้านนั้นตามที่สาวชาวนาร้องเพลงบอก พอถึงหน้าบ้าน หญิงสาวทำตัวเหมือนเป็นภิกษุณีที่มาบิณฑบาต คนรับใช้ของบ้านก็นำเมล็ดข้าวมาเทให้แต่ร่วงลงมาหมดเพราะเป๋ไม่มีก้น คนรับใช้พยายามเอาไม้กวาดมากวาด แต่หญิงสาวห้ามไว้โดยอ้างว่าเป็นข้าวที่จะนำไปถวายพระพุทธเจ้า พร้อมขอตะเกียบไม้ไผ่คู่หนึ่งให้ตนเก็บเอง เธอใช้ตะเกียบคีบเมล็ดข้าวทีละเม็ดจนค่ำ จึงขอค้างคืนที่บ้านนั้น คนรับใช้ปฏิเสธเพราไม่มีห้อง แต่พอเธอขอร้องเป็นครั้งที่สาม เขาก็ยอมให้เธอค้างคืนที่คอกวัว หญิงสาวเข้าไปในคอกวัวและแต่งหน้าแต่งตัวให้สวยงามรอสามี พอตกค่ำชินซอนบีออกมาชมพระจันทร์ที่ลานหน้าห้องเธจึงปรากฏตัวขึ้นและได้พบกับสามีในที่สุด ชินซอนบีบอกว่าตนหมั้นกับผู้หญิงใหม่แล้ว หากยังต้องการจะเป็นภรรยาตนก็ต้องแข่งกับภรรยาใหม่และเอาชนะให้ได้ วันรุ่งขึ้น การแข่งขันระหว่างภรรยาเก่ากับภรรยาใหม่ก็เริ่มขึ้น คือ เอาคนโทตักน้ำที่บ่อแล้วทูนบนหัวเดินกลับมาโดยน้ำไม่หภรรยาเก่าชนะอย่างง่ายดาย ต่อไปเป็นการไขปริศนา ภรรยาเก่าก็ชนะอีก การแข่งขันสุดท้ายคือให้ไปหาขนเสือสามกระสอบมาทำเป็นหมวกให้ชินซอนบี ภรรยาใหม่ก็ไปดึงขนแมวมาเต็ม แต่ภรรยาเก่าไปหาขนเสือในป่าภูเขาลึกจริง เธอไปพบหญิงชราคนหนึ่งซึ่งอยู่ที่บ้านโชกาในภูเขานั้น เธอเล่าเรื่องให้หญิงชราฟัง หญิงชราก็ให้เธอมาซ่อนตัวอยู่ในกระโปรงของตน อีกสักพักหนึ่ง มีเสือตัวมหึมาเดินเข้ามาในห้อง เรียกหญิงชราว่าแม่ แล้วคำรามบ่นว่าเหม็นมนุษย์ แต่หญิงชราก็ดุมันและถอนขนเสือ เสือที่เข้ามาหาหญิงชรามีทั้งหมด 3 ตัว ดังนั้นหญิงสาวภรรยาเก่าก็สามารถเก็บขนเสือสามกระสอบและทำหมวกให้ชินซอนบีได้ ในที่สุด ชินซอนบีเลือกภรรยาเก่าเป็นภรรยาของตน ทั้งสองใช้ชีวิตอย่างสุขสบายตลอดไป

31. ซิมชองบุตรสาวกตัญญู (효녀 심청)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กหญิงคนหนึ่ง ชื่อซิมชอง อาศัยอยู่กับบิดาตาบอด ในหมู่บ้านริมทะเลแห่งหนึ่ง มารดาของซิมชองเสียชีวิตไปหลังคลอดซิมชองได้สองสามวัน บิดาตาบอดจึงต้องไปขอนมจากชาวบ้านเพื่อเลี้ยงบุตรสาว พอซิมชองโตขึ้น เธอก็ทำงานเลี้ยงบิดา ซิมชองเป็นเด็กสาวที่มีหน้าตาสวยและจิตใจงาม เธอมีความกตัญญูต่อบิดามาก พวกขุนนางจึงชอบจ้างเธอให้ไปช่วยงานบ้าน ซิมชองออกจากบ้านแต่เช้าและทำงานจนดึกทุกวัน วันหนึ่ง เธอเลิกงานดึกจึงกลับบ้านดึก

กว่าเดิม บิดาตาบอดอดห่วงเป็นไม่ได้ จึงเดินออกมาตาม พอบิดาซิมชองมาถึงลำธารหมู่บ้าน ก็ตกลงไปในน้ำ บิดาร้องตะโกนให้คนช่วยโชคดีขณะนั้นมีพระสงฆ์รูปหนึ่งเดินผ่านมาได้รีบลงไปช่วยชีวิไว้ เมื่อพระสงฆ์รู้ว่าชายคนนี้ตาบอด ก็บอกวิธีรักษาตาว่าหากถวายข้าว 300 กระสอบให้พระพุทธเจ้า ตาจะหายบอด เมื่อบิดาตาบอดฟังพระพูดเช่นนั้นก็สัญญาจะถวายให้ได้แล้วก็กลับบ้าน พอบุตรสาวกลับมา เห็นบิดาตนทำสีหน้าเป็นกังวลกลุ้มใจอยู่ จึงถามบิดาว่าเป็นอะไร บิดาเล่าเรื่องให้บุตรสาวฟัง พอซิมชองฟังบิดาเล่าจบ เธอก็ไม่รู้จะหาข้าวมากมายนั้นได้อย่างไร ได้แต่สวดอ้อนวอนเจ้าที่ให้ช่วยเหลืออยู่ทุกวัน วันหนึ่ง ซิมชองได้ข่าวว่าพวกพ่อค้าสำเภากำลังหาสาวพรหมจารีไปบูชายัญพญามังกรก่อนออกเรือไปค้าขายที่เมืองนานกิง ประเทศจีนนั้น พวกนั้นยินดีจะจ่ายค่าตอบแทนไม่อั้น ซิมชองจึงไปสมัครเป็นสาวบูชายัญเพื่อให้ได้ข้าว 300 กระสอบ โดยโกหกบิดาว่าได้ข้าวมาจากขุนนางซึ่งรักซิมชองมากจนขอเป็นลูกบุญธรรม ซิมชองรู้สึกกลัวตายเพราะจะต้องถูกโยนลงไปในทะเล แต่พอคิดถึงบิดาที่จะได้มองเห็นโลกก็ยินดีและภูมิใจ เธอรอวันเพ็ญเดือนสามซึ่งเป็นวันที่เรือออก ระหว่างนั้นเธอก็ทำงานบ้านให้บิดาจนเรียบร้อย ถึงวันออกเรือ เธอทำกับข้าวเอร็ดอร่อยเป็นพิเศษเพื่อเลี้ยงบิดาเป็นครั้งสุดท้าย ขณะทานอาหารเช้า บิดาบอกซิมชองถึงความฝันว่าเห็นบุตรสาวนั่งเกี้ยวสีขาว คงจะเป็นนิมิตดี ซิมชองอดกลั้นความโศกเศร้าไม่อยู่จึงสะอื้นออกมา พร้อมสารภาพกับบิดา บิดาได้กล่าวห้ามและหลั่งน้ำตา แต่ซิมชองก็จำใจต้องไปด้วยความเศร้าโศกใจ เธอลาบิดาอย่างสุภาพแล้วออกจากบ้านไป ซิมชองเดินเรือไปกับพวกพ่อค้าสำเภามาถึงอินดังซู ก็หยุดเรือเพื่อถวายเครื่องบูชายัญ ซิมชองพนมมือภาวนาแล้วกระโดดลงไปในทะเล พญามังกรทราบถึงความกตัญญูกตเวทีของเธอ เมื่อเห็นเธอโดดลงมา พญามังกรก็ช่วยชีวิตเธอไว้โดยนำตัวเธอมาที่วังพญามังกรเพื่อเลี้ยงดูเธอเป็นลูกบุญธรรม หลายวันต่อมา พญามังกรทนเห็นซิมชองเศร้าโศกด้วยความคิดถึงและห่วงใยบิดาของตนไม่ได้ จึงส่งเธอกลับไปยังโลกมนุษย์โดยใส่เธอไว้ในดอกบัวใหญ่ แล้วให้ลอยขึ้นมาเหนือน้ำ ขณะนั้น พระโอรสของพระเจ้าแผ่นดินกำลัเสด็จประพาสทะเลผ่านมา เจ้าชายทอดพระเนตรสาวน้อยรูปงามในดอกบัว ก็ทรงรับไว้เป็นเจ้าสาวของพระองค์ พอซิมชองได้เป็นมเหสี สิ่งที่นางทำเป็นอันดับแรก คือ การจัดงานเลี้ยงใหญ่สำหรับคนตาบอดทั่วประเทศ บิดาของซิมชองยังตาบอดอยู่ ใช้เวลาหลายวันกว่าจะเดินทางมาถึงที่จัดงาน ทันทีที่ซิมชองเห็นบิดาก็วิ่งไปหาบิดาด้วยความดีใจ บิดาซิมชองก็ร้องไห้ด้วยความดีใจที่ได้ยินเสียงบุตรสาวอีกครั้ง เขาพยายามจะลืมตามองลูก ในที่สุดก็ลืมตาได้และสามารถมองเห็นบุตรสาวอย่างน่าอัศจรรย์ ทุกคนเชื่อกันว่าเป็นผลแห่งความกตัญญูของนางที่มีต่อบิดา

32. เด็กกตัญญูปราบเสือ (호랑이 잡은 효자)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีครอบครัวยากจนครอบครัวหนึ่ง หาเลี้ยงชีวิตไม่พอกินไปวัน ๆ เมื่อถึงวันเซ่นไหว้บิดาสามีผู้ล่วงลับ ภรรยาก็ไม่รู้จะหาอะไรมาจัดโต๊ะเซ่นไหว้ จึงตัดผมของตนที่ไว้มา

นานจนยาว แล้วฝากสามีไปขายที่ตลาดเพื่อซื้อข้าวสารที่จะใช้ในพิธีเซ่นไหว้ แต่สามีไปตลาดนานยังไม่กลับมา นางเห็นว่าช้าผิดปกติ จึงร้องไห้ และคิดว่าสามีคงถูกเสือจับกินเสียแล้ว ขณะนั้นบุตรชายอายุ 7 ขวบของนาง ถือปืนของบิดาเข้ามา แล้วปลอบมารดาว่าตนจะแก้แค้นให้บิดา ตอนแรก นางไม่เชื่อฝีมือบุตรชาย บุตรชายจึงแสดงฝีมือด้วยการยิงหูจับเล็ก ๆ ข้างไหได้อย่างแม่นยำ 3 ครั้งติดต่อกัน นางก็เชื่อในฝีมือบุตรชาย นางพาบุตรชายออกเดินทางไปหาสามี เดินไปสักพัก ทั้งสองคนก็ไปถึงยอดเขาแห่งหนึ่ง เห็นสามีเมาเหล้านอนอยู่ข้าง ๆ หลุมศพหนึ่งและมีเสือนั่งเฝ้าอยู่ข้าง ๆ เพื่อรอเวลาเขาสร่างเมา (เพราะเสือไม่กินคนหรือสัตว์ที่ไม่มีสติ) บุตรชายบอกให้นางเอาคบไฟส่องเสือไว้ นางรู้สึกกลัว แต่ก็เอาคบไฟส่องเสืออย่างที่บุตรชายสั่ง บุตรชายก็ยิงปืนถูกเสือทั้งสามนัดจนเสือตาย หลังจากนั้น สองแม่ลูกก็ถลกหนังเสือและพาบิดากลับบ้าน พวกเขาเอาหนังเสือไปขาย ได้เงินทองมากมายพอใช้จ่ายตลอดชีวิต และอยู่อย่างมีความสุขตลอดไป

33. เด็กเคราะห์ร้าย (악운의 소년)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่งรักบุตรชายโทนของตนอย่างมากจนให้ลูกแต่งงานตั้งแต่ยังเป็นเด็กเพื่อจะมีทายาทสืบสกุล วันหนึ่ง พระสงฆ์รูปหนึ่งมาเยี่ยมที่บ้าน เห็นหน้าเด็กชายแล้วเตือนว่าเขาจะพบกับความเคราะห์ร้าย จะทำให้ภรรยาตายและตระกูลล่มจม เศรษฐีตกใจและถามวิธีป้องกัน พระสงฆ์จึงแนะนำให้ส่งบุตรชายไปเรียนพระพุทธศาสนาที่วัดบนภูเขา 3 ปี พระพุทธคุณจะช่วยให้เด็กพ้นจากเคราะห์ร้ายนั้นได้ เศรษฐีจึงฝากบุตรชายให้ไปกับพระรูปนั้น พระสงฆ์พาเด็กมาที่วัด สอนหลักธรรมในพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัดเกือบ 3 ปี คืนหนึ่งเด็กชายฝันถึงสาวรูปงาม พระสงฆ์รู้เรื่องนั้นแต่ทำเป็นไม่รู้ วันรุ่งขึ้นเด็กชายมาปรึกษากับพระ พระแนะนำให้สงบใจและมุ่งอ่านหนังสืออย่างเดียว แต่เด็กชายก็ห้ามใจไม่ได้ ฝันถึงผู้หญิงคนนั้นหลายคืน มีอยู่คืนหนึ่ง สาวในฝันบอกกับเด็กว่าเธออยู่บนยอดเขาลูกหนึ่งหลังวัด ให้เด็กมาหาเธอที่นั่นและให้โกหกพระสงฆ์ว่าอยากกินผักจึงขอไปเก็บผักที่ยอดเขาหลังวัด วันรุ่งขึ้น เด็กชายก็ถือตะกร้ากับมีดสั้นขึ้นเขาโดยบอกพระตามที่หญิงสาวในฝันสอนไว้ พระสงฆ์ก็ทำเป็นเหมือนไม่รู้เรื่องราวและบอกอนุญาต พอเด็กไปถึงยอดเขาก็พบหญิงสาวในฝันกำลังโบกมือต้อนรับเขาอยู่ในป่าไผ่ เขาจึงเดินตามหญิงสาวเข้าไปในถ้ำแล้วหลับนอนด้วยกัน อีกสักพักหนึ่งพอเด็กชายได้สติ ก็พบศพนออยู่ข้างตนจึงวิ่งหนีกลับวัดทันที แล้วเล่าความจริงทุกอย่างให้พระสงฆ์ฟัง พระจึงพาเด็กไปที่ถ้ำอีกครั้ง ก็พบเสือใหญ่ตัวหนึ่งตายอยู่ที่นั่น พระสงฆ์มีสีหน้าดีใจแล้วบอกกับเด็กชายว่าตอนนี้กลับบ้านได้แล้ว เพราะบารมีของพระพุทธเจ้าได้ช่วยกำจัดเสือผู้เมียคู่หนึ่งที่ตัวผู้พยายามทำร้ายภรรยาของเขาและตัวเมียที่พยายามยั่วยวนเขา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เด็กชายเคราะห์ร้ายกับตระกูลของเขาก็มีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย

34. เดินทางไปแสวงหาโชค (구복여행)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มยากจนคนหนึ่งอาศัยอยู่เพียงลำพัง เขากำพร้าบิดามารดาตั้งแต่เด็กและทำงานรับจ้างเพื่อเลี้ยงชีพ จึงไม่มีโอกาสได้ฝันถึงการแต่งงานสร้างครอบครัว เพราะมัวแต่ก้มหน้าก้มตาทำงานทุกวัน จนวันหนึ่ง ขณะที่ไปทำงาน ชายหนุ่มก็พบกับชายชราคนหนึ่ง ชายชราเรียกเขามาถามว่า จะดำเนินชีวิตไปวัน ๆ อย่างนี้จนตายหรือ ชายหนุ่มไม่รู้จะตอบอย่างไร ชายชราจึงบอกว่าแต่ละคนที่เกิดมาในโลกนี้ย่อมมีโชคหรือความสุขติดตัวมาตั้งแต่เกิด ได้ยินว่าเมืองทางทิศตะวันตกจะมีการแจกโชคให้ผู้คน ชายหนุ่มได้ยินดังนั้นก็รีบเตรียมสัมภาระออกเดินทางไปแสวงหาโชค ทันที เขาไม่รู้ว่าเมืองที่แจกโชคนั้นอยู่ที่ใด แต่ก็เดินไปทางทิศตะวันตกเรื่อย ๆ โดยไม่หยุดพักวันแล้ววันเล่าก็ยังไม่ถึงเมืองนั้นสักที จนวันหนึ่ง ตกค่ำในป่า เขามองหาที่พักโดยดูจากแสงโคมไฟที่มักจะติดไว้หน้าบ้าน จนพบแสงไฟดวงหนึ่งจึงเดินไปเคาะประตู บ้านนั้นเป็นบ้านหลังใหญ่หรูหรา มีสาวงามอาศัยอยู่คนเดียว หญิงสาวเลี้ยงอาหารเย็นชายหนุ่มอย่างดีแล้วถามว่าจะเดินทางไปแห่งใด ชายหนุ่มตอบว่ากำลังไปหาโชค ที่ทางทิศตะวันตก หญิงสาวครุ่นคิดอยู่ครู่หนึ่งแล้วบอกว่า ตนมีทั้งเงินทอง ที่ดิน บ้านหลังใหญ่ แต่ขาดคู่ครอง ทุกครั้งที่นัดวันเวลาหมั้นเจ้าบ่าวจะเสียชีวิตทันที จึงอยากรู้ว่าเนื้อคู่ของตนอยู่ที่ไหน ชายหนุ่มก็รับปากว่าจะช่วยหาสาเหตุให้ เขาค้างคืนที่บ้านหญิงสาวคืนหนึ่งแล้วออกเดินทางต่อในวันรุ่งขึ้น เดินทางต่อไปอีกนาน ถึงเวลาค่ำ เขาจึงเข้าไปที่บ้านอีกหลังหนึ่ง พอเจ้าของบ้านได้ทราบเรื่องราวที่เขาจะเดินทางไป เจ้าของบ้านบอกว่า ตนปลูกต้นสาลี่พันธุ์ดีไว้ที่สวนหน้าบ้านนานแล้วแต่สาลี่ไม่ออกผล รู้สึกกลุ้มใจมาก อยากรู้สาเหตุ ชายหนุ่มก็รับปากว่าจะช่วยหาสาเหตุให้และจะกลับมาบอก เขาออกเดินทางต่อในวันรุ่งขึ้น เดินไปเรื่อยจนพบแม่น้ำสายใหญ่สายหนึ่ง ซึ่งกว้างมากจนเขาไม่สามารถข้ามได้ ทันใดนั้นมีงูเหลือมตัวยักษ์ตัวหนึ่ง เข้ามาถามว่าจะไปไหน ชายหนุ่มก็เล่าเรื่องของตนให้ฟัง งูเหลือมยินดีที่จะส่งเขาอีกฟากหนึ่งโดยมีเงื่อนไขว่า ให้เขาหาสาเหตุที่ตัวมันเหตุใดยังไม่ได้เป็นมังกรสักทีทั้ง ๆ ที่บำเพ็ญเพียรมามากว่าพันปี ชายหนุ่มก็รับปากว่าจะหาสาเหตุมาบอกให้ เขาข้ามแม่น้ำแล้วเดินทางต่อไปอีก ก็ได้พบเด็กชายคนหนึ่งนั่งตกปลาอยู่ พอชายหนุ่มเดินเข้าไปใกล้ก็เห็นว่าเด็กชายตกปลาไม่ได้สักตัว เด็กชายถามเขาว่ากำลังจะไปไหน ชายหนุ่มตอบว่ากำลังเดินทางไปแสวงหาโชคที่เมืองทิศตะวันตก เด็กชายก็ขอร้องให้ชายหนุ่มหาสาเหตุที่ตนตกปลาไม่ได้สักตัวมาบอก ชายหนุ่มก็รับปาก หลังจากแยกกับเด็กชาย ชายหนุ่มก็ไม่ได้พบคนหรือบ้านอีกเลย จนฟ้าค่ำ เขาเห็นแสงไกะพริบอยู่ด้านหน้าจึงเดินตรงไป สังเกตเห็นมีบ้านโชกาโกโรโกโสหลังหนึ่ง เขาเห็นหญิงชราคนหนึ่งกำลังก่อไฟอยู่ในครัว ชายหนุ่มเข้าไปทักแล้วขอค้างคืนสักคืน หญิงชราเลี้ยงอาหารเย็นเขา แต่บนโต๊ะมีแต่น้ำเย็นชามหนึ่งกับหัวไชเท้า 3 หัวเท่านั้น เช้าวันรุ่งขึ้นก็เช่นเดียวกัน หญิงชราถามเขาว่าจะไปไหน ชายหนุ่มก็ตอบว่ากำลังเดินทางไปแสวงหาโชคที่เมืองทิศตะวันตก หญิงชราตอบว่าไม่ต้องไปแล้วให้ชายหนุ่มกลับบ้าน แต่ชายหนุ่มไม่สามารถกลับไปได้เพราะมีหลายคนฝากถาม

อะไรต่ออะไรมากมาย ชายหนุ่มก็เล่าเรื่องที่รับฝากถามมา หญิงชราบอกว่าไม่เห็นจะยากอะไร สำหรับเด็กชายตกปลาให้ชายหนุ่มตบหน้าอย่างแรงสักครั้ง สำหรับงูเหลือมนั้นถ่มสิ่งที่อยู่ในปากออกมาคำหนึ่งก็พอ สำหรับเจ้าของบ้านนั้น ให้ขุดสิ่งที่ฝังอยู่ที่สวนสาลี่ออกมาทิ้งเสีย ส่วนหญิงสาวที่ชายหนุ่มพบปะเป็นคนแรกนั้นต้องพบผู้ชายที่มีโสม แก้วมังกร และก้อนทองเหลือง จึงจะมีความสุขได้โดยไม่ต้องสูญเสียคู่หมั้น ชายหนุ่มเชื่อคำพูดของหญิงชรา จึงเดินทางกลับบ้านทันที ระหว่างทาง ชายหนุ่มพบเด็กชายเป็นคนแรก เขาตบหน้าเด็กชายอย่างที่หญิงชราบอก เด็กชายล้มลงแล้วกลายร่าง เป็นหัวไชเท้าหัวเล็ก ๆ หัวหนึ่งซึ่งที่จริงคือโสม แต่ชายหนุ่มไม่รู้จัก เขาจึงเก็บใส่เป้แล้วเดินทางต่อไป พอถึงริมแม่น้ำ งูเหลือมก็รอเขาอยู่ ชายหนุ่มสามารถข้ามแม่น้ำได้ด้วยความช่วยเหลือของงู แล้วเขาก็บอกให้งูถ่มสิ่งที่อยู่ในปากออกมาให้เหลืออันเดียวเท่านั้น งูถ่มแก้วมังกรที่มันคาบอยู่สองลูกออกมาลูกหนึ่ง แล้วกลายร่างเป็นมังกรขึ้นสวรรค์ทันที ชายหนุ่มก็เก็บแก้วมังกรใส่เป้เดินทางต่อไป พอมาถึงบ้านที่เคยค้างคืน ชายหนุ่มก็บอกเจ้าของบ้านให้ขุดสิ่งที่อยู่ในสวนสาลี่ออกมาทิ้งเสีย เจ้าของบ้านไปขุดก็พบก้อนทองคำก้อนใหญ่ เจ้าของบ้านจึงมอบทองคำให้แก่ชายหนุ่ม สุดท้าย ชายหนุ่มก็มาถึงบ้านสาวงาม เธอถามเรื่องของเธอ ชายหนุ่มก็ตอบตามที่หญิงชราพูดว่าต้องพบผู้ชายที่มีโสม แก้วมังกรและก้อนทอง เธอถอนหายใจแล้วรำพึงว่าคงไม่มีโอกาสจะพบผู้ชายดี ๆ เช่นนั้นแน่นอน แต่เมื่อเธอได้เห็นของที่อยู่ในเป้หลังชายหนุ่มก็ต้องตกใจ เพราะสิ่งที่เขาแบกมานั้นเป็นหัวโสม แก้วมังกร และก้อนทองคำ ในที่สุด ชายหนุ่มก็มีโชคและได้สาวงามเป็นภรรยาใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุขตลอดไป

35. ตับกระต่าย (토끼의 간)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พญามังกรที่อาศัยอยู่ใต้สมุทรเกิดเจ็บหนัก หมอหลวงตรวจชีพจรแล้วพบว่าเป็นโรคร้าย ต้องกินตับสดของกระต่ายป่าจึงจะหาย แต่เนื่องจากตนเป็นพวกสัตว์น้ำจึงไม่มีใครสามารถขึ้นไปหากระต่ายซึ่งเป็นสัตว์บกได้นอกจากเต่าซึ่งเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เต่าจึงอาสาไปหากระต่ายป่าด้วยความจงรักภักดี พอเต่าได้ภาพวาดกระต่ายจากศิลปินหลวงแล้วก็ว่ายน้ำขึ้นบกทันที ขณะนั้นเป็นฤดูใบไม้ผลิ กระต่ายป่าตัวหนึ่งออกมาเดินเล่น เต่าเห็นกระต่ายซึ่งมีหน้าตาเหมือนในภาพแล้วก็ดีใจ จึงรีบเข้าไปทักทายแล้วยุกระต่ายให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นโดยเล่าว่าบ้านของเต่าสวยงามมากจนบ้านที่สร้างบนบกนั้นเทียบไม่ได้ เต่าได้ชวนกระต่ายให้ไปเที่ยวบ้าน กระต่ายก็กระโดดขึ้นหลังเต่าด้วยความอยากรู้อยากเห็นและอยากโอ้อวดเพื่อน ๆ ด้วย เมื่อเต่าว่ายน้ำมาถึงวังพญามังกรที่งดงาม สถานการณ์ก็เป็นอย่างที่คาดไม่ถึง พญามังกรกลับตรัสว่าขอตับขอกระต่ายพร้อมเสนอเงื่อนไขต่าง ๆ ว่าจะทำพิธีฝังศพให้อย่างสมเกียรติอีกทั้งจะสร้างอนุสาวรีย์ให้ด้วย ฯลฯ กระต่ายได้รู้ความจริงแล้วพยายามสงบสติครู่หนึ่ง จึงโค้งคำนับแล้วบอกอย่างนอบน้อมว่าเสียใจที่ไม่ได้เอาตับมา กระต่ายหลอกพญามังกรว่าตับตัวเองมีพลังวิเศษในการรักษาโรค จน

ใคร ๆ ก็อยากได้ทั้งนั้น ตนจึงต้องซ่อนตับไว้ ตอนแรกไม่มีใครเชื่อ แต่กระต่ายก็โกหกต่อไปว่าปากตัวเองไม่เหมือนสัตว์อื่นที่มีรอยแยก เพราะต้องเอาตับออกจากปาก พญามังกรจึงสั่งให้เต่าพากระต่ายกลับขึ้นไปบนบกแล้วให้รีบเอาตับกลับมา เต่าทำตามพร้อมตำหนิความโง่เขลาของตน พอกลับถึงบก กระต่ายหัวเราะเยาะเต่าและบอกว่าไม่มีสัตว์ใดถอดตับตัวเองได้หรอกแล้ววิ่งหนีไป เต่ารู้สึกเสียใจ หลั่งน้ำตาด้วยความจงรักภักดี ทันใดนั้น มีเทวดาแห่งภูเขาที่มีเครายาวสีขาวปรากฏกาย เทวดาชื่นชมในความซื่อสัตย์และความอุตสาหะของเต่า จึงยื่นหัวโสมที่แก่เต็มที่ให้เป็นหัวโสมที่สามารถรักษาโรคได้ทุกโรค เต่าดีใจ รีบนำกลับมาถวายพญามังกร พญามังกรกินแล้วก็หายจากโรคนั้นทันที

36. ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม (바닷물이 짠 이유)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพระราชาองค์หนึ่ง มีโม่วิเศษ หากมีใครขออะไรจากโม่นั้น มันก็จะหมุนไปไปมา สิ่งที่ขอก็ออกมาจากโม่ทันทีอย่างมากมาย วันหนึ่ง มีจอมขโมยคนหนึ่งขโมยโม่นั้นได้ เขาขโมยเรือลำหนึ่งแล้วแล่นออกสู่ท้องทะเลใหญ่เพื่อไม่ให้ถูกจับ ขณะที่แล่นเรือ เขาดีใจและคิดอยู่อย่างเดียวเท่านั้น คือ จะขออะไร จะขอข้าวดีหรือว่าจะขอเงินทองดี แต่เขาอยากจะขออะไรที่วิเศษกว่านั้น คิดไปคิดมาก็นึกถึงเกลือ เพราะเกลือนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องใช้และมีราคาแพง [1] เขาคิดว่าจะขายเกลือ เพื่อเป็นเศรษฐี เมื่อตัดสินใจแล้วเขาก็ขอเกลือจากโม่ ทันใดนั้น โม่ก็เริ่มหมุนและมีเกลือไหลออกมาจากโม่ไม่หยุด เขาร้องเพลงเต้นรำด้วยความดีใจอยู่บนเรือเพลินจนลืมหยุดโม่ ในที่สุด เรือจมใต้ท้องทะเลเนื่องจากไม่สามารถรับน้ำหนักเกลือที่เต็มเรือได้ แม้เรือจะจมแล้วแต่โม่ก็ยังหมุนทำเกลือออกมาอยู่ตลอดเวลา ไม่มีใครหยุดมันได้ ดังนั้น น้ำทะเลจึงเค็มอยู่จนถึงทุกวันนี้

37. นกยูง นกพิราบ นกแมกพาย และหนู (꿩 비둘기 까치와 쥐)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนกยูง นกพิราบ และนกแมกพาย อาศัยอยู่ในป่า อยู่มาปีหนึ่ง อากาศแห้งแล้งมากจนเก็บเกี่ยวพืชผลไม่ได้ นกสามตัวจึงมาปรึกษากันว่าพวกเขาจะมีชีวิตอยู่ตลอดฤดูหนาวได้อย่างไร ในที่สุดก็ตกลงกันว่าจะไปขออาหารที่บ้านหนู นกยูงเป็นตัวแรกที่ไปขอ เมื่อนกยูงเคาะประตูบ้านหนูแล้วพูดว่า “ไอ้อาหารแมวอยู่หรือเปล่า ขออาหารกินหน่อยซิ” หนูที่เป็นภรรยากำลังเติมฟืนได้ยินเช่นนั้นก็โกรธ จึงเอาเหล็กเขี่ยไฟลุกแดงออกมาแล้วตีแก้มนกยูง ด้วยเหตุนี้แก้มนกยูงจึงมีสีแดง นกพิราบเป็นตัวที่สอง เมื่อเคาะประตูบ้านหนูแล้วพูดว่า “ไอ้นักขโมยข้าวอยู่หรือเปล่าล่ะ ฉันมาขอข้าว” นางหนูโกรธจึงเอาเหล็กเขี่ยถ่าน ตีลงไปบนหัวนกพิราบ ทำให้กลางหัว

[1] ในสมัยโบราณ เกลือเป็นสิ่งที่มีราคาแพงและหายาก

นกพิราบเป็นสีน้ำเงิน ตัวสุดท้าย ที่ไปขอคือ นกแมกพาย เมื่อนกแมกพายมาถึงหน้าประตูก็โค้งคำนับอย่างสุภาพแล้วพูดว่า “ท่านหนูขอรับ ปีนี้แห้งแล้งมากจนผมไม่มีอาหารที่จะรับประทานเลย ท่านกรุณาแบ่งอาหารให้ผมสักนิดเถิดครับ” หนูที่เป็นสามีออกมาถามว่านกแมกพายเป็นเพื่อนกับนกยูงและนกพิราบหรือเปล่า นกแมกพายตอบว่าเปล่า หนูจึงแบ่งอาหารให้ ตั้งแต่นั้นมา นกแมกพายจึงเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นนกที่ฉลาดมาจนทุกวันนี้

38. นกแมกพายยอดกตัญญู (까치의 보은)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ หมู่บ้านลึกเข้าไปในภูเขา มีนักศึกษาหนุ่มใจดีคนหนึ่ง เรียนหนังสือเพื่อสอบไล่เข้ารับราชการเป็นข้าราชการระดับสูงที่เรียกว่าสอบควากอ ถึงแม้ว่าครอบครัวของเขายากจนแต่บิดามารดาก็ภูมิใจในตัวบุตรชายของตน อยู่มาวันหนึ่ง เขาเดินทางไปยังฮันยังเพื่อที่จะสอบควากอ โดยไม่ลืมเตรียมคันธนูกับลูกศรไปด้วยเพราะกว่าจะถึงฮันยาง ต้องปีนภูเขาหลายลูกซึ่งเต็มไปด้วยสัตว์ร้าย ขณะที่เดินทาง เขาเห็นงูใหญ่กำลังเลื้อยไปที่รังนกแมกพายบนต้นสนเพื่อจะกินลูกนก พอเขาเห็นก็รู้สึกสงสาร จึงยิงธนูเสียบหัวงูแล้วเดินทางต่อไป เมื่อตะวันตกดิน เขาก็ต้องหาที่พักค้างคืน เขาหาได้แต่วัดเก่า ๆ ที่ชำรุดทรุดโทรม พอเคาะประตูก็มีผู้หญิงร่างใหญ่ขาวซีดออกมาเปิดประตูรับเขาให้ค้างคืนได้ เขารู้สึกสงสัยว่าเหตุใดผู้หญิงคนนี้จึงอยู่ในวัดเก่า ๆ บนภูเขาตามลำพังแต่ก็รู้สึกดีใจที่ได้ที่พัก หลังจากเข้านอนสักพัก เขาเริ่มรู้สึกอึดอัดหายใจขัด ๆ เหมือนมีอะไรหนัก ๆ ทับบนหน้าอก เมื่อลืมตาขึ้นมา ก็เห็นงูตัวใหญ่ขดอยู่บนอกของเขา กำลังขู่ฟ่อ ๆ พร้อมบอกว่ามันจะแก้แค้นแทนผัวที่ถูกเขายิงตาย เขาพยายามจะอธิบายว่าเป็นเพราะเขาอยากจะช่วยชีวิตลูกนกไร้เดียงสาแต่งูตัวเมียไม่ยอมฟัง เขาขอร้องให้งูไว้ชีวิตโดยบอกว่าเขาฆ่างูตัวผู้เพราะความสงสารและความรักสัตว์ งูตัวเมียก็ตกลงจะให้โอกาสรอดชีวิตแต่มีข้อแม้ คือ หากระฆังในหอระฆังบนยอดเขาดังขึ้นเอง 3 ครั้งก่อนเที่ยงจะไว้ชีวิตเขา แต่หนุ่มนักศึกษาก็ไม่มีวิธีที่จะทำให้ระฆังดังขึ้นเอง จึงนั่งรอความตายอย่างสิ้นหวัง ทันใดนั้น มีเสียงระฆังดังขึ้นมาจากยอดเขา 3 ครั้งอย่างน่าอัศจรรย์ งูใหญ่จึงไม่สามารถฆ่าเขาได้ เช้าวันรุ่งขึ้น หนุ่มนักศึกษาวิ่งมาดูหอระฆังและหมอบลงเพื่อที่จะกราบแสดงขอบคุณพระพุทธเจ้า แต่กลับเห็นนกแมกพาย 2 ตัวหัวแตกเสียชีวิตอยู่บนพื้น ที่แท้พ่อแม่ของลูกนกแมกพายได้ช่วยชีวิตตอบแทนพระคุณเขานั่นเอง

39. น้องสาวสุนัขจิ้งจอกกับสามพี่น้อง (여우 누이와 삼형제)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีครอบครัวหนึ่งเลี้ยงวัวและม้าไว้มากมาย เศรษฐีมีบุตรชาย 3 คน แต่ไม่มีบุตรสาว จึงอยากได้บุตรสาวสักคน แล้ววันหนึ่งก็ได้บุตรสาวสมใจ เขาเลี้ยงดูบุตรสาวอย่างหวงแหนและทนุถนอม เมื่อบุตรสาวเติบโตอายุได้ 6 ขวบ มีเหตุการณ์เกิดขึ้น คือ วัวและม้าในคอก

ตายไปวันละตัวอย่างน่าประหลาด เศรษฐีจึงสั่งให้บุตรชายคนโตไปเฝ้าคอกวัวคอกม้าตอนกลางคืนตกดึก บุตรชายคนโตที่กำลังเฝ้าคอกวัวก็เห็นน้องสาวตัวเล็กน่ารักของเขา เดินออกจากห้องมายังคอกวัว ทาน้ำมันงาในมือแล้ว ล้วงเข้าไปในก้นวัวแล้วดึงตับออกมากิน ก่อนที่จะกลับห้องเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น รุ่งขึ้น บุตรชายคนโตก็เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้บิดาฟัง พอบิดาฟังดังนี้ก็โกรธแล้วตำหนิบุตรชายคนโตว่าใส่ร้ายน้อง วันต่อมา บิดาก็ให้บุตรชายคนที่สองเฝ้า แล้วเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็เช่นเดียวกันกับคืนก่อน พอบุตรชายคนที่สองเล่าให้บิดาฟังก็ถูกบิดาตำหนิ วันต่อมา บิดาสั่งให้บุตรชายคนสุดท้องไปเฝ้า แต่ด้วยความเกรงกลัวที่จะถูกบิดาตำหนิ บุตรชายคนสุดท้องก็โกหกบิดาว่าวัวมันล้มตายเอง พอบิดาฟังดังนี้ ก็ไล่บุตรชายคนโตกับคนที่สองออกจากบ้านทันที สองพี่น้องถูกไล่ออกจากบ้านก็เร่ร่อนอยู่บนเขาหลายวัน บังเอิญพบพระสงฆ์รูปหนึ่ง จึงอาศัยอยู่กับพระและได้เรียนรู้วิชาการต่อสู้ต่าง ๆ ไปด้วย ต่อมาอีกหลายปี สองพี่น้องตัดสินใจกลับบ้าน พระสงฆ์ก็นำขวดน้ำยาวิเศษสามขวดมาให้ และบอกว่า ขวดขาวเป็นพุ่มไม้หนาม ขวดแดงเป็นไฟ ส่วนขวดน้ำเงินเป็นน้ำ เอาไว้โยนใส่ศัตรูกรณีฉุกเฉิน สองพี่น้องขอบคุณแล้วเดินทางกลับบ้าน ซึ่งบ้านที่เคยอยู่กลายเป็นบ้านทรุดโทรมที่เต็มไปด้วยหญ้า ไม่มีใครเหลืออยู่นอกจากน้องสาว วิญญาณสุนัขจิ้งจอกที่สิงอยู่ในร่างของน้องสาวจับทุกคนในครอบครัวกินไปเสียสิ้น พอนางน้องสุนัขจิ้งจอกเห็นพี่ชายสองคนกลับมาก็ดีใจที่จะได้กินมนุษย์อีกจึงจ้องมองด้วยดวงตาแดงน่ากลัว สองพี่น้องขี่ม้าที่พระสงฆ์ให้มาห้อหนีอย่างรวดเร็ว แต่นางน้องสุนัขจิ้งจอกก็วิ่งได้เร็วมากเช่นกันจนเกือบจะจับหางม้าได้ พี่ชายจึงโยนขวดขาวใส่ ทันใดนั้น มีพุ่มไม้ที่เต็มไปด้วยหนามออกมา แต่นางน้องสุนัขจิ้งจอกก็ผ่านออกมาได้แล้ววิ่งตามอีก พี่โยนขวดแดงอีกขวด มีไฟพุ่งออกมาเผาร่างกายสุนัขจิ้งจอกไหม้แต่ก็ยังไม่ตายอยู่ดี พี่จึงโยนขวดน้ำเงินใส่สุนัขจิ้งจอกเป็นครั้งสุดท้าย ทันใดนั้น มีทะเลกว้างใหญ่เกิดขึ้นมา ทำให้นางน้องสุนัขจิ้งจอกจมน้ำตายทันที

40. นักเดินทาง สุนัขจิ้งจอก และเสือ (나그네와 여우와 호랑이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนักเดินทางคนหนึ่งหลงทางอยู่ในป่าทึบบนภูเขา ยิ่งเดินลึกก็ยิ่งหลงทางในที่สุด เขาก็พบบ้านหลังหนึ่ง มีหญิงสาวรูปร่างหน้าตาสวยงามออกมาต้อนรับเขาและอนุญาตให้ค้างคืนได้ นักเดินทางรู้สึกประหลาดใจที่หญิงงามอยู่บนภูเขาตามลำพัง แต่ก็ดีใจที่ได้พบที่พักค้างคืน เมื่อรับประทานอาหารเย็นเสร็จ ขณะที่นักเดินทางกำลังจะหลับ เขาได้ยินเสียงคนลับมีดในครัว จึงย่องเข้าไปดู ปรากฏว่าผู้หญิงรูปงามนั้นไม่ใช่คนหากแต่เป็นสุนัขจิ้งจอกที่แปลงกายเป็นคนนั่นเอง เขาจึงรีบเก็บของวิ่งหนีออกมา แต่สุนัขจิ้งจอกก็วิ่งตามมาอย่างรวดเร็ว วิ่งหนีไปได้สักพักเขาได้ยินเสียงดนตรีที่บรรเลงมาจากหอคอยบนยอดเขา เขาจึงวิ่งไปตามเสียงนั้นด้วยความดีใจ แต่พอถึงที่นั่น ปรากฏว่า คนที่บรรเลงดนตรีก็เป็นบุตรชายของนางสุนัขจิ้งจอก นักเดินทางถูกจับตัวไปขังไว้ ไม่ช้า สุนัขจิ้งจอกก็ถือมีดเดินเข้ามาเพื่อจะฆ่านักเดินทาง เขาขอน้ำเหยือกโต ๆดื่มก่อนตา

สักเหยือกเพราะกระหายน้ำมาก สุนัขจิ้งจอกหัวเราะเยาะแต่ก็เอาน้ำมาให้เข า พอเขาได้น้ำเหยหนึ่ง ก็รีบสาดน้ำบนฝาผนังห้อง เมื่อผนังเปียกดินอ่อนตัวเขาถีบผนังอย่างแรงแล้วกระโดดออกไปกตกลงในหุบเขา เพราะผนังห้องด้านนั้นอยู่ตรงหน้าผา เขาตกจากหน้าผาลงบนหลังเสือที่กำลังหลับอยู่ใต้หน้าผาพอดี เสือตื่น รีบวิ่งไปยังถ้ำของมัน พอถึงถ้ำและเห็นว่าเขาเป็นมนุษย์ก็ตะปบข่วนหนและลำตัวนักเดินทางเพื่อให้ลูกเสือได้กินเลือดแล้วออกจากถ้ำไป เมื่อนักเดินทางได้สติ ก็ฆ่าลูกเสือทั้งหมดแล้วปีนขึ้นไปบนต้นไม้ที่อยู่ข้าง ๆ ถ้ำ ขณะนั้นสุนัขจิ้งจอกตามหานักเดินทางมาถึงถ้ำเสือแแม่เสือก็กลับมาที่ถ้ำพอดี พอเสือเห็นลูกตายก็คิดว่าสุนัขจิ้งจอกฆ่า จึงเกิดการต่อสู้กันระหว่าสุนัขจิ้งจอกับเสือ จนเสียชีวิตทั้งคู่ หลังจากนั้น นักเดินทางลงมาจากต้นไม้ ถลกหนังเสือพร้อมรวบรวมทรัพย์สมบัติมากมายของสุนัขจิ้งจอกกลับบ้าน

41. นางฟ้ากับคนตัดฟืน (선녀와 나뭇꾼)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มยากจนคนหนึ่งมีอาชีพตัดฟืน อยู่กับมารดา เขาอยากแต่งงานแต่ยังไม่พร้อมเพราะความยากจน วันหนึ่ง ขณะที่ตัดฟืนอยู่บนภูเขา มีกวางตัวหนึ่งวิ่งหนีนายพรานมาขอร้องให้ช่วยชีวิต คนตัดฟืนจึงช่วยหาที่ซ่อนให้กวาง เมื่อกวางปลอดภัยแล้ว กวางตอบแทนบุญคุณโดยบอกความลับเรื่องนางฟ้ามักมาอาบน้ำที่สระแห่งหนึ่งในคืนพระจันทร์เต็มดวงและแนะนำให้คนตัดฟืนลอบเอาเสื้อผ้าของนางฟ้าไปซ่อน เมื่อนางฟ้าไม่มีเสื้อผ้าก็จะกลับสวรรค์ไม่ได้ จากนั้นให้ชายหนุ่มตัดฟืนปลอบโยนและอ้อนวอนให้นางฟ้ายอมเป็นภรรยา และห้ามคืนเสื้อผ้าให้ก่อนที่จะมีลูกด้วยกัน 4 คน คนตัดฟืนทำตามนั้นและได้นางฟ้ามาเป็นภรรยา เมื่อมีลูก 3 คน นางฟ้าคิดถึงสวรรค์ จึงได้ขอให้สามีเอาเสื้อผ้ามาให้เธอดูสักครั้งเพื่อคลายความคิดถึง สามีก็ใจอ่อน เอาเสื้อผ้าออกมาให้ดู นางฟ้าก็สวมชุด พาลูกทั้ง 3 กลับสวรรค์ทันที คนตัดฟืนได้แต่ร้องไห้ทุกวัน ต่อมาวันหนึ่ง กวางก็มาบอกวิธีที่จะขึ้นสวรรค์ให้คนตัดฟืนทำตาม เขาจึงได้ขึ้นสวรรค์พบภรรยาและลูก ๆ ได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างสุขสบายบนสวรรค์ แต่คนตัดฟืนอดห่วงมารดาที่อยู่คนเดียวไม่ได้ จึงขออนุญาตนางฟ้าผู้เป็นภรรยา ขี่ม้าสวรรค์ลงมาหามารดา นางฟ้าอนุญาตแต่มีข้อห้ามว่าห้ามคนตัดฟืนลงจากหลังม้า เมื่อคนตัดฟืนได้พบมารดา มารดาได้นำฟักทองต้มน้ำตาลร้อนๆใส่ถ้วให้บุตรชายกิน บังเอิญฟักทองต้มน้ำตาลร้อนๆหกรดคอม้าทำให้ม้าตื่นสะบัดคนตัดฟืนตกจากหลังม้เขาจึงไม่สามารถกลับสวรรค์ได้อีก จึงได้แต่มองฟ้าทุกวันจนแก่ตายและเกิดใหม่เป็นไก่ตัวผู้ตัวหนึ่ง

42. นางอิงงอกับชายยากจน (잉어여인과 가난한 남자)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวประมงยากจนคนหนึ่งไปตกปลาอิงงอตัวโตได้แต่รู้สึกไม่อยากจะฆ่ามันจึงใส่ไว้ในโอ่งน้ำใบใหญ่ ตอนเย็น เมื่อเขากลับมาบ้านก็พบอาหารน่ากินจัดไว้เต็มโต๊ะ เขารู้สึ

ประหลาดใจแต่กินให้อิ่มท้องไว้ก่อน วันรุ่งขึ้น เขาตื่นแต่เช้าแล้วแอบไปดูที่ห้องครัวก็พบปลาอิงงอที่กลายร่างเป็นสาวรูปงามกำลังหุงข้าวและทำกับข้าวอยู่ เขาจึงรีบวิ่งเข้าไปจับมือหญิงสาว แต่หญิงสาวห้ามเขาไว้โดยบอกว่าตนเป็นธิดาของพญามังกร อีกสามวันจะได้เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ ฉะนั้นให้เขาอดใจรอสามวัน สามวันต่อมา ปลาอิงงอก็กลายเป็นสาวสวยโดยสมบูรณ์ และยังมีพลังวิเศษเนรมิตบ้านและทรัพย์สมบัติให้เขามากมาย จนกลายเป็นเศรษฐีมีความสุข แต่มีเพียงประการเดียวที่เขาไม่อาจทำได้โดยเด็ดขาด คือ หญิงสาวปลาอิงงอห้ามเขาดูนางอาบน้ำ เวลาผ่านไปอย่างมีความสุข พวกเขามีลูก 3 คน แต่วันหนึ่ง ชาวประมงไม่สามารถห้ามความอยากรู้ได้ จึงแอบดูนางปลาอิงงอจำแลงกายเป็นปลาอาบน้ำอยู่ในอ่าง นางบอกเขาอย่างผิดหวังว่าหากเขาทำตามที่นางห้ามไว้อีกปีเดียวเท่านั้น นางก็สามารถเป็นมนุษย์อย่างถาวร แต่ความอยากรู้อยากเห็นของสามีทำให้นางต้องกลับไปเป็นปลาอิงงอตามเดิมอีกสามปีจึงจะมีโอกาสได้พบกันใหม่และไปอยู่ในโลกสวรรค์ด้วยกัน พอพูดจบนางก็กลายร่างเป็นปลากลับไปยังวังพญามังกร ความมั่งคั่งและลูกทั้งสามก็หายไปด้วย สามปีต่อมา มีเสียงนางปลาอิงงอเรียกเขาดังมาจากท้องฟ้า และในที่สุด เขาก็ได้ไปอยู่บนสวรรค์พร้อมกับนางและลูกทั้งสามอย่างมีความสุขตลอดไป

43. นิทานไม่รู้จบ (끝없는 이야기)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว
มีคน ๆ หนึ่งที่ปลูกโมมิล[1] ดอกขาว ๆ ไว้ที่ภูเขาหน้าบ้าน
ขาวคือชายชรา ชายชราหลังงอ
หลังงอคือกุ้ง กุ้งชอบเต้น
เต้นคือแมว แมวสีดำ
ดำคือกา กากระพือปีก
กระพือปีกคือคนทรง คนทรงชอบตี
ตีคือช่างตีเหล็ก ช่างตีเหล็กอยู่ในภูเขาลึก
ลึกคือปู ปูชอบกัด
กัดคือเสือ เสือน่ากลัว
น่ากลัวคือพลับแห้ง พลับแห้งสำหรับกิน
กินแล้วหวาน หวานคือน้ำตาลก้อน
น้ำตาลก้อนเกาะติด เกาะติดคือเมียน้อย
เมียน้อยมักทะเลาะ ทะเลาะแล้วร้องไห้

[1]โมมิล (모밀, Momil) หรือ เมมิล(메밀, Memil) : เป็นพืชชนิด Fagopyrum esculentum/F. sagittatum ในวงศ์ Polygonaceae เป็นพืชสูงประมาณ 50-80 cm ใบเป็นรูปสามเหลี่ยม ดอกมีสีขาว เมล็ดสีน้ำตาล ใช้เป็นอาหารคนและสัตว์

ร้องไห้คือพิธีกรงานศพ พิธีกรงานศพใส่ชุดขาว
ขาวคือชายชรา ชายชราหลังงอ
หลังงอคือกุ้ง กุ้งชอบเต้น...

44. บิดาสามีเปลี่ยนใจสะใภ้ (며느리 마음 고치게 한 시부)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาค่อนข้างยากจนคู่หนึ่งอาศัยอยู่กับบิดาสามี แต่ภรรยาเป็นคนอกตัญญูมาก เกียจคร้านแม้แต่จะจัดสำรับให้บิดารับประทาน วันหนึ่ง เพื่อนบิดาจัดงานเลี้ยงวันเกิดครบรอบ 5 รอบ จึงเชิญบิดาไปร่วมงานด้วย แต่บิดาไม่มีเสื้อนอกใส่ จึงแอบเอาเสื้อนอกของบุตรชายมาใส่ไปงานวันเกิดเพื่อน ขณะนั้น ลูกสะใภ้ซักผ้าอยู่ริมลำธาร เมื่อบิดาเดินไปบ้านเพื่อน ลูกสะใภ้ที่กำลังซักผ้าอยู่ริมลำธารก็เห็นบิดาใส่เสื้อนอกของสามี ก็รู้สึกไม่พอใจ นางถือไม้ฟาดผ้าวิ่งตามบิดาไป เมื่อถึงบ้านเพื่อนบิดาที่กำลังจัดงานเลี้ยงก็ไม่กล้าเข้าไป นั่งรอบิดาอยู่หน้าประตูบ้าน เมื่อชาวบ้านมาเห็นก็ไปบอกกับบิดาว่าทำไมลูกสะใภ้ถือไม้ฟาดผ้ามานั่งรออยู่หน้าบ้าน บิดาก็ไม่อยากจะทำให้ลูกสะใภ้เสียหน้า จึงบอกว่าลูกสะใภ้เป็นคนกตัญญูมาก ห่วงบิดาจะเมาเหล้าแล้วกลับบ้านไม่ถูก จึงนั่งรอรับตนกลับบ้าน ชาวบ้านถามว่าทำไมต้องถือไม้ด้วย บิดาก็ตอบว่าเพราะแขนลูกสะใภ้สั้น แบกตนใส่หลังไม่ถนัด จึงเอาไม้ฟาดผ้ามาขัดไว้ที่หลัง เมื่อลูกสะใภ้ได้ยินดังนั้นก็รู้สึกละอายใจ จึงรับบิดากลับบ้านอย่างเงียบ ๆ เช้าวันรุ่งขึ้น เศรษฐีในหมู่บ้านเรียกสามีของนางมาแล้วบอกอนุญาตให้ทำนาที่ทุ่งนาของตน เพราะประทับใจในความกตัญญูของสามีภรรยาคู่นี้ สามีดีใจมากและขยันทำงาน แต่บังเอิญ ปีนั้น เกิดน้ำท่วม เก็บเกี่ยวไม่ได้ผล เจ้าของนาก็บอกสามีนางว่าไม่ต้องจ่ายให้ค่าเช่านา และปีต่อมา สามีได้พบทองคำก้อนหนึ่งขณะที่ไถนา จึงเอาไปให้เจ้าของนา แต่เศรษฐีเจ้าของนากลับปฏิเสธแล้วบอกว่าเป็นของคนที่พบ สามีภรรยากับบิดาสามีจึงอยู่กันอย่างมีความสุข ทั้งนี้เป็นเพราะความเฉลียวฉลาดของบิดาที่สามารถเปลี่ยนลูกสะใภ้อกตัญญูให้เป็นคนดีได้

45. บุญวาสนา (적선이 있어야 명당도 명당)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพระสงฆ์รูปหนึ่งเป็นพระที่มีชื่อเสียง ชื่อหลวงพ่อโดซอน วันหนึ่ง ขณะที่ท่านกำลังปีนภูเขาสูงเพื่อหาที่บำเพ็ญภาวนา รู้สึกหิวมากจึงแวะโรงเตี๊ยมที่อยู่บนเขา เจ้าของร้านมิได้สนใจจะต้อนรับขับสู้เพราะไม่มีใจศรัทธา ท่านจึงพักอยู่หน้าโรงเตี๊ยม ต่อมามีชายหนุ่มอนาถาเดินมาอย่างหมดเรี่ยวแรง เห็นท่านอยู่อย่างหิวโหยจึงรู้สึกสงสาร เขาสั่งอาหารมาถวาย เมื่อหลวงพ่อโดซอนฉันเรียบร้อย ก็นั่งสนทนากับชายหนุ่ม ปรากฏว่าชายหนุ่มเคยอาศัยอยู่กับมารดาที่บ้านใกล้ ๆ โรงเตี๊ยม มารดาเสียชีวิตเมื่อไม่นานมานี้ แต่ด้วยความยากจนและไม่มีความรู้ในวิชาฮวงซุ้ย

ชายหนุ่มจึงยังไม่ได้ฝังศพมารดา หลวงพ่อโดซอนฟังดังนั้นก็รู้สึกเห็นใจชายหนุ่ม จึงตัดสินใจจะหาทำเลดี ๆ เพื่อให้เขาได้ฝังศพมารดา หลวงพ่อโดซอนชำนาญในวิชาฮวงซุ้ย จึงพาชายหนุ่มไปพบทำเลที่ดีเยี่ยม ทำเลนั้นจะทำให้ตระกูลรุ่งเรืองในอนาคต หลวงพ่อโดซอนจึงบอกให้ชายหนุ่มฝังศพมารดา ณ ที่นั่น จากนั้นก็เดินธุดงค์ต่อไป หลายสิบปีผ่านไป หลวงพ่อโดซอนได้มีโอกาสเดินผ่านที่นั่นอีกครั้ง เมื่อถึงโรงเตี๊ยมหญิงชราที่เคยเป็นสาวออกมาต้อนรับ จากการสนทนา ท่านทราบว่าชายหนุ่มที่ตนพบครั้งก่อนเสียชีวิตไปแล้ว ชายหนุ่มเป็นลูกโทน 3 ชั่วอายุคนต้องเสียชีวิตอย่างกะทันหันทั้ง ๆ ที่ไม่มีบุตรและไม่มีญาติ หลวงพ่อโดซอนได้ยินหญิงชราบอกเช่นนั้น ก็รู้สึกแปลกใจจึงไปดูทำเลฮวงซุ้ยอีกครั้งหนึ่ง พิจารณาอย่างไรก็ไม่มีทางจะผิดพลาดได้ เพราะนั่นเป็นทำเลที่ดีเยี่ยมซึ่งจะทำให้ตระกูลรุ่งเรืองหลายชั่วอายุคนอย่างแน่นอน หลวงพ่อโดซอนนั่งครุ่นคิดทบทวนว่าในชีวิตที่ผ่านมา ตนไม่เคยตั้งใจจะทำให้ใคร ๆ ได้รับความเดือดร้อน มีแต่จะพยายามช่วยคนตลอดมา แต่ครั้งนี้ เหตุใดจึงทำให้ชายหนุ่มต้องเสียชีวิต แถมยังทำให้ตระกูลเขาไม่มีผู้สืบตระกูล หลวงพ่อโดซอนรู้สึกผิด จึงเอามีดออกมา หมายจะควักดวงตาตนเสียเพราะหากมองไม่เห็นจะไม่ทำผิดอีก ทันใดนั้น หลวงพ่อโดซอนได้ยินเสียงชายชราเรียกชื่อตน เทพเจ้าซันซินนั่นเอง เทพเจ้าปรากฏตัวขึ้นแล้วห้ามปรามหลวงพ่อโดซอน พร้อมกับอธิบายว่านั่นเป็นทำเลเยี่ยมอย่างที่หลวงพ่อโดซอนเห็นไม่มีผิด แต่เนื่องจากตระกูลของชายหนุ่มได้ทำบาปไว้ในอดีต จึงถูกลงโทษลงมาถึง 3 ชั่วอายุคน แม้ว่าทำเลจะดีเพียงใด หากไม่มีบุญวาสนาก็ไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

46. บุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคนกับสองสาว (9대 독자와 두 처녀)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเด็กชายคนหนึ่งเป็นบุตรชายโทนของตระกูลที่มีบุตรชายโทนมาหลายชั่วอายุคน ซึ่งโชคร้ายที่เด็กทุกคนต้องถูกเสือกินมาทุกชั่วคน ปู่และปู่ทวดของเด็กชายก็เคยตกเป็นเหยื่อของเสือเมื่อมีอายุ 13 ปี บิดามารดาเป็นห่วงบุตรชายโทนของตนมาก จึงไปหาหมอดูเพื่อให้ทำนายชีวิตของบุตรชาย หมอดูบอกว่าหากบุตรชายอยู่ที่บ้าน เมื่ออายุครบ 13 ปีก็ต้องตกเป็นเหยื่อของเสือเช่นเดียวกับรุ่นบรรพบุรุษ ครอบครัวจึงจำต้องให้เด็กชายออกเดินทางไปอยู่ที่อื่นอย่างไร้จุดหมาย เด็กชายออกเดินทางไปตามลำพังหลายปี ถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง เขามีอายุ 13 ปีพอดี เขาจึงไปหาหมอดูในหมู่บ้านนั้น หมอดูก็ทำนายว่าดวงชะตาของเขาต้องตกเป็นเหยื่อของเสือแต่มีวิธีที่จะสามารถหลีกเลี่ยงได้เพียงวิธีเดียว คือต้องไปซ่อนตัวอยู่ในห้องบุตรสาวโทนของขุนนางชื่อคิม เขาจึงไปที่หน้าบ้านขุนนางคิมแต่ไม่สามารถเข้าไปได้ง่าย ๆ จึงไปขออาศัยอยู่ที่บ้านโชกาหน้าบ้านขุนนางคิม ซึ่งเป็นบ้านญาติขุนนางคิม ญาติขุนนางคิมช่วยพาเขาเข้าไปซ่อนตัวอยู่หลังฉากกั้นห้องในห้องของบุตรสาวขุนนางได้ เมื่อบุตรสาวของขุนนางกลับมาเห็นเขาซ่อนอยู่หลังฉากกั้นห้องก็นึกว่าเป็นผี จึงสวดมนตร์ไล่ผี เมื่อรู้ว่าเขาเป็นคนและได้ฟังเรื่องราวของเขาก็รู้สึกสงสารจึงคิดจะช่วยชีวิตเขา ต่อมาไม่นาน มีบุตรสาวของขุนนางลีซึ่งเป็นเพื่อนเธอมาเยี่ยมที่ห้อง เธอจึง

เล่าเรื่องเด็กหนุ่มให้ฟัง และตกลงกันว่าจะร่วมมือกันเพื่อช่วยชีวิตเขา สองสาวพาบุตรชายโทนซ่อนไว้หลังฉากกั้นห้องแล้วรอเสือ เมื่อถึงเวลา เสือก็กระแทกประตูทั้ง 12 บานของบ้านขุนนางแล้วเข้ามาหมอบคำรามขอตัวบุตรชายโทนอยู่หน้าห้อง สองสาวไม่ยอมเสือก็อ้อนวอนบอกว่าตัวเองกินเด็กชายโทนไปแล้ว 99 คน ต้องกินคนนี้อีกคนหนึ่ง จึงจะกลายเป็นมนุษย์ได้ แต่สองสาวก็ยังไม่ยอมรีบสวดมนตร์ไล่เสือออก เสือคำรามไปร้องไห้อ้อนวอนไปจนกระทั่งไก่ขันจึงค่อยถอยกลับไป พอเสือไปแล้วสองสาวก็มาดูแลเด็กหนุ่มที่หมดสติอยู่ ป้อนข้าวต้มให้เด็กหนุ่มกินจนฟื้น เด็กหนุ่มขอบคุณสองสาว พวกเธอให้ชายหนุ่มลองแต่งกลอน ปรากฏว่าบทกลอนนั้นมีความไพเราะมาก ทำให้สองสาวเชื่อว่าเด็กหนุ่มเป็นคนมีความสามารถ จึงบอกให้เขาไปสอบควากอในวันรุ่งขึ้น โดยมีบิดาของสองสาวเป็นผู้คุมสอบ เด็กหนุ่มรู้ข้อสอบล่วงหน้าจึงสอบได้ที่หนึ่ง นอกจากได้เป็นขุนนางชั้นสูงแล้ว เด็กหนุ่มยังเป็นที่พอใจของขุนนางทั้งสองอีกด้วย พวกเขาอยากได้เด็กหนุ่มเป็นบุตรเขยทั้งคู่ แต่ไม่นาน ขุนนางทั้งสองก็เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนก่อนนั้นและรู้ว่าเป็นพรหมลิขิต จึงตัดสินใจยกบุตรสาวให้เป็นคู่ครองของเด็กหนุ่ม ทั้งสามคนจึงได้แต่งงานกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดไป

47. บุตรสาวม่ายแต่งงานใหม่ (재가한 청상 과부 딸)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่ง ยกบุตรสาวให้ไปแต่งงานกับหนุ่มตระกูลดี เมื่อแต่งงานแล้วอยู่กินกันได้ไม่กี่วัน สามีเธอก็เสียชีวิตกะทันหัน บุตรสาวจึงกลับมาอยู่บ้านเดิม เศรษฐีให้บุตรสาวพักอยู่ที่ห้องเดิมและคอยเฝ้าวนเวียนอยู่ข้าง ๆ ห้องระวังไม่ให้บุตรสาวฆ่าตัวตาย วันหนึ่งขณะที่เวียนระวังอยู่นั้น เศรษฐีได้ยินเสียงพูดคุยมาจากห้องบุตรสาว ดูเหมือนเธอกำลังคุยอย่างเพลิดเพลินกับผู้ชาย แต่ได้ยินเสียงของเธอเพียงคนเดียวเท่านั้น เศรษฐีไม่กล้าเปิดประตูห้องจึงกลับเข้าห้องของตน เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นทุกวัน อยู่มาวันหนึ่ง เศรษฐีอดใจไม่ไหว อยากรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นในห้องบุตรสาว จึงแอบเข้าใกล้ประตูห้อง (สมัยโบราณ ประตูห้องของเกาหลีเป็นโครงไม้บุด้วยกระดาษ) แล้วใช้นิ้วจิ้มประตูดู ปรากฏว่า บุตรสาวม้วนเสื่อเหมือนตัวคนแล้วเอาเสื้อผ้าผู้ชายมาสวมใส่ให้ม้วนเสื่อดูเหมือนสามีแล้วนั่งคุยอยู่คนเดียว เมื่อบิดาเห็นบุตรสาวเป็นเช่นนั้นก็รู้สึกสงสารและเห็นใจบุตรสาว จึงครุ่นคิดอยู่หลายวัน วันหนึ่ง เศรษฐีเรียกคนรับใช้ที่ขยันหมั่นเพียรและนิสัยดีมาบอกให้ลักพาตัวบุตรสาวหนีไปอยู่ในจังหวัดไกลจากที่นั่น ทั้งมอบเงินทองเพชรพลอยให้มากมาย ในที่สุด บุตรสาวก็หนีไปกับคนรับใช้อย่างที่บิดาเตรียมการไว้และใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตลอดไป ส่วนเศรษฐีนั้น บอกชาวบ้านว่าบุตรสาวฆ่าตัวตายด้วยความโศกเศร้า แล้วจัดพิธีศพให้เพื่อจะได้ไม่เสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ตระกูลของเศรษฐีคนนั้นก็รุ่งเรืองตลอดไปด้วยความรักบุตรสาวและความเฉลียวฉลาดของเศรษฐี

48. บุตรสาวแย่งที่สุสาน (묏자리 뺏은 딸)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ครอบครัวหนึ่งได้จ้างหมอฮวงซุ้ยหาทำเลดี ๆ ไว้สำหรับฝังศพ แต่บุตรสาวครอบครัวนั้นอยากจะได้ทำเลฝังศพนั้นเป็นของครอบครัวสามีตน (คนเกาหลีมีแนวคิดว่าเมื่อบุตรสาวแต่งงานไปอยู่ที่บ้านสามี ก็กลายเป็นคนของครอบครัวสามี) จึงตักน้ำมาราดที่ทำเลนั้นทั้งคืน วันรุ่งขึ้น ก็เรียกครอบครัวมาบอกว่าทำเลฝังศพนี้ใช้ไม่ได้เพราะมีน้ำไหลอยู่ใต้ดิน หากฝังศพที่นี่คงจะแย่ ครอบครัวของนางเชื่อจึงทิ้งทำเลนั้น นางก็ไปฝังศพของครอบครัวสามีแทน จนกลายเป็นเศรษฐี คนเกาหลีจึงมักพูดว่าบุตรสาวแต่งงานแล้วกลายเป็นคนอื่นมิใช่คนในครอบครัวอีกต่อไป

49. ปลาอิงงอในฤดูหนาว (엄동설한의 잉어)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีหนุ่มชาวนาสกุลฮันคนหนึ่งอาศัยอยู่กับมารดาในบ้านโชกา เขาดูแลมารดาอย่างดี ชาวบ้านจึงเรียกเขาว่า ฮันโฮยจา (ลูกกตัญญูสกุลฮัน) มารดาของเขาป่วยด้วยโรคอ่อนเปลี้ยเพลียแรงมาหลายปี วันหนึ่งในฤดูหนาว เขาเป็นห่วงมารดาที่กินอะไรไม่ได้เลย จึงตั้งใจจะไปหาปลาอิงงอมาต้มให้มารดากินจะได้แข็งแรงขึ้น ขณะที่เขาลงเรือข้ามฟากเพื่อที่จะไปตลาด ก็มีปลาอิงงอตัวโตดีดตัวขึ้นแล้วตกลงมาบนเรือ ฮันโฮยจาขอปลาตัวนั้น แต่เจ้าของเรือไม่ยอม ฮันโฮยจาไปหาปลาอิงงอทั่วตลาดแต่ไม่มีขายสักตัวเนื่องจากเป็นฤดูหนาว จึงจำใจต้องกลับบ้านด้วยความผิดหวัง ขณะเขากลับบ้านก็มีปลาอิงงอตัวโตดีดตัวขึ้นมาบนเรืออีก เจ้าของเรือรู้สึกประหลาดใจแล้วถามว่าเขาชื่ออะไร เขาตอบว่าชื่อฮันโฮยจาพร้อมอธิบายสาเหตุที่เขาต้องการปลาอิงงอ เจ้าของเรือจึงรู้ว่าสวรรค์ส่งปลาอิงงอมาเป็นการตอบแทนความกตัญญูของฮัน จึงมอบปลาตัวนั้นให้ พอฮันโฮยจานำปลามาต้มให้มารดารับประทาน มารดาก็ค่อย ๆ หายจากโรคนั้นอย่างน่าอัศจรรย์

50. ผีพยาบาท [1] (원혼귀)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีบุตรสาวชนชั้นต่ำคนหนึ่งหลงรักกับบุตรขุนนาง แต่บุตรขุนนางไม่สนใจเธอแม้แต่น้อย สาวผู้ต่ำต้อยรักเขามากจนล้มป่วย บุตรขุนนางก็ยังคงไม่รับรักจากเธอ จนในที่สุดสาวผู้ต่ำต้อยก็เสียชีวิตและกลายเป็นผีพยาบาท วิญญาณของเธอคอยติดตามพยาลบาทบุตรชาย

[1] 원혼귀/원귀 (Wonhon-gwi/won-gwi) : วิญญาณของผู้ที่ตายด้วยความแค้นจึงผูกพยาบาทอยู่ วิญญาณพยาบาทนั้นจะติดตาม และคอยขัดขวางไม่ให้ผู้นั้นประสบความสำเร็จหรือทำให้ป่วยเพื่อที่จะล้างแค้น

ขุนนางตลอดเวลา ทำให้ชายหนุ่มทำสิ่งใดก็ไม่ประสบความสำเร็จ แม้แต่การสอบควากอก็สอบไม่ได้สักที ชายหนุ่มรู้สึกท้อใจจึงเก็บข้าวของออกเดินทางไปอย่างไร้จุดหมาย วันหนึ่ง ขณะที่เขากำลังเดินขึ้นภูเขา ก็พบพระสงฆ์รูปหนึ่งที่ถนนสายเล็กใกล้หน้าผา เขาเดินเข้าไปทักทาย พระสงฆ์ก็เล่าเรื่องของตนว่า เมื่อสมัยที่ตนเองยังหนุ่มอยู่นั้น เคยไปบิณฑบาตที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง พอไปถึงบ้านขุนนางคนหนึ่ง ก็เห็นลูกสะใภ้รูปงามที่เพิ่งแต่งงานกำลังนั่งทอผ้าอยู่ในบ้านตามลำพัง พอเห็นสาวสวยพระก็เกิดอารมณ์เพศขึ้นมาทันทีจึงพยายามจะข่มขืน แต่หญิงสาวไม่ยอม ในที่สุด เขาจึงเอามีดแทงหน้าอกของหญิงสาวนั้นจนตาย พอพระสงฆ์เล่าเรื่องจบ บุตรชายขุนนางก็รู้สึกโกรธและแค้นใจขึ้นมา ต่อว่าพระสงฆ์ว่าคิดจะขมขืนผู้หญิงได้อย่างไร และผลักพระสงฆ์ตกหน้าผาตายทันที ทันใดนั้น ก็มีเสียงผีหญิงปะทะกันบนท้องฟ้าอย่างสนั่นหวั่นไหว เสียงนั้นคือผีที่ตามพยาบาทพระสงฆ์กับผีที่ตามพยาบาทบุตรขุนนาง คืนนั้น บุตรชายขุนนางฝันถึงหญิงสาวคนหนึ่งที่มีเลือดไหลออกมาจากหน้าอกนางกล่าวขอบคุณที่เขาแก้แค้นให้เธอ เธอจึงตอบแทนบุญคุณโดยกำจัดผีที่ตามพยาบาทเขา หลังจากนั้นเป็นต้นมา บุตรชายขุนนางก็พ้นจากการจองเวรของผีพยาบาท

51. ฝังลูกทั้งเป็น (아이 묻은 전설)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ที่เชิงภูเขาแห่งหนึ่ง มีสามีภรรยากตัญญูที่ปรนนิบัติมารดาชราเป็นอย่างดี พวกเขาเลี้ยงดูมารดาให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ หากได้ข่าวว่ามีอะไรอร่อย มีอะไรดีต่อสุขภาพ พวกเขาก็ไปหามาให้มารดารับประทานจนได้ ทั้งคู่พยายามทำอย่างดีที่สุดแต่ก็คิดว่ายังไม่พอ วันเวลาผ่านไป พวกเขามีเรื่องกลุ้มใจเกิดขึ้น เพราะลูกของเขาโตขึ้น ยายก็มัวแต่ป้อนอาหารให้หลาน จนตนเองไม่ค่อยได้รับประทานอะไรมากนัก มีอะไรอร่อยก็ให้หลานกินก่อน สามีภรรยาเป็นห่วงสุขภาพมารดามาก จึงคิดว่าการมีลูกทำให้ปรนนิบัติมารดาได้ไม่เต็มที่ ทั้งคู่ปรึกษากันจนได้ข้อสรุปว่าต้องเอาลูกไปฝังทั้งเป็น จึงอุ้มลูกไปในป่าลึก ขณะที่สามีขุดดินลงไปประมาณ 2 ศอก เขาพบชามชามใบหนึ่งฝังอยู่ จึงเก็บไว้แล้วขุดต่อ ฝ่ายภรรยากลับใจอ่อนและรู้สึกผิดที่ฝังลูกทั้งเป็น จึงอ้อนวอนสามีไม่ให้ฝังลูก และสัญญาว่าเวลามารดาทานข้าว ตนจะอุ้มลูกออกไป ไม่ให้ลูกแย่งอาหารมารดากิน สามีก็ตกลงตามนั้น ทั้งคู่จึงอุ้มลูกและเอาชามที่พบกลับลงมา ล้างให้สะอาดแล้วใช้เป็นชามใส่ข้าว เย็นวันนั้น ภรรยาพบว่าไม่ว่าจะใส่อะไรลงไปในชาม สิ่งนั้นจะเกิดขึ้นเต็มชามตลอดเวลา จึงรู้สึกแปลกและลองใส่เหรียญดู เหรียญก็มากขึ้นเป็นหลายร้อยเท่าจนเต็มชามอยู่เสมอ ทั้งคู่ดีใจและพูดว่านี่เป็นของขวัญที่พระเจ้ามอบให้เพราะความกตัญญู เขาใช้ชามนั้นเฉพาะสำหรับมารดาเท่านั้น เมื่อมารดาเสียชีวิตก็นำชามไปฝังไว้อย่างเดิม จากนั้นไม่มีใครเห็นหรือค้นพบชามวิเศษใบนั้นอีกเลย

52. พระสงฆ์กับหญิงชู้ (중과 바람난 부인)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มคนหนึ่ง ไปสอบควากอฝ่ายบุ๋นหลายครั้งแต่ไม่ได้สักครั้ง จึงเปลี่ยนมาฝึกฝนวิชาการต่อสู้แล้วไปสอบควากอฝ่ายบู๊อีกครั้ง ระหว่างทางไปเมืองหลวง พบเกี้ยวหลังหนึ่งซึ่งมีสาวรูปงามนั่งอยู่ จึงตามเกี้ยวนั้นไปด้วยความอยากรู้อยากเห็น ใกล้ค่ำ เกี้ยวไปถึงบ้านใหญ่หลังหนึ่ง พอมืด ชายหนุ่มก็ปีนกำแพงบ้านเข้าไปและซ่อนตัวอยู่ใต้เฉลียงเพื่อดูสถานการณ์ ที่พักของสาวเป็นบ้านหลังหนึ่งต่างหากแยกจากบ้านหลังใหญ่ ชายหนุ่มสังเกตเห็นว่าหญิงสาวสอนหนังสือให้แก่แม่สามี ชายหนุ่มจึงเข้าใจได้ว่าหญิงสาวเป็นลูกสะใภ้และสามีไม่อยู่บ้าน พอแม่สามีกลับห้องพักของนาง ตกดึกสงัด ชายหนุ่มเห็นผู้ชายคนหนึ่งปีนกำแพงขึ้นมาแล้วเคาะประตูห้องหญิงสาวออกมาต้อนรับอย่างยินดีแล้วเอาเหล้าพร้อมกับแกล้มออกมารับประทานด้วยกันอย่างมีความสุข ชายหนุ่มคลานออกมาจากเฉลียง และเห็นเงาจากกระดาษบานประตูก็รู้ว่าผู้ชายนั้นเป็นพระสงฆ์ ชายหนุ่มแน่ใจว่าพระสงฆ์เป็นชู้กับหญิงสาวจึงดึงลูกธนูออกมายิงพระรูปนั้น จากนั้นหนีไป คืนนั้น ชายหนุ่มฝันเห็นชายคนหนึ่งเล่าเรื่องให้ฟังว่า ความจริงเขาเป็นสามีของหญิงสาวคนนั้น เคยไปเรียนหนังสือที่วัดที่พระสงฆ์รูปนั้นอาศัยอยู่ พระสงฆ์กับภรรยาของเขาเป็นชู้กันวางแผน ฆ่าเขาแล้วทิ้งศพไว้ในถ้ำ จากนั้นกลับมาโกหกกับพ่อแม่ไว้ว่าเขาถูกเสือจับกิน ซึ่งทั้งคู่ยังเป็นชู้กันจนบัดนี้ เขารู้สึกแค้นใจจนกลายเป็นผีพยาบาท สามีของหญิงสาวบอกกับชายหนุ่มอีกว่าภรรยาเขาซ่อนศพพระสงฆ์ไว้ในตู้ผนังห้อง ขอให้ชายหนุ่มไปบอกกับพ่อของตนเพื่อลงโทษภรรยาของตนด้วย เช้าวันรุ่งขึ้น ชายหนุ่มก็ไปบอกความจริงกับพ่อของชายหนุ่มซึ่งเป็นขุนนาง เมื่อทราบเรื่องดังนั้น ขุนนางก็ตกใจ รีบไปที่ห้องลูกสะใภ้แล้วเปิดตู้ฝาผนังก็พบศพของพระสงฆ์จริง จึงชักมีดออกมาฆ่าลูกสะใภ้ทันที หลังจากนั้น ได้ไปหาศพของบุตรชายในถ้ำและนำกลับมาฝังไว้อย่างดี ชายหนุ่มได้รับเงินตอบแทนมากมายจากขุนนาง คืนนั้น ชายหนุ่มฝันถึงบุตรชายขุนนางอีกครั้ง ซึ่งบอกกลอนแก่เขาเป็นการตอบแทนบุญคุณ และสั่งให้ชายหนุ่มไปสอบควากอใหม่ ชายหนุ่มทำตามนั้น สามารถสอบได้ตำแหน่งขุนนางชั้นสูงฝ่ายบุ๋น

53. พระสงฆ์ใจชั่ว (음탕한 중)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสาวสวยน่ารักคนหนึ่ง อาศัยอยู่กับมารดา ครอบครัวยากจนต่ำต้อยแต่เธอมีความฝันที่จะเป็นมเหสีเจ้าเมืองตั้งแต่เด็ก จึงไปสวดอ้อนวอนขอพรพระพุทธรูป วันหนึ่ง มีพระสงฆ์ชั่วร้ายรูปหนึ่ง เห็นหญิงสาวคนนี้แล้วสะดุดตาในความสวยงาม จึงซ่อนตัวอยู่หลังพระพุทธรูป มองหญิงสาวสวด นโม อมิตพุทธ โปรดช่วยให้ข้าพเจ้าได้แต่งงานกับท่านเจ้าเมืองด้วยเถิด พระสงฆ์ได้ยินดังนั้นจึงปลอมเป็นเสียงพระพุทธรูปพูดว่า ตนเองจะส่งพระสงฆ์รูปหนึ่งไปเยี่ยมภายใน 3 วัน แล้วให้ทำตามพระรูปนั้นบอก หญิงสาวดีใจและกลับไปรออยู่ที่บ้าน พอครบกำหนด 3 วัน พระสงฆ์รูปนั้นก็แบกหีบมาหาหญิงสาวและให้หญิงสาวเข้าไปในหีบอ้างว่าพระพุทธรูปสั่งมา

หญิงสาวจึงทำตามนั้น พระก็แบกหีบเดินทางเพื่อกลับมาที่กุฏิของตน ระหว่างทาง พระสงฆ์สวนทางกับขบวนเจ้าเมืองที่กลับมาจากการล่าเสือพอดี จึงตกใจกลัววางหีบลงบนพื้นแล้ววิ่งหนีเข้าไปในป่า พอเจ้าเมืองเห็นหีบก็ประหลาดใจ สั่งให้ข้าราชบริพารเปิดดู ก็ยิ่งรู้สึกประหลาดใจเพราะมีหญิงสาวรูปงามอยู่ในนั้น เมื่อหญิงสาวเล่าเหตุการณ์ให้ฟัง เจ้าเมืองก็เข้าใจว่าพระสงฆ์ชั่วร้ายนั้นทำอุบาย จึงสั่งให้บริวารนำเสือที่เพิ่งจับได้ใส่ลงในหีบแทน ส่วนหญิงสาวนั้น ให้นั่งเกี้ยวพากลับมาที่ตำหนักด้วยกัน พอขบวนเจ้าเมืองผ่านไป พระสงฆ์ไม่เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็รีบแบกหีบกลับมาที่กุฏิและเปิดหีบดูด้วยความดีใจ เขาถูกกัดเสือตายทันที ส่วนหญิงสาวกับเจ้าเมือง ถึงแม้ว่าฐานะต่างกัน แต่ก็ถือว่านั่นคือพระประสงค์ของพระพุทธรูป จึงได้แต่งงานกันและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตลอดไป

54. พระอาทิตย์กับพระจันทร์ (해와 달이 된 오누이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงม่ายคนหนึ่ง อาศัยอยู่กับบุตรชายและบุตรสาวในบ้านโชกาที่อยู่ในหุบเขา นางต้องเดินไปทำงานบ้านขุนนางที่อยู่หมู่บ้านอื่นซึ่งไกลมาก วันหนึ่ง นางเลิกงานดึกและได้ทูนตะกร้าขนมต็อกที่ขุนนางให้เอามาฝากลูก เมื่อนางเดินมาถึงทางโค้งก็พบเสือตัวหนึ่ง เสือถามว่ามีอะไรอยู่บนหัว นางตอบว่าเป็นตะกร้าขนม เสือขอขนมต็อกชิ้นหนึ่งแล้วจะไม่กินนาง นางก็ให้ นางต้องผ่านทางโค้งสิบกว่าโค้ง เสือก็ขอขนมต็อกกินทุกโค้งจนขนมต็อกหมด เมื่อมาถึงทางโค้งสุดท้าย เสือจึงจับนางกิน แล้วใส่เสื้อผ้าของนางเพื่อไปกินลูก เมื่อเสือมาถึงบ้านและบอกให้ลูก ๆ เปิดประตู ลูก ๆ สงสัยเพราะไม่ใช่เสียงมารดา เสืออ้างว่าตะโกนไล่นกกระจอกที่จะกินข้าวที่ตากไว้ทั้งวันจนเสียงแหบ เด็ก ๆ ก็ยังไม่เชื่อและขอดูมือ เมื่อเห็นมือจึงถามว่าทำไมมือมารดาหยาบอย่างนี้ เสือก็ตอบว่าใช้แป้งเปียกรีดผ้าทั้งวัน จนแป้งมันติดมือ เด็ก ๆ ก็ยังไม่เชื่อ จึงแอบดูจากรูประตู รู้ว่าเป็นเสือไม่ใช่มารดา เด็กทั้งสองวิ่งหนีไปหลังบ้านแล้วปีนขึ้นบนต้นไม้ใหญ่ข้าง ๆ บ่อน้ำ เสือหาจนทั่วและบังเอิญเห็นเงาเด็กสะท้อนอยู่ในบ่อ คิดว่าเด็ก ๆ ลงไปแอบในบ่อ จึงพยายามดึงเด็กทั้งสองขึ้นมาจากบ่อ เด็กเห็นดังนั้นจึงหัวเราะด้วยความขบขัน เสือจึงรู้ว่าเด็กอยู่บนต้นไม้ เสือถามว่าขึ้นไปได้อย่างไร พี่ชายตอบว่าเอาน้ำมันงามาทาจึงขึ้นมาได้ เสือทำตามแต่ไม่ได้ผล เด็กทั้งสองหัวเราะ แต่เด็กหญิงพูดโพล่งออกมาว่าต้องใช้ขวานตัดต้นไม้ให้เป็นรอย เมื่อนึกขึ้นมาได้ว่าพูดผิดก็สายไปเสียแล้ว เสือกำลังปีนขึ้นมา เด็กทั้งสองจึงสวดอธิษฐานว่า “ขอให้พระเจ้าฮานือนิมได้โปรดช่วยชีวิตพวกข้า” ทันใดนั้น มีเชือกทองลอยลงมาจากสวรรค์ เด็กทั้งสองจึงได้ขึ้นสวรรค์และได้เป็นพระอาทิตย์กับพระจันทร์ ส่วนเสือนั้นก็สวดอธิษฐานและได้เชือกมาเช่นกัน แต่ปรากฏว่าเป็นเชือกที่เก่าและเปื่อย เสือจึงตกลงมาบนไร่ข้าวฟ่างเลือดไหลนอง ทำให้ข้าวฟ่างมีสีแดงจนทุกวันนี้

55. พลับแห้งน่ากลัวกว่าเสือ (호랑이보다 무서운 곶감)

คืนหนึ่ง ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง เสือลงจากภูเขามาที่หมู่บ้านเพื่อจับเด็ก ๆ กิน เสือคอยหาโอกาสอยู่นอกหน้าต่างบ้านหลังหนึ่ง อยู่ ๆ เด็กที่อยู่ในบ้านร้องไห้ขึ้นมา มารดาของเด็กขู่เด็กว่าเสือมาแล้วนะ หยุดร้องซะ แต่เด็กไม่ยอมหยุด เสือคิดว่าเด็กนี่ไม่กลัวตน มีความกล้าจริง ๆ แต่เมื่อแม่บอกเด็กว่า เอานี่ กดกัม[1] เด็กน้อยหยุดร้องไห้ทันที เสือซึ่งไม่รู้จักกดกัมก็คิดไปเองว่าไอ้กดกัมนี่มันน่ากลัวกว่าตนแน่ ๆ ทำให้เด็กหยุดร้องไห้ได้ เสือจึงเลิกคิดจะจับเด็กกินและเปลี่ยนเป้าหมายเป็นวัว เสือเดินเข้าไปในคอกวัว แต่ตอนนั้น มีโจรขโมยวัวอยู่ในคอกวัวด้วย และพอเห็นเงาของเสือเคลื่อนไหวไปมาก็นึกว่าเป็นวัวจึงกระโดดขึ้นไปขี่หลังมันอย่างรวดเร็ว เสือก็คิดว่านี่คงเป็นไอ้กดกัมแน่ ๆ จึงวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิตโดยมีขโมยขี่อยู่บนหลังมัน แต่พอตะวันขึ้น ขโมยเห็นว่าที่ขี่อยู่เป็นเสือไม่ใช่วัวก็รีบกระโดดลงมาแล้ววิ่งหนีไปทันที ส่วนเสือนั้นก็ดีใจที่ได้รอดชีวิตจากกดกัม จึงรีบหนีไม่คิดชีวิตเช่นกัน

56. พลับแห้งมีพิษ (독이 든 곶감)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพระสงฆ์รูปหนึ่ง แอบซ่อนพลับแห้งไว้ในตู้เก็บของ เพื่อเก็บไว้ฉันคนเดียว โดยหลอกสามเณรว่าหากกินสิ่งที่อยู่ในนี้เมื่อใดก็ต้องตายทันที วันหนึ่ง ขณะที่พระสงฆ์ออกไปทำธุระข้างนอก สามเณรก็กินพลับแห้งจนหมด แล้วทุบหินฝนหมึกที่พระสงฆ์หวงแหนมากแตก จากนั้น ก็กลับไปนอนห่มผ้า เมื่อพระสงฆ์กลับมาที่ห้องก็ถามว่าเกิดอะไรขึ้น สามเณรก็ตอบว่า บังเอิญ ตนสะเพร่าทำหินฝนหมึกที่มีค่าของท่านแตก แล้วรู้สึกผิด จึงกินสิ่งที่อยู่ในตู้ทั้งหมดเพื่อที่จะฆ่าตัวตาย และนอนรอความตายอยู่

57. พ่อค้าเกลือจับเสือได้ (호랑이 잡은 소금장수)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในหมู่บ้านหนึ่ง มีชายหนุ่มยากจนอาศัยอยู่กับภรรยา แต่เพื่อนบ้านที่อยู่บ้านตรงข้ามเขาร่ำรวยเป็นเศรษฐี ภรรยาจึงชวนให้ชายหนุ่มออกไปค้าขายให้ร่ำรวยเหมือนเพื่อบ้านบ้าง ชายหนุ่มจึงคิดจะเป็นพ่อค้าเกลือ ตั้งแต่วันนั้น เขาไปซื้อเกลือมาจำนวนมากแล้วแบกขึ้นหลังเดินทางไปขายเกลือ เดินทางอยู่หลายวัน ตกค่ำขณะที่อยู่ในภูเขาลึกเขาพยายามจะหาที่พักค้างคืน และได้เห็นแสงไฟริบหรี่จากที่ไกล จึงรีบมุ่งหน้าไปทางนั้นก็พบบ้านใหญ่หลังหนึ่ง เจ้าของบ้านอนุญาตให้เขาค้างคืนได้ และจัดอาหารกับเหล้ามารับรองเขา เขากินอย่างเอร็ดอร่อย จากนั้นก็ชวน

[1] 곶감 (Gotgam) : ลูกพลับแห้ง

คุยชวนดื่มจนดึก ทำให้ชายหนุ่มมีอาการเมา พอถึงเที่ยงคืน เจ้าของบ้านเอาเชือกมามัดเขา ใส่ลงไปในกระสอบ และเอาขึ้นไปแขวนห้อยไว้บนต้นไม้ใหญ่หน้าบ้าน ตอนแรก ชายหนุ่มตกใจ แต่ไม่นานก็ต้องร้องไห้โวยวายเพราะมีเสือหลายสิบตัวได้กลิ่นมนุษย์มารุมล้อมกระโจนกัดกินเขา ชายหนุ่มคิดว่าชีวิตของเขาเห็นทีจะจบลงที่นี่ แต่ตัวเขาห้อยอยู่สูงกว่าที่เสือจะตะปบได้ พวกมันกระโจนแล้วกระโจนเล่า แต่ก็ยังไม่ถึง มีหลายตัวที่ตกลงมาบนก้อนหินแล้วคอหักตาย พอถึงเช้า เจ้าของบ้านออกมาปล่อยเขา และบอกว่า เขาอยากจะช่วยพ่อค้าเกลือที่ขยันหมั่นเพียรซื่อสัตย์ จึงมอบซากเสือทั้งหมดให้แก่เขา เขาถลกหนังเสือกลับบ้านและเอาไปขายได้เงินทองเหลือใช้ตลอดชีวิต เมื่อเศรษฐีที่เป็นเพื่อนบ้านได้ข่าวนี้ก็อยากเอาอย่างบ้าง จึงแบกเกลือออกเดินทางทันที เมื่อถึงบ้านที่ชายหนุ่มเคยพักก็ไปขอพักเหมือนกัน เจ้าของบ้านเลี้ยงอาหารกับเหล้าเช่นเคย และพอถึงเที่ยงคืนก็มัดตัวเศรษฐีแล้วใส่กระสอบไปห้อยไว้ที่ต้นไม้ เศรษฐีร้องด้วยความดีใจ แต่เมื่อฝูงเสือกระโจนเข้าใส่สักพักหนึ่ง เขาก็ต้องกลายเป็นอาหารเสือ เนื่องจากเจ้าของบ้านรู้ว่าเศรษฐีคนนี้เป็นคนโลภ จึงเอาตัวเขาไปแขวนไว้ที่กิ่งไม้ เป็นเหตุให้กิ่งไม้หัก เขาตกลงมาจากต้นไม้ถูกเสือกิน

58. พี่สะใภ้ใจดี (우애 깊은 형수)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพี่น้องซอนบี หลังจากบิดาเสียชีวิต พี่น้องก็ได้ทรัพย์สมบัติของบิดา พี่ชายสามารถทำให้ทรัพย์สมบัติพอกพูนขึ้นเรื่อย ๆ แต่น้องชายยากจนลงไปทุกวัน จนอยู่สภาพหาเช้ากินค่ำ พี่ชายไม่ยอมช่วยเหลือน้องเพราะคิดว่าน้องเกียจคร้าน แม้ว่ามารดาบอกว่าบ้านน้องไม่มีข้าวกิน พี่ชายก็ทำเป็นไม่ได้ยิน จนวันหนึ่งในฤดูใบไม้ร่วง พี่สะใภ้กำลังปูเสื่อที่ลานใหญ่หน้าบ้านเพื่อที่จะนำรวงข้าวที่เก็บเกี่ยวมาผึ่งแดด น้องสะใภ้ก็เอารวงข้าวจากบ้านตนมาผึ่งแดดที่ลานหน้าบ้านพี่เช่นกัน และให้มารดาช่วยเฝ้ารวงข้าวไม่ให้ไก่กิน จากนั้นน้องสะใภ้ก็ไปทำงาน มารดาเฝ้าลานตกข้าวอยู่นานเหลียวมองดูรอบ ๆ ไม่เห็นคน ก็แอบหอบรวงข้าวกำหนึ่งของพี่ชายมาวางไว้ในกองของน้อง บังเอิญ พี่สะใภ้เห็นพอดี แต่พี่สะใภ้นั้นมีความเมตตาและรู้สึกสงสารครอบครัวน้องอยู่แล้วจึงทำเป็นไม่เห็น พอตกเย็น น้องสะใภ้ก็มาเก็บเมล็ดข้าว ปรากฏว่ามันมากกว่าที่ตนเองเอามาฝากไว้ น้องสะใภ้ก็เอากำหนึ่งที่เกินมาคืนในกองของพี่แล้วกลับบ้าน พี่สะใภ้เห็นดังนี้ก็แปลกใจและคิดว่าน้องเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตขนาดนี้ จะไม่ช่วยก็ถือว่าใจดำ วันรุ่งขึ้น พี่สะใภ้เรียกน้องสะใภ้เข้ามา นำข้าวเหนียวถุงหนึ่งกับข้าวหมักมาให้น้องแล้วบอกให้หมักเหล้าไว้ น้องสะใภ้ก็ทำตาม เวลาผ่านไป 7 วัน เหล้าก็สุกมีกลิ่นหอมชวนกิน พี่สะใภ้ก็เรียกน้องสะใภ้มาอีกครั้ง ให้เงินน้อง และบอกให้ไปซื้อเนื้อที่ตลาดแล้วหมักซอสแล้ว เชิญพี่ชายไปดื่มเหล้าด้วยกัน แต่อย่าผสมน้ำในเหล้าให้เลี้ยงเหล้าแก่ ๆ เพื่อให้พี่ชายเมาเหล้าเต็มที่ น้องสะใภ้ก็ทำตาม น้องชายเชิญพี่ชายมาดื่มเหล้าที่บ้านจนพี่เมาไม่ได้สติ พอพี่ชายหลับ น้องชายก็แบกใส่หลังไปส่งที่บ้านอย่างที่พี่สะใภ้สั่งไว้ พี่สะใภ้มอบซองซองหนึ่งให้น้องชายเอากลับไป น้องก็ทำตามที่พี่สะใภ้บอกโดยไม่รู้สาเหตุ วันรุ่งขึ้น พี่ชาย

ตื่นนอนแล้วถามว่าตนทำผิดอะไรหรือไม่ พี่สะใภ้ทำทีเหมือนร้องไห้แล้วบอกว่าพี่ชายมอบหนังสือกรรมสิทธิ์ที่ดินผืนใหญ่ให้แก่น้องไปเสียแล้ว พี่ชายกลุ้มใจเพราะนั่นเป็นที่ดินแปลงที่ลูกคนโตต้องรักษาไว้ พี่ชายจึงถือหนังสือกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงอื่นไปขอแลก น้องชายก็พยายามจะมอบคืนโดยไม่ขออะไรทั้งสิ้น แต่พี่ชายบังคับให้น้องรับไว้ น้องชายจึงได้ที่ดินแปลงใหญ่จากพี่ชาย ในที่สุดครอบครัวสองพี่น้องก็ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขด้วยกันตลอดไป เพราะพี่สะใภ้มีความฉลาดและความเมตตาของพี่สะใภ้

59. พี่เสือ (호랑이 형님)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มตัดฟืนคนหนึ่งตัดฟืนอยู่ในป่าลึก เขาพบเสือกำลังคำรามจะจับเขากิน เขารู้สึกกลัวและหาวิธีที่จะเอาชีวิตรอด จึงหมอบลงทันทีแล้วร้องไห้ เรียกเสือว่าพี่ชาย เสือรู้สึกงงแต่ฟังเรื่องที่เขาเล่าว่าเสือเป็นพี่ชายที่หายตัวไปหลายปี มารดาเป็นห่วงมากร้องไห้และนอนไม่หลับจนทุกวันนี้ เสือก็หลงเชื่อและปล่อยให้เขากลับไป ตั้งแต่นั้นมา ที่ลานหน้าบ้านหนุ่มตัดฟืนก็มีหมูป่าวางไว้ทุก ๆ 15 วัน นั่นคือ อาหารที่พี่เสือส่งมาให้น้องชายกับมารดา เพื่อตอบแทนพระคุณมารดา อยู่มาวันหนึ่ง มารดาเสียชีวิตไป ชายหนุ่มตัดฟืนนั่งร้องไห้อยู่หน้าบ้าน พี่เสือรู้ว่ามารดาเสียชีวิตแล้วก็ล้มป่วยอยู่หลายวันจนเสียชีวิต ต่อมา ชายหนุ่มตัดฟืนไปตัดฟืนในป่าเช่นเคยแล้วเห็นลูกเสือสามตัวมาร้องไห้อยู่จึงถาม ลูกเสือก็ตอบว่าพ่อเสือตายเพราะความเศร้าโศกจากการสูญเสียมารดาเมื่อไม่นานมานี้ ชายหนุ่มตัดฟืนจึงรู้ว่าความกตัญญูและความรักน้องของเสือนั้นยิ่งกว่าของมนุษย์ เขาจึงพาลูกเสือทั้งสามมาเลี้ยงไว้อย่างดีเพื่อตอบแทนบุญคุณของพี่เสือ

60. ภรรยาที่เฉลียวฉลาดของภารโรง (통인의 지혜로운 아내)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีซาโต[1] ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองท้องถิ่นและเป็นผู้พิพากษา เขาเป็นคนโลภมากและเพิ่งย้ายมาประจำที่นั่น นายอำเภอสังเกตภารโรงชั้นต่ำคนหนึ่งซึ่งทำงานอยู่ในที่ว่าการอำเภอใส่ชุดสะอาดเรียบร้อยมาทำงานทุกวัน จึงถามภารโรงคนนั้น ได้ทราบว่าเขาเพิ่งมีภรรยาและเธอมีฝีมือดี นายอำเภอไปถามเจ้าหน้าที่ว่าภรรยาของภารโรงคนนั้นเป็นอย่างไร เจ้าหน้าที่ก็ตอบว่าเป็นผู้หญิงที่ดีเยี่ยมมีทั้งความสวยและความฉลาด นายอำเภอไม่พอใจที่คนต่ำต้อยอย่างพนักงานผู้น้อยมีภรรยาเป็นผู้หญิงดีเลิศเช่นนั้น จึงต้องการจะแย่งเธอมาเป็นของตน เขาเรียกพนักงานต่ำต้อยมาบังคับให้แข่งขันตอบปัญหากับตน 3 ข้อ หากตอบได้จะได้รับเงินหนึ่งพันเหรียญ แต่หากตอบไม่ได้ต้องยกภรรยาให้นายอำเภอ พนักงานผู้ต่ำต้อยโต้แย้งไม่ได้ทั้ง ๆที่รู้ว่

[1]사또 (satto) : นายอำเภอ

นายอำเภอคิดจะแย่งภรรยาของตน เมื่อกลับถึงบ้าน เขาก็ได้แต่นั่งเศร้าซึมอยู่ ภรรยาสงสัยจึงสอบถาม เขาเล่าเรื่องทุกอย่างให้เธอฟัง แต่ภรรยาบอกเขาว่าไม่ต้องเป็นห่วง วันรุ่งขึ้น ภรรยาให้สามีนอนพักผ่อนที่บ้าน ส่วนเธอจะไปแข่งตอบปัญหากับนายอำเภอแทน นายอำเภอเห็นภรรยาภารโรงที่สวยงามมาด้วยตนเองก็รู้สึกดีใจ ก่อนจะเริ่มการแข่งขัน ภรรยาผู้ต่ำต้อยขอเสนอกติกาในการแข่งขันเพิ่มอีก 1 ข้อ คือหากเธอตอบคำถามได้ถูก นายอำเภอต้องออกไปจากหมู่บ้านทันที นายอำเภอตกลง เขาจึงเริ่มถาม คำถามข้อแรก ถามว่า ตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนตกดิน มันสามารถไปได้กี่ลี้ ภรรยาภารโรงตอบโดยไม่ลังเลสักนิดว่าไปเก้าสิบเก้าลี้ เธออธิบายเหตุผลว่า วันก่อน ตนออกจากบ้านสามีเมื่อพระอาทิตย์ขึ้นและไปถึงบ้านเกิดเมื่อพระอาทิตย์ตกดินพอดี บ้านสามีกับบ้านเกิดตนอยู่ห่างไกลกันเก้าสิบเก้าลี้พอดี พระอาทิตย์จึงไปเก้าสิบเก้าลี้ นายอำเภอและผู้คนที่อยู่ในศาลาทุกคนตกใจในความฉลาดของเธอ นายอำเภอถามคำถามข้อที่สองว่านกกระจอกที่เกาะอยู่เต็มบนต้นสาลี่ต้นนั้นมีทั้งหมดกี่ตัว ภรรยาก็ตอบทันทีทันใดโดยไม่ลังเลสักนิดว่าเป็น 391 ตัว เนื่องจากว่า เมื่อปีที่แล้ว สามีของตนเคยเก็บลูกสาลี่จากต้นไม้ต้นนั้นทั้งหมด 391 ผล ซึ่งตอนนั้นมีลูกสาลี่เกิดผลกิ่งละผล ในตอนนี้ นกกำลังเกาะอยู่กิ่งละตัว จึงมีนกทั้งหมด 391 ตัวเท่ากัน นายอำเภอหน้าแดงขึ้นมาด้วยความไม่พอใจ และถามคำถามสุดท้ายว่า ศีรษะของเขาหนักกี่กิโล หญิงสาวตอบทันทีว่าเจ็ดกิโลครึ่ง นายอำเภอตะโกนใส่ด้วยความโกรธว่าไม่มีหลักฐานยังไม่ได้ชั่งดูแล้วรู้ได้อย่างไร ภรรยาก็บอกว่าหากไม่เชื่อก็ลองตัดศีรษะนายอำเภอชั่งก็แล้วกัน นายอำเภออึ้งไป เขาจึงแพ้การแข่งขันแถมยังเสียหน้าอีกด้วย จึงต้องเก็บของออกไปจากหมู่บ้านคืนนั้นและไม่กลับมาอีกเลย

61. ภูตหนู (혼쥐)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคู่ วันหนึ่ง ขณะที่ภรรยากำลังเย็บผ้า สามีนอนหลับอยู่เคียงข้างภรรยา จู่ ๆ ภรรยามองหน้าสามีที่กำลังนอนกรนอยู่ ก็เห็นหนูสีขาวตัวเล็กตัวหนึ่งออกมาจากรูจมูกสามี แล้วมันก็เดินไปที่ประตู พยายามออกนอกประตูแต่ธรณีประตูสูงเกินไปจึงไม่สามารถปีนออกไปได้ ภรรยาจึงเอาไม้บรรทัดไปวางให้ที่ธรณีช่วยให้หนูข้ามไปได้ แล้วเธอก็เดินตามหนูไปด้วยความอยากรู้ หนูเดินไปเรื่อย เมื่อพบอุปสรรคที่ใดภรรยาก็ช่วยให้หนูเดินต่อไปได้ จนถึงถ้ำเล็กๆ ในภูเขาแห่งหนึ่ง หนูเข้าไปในถ้ำสักพักก็เดินออกมา และสามารถกลับบ้านด้วยความช่วยเหลือของภรรยาและเดินเข้าไปในรูจมูกสามีดังเดิม ภรรยาก็นั่งเย็บผ้าต่อ สักพักหนึ่ง สามีก็ตื่นขึ้นมาแล้วมองรอบ ๆ ด้วยความงงงวย เขาเล่าเรื่องที่ตนฝัน ว่าตนเดินทางไปที่ใดสักแห่ง พบกำแพงสูงขวางหน้าข้ามไปไม่ได้ แล้วมีสาวสวยคนหนึ่งมาช่วยวางสะพานให้ข้าม ทุกครั้งที่พบอุปสรรค นางก็มาช่วยให้เขาไปได้ จนได้ไปถึงถ้ำแห่งหนึ่งและพบโอ่งใบหนึ่งมีทองคำเต็มโอ่ง พอได้ยินดังนั้นภรรยาก็หยุดเย็บผ้าแล้วชวนสามีไปยังถ้ำที่เดินตามหนูไป พอถึงหน้าถ้ำ ภรรยาก็ตั้งโต๊ะเครื่องเซ่นไหว้ที่เตรียมมา ท

พิธีแสดงความเคารพเจ้าที่ แล้วคลานเข้าไปในถ้ำอย่างระมัดระวัง ก็พบโอ่งใบหนึ่งตามที่สามีบอกเมื่อเปิดโอ่งดูก็มีทองคำเหลืองอร่ามเต็มโอ่ง ในที่สุด สามีภรรยาคู่นี้ก็กลายเป็นเศรษฐีได้เพราะภูตหนู

62. เมล็ดข้าวฟ่างแลกภรรยา (부인과 바꾼 기장씨)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มคนหนึ่งเดินทางไปยังเมืองฮันยาง เพื่อที่จะสอบควากอ คืนหนึ่งเขาพักค้างคืนที่โรงแรมแห่งหนึ่ง ก่อนที่จะเข้านอน เขาเรียกผู้ดูแลมาแล้วฝากเมล็ดข้าวฟ่างเมล็ดหนึ่ง เขาบอกให้ผู้ดูแลเก็บรักษาไว้ให้เขาเพราะเป็นสิ่งที่สำคัญและมีค่ายิ่ง ผู้ดูแลคิดว่าชายหนุ่มเป็นคนเสียสติจึงทิ้งเมล็ดข้าวฟ่างไปโดยไม่สนใจ วันรุ่งขึ้น ชายหนุ่มมาขอเมล็ดข้าวฟ่างคืน ผู้ดูแลโรงแรมก็บอกว่าหนูกินไปเสียแล้ว ชายหนุ่มโกรธ ต่อว่าเขาว่าละเลยสิ่งอันมีค่านั้นไปได้อย่างไร เขาสั่งให้ผู้ดูแลโรงแรมจับหนูตัวที่กินเมล็ดข้าวฟ่างมาให้ได้ ผู้ดูแลโรงแรมก็จับหนูมา ชายหนุ่มฝากหนูไว้กับเขาอีกครั้ง วันต่อมาชายหนุ่มมาขอหนูคืน ผู้ดูแลโรงแรมตอบว่าแมวจับหนูไปกินเสียแล้ว ชายหนุ่มก็โกรธอีกแล้วบอกให้จับแมวมาให้ได้ พอผู้ดูแลโรงแรมจับแมวมาชายหนุ่มก็ฝากแมวไว้กับเขาอีก วันรุ่งขึ้น ชายหนุ่มมาขอแมวคืน ผู้ดูแลบอกว่าแมวถูกม้าเตะตายเสียแล้ว ชายหนุ่มโกรธอีกแล้วสั่งให้ผู้ดูแลเอาม้าตัวนั้นมาให้ได้ ผู้ดูแลไม่รู้จะทำอย่างไรเพราะเรื่องนั้นเกิดขึ้นด้วยตนไม่ได้ดูแลแมวให้ดีอย่างที่ชายหนุ่มพูด จึงต้องนำม้ามาให้ชายหนุ่ม วันรุ่งขึ้น วัวขวิดม้าตาย ผู้ดูแลโรงแรมจึงต้องเอาวัวมาให้ชายหนุ่มอีก และวันต่อมา บุตรชายคนโตของผู้ดูแลโรงแรมเอาวัวไปขายที่ตลาดโดยเข้าใจว่าวัวยังเป็นของบิดาตน ชายหนุ่มทำท่าโกรธจัด จึงบอกให้พาคนที่ซื้อวัวมาให้ได้ แต่คราวนี้ ผู้ดูแลโรงแรมปฏิเสธเพราะคนที่ซื้อเป็นขุนนางชั้นสูง ชายหนุ่มก็ไม่ยอมเลิกรา จึงไปหาขุนนางเอง แล้วเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งหมด ขุนนางรู้สึกพอใจในความเฉลียวฉลาดของชายหนุ่ม แต่ไม่สามารถให้วัวคืนได้เนื่องจากฆ่ากินเสียแล้ว ชายหนุ่มก็ขอให้เอาตัวคนที่กินวัวมาให้ได้ แต่ขุนนางปฏิเสธโดยเสนอให้ชายหนุ่มพักอยู่ที่บ้านจนกว่าจะสอบควากอเสร็จ ผลการสอบควากอปรากฏว่า ชายหนุ่มสามารถสอบได้ตำแหน่งข้าราชการชั้นสูงด้วยคะแนนดี ขุนนางจึงให้ชายหนุ่มแต่งงานกับบุตรสาวคนสุดท้องของตน ชายหนุ่มสามารถแลกเมล็ดข้าวฟ่างเป็นภรรยาได้ก็เพราะความเฉลียวฉลาดของเขานั่นเอง

63. แม่ผู้ฉลาด (늙은 어머니의 지혜)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ที่ประเทศเกาหลีเคยมีธรรมเนียมที่เรียกว่า โครยอจัง ซึ่งออกเป็นกฎหมายให้ลูกพาพ่อแม่ชราที่มีอายุ 70 ปีไปทิ้งไว้ในถ้ำบนภูเขาให้อดตาย มีชายคนหนึ่งซึ่งมีมารดาอายุครบ 70 ปี เขาจึงจำใจต้องนำมารดาไปทิ้งตามกฎหมายของสังคมนั้น วันที่แบกมารดาไว้บนชิเกและปีนภูเขาไปเพื่อพามารดาไปทิ้ง เขาสังเกตเห็นว่าแม่กำลังหักกิ่งสนแล้วทิ้งไว้บนทาง เขาจึง

ถามมารดาว่าทำเช่นนั้นทำไม มารดาตอบว่าเพื่อไม่ให้บุตรชายหลงทางตอนขากลับ บุตรชายน้ำตาไหลพราก ตัดสินใจพามารดากลับบ้าน เขาคิดว่ายอมถูกสังคมลงโทษดีกว่าทิ้งมารดา พอกลับถึงบ้านเขาขุดโพรงไว้ในสวนหน้าบ้านและให้มารดาซ่อนอยู่ที่นั่น ต่อมาวันหนึ่ง บ้านเมืองมีปัญหาวิกฤต คือเมืองจีนเสนอปริศนามาให้เกาหลีไขปัญหาแต่ไม่มีใครสามารถแก้ได้ ปริศนานั้นมีอยู่ว่าทำอย่างไรใส่ฟักทองใบใหญ่ในขวดที่มีปากเล็กกว่าฟักทองได้ พระเจ้าแผ่นดินเกาหลีประกาศทั่วประเทศหาคนที่สามารถไขปริศนา ชายหนุ่มทราบประกาศจึงกลับมาถามมารดา มารดาก็ตอบอย่างง่ายดายว่าเอาดอกตูมของฟักทองใส่ลงไปในขวดตอนฤดูใบไม้ผลิ เมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วง มันจะเจริญเติบโตเป็นผลฟักทอง เขาจึงไปไขปริศนาและได้รับรางวัลใหญ่กลับมา ต่อมา เมืองจีนก็ส่งท่อนไม้ที่มีรูปทรงท่อนบนและท่อนล่างเหมือนกัน ให้ทายว่าท่อนไหนคือราก ชายหนุ่มกลับมาถามมารดา มารดาก็ตอบให้เอาไปลอยน้ำ ท่อนไหนจมน้ำมากกว่ า ท่อนนั้นคือราก เขาไขปริศนาได้อีกครั้ง ต่อมา เมืองจีนส่งวัวตัวเมียที่มีรูปร่างหน้าตาเหมือนกันไม่มีผิดมาสองตัว แล้วให้ทายว่าตัวไหนคือแม่และตัวไหนคือลูก ชายหนุ่มนำคำตอบจากมารดา ไปบอกพระเจ้าแผ่นดินว่า ให้วัวทั้งสองตัวอดกินเป็นเวลา 3 วันแล้วค่อยให้อาหารมัน ตัวไหนรีบออกมากินก่อนคือลูก ส่วนตัวไหนคอยให้อีกตัวหนึ่งกินก่อนนั่นแหละคือแม่ พระเจ้าแผ่นดินทรงชื่นชมในความเฉลียวฉลาดของเขา ชายหนุ่มก้มลงกราบแล้วร้องไห้ สารภาพว่าตนได้กระทำผิด ที่จริงแล้ว คำตอบทั้งหลายมาจากความเฉลียวฉลาดของมารดาตน พระองค์ทรงซาบซึ้งในความกตัญญูของชายหนุ่มและยกย่องความเฉลียวฉลาดของมารดาผู้ชรา จึงทรงยกเลิกกฎหมายโครยอจังในประเทศเกาหลี

64. ร่มกับรองเท้าฟาง (우산과 짚신)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว หญิงนางหนึ่งมีบุตรชายคนโตเป็นพ่อค้าร่มและบุตรชายคนเล็กเป็นพ่อค้ารองเท้าฟาง นางมักจะวิตกกังวลอยู่เสมอว่าบุตรชายทั้งสองที่เป็นพ่อค้านั้นจะขายดีหรือไม่ จนวันหนึ่ง หลังจากฤดูฝนอันยาวนานผ่านพ้นไป เพื่อนบ้านมาเยี่ยมนางแล้วทักว่าอากาศดี แต่นางกลับมีสีหน้าวิตกกังวลแล้วบอกว่าเป็นห่วงบุตรชายคนโตจะขายร่มไม่ค่อยได้ อาทิตย์ต่อมา ฝนตกลงมาอีก เพื่อนบ้านแวะมาเยี่ยมนางอีกถามอย่างดีใจว่าฝนตกแล้วเธอจะหายห่วงบ้างหรือยัง นางก็ยังคงมีสีหน้าวิตกกังวลเช่นเคย บอกว่าใครจะซื้อรองเท้าฟางมาใส่ย่ำโคลนกัน เป็นห่วงบุตรชายคนเล็กจขายรองเท้าไม่ได้ เพื่อนบ้านเห็นนางเป็นทุกข์ไม่ว่าฝนจะตกหรือแดดจะออก จึงแนะนำให้นางคิดในมุมกลับว่า วันไหนฝนตกก็ให้คิดถึงบุตรชายคนโตว่าจะขายดี และวันไหนแดดออกให้คิดถึงบุตรชายคนเล็กที่จะขายดี นางจึงเริ่มมองโลกในแง่ดีและไม่วิตกกังวลตลอดเวลาอีกต่อไป

65. รุ่งเรืองเพราะลูกมีบุญวาสนา (내 복에 산다)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่งมีแต่บุตรสาว 3 คน ไม่มีบุตรชาย วันหนึ่ง เศรษฐีเรียกบุตรสาวทั้งสามมาแล้วถามว่าอยู่ดีมีสุขเพราะใคร บุตรสาวคนโตกับคนที่สองตอบว่าเพราะบิดา แต่คนสุดท้องกลับตอบว่าเพราะตนเอง เศรษฐีรู้สึกโมโหมาก จึงพาบุตรคนสุดท้องออกไปที่ตลาดแล้วยกให้หนุ่มขายถ่านรับไปเป็นภรรยา บุตรสาวคนสุดท้องก็ไม่ว่าอะไร เธอเดินตามชายหนุ่มขายถ่านไปอย่างเงียบ ๆ ทั้งสองปีนเขาสูงและเดินเข้าไปในป่าลึก จนถึงบ้านโชกาซึ่งมารดาของชายหนุ่มกำลังหุงข้าวรอบุตรชายอยู่ หญิงสาวก็รีบไปช่วยมารดาทำกับข้าว และค้างคืนที่บ้านโชกานั้น วันรุ่งขึ้น ชายหนุ่มไปเผาถ่านที่เตาเผา หญิงสาวก็ทำความสะอาดห้องและซักผ้าให้ จากนั้น เตรียมอาหารกลางวันแล้วทูนใส่หัวไปให้สามีรับประทานแล้วนั่งเฝ้าเตาเผา เห็นหน้าเตามีเสาและมีก้อนหินใหญ่วางอยู่บนเสาเตี้ยนั้น หญิงสาวเห็นก้อนหินนั้นมีสีเหลืองเหมือนทองคำ จึงเดินไปถูดูปรากฏว่าเป็นทองคำจริง ๆ เธอจึงบอกให้ชายหนุ่มหยุดเผาถ่านแล้วนำหินนั้นไปขาย ชายหนุ่มไม่ยอมและบอกว่าไม่เผาถ่านก็ไม่มีรายได้ แต่หญิงสาวก็สามารถพูดให้เขายอมจนได้ เธอบอกให้เขานำก้อนหินนั้นไปวางขายที่ตลาดแล้วรับเงินเท่าที่คนซื้อให้มาก็พอ ชายหนุ่มทำตามและได้เงินทองหลายหีบกลับมา ครอบครัวหนุ่มเผาถ่านลงจากภูเขาและซื้อที่ดินหลายไร่ ปลูกบ้านใหญ่โตอยู่ที่นั่น หลังจากนั้น หญิงสาวก็สอนหนังสือให้สามีเป็นเวลา 3 ปี หนุ่มเผาถ่านมีความรู้เป็นซอนบีสง่างาม วันหนึ่ง หญิงสาวคิดถึงครอบครัวจึงสืบข่าวดู ก็ทราบว่าครอบครัวเดิมของเธอล้มละลายและย้ายไปอยู่ที่ใดไม่มีใครรู้ หญิงสาวเป็นห่วงครอบครัว จึงจัดงานเลี้ยงใหญ่สำหรับคนขอทานทั่วประเทศ มีคนขอทานมาร่วมเต็มบ้าน และในนั้น มีบิดามารดาของนางอยู่ด้วย หญิงสาวจึงเชิญบิดามารดาเข้าไปในห้องแล้วเลี้ยงอาหารเป็นพิเศษ พอบิดามารดารับประทานจนอิ่มแล้วจึงจำหน้าบุตรสาวตนได้ ทั้งสามคนร้องไห้ด้วยความดีใจ หลังจากนั้น บุตรสาวคนสุดท้องก็เลี้ยงดูบิดามารดาอยู่กันอย่างมีความสุขเพราะบุญวาสนาของบุตรสาวตลอดไป

66. ลูกกตัญญูกับหัวโสม (효자와 동삼)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยากตัญญูคู่หนึ่ง มารดาสามีป่วยหนัก ไม่มียาใดรักษาให้หายได้ วันหนึ่ง มีพระรูปหนึ่งมาบิณฑบาตแล้วบอกว่าให้ต้มบุตรชายให้มารดารับประทานแล้วจะหายป่วย สามีภรรยาเศร้าใจที่ต้องเสียบุตรชายที่รัก แต่ก็ตัดสินใจจะต้มบุตรชายให้มารดารับประทานเพราะบุตรนั้นมีใหม่ได้แต่มารดามีเพียงคนเดียวในโลก ทั้งสองเอาบุตรชายใส่ลงไปในหม้อแล้วต้ม แต่สักพักเขาก็เห็นบุตรชายที่ถูกต้มเดินเข้ามาในบ้าน สามีภรรยาก็เปิดฝาหม้อดู พบหัวโสมขนาดใหญ่อยู่ในนั้น นั่นคือของขวัญจากเทพเจ้าซันซินที่แปลงร่างเป็นพระมากบอกสูตรยา เมื่อมารดาสามีดื่มน้ำโสมต้มแล้วก็หายป่วยทันที

67. ลูกกตัญญูได้ดี (복받은 효자)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคู่หนึ่งอาศัยอยู่กับมารดาสามี ทั้งสามีและภรรยาเป็นคนกตัญญู วันหนึ่ง ขณะที่สามีออกไปตัดฟืนในป่า ภรรยากำลังซักผ้า เมื่อซักแล้วต้องเอาผ้าลงไปต้มในน้ำต้มฟางเพื่อกันเหาซึ่งมีชุกชุมมากในสมัยโบราณ ระหว่างต้มผ้าในหม้อใหญ่ หญิงสาวลูกสะใภ้ต้องออกไปทำไร่ จึงฝากมารดาสามีให้ดูแลลูกน้อย มารดาซึ่งมีอายุมากนั่งเล่นอยู่กับหลานสักพัก ก็ปวดปัสสาวะขึ้นมา จึงเข้าห้องน้ำโดยทิ้งหลานไว้ที่หน้าห้อง ขณะที่ย่าไปห้องน้ำ หลานก็เดินเตาะแแไปมา แล้วเสียหลักตกลงไปในหม้อต้มผ้าที่ตั้งไว้เสียชีวิตทันที ย่ากลับมาเห็นหลานเสียชีวิตรู้สึกเสียใจมาก จึงนั่งร้องไห้โทษตนเองอยู่ตลอดเวลา พอถึงค่ำ ลูกสะใภ้กลับมาจากไร่ ทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แทนที่จะร้องไห้ด้วยความโศกเศร้าที่ต้องเสียบุตรไป แต่กลับไปปลอมโยนมารดาสามีบอกว่าบุตรนั้นมีอีกเมื่อไรก็ได้ อย่าเสียใจ ขณะนั้น สามีกลับมาจากทำงาน ภรรยาจึงเล่าเรื่องที่เกิดขึ้น สามีก็ปลอมโยนมารดาของตนว่าอย่าเสียใจ เพราะมารดาสำคัญกว่าลูก ลูกมีใหม่ได้ แล้วนำศพลูกฝังที่ภูเขา เมื่อถึงที่ที่เหมาะสม สามีก็เริ่มขุดดินเพื่อฝังลูก มีเสียงจอบกระทบกับของแข็ง เขาจึงขุดต่อไป และพบทองคำกับเงินทองมากมายฝังอยู่ที่นั่น ขุดเท่าไรก็ไม่หมด ในขณะที่ขุดเงินทองอยู่ ก็มีเสียงเด็กไออยู่ข้าง ๆ ปรากฏว่าลูกที่ตายไปนั้น ได้ฟื้นคืนชีพขึ้นมาอย่างน่ามหัศจรรย์เป็นเพราะสวรรค์ซาบซึ้งในความกตัญญูของสามีภรรยา จึงบันดาลให้ลูกฟื้น สามีแบกลูกกับทรัพย์สมบัติมากมายกลับบ้าน และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

68. ลูกกตัญญูทำให้ภรรยากลับใจ (아내 마음 돌이킨 효자)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคู่หนึ่งอยู่กับบิดามารดาของสามี สามีเป็นพ่อค้าจึงต้องออกไปทำงานนอกบ้านเป็นส่วนใหญ่ ภาระที่จะต้องดูแลบิดามารดาจึงตกอยู่กับลูกสะใภ้ วันหนึ่งแม่สามีเสียชีวิต ปัญหาที่ตามมาก็คือ ลูกสะใภ้ต้องดูแลบิดาหนักกว่าเก่า วันเวลาผ่านไป บิดาก็เกียจคร้านขึ้นทุกวัน ยิ่งไม่มีแม่สามีที่เคยช่วยดูแลแล้วยิ่งเก็บตัวอยู่ในห้องจนห้องเหม็นและสกปรก ลูกสะใภ้ไม่พอใจบิดาสามี เธอมักจะบ่นอยู่คนเดียวว่าชายชราไร้ประโยชน์นั้นเมื่อไรจะตายเสียที ลูกสะใภ้บ่นมากขึ้นทุกวันและให้บิดากินอาหารน้อยลงเพื่อให้ถ่ายน้อยและตายเร็ว ๆ เมื่อบุตรชายกลับมาจากงานก็แอบไปถามบิดาว่าต้องการอะไรหรือไม่ บิดากระซิบบอกว่าอยากทานข้าวให้อิ่มสักที บุตรชายได้ยินเช่นนั้นก็เสียใจอย่างยิ่งแต่หากตนโกรธภรรยา ก็จะทำให้ภรรยายิ่งเกลียดบิดามากขึ้นและไม่ดูแลบิดา จึงคิดวิธีแก้ปัญหา โดยวันหนึ่ง เขาไปกระซิบบอกภรรยาว่า หมู่นี้ ที่ภาคเหนือ มีคนจีนลงมาซื้อคนแก่ไปมาก แต่ต้องเป็นคนแก่ที่อ้วนท้วนผิวพรรณดีจึงจะซื้อ ภรรยามีทีท่าสนใจขึ้นมาทันที สามีบอกภรรยาให้ดูแลบิดาและเลี้ยงอาหารดี ๆ สักปีหนึ่งแล้วค่อยพาไปขายให้กับคนจีน ตนเองก็เบื่อที่จะเลี้ยงคนแก่เต็มที่ ภรรยาก็เห็นด้วย หลังจากวันนั้น ลูกสะใภ้ก็เปลี่ยนไป เลี้ยงแต่อาหารดี ๆ ที่บิดาชอบและเอาใจใส่เป็นพิเศษ บิดารู้สึกดีใจและรับประทานอย่าง

เอร็ดอร่อย ประมาณ 3 เดือนผ่านไป บิดาก็อ้วนท้สนขึ้น ไม่เป็นคนแก่ที่นั่งหมดอาลัยตายอยากอยู่ในห้องอีกต่อไป บิดารู้สึกขอบคุณลูกสะใภ้และเริ่มทำงานช่วยเหลือเธอ ออกมากวาดลานหน้าบ้านบ้าง ดูแลหลานบ้าง ทำไร่ไถ่นาบ้าง ตักอุจจาระที่ห้องส้วมมารดพืชผักสวนครัวบ้าง ถึงแม้ว่าลูกสะใภ้จะห้ามปราม แต่บิดาก็ช่วยทำงานอยู่ทุกวัน เวลาผ่านไป 1 ปี สามีก็มาบอกภรรยาว่าตอนนี้บิดาอ้วนขึ้นผิวพรรณดีแล้ว น่าจะพาไปขายให้กับคนจีนได้ ภรรยาได้ฟังกลับโมโหสามีแล้วบอกว่าไม่ได้เด็ดขาด บิดากลายเป็นคนแก่ใจดีและมีน้ำใจช่วยตนได้มากกว่าสามีหลายเท่าด้วยซ้ำ สามียิ้มใจ หลังจากนั้นมา ทั้งสามีภรรยาก็ดูแลปรนนิบัติบิดาเป็นอย่างดีและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดไป

69. ลูกกตัญญูหาสตรอเบอรี่ในฤดูหนาว (겨울 딸기 구한 효자)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยากตัญญู อาศัยอยู่กับมารดา ซึ่งป่วยหนัก กินยาดี ๆ ขนานใด ๆ ก็รักษาไม่หาย วันหนึ่ง มารดาบอกแก่บุตรชายของตนว่า กำลังจะตาย รู้สึกว่าหากได้กินสตรอเบอรี่ ก็คงจะหายป่วย แต่ช่วงนั้นเป็นฤดูหนาว จะหาสตรอเบอรี่ที่ไหน ต้องรอไปอย่างน้อยอีก 3-4 เดือน แต่บุตรชายก็อยากให้มารดากินสตรอเบอรี่ จึงฝากภรรยาให้ดูแลมารดาไว้ให้ดี จากนั้นก็ออกเดินทางไปหาสตรอเบอรี่ที่ภูเขาลึก เขาเดินทางอยู่หลายวัน วันหนึ่ง ขณะที่อยู่ในป่าลึก เขาได้พบสตรอเบอรี่สีแดงสดสามลูกโผล่จากเถาซึ่งถูกปกคลุมด้วยหิมะ เขารู้สึกดีใจมากจึงรีบเก็บมาให้มารดารับประทาน พอมารดารับประทานสตรอเบอรี่สามลูกก็หายป่วยอย่างน่าอัศจรรย์ มารดาบอกว่านั่นคงเป็นของขวัญจากสวรรค์ที่ซาบซึ้งในความกตัญญูของบุตรชายอย่างแน่นอน หลังจากวันนั้นเป็นต้นมา บุตรชายกตัญญูก็ได้รับการยกย่องเป็นลูกกตัญญูของหมู่บ้านและครอบครัวของเขาก็อยู่กันอย่างมีความสุขตลอดไป

70. ลูกพลับเดือนพฤษภาคม (오뉴월 홍시)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มกตัญญูคนหนึ่งอาศัยอยู่กับมารดาอายุเกือบ 80 ปีซึ่งมีโรคประจำตัว แม้ว่าหาหมอเก่ง ๆ มารักษาหรือใช้ยาหลาย ๆ ขนาน ก็รักษาไม่หาย จนวันหนึ่ง ขณะที่ชายหนุ่มกำลังป้อนข้าวมารดา มารดาบอกว่าตนจะมีชีวิตอยู่อีกไม่กี่วัน ก่อนจะจากโลกนี้ไปอยากจะชิมรสชาติพลับสุกของโปรด แต่เวลานั้นเป็นเดือนพฤษภาคม ซึ่งไม่มีพลับ ฤดูพลับสุกคือฤดูใบไม้ร่วงหรือต้นฤดูหนาว ต้องรออีกประมาณ 5-6 เดือนจึงจะหาลูกพลับสุกได้ แต่ชายหนุ่มมีความกตัญญูสูง จึงตัดสินใจไปหาพลับสุกมาให้มารดารับประทานให้ได้ก่อนมารดาจะเสียชีวิต เขาออกเดินทางไปที่ป่าลึกภูเขาสูงเพื่อที่จะหาพลับสุก เดินทางอยู่หลายวัน จนกระทั่งวันหนึ่ง เขาเที่ยวหาพลับสุกจนพระอาทิตย์ตกดินและมืดลง ขณะนั้นเขาก็เห็นประกายแสงอยู่ข้างหน้า นั่นคือ

แสงจากดวงตาของเสือ ชายหนุ่มตกใจและรู้สึกกลัว แต่เมื่อยังหาพลับสุกไม่ได้ ถึงจะกลับบ้านก็คงทำให้มารดาผิดหวังอยู่ดี ชายหนุ่มจึงคิดว่าให้เสือจับตัวเขากินเสียยังจะดีกว่า ดังนั้นเขาจึงบอกให้เสือมาจับตัวเขาไปกิน ทันใดนั้น เสือกลับหมอบลงแล้วหันมาทางชายหนุ่ม เหมือนบอกให้ชายหนุ่มขึ้นขี่บนหลัง พอเขากระโดดขึ้นขี่ เสือก็เริ่มวิ่ง วิ่งไปทั้งคืนโดยที่เขาก็ไม่รู้ว่าไปทางไหน จนกระทั่งถึงหน้าประตูบ้านหลังใหญ่หลังหนึ่ง เสือหมอบลงเพื่อให้เขาลงจากหลัง เขาคิดว่าคงต้องค้างคืนที่บ้านหลังนี้จึงร้องเรียกถามหาเจ้าของบ้าน เจ้าของบ้านก็อนุญาตให้เขาค้างคืนแล้วเชิญไปที่ห้องรับแขก พอดี วันนั้นเป็นวันที่ครอบครัวทำพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เจ้าของบ้านจึงนำอาหารเซ่นไหว้ออกมาเลี้ยงเขา ในสำรับอาหาร มีสิ่งที่สะดุดตาชายหนุ่ม ก็คือพลับสุก ชายหนุ่มถามว่ามีพลับสุกในฤดูใบไม้ผลิได้อย่างไร เจ้าของบ้านอธิบายว่าเขาฝังพลับสุกตอนฤดูใบไม้ร่วงปีละประมาณ 200 ลูกเพราะเป็นของโปรดของบิดาตน จึงสามารถรับประทานได้ตลอดปี ชายหนุ่มรู้สึกดีใจและคิดถึงมารดาจึงรับประทานอาหารไม่ลงได้แต่นั่งร้องไห้ให้ฟัง เจ้าของบ้านถามเหตุผล ชายหนุ่มจึงเล่าเรื่องทั้งหมด เจ้าของบ้านประทับใจในความกตัญญูของชายหนุ่ม จึงห่อพลับสุกหลายลูกให้เขาเอากลับไปให้มารดา เขาขอบคุณเจ้าของบ้านแล้วออกมา เสือก็ยังรอเขาอยู่หน้าประตู เขาจึงขี่เสือกลับบ้านได้อย่างรวดเร็ว พอถึงบ้านเป็นเวลาไก่ขันพอดี ชายหนุ่มนำพลับสุกไปให้มารดารับประทานอย่างเอร็ดอร่อย มารดาอยู่ได้อีกไม่กี่วันก็เสียชีวิต หลังจากมารดาเสียชีวิต ชายหนุ่มก็ทำพิธีศพให้ดีที่สุด แต่วันที่แบกศพมารดาไปฝังบนภูเขา บังเอิญฝนตกหนัก ทำให้น้ำจากลำธารล้นตลิ่งท่วมหน้าบ้าน ไม่สามารถเดินลุยน้ำไปที่ภูเขาได้ เขาจึงอธิษฐานอ้อนวอนพระเจ้า พออธิษฐานไม่สักพัก น้ำที่ท่วมก็ค่อย ๆ ลดลงจนแห้ง ทำให้เขาสามารถฝังศพมารดาได้อย่างดี ทั้งนี้เป็นเพราะสวรรค์ประทับใจในความเป็น “ลูกกตัญญู”ของเขานั่นเอง

71. ลูกสะใภ้กตัญญูกับเสือ (효부와 호랑이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคู่หนึ่งอยู่กับบิดาสามี ถึงแม้ว่ายากจนแต่ก็มีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลูกสะใภ้มีความกตัญญูต่อบิดาสามีมาก วันหนึ่ง บิดาไปตัดฟืนที่ภูเขาลึก แต่ถึงค่ำแล้วก็ยังไม่กลับมา ลูกสะใภ้เป็นห่วงจึงอุ้มลูกน้อยออกไปตามหาบิดา เธอเดินตามหาบิดาอยู่นาน แต่ก็ไม่พบ จนถึงเนินเขาที่อยู่ในป่าลึก ลูกสะใภ้เห็นแสงสีเขียวเรือง ๆ ก็ตกใจเพราะนั่นคือแสงจากดวงตาของเสือดุร้าย เธอเห็นบิดากำลังจะถูกเสือตะครุบกิน จึงรีบวิ่งไปปกป้องบิดาแล้วขอร้องเสือจะยอมให้กินลูกของตนเองแทนบิดา แล้วหญิงก็วางลูกน้อยลง แบกบิดาสามีวิ่งลงมาจากภูเขา พอถึงบ้าน ลูกสะใภ้ก็ร้องไห้ด้วยความรู้สึกผิดในฐานะแม่ที่ทิ้งลูก ยามเช้า บิดาสามีฟื้นคืนมาจากสลบทั้งคู่รีบวิ่งไปหาลูกในป่า แต่เสือกับลูกน้อยของนางหายไปเสียแล้ว ทั้งสองจึงเดินกลับมาอย่างสิ้นแรงและด้วยความเสียใจอย่างยิ่ง ระหว่างทาง พวกเขาได้ยินชาวบ้านพูดกันว่าที่หน้าบ้านเศรษฐีคิมมีทารกมาจากไหนไม่รู้ นอนอยู่บนกองฟางข้าวที่เพิ่งเก็บเกี่ยวเสร็จ พอได้ยินดังนั้น บิดากับ

ลูกสะใภ้รีบวิ่งไปที่บ้านเศรษฐีคิมทันที ทารกนั้นเป็นลูกน้อยของนางที่ถูกเสือเอาตัวไปนั่นเอง หญิงสาวอุ้มลูกด้วยความดีใจ เศรษฐีคิมถามว่าทำไมเด็กจึงมาอยู่ที่นี่ หญิงสาวก็เล่าเรื่องให้ฟัง เศรษฐีคิมบอกว่าสวรรค์คงซาบซึ้งในความกตัญญูของนางจึงช่วยชีวิตเด็กไว้ กองฟางข้าวที่เด็กนอนอยู่ก็ต้องเป็นของลูกสะใภ้ยอดกตัญญูด้วยเช่นกัน เศรษฐีจึงมอบข้าว 100 กระสอบเป็นของขวัญแห่งความกตัญญูให้แก่หญิงสาว

72. ลูกสะใภ้กลับใจ (마음 고친 며느리)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคู่หนึ่งอาศัยอยู่บิดาสามี แต่ภรรยาเป็นคนเกลียดชังบิดาสามีมาก แม้สามีจะสั่งสอนและดุว่าให้เลี้ยงดูบิดาดี ๆ ภรรยาก็ไม่ยอมฟัง อาหารไม่จัดหาให้บิดาสามีกิน จนวันหนึ่ง สามีคิดหาวิธีที่จะแก้ปัญหา จึงบอกภรรยาว่าตนได้ยินคนเขาพูดกันว่าหากเผาเกาลัดให้คนแก่กินประจำไม่ถึงปีคนแก่ก็จะตาย จากนั้น เขาซื้อเกาลัดมาให้ภรรยากระสอบหนึ่ง ตั้งแต่วันนั้น ภรรยาก็อุตสาห์เผาเกาลัดให้บิดาสามีรับประทานวันละ 5-6 เม็ดทุกวัน แถมยังเลี้ยงอาหารที่มีรสชาติอร่อยโดยคิดว่าจะทำให้บิดาสามีอยู่ได้ไม่นาน ส่วนบิดาสามี เมื่อได้กินอาหารอร่อยกับเกาลัดของโปรดทุกวันก็ซาบซึ้งในความกตัญญูของลูกสะใภ้ จึงเริ่มช่วยงานบ้านลูกสะใภ้ตั้งแต่การขนผ้ามาซักที่ริมแม่น้ำ สีข้าวโดยใช้ครกกระเดื่องซึ่งเป็นงานหนัก เวลาผ่านไปหลายเดือน บิดาสามแข็งแรงมากขึ้น ช่วยงานลูกสะใภ้ได้มากขึ้นอีก วันหนึ่ง สามีมาบอกภรรยาว่า มีคนจะมาซื้อคนแก่อ้วน ๆ ที่ตลาด เขาจึงบอกภรรยาให้พาบิดาไปขาย แต่ภรรยากลับไม่ยอม บอกว่าบิดาช่วยทำงานเธอทุกวัน หากไม่มีบิดา เธอก็อยู่ไม่ได้ และกำลังคิดว่าจะให้หยุดกินเกาลัด สามีหัวเราะแล้วบอกว่าให้เขากินต่อไปเถอะ จากนั้น สามีก็เล่าแผนการของตนทั้งหมดให้ภรรยาฟัง ทุกคนในครอบครัวจึงมีความสุขตลอดไป

73. ลูกสะใภ้กลายเป็นบุตรสาว (며느리 딸 삼기)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีซอนบี คนหนึ่งนามสกุลผัก เขาอ่านหนังสือและศึกษาปรัชญาจีนอย่างลึกซึ้งแต่ไม่มีโชคที่จะได้เข้ารับตำแหน่งราชการ ผักซอนบีมีบุตรชายคนหนึ่ง แต่ไม่กล้าจะไปขอภรรยาให้บุตรชายเพราะความยากจน เพื่อนบ้านจึงช่วยกันหาหญิงสาวที่เรียบร้อยและขยันมาให้ หลังจากได้ลูกสะใภ้มาอยู่กันอย่างมีความสุขได้ไม่ถึงปี บุตรชายของผักซอนบีก็ล้มป่วยโดยไม่รู้สาเหตุและเสียชีวิตไปอย่างกะทันหัน ผักซอนบีรู้สึกเสียใจมากที่สูญเสียบุตรคนเดียวไป ไม่มีผู้สืบสกุล หมดหนทางที่จะดำรงชีวิตต่อไปได้เนื่องจากขาดเสาหลักของครอบครัว แต่ลูกสะใภ้นั้น ทั้ง ๆ ที่เสียใจยิ่งกว่าบิดาสามีด้วยเสียสามีไปในปีเดียว ไม่สามารถไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ เธอก็ยังคงขยันทำงานปรนนิบัติบิดาสามีเป็นอย่างดี เธอทำงานทุกอย่างไม่ว่าจะรับจ้างเย็บผ้า ซักผ้า และสีข้าว

ส่วนผักซอนบีที่อ่านแต่หนังสือมาตั้งแต่หนุ่มก็ทำได้แค่อ่านหนังสืออยู่ในห้องหรือไม่ก็กวาดบ้านเท่านั้น อยู่มาวันหนึ่ง ลูกสะใภ้เสนอความคิดเรื่องย้ายบ้านไปหมู่บ้านอื่นเพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ บิดาสามีก็เห็นชอบด้วย ทั้งสองจึงเก็บของออกเดินทาง พอถึงยอดเขาแห่งหนึ่ง ลูกสะใภ้ขออนุญาตถักผมเปียยาวเหมือนสาวที่ยังไม่ได้แต่งงาน เนื่องจากว่าหากคนอื่นเห็นทรงผมตนเองที่เกล้ามวยไว้จะเข้าใจได้ว่านางแต่งงานแล้ว อาจเกิดความเข้าใจผิดในความสัมพันธ์ระหว่างบิดาสามีกับนางได้ บิดาสามีก็เห็นด้วย นางจึงปล่อยผมแล้วถักผมเปียยาวเหมือนหญิงสาวที่ยังไม่ได้แต่งงาน ทั้งสองคนเดินทางต่อไปอีกหลายวัน จนไปถึงโรงเตี๊ยมใหญ่ที่สุดของหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ที่นั่นมีคนเดินทางไปสอบควากอมาแวะพักอยู่ บิดาสามีกับนางตัดสินใจจะค้างคืนที่นั่น พอนางเก็บของไว้ในห้องแล้วก็ออกมาอาสาช่วยงานเจ้าของโรงเตี๊ยม ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครสั่ง นางตักน้ำจุดไฟเติมฟืนจัดสำรับและล้างชาม นางเป็นคนทำงานเร็วและเรียบร้อย จึงเป็นที่พอใจเจ้าของโรงเตี๊ยม พอตกค่ำ เจ้าของโรงเตี๊ยมซึ่งเป็นหญิงชราก็ชวนนอนที่ห้องตนด้วยกัน นางก็ไปช่วยทำงานเย็บผ้าจนเรียบร้อยหมด เจ้าของโรงเตี๊ยมชื่นชอบในฝีมือนาง จนไม่อยากจะให้นางเดินทางต่อ ในที่สุด บิดาสามีกับนางก็ต้องพักอยู่ที่โรงเตี๊ยมอีก หลายวันต่อมา ข่าวเรื่องการทำงานเรียบร้อยและมีฝีมือดีในการเย็บผ้าของนางกับนักปราชญ์ผู้เป็นบิดานั้นก็ร่ำลือไปทั่วหมู่บ้าน วันหนึ่ง ขุนนางชั้นสูงของหมู่บ้านส่งแม่สื่อมาขอนาให้แต่งงานกับบุตรชายของตน แต่นางปฏิเสธเพราะเป็นห่วงบิดา แม่สื่อจึงไปพูดกับบิดาและได้รับอนุญาต หลังจากนางแต่งงานกับบุตรชายขุนนาง แล้วนางก็ปลูกบ้านหรูหราให้บิดาสามีเดิมอยู่ บิดาสามีเดิมสามารถมีเวลาอ่านหนังสือและศึกษาค้นคว้าได้ดังใจ บิดาแต่งงานมีภรรยาใหม่ดำรงชีวิตอย่างสุขสบาย ส่วนลูกสะใภ้ที่ได้เป็นลูกสะใภ้ขุนนางชั้นสูงนั้นก็ดูแลทั้งสองครอบครัวอย่างดีทำให้ตระกูลรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

74. ลูกสะใภ้ชนะมารดาสามี (시어머니 누른 며느리)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีคนหนึ่งอาศัยอยู่กับภรรยาและบุตรชายสามคน ชีวิตเขาสมบูรณ์พูนสุขด้วยเงินทองและยังมีบุตรชายสามคนซึ่งเรียนหนังสือเก่งและมารยาทดี เว้นแต่ภรรยาของเขาซึ่งชอบดุด่าและสร้างความรำคาญแก่ลูกสะใภ้ เหตุนี้ทำให้ลูกสะใภ้คนโตกับคนที่สองทนไม่ไหวต้องหนีออกจากบ้านไป ข่าวนี้ลือกันไปทั่วหมู่บ้าน จนไม่มีหญิงใดอยากเป็นสะใภ้ของครอบครัวนี้ ทำให้บุตรชายคนสุดท้องไม่สามารถแต่งงานได้ จึงต้องปิดประกาศหาหญิงสาวหมู่บ้านอื่น วันหนึ่งหญิงสาวฐานะยากจนคนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียงได้ทราบข่าวนี้ จึงมาขออนุญาตบิดามารดาให้ตนแต่งงานกับบุตรชายคนสุดท้องของเศรษฐีนั้น ตอนแรก บิดามารดาของหญิงสาวไม่ยอมเพราะไม่อยากจะให้บุตรสาวลำบาก แต่หญิงสาวก็ยืนยัน ในที่สุดก็ได้แต่งงาน หลังงานแต่งงาน ชีวิตอันทุกข์ยากของลูกสะใภ้คนสุดท้องก็เริ่มต้นขึ้น มารดาสามีตามลูกสะใภ้ไปทุกที่และจู้จี้ในทุกเรื่อง ดุด่าทุกนาที ติเตียนทุกเวลา ไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าใคร แม้เศรษฐีจะห้ามปรามก็ตาม

ลูกสะใภ้อดทนทำตัวเหมือนใบ้กินน้ำผึ้ง (เป็นสำนวนเกาหลี หมายถึงไม่พูดไม่จาอะไรทั้งสิ้น) ทำหน้าที่ของตนไปวัน ๆ ถึงเวลาก็หุงข้าว ซักผ้า เตรียมพิธีกรรมต่าง ๆ ของตระกูล ด้วยความที่เธอเป็นคนขยันและทำงานเก่ง จึงเป็นที่ชื่นชอบและรักใคร่ของสมาชิกทุกคนครอบครัวยกเว้นมารดาสามี คนในครอบครัวยิ่งชม มารดาสามีก็ยิ่งด่า อยู่มาวันหนึ่ง ทุกคนออกไปทำธุระนอกบ้านเหลือแต่ลูกสะใภ้กับมารดาสามี มารดาสามีก็คิดจะฉวยโอกาสนี้จู้จี้และใช้คำหยาบคายดุว่าลูกสะใภ้ยิ่งขึ้นกว่าก่อน แต่พอนางด่า ลูกสะใภ้ที่เคยเงียบเรียบร้อยมีมารยาทนั้น กลับกระชากผมนางแล้วโขกศีรษะนางกับพื้นครัว นางงงจึงตะโกนใส่ลูกสะใภ้แล้วพยายามจะตี แต่กลับถูกลูกสะใภ้ทุบตีทำร้ายอย่างหนัก เมื่อทุกคนกลับมา มารดาสามีจึงร้องตะโกนเสียงดังว่าลูกสะใภ้ซ้อมตน แต่ทุกคนก็คิดว่านางใส่ร้ายลูกสะใภ้อีกแล้ว จึงไม่มีใครสนใจหรือเชื่อนาง ลูกสะใภ้ก็ทำตัวเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ทำให้คนในครอบครัวยิ่งไม่สนใจเชื่อถือมารดาสามี เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นทุกวัน จนมารดาสามีเขิดขยาดไม่กล้าจะดุว่าลูกสะใภ้อีก ส่วนลูกสะใภ้ก็ปรนนิบัติบิดามารดาและดูแลครอบครัวอย่างดีเป็นปกติ ในที่สุด ทั้งครอบครัวก็ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้ตลอดไป

75. ลูกสะใภ้ผายลม (방귀쟁이 며느리)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงสาวคนหนึ่งชอบผายลม เมื่อถึงเวลาสมควรแต่งงาน เธอจึงได้แต่งงานและเข้าไปอยู่ที่บ้านสามี มารดาของนางขอร้องเธอให้ระวังเรื่องผายลม หญิงสาวจึงพยายามกลั้นไว้ จนหน้าซีดเหลือง บิดามารดาของสามีตกใจถามว่าเป็นอะไร ลูกสะใภ้จึงสารภาพว่าพยายามกลั้นผายลม บิดามารดาสามีรู้สึกเห็นใจจึงอนุญาตให้ผายลม ก่อนที่จะผายลมลูกสะใภ้บอกให้บิดาเกาะเสาบ้าน มารดาจับฝาหม้อ และสามีจับประตูไว้ พอลูกสะใภ้ผายลมครั้งหนึ่ง แรงลมที่ผายออกมาทำให้บิดาสามีหมุนรอบเสาสามรอบ มารดาตกลงไปในหม้อ และสามีถูกแรงลมจนกระเด็นออกจากห้องไป บิดามารดาสามีตกใจในแรงลมที่ผายออกมา จึงตัดสินใจให้ลูกสะใภ้เก็บข้าวของกลับไปอยู่บ้านเดิม ลูกสะใภ้จำใจต้องเก็บของกลับบ้าน ระหว่างเดินทางกลับบ้าน บิดาสามีกับลูกสะใภ้กำลังนั่งพักอยู่ใต้ต้นสาลี่สูง บนนั้นมีลูกสาลี่น่ารับประทานห้อยอยู่ แต่เอื้อมมือไม่ถึงเพราะสูงเกินไป บิดาสามีบอกว่ามันน่ากินมาก ลูกสะใภ้ก็บอกว่าตนจะเก็บให้ พูดเสร็จแล้วหันก้นไปทางต้นสาลี่แล้วผายลมอย่างแรงครั้งหนึ่ง ทันใดนั้น ต้นไม้ไหวสะเทือนและลูกสาลี่ก็ร่วงลงมาเป็นจำนวนมาก บิดาสามีเห็นดังนั้นก็หัวเราะและบอกว่าแรงผายลมของลูกสะใภ้ก็มีประโยชน์เหมือนกัน ในที่สุด ลูกสะใภ้ก็สามารถกลับมาอยู่บ้านกับสามีอีกครั้งและเก็บผลไม้ขาย อยู่กันอย่างสุขสบายตลอดไป

76. เล็บมือเล็บเท้าเป็นตัวตนคนที่ 2 (손톱 발톱의 중요성)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว สมัยที่นักศึกษาชอบออกไปหาความสงบตามภูเขาและอาศัยอยู่ในวัดตามลำพัง เพื่อที่จะมีสมาธิดูหนังสือเตรียมสอบชิงตำแหน่งขุนนางในเมืองหลวง มีนักศึกษาหนุ่มคนหนึ่งออกจากบ้านไปอ่านหนังสืออยู่ที่วัดบนภูเขา ครบสามปี จึงได้กลับบ้าน แต่พอถึงบ้าน ปรากฏว่ามีชายหนุ่มที่รูปร่างหน้าตาและพูดจาท่าทางเหมือนกับเขาไม่มีผิดมาอยู่ที่บ้านแทนเขา บิดามารดาญาติพี่น้องต่างก็เชื่อว่าชายหนุ่มคนนั้นเป็นตัวจริงและเขาเป็นตัวปลอม เขาพยายามอธิบายเท่าไรก็ไม่มีใครเชื่อ ชายหนุ่มตัวปลอมกลับบอกว่าชายหนุ่มตัวจริงเป็นสุนัขจิ้งจอกพันปีแปลงตัวมาจึงพยายามไล่ออกจากบ้าน เมื่อครอบครัวพิจารณาเปรียบเทียบคนทั้งสองแล้ว เห็นว่าไม่มีอะไรแตกต่างกันเลย แม้แต่แผลเป็นก็เหมือนกัน แต่เมื่อครอบครัวถามว่าในบ้านมีถ้วยชามกี่ใบ ชายหนุ่มตัวจริงที่จากบ้านไปนานกลับตอบไม่ได้ จึงถูกไล่ออกจากบ้าน เขาเดินออกจากบ้านมาด้วยความเสียใจ ก็พบพระสงฆ์รูปหนึ่ง พระรูปนั้นรู้เรื่องทั้งหมดที่เขาถูกขโมยร่าง จึงถามว่าเคยตัดเล็บทิ้งไว้ที่ไหนบ้าง ชายหนุ่มตอบว่าที่ก้อนหินใหญ่ริมแม่น้ำสายหนึ่งหน้าวัด พระสงฆ์อธิบายว่า คงเป็นหนูที่กินเล็บมือเล็บเท้าที่มีวิญญาณของเขาแล้วแปลงร่างเป็นเขา พระรูปนั้นจึงบอกวิธีแก้ให้ ให้ชายหนุ่มตัวจริงซ่อนแมวติดตัวไว้และปล่อยแมวต่อหน้าชายหนุ่มตัวปลอม ชายหนุ่มตัวจริงทำตามแมวได้ไล่ตะครุบและกัดชายหนุ่มปลอม ชายหนุ่มปลอมดิ้นอยู่นาน ในที่สุดก็กลายร่างเป็นหนูพุกตัวใหญ่นอนตายอยู่ ด้วยเหตุนี้ คนเกาหลีจึงห้ามตัดเล็บมือเล็บเท้าแล้วทิ้งไม่เป็นที่ เพราะเล็บมีวิญญาณมนุษย์อยู่

77. เลือกลูกสะใภ้ (며느리 고르기)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพี่น้องสองคนอยู่ในตระกูลยังบัน [1] ครอบครัวพี่ร่ำรวยแต่ครอบครัวน้องยากจนมาก ยิ่งน้องไม่ได้รับตำแหน่งราชการและไม่มีไร่นาก็ยิ่งยากจนลงไปเรื่อย ๆ ครอบครัวน้องมีบุตรชายคนหนึ่งซึ่งฉลาด แต่ถึงจะเรียนเก่งก็ไม่สามารถร่ำรวยได้หากไม่ได้รับราชการ น้องจึงเป็นห่วงอนาคตของครอบครัวและหวังจะได้ลูกสะใภ้เฉลียวฉลาดมาช่วยทำให้ทางบ้านมีฐานะดีขึ้น
วันหนึ่ง เขาคิดหาเลือกลูกสะใภ้โดยการทดสอบปัญญา เมื่อตัดสินใจแล้วจึงปิดประกาศว่า หากสาวคนใดสามารถใช้ข้าวสารแค่ 3 ชามเลี้ยงคนทั้งครอบครัวเป็นเวลา 1 เดือนได้ ก็จะรับเป็นลูกสะใภ้ ไม่ว่าหญิงคนนั้นจะมาจากตระกูลใดหรือมีฐานะอย่างไรก็ตาม สาวชั้นกลางกับชั้นต่ำถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องท้าทาย หากทำสำเร็จจะมีโอกาสเป็นลูกสะใภ้ตระกูลยังบัน เปลี่ยนชนชั้นของตนเอง แม้ว่ายังบันครอบครัวนี้จะมีฐานะยากจนก็ตาม จึงมีหญิงสาวหลายต่อหลายคนมาสมัครและเข้ารับการทดสอบแต่ไม่มีใครสามารถสอบผ่านได้สักคน ทุกคนเสนอวิธีประหยัดบ้าง ทำข้าวต้มบ้าง ต้มกับพืชบ้าง แต่ก็ไม่สามารถทำสำเร็จแม้เพียงครึ่งเดือน แต่แล้ววันหนึ่งก็ มีสาวจากชนชั้นสามัญคนหนึ่ง

[1] 양반 (yangban) : ชนชั้นสูง, ผู้ดี

มาสมัคร ครอบครัวยังบันคิดว่าคราวนี้ก็คงเสียข้าวเปล่าแน่ ๆ แต่สาวคนนี้ต่างกัน เธอนำข้าวมาหุงอย่างเต็มที่จนกินวันเดียวหมด หลังจากนั้นไปหาผ้าจากหมู่บ้านมารับจ้างเย็บเพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว สามารถมีอาหารเอร็ดอร่อยให้แก่ครอบครัวได้ทุกมื้อ เวลาผ่านไป 1 อาทิตย์ หญิงสาวคนนั้นก็ได้รับเลือกเป็นลูกสะใภ้ของตระกูล หลังแต่งงาน ความขยันและความฉลาดของลูกสะใภ้ก็เลี้ยงครอบครัวไปได้เพียงวัน ๆ เท่านั้นเอง เธอคิดว่าต้องทำอะไรสักอย่างเพื่อให้ครอบครัวร่ำรวยขึ้น จึชวนสามีไปขอทุ่งนาจากบ้านของลุงซึ่งร่ำรวย แต่สามีไม่ยอม บอกแต่ว่าลุงตระหนี่ที่สุด เธอจึงขอให้สามีจับงูเหลือมมาตัวหนึ่ง แล้วนำมาไว้ในห้องเก็บของ ตักน้ำบริสุทธิ์มา จุดเทียนและอธิษฐานเช้าเย็น เหมือนกับเซ่นไหว้เจ้าที่ วันรุ่งขึ้นเป็นวันเกิดบิดาพอดี ลูกสะใภ้ใช้เงินที่เก็บไว้ทั้งหมดมาซื้ออาหารเครื่องดื่มแล้วเตรียมตัวต้อนรับแขก พอญาติพี่น้องจากบ้านลุงมาเห็นก็ตกใจถาม ครอบครัวน้องก็ตอบว่าเพราะลูกสะใภ้พวกเขาไม่ต้องเป็นห่วงเรื่องอาหารการกินอีกแล้ว ทันใดนั้น ลุงก็เห็นลูกสะใภ้ของน้องชายกำลังไหว้ห้องเก็บของอยู่จึงเข้าไปถาม หญิงสาวตอบว่า วันที่ตนแต่งงานเข้าบ้านนี้ ก็ฝันเห็นงูเหลือมซึ่งเป็นเจ้าที่บ้านกำลังย้ายเข้ามาในบ้าน ตื่นเช้าขึ้นมาก็เห็นงูเหลือมจริง ๆ จึงเคารพกราบไหว้อยู่ทุกวัน ลุงได้ฟังดังนั้นก็ตกใจและกังวลขึ้นมา เพราะหากเจ้าที่บ้านย้ายมาจริง หมายความว่าความมั่งมีศรีสุขของบ้านตนก็ต้องย้ายมาที่บ้านน้องชายเช่นกัน และเท่าที่เห็นก็ดูเหมือนบ้านน้องชายจะรุ่งเรืองขึ้นจริง ๆ ลุงจึงของูเหลือมคืน แต่หญิงสาวบอกว่าไม่สามารถคืนให้ไปเปล่า ๆ ได้ ลุงจึงยอมยกทุ่งนา 10 ไร่ให้และเอางูเหลือมคืนไป หญิงสาวยินดีตกลง หลังจากนั้นเธอจึงสั่งให้ครอบครัวเล่าโจษขานความมีน้ำใจของลุงให้ชาวบ้านพูดต่อ ๆ กันจนทำให้ลุงเกิดความปลื้มใจ อีกทั้งตั้งใจทำนาจนได้ผลเก็บเกี่ยวมากมาย หลายปีผ่านไป หญิงสาวไปสารภาพกับลุงว่าตนเองทำอุบายโกหกลุง จึงขอส่งคืนทุ่งนาทั้ง 10 ไร่ แต่ลุงยิ้มไม่ถือสาโกรธเคือง กลับมอบทุ่งนาเป็นรางวัลให้แก่ความเฉลียวฉลาดของเธอ ในที่สุด ครอบครัวพี่ชายกับครอบครัวน้องชายก็รักใคร่ปรองดองกันและอยู่กันอย่างร่ำรวยมีความสุขตลอดมา

78. แลกวัวกับพลับ (감과 바꾼 소)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวนานามสกุลคิมกับสกุลผักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน คิมเป็นคนขยันหมั่นเพียรและใจบุญ ส่วนผักเป็นคนโลภมากและชอบใช้ปัญญาเพื่อเอาเปรียบผู้อื่น คิมปลูกต้นพลับไว้หน้าบ้านของตน เขาขยันรดน้ำทุกเช้าเย็นและใส่ปุ๋ยทุกปี ต้นพลับจึงเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว พอถึงฤดูใบไม้ผลิ พลับสีเขียว ๆ ลูกเล็ก ๆ ก็ออกมาเต็มกิ่ง ชาวบ้านจึงชอบมาชม และเมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วงที่สามารถเก็บพลับได้ พลับก็โตขนาดเท่าลูกแตงโมแถมยังสุกน่ารับประทานอีกด้วย เขาเก็บทีละลูกอย่างระมัดระวังจนได้พลับมาหลายกระสอบ คิมแจกพลับแบ่งให้ชาวบ้านรับประทาน ส่วนลูกที่ใหญ่ที่สุดและสวยที่สุดที่เขาคัดสรรไว้นั้น นำไปถวายพระราชา เมื่อพระราชาทอดพระเนตรพลับผลโตสวยงามก็ทรงชอบใจ จึงตรัสถามข้าราชบริพารว่ามีอะไรที่ใหญ่โตและ

สวยงามอย่างนี้ได้บ้าง ราชบริพารกราบทูลว่า มีทองคำขนาดเท่าแตงโม พระราชาจึงทรงมอบทองคำให้แก่คิม คิมกลายเป็นมหาเศรษฐีในทันที ข่าวนี้แพร่กระจายออกไปอย่างรวดเร็ว พอผักได้ข่าวนี้ เขาก็อยากทำตามบ้าง จึงขายของใช้ทั้งหมดไปซื้อวัวสีสวยรูปร่างดีตัวหนึ่งไปถวายพระราชาเช่นเดียวกับคิม พอพระราชาทอดพระเนตรก็ทรงชอบพระทัย จึงตรัสถามว่ามีอะไรที่สวยงามขนาดนี้ได้บ้าง ราชบริพารกราบทูลว่า มีพลับสวยงามขนาดเท่าแตงโม พระราชาจึงทรงมอบพลับของคิมให้แก่ผัก ผักจึงต้องอยู่อย่างยากจนต่อไป

79. โลงศพต้องใหญ่ (관은 크게)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ชายคนหนึ่งมีบุตรชายสามคน เขาถามอาจารย์ฮวงซุ้ยว่าเมื่อตนเองสิ้นชีวิตแล้ว ทำเลที่ไหนจะเป็นฮวงซุ้ยที่ดีที่สุดสำหรับตน อาจารย์ฮวงซุ้ยเดินทางไปหาทำเลดีอยู่หลายเดือนแล้วกลับมาบอกว่าตรงศูนย์กลางของทะเลสาบที่อยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านนี้เป็นทำเลฮวงซุ้ยที่ดีเยี่ยม แต่เนื่องจากมีความเชื่อกันว่าฝังศพใต้น้ำไม่ได้ ดังนั้น บุตรชายคนโตกับบุตรชายคนกลางจึงคัดค้าน ต่อมาเมื่อบิดาเสียชีวิตพวกเขาก็นำบิดาไปฝังไว้ในภูเขา แต่บุตรชายคนเล็กคิดต่างจากพี่ชาย จึงแอบไปทำโลงหิน ขุดศพบิดาออกมาใส่โลงหินแล้วนำไปฝังใต้ทะเลสาบตามที่อาจารย์แนะนำโดยไม่ให้พี่ชายทั้งสองรู้เมื่อมารดาเสียชีวิตก็แอบทำเช่นเดียวกัน หลายปีผ่านไป บุตรชายคนสุดท้องฝันถึงบิดามารดาที่เสียชีวิตไปแล้ว ทราบว่าบิดาได้เป็นพญามังกรและมารดาได้เป็นมเหสี มีความสุข เว้นแต่เรื่องหนึ่งที่หลังของมารดาโค้งงอดูไม่งาม บุตรชายคนสุดท้องจึงถามถึงเหตุผล มารดาตอบว่าโลงศพหินที่ลูกทำให้เล็กเกินไปจึงทำให้นอนขดหลังโกง พอบุตรชายคนเล็กได้ทราบก็รู้สึกเสียใจ จึงรีบไปขุดโลงศพออกมาแล้วทำให้ใหม่ หลังจากนั้น บุตรชายคนเล็กประสบความสำเร็จมากมายและได้เป็นขุนนางชั้นสูงของเมืองอีกด้วย

80. วิธีกำจัดเสือร้าย (나쁜 호랑이 징치하기)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงชรา อาศัยอยู่ตามลำพังที่ชายป่าแห่งหนึ่ง นางทำมาหากินโดยปลูกหัวไชเท้าไว้ในสวนเล็ก ๆ หน้าบ้าน แต่บ่อยครั้งที่เสือร้ายเข้ามาขโมยกินหัวไชเท้าและทำลายสวนของนาง นางจึงตัดสินใจจะแก้เผ็ด วันหนึ่ง นางพบเสือตัวนั้นกำลังขโมยผักของนาง นางจึงบอกกับเสือว่าให้มาเยี่ยมบ้านนางคืนนี้ เพราะนางจะเลี้ยงถั่วแดงต้มน้ำตาล เสือก็ตกลง นางจึงรีบกลับมาเตรียมกำจัดเสือ เริ่มด้วยการเตรียมเตาก่อไฟใส่ถ่านที่จนถ่านเป็นขี้เถ้า จากนั้นนางเอาพริกป่นใส่ลงในอ่างน้ำในครัว เอาเข็มหลายเล่มปักลงบนผ้าเช็ดตัวแล้ววางไว้ใกล้อ่างน้ำ เอาขี้วัวทาไว้ที่พื้นหน้าประตูครัวจนลื่น เอาเสื่อฟางมาปูไว้และเตรียมชิเกพิงไว้ข้าง ๆ ประตู คืนนั้น เมื่อเสือมา หญิงชราก็ต้อนรับเสือแล้วให้เสือยกกระถางถ่านมาโดยอ้างว่าหนาว เสือก็ไปยกกระถางถ่านและบอกว่า

ไฟกำลังจะมอด นางก็ให้เสือเป่าไฟจะได้ลุก เมื่อเสือเป่า ขี้เถ้าก็เข้าตาเสือ นางก็ให้เสือไปล้างตาในครัว เสือไปล้างตาในอ่างน้ำที่นางใส่พริกป่นไว้ก็แสบตานางจึงให้เสือเอาผ้าเช็ดตัวมาเช็ดตาเข็มก็ที่ตาเสือยิ่งทำให้เสือเจ็บปวดมากขึ้น เมื่อเสือรู้ตัวว่าเสียรู้ พยายามจะวิ่งหนี แต่เหยียบขี้วัวที่หน้าประตูครัวลื่นล้มบนเสื่อฟาง นางรีบม้วนเสื่อฟางแล้วใส่ชิเกแบกเสือเอาไปทิ้งทะเล

81. เวลาของซินซอน (신선놀음)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายตัดฟืนคนหนึ่งเข้าไปตัดไม้ในป่า เขาตัดไม้เพลินจนไม่รู้ตัวว่าเข้าป่ามาลึกแค่ไหน เขาได้พบถ้ำถ้ำหนึ่งจึงเดินเข้าไปดูด้วยความอยากรู้ ถ้ำมืดจนมองไม่เห็นกันถ้ำแต่ยิเดินลึกเข้าไปก็เห็นแสงราง ๆ อยู่ที่ไกล เขาจึงเดินเข้าไปจนถึงกันถ้ำก็พบแสงสว่าง เขาเห็นชายชรสองคนซึ่งมีเครายาวสีขาวแต่งชุดโบราณกำลังนั่งเล่นหมากล้อมกันอยู่ เขาคิดในใจว่าสองคนนั้นคงเป็นซินซอน[1] แน่ จึงนั่งลงข้างซินซอนและดูการเล่นหมากล้อมอยู่พักหนึ่ง เขารู้สึกหิวน้ำขึ้นมา ซนซอนก็เหมือนรู้ใจเขา ส่งเหยือกเหล้ากับพุทราสดให้เขากิน เขากินไปดูการเล่นหมากล้อมไปจนลืมเวลา พอรู้ตัวก็ใกล้ค่ำแล้ว เขาจึงรีบขอตัวกลับบ้านแต่พอหันไปมองขวานที่วางไว้ข้างก็รู้สึกแปลใจที่ด้ามขวานผุไปหมด เขารีบเดินทางกลับบ้าน เมื่อถึงหมู่บ้านเขาก็ยิ่งประหลาดใจ เพราะเขาไม่คุ้นหน้าใครสักคน เขาได้พบชายชราคนหนึ่ง จึงแนะนำตัวและถามถึงบ้านของเขา ชายชราตอบว่าชื่อนั้นเป็นชื่อปู่ทวดของชายชราเอง

82. เวลาของการเซ่นไหว้ (제사의 시각)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ลูกหลานเศรษฐีตระกูลดีหลายคนประชุมปรึกษาหารือถึงเรื่องเวลาที่จะเซ่นไหว้บรรพบุรุษว่าเวลาใดจะเป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุด หนุ่มคนหนึ่งบอกว่าต้องเซ่นไหว้ก่อนไก่ขันจึงจะเหมาะสม อีกคนหนึ่งบอกว่าต้องเซ่นไหว้หลังไก่ขันจึงจะดี ส่วนอีกคนหนึ่งบอกว่าตนเองเคยเซ่นไหว้หลังไก่ขัน แต่เดี๋ยวนี้เปลี่ยนเป็นก่อนไก่ขัน เหตุผลมีดังนี้ คือ หลายปีก่อน ในวันเซ่นไหว้บรรพบุรุษซึ่งเป็นวันที่บิดาถึงแก่กรรม มีขอทานคนหนึ่งมาหาเขาที่บ้าน แล้วบอกให้เซ่นไหว้บิดาก่อนไก่ขัน เนื่องจากว่า คืนหนึ่ง ขอทานนอนหลับฝันถึงบิดาของเขา ขอให้คนขอทานไปบอกกับลูกหลานของตนให้เซ่นไหว้ก่อนไก่ขัน เพราะทุกปีที่วิญญาณบิดาจะไปรับประทานอาหารเซ่นไหว้ที่บ้านลูก ก็จะถูกเสียงไก่ขันขัดขวางจนไม่สามารถรับประทานอาหารเซ่นไหว้ได้สักครั้ง ขอทานบอกความลับที่บิดาของลูกเศรษฐีบอกไว้เป็นหลักฐานยืนยัน ทำให้ลูกเศรษฐีเชื่อคำพูดของขอทาน และทำพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษก่อนไก่ขันนับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา

[1]신선 (Sinseon) : นักปราชญ์ในลัทธิเต๋า

83. สตรอเบอรี่ในฤดูหนาว (엄동설한의 딸기)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีเศรษฐีหัวรั้นผู้หนึ่ง นอนป่วยเรื้อรัง จนเป็นที่เบื่อหน่ายของข้าทาสบริวาร วันหนึ่งในฤดูหนาวมีหิมะตกและหนาวจัด เศรษฐีเรียกคนรับใช้มาพบแล้วสั่งให้เขาไปเก็บสตรอเบอรี่มาเพื่อกินบำรุงร่างกาย คนรับใช้บอกว่าเป็นไปไม่ได้เนื่องจากสตรอเบอรี่ไม่มีในฤดูหนาว แต่เศรษฐีหัวรั้นและไม่มีเหตุผลก็ดุด่าคนรับใช้ว่าไม่รู้จักปรนนิบัติเจ้านายเหมือนบิดามารดาคนรับใช้ถอนใจลาออกมา เขากลับห้องพักและเล่าเรื่องให้ภรรยากับบุตรชายคนเล็กฟัง พอฟังจบเด็กน้อยก็บอกบิดามารดาว่าไม่ต้องเป็นห่วง ทุกอย่างจะเรียบร้อย พอเช้าวันรุ่งขึ้น ลูกคนรับใช้ก็วิ่งมาหาเศรษฐี โค้งคำนับอย่างสุภาพแล้วบอกว่าบิดาตนไปหาสตรอเบอรี่พบในภูเขาลึก ๆ จึงไม่สามารถมารับใช้ท่านได้ เนื่องจากถูกงูพิษกัดนอนป่วยอยู่ในห้อง เศรษฐีหัวเราะเยาะแล้วด่าว่าเด็กคนนี้ขี้โกงสารเลว เพราะใคร ๆ ก็รู้ว่างูจะไม่ออกมาในฤดูหนาว พอบุตรชายคนรับใช้ฟังดังนั้นก็พูดเสียงดังขึ้นมาว่า ถ้าไม่มีงูในฤดูหนาวแล้วจะมีสตรอเบอรี่ในฤดูหนาวได้อย่างไร เศรษฐีหน้าซีดตะลึงอ้าปากค้าง จากนั้นเขาเดินกลับเข้าไปในห้อง นับแต่นั้นมา เขาก็ไม่เคยออกคำสั่งโง่ ๆ กับคนรับใช้อีกต่อไป

84. สลับเจ้าสาวระหว่างฉุด [1] (보쌈에 뒤바뀐 신부)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มทำงานเป็นคนรับใช้ที่บ้านขุนนางตระกูลจัง ทำงานอยู่หลายปีรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อยากเป็นคนรับอีกต่อไป จึงหนีออกจากบ้านแล้วเดินทางไปอย่างไร้จุดหมาย เมื่อถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่งเขาไปหาหมอดูซึ่งมีชื่อเสียงทำนายแม่นมาก หลังจากหมอดูพิจารณาใบหน้าเขาอยู่ครู่หนึ่ง ก็บอกให้เขากลับไปทางเดิม ชายหนุ่มรู้สึกแปลกใจแต่หมอดูสั่งให้เดินทางกลับโดยใช้เส้นทางขามาเท่านั้น ชายหนุ่มจึงเดินกลับไปตามเส้นทางเดิม ขณะที่เดินทางกลับ ฟ้ามืดลง เขาจึงตัดสินใจพักค้างคืนระหว่างทาง จึงเข้าไปที่บ้านหลังแรกที่พบ ซึ่งเป็นบ้านของแม่ม่าย แม่ม่ายไม่รู้จะทำอย่างไร จะปฏิเสธก็เกรงว่าจะเสียมารยาท จึงอนุญาตให้ชายหนุ่มนอนที่ห้องของตน ส่วนตนก็ไปนอนกับมารดา คืนนั้น มีพวกรับจ้างฉุดผู้หญิงมาที่บ้านแม่ม่าย แต่ฉุดผิดตัวกลับเอาตัวชายหนุ่มใส่ลงไปในกระสอบแล้วแบกไปโดยเข้าใจผิดว่าเขาคือหญิงม่าย ปรากฏว่าคนที่สั่งให้มาฉุดนางก็คือขุนนางจังที่ม่ายภรรยามาหลายปี จึงวางแผนฉุดแม่ม่ายมาเป็นภรรยาใหม่ เมื่อ

[1] สมัยโบราณ ที่เกาหลีมีการฉุดคร่าผู้หญิงอยู่เสมอโดยผู้ชายที่หลงรักผู้หญิง แต่ไม่สมรักเนื่องจากฐานะต่ำต้อยหรือด้วยเหตุอื่น ๆ ดังนั้นผู้ชายจะแอบเข้ามาในห้องผู้หญิงตอนกลางคืน และฉุดหญิงที่ตนรักไป ต่อมา กลายเป็นทางออกทางหนึ่งซึ่งช่วยแม่ม่ายที่ไม่สามารถแต่งงานใหม่อย่างออกหน้าออกตาได้ เพราะสังคมจะประณามและห้ามไว้ ให้สามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ด้วยการจ้างคนมาฉุด ดังนั้น จึงเกิดอาชีพรับจ้างฉุดผู้หญิงขึ้น

พวกรับจ้างฉุดนาง (ชายหนุ่ม) มา ขุนนางจังก็บอกให้เอาตัวไปไว้ที่ห้องบุตรสาวให้คนถูกฉุดหายกลัวสักคืนก่อน ในคืนนั้น ชายหนุ่มจึงได้นอนที่ห้องบุตรสาวขุนนางจัง เขาบอกบุตรสาวขุนนางว่าบิดาสั่งให้ตนมาหลับนอนกับเธอ เธอจึงปฏิเสธไม่ได้ เช้าวันรุ่งขึ้น เมื่อขุนนางจังมาดูแม่ม่าย ปรากฏว่ามีแต่คนรับใช้ที่เคยหนีไปนอนอยู่กับบุตรสาว ขุนนางจังโกรธมาก ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร เพราะข้าวสารหุงเป็นข้าวสุกเสียแล้ว จึงสั่งให้จัดพิธีแต่งงานให้แก่บุตรสาวกับคนรับใช้ โดยบอกชาวบ้านว่า คนรับใช้ขยันหมั่นเพียรและเฉลียวฉลาด ตนจึงอยากได้ไว้เป็นลูกเขย

85. สังคมคนกินคน (사람이 사람을 잡아먹던 시대)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในยุค “คนกินคน” เหตุที่คนกินคนเพราะต่างฝ่ายเห็นอีกฝ่ายเป็นวัว ต่อมามีชายคนหนึ่งเบื่อหน่ายสังคมคนกินคน จึงเดินทางท่องเที่ยวเพื่อจะค้นหาสถานที่แห่งใหม่ซึ่งคนเห็นคนเป็นคน แต่เขาก็ต้องผิดหวังเพราะที่ที่เขาไปนั้น มีแต่สังคมที่คนกินคน เขาจึงเดินทางต่อหลายปีผ่านไป เขาเดินทางถึงเมืองเมืองหนึ่ง เมืองนี้เห็นคนเป็นคน เห็นวัวเป็นวัว จึงถามชาวบ้านว่าเป็นอย่างนี้ได้อย่างไร ชาวบ้านตอบว่าเพราะคนในเมืองนี้กินต้นหอมที่มีคุณลักษณะพิเศษ คือ เมื่อกินแล้วคนจะเห็นคนเป็นคน เขาจึงนำต้นหอมกลับบ้านมาปลูกและแจกจ่ายให้ชาวบ้านกิน ตั้งแต่นั้นมา หมู่บ้านเขาก็ไม่มีคนใดกินคนอีกต่อไป

86. สัมผัสแสงพระจันทร์ได้ลูก (달빛으로 얻은 아이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีบุตรชายโทน 9 ชั่วอายุคน บิดามารดาต้องการจะให้บุตรชายแต่งงานเพื่อจะได้มีบุตรเร็ว ๆ ไว้สืบสกุล จึงหาหญิงสาวอายุ 18 ปีที่ความประพฤติเรียบร้อยตระกูลดีมาให้แต่งงานกับบุตรชายซึ่งมีอายุเพียง 15 ปี พอถึงวันแต่งงาน เจ้าบ่าวขี่ม้านำขบวนญาติพี่น้องไปทำพิธีแต่งงานที่บ้านเจ้าสาวตามประเพณี ระหว่างทำพิธีแต่งงาน เจ้าสาวเหงื่อตกตลอดเวลาดูเหมือนกับเหนื่อยมาก หลังจากทำพิธีเสร็จแล้วคู่บ่าวสาวก็เข้าไปในห้องเพื่อจะอยู่ร่วมหอ เนื่องจากเจ้าบ่าวอายุยังน้อยจึงไร้เดียงสา ทันใดนั้น เจ้าสาวเจ็บท้องนอนครวญครางด้วยความเจ็บปวด เจ้าบ่าวตกใจจะวิ่งออกไปขอความช่วยเหลือ แต่เจ้าสาวห้ามไว้ เจ้าสาวน้ำตาไหลแล้วจับห่วงบาประตู เธอพยายามรวบรวมแรงและเบ่งออกมา ทันใดนั้น ก็คลอดทารกเป็นชาย เจ้าบ่าวตกใจมากรีบเอากรรไกรมาตัดสายสะดือเด็ก แล้วครุ่นคิดอยู่สักพัก หากตนออกไปบอกพ่อตาแม่ยายและขอยกเลิกการแต่งงานก็ได้ แต่ชีวิตเจ้าสาวและเด็กคนนี้คงต้องลำบาก เขามองหน้าเจ้าสาวก็รู้ว่าเรื่องนี้มีเบื้องหลังบางอย่าง เจ้าบ่าวจึงตัดสินใจจะช่วยเจ้าสาวกับลูก เขาออกไปเรียกพ่อตาแม่ยายขอให้ทำซุปสาหร่ายโดยอ้างว่าตนกินอาหารตอนกลางคืนจนติดเป็นนิสัย เมื่อได้ซุปสาหร่ายแล้ว เจ้าบ่าวก็นำมาให้เจ้าสาวกินบำรุงร่างกายหลังคลอด จากนั้น เขาพาเด็กไปซ่อนไว้ใต้สะพานข้ามลำธารใกล้

บ้าน พอไก่ขัน เจ้าบ่าวรีบปลุกพ่อตาแม่ยายแล้วบอกว่าเมื่อคืนตนฝันเห็นมีคนแบกโลงศพมารดาออกไป จึงคิดจะรีบกลับบ้านเพราะเป็นห่วงมารดามาก (ตามประเพณีเกาหลี เจ้าบ่าวต้องอยู่เรือนหอที่บ้านเจ้าสาวเป็นเวลา 3 วันแล้วจึงกลับบ้าน) ส่วนเจ้าสาวนั้น ให้อยู่บ้านไปก่อนยังไม่ต้องไปด้วยกันเพราะเหนื่อย ให้พักอยู่กับบ้านพ่อตาแม่ยายก่อน อีกประมาณหนึ่งอาทิตย์ค่อยตามไป เจ้าบ่าวพาญาติพี่น้องที่มาร่วมพิธีกลับบ้าน ระหว่างทาง พอถึงลำธาร เจ้าบ่าวบอกว่าได้ยินเสียงเด็กร้องไห้ และสั่งให้คนรับใช้ลงไปดู คนรับใช้ก็พบเด็กจึงนำขึ้นมาให้ เจ้าบ่าวบอกกับบิดาตนว่าเมื่อคืนตนฝันถึงมังกรเขียวบินลงมาที่ใต้สะพาน แล้ววันนี้ก็พบเด็กคนนี้ ฟ้าลิขิตมาให้แน่ ๆ จึงขอนำไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม บิดาแสดงความลำบากใจว่าเจ้าสาวที่เพิ่งแต่งงานจะยินยอมหรือ แต่เจ้าบ่าวบอกว่าเมื่อสามีจะทำอะไร ภรรยาจะคัดค้านอย่างไรได้ หลังจากนั้นหนึ่งอาทิตย์ เกี้ยวของเจ้าสาวก็มาถึงบ้านเจ้าบ่าว สีหน้าเจ้าสาวซึมเศร้า แม่สามีรู้สึกเกรงใจลูกสะใภ้ที่จะต้องยอมเลี้ยงบุตรบุญธรรม แต่พอเจ้าสาวเห็นเด็กคนนั้นก็น้ำตาไหลเพราะเป็นบุตรของตนหลังจากนั้นมา สามีไม่เคยเอยถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนแรกอีกเลย เจ้าสาวก็ปรนนิบัติบิดามารดาสามีและเคารพนับถือสามีซึ่งช่วยชีวิตตนกับลูกไว้ ครอบครัวจึงอยู่กันอย่างมีความสุข อยู่มาคืนหนึ่งพระจันทร์เต็มดวง สามีภรรยากำลังเดินเล่นที่สวนหน้าบ้าน อยู่ ๆ สามีก็ถามขึ้นมาว่าลูกของนางเกิดมาได้อย่างไร ภรรยาเล่าความจริงให้ฟังว่า ก่อนแต่งงานเธอชอบไปเล่นน้ำที่แม่น้ำกับเพื่อน ๆ คืนหนึ่งพระจันทร์เต็มดวง ก็ไปเล่นน้ำเช่นเคย อยู่ ๆ เธอรู้สึกปวดปัสสาวะจึงขึ้นมาถ่ายที่ริมแม่น้ำ พอถ่ายไปรู้สึกแจ้นทร์เข้ามาในร่างกายโดยผ่านสายปัสสาวะ หลังจากคืนนั้น ท้องเธอก็โตขึ้นทุกวัน ๆ จนคลอดเด็กคนนี้ สามียิ้มด้วยความดีใจ เขาใช้เข็มแทงปลายนิ้วเด็กจนเลือดไหล แล้วนำหยดเลือดไปหยดในน้ำ หยดเลือดกลายเป็นรูปพระจันทร์เต็มดวงสีแดง แสดงให้เห็นว่าเป็นเด็กมีบุญ หลังจากนั้นมา สามีภรรยามีบุตรชายอีก 2 คน และได้เป็นข้าราชการชั้นสูงทั้งสามคน เป็นผลให้ตระกูลเจริญรุ่งเรืองตลอดมา

87. สามสะใภ้ถูกไล่กลับ (소박맞은 세자매)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ซอนบีคนหนึ่งมีบุตรสาว 3 คน ซึ่งแต่งงานไปอยู่ที่บ้านสามีไม่นานก็ถูกไล่กลับมาทั้งสามคน บิดารู้สึกเสียใจจึงถามสาเหตุว่าทำไมถูกไล่กลับมา บุตรสาวคนโตตอบว่า ไม่ใช่เรื่องใหญ่โตสักหน่อย วันหนึ่ง ขณะที่ตนเองกำลังหุงข้าว รู้สึกคัน ๆ ในกางเกงในเพราะมีเหาชุม จึงถอดกางเกงในแล้วใส่ลงไปในหม้อหุงข้าวเพื่อที่จะกำจัดเหา ทำให้สีข้าวเปลี่ยนเป็นสีแดง บิดามารดาสามีถามว่าทำไมข้าวเป็นสีแดง เธอบอกไปตามความจริงจึงถูกไล่กลับมา ซอนบีได้ยินดังนั้นก็บอกว่า น่าขำจริง ๆ พวกเขาคงไม่เคยกินข้าวฟ่าง แล้วถามบุตรสาวคนกลางว่าถูกไล่มาเพราะเหตุใด บุตรสาวคนกลางตอบว่าไม่เห็นมีอะไร ขณะที่กำลังนอนหลับตอนกลางคืน รู้สึกปวดปัสสาวะขึ้นมา จึงออกไปนอกห้อง ก็เห็นสิ่งหนึ่งขาว ๆ ในความมืด นึกว่าเป็นโถปัสสาวะ จึงถ่ายลงไป

ปรากฏว่าไม่ใช่โถแต่เป็นหน้าผากบิดาสามี เธอผิดพลาดโดยไม่ได้ตั้งใจสักหน่อยแต่ก็ยังถูกไล่กลับมา ซอนบีโมโหแล้วบอกว่ามันจะไม่ดีตรงไหน ไอ้พ่อสามีนั่นเห็นของลูกหมดแล้วยังขับไล่ลูกกลับอีกหรือ เป็นชายที่แย่มาก ส่วนบุตรสาวคนสุดท้องอธิบายเหตุที่ถูกไล่กลับมาว่า สามีไม่อยู่บ้านอยู่คนเดียวก็เหงา จึงไปนอนจู่จี๋กับน้องสามีหน่อยเดียว จึงถูกไล่กลับมา ซอนบีก็โมโหกว่าเดิมอีกว่า จู่จี๋กับน้องสามีก็ยังเป็นครอบครัวเดียวกัน ย่อมดีกว่าไปจู่จี๋ชายอื่น บุตรสาวของเขาทั้งสามคนนี้ไม่มีใครสมควรถูกไล่กลับบ้านสักคน

88. สามีภรรยาทะเลาะกันเพราะขนมต็อกชิ้นสุดท้าย (떡을 놓고 싸운 부부)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีตายายคู่หนึ่ง มักทะเลาะกันเสมอเพราะต่างฝ่ายต่างไม่ยอมให้แก่กันและชอบแข่งขันกัน วันหนึ่ง เพื่อนบ้านแบ่งอาหารที่เหลือจากการเซ่นไหว้บรรพบุรุษมาให้ ตายายจึงนำอาหารนั้นมากินเป็นอาหารเย็น ตั้งหน้าตั้งตาแข่งกันกินขนมต็อก จนในที่สุดก็เหลือขนมชิ้นเดียว สองตายายจึงตกลงกันว่าหากคนใดพูดก่อนคนนั้นแพ้ และผู้ชนะจะได้ทานขนมต็อกชิ้นสุดท้าย ทั้งคู่นำขนมต็อกมาวางไว้ตรงหน้าแล้วนั่งจ้องอยู่โดยไม่พูดไม่จา คืนนั้น ขโมยเข้ามาในบ้านพอดี ถึงกระนั้น ทั้งคู่ก็ยังไม่ยอมพูดอะไร ขโมยจึงคิดว่าตายายคู่นี้เป็นใบ้และตาบอด จึงเก็บของมีค่าในบ้านใส่ถุงอย่างสบายใจ ขณะกำลังจะหิ้วของออกประตูไป ยายหมดความอดทนจึงตะโกนใส่ตาว่า “นี่ ตาแก่ นั่งเฉยอยู่ได้ จะปล่อยให้ขโมยขนของจนเกลี้ยงบ้านหรือไง” ทันใดนั้น ตาก็ดีใจบอกว่า “ฉันได้กินขนมต็อกชิ้นสุดท้ายแล้ว ไชโย” พลางหยิบขนมใส่ปากเคี้ยวเสียงดังแล้วกลืนลงไปอย่างกระหยิ่มใจ

89. สุนัขกับแมว (개와 고양이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวประมงชราคนหนึ่ง อยู่กับภรรยาในบ้านโชการิมฝั่งทะเล วันหนึ่งชายชราออกไปตกปลาทั้งวันแต่ไม่ได้ปลาสักตัว ชายชราไม่อยากจะกลับบ้านมือเปล่าจึงตั้งใจเหวี่ยงเบ็ดลงไปในน้ำเป็นครั้งสุดท้าย คราวนี้มีอะไรหนัก ๆ มาติดเบ็ด เมื่อแกสาวสายเบ็ดขึ้นมา พปลาอิงงอตัวโตติดเบ็ดอยู่ ดวงตาของมันเต็มไปด้วยน้ำตา ชายชราเกิดความสงสาร จึงปล่อยปลาลน้ำไปเช้าวันรุ่งขึ้นชายชรากลับไปตกปลาเช่นเคยปรากฏว่ามีชายหนุ่มรูปงามสวมมงกุฎมายืนรอแลโค้งคำนับอย่างสุภาพ ชายหนุ่มบอกว่าตนเป็นมหาดเล็กมาจากวังพญามังกร ปลาอิงงอที่ชาวประมงชราปล่อยไปเมื่อวานนี้เป็นเจ้าชายแห่งวังพญามังกร พญามังกรจึงให้มารับชายชราไปพบเพื่อตอบแทนบุญคุณ จากนั้นชายหนุ่มก็บริกรรมคาถาให้ทะเลแยกออกเป็นช่อง ชายชรากับชายหนุ่มจึงเดินลงไปถึงวังพญามังกร ที่นั่นมีการจัดงานเลี้ยงตอบแทนบุญคุณชายชราอย่างใหญ่โตทุกวัน หลายวันผ่านไป ชายชราคิดถึงภรรยาที่อยู่คนเดียว จึงตัดสินใจลากลับ ก่อนกลับ

เจ้าชายกระซิบกับชายชราว่าเมื่อพญามังกรถามว่าอยากได้อะไร ให้ตอบว่าอยากได้ลูกแก้วเม็ดโตที่อยู่ในหีบหยกเท่านั้น เพราะมันเป็นแก้วสารพัดนึก ชายชราทำตาม จึงได้ลูกแก้วกลับบ้าน เมื่อถึงบ้าน แกเล่าเรื่องทั้งหมดให้ยายฟัง ยายดีใจมากแล้วบอกว่าถ้าเป็นจริง ขอให้ได้บ้านหลังใหญ่งดงาม ทันใดนั้น บ้านโชกาเก่าก็หายไป มีตึกใหญ่มาตั้งอยู่แทนที่ สองผัวเมียดีใจมาก ขอเงินขอทองขอข้าว จนกลายเป็นเศรษฐี ต่อมาวันหนึ่ง หญิงชราขี้อิจฉาที่อยู่ฝั่งแม่น้ำตรงกันข้าม ปลอมตัวเป็นคนเร่ขายผ้ามาเยี่ยมเพื่อขโมยลูกแก้ว อ้างว่าอยากดูลูกแก้ววิเศษสักครั้งในชีวิต หญิงชราผู้ใจดีก็เอามาให้ดู และขณะที่นางเหลียวไปทางอื่น หญิงชราขี้อิจฉาก็ขโมยลูกแก้วไปแล้ววางลูกแก้วปลอมแทนที่ หลังจากหญิงชราขี้อิจฉากลับไปแล้ว บ้านใหญ่โตกับสมบัติทั้งหมดก็หายไปสิ้น กลายเป็นบ้านโชกาเก่าหลังเดิม ชาวประมงกับภรรยา ได้แต่ร้องไห้อยู่ทุกวัน สองตายายเลี้ยงสุนัขกับแมวซึ่งรักมากเสมือนลูกอยู่คู่หนึ่ง สุนัขกับแมวเมื่อเห็นตายายเศร้าโศกก็อยากจะช่วย สัตว์ทั้งสองรู้ดีว่าขโมยนั้นอยู่ที่ไหน จึงอาศัยเรือข้ามไปที่บ้านหญิงชราขี้อิจฉา แมวดมทั่วบ้าน พบว่าลูกแก้วอยู่ในลิ้นชักตู้ชั้นสูงในห้อง แต่กลับถูกหญิงชราไล่ตีออกมา แมวจึงเข้าไปในยุ้งข้าว จับหัวหน้าหนูมาแล้วสั่งให้หนูไปขโมยลูกแก้วมาให้แมว เมื่อได้ลูกแก้วมาแล้ว สุนัขกับแมววิ่งมาถึงแม่น้ำ เป็นเวลาดึกแล้วไม่มีเรือข้ามฟาก แมวจึงอมลูกแก้วแล้วกระโดดขึ้นบนหลังสุนัขว่ายน้ำข้ามฟา เมื่อทั้งสองไปถึงกลางแม่น้ำ สุนัขก็เป็นห่วงลูกแก้ว ถามว่า ลูกแก้วอยู่เรียบร้อยดีหรือไม่ แมวไม่สามารถตอบเพราะอมลูกแก้วอยู่ สุนัขก็ร้อนใจและเป็นห่วงมากที่แมวไม่ตอบ จึงคอยถามตลอดเวลา ทำให้แมวโกรธและตอบว่าเก็บไว้ดีแล้ว ทันใดนั้น ลูกแก้วก็ตกลงไปในน้ำ เมื่อถึงฝั่ง สุนัขละอายใจและเสียใจเดินกลับบ้าน ส่วนแมวก็ยังคงนั่งเฝ้าอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ เช้ามืดชาวประมงมาสาวอวนขึ้นฝั่ง แมวเห็นพวกเขาทิ้งปลาตายไว้ตัวหนึ่ง จึงวิ่งไปกินอลา ก็พบลูกแก้วที่อยู่ในท้องปลา แมวจึงนำลูกแก้วนั้นกลับบ้าน ทำให้ตายายร่ำรวยขึ้นมาอีกครั้ง ตั้งแต่นั้นมา แมวจึงถูกเลี้ยงไว้ในบ้าน ให้อาหารดี ๆ ส่วนสุนัขเลี้ยงไว้นอกบ้านและให้อาหารที่เหลือ ด้วยเหตุนี้สุนัขกับแมวจึงไม่ถูกกันจนถึงทุกวันนี้

90. สุนัขกับลูกของนาย (자식 찾아준 개)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีซอนบีคนหนึ่งอาศัยอยู่กับภรรยา ทั้งคู่รักใคร่กันมากแต่เสียอย่างเดียวคือไม่มีบุตร เนื่องจากธรรมเนียมประเพณีเกาหลีนับถือว่าการมีบุตรชายเป็นเรื่องสำคัญ สามีจึงขอมีภรรยาน้อยเพื่อจะมีบุตรสืบตระกูล เมื่อภรรยาน้อยมาอยู่ได้ไม่นาน ภรรยาหลวงก็ตั้งครรภ์อย่างไม่น่าเชื่อ ภรรยาน้อยเป็นคนขี้อิจฉา ต้องการให้สามีรักตนคนเดียวเท่านั้น จึงพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้ภรรยาหลวงเกิดความลำบากไม่สบายใจ วันหนึ่ง ขณะที่สามีไปต่างเมือง ภรรยาหลวงก็คลอดลูกออกมา หมอตำแยก็ต้มซุปสาหร่ายมาให้ภรรยาหลวงรับประทาน เมื่อรับประทานเสร็จแล้วก็หลับไป ภรรยาน้อยก็มาบอกให้หญิงชราไปพักผ่อน เมื่อปลอดคน ภรรยาน้อยก็นำลูกที่เพิ่ง

เกิดไปทิ้ง ใคร ๆ ก็เดาได้ว่าเธอเป็นคนทำแต่ไม่กล้าพูดเพราะไม่ใครเห็นกับตา เมื่อภรรยาหลวงตื่นขึ้นมารู้ว่าบุตรหายไป ก็ได้แต่นั่งเสียใจ ภรรยาหลวงมีสุนัขตัวเมียตัวหนึ่งที่เลี้ยงไว้นานแล้ว สุนัขตัวนั้นก็ออกลูกมาในวันเดียวกับที่ภรรยาหลวงคลอดพอดี เมื่อภรรยาหลวงออกมานั่งซึมเศร้าอยู่หน้าบ้านแต่เช้าตรู่ ก็ไม่เห็นแม่สุนัข เห็นแต่ลูกสุนัขที่เพิ่งเกิดร้องระงมด้วยความหิวโหย พอถึงกลางวันแม่สุนัขก็กลับมา ท่าทางเหน็ดเหนื่อย สุนัขเดินมาทางภรรยาหลวงแล้วใช้ปากดึงชายกระโปรงนาง เหมือนจะบอกให้ตามมันไปที่ใดที่หนึ่ง นางรู้สึกแปลกใจ ลุกขึ้นเดินตามสุนัขไป เมื่อถึงก้อนหินใหญ่ในป่าลึกก็ตกใจเพราะเห็นทารกนอนอยู่ และทารกนั้นคือลูกของนางที่เพิ่งเกิดนั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะในวันเกิดเหตุ สุนัขแอบเดินตามภรรยาน้อยไป เมื่อภรรยาน้อยทิ้งทารกแล้วกลับมาบ้าน สุนัขจึงนอนเฝ้าปกป้องและให้นมทารกกิน ทำให้ทารกรอดชีวิตมาได้ ภรรยาหลวงรีบพาลูกน้อยกับสุนัขกลับบ้าน เมื่อสามีกลับมาได้ทราบเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น จึงไล่ภรรยาน้อยออกจากบ้านทันที

91. สุนัขจิ้งจอกเก้าหาง (구미호)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายคนหนึ่งยืนถ่ายปัสสาวะบนถนน พอเขากัมมองที่พื้นก็เห็นกระดูกมนุษย์สีขาวถูกปัสสาวะรด เขาจึงถามทีเล่นทีจริงว่าเย็นไหม กระดูกตอบมาว่าเย็น เขาถามอีกว่าอุ่นไหม กระดูกตอบมาว่าอุ่น เขารู้สึกกลัวขึ้นมาจึงวิ่งหนี กระดูกก็ลุกขึ้นวิ่งตามเขามาอย่างรวดเร็ว เขายิ่งรู้สึกกลัว เมื่อวิ่งมาถึงหน้าโรงเตี๊ยม เขาบอกกระดูกให้รอเพราะเขาจะซื้อเหล้ามาให้กิน จากนั้นเขาวิ่งเข้าโรงเตี๊ยมแล้วหนีออกไปทางประตูหลังทันที หลายปีผ่านไป เขามีโอกาสเดินผ่านโรงเตี๊ยมนั้นอีก ก็เห็นโรงเตี๊ยมเปิดใหม่อยู่ข้าง ๆ โรงเตี๊ยมเก่านั้น เขาจึงแวะเข้าโรงเตี๊ยมใหม่ พบเจ้าของโรงเตี๊ยมใหม่ซึ่งเป็นสาวงามคนหนึ่ง จึงเล่าเรื่องอดีตว่าเขาเคยถ่ายปัสสาวะรดกระดูก แต่ก่อนจะเล่าเรื่องจบ สาวเจ้าของโรงเตี๊ยมก็กลายร่างเป็นสุนัขจิ้งจอกเก้าหางทันที พร้อมกับร้องว่าเจ้านั่นเอง ข้ารอแก้แค้นเจ้ามานาน ว่าแล้วก็จับเขากินทันที เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าไม่ควรถ่ายปัสสาวะรดกระดูก

92. เสียงนกกาเหว่าร้อง (뻐꾸기 우는 사연)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงนางหนึ่งเกลียดลูกสะใภ้คนโตมาก จึงคอยจับผิดลูกสะใภ้คนโตอยู่ตลอดเวลา ลูกสะใภ้จะทำอะไรก็ตำหนิติเตียนไปหมด ไม่ว่าลูกสะใภ้จะทำครัว ซักผ้า ซ่อมแซมเสื้อผ้า ก็ไม่มีเรื่องใดถูกใจนางทั้งสิ้น ไม่เพียงเท่านั้น นางบ่นตลอดเวลาว่าลูกสะใภ้คนโตกินจุ จนทำให้ครอบครัวไม่พอกิน ลูกสะใภ้รู้สึกกลัวและเครียดมาก เธอจึงไม่กล้ารับประทานอาหารต่อหน้า

มารดาสามี เธอจึงต้องทนหิว พอถึงวันขึ้นปีใหม่ ลูกสะใภ้ทำอาหารวันขึ้นปีใหม่ที่เรียกว่าต๊อกกุ๊ก[1] หม้อใหญ่ตามประเพณี พอจัดอาหารให้ครอบครัวเสร็จ นางกลับมานั่งอยู่ในครัวคนเดียว กลิ่นต๊อกกุ๊กหอม ทำให้เธอน้ำลายไหลจนเกินความอดทน เธอนึกว่าคงไม่มีใครมาเห็นเพราะทุกคนกำลังกินข้าวกันอยู่ในห้อง จึงรีบตักต๊อกกุ๊กชามหนึ่งแล้วกินอย่างรีบร้อนโดยไม่รู้ว่าแม่สามีเปิดประตูห้องครัวเข้ามาด้วยสีหน้าขมึงทึง ลูกสะใภ้เห็นเช่นนั้นก็ตกใจ รีบกลืนน้ำซุปอย่างรวดเร็วจนสำลักตาย ครอบครัวนำนางไปฝังไว้บนภูเขาหลังบ้าน ที่หลุมฝังศพนางมีนกกาเหว่าบินมาร้องอย่างเศร้าโศกทุกวัน คนในครอบครัวจึงคิดว่าวิญญาณของเธออาจสิงอยู่ในร่างนก เนื่องจากเธอเสียชีวิตเพราะต๊อกกุ๊ก นกกาเหว่าจึงร้องต๊อกกุ๊ก ต๊อกกุ๊ก แม้ว่าที่แท้จริง มันร้องว่า ป๊อกกุ๊ก ป๊อกกุ๊ก

93. เสือกตัญญู (은혜갚은 호랑이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายหนุ่มตัดฟืนอาศัยอยู่กับมารดาบนภูเขา วันหนึ่งขณะเขาไปตัดฟืน เขาได้ยินเสียงร้องครวญครางของสัตว์ เมื่อเดินไปตามเสียงนั้นก็พบเสือตัวหนึ่งกำลังอ้าปากค้างอย่างทรมาน เขาจึงเข้าไปดูใกล้ ๆ พบว่ามีกระดูกยาวชิ้นหนึ่งติดคอเสืออยู่ คนตัดฟืนเกิดสงสาร จึงช่วยเอากระดูกออกจากคอเสือ เสือดีใจและกลับเข้าป่า คืนนั้น คนตัดฟืนฝันว่ามีสาวงามคนหนึ่งมาขอบคุณที่ช่วยชีวิตเธอและสัญญาว่าจะตอบแทนบุญคุณเขาสักวันหนึ่ง หลังจากวันนั้น ก็มีต้นไม้ทั้งต้นมาวางไว้ที่ลานบ้านคนตัดฟืนไม่ต้องออกไปตัดฟืน นอกจากนั้น เสือก็คาบข้าว วัว ม้า มาให้เขา แม้แต่เจ้าสาว เสือก็คาบมาให้ ต่อมา ครอบครัวของคนตัดฟืนย้ายมาอยู่เมืองหลวงอย่างสุขสบาย วันหนึ่ง มีเสือตัวหนึ่งมาเข้าทำร้ายคนในตลาด ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน พระเจ้าแผ่นดินจึงประกาศว่าผู้ใดสามารถปราบเสือตัวนี้ได้ก็จะพระราชทานเงินทอง ไร่นาและยศศักดิ์เป็นขุนนางชั้นสูง แต่ไม่ว่านักยิงธนูหรือนักยิงปืนก็ไม่สามารถปราบเสือตัวนั้นได้ ในคืนนั้น คนตัดฟืนก็ฝันอีกว่านางเสือมาบอกให้เขาเป็นผู้ปราบเสือ เพราะเสือตัวนั้นคือเสือที่เขาเคยช่วยไว้และกำลังจะสิ้นอายุขัย จึงอยากตอบแทนบุญคุณก่อนตาย วันรุ่งขึ้น คนตัดฟืนจึงมาอาสาและสามารถปราบเสือได้ เขาได้รับรางวัลมากมายและมีความสุขสบายตลอดชีวิต

94. เสือกับภรรยาคนเผาถ่าน (호랑이와 석탄장수의 아내)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยาคู่หนึ่ง อาศัยอยู่ในถิ่นลึกเข้าไปในเทือกเขาแห่งหนึ่งซึ่งห่างไกลจากเพื่อนบ้านเกือบสามสิบลี้ พวกเขาทำมาหากินโดยเผาถ่านขาย แม้จะยากจนแต่ก็มีความสุขเพราะกำลังคอยลูกคนโตที่กำลังจะคลอดออกมา วันหนึ่ง สามีนำถ่านไปขายที่ตลาดนัด

[1] 떡국 (Tteokkuk) : ซุปที่ทำจากขนมต๊อกประเภทข้าวเหนียวแท่งนึ่งสีขาวซึ่งหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ

เช่นเคย แต่ขายไม่ค่อยได้ กว่าจะขายหมดก็ดึก จึงตัดสินใจค้างคืนที่บ้านเพื่อนเพราะการเดินทางข้ามภูเขาในยามค่ำคืนนั้นอันตรายมากเนื่องจากบนภูเขาเต็มไปด้วยสัตว์ป่าดุร้าย ในค่ำคืนนั้น ภรรยาคนเผาถ่านซึ่งอยู่คนเดียวที่บ้านกลางป่าคลอดลูกพอดี เป็นเวลาเดียวกันกับสุนัขที่นางเลี้ยงไว้ออกลูกมา 3 ตัว พอค่ำลง นางรู้สึกว่าตนน่าจะต้องทานซุปสาหร่ายเพื่อบำรุงร่างกายหลังคลอดจึลุกขึ้นเดินไปที่ครัว ทันใดนั้น นางได้ยินเสียงดังมาจากข้างนอก นางนึกว่าสามีกลับมา จึงรีบออกไปเปิดประตู ปรากฏว่าไม่ใช่สามีกลับเป็นเสือโคร่งตัวใหญ่ตัวหนึ่ง นางรู้สึกกลัวมากแต่พยายามทำใจเย็นรักษาชีวิตไว้เพื่อลูกน้อยที่เพิ่งเกิดมา นางเหลือบไปเห็นลูกสุนัข จึงจับลูกสุนัขตัวหนึ่งโยนไปให้เสือ เสือก็ตะครุบและกัดกินลูกสุนัขทันที แต่มันยังไม่หายหิว ดังนั้น นางจึงจับลูกสุนัขอีกตัวหนึ่งโยนไปให้เสือกินอีก เสือเคี้ยวอย่างรีบร้อน แล้วจ้องหน้านาง นางเหลือบตามองหน้าสุนัขที่ซื่อสัตย์ของเธอและลูกของมันที่เหลืออยู่เพียงตัวเดียวนางเห็นผ้าป่านผืนหนึ่ง จึงหยิบผ้าห่อหินที่ใช้เผาถ่านร้อน ๆ จากเตาแล้วยื่นให้เสือ เสือนึกว่าเป็นลูกสุนัข จึงตะครุบแล้วกลืนลงไปอย่างรีบร้อน จากนั้น เสือก็วิ่งหนีแต่วิ่งไปได้ไม่กี่ก้าวก็ล้มลงตาย เช้าวันรุ่งขึ้น สามีกลับมาเห็นเสือตายอยู่หน้าบ้านก็ตกใจ แต่ดีใจที่ภรรยากับลูกน้อยไม่เป็นอะไร สามีถลกหนังเสือไปขายได้เงินเป็นจำนวนมาก และสองสามีภรรยาก็อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดไป

95. เสือเลือกสุสาน (호랑이가 잡아준 자리)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีคนตัดฟืนกำลังตัดฟืนอยู่ในป่าลึกบนภูเขา เขาพบเสือตัวใหญ่มากตัวหนึ่ง ในตอนแรกเขารู้สึกกลัวจึงคิดจะหนี แต่เสือตัวนั้นท่าทางเหมือนมันกำลังเจ็บปวดทรมานอยู่ เมื่อพิจารณาก็เห็นว่ามันมีกิ๊ฟปักผมติดคออยู่ คนตัดฟืนรู้สึกสงสารขึ้นมาจึงช่วยดึงที่กิ๊ฟปักผมออกจากคอมัน เมื่อปลอดภัยแล้ว เสือบอกกับคนตัดฟืนว่ามันต้องการจะตอบแทนบุญคุณเขา ฉะนั้น มันจะบอกทำเลที่ฝังศพบิดามารดาให้เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณและเพื่อคนตัดฟืนจะได้มีชีวิตที่รุ่งเรือง เมื่อบิดามารดาเสียชีวิต คนตัดฟืนก็ฝังศพบิดามารดาไว้ในทำเลฮวงซุ้ยที่เสือบอก หลังจากนั้น ตระกูลเขาก็รุ่งเรืองจนกลายเป็นเศรษฐีและมีความสุขตลอดไป

96. เสือแห่งภูเขาคึมคัง (금강산 호랑이)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว สมัยที่ภูเขาคึมคังของเกาหลียังเต็มไปด้วยเสือดุร้าย และลงมาจากเขาทำร้ายวัว ม้า และคน ไม่มีพรานคนใดสามารถปราบมันได้ ชาวบ้านเดือดร้อนมาก มีนักยิงปืนคนหนึ่งซึ่งสามารถยิงนกที่กำลังบินกลางอากาศได้ กวางหรือหมูป่าไม่เคยพ้นวิถีกระสุนของเขาไปได้ วันหนึ่ง เขาตัดสินใจจะปราบเสือที่ภูเขาคึมคังจึงออกเดินทาง เมื่อไปถึงโรงเตี๊ยมเชิงเขาคึมคัง หญิงชราที่เป็นเจ้าของโรงเตี๊ยมออกปากห้ามเขาเพราะเคยเห็นนักล่าสัตว์หลายสิบคนที่เคยเข้าไปใน

ภูเขาแต่ไม่มีผู้ใดได้กลับออกมา แต่นักยิงปืนไม่ยอมฟัง จึงเข้าป่าไปและไม่กลับมาอีกเลย จน บุตรชายของนักยิงปืนซึ่งถือกำเนิดภายหลังที่บิดาออกจากบ้าน เขาเติบโตเป็นหนุ่มอายุสิบห้าปี บุตรชายอยากจะไปแก้แค้นให้บิดา แต่มารดาไม่ยอม บอกว่าบิดาของเขาสามารถเลือกยิงหูซ้าย ของไหน้ำที่มารดาทูนบนศีรษะอยู่ห่างสิบลี้ถูก แต่ก็ยังตกเป็นเหยื่อเสือ นางจึงให้บุตรชายลองยิ เช่นเดียวกับบิดาแต่ยิงไม่ถูก เขาจึงต้องฝึกฝนอย่างหนักสามปีจึงยิงถูก มารดาบอกว่าบิดาสามารถ ยิงรูเข็มที่เธอถืออยู่ห่างสิบลี้ถูก บุตรชายก็ฝึกอีกจนครบสามปีจึงยิงถูก มารดาจำใจต้องยอมให้ บุตรชายไป เมื่อชายหนุ่มเดินทางมาถึงโรงเตี๊ยมที่บิดาเคยพัก หญิงชราเจ้าของโรงเตี๊ยมบอกกับ เขาว่าบิดาเป็นนักยิงปืนที่เก่งที่สุด สามารถหันหลังยิงใบไม้ใบที่อยู่สูงสุดหล่นลงมาได้ เขาจึงต้อง ฝึกอีกสามปี หญิงชราบอกอีกว่า บิดาเขาสามารถยิงมดที่อยู่บนหินห่างสิบลี้ถูก เขาฝึกอีกสามปีจึง สำเร็จ หญิงชราดีใจมาก เตรียมข้าวตังไว้ให้เขาติดตัวไปเป็นเสบียง เขาขอบคุณแล้วออกเดินทาง ตามหาเสือที่กินบิดาอยู่หลายวัน วันหนึ่ง ขณะที่ชายหนุ่มกำลังพักสูบบุหรี่อยู่ พระสงฆ์รูปหนึ่งมา ขอชุดเหล็กไฟจุดบุหรี่สูบ แต่เมื่ออ้าปากสูบ ชายหนุ่มเห็นพระมีเขี้ยวแหลมเหมือนเสือ จึงคิดว่าพระ รูปนี้ต้องเป็นเสือแปลงร่างเป็นพระแน่ จึงยิงปืนใส่พระทันที พระตายกลายเป็นเสือ จากนั้น เขาออก เดินทางต่อไปสักระยะหนึ่ง พบหญิงชรากำลังขุดมันอยู่ ชายหนุ่มรู้สึกหิวขึ้นมา จึงขอมันกินหัวหนึ่ง แต่หญิงชราปฏิเสธ อ้างว่าวิญญาณสามีตนที่เพิ่งถูกคนร้ายยิงตายมาขอร้องให้ขุดมันให้กิน ชาย หนุ่มรู้สึกแปลกใจ แต่พอสังเกตมือของหญิงชรา เห็นว่ามือนั้นไม่ใช่มือคนแต่เป็นตีนเสือ ชายหนุ่ม จึงยิงหญิงชรา แล้วเสือที่แปลงร่างเป็นหญิงชราก็ฟุบลง ชายหนุ่มเดินทางต่อไป อีกสักครู่ก็พบหญิง สาวกำลังทูนเหยือกน้ำบนศีรษะเดินมา ชายหนุ่มรู้สึกกระหายน้ำจึงขอน ้า แต่หญิงสาวปฏิเสธและ ว่าวิญญาณพ่อแม่สามีมาบอกให้เธอรีบเอาน้ำมารดศพเพื่อให้พวกเขาฟื้นคืนชีวิตจึงต้องรีบไป เมื่อ ชายหนุ่มพิจารณาด้านหลังของเธอก็รู้ว่าไม่ใช่มนุษย์แต่เป็นเสือตัวเมีย ชายหนุ่มจึงยิงหญิงสาวตาย แล้วเดินทางต่อไป สักพักหนึ่งก็พบชายหนุ่มคนหนึ่งเดินสวนทางมา จึงชวนเขาคุย แต่หนุ่มคนนั้น บอกว่าไม่มีเวลา เพราะต้องรีบไปทำพิธีบูชาวิญญาณพ่อแม่และเมียเพื่อช่วยให้วิญญาณคืนร่าง พวกเขาจะได้ฟื้นคืนชีวิต พูดแล้วก็รีบเดินไป ชายหนุ่มสังเกตเห็นหนุ่มคนนั้นมีหางเสือยาวห้อยอยู่ ข้างหลัง จึงชักปืนออกมายิงเขาตายทันที ชายหนุ่มนักยิงปืนเดินทางต่อ อีกสักครู่พบกับเสือขาว ร่างใหญ่ราวภูเขาอายุพันปี เสือเฒ่าใหญ่ตัวนั้นอ้าปากกว้างคำรามใส่เขา แม้ว่าชายหนุ่มจะยิงปืน ไปหลายนัดแต่ก็ไม่ได้ผล จึงถูกเสือกลืนเข้าไปทั้งตัวในชั่วพริบตา ภายในท้องเสือเฒ่าใหญ่ตัวนั้น กว้างขวางราวหมู่บ้านแห่งหนึ่ง และเต็มไปด้วยกระดูกมนุษย์ ชายหนุ่มหากระดูกบิดาจนพบจึงเก็บ ไว้ เขาพบหญิงสาวสวยคนหนึ่งซึ่งเป็นธิดาของเสนาบดีที่เพิ่งถูกเสือกลืนกินเมื่อคืนนี้ขณะที่เธอ กำลังสระผมอยู่ที่ลำธารหมู่บ้าน ทั้งสองช่วยกันเอามีดผ่าผนังท้องเสือเพื่อจะออกมา เสือเริ่มรู้สึก ปวดท้อง จึงไปหาเพื่อนหมีเฒ่าที่เป็นหมอ หมีจึงสั่งให้เสือกินผลไม้และน้ำ เสือก็กินแอบเปิ้ลและดื่ น้ำแร่เข้าไป ชายหนุ่มและหญิงสาวจึงได้กินผลไม้และน้ำในท้องเสื อ ทาให้หายหิวกระหาย ในที่สุด เสือทนความเจ็บหวดไม่ไหวหมดกำลังและถึงแก่ความตาย ชายหนุ่มและหญิงสาวก็ก้าวออกมา

จากท้องเสือ แล้วถลกหนังเสือ แบกกลับบ้าน ขากลับ เขาพาหญิงชรากลับมาด้วย มารดาดีใจมาก ชายหนุ่มนำกระดูกบิดาฝังไว้ที่ภูเขาสุสานของตระกูลแล้วทำพิธีเซ่นไหว้อย่างดี จากนั้นก็พาหญิงสาวไปส่งบ้าน พอเสนาบดีเห็นบุตรสาวที่เข้าใจว่าตายไปแล้วก็ดีใจ จึงรับชายหนุ่มเป็นลูกเขยเพื่อตอบแทนบุญคุณ

97. หญิงโง่ (바보부인)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหญิงค่อนข้างโง่คนหนึ่ง วันหนึ่ง บิดาของลูกเขยเธอถึงแก่กรรม เธอจึงไปร่วมงานกับบุตรสาวเพื่อแสดงความเสียใจ เมื่อไปถึงบ้าน เธอก็นั่งร้องไห้คร่ำครวญ “ไอโก ไอโก” เพื่อแสดงความเศร้าโศกร่วมกับญาติผู้ตายตามธรรมเนียม ขณะที่ร้องไห้ไปได้พักหนึ่ง นางก็เผลอคิดว่าสามีนางตาย จึงรำพันว่า “ผัวฉันตาย ผัวสุดที่รักจำ มารับฉันไปด้วย” ทำให้คนในพิธีศพหัวเราะกันทุกคน แต่เธอยังไม่รู้สึกตัว จึงร้องไห้อยู่อย่างนั้น จนบุตรสาวมาสะกิดเธอให้รู้ตัว พอเธอรู้ว่าตนเองเผลอไป ก็ลุกขึ้นพร้อมถามคนรอบข้าง หวังจะให้บรรยากาศดีขึ้นว่า “ทุกคนสบายดีนะ ไม่มีปัญหาอะไรใช่ไหม” มารดาลูกเขยก็ตอบว่า “จะมีปัญหาอะไรยุ่งยากไปกว่านี้เล่า” หญิงโง่รู้สึกละอายใจ จึงเปลี่ยนเรื่องโดยถามว่า “นายผู้ชายเป็นอะไรจึงเสียชีวิต” ภรรยาผู้ตายก็จะตอบว่า “สว่านมันตกลงมา...” แต่ก่อนจะจบประโยค หญิงโง่ก็ถามแทรกขึ้นมาอีกว่า “สว่านตกลงมาถูกตาเจ็บหรือเปล่า มันอันตรายนะ” ภรรยาผู้ตายก็ตอบว่าจะมีอะไรที่อันตรายกว่านี้ เขาถึงแก่กรรมแล้วนี่ หญิงโง่ยิ่งรู้สึกละอายใจ จึงพยายามจะพูดในสิ่งที่ถูกที่ควรบ้าง หญิงโง่จ้องออกไปนอกหน้าต่าง เห็นนกแมกพายตัวหนึ่งเกาะอยู่บนกิ่งไม้ จึงเอ่ยถามว่า ”นั่นเป็นนกของท่านหรือ สวยจัง” ทำให้คนมาร่วมพิธีศพหัวเราะกันทั้งห้อง

98. หญิงบ้านนอกที่ไม่รู้จักกระจกเงา (시골 부인이 몰랐던 거울)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีครอบครัวหนึ่งอาศัยอยู่ในชนบท วันหนึ่ง สามีมีธุระจะเข้าไปในเมือง ภรรยาจึงฝากให้สามีซื้อหวีให้เธออันหนึ่ง เธอกลัวสามีลืม จึงชี้ดวงจันทร์ครึ่งเสี้ยวให้สามีดูว่าหวีมีลักษณะเหมือนดวงจันทร์นั่น แต่กว่าสามีจะเดินทางถึงในเมืองก็ใช้เวลาหลายวัน พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวก็กลายเป็นเต็มดวง สามีนึกถึงที่ภรรยาสั่งให้ซื้อหวี ก็มองฟ้าเห็นจันทร์เต็มดวง จึงชี้ให้พ่อค้าดูดวงจันทร์แล้วขอสิ่งที่มีลักษณะเช่นนั้น พ่อค้าก็หยิบกระจกเงาให้ สามีกลับบ้านแล้วยื่นกระจกเงาให้ภรรยาอย่างภาคภูมิใจ แต่พอภรรยามองกระจกเงาก็เห็นหญิงสาวอยู่ในกระจกเงานั้น ด้วยความไม่รู้จักกระจกเงา ภรรยาก็วิ่งไปฟ้องมารดาสามีว่าสามีพาภรรยาน้อยกลับบ้าน มารดาสามีตกใจจึงรีบมาดู ก็เห็นแต่หญิงชราแก่ ๆ เท่านั้น จึงบอกลูกสะใภ้ไปว่าอย่าเข้าใจผิด เขาเป็นญาติเราคนหนึ่ง ต่อไปบิดาสามีก็มาส่องกระจกเงาดู แล้วโค้งคำนับพร้อมบอกว่าคุณพ่อมาหาธุระอะไร ลูกสะใภ้

ประหลาดใจจึงเอากระจกเงามาส่องดูอีกครั้ง ก็ยังมีหญิงสาวมองตัวเองอยู่ดี ในที่สุดก็ชกหน้าหญิงสาวในกระจกจนกระจกแตก

99. อุทกภัยกับลูกต้นไม้ (대홍수와 나무도령)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีต้นไม้สูงต้นหนึ่ง ใต้ต้นไม้ต้นนี้ มีนางฟ้าลงมาเที่ยวเล่นอยู่เสมอ วันหนึ่ง นางฟ้าตั้งครรภ์และให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง พอเด็กมีอายุ 8 ขวบ นางฟ้าก็ให้เด็ก(มีชื่อว่า ลูกต้นไม้)อยู่กับบิดาที่เป็นต้นไม้ ส่วนนางฟ้ากลับสวรรค์ แล้ววันหนึ่ง เกิดอุทกภัยใหญ่ น้ำท่วมแผ่นดินจนทำให้โลกกลายเป็นทะเลหมด ต้นไม้บอกลูกให้ไต่ปีนขึ้นเกาะหลังบิดาเพื่อเอาตัวรอด แต่ต้นไม้สูงที่เป็นบิดาก็ถูกกระแสน้ำโค่นลง ลูกก็เกาะบิดาลอยไปหลายวันวันหนึ่ง พบฝูงมดกำลังจะจมน้ำตาย ลูกถามบิดาว่าจะช่วยพวกมันได้หรือไม่ บิดาอนุญาต ต่อมา มีฝูงยุงกำลังปลิตามพายุขอร้องให้ช่วยชีวิต ลูกขออนุญาตบิดาช่วยมัน บิดาก็อนุญาต ต่อมา ได้ยินเสียงเด็กอายุรุ่นราวกับตัวร้องอยู่ ลูกอดสงสารไม่ได้ จึงถามบิดาว่าจะช่วยชีวิตได้ไหม แต่คราวนี้ บิดาไม่อนุญาต ลูกขอร้องบิดาไปถึง 3 ครั้งจนได้รับอนุญาตให้ช่วยชีวิตของเด็กชาย หลายวันต่อมา พวกเขาก็มาถึงเกาะแห่งหนึ่ง ซึ่งเคยเป็นยอดเขาสูงสุด พอถึงยอดเขานั้น ฝูงมดและยุงก็ขอบคุณลูกต้นไม้แล้วจากไป ส่วนเด็กชายทั้งสองเที่ยวเร่ร่อนอยู่บนเกาะด้วยความหิวโหย ในที่สุดก็พบบ้านโชกาซึ่งมีหญิงชรากับบุตรสาวสองคนอาศัยอยู่ คนหนึ่งเป็นลูกแท้ ๆ ที่มีรูปร่างสวยงาม อีกคนหนึ่งเป็นลูกบุญธรรม(หรือคนรับใช้) หญิงชรายินดีรับเด็กชายทั้งสองเป็นคนรับใช้ช่วยงานบ้าน ฝนหยุดตกแล้ว เหลือคนเพียง 5 คนนี้เท่านั้น เด็กชายทั้งสองเติบโตเป็นชายหนุ่มรูปงามสง่าและแข็งแรง เมื่อถึงวัยมีคู่ หญิงชราก็ตั้งใจจะเลือกชายหนุ่มที่เฉลียวฉลาดกว่ามาเป็นคู่สำหรับลูกแท้ของนางชายหนุ่มที่ลูกต้นไม้ช่วยชีวิตไว้นั้น พอรู้เรื่องนี้แล้วก็ใส่ร้ายลูกต้นไม้ด้วยความอยากได้ผู้หญิงสวยมาเป็นภรรยาตน โดยแกล้งบอกว่าลูกต้นไม้มีพลังวิเศษ สามารถแยกแยะข้าวฟ่างจากทรายได้ หญิงชราฟังดังนั้นก็อยากทดสอบดู จึงสั่งให้ลูกต้นไม้แยกข้างฟ่างจากทรายโดยมีเงื่อนไขว่าหากทำไม่สำเร็จจะไม่ยกบุตรสาวแท้ให้ ลูกต้นไม้รู้สึกสิ้นหวังไม่รู้จะทำอย่างไร จึงนั่งมองข้างฟ่างผสมทรายทันใดนั้น มีฝูงมดมาช่วยแยกข้างฟ่างออกจากทรายจนหมด พอหญิงชราเห็นผลงานก็ยังไม่ยอมยกลูกสาวให้ จึงเสนอเงื่อนไขใหม่ว่า คืนนี้ บุตรสาวทั้งสองของนางนั่งอยู่ในห้องคนละห้อง ให้ชายหนุ่มกับลูกต้นไม้เข้าไปเลือกคนละห้องระหว่างห้องทิศตะวันออกกับห้องทิศตะวันตก ใครเลือกสาวห้องใดก็แต่งงานกับสาวคนนั้น และคืนนั้น ฝูงยุงก็มาแอบกระซิบลูกต้นไม้ให้เข้าไปในห้องทิศตะวันออก ลูกต้นไม้ก็ทำตาม จึงได้พบบุตรสาวคนงามของหญิงชราและได้นางมาเป็นภรรยา ทั้งสองดำเนินชีวิตต่อมาอย่างมีความสุขและมีลูกหลายคน จนทำให้โลกนี้เต็มไปด้วยคนอีกครั้งหนึ่ง สองสามีภรรยานั้นก็คือบรรพบุรุษของมนุษย์ในปัจจุบันนั่นเอง

100. ฮึงบูกับนลบู (흥부와 놀부)

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพี่ชายน้องชายคู่หนึ่ง คนพี่ชื่อนลบูและคนน้องชื่อฮึงบู หลังจากบิดาของพวกเขาเสียชีวิตลง นลบูพี่ชายเป็นคนโลภก็ไม่ยอมแบ่งทรัพย์สมบัติบิดาให้น้อง กลับไล่ครอบครัวน้องออกจากบ้าน ฮึงบูผู้เป็นน้องนั้นเป็นคนใจดีและสุภาพ จึงไม่บ่นเสียใจอะไรเลย พาครอบครัวออกจากบ้าน ไปอาศัยบ้านโชกาโกโรโกโส ฮึงบูทำงานรับจ้าง ส่วนภรรยาและลูก ๆ ก็เก็บผักเก็บเห็ดเพื่อเลี้ยงชีพไปวัน ๆ พอถึงฤดูหนาวก็ไม่มีงานทำดังนั้นจึงไม่มีอะไรจะกิน ฮึงบูก็ไปขอข้าวที่บ้านพี่ แต่พี่สะใภ้ใจร้ายนั้นกลับเอาทัพพีข้าวตบหน้าฮึงบู ฮึงบูดีใจที่โดนตบด้วยทัพพีข้าว หยิบเมล็ดข้าวที่ติดอยู่ที่แก้มใส่ปาก แล้วรีบหันแก้มอีกข้างมาให้พี่สะใภ้ตบ แต่พี่สะใภ้เอาผ้ากันเปื้อนมาเช็ดทัพพีแล้วจึงค่อยตบอีกที อย่างไรก็ตาม ครอบครัวฮึงบูก็สามารถผ่านฤดูหนาวนั้นมาด้วยความอดอยาก เมื่อถึงฤดูใบไม้ผลิ พวกเขาก็สามารถหาผักและหัวมันมากินได้ วันหนึ่งมีนกนางแอ่นคู่หนึ่งมาทำรังอยู่ใต้ชายคาบ้าน จนถึงฤดูร้อน นกนางแอ่นคู่นั้นก็มีลูกนกเล็ก ๆ ตัวหนึ่ง ครอบครัวฮึงบูดูแลพวกมันด้วยความเมตตา วันหนึ่ง มีงูเขียวตัวใหญ่เลื้อยเข้าไปที่รังนก พอฮึงบูเห็นเข้าก็ตีงูตาย เขาสามารถช่วยชีวิตลูกนกนางแอ่นที่ตกลงมาบนพื้น นำตัวลูกนกมารักษาขาที่หักและดูแลให้จนหายเป็นปกติ สามารถบินอพยพกลับไปพร้อมกับนกตัวอื่น ๆ ได้ถึงฤดูใบไม้ผลิปีต่อมา นกนางแอ่นก็เอาเมล็ดพืชมาให้ครอบครัวฮึงบูเพื่อตอบแทนบุญคุณ ฮึงบูปลูกเมล็ดพันธุ์นั้นไว้บนหลังคา เป็นเถาน้ำเต้า ผลน้ำเต้า 3 ลูกจากเมล็ดนั้น เติบโตอย่างรวดเร็วมาก พอถึงฤดูใบไม้ร่วง ครอบครัวฮึงบูช่วยกันเก็บลูกน้ำเต้าลงมาผ่าดู พอผ่าลูกแรกก็ปรากฏว่ามีทอง สร้อยทอง เหรียญเงิน เพชรนิลจินดา ผ้าไหม ฯลฯ ไหลออกมา พอผ่าลูกที่สอง มีกระสอบข้าวไหลออกมาไม่หยุด พอผ่าลูกที่สาม ก็มีคนงานนับร้อยคนไหลออกมาช่วยสร้างบ้านมุงหลังคากระเบื้องพร้อมสร้างประตูใหญ่เสร็จในกะพริบตา ครอบครัวฮึงบูดีใจที่ไม่ต้องอดอยากอีกต่อไป เมื่อนลบูได้ข่าวนี้ ก็อยากได้บ้าง พอถึงฤดูใบไม้ผลิ นลบูจึงทำรังนกขึ้นเอง และจับนกนางแอ่นคู่หนึ่งมาให้อยู่ พอมีลูกนก นลบูก็เอาลูกนกมาทำให้ขาหักแล้วเข้าเฝือกให้ พอถึงฤดูใบไม้ร่วง นกนางแอ่นอพยพกลับไป หนึ่งปีผ่านไป ลูกนกนางแอ่นก็นำเมล็ดพืชมาฝากนลบูเช่นกัน ครอบครัวนลบูก็ปลูกไว้ด้วยความดีใจ รอให้แก่จัดแล้วค่อยผ่าลูกน้ำเต้าทั้ง 3 ลูก แต่สิ่งที่ไหลออกมากลับเป็นโคลนเหม็นเน่า คนขอทาน และกองทัพโดแกบีที่ถือตะลุมพุกหนามทุบตีออกมาทำลายบ้านนลบูพังพินาศ นลบูไม่มีอะไรเหลือ จึงไปหาน้อง ฮึงบูก็ต้อนรับอย่างอบอุ่นและดูแลพี่ชายอย่างดี นลบูรู้สึกเสียใจและละอายใจในความบากหน้าโลภของตน จึงกลับใจเป็นคนดี สองพี่น้องก็รักกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตลอดไป

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปาร์ค เกียง อึน
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ.2522
สถานที่เกิด	กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	211/65 เจริญนคร ริเวอร์เพลส ถ.เจริญนคร แขวงบุคคโล เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักแปล ล่าม (ภาษาไทย-เกาหลี) อาจารย์พิเศษ (สอนภาษาเกาหลี)

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนคฺวังมฺยองบุก สาธารณรัฐเกาหลี
พ.ศ. 2545	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยฮันกุ๊กภาษาและกิจการต่างประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี (เกียรตินิยมอันดับ 1)
พ.ศ. 2549	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร